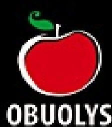
TARPTAUTINIS BESTSELERIS 37 ŠALYSE

Susitik akis į akį su
pačia baime

HIPNOTIZUOTOJAS

LARS KEPLER

Knygą dovanoja interneto knygynas KNYGOS.lt

LARS KEPLER

HIPNOTIZUOTOJAS

Romanas

Iš švedų kalbos vertė
VIRGINIJA JURGAITYTĖ

Versta iš: Lars Kepler
Hypnotisören
Albert Bonniers Förlag, 2009

Iš švedų kalbos vertė Virginija Jurgaitytė
Redagavo Raimonda Kavaliauskienė
Tekstą tvarkė Erika Merkytė-Švarcienė
Viršelį pritaikė Andrius Morkeliūnas
Maketavo Daiva Širvaitienė

Išleido Obuolys® (OBUOLYS yra registruotas leidybinis ženklas, kurį pagal sutartį naudoja UAB MEDIA INCOGNITO)
Butrimonių g. 9, LT-50220 Kaunas
knygos@obuolys.lt
www.obuolys.lt

ISBN 978-609-403-469-5

Kaip ugnis, visai kaip ugnis. Tokie buvo pirmieji žodžiai, kuriuos ištarė užhipnotizuotas berniukas. Nors jis turėjo šimtus pavojingų pjautinių žaizdų veide, kojose, pilve, nugaroje, pėdose, sprande ir pakaušyje, buvo nutarta jį užhipnotizuoti tikintis sužinoti, kas jam nutiko.

– Aš bandau užsimerkti, – murma jis. – Įeinu į virtuvę, o ten vyksta kažkas keista, – tarp kėdžių laksto kibirkštys, o grindimis šliaužia raudona liepsna.

Jaunesnysis policininkas, kuris rado berniuką kotedže tarp kitų kūnų, galvojo, kad jis negyvas. Vaikas buvo smarkiai nukraujavęs, patyręs šoką ir be sąmonės. Atgavo ją tik po septynių valandų.

Jis buvo vienintelis išgyvenęs liudytojas. Komisaras Jonas Lina spėjo, kad berniukas galėtų apibūdinti žudiką. Nusikaltėlis ketino nužudyti visus, todėl greičiausiai savo veido neslėpė.

Bet policininkui niekada nebūtų kilusi mintis kreiptis į hipnotizuotoją, jei ne ypatingos aplinkybės.

Graikų mitologijoje dievas Hipnas buvo vaizduojamas kaip sparnuotas berniukas su aguonų galvutėmis saujoje. Jo vardas reiškia miegą. Hipnas ir Mirtis yra dvyniai, pagimdyti Nakties ir Tamsos.

Pirmą kartą hipnozės terminą šiuolaikine prasme 1843 metais pavartojo škotų chirurgas Džeimsas Bredas. Šiuo žodžiu jis apibūdino į miegą panašią būseną, kai žmogus išlieka nepaprastai dėmesingas ir labai imlus įspūdžiams.

Šiandien jau moksliškai įrodyta, kad galima užhipnotizuoti beveik visus žmones, tik vis dar nesutariama ir diskutuojama dėl hipnozės panaudojimo, patikimumo ir pavojingumo. Tikriausiai taip yra todėl, kad hipnozę pasitelkia sukčiai, fokusininkai ir viso pasaulio slaptosios tarnybos.

Užhipnotizuoti žmogų nėra sunku; žymiai sunkiau kontroliuoti veiksmo eigą, valdyti pacientą ir analizuoti rezultatus. Iš tikrųjų gerai įvaldyti gilią hipnozę gali tik labai patyręs ir tam tikrų įgūdžių turintis žmogus. Pasaulyje yra tik keli patikimi hipnozės ekspertai, turintys medicininį išsilavinimą.

1

Gruodžio aštuntosios naktis

Erikas Marija Barkas krūptelėjo ir pabudo nuo telefono skambučio. Vis dar snūduriuodamas, šypsodamasis ištarė:

– Balionai ir serpantinai.

Širdis smarkiai plakė dėl tokio staigaus atsibudimo. Erikas nesuprato, kodėl pasakė tuos žodžius ir ką sapnavo.

Kad nepažadintų Simonos, jis ištipeno iš miegamojo, uždarė duris ir tik tada atsiliepė:

– Erikas Marija Barkas klauso.

Komisaras Jonas Lina paklausė, ar Barkas jau pabudęs ir galės išklausyti svarbią informaciją. Klausydamasis komisaro, Barkas pamažu vėl grimzdo į sapno tamsą.

– Girdėjau, kad jūs esate ūmių traumų gydymo specialistas, – kalbėjo komisaras.

– Taip, – patvirtino Barkas ir klausydamasis informacijos prarijo tabletę nuo skausmo.

Policininkas išdėstė, kad reikia apklausti liudytoją – penkiolikos metų berniuką, kuris matė, kaip buvo nužudyti du žmonės. Bėda ta, kad jis sunkiai sužeistas, būklė nestabili, vaikas patyrė šoką ir dabar guli be sąmonės. Naktį jis buvo perkeltas iš Hudingės Neurologijos skyriaus į Karolinskos universitetinės ligoninės Neurochirurgijos skyrių Solnoje.

– Kas jo gydytojas? – pasiteiravo Erikas.

– Daniela Ričards.

– Ji labai gera specialistė, ir aš esu įsitikinęs, kad ji sugebės...

– Kaip tik ji ir pasiūlė, kad paskambinčiau jums, – nutraukė komisaras. – Jai reikia pagalbos ir gana skubiai.

Erikas grįžo į miegamąjį pasiimti drabužių. Pro užuolaidas skverbėsi gatvės žibinto šviesa. Simona gulėjo ant nugaros, įrėmusi į jį keistą, tuščią žvilgsnį.

– Nenorėjau tavęs pažadinti, – sušnabždėjo jis.

– Kas skambino?

– Iš policijos... komisaras, bet neišgirdau jo pavardės.

– Ko norėjo?

– Turiu važiuoti į Karolinskos ligoninę. Prašo padėti vienam berniukui.

– Kiek dabar valandų?

Ji pažiūrėjo į žadintuvą ir užsimerkė. Erikas pastebėjo, kad ant jos šlakuotų pečių liko įspaudų nuo pasiglamžiusios patalynės.

– Miegok, Simute, – prakuždėjo jis.

Susirinkęs drabužius, Erikas išsliūkino į prieškambarį, uždegė šviesą ir skubiai apsirengė. Jam už nugaros sužybsėjo geležtė. Atsisukęs Erikas pamatė, kad ant durų rankenos sūnus buvo pakabinęs pačiūžas, kad

nepamirštų pasiimti. Nors laiko mažai, Erikas nuėjo prie drabužinės ir stalčiuje surado pačiūžų apsaugas, užmovė jas ant aštrių geležčių, pastatė pačiūžas ant grindų ir išėjo.

Gruodžio aštuntoji, trečia valanda ryto. Erikas Marija Barkas įsėdo į automobilį. Iš juodo dangaus lėtai krito snaigės. Jokio vėjo, didelės snaigės pamažu užklojo tuščią gatvę. Jis pasuko užvedimo raktelį ir saloną užliejo švelni muzika – Mailso Deivio *Kind of Blue*.

Iki ligoninės visai netoli. Per miegantį miestą jis nuvažiavo Dagčių fabriko gatve, paskui Svėjos gatve link Nortulio. Už krintančių snaigių uždangos Brunsvikeno vandenys atrodė kaip didelė, tamsi erdvė. Jis lėtai įsuko į ligoninės teritoriją, paskui pravažiavo tarp Astridos Lindgren korpuso, kur trūksta personalo, ir Gimdymo skyriaus, pralenkė Radiologijos ir Psichiatrijos skyrius, tada pasistatė automobilį įprastoje vietoje prie Neurochirurgijos klinikos. Aukšto pastato languose atsispindėjo gatvės žibintų šviesos. Lankytojų aikštelėje stovėjo tik keli automobiliai. Prietemoje medžiuose krebždėjo strazdai. Erikas pastebėjo, kad šiuo paros metu čia nesigirdi greitkelio gausmo.

Jis perbraukė įėjimo kortelę per aparatą, surinko šešiaženklį kodą ir įžengė į fojė, liftu pakilo į penktą aukštą ir nužingsniavo koridoriumi. Lubų šviestuvų atšvaitai atsispindėjo ir žybčiojo mėlyname linoleume tarsi ledas griovyje. Barkas tik dabar pajuto nuovargį po staigaus adrenalino antplūdžio. Sapnas buvo labai malonus, jis vis dar jautėsi laimingas. Vyras praėjo operacinę ir didžiulę neigiamo slėgio palatą. Pasisveikino su naktine sesele ir dar kartą pergalvojo, ką jam papasakojo komisaras: berniukas kraujuoja, visas kūnas supjaustytas, prakaituoja, nenori gulėti, neramus ir labai ištroškęs. Su juo bandoma kalbėtis, bet būklė greitai prastėja. Jo sąmonė nebėra aiški, širdies ritmas trinka, todėl gydytoja Daniela Ričards teisingai nutarė neprileisti prie jo policininkų.

Prie aštuoniolikto skyriaus durų budėjo du uniformuoti policininkai. Erikui pasirodė, kad jam artinantis tiedu sunerimo. „Galbūt jie pavargę“, – pagalvojo jis sustojęs priešais prisistatyti. Jie greitai patikrino jo leidimą, paspaudė mygtuką ir durys tyliai zvimbdamos atsidarė.

Įėjęs vidun Erikas paspaudė ranką Danielai Ričards ir pastebėjo, kad jos veidas įsitempęs, kūno judesiai taip pat išdavė slepiamą įtampą.

– Išgerk kavos, – pasiūlė ji.

– Ar turime tam laiko?

– Aš seku kraujavimą iš kepenų, – atsakė ji.

Prie kavos automato stovėjo ir į jį barbeno keturiasdešimtmetis vyras su džinsais ir juodu švarku. Jo plaukai šviesūs, susivėlę, lūpos rimtai sučiauptos. Erikas pagalvojo, kad čia Danielės vyras Magnusas. Niekada nebuvo jo sutikęs, matė tik nuotraukas jos kabinete.

– Ar čia tavo vyras? – linktelėjo Erikas į vyriškio pusę.

– Ką? – paklausė ji. Eriko klausimas ją nustebino ir pralinksmino.

– Pamaniau, gal atvažiavo Magnusas.

– Ne, – nusijuokė ji.

– Ar tu įsitikinusi? Aš jo paklausiu, – šyptelėjo jis ir patraukė link vyro.

Suskambo Danielės mobilusis ir ji juokdamasi atsiliepė.

– Erikai, liaukis, – tarstelėjo ji ir priglaudusi aparatą prie ausies atsiliepė: – Daniela klauso.

Tačiau niekas nekalbėjo.

– Alio?

Ji palaukė kelias sekundes, paskui atsisveikino, ironiškai ištardama havajietišką „aloha“, nuspaudė pokalbio pabaigos mygtuką ir pasuko link vyrų.

Erikas jau stovėjo šalia blondino. Kavos automatas zvimbė ir šnypštė.

– Išgerkite kavos, – pasiūlė jam vyras ištiesdamas puodelį.

– Ačiū, ne.

Vyras gurkštelėjo kavos ir nusišypsojo. Skruostuose išryškėjo duobutės.

– Skani, – nusišypso jis ir vėl ištiesė Erikui puodelį.

– Aš nenoriu.

Vyras vėl gurkštelėjo, žiūrėdamas į Eriką.

– Ar galėčiau pasiskolinti jūsų telefoną? – staiga paprašė jis. – Jei jūs neprieštarausite. Savąjį pamiršau automobilyje.

– Jums reikia mano telefono? – paklausė Erikas šaltu tonu.

Blondinas linktelėjo žiūrėdamas į jį šviesiai pilkomis kaip poliruotas granitas akimis.

– Galite vėl pasiskolinti mano, – pasiūlė Daniela.

– Ačiū.

– Nėra už ką.

Blondinas paėmė telefoną, pažiūrėjo į jį, o paskui į gydytoją.

– Pažadu atiduoti.

– Vis tiek juo naudojatės tik jūs, – nusišypsojo ji.

Jis nusijuokė ir paėjo į šoną.

– Čia ne tavo vyras, – suprato Erikas.

Moteris šypsodamasi papurtė galvą. Erikas iš jos veido suprato, kad ji labai pavargusi. Buvo patrynusi akis ir netyčia išsitepusi skruostą pilku akių pieštuku.

– Ar eisime apžiūrėti paciento? – paklausė Erikas.

– Gerai, – linktelėjo ji.

– Jau vis tiek atvažiavau, – pridūrė jis skubiai.

– Erikai, aš labai noriu išgirsti tavo nuomonę, nesijaučiu užtikrinta.

Ji be garso atidarė sunkias duris ir Erikas nusekė paskui ją į šiltą palatą šalia operacinės. Ant lovos gulėjo liesas berniukas. Dvi seselės tvarstė jo žaizdas – šimtus durtinių ir pjautinių žaizdų visame kūne – pėdose, krūtinėje ir pilve, sprande, pakaušyje, veide, rankose.

Pulsas silpnas, bet labai dažnas. Lūpos papilkėjusios kaip aliuminis, vaikas prakaitavo, jo akys stipriai užmerktos. Atrodė, kad nosis sulaužyta. Po oda matėsi nuo kaklo iki krūtinės išsidriekęs kraujavimas.

Nepaisant žaizdų matėsi, kad berniuko veidas gražus.

Daniela tyliai papasakojo apie vaiko būklę, tyrimų rezultatus. Staiga pasigirdo barbenimas – ji nutilo. Vėl tas blondinas. Jis mojavo jiems per durų stiklą.

Erikas ir Daniela pažiūrėjo vienas kitam į akis ir išėjo iš palatos. Blondinas vėl mindžikavo prie kavos automato.

– Prieš susitinkant su policininku, radusiu berniuką, jums gali praversti didelis puodelis kapučino.

Tik dabar Erikas suprato, kad prieš valandą jį pažadino šis šviesiaplaukis komisaras. Kalbant telefonu jo suomiška tartis nebuvo tokia akivaizdi kaip dabar, o gal Erikas buvo per daug pavargęs ir negirdėjo.

– O kodėl turėčiau susitikti su berniuką radusiu policininku? – pasidomėjo Erikas.

– Kad suprastumėte, kodėl turiu apklausti...

Suskambo Danielos telefonas ir Jonas nutilo. Jis ištraukė telefoną iš savo švarko kišenės ir nekreipdamas dėmesio į jos ištiestą ranką skubiai dirstelėjo į ekraną.

– Čia turbūt man, – spėjo Jonas ir atsiliepė. – Taip... Ne, aš noriu, kad jis būtų čia. Gerai, bet man nusispjaut.

Klausydamasis kolegos prieštaravimų, Jonas tik šypsojosi.

– Pastebėjau vieną dalyką, – pasakė jis.

Balsas ragelyje kažką rėkė.

– Aš darysiu savaip, – ramiai pasakė Jonas. Jis užbaigė pokalbį, atidavė telefoną Danielai ir tyliai padėkojo.

– Turiu apklausti pacientą, – rimtai pareiškė jis.

– Apgailestauju, bet aš pritariu gydytojos Ričards sprendimui.

– Kada jis galės kalbėti?

– Negalės, kol nepraeis šokas.

– Žinojau, kad taip atsakysite, – burbtelėjo tyliai.

– Jo būklė vis dar itin kritiška, – paaiškino Daniela. – Plaučiai pažeisti, taip pat ir plonosios žarnos, ir kepenys, ir...

Pro duris įžengė policininkas purvina uniforma ir neramiai apsidairė. Jonas pamojavo jam, priėjęs paspaudė ranką, kažką tyliai pasakė. Policininkas perbraukė ranka sau per burną ir pažiūrėjo į gydytojus. Komisaras patikino, kad viskas gerai, kad gydytojams reikia paaiškinti aplinkybes ir tai gali jiems padėti apsispręsti.

– Taigi, – pradėjo policininkas tyliai atsikrenkštęs. – Per raciją buvo pranešta, kad Tumbos stadiono tualete valytojas rado negyvą vyrą. Mes važiavome Hudingės gatve ir jau turėjome sukti į Slėnio gatvę link ežero. Mano kolega Janė įėjo vidun, o aš tuo metu kalbėjausi su valytoju. Iš pradžių manėme, kad mirtis ištiko dėl per didelės dozės, bet greitai supratome, kad čia visai kas kita. Janė sugrįžo iš persirengimo kambario išbalęs kaip popierius ir nenorėjo įleisti manęs vidun. Jis triskart pakartojo, kad ten žiauriai daug kraujo, paskui klestelėjo ant laiptų ir...

Policininkas nutilo, atsisėdo ant kėdės ir liko sėdėti pusiau prasižiojęs, žvilgsnį įbedęs į sieną.

– Ar gali tęsti? – paprašė Jonas.

– Taip... atvyko greitoji, mirusysis buvo atpažintas, o man buvo nurodyta pakalbėti su artimaisiais. Mūsų nedaug, tad turėjau vykti vienas, nes mūsų viršininkė pasakė, kad niekur nenori siųsti Janės, kai jis tokios būklės, ir tai visiškai suprantama.

Erikas žvilgtelėjo į laikrodį.

– Jūs turite jį išklausyti, – įspėjo Jonas Eriką ramia suomiška maniera.

– Velionis, – tęsė policininkas nuleidęs akis, – dirbo mokytoju Tumbos gimnazijoje, gyveno naujame rajone. Namuose nieko nebuvo. Aš paskambinau į duris kelis kartus. Nežinau, kodėl nutariau apeiti aplink namą ir pažiūrėti vidun per langą pasišviesdamas žibintuvėliu.

Policininkas nutilo. Lūpos virpėjo, jis ėmė nagu krapštyti kėdės rankeną.

– Būk geras, pasakok toliau, – paprašė Jonas.

– Ar būtina, nes aš... aš...
– Tu radai berniuką, jo mamą ir penkerių metų mergaitę. Gyvas išliko tik berniukas.
– Nors aš maniau... aš...
Vyras nutilo, jo veidas išblyško.
– Ačiū, Erlandai, kad atvykai, – padėkojo Jonas.
Vyras skubiai linktelėjo, atsistojo, sutrikęs perbraukė ranka purviną striukę ir išėjo.
– Visi buvo supjaustyti, – pratęsė Jonas. – Visiško bepročio darbas. Smarkiai sudarkyti, suspardyti, sumušti, subadyti, o mergytė... perkirsta pusiau. Apatinė kūno dalis gulėjo ant fotelio prie televizoriaus, o...
Jonas nutilo ir pažiūrėjo į Eriką, paskui pratęsė:
– Atrodo, kad žudikas žinojo, jog šeimos tėvas yra stadione. Tuo metu vyko futbolo rungtynės, jis teisėjavo. Žudikas palaukė, kol jis liks vienas, tada nužudė, žiauriai supjaustė, o paskui nuvažiavo į aukos namus nužudyti kitų.
– Ar viskas įvyko būtent tokia tvarka? – paklausė Erikas.
– Man atrodo, kad taip, – patvirtino komisaras.
Erikas perbraukė sau per lūpas drebančia ranka. „Tėvas, mama, sūnus, duktė“, – pagalvojo jis ir pažvelgė Jonui į akis.
– Žudikas norėjo išžudyti visą šeimą, – ištarė Erikas tyliai.
Jonas abejodamas skėstelėjo rankomis.
– Kaip tik todėl... Vis dar nerandame vieno šeimos nario, vyresniosios sesers, kuriai dvidešimt treji. Nežinome, kur ji. Neradome jos namuose Sundbyberge, vaikino namuose taip pat. Gali būti, kad žudikas irgi jos ieško. Kaip tik todėl norime apklausti liudytoją kaip galėdami greičiau.
– Grįžtu į palatą ir atidžiai apžiūrėsiu berniuką, – nutarė Erikas.
– Ačiū, – padėkojo Jonas.
– Tačiau mes negalime rizikuoti paciento gyvybe, kad...
– Suprantu, – nutraukė jį Jonas. – Bet turite žinoti, kad kuo ilgiau mes svarstysime, nuo ko pradėti, tuo daugiau laiko suteiksime žudikui ieškoti sesers.
– Galbūt turėtumėte apžiūrėti nusikaltimo vietą, – pasiūlė Daniela.
– Specialistai jau dirba.
– Verčiau važiuokite pas juos ir paskubinkite, – paragino Daniela.
– Tai vis tiek nieko neduos, – atsakė komisaras.
– Kodėl?
– Tose vietose rasime šimtų, gal tūkstančių žmonių DNR.
Erikas grįžo į berniuko palatą. Atsistojo prie lovos ir ėmė stebėti jo išblyškusį, sužalotą veidą. Kvėpavimas vos girdimas. Lūpos sustingusios. Erikas ištarė jo vardą ir berniuko veido raumenys truputėlį skausmingai įsitempė.
– Josefai, – tarė jis tyliai dar kartą. – Aš esu Erikas Marija Barkas. Aš esu gydytojas ir dabar tave apžiūrėsiu. Linktelėk, jei supranti, ką sakau.
Berniukas gulėjo visiškai nejudėdamas, tik pilvas kilnojosi su kiekvienu trumpu kvėptelėjimu. Tačiau Erikas pamatė, kad vaikas jį suprato, bet paskui jo sąmonė užgeso.

Po pusvalandžio Erikas grįžo pas laukiančius Danielą ir komisarą. Abu sužiuro į jį.
– Ar jis išgyvens? – paklausė Jonas.
– Per anksti spręsti, bet jis...
– Berniukas yra vienintelis liudytojas, – nutraukė jį Jonas. – Kažkas nužudė jo tėvą, motiną, jaunesnę sesutę ir gali būti, kad dabar ieško jo sesers.
– Mes žinome, – atšovė Daniela. – Bet manome, kad policija turėtų ieškoti jos, užuot trukdžiusi mums.
– Mes ieškome, bet kol kas nesiseka. Turime pakalbėti su berniuku, nes jis tikriausiai matė žudiko veidą.
– Gali praeiti savaitės, kol bus galima jį apklausti, – pabrėžė Erikas. – Juk negalime priverstinai pažadinti jo sąmonės ir pasakyti, kad jo šeima išžudyta.
– Bet galima taikyti hipnozę, – ištarė Jonas.
Visi nutilo. Erikas prisiminė, kaip važiuojant į ligoninę snaiguriavo virš Brunsvikeno, kaip snaigės krito virš tamsaus vandens tarp medžių.
– Ne, – sušnabždėjo jis.
– Ar hipnozė nesuveiktų?
– Aš apie tai nieko neišmanau.
– O aš labai gerai įsimenu veidus, – plačiai nusišypsojo Jonas. – Jūs esate garsus hipnotizuotojas ir galėtumėte...
– Aš nebuvau tikras hipnotizuotojas, – nutraukė jį Erikas.
– Aš taip nemanau, – nesutiko Jonas. – O dabar iškilo būtinybė.
Daniela paraudo ir nudelbusi akis šyptelėjo.
– Aš negaliu, – pasakė Erikas.
– Už šį pacientą atsakau aš, – griežtai pareiškė Daniela. – Ir manęs nežavi mintis apie hipnozę.
– O jeigu įsitikintumėte, kad pacientui tai nekelia pavojaus? – neatlyžo Jonas.
Erikas suprato, kad komisaras jau buvo pagalvojęs apie hipnozę, dar iki jiems susitinkant, ir kad tai visai neatsitiktinė mintis. Jonas Lina iškvietė jį į ligoninę ne todėl, kad Erikas yra ūmaus šoko ir pavojingų traumų ekspertas. Komisaras norėjo pamėginti įkalbėti jį užhipnotizuoti pacientą.
– Aš pažadėjau sau, kad daugiau niekada neužsiimsiu hipnoze.
– Suprantu. Girdėjau, kad jūs esate geriausias šioje srityje. Bet, po šimts, būsiu priverstas gerbti jūsų pasirinkimą.
– Apgailestauju, – ištarė Erikas.
Jis pažiūrėjo į berniuką pro langą, o paskui atsisuko į Danielą.
– Ar skyrėte jam desmopresino?
– Kol kas ne.
– Kodėl?
– Gali kilti tromboembolinių komplikacijų.
– Aš žinau, kad apie tai diskutuojama, bet nemanau, kad pasitvirtintų. Savo sūnui duodu desmopresino visą laiką, – pasakė Erikas.
Jonas sunkiai pakilo nuo kėdės.
– Būčiau dėkingas, jei galėtumėte rekomenduoti kitą hipnotizuotoją.
– Mes net nežinome, ar pacientas atgaus sąmonę, – priminė Daniela.

– Bet aš manau...
– O jis juk turi būti sąmoningas, kad būtų galima jį užhipnotizuoti, ar ne? – pabrėžė Daniela.
– Eriką jis girdėjo, – pareiškė Jonas.
– Netikiu, – sumurmėjo ji.
– Taip, jis tikrai mane girdėjo, – pripažino Erikas.
– Mes galėtume išgelbėti jo seserį, – vėl pabandė Jonas.
– Važiuoju namo, – tyliai ištarė Erikas. – Skirkite jam desmopresino ir pagalvokite apie slėgio kamerą.
Ir išėjo. Žingsniuodamas koridoriumi nusivilko gydytojo chalatą ir įžengė į liftą. Fojė buvo keletas žmonių. Durys jau atrakintos, dangus kiek prašvitęs. Važiuodamas iš automobilių aikštelės, atidarė daiktinę ir ištraukė mažą medinę dėžutę. Neatitraukdamas žvilgsnio nuo kelio, atidarė dangtelį su spalvinga papūga ir žmogeliuku, paėmė tris tabletes ir greitai nurijo. Turi spėti pamiegoti bent porą valandų, o paskui reikės žadinti Benjaminą ir suleisti jam vaistų.

2

Antradienio rytas, gruodžio aštuntoji

Komisaras Jonas Lina užsisakė didelį sumuštinį su parmezanu, vytintu kumpiu ir saulėje džiovintais pomidorais. Jis sėdėjo nedidelėje kavinėje „Il caffè“ Kalno gatvėje. Ankstyvas rytas, kavinė ką tik atidaryta, padavėja dar nespėjo ištraukti duonos iš maišelių.

Vakar vėlų vakarą komisaras apžiūrėjo nusikaltimo vietas Tumboje, paskui aplankė išgyvenusią auką Karolinskos ligoninėje Solnoje ir vidurnaktį pasikalbėjo su gydytojais Daniela Ričards ir Eriku Marija Barku, tik tada grįžo į savo butą Fredhele ir pamiegojo tris valandas.

Dabar Jonas laukė, kol jam atneš pusryčius, ir per aprasojusį langą žvelgė į rotušę, galvodamas apie požeminį koridorių, kuris įrengtas po parku tarp didžiulio policijos pastato ir rotušės. Padavėja grąžino jam banko kortelę, jis pasiskolino didelį rašiklį, pasirašė ant kvito ir išėjo.

Lauke drėbė šlapias sniegas. Jis skubėjo Kalno gatve, vienoje rankoje suspaudęs pakelį su karštu sumuštiniu, o kitoje – krepšį su salės riedulio lazda.

„Šįvakar susitinkame su sekimo grupe – mums klius. Jie mums iškarš kailį, kaip ir žadėjo.“

Kriminalinės policijos komanda pralaimi viešajai policijai, eismo policijai, jūros policijai, tarptautinėms pajėgoms, patruliams ir saugumiečiams. „Užtai turime pateisinamą priežastį paskui susitikti alubaryje nuplauti nuoskaudą.“ Jie buvo laimėję tik prieš laboratorijos senius.

Eidamas palei policijos pastatą ir žengdamas kiemo vidun, Jonas net neįtarė, kad tą vakarą jis nei žais, nei sėdės bare. Atkreipė dėmesį, kad ant teismo posėdžių salės iškabos kažkas nupiešė svastiką. Dideliais žingsniais jis traukė toliau link Kronobergo areštinės ir matė, kaip išriedėjo automobilis ir aukšti vartai vėl tyliai užsidarė. Ant didelio budėtojų namelio tirpo snaigės. Jonas praėjo pro policijos baseiną ir kirto kampą per žolyną link didžiulio pastato. Jam atrodė, kad fasadas padengtas tamsiu poliruotu variu, tokios spalvos, koks būtų po vandeniu. Šalia areštinės posėdžių salės nestovėjo nė vienas dviratis. Abi vėliavos kybojo šlapios. Jonas įbėgo tarp dviejų metalo stulpelių ir atsidūrė po aukštu stikliniu stogu. Patrepsėjo, kad nukristų sniegas, ir įžengė pro pagrindines Švedijos policijos valdybos duris.

Švedijoje už policijos darbą atsakinga Teisingumo ministerija, bet ji neturi sprendimo teisės, kaip taikyti įstatymus. Centrinė valdanti institucija yra Švedijos policijos valdyba. Jai priklauso Kriminalinė policija, Saugumo policija, Policijos aukštoji mokykla ir Kriminalistikos laboratorija.

Kriminalinė policija yra vienintelis centrinis operatyvinis padalinys, kuriam pavesta kovoti su organizuotu nusikalstamumu šalies viduje ir už jos ribų. Jonas Lina pradėjo čia dirbti komisaru prieš devynerius metus.

Jonas žingsniavo koridoriumi, prie skelbimų lentos nusiėmė kepurę, greitai peržvelgė skelbimus apie jogą, parduodamą kemperį, pakeistą šaulių klubo susitikimo laiką ir profsąjungos pranešimą.

Grindys buvo išplautos penktadienį, bet jau dabar atrodė labai purvinos. Benio Rubino durys pravertos.

Kabinete sėdėjo šešiasdešimtmetis vyriškis žilais ūsais ir raukšlėta, saulės nudeginta oda. Jis keletą metų priklausė Palmės tyrimo grupei, bet dabar dirbo ryšių centre ir sprendė klausimus, susijusius su perėjimu į naująją radijo sistemą *Rakel*. Jis sėdėjo prie kompiuterio, užsikišęs už ausies cigaretę, ir baisiai lėtai spausdino.

– Aš turiu akis pakaušyje, – staiga pareiškė vyriškis.

– Štai kodėl taip lėtai spausdini, – pasišaipė Jonas.

Jis pastebėjo naują laimikį Benio kabinete – ant sienos kabojo reklaminis skrydžių kompanijos SAS plakatas, kuriame pavaizduota jauna, pakankamai egzotiška moteris mini bikiniu, gerianti kokteilį per šiaudelį. Kai buvo uždrausti kalendoriai su pusnuogėmis merginomis, Benis taip piktai sureagavo, kad dauguma kolegų pamanė, jog jis išeis iš darbo. Vietoje to jis daugelį metų užsispyręs protestavo be žodžių: kiekvieno mėnesio pirmą dieną jis pasikabindavo naują plakatą. Niekas dar neuždraudė skrydžių kompanijų reklaminių plakatų arba plakatų su dailiojo čiuožimo princesėmis, plačiai išskėstomis kojomis, arba plakatų su jogos pozų pavyzdžiais ar apatinio trikotažo reklamos. Jonas prisiminė plakatą su trumpųjų distancijų bėgike Gail Devers, vilkinčia prigludusia sportine apranga, ir gana drąsią menininko Egono Šėlės litografiją, vaizduojančią raudonplaukę moterį, kuri mūvi plačiomis kelnėmis ir sėdi plačiai praskėstomis kojomis.

Jonas stabtelėjo pasisveikinti su savo asistente Anja Larson. Ji sėdėjo prie kompiuterio, burna pusiau praverta, o ovalus veidas rodė tokį susikaupimą, kad Erikas nusprendė netrukdyti. Jis nuėjo į savo kabinetą, pakabino šlapią paltą, lange įžiebė elektrinę adventinę žvaigždę ir greitai peržvelgė dokumentus: vienas raštas apie darbinę aplinką, pasiūlymas dėl energiją taupančių lempučių, užklausimas iš prokuratūros ir kvietimas darbuotojams į kalėdinę šventę Skansene.

Jonas išlindo iš kabineto ir pasuko į susirinkimų kambarį – įsitaisė savo vietoje, išsitraukė sumuštinį ir ėmė valgyti.

Ant baltos rašomosios lentos buvo išvardyta: apranga, apsauginės priemonės, ginklai, ašarinės dujos, ryšio priemonės, transportas, kitos techninės priemonės, kanalai, stoties kanalai, saugojimo alternatyvos, tyla radijo tinkle, kodai, ryšio patikrinimas.

Koridoriuje stabtelėjo Peteris Neslundas ir linksmai nusijuokė. Jis atsirėmė į durų staktą, nugarą atsukęs į susirinkimų kambarį. Peteris – raumeningas, nuplikęs vyras, maždaug trisdešimt penkerių. Jis buvo komisaras, turintis ypatingų įpareigojimų, ir tiesioginis Jono viršininkas. Peteris jau kelerius metus flirtavo su Magdalena Roslander, bet nepastebėjo jos nepatenkinto žvilgsnio ir to, kad ji nuolat bando palaikyti tik kolegišką toną. Magdalena prieš ketverius metus tapo sekimo skyriaus inspektore ir planavo įgyti teisininkės išsilavinimą iki jai sukaks trisdešimt.

Peteris ėmė tyliai klausinėti Magdalenos, kaip ji išsirenkanti tarnybinį ginklą ir kaip dažnai keičianti vamzdį, nudilus graižtvoms. Magdalena apsimetė nepastebėjusi jo nevykusių dviprasmybių ir paaiškino, kad kruopščiai skaičiuoja paleistus šūvius.

– Tau patinka stambūs dalykai, ar ne? – nerimo Peteris.

– Ne. Aš naudoju *Glock 17*, nes jis atlaiko daugelį devynių milimetrų šovinių.

– O tu nenaudoji čekiškų...

– Taip, bet... mieliau *m39B*.

Paskui abu įėjo į susirinkimų kambarį, atsisėdo į savo vietas ir pasisveikino su Jonu.

– O *Glock* be taikiklio kryptuko turi dar ir parako dujų stūmoklį, – dėstė ji toliau. – Atatranka velniškai

sumažėja ir greičiau gali paleisti kitą šūvį.
– O ką mano mumis trolis? – kreipėsi Peteris į Joną.
Jonas nusišypsojo, o jo šviesiai pilkos akys staiga pasidarė kaip ledinės.
– Tai visiškai nesvarbu. Viską lemia kiti dalykai, – atsakė jis su melodingu suomišku akcentu.
– Taigi, tau nebūtina mokėti šaudyti, – išsišiepė Peteris.
– Jonas yra geras šaulys, – užstojo Magdalena.
– Jam viskas sekasi, – atsiduso Peteris.
Magdalena nebekreipė į jį dėmesio ir ėmė kalbėtis su Jonu.
– Didžiausias *Glocken* privalumas yra tas, kad iššovus tamsoje, iš vamzdžio nesimato dūmų.
– Visiškai teisingai, – pritarė Jonas tyliai.
Magdalena atrodė labai patenkinta ir atsivertusi savo juodą odinį aplanką ėmė sklaidyti popierius. Į kambarį įžengė Benis, atsisėdęs nužvelgė visus, trenkė delnu per stalą ir plačiai nusišypsojo, pamatęs nepatenkintą Magdalenos žvilgsnį.
– Aš ėmiausi Tumbos tyrimo, – pranešė Jonas.
– Koks tai tyrimas? – pasiteiravo Peteris.
– Kažkas peiliu išžudė visą šeimą.
– Su mumis tai niekaip nesusiję, – pareiškė Peteris.
– Man atrodo, kad čia gali būti serijinis žudikas ar bent...
– Ar tu gali vieną kartą liautis, – nutraukė jį Benis, įsistebeilijo Jonui į akis ir vėl trenkė per stalą.
– Tai tik susidorojimas, – nutarė Peteris. – Paskola, skola, azartiniai žaidimai... Juk jis buvo pagarsėjęs Solvalos hipodrome.
– Priklausomybė nuo žaidimų, – patvirtino Benis.
– Jis skolindavosi pinigų iš vietinių nusikaltėlių ir dabar teko sumokėti, – užbaigė mintį Peteris.
Tyla. Jonas gurkštelėjo vandens, surinko sumuštinio trupinius ir susibėrė į burną.
– Dėl šio atvejo man kyla tam tikra nuojauta, – prisipažino jis tyliai.
– Tada prašykis perkeliamas, – šypsodamasis pasiūlė Peteris. – Šis reikalas ne mūsų kompetencijoje.
– O man atrodo, kad mūsų.
– Pereik į vietinės policijos nuovadą Tumboje, jei taip nori šios bylos, – patarė Peteris.
– Aš ketinu ją tirti, – užsispyrė Jonas.
– Aš sprendžiu tokius dalykus, – atrėžė Peteris.
Įėjo Yngvė Svensonas ir atsisėdo prie stalo. Plaukai sutepti želė ir sušukuoti atgal, paakiai pamėlę, rusvi barzdos šeriai, o juodas kostiumas kaip visada susiglamžęs.
– Yngve, – pasisveikino patenkintas Benis linkteldamas.
Yngvė Svensonas buvo vienas geriausių organizuoto nusikalstamumo ekspertų šalyje. Jis atsakingas už analizės skyrių ir priklauso policijos tarptautinio bendradarbiavimo padaliniui.
– Yngve, ką pasakysi apie Tumbą? – paklausė Peteris. – Juk tikrai esi patikrinęs šį atvejį?
– Taip, atrodo, kad tai vietinės reikšmės reikalas, – pritarė jis. – Skolų išmušėjas nuvažiavo į aukos namus. Šeimos galva turėjo būti namuose, bet tuo metu jis sutiko padirbėti teisėju per futbolo rungtynes. Skolų

išmušėjas greičiausiai buvo paveiktas narkotikų ir vaistų, situacija išmušė jį iš vėžių ir sukėlė stresą. Kažkas jį išprovokavo ir jis puolė šeimos narius su specialiųjų pajėgų peiliu, norėdamas iškvosti, kur šeimos galva. Šeimynykščiai paaiškino, bet tam vyrukui visiškai pasimaišė ir jis visus išskerdė, o paskui nusigavo į stadioną.

Peteris pašaipiai šyptelėjo, gurkštelėjo vandens, atsiriaugėjo, prisidengęs delnu, pažiūrėjo į Joną ir paklausė:

– Ką dabar pasakysi?

– Paaiškinimas būtų gal ir geras, jei tik nebūtų visiškai klaidingas.

– O kas negerai? – pasišiaušė Yngvė.

– Žudikas pirmiausia nužudė vyrą stadione, o paskui nuvažiavo į jo namus ir išžudė likusius, – paaiškino Jonas ramiai.

– Tada nepanašu į skolos išmušinėjimą, – pritarė jam Magdalena Ronander.

– Pamatysim, ką specialistai pasakys po skrodimo, – sumurmėjo Yngvė.

– Jie pasakys, kad aš teisus, – tarė Jonas.

– Kvailys, – atsiduso Yngvė ir įsikišo po lūpa dvi porcijas čiulpiamojo tabako.

– Jonai, aš tau šitos bylos neskirsiu, – įspėjo Peteris.

– Suprantu, – atsiduso tas ir atsistojo.

– Kur eini, susirinkimas dar nebaigtas, – nustebo Peteris.

– Turiu pakalbėti su Karlosu.

– Tik ne apie tai.

– Būtent apie tai, – pareiškė Jonas ir išėjo.

– Sustok, – šūktelėjo Peteris. – Arba aš turėsiu...

Jonas nesiklausė, kuo jam grasinama, tik ramiai uždarė duris ir nupėdino koridoriumi. Pasisveikino su Anja, kuri nustebusi žiūrėjo į jį, atitraukusi žvilgsnį nuo kompiuterio monitoriaus.

– Argi tau dabar ne susirinkimas?

– Taip, – atsakė jis ir pasuko prie lifto.

Penktame aukšte buvo policijos valdybos susirinkimų salės ir kanceliarija. Ten savo kabinetą turėjo ir Karlosas Eliasonas, kriminalinės policijos generalinis komisaras. Durys buvo kiek praviros, bet kaip visada atrodė labiau uždarytos nei atidarytos.

– Įeik, įeik, įeik, – pakvietė Karlosas.

Įėjus Jonui, Karloso veide šmėkštelėjo ir nerimas, ir džiaugsmas.

– Aš tik pašersiu savo mažyles, – atsiprašė jis ir pabarbeno į akvariumą.

Jis šypsodamasis stebėjo, kaip žuvytės iškilo į paviršių, o tada įbėrė joms maisto.

– Tau irgi truputį duosiu, – sušnabždėjo jis ir parodė į mažiausią Rojaus žuvytę Nikitą. Tada atsisuko į Joną ir maloniu balsu pranešė:

– Žmogžudysčių tyrimo komisija klausia, ar padėtumei ištirti žmogžudystę Dalarnos regione.

– Jie ten patys susitvarkys, – pasakė Jonas.

– Panašu, kad jie tuo netiki. Buvo atvykęs Tomis Kofoedas ir...

– Be to, aš vis tiek neturiu laiko, – nutraukė Jonas Karlosą ir atsisėdo priešais.

Kabinete kvepėjo oda ir mediena, akvariume gražiai atsispindėjo saulės spinduliai.

– Aš noriu tirti bylą Tumboje, – be užuolankų pareiškė Jonas.

Raukšlėtas, šiltas Karloso veidas akimirką atrodė susirūpinęs.

– Prieš sekundę man skambino Peteris Neslundas. Jis teisus – šis reikalas – ne mūsų kompetencijoje, – paaiškino jis atsargiai.

– O man atrodo, kad mūsų, – užsispyrė Jonas.

– Tik tuo atveju, jei skolos išmušimas susijęs su didesniu organizuotu nusikaltimu.

– Tai ne skolos išmušimas.

– Ne?

– Žudikas pirma užpuolė vyrą, – pabrėžė Jonas. – Paskui nuvažiavo į namus išžudyti šeimos. Jis norėjo nužudyti visus, jis suras ir vyriausiąją dukrą, taip pat ir berniuką, jei tas išgyvens.

Karlosas dirstelėjo į akvariumą, lyg bijodamas, kad žuvytės išgirs ką nors baisaus.

– Štai kaip, – tarstelėjo jis skeptiškai. – O iš kur tu žinai?

– Nes kruvini žudiko žingsniai namuose buvo trumpesni.

– Ką nori pasakyti?

Jonas palinko į priekį ir paaiškino:

– Žinoma, visur pilna pėdsakų ir aš nieko nematavau, bet man pasirodė, kad žingsniai stadiono persirengimo kambaryje buvo... žvalesni, o namuose – labiau pavargę.

– Prasideda, – ištarė Karlosas nepatenkintas. – Vėl pateiksi painią teoriją.

– Bet aš teisus.

Karlosas papurtė galvą.

– Manau, kad ne šį kartą.

– Ne, aš teisus.

Karlosas atsisuko į akvariumą ir pasakė žuvims:

– Tas Jonas Lina yra labiausiai užsispyręs žmogus, kokį esu sutikęs.

– O kas būtų, jei pasitraukčiau, nors žinau, kad esu teisus?

– Aš negaliu lipti Peteriui per galvą ir paskirti tau bylą remdamasis vien nuojauta.

– Gali.

– Visi mano, kad tai susiję su azartiniais žaidimais ir skolos išmušimu.

– Tu taip pat?

– Taip.

– Žingsniai persirengimo kambaryje buvo žvalesni, nes ten įvyko pirmoji žmogžudystė, – tvirtino Jonas.

– Tu niekada nepasiduosi, ar ne?

Jonas gūžtelėjo ir nusišypsojo.

– Bus geriausia iškart paskambinti į Teismo ekspertizės skyrių, – sumurmėjo komisaras, imdamas ragelį.

– Jie patvirtins, kad aš teisus, – pasakė Jonas, nuleidęs akis.

Jonas Lina žinojo, kad jis užsispyręs, ir žinojo, kad turi toks būti, jei nori žengti pirmyn. Galbūt viskas prasidėjo nuo Jono tėvo Yrjės, kuris dirbo patruliuojančiu policininku Meštos policijos teritorijoje. Jis dirbo senajame Upsalos kelyje kiek į šiaurę už Liovenstriomskos ligoninės, kai policijos centro budėtojai gavo pranešimą ir nusiuntė Yrję Liną į Hamarbio gatvę Uplando Vesbyje. Apie įvykį policijai pranešė kaimynas, –

pasakė, kad Olsonas vėl muša savo vaikus. 1979 metais Švedija buvo pirmoji šalis pasaulyje, uždraudusi mušti vaikus, ir policijos valdyba įsakė visiems griežtai paisyti šio įstatymo. Yrjė Lina įvažiavo į kiemą ir sustojęs prie įėjimo nutarė palaukti savo kolegos Jonio Anderseno. Po kelių minučių paskambino jam į raciją. Jonis pasakė, kad stovi eilėje prie dešrelių kiosko ir, beje, manąs, kad vyras kartais turi teisę parodyti, kas šeimos galva. Yrjė Lina buvo mažakalbis. Jis žinojo, kad tokiais atvejais įvykio vietoje privalo būti du policininkai, bet savo kolegai to nepriminė, nors suvokė, kad turi teisę reikalauti pagalbos. Tiesiog nenorėjo aušinti burnos, pasirodyti silpnas, be to, delsti buvo negalima. Yrjė Lina užlipo į trečią aukštą ir paskambino į duris. Jas atidarė išsigandusi mergaitė. Policininkas paprašė, kad ji palauktų laiptinėje, bet ji papurtė galvą ir nubėgo į kambarį. Yrjė Lina įžengė vidun ir nuėjo į svetainę. Mergaitė beldė į balkono duris. Yrjė pamatė, kad lauke stovėjo mažas gal dvejų metų berniukas vienomis sauskelnėmis. Policininkas nuskubėjo link durų įleisti vaiko ir per vėlai pastebėjo, kad kambaryje yra neblaivus tėvas. Tas tyliai sėdėjo ant sofos prie kambario durų ir spoksojo į balkoną. Viena ranka Yrjė atrakino duris, o kita nuspaudė rankeną. Stabtelėjo tik tada, kai išgirdo užtaisomą šratinį šautuvą. Pasigirdo šūvis, į policininko stuburą susmigo trisdešimt šeši šratai, ir jis mirė beveik iškart.

Vienuolikmetis Jonas su mama Ritva išsikraustė iš šviesaus buto Meštos centre į tetos trijų kambarių butą Fredhele Stokholme. Baigęs pagrindinę mokyklą ir Kungsholmeno gimnaziją, Jonas įstojo į Policijos aukštąją mokyklą. Jis vis dar gana dažnai pagalvodavo apie savo grupės draugus, pasivaikščiojimus parkuose, ramų laikotarpį prieš praktiką ir pirmuosius metus, gavus jaunesniojo policininko laipsnį. Jonui tekdavo tam tikrą laiką atidirbti tvarkant dokumentus, jis prisidėjo kuriant lyčių lygybės projektus, dalyvavo ir profsąjungos veikloje, buvo reguliavęs eismą per Stokholmo maratoną ir per šimtus eismo nelaimių; jam pažįstamas gėdos jausmas, kai futbolo chuliganai kabinėjasi prie jo kolegių, traukdami dainuškas metro traukinyje: „Kam tau bananas, boba, ištrauk ir įkišk!“; Jonas buvo aptikęs mirusių narkomanų išpuvusiomis žaizdomis, buvo protinęs kišenvagius, padėjęs greitosios pagalbos medikams susitvarkyti su vemiančiais girtuokliais, buvo kalbėjęs su prostitutėmis, drebančiomis iš abstinencijos, išsekimo ir baimės; Jonas buvo susidūręs su šimtais vyrų, smurtaujančių prieš žmonas ir vaikus, ir visada būdavo tas pat: girti, bet kontroliuojantys situaciją, radijas paleistas visu garsu, užuolaidos užtrauktos; jis buvo stabdęs greitį viršijančius ir girtus vairuotojus, konfiskavęs ginklų, narkotikų ir naminės. Kartą, kai buvo atleistas nuo darbo dėl stuburo išvaržos ir vaikštinėjo lauke, kad visai nesustingtų, pastebėjo neonacį prie mokyklos grabinėjantį musulmonę. Nors gėlė nugarą, jis vijosi skustagalvį tvenkinio pakrante per visą parką, pro Smedsudeną, per Vesterbrono tiltą ir Longholmeną iki Siodermalmo, kol pagavo jį tik prie šviesoforo Hiogalido gatvėje.

Jonas Lina neturėjo didelio noro daryti karjerą, bet pamažu užsitarnaudavo naują paaukštinimą. Jam patiko sudėtingos užduotys ir jis niekada nepasiduodavo. Dabartiniai Jono Linos skiriamieji ženklai – karūna ir dvi ąžuolo lapų juostelės, bet kol kas neturėjo keturkampės juostelės, rodančios, kad pareigūnas vadovauja kokiam nors skyriui. Vadovaujami postai jam paprasčiausiai nerūpėjo, jis net atsisakė tapti Žmogžudysčių tyrimo komisijos nariu.

O dabar, šį gruodžio rytą, Jonas Lina sėdėjo Kriminalinės policijos generalinio komisaro kabinete. Kol kas dar nejautė nuovargio po ilgos nakties Tumboje ir Karolinskos ligoninėje. Generalinis komisaras kalbėjosi su profesoriumi Nilsu Olenu, Stokholmo Teismo medicininės ekspertizės Obdukcijos skyriaus vedėjo pavaduotoju.

– Ne, man tik reikia žinoti, kurioje vietoje žmogžudystė buvo įvykdyta anksčiau, – pasakė Karlosas Eliasonas,

o paskui klausėsi toliau. – Suprantu, suprantu... visgi kokią išvadą galėtumėte padaryti šiuo metu, pagal tai, kiek sužinojote iki šiol?

Jonas atsirėmė į kėdės atlošą ir pasikasė galvą. Jis matė, kad komisaro veidas vis labiau rausta. Vyras klausėsi profesoriaus monotoniško balso nieko nesakydamas, tik linkčiojo ir galiausiai padėjo ragelį net neatsisveikinęs.

– Jie... jie...

– Jie nustatė, kad tėvas buvo nužudytas pirmas, – pasakė Jonas.

Komisaras linktelėjo.

– O ką aš sakiau, – šyptelėjo Jonas.

Karlosas nuleido akis ir atsikrenkštė.

– Gerai, tu būsi ikiteisminio tyrimo vadovas. Tumbos byla – tavo.

– Greitai, – pratarė Jonas rimtai.

– Greitai?

– Pirma noriu išgirsti, kuris iš mūsų buvo teisus – tu ar aš?

– Tu, – sušuko Karlosas. – Dėl Dievo, Jonai, ką tu darai? Tu ir vėl teisus, kaip visada!

Stodamasis Jonas prisidengė burną ranka, kad paslėptų šypseną.

– Dabar turiu apklausti liudytoją, kol ne per vėlu.

– Apklausi berniuką?

– Taip.

– Ar kalbėjai su prokuroru?

– Neketinu kam nors perduoti ikiteisminio tyrimo, kol neradau įtariamojo, – atsakė Jonas.

– Ne taip supratai. Man atrodo, kad būtų geriau prokurorą turėti savo pusėje, jei ketini apklausti taip sunkiai sužalotą vaiką.

– Ko gero, tavo pasiūlymas kaip visada labai išmintingas. Aš paskambinsiu Jensui, – pažadėjo Jonas Lina ir išėjo.

3

Antradienio priešpietė, gruodžio aštuntoji

Pakalbėjęs su generaliniu komisaru, Jonas Lina nuėjo prie savo automobilio, nes jam kilo mintis nuvažiuoti į netoliese įkurtą Teismo medicinos ekspertizės skyrių Karolinskos ligoninės teritorijoje. Jis pasuko užvedimo raktelį, įjungė pirmą pavarą ir atsargiai išriedėjo iš stovėjimo aikštelės.

Prieš skambindamas vyriausiajam prokurorui Jensui Svanejelmui, turėjo apgalvoti, ką iki šiol sužinojo apie nusikaltimą Tumboje. Aplanką su užrašais apie pradėtą ikiteisminį tyrimą buvo pasidėjęs šalia ant keleivio sėdynės. Policininkas pasuko link Švento Eriko aikštės. Pakeliui stengėsi prisiminti, ką jau pranešė prokuratūrai apie nusikaltimo vietos apžiūrą ir ką buvo užsirašęs per pokalbį su Socialinių reikalų skyriumi.

Netrukus pervažiavęs tiltą, kairėje pusėje išvydo šviesiai dažytą Karlbergo pilį. Jonas prisiminė, kad abu gydytojai minėjo apie pavojų apklausti taip sužalotą pacientą, ir nutarė, kad dar kartą apgalvos, kas įvyko per paskutines dvylika valandų.

Švedijoje Karimas Muhamedas atsidūrė kaip pabėgėlis iš Irano. Jis dirbo žurnalistu ir buvo įkalintas, kai į šalį sugrįžo Ruhola Chomeinis. Po aštuonerių metų jam pavyko pabėgti į Turkiją, paskui išvyko į Vokietiją, o iš ten į Treleborgo miestą Švedijoje. Šiuo metu Karimas Muhamedas jau antrus metus dirbo Žasminai Jabir, kuriai priklausė įmonė „Johansson švara“ Alisės Tegner gatvėje Tulingėje. Butšiurkos savivaldybė pasamdė šią įmonę tvarkyti tris pagrindinio lavinimo mokyklas, baseiną, Tumbos gimnaziją ir sporto kompleksą bei persirengimo kambarius prie Riodstuhagės stadiono.

Vakar, pirmadienį, gruodžio septintąją, Karimas atvažiavo į stadioną 20.50 val. Tai buvo paskutinis tos dienos darbas. Jis pastatė savo *Volkswagen* mikroautobusą stovėjimo aikštelėje netoli raudono *Toyota* automobilio. Virš stadiono aukštai iškelti prožektoriai jau buvo užgesinti, tačiau persirengimo kambaryje šviesa vis dar degė. Karimas atidarė užpakalines autobuso dureles, nuleido pakylą ir įlipęs į automobilį atsegė pritvirtintą mažiausią vežimėlį su tvarkymo įrankiais ir priemonėmis.

Priėjęs prie žemo medinio pastato, kur buvo persirengimo kambarys, įkišo raktą į spyną ir pasukęs suprato, kad durys jau atrakintos. Jis pabeldė. Niekas neatsiliepė, tad jis pravėrė duris. Tik atidaręs jas iki galo, pamatė ant grindų kraujo. Tada žengė toliau, aptiko lavoną, grįžo į automobilį ir paskambino į SOS Pagalbos centrą.

Jo darbuotojai paskambino budinčiam policijos ekipažui Hudingės gatvėje netoli Tumbos traukinių stoties. Į nusikaltimo vietą nuvyko policininkai Janas Eriksonas ir Erlandas Bjorkanderis.

Kol Erlandas Bjorkanderis kalbėjosi su Karimu Muhamedu, Janas Eriksonas nuėjo į persirengimo kambarį. Policininkui pasirodė, kad auka skleidžia kažkokį garsą, ir pamanė, kad vyras dar gyvas, tad puolė artyn. Tačiau atvertęs vyrą suprato, kad tai neįmanoma. Kūnas buvo smarkiai sudarkytas, nebuvo dešinės rankos, o krūtinė taip subadyta, kad priminė dubenį su kruvina koše. Atvyko greitoji pagalba, po jos iškart vyresnioji policininkė Lilemur Blum. Buvo greitai nustatyta, kad tai Andersas Ekas, chemijos ir fizikos mokytojas Tumbos

gimnazijoje. Jo žmona – Katja Ek, dirbanti bibliotekininke Centrinėje Hudingės bibliotekoje. Jie gyveno kotedže Jerdės gatvėje 8. Šeimoje du vaikai – Lisa ir Josefas.

Buvo jau vėlus metas. Vyresnioji policininkė Lilemur Blum įsakė Erlandui Bjorkanderiui pranešti aukos šeimai, o pati tuo metu priėmė Jano Eriksono ataskaitą ir kaip priklauso aptvėrė įvykio vietą.

Erlandas Bjorkanderis nuvyko prie kotedžo Tumboje, pastatė automobilį ir paskambino į buto duris. Niekas neatidarė. Tada jis apėjo aplink namą iš kitos pusės, įsijungė žibintuvėlį ir pašvietė į vidų. Pirmiausia pamatė didelę kraujo balą ant kilimo miegamajame. Nuo jos tįso dryžiai, lyg kažkas būtų vilkta per duris, o prie slenksčio gulėjo vaikiški akiniai. Neiškvietęs pastiprinimo, policininkas išlaužė balkono duris ir įėjo vidun, rankoje laikydamas ginklą. Apžiūrėjęs namus aptiko tris kūnus ir iškart iškvietė policiją bei greitąją pagalbą. Jis nepastebėjo, kad berniukas dar gyvas. Per klaidą jo iškvietimas buvo išsiųstas kanalu, skirtu visai Stokholmo apygardai.

Jonas Lina sėdėjo savo automobilyje Drotningholmo gatvėje, kai 22.10 val. išgirdo trūkinėjantį šaukinį. Jaunesnysis policininkas Erlandas Bjorkanderis rėkė, kad vaikai papjauti, kad jis vienas, kad motina taip pat negyva ir visi negyvi. Po kelių minučių jis išėjo į lauką ir jau buvo labiau susitvardęs, tad galėjo papasakoti, kad vyresnioji policininkė Lilemur Blum atsiuntusi jį čia vieną. Staiga jis nutilo, sumurmėjo, kad prisijungė prie netinkamo kanalo, ir dingo.

Jono Linos automobilyje įsivyravo tyla. Valytuvai braukė nuo stiklo lietaus lašus. Jis lėtai pravažiavo Kristinebergą, galvodamas apie savo tėvą, kuris nesulaukė pastiprinimo.

Jonas sustojo kelkraštyje prie Stefano mokyklos. Jis buvo nepatenkintas policininkės darbu Tumboje. Tokios užduoties negalima skirti vienam policininkui. Jonas atsiduso, paskambino ir paprašė sujungti su Lilemur Blum.

Policijos aukštojoje mokykloje ji mokėsi tais pačiais metais kaip ir Jonas. Po mokyklos ji ištekėjo už kolegos Jerkerio Lindkvisto iš sekimo skyriaus. Po dvejų metų juodu susilaukė sūnaus, kuriam davė Dantės vardą. Jerkeris taip ir nepasinaudojo apmokamomis tėvystės atostogomis, nors jos numatytos pagal įstatymą, todėl šeima patyrė finansinių nuostolių, o Lilemur buvo priversta atidėti savo karjerą. Jerkeris paliko ją dėl jaunesnės kolegės, ką tik baigusios Policijos mokyklą, ir, kiek Jonas žinojo, net nelankė sūnaus kas antrą savaitgalį.

Lilemur atsiliepė, jis trumpai prisistatė, nusprendęs apsieiti be mandagybių, ir iškart pranešti, ką išgirdo per raciją.

– Jonai, mums trūksta žmonių, – paaiškino ji. – O aš nusprendžiau, kad...

– Nesvarbu, tavo sprendimas buvo neteisingas.

– Tu nenori išklausyti.

– Taip, bet...

– Tai klausykis!

– Tu neturėjai teisės pasiųsti pareigūno vieno į nusikaltimo vietą, – tęsė Jonas.

– Ar jau baigei?

Kiek patylėjusi Lilemur paaiškino, kad jaunesnysis policininkas Erlandas Bjorkanderis buvo įpareigotas pranešti šeimai apie netektį. Jis pats nusprendė išlaužti balkono duris. Jonas pripažino, kad ji pasielgė teisingai, ir kelis kartus atsiprašė. Paskui tiesiog iš mandagumo pasiteiravo, kas atsitiko Tumboje.

Lilemur papasakojo, ką sužinojo iš Bjorkanderio: apie peilius ir stalo įrankius kraujo baloje ant grindų,

mergaitės akinius, kruvinus pėdsakus, rankų atspaudus, kūnus ir jų dalių padėtį bute. Ji taip pat pasakė, kad Andersas Ekas, kuris, jos nuomone, buvo nužudytas paskutinis, buvo žinomas Socialinių reikalų skyriui dėl priklausomybės nuo azartinių žaidimų. Jis jau buvo turėjęs problemų dėl skolų ir jam buvo sudarytas skolų mokėjimo grafikas, bet tuo pat metu jis toliau skolinosi iš žinomų vietos nusikaltėlių. O dabar jo šeimą užpuolė skolų išmušinėtojas, kad Ekas sumokėtų skolas. Lilemur papasakojo, kaip atrodė Eko kūnas, kad jis buvo pradėtas pjaustyti – duše buvo rastas medžioklinis peilis ir nupjauta ranka. Kolegė taip pat pranešė, ką žinojo apie padėtį aukos namuose, kad jo sūnus nuvežtas į Hudingės ligoninę. Ji dar kelis kartus užsiminė, kad trūksta darbuotojų, kad kol kas negalinti ištirti nusikaltimo vietos.

– Aš atvažiuoju, – nutarė Jonas.

– O kam? – nustebo ji.

– Noriu pamatyti pats.

– Dabar?

– Taip.

– Malonu, – ištarė ji taip, kad jam pasirodė, jog tikrai taip mano.

Jonas ne iš karto suvokė, kas patraukė jo dėmesį, bet tai buvo ne nusikaltimo pobūdis, o kažkas kita – jam atrodė, kad kažkas nesutampa tarp išgirstos informacijos ir išvadų.

Tik pamatęs abi nusikaltimo vietas – persirengimo kambarį stadione ir šeimos butą – Jonas įsitikino, kad jo nuojauta susijusi su konkrečiais pastebėjimais. Savaime suprantama, tai nebuvo susiję su daiktiniais įrodymais, tačiau kai kurios detalės buvo tokios ypatingos, kad jis negalėjo nurimti. Jis buvo įsitikinęs, kad pirma buvo nužudytas tėvas, o paskui likę namiškiai. Kruvini pėdsakai ant grindų persirengimo kambaryje atrodė palikti stipresnio, energingesnio žmogaus. Be to, stadiono duše rastam medžiokliniam peiliui buvo nulaužtas geležtės smaigalys, – gal tai paaiškintų, kodėl namų virtuvėje ant grindų mėtėsi stalo įrankiai, – nusikaltėlis ieškojo naujo ginklo.

Jonas Lina paprašė iškviesti bendrosios praktikos gydytoją iš Hudingės ligoninės, kad jis padėtų kaip specialistas, kol atvyks teismo ekspertizės gydytojai ir kriminalistai iš laboratorijos, kurie paskui atliko pirminę nusikaltimo vietos apžiūrą kotedže. Paskui Jonas pakalbėjo su teismo medicininės ekspertizės specialistais ir užsakė išsamią obdukciją.

Kai Jonas išėjo iš kotedžo, Lilemur Blom stovėjo ir rūkė prie elektros skydinės šalia gatvės žibinto. Jis seniai nesijautė toks sukrėstas. Labiausiai sužalota buvo mergytė.

Kriminalistikos ekspertai jau buvo pakeliui. Jonas perlipo virpančias apsaugines juostas, kuriomis buvo atitverta teritorija, ir nuėjo prie Lilemur.

Buvo šaltas ir vėjuotas vakaras. Ant veido nukrisdavo viena kita snaigė. Lilemur atrodė suvargusi, bet savotiškai graži. Jos veidą išvagojo daugybė nuovargio raukšlelių. Ji buvo ryškiai ir netvarkingai pasidažiusi. Tačiau Jonui visada patiko jos tiesi nosis, ryškūs skruostikauliai ir įkypos akys.

– Ar jau pradėjote ikiteisminį tyrimą? – paklausė jis.

Ji papurtė galvą ir išpūtė dūmus.

– Aš to imuosi, – pareiškė Jonas.

– Tada aš važiuoju namo miegoti.

– Tau gerai, – nusišypsojo jis.

– Važiuojam kartu, – pajuokavo ji.
– Turiu išsiaiškinti, ar įmanoma susikalbėti su berniuku.
– Ach, taip, aš juk paskambinau į Linčiopingą, į Valstybinę kriminalinių tyrimų laboratoriją, kad jie susisiektų su Hudingės ligonine.
– Po šimts, kaip gerai.
Lilemur numetė cigaretę ant žemės ir užmynė.
– O kaip su tuo susijusi Švedijos kriminalinės policijos valdyba? – paklausė ji, žiūrėdama į savo automobilį.
– Laikas parodys, – sumurmėjo Jonas.
„Žmogžudystės nesusijusios su skolų išmušimu, – vėl pagalvojo Jonas. – Paprasčiausiai trūksta sąsajų. Kažkas norėjo išnaikinti visą šeimą, bet žudikas ir jo motyvai kol kas nežinomi.“
Atsisėdęs į automobilį, Jonas paskambino į Karolinskos ligoninės Neurochirurginį skyrių. Jie pasakė, jog vaiko būklė pablogėjo praėjus valandai po to, kai kriminalistai iš Linčiopingo pasirūpino, kad gydytojas paimtų biologinę medžiagą.
Buvo vidurnaktis, kai Jonas pasuko atgal link Stokholmo. Sioderteljės gatvėje jis paskambino Socialinei tarnybai susitarti dėl bendradarbiavimo, planuojant ikiteisminio tyrimo apklausas. Jis buvo sujungtas su budinčia Liudytojų paramos skyriaus darbuotoja Susana Granat ir papasakojo jai apie ypatingas aplinkybes. Taip pat įspėjo, kad dar paskambins, kai sužinos, ar paciento būklė stabili.
Intensyvios priežiūros palatoje Neurochirurgijos skyriuje Jonas atsidūrė 02.05. Po penkiolikos minučių jam buvo leista pasikalbėti su gydytoja Daniela Ričards. Jos nuomone, berniuko nebus galima apklausti kelias ateinančias savaites, jei jis apskritai išgyvens.
– Jis patyrė medicininį šoką, – įspėjo ji.
– Ką tai reiškia?
– Vaikas neteko daug kraujo, širdis bando kompensuoti, bet jos veikla ima trikti...
– Ar sustabdėte kraujavimą?
– Manau, kad taip. Tikiuosi. Mes nuolat perpilame jam kraujo, tačiau dėl deguonies trūkumo iš kūno nepasišalina šalutiniai medžiagų apykaitos produktai, todėl kraujo terpė rūgštėja ir gali pakenkti širdžiai, plaučiams, kepenims bei inkstams.
– Ar jis sąmoningas?
– Ne.
– Jei man reikėtų su juo pakalbėti, ar įmanoma ką nors padaryti?
– Vienintelis, kuris galbūt galėtų padėti berniukui greičiau atsigauti, yra Erikas Marija Barkas.
– Hipnotizuotojas?
Ji plačiai nusišypsojo ir paraudo.
– Nevadinkite jo taip, jei norite, kad padėtų, – įspėjo ji. – Jis yra geriausias mūsų ekspertas šoko ir traumų gydymo klausimais.
– Ar neprieštarausite, jei paprašysiu jo atvykti?
– Atvirkščiai. Aš ir pati apie tai pagalvojau.
Jonas ėmė čiuopti per savo kišenes, ieškodamas telefono, supratęs, kad paliko jį automobilyje, paprašė

Danielos paskolinti. Pirma paskambino Erikui Marijai Barkui ir išdėstė aplinkybes. Tada vėl paskambino Susanai Granat ir pranešė, kad tikisi, jog greitai galės pakalbėti su Josefu Eku. Moteris pranešė, kad Ekų šeima buvo įtraukta į Socialinės tarnybos registrą, nes tėvas turėjo priklausomybę azartiniams žaidimams. Prieš trejetą metų tekę šiek tiek bendrauti ir su dukra.

– Su dukra? – nustebo Jonas.

– Vyresnioji, Evelina.

4

Antradienio rytas, gruodžio aštuntoji

Erikas Marija Barkas buvo ką tik grįžęs po naktinio vizito ligoninėje, kur susitiko su komisaru Jonu Lina. Erikui jis patiko, nors ir bandė priversti jį sulaužyti pasižadėjimą daugiau niekada neužsiimti hipnoze. Galbūt Erikui patiko neslepiamas ir nuoširdus komisaro nerimas dėl vyresnės sesers. Galbūt šią akimirką kažkas ją persekioja.

Erikas įėjo į miegamąjį ir pažvelgė į žmoną lovoje. Jautėsi labai pavargęs. Vaistai jau buvo pradėję veikti, akys tapo jautrios ir sunkios, jį vis labiau lenkė miegas. Jam atrodė, kad mato Simoną tarsi per subraižytą apšviestą stiklą. Jo nebuvo namuose beveik visą naktį, nes išvažiavo apžiūrėti sužeisto berniuko. Žmona spėjo užimti visą lovą. Simona sunki. Antklodė dengė tik jos pėdas, naktiniai marškiniai pakilę iki juosmens. Ji atsipalaidavusi gulėjo ant pilvo. Rankų ir pečių oda pašiurpusi. Erikas atsargiai ją užklojo. Simona kažką tyliai burbtelėjo ir susirietė į kamuoliuką. Vyras atsisėdo šalia ir paglostė jai kulkšnį. Kojos pirštai sujudėjo.

– Einu į dušą, – pasakė jis ir atsigulė ant nugaros.

– Kuo vardu buvo policininkas? – nerišliai sumurmėjo ji.

Erikas nespėjo atsakyti ir atsidūrė prie Observatorijos parko. Jis kapsto smėlį žaidimų aikštelėje ir atranda geltoną akmenį, ovalų kaip kiaušinis, didelį kaip moliūgas. Jis kasa rankomis, kol užčiuopia nelygumus vienoje pusėje, o ten – dantų eilė. Apvertęs sunkų akmenį pamato, kad iškasė dinozauro kaukolę.

– Velniai tave griebtų, – suriko Simona.

Erikas krūptelėjo ir suprato, kad buvo užmigęs ir ėmęs sapnuoti. Dėl stiprių migdomųjų užmigo bekalbėdamas. Jis šyptelėjo, bet išvydo šaltą Simonos žvilgsnį.

– Simona, kas yra?

– Ir vėl kartojasi?

– Kas?

– Kas, kas, – pamėgdžiojo ji suirzusi. – Kas ta Daniela?

– Daniela?

– Tu pažadėjai, Erikai, – priekaištavo ji. – Aš tavimi tikėjau. Tai kvailė, aš tavimi patikėjau...

– Apie ką tu kalbi? – nutraukė jis. – Daniela Ričards yra mano kolegė Karolinskos ligoninėje. Kuo ji tau neįtiko?

– Nemeluok.

– Išties, tai absurdiška, – nusišypsojo jis.

– Tau juokinga? Kartais man atrodydavo, ... net patikėjau, kad galėsiu pamiršti tai, kas įvyko.

Erikas užsnūdo kelioms sekundėms, bet prieš tai spėjo išgirsti, ką ji pasakė.

– Gal bus geriausia, jei mudu išsiskirsime, – sušnibždėjo Simona.

– Tarp manęs ir Danielos nieko nebuvo.
– Nesvarbu, – atsakė ji pavargusi.
– Nesvarbu? Jokio skirtumo? Nori išsiskirti dėl to vieno dalyko, kuris nutiko prieš dešimt metų?
– Dėl vieno dalyko?
– Aš buvau neblaivus ir...
– Nenoriu girdėti, aš viską žinau, aš... Po velnių! Aš nenoriu tokia būti. Aš nesu pavydi, aš – ištikima ir reikalauju ištikimybės.
– Aš daugiau niekada nebuvau tavęs išdavęs ir niekada...
– Kodėl man to neįrodai, – širdo ji. – Man reikia tik įrodymo.
– Turi tiesiog pasitikėti manimi.
– Taip, taip, – atsiduso ji ir išėjo iš kambario, pasiėmusi pagalvę ir antklodę.
Erikas sunkiai atsiduso. Žinojo, kad turėtų pulti jai iš paskos, užuot tiesiog pasidavęs. Turėtų parsitempti ją atgal į lovą arba atsigulti šalia sofos ant grindų svečių kambaryje, bet dabar miegas daug stipresnis už jį. Erikas neturėjo jėgų priešintis. Jo kūnas susmuko, jautė, kaip pasklinda tabletėse buvęs dopaminas, kaip maloniai atsipalaiduoja veidas, kojų ir rankų pirštai. Jo sąmonę tarsi debesis uždengė sunkus chemikalų sukeltas miegas.

* * *

Po dviejų valandų Erikas pamažu atsimerkė ir išvydo blyškią šviesą, besibraunančią per užuolaidas. Iškart atmintyje praskriejo nakties įvykiai: Simonos kaltinimai ir berniukas, kurio baltame kūne žiojėjo šimtai juodų durtinių žaizdų. Gilios žaizdos sprande, kakle ir krūtinėje.
Erikas prisiminė komisarą, kuris atrodė įsitikinęs, kad nusikaltėlis norėjo išžudyti visą šeimą. Pirma tėvą, paskui motiną, tada sūnų ir dukterį.
Šalia ant naktinio staliuko suskambo telefonas.
Erikas atsistojo, tačiau ragelio nepakėlė. Vietoj to atitraukė užuolaidas ir prisimerkęs pažvelgė į priešais stovinčio namo fasadą. Kiek palaukė, mėgindamas sugaudyti mintis. Rytinėje saulėje aiškiai matėsi dulkių ruoželiai ore.
Simona jau buvo išėjusi į galeriją. Jis nesuprato, kodėl ji taip elgiasi, kodėl paminėjo Danielą. Gal tai susiję su visai kitais dalykais. Gal dėl tablečių. Jis suvokė, kad stovi ant pavojingos priklausomybės slenksčio. Bet jam reikia išsimiegoti. Naktiniai budėjimai ligoninėje visai sutrikdė miego ritmą. „Be tablečių tiesiog pražūčiau“, – pagalvojo jis ir ištiesė ranką link žadintuvo, bet netyčia nuvertė jį ant grindų.
Telefonas nutilo, bet tik trumpam ir netrukus vėl suskambo.
Erikas pasvarstė, gal eiti ir atsigulti šalia Benjamino, savo sūnaus, švelniai jį pažadinti ir paklausti, ar ką nors sapnavo.
Paskui nutarė atsiliepti ir pakėlė ragelį.
– Erikas Marija Barkas.
– Labas, čia Daniela Ričards.
– Ar tu vis dar darbe? Kiek dabar valandų?
– Po aštuonių penkiolika. Jaučiuosi šiek tiek pavargusi.

– Važiuok namo.
– Deja, tu turi atvažiuoti čia. Komisaras jau pakeliui. Atrodo, kad jis dar labiau įsitikinęs, jog žudikas ieško vyresniosios sesers, ir sako, kad turi pakalbėti su berniuku.
Staiga Erikas pajuto, kaip apsunko vokai.
– Tai ne kokia mintis, žinant, kad...
– O kaip sesuo? – nutraukė jį kolegė. – Jaučiuosi taip, kad manau, jog netrukus leisiu pakalbėti su Josefu.
– Jeigu tau atrodo, kad pacientas turi tam jėgų...
– Turi jėgų? Žinoma, kad ne, tam dar per anksti, jo būklė tokia, kad... Jis sužinos apie savo šeimą, nors tam visai nepasiruošęs. Vaiko psichinė būklė tokia, kad jis tam nepasirengęs... Jį gali ištikti psichozė, jis...
– Čia tu sprendi, – nutraukė ją Erikas.
– Aš nenoriu prileisti prie jo policininkų, bet negaliu tiesiog laukti, juk jo seseriai tikrai gresia pavojus.
– Bet...
– Žudikas ieško vyresniosios sesers, – nutraukė jį Daniela pakeltu tonu.
– Tikriausiai.
– Atleisk. Nežinau, kodėl aš tokia sudirgusi. Gal dar ne per vėlu, gal galima ką nors padaryti. Juk ne dažnai taip būna, o šį kartą galėtume išgelbėti merginą, kol jos dar...
– Ko tu nori iš tikrųjų? – nutraukė Erikas.
– Turi atvažiuoti ir padaryti tai, ką sugebi.
– Galiu pakalbėti su vaiku, kai jis jausis geriau.
– Turi atvažiuoti ir jį užhipnotizuoti, – pasakė ji rimtai.
– Ne, tik ne tai.
– Tai vienintelė išeitis.
– Aš negaliu.
– Bet tu pats geriausias.
– Aš net neturiu leidimo užsiimti hipnoze Karolinskos ligoninėje.
– Gausiu, tau dar nespėjus atvykti.
– Bet aš pasižadėjau daugiau niekada tuo neužsiimti.
– Gal gali bent jau atvažiuoti?
Erikas trumpam nutilo, o paskui paklausė:
– Ar jis sąmoningas?
– Greitai atsigaus.
Erikas girdėjo ragelyje savo paties kvėpavimą.
– Jei tu neužhipnotizuosi berniuko, aš leisiu policininkams su juo kalbėtis, – pareiškė Daniela ir padėjo ragelį.
Erikas liko stovėti laikydamas ragelį drebančia ranka. Jam pasirodė, kad dabar sunkūs jau ne tik vokai, bet ir galva. Erikas ištraukė naktinio stalelio stalčių, bet dėžutės su papūga ten nebuvo. Tikriausiai pamiršo automobilyje.
Butas nutviekstas saulės. Vyras nuėjo link Benjamino kambario pažadinti sūnaus.
Jis miegojo pravėręs burną. Išblyškęs, atrodo išvargęs, nors miegojo visą naktį.
– Beni?

Benjaminas pravėrė mieguistas akis ir pažiūrėjo į tėvą kaip į visiškai nepažįstamą žmogų. Paskui nusišypsojo taip, kaip darydavo dar nuo kūdikystės.

– Šiandien antradienis, laikas keltis.

Benjaminas žiovaudamas atsisėdo, pasikasė galvą ir pažiūrėjo į telefoną, kurį buvo pasikabinęs ant kaklo, – tai pirmiausia, ką jis padaro kiekvieną rytą – pasitikrina, ar naktį neatėjo kokia nors žinutė.

Erikas paėmė geltoną rankinę su pumos atvaizdu. Joje buvo perdavimo faktorius desmopresinas, dezinfekuojantis skystis, sterilios adatos, vatos tamponai, chirurginė juosta ir nuskausminamieji.

– Dabar ar prieš pusryčius?

Benjaminas trūktelėjo pečiais.

– Nesvarbu.

Erikas greitai dezinfekavo odos plotelį ant liesos sūnaus rankos, pasuko ją į šviesą, apčiuopė minkštą raumenį, pabarbeno pirštu į švirkštą ir atsargiai įsmeigė po oda adatą. Kol lėtai leido vaistus, kita ranka Benjaminas spaudinėjo telefono mygtukus.

– Velnias, baterija baigia išsikrauti, – sumurmėjo jis ir atsigulė, o Erikas prispaudė vatos tamponą, kad sustabdytų kraujavimą. Benjaminas turės palaikyti jį ilgokai, kol tamponą bus galima priklijuoti chirurgine juosta.

Erikas atsargiai kilnojo sūnaus kojas, paskui pamankštino liesus kelius ir galiausiai pamasažavo pėdas ir pirštus.

– Ką jauti? – paklausė jis žiūrėdamas sūnui į veidą.

Benjaminas kiek susiraukė.

– Kaip visada.

– Ar reikia nuskausminamųjų?

Sūnus papurtė galvą, Erikas staiga pagalvojo apie be sąmonės gulintį subadytą berniuką. Galbūt šią akimirką žudikas ieško jo sesers.

– Tėti, kas yra? – tyliai paklausė Benjaminas.

Erikas pažiūrėjo jam į akis ir pasiūlė:

– Jei nori, nuvešiu tave į mokyklą.

– Kodėl?

* * *

Lauke ūžė eismo spūstys. Benjaminas sėdėjo šalia tėvo ir beveik snaudė, užsūpuotas po truputį vis pajudančio automobilio. Jis plačiai nusižiovavo. Kūnas tebejautė naktinio miego šilumą. Benis žinojo, kad tėtis skuba, bet vis tiek nuveš jį į mokyklą. Jis šyptelėjo. „Visada taip, kai ligoninėje nutinka kas nors baisaus, tėtis ypač sunerimsta, kad ir man kas nors nutiks.“

– Pamiršome pačiūžas, – staiga prisiminė Erikas.

– Tikrai.

– Grįžkim, – pasiūlo Erikas.

– Ne, nereikia, nieko tokio, – nesutiko Benis.

Erikas pabandė įvažiuoti į kitą eismo juostą, bet jam sutrukdė vienas automobilis. Grįžęs atgal vos nesusidūrė

su šiukšliaveže.

– Mes spėtume apsisukti ir...

– Tiek to tas pačiūžas, man nesvarbu, – pasakė Benjaminas pakeltu tonu.

Erikas dirstelėjo į jį nustebęs.

– Aš maniau, kad tau patinka čiuožinėti.

Benjaminas nežinojo, ką atsakyti. Jam nepatiko, kai kas nors klausinėdavo, ir nenorėdavo meluoti.

– Tau nepatinka?

– Kas?

– Ar tau nepatinka čiuožinėti?

– O kodėl turėtų patikti? – sumurmėjo jis.

– Juk nupirkome visiškai naujas...

– O kur čia įdomumas, – Benjamino balse pasigirdo nuobodis.

– Tai man negrįžti namo jų paimti?

Benjaminas tik atsiduso.

– Pačiūžos – nuobodu, šachmatai ir televizijos žaidimai – nuobodu. Kas tau iš tiesų įdomu? – paklausė Erikas.

– Nežinau.

– Niekas?

– Šis tas.

– Žiūrėti filmus?

– Kartais.

– Kartais? – nusišypsojo Erikas.

– Taip.

– Taigi trys–keturi filmai per vakarą, – tęsė Erikas šypsodamasis. – Kas čia tokio? Kai kurie galbūt paklaustų, kiek filmų per dieną pažiūrėtum, jei iš tikrųjų filmai tau patiktų...

– Gana.

– Galbūt tada tau reikėtų dviejų ekranų ir visą laiką spaudinėtum mygtuką, kad spėtum pažiūrėti daugiau.

Kai tėtis ėmė šitaip šmaikštauti, Benjaminas nesusilaikė ir šyptelėjo.

Staiga pasigirdo duslus pokštelėjimas, ir jis išvydo krintančią rūkstančią žvaigždę.

– Keistas metas šaudyti fejerverkus, – pasakė Benjaminas.

– Ką?

– Žiūrėk, – parodė Benjaminas.

Danguje paskui žvaigždę nutįso dūmų uodega. Benjaminas kažkodėl prisiminė Aidą ir jam tuo pat metu pasidarė ir neramu, ir gera. Aną penktadienį juodu sėdėjo tyloje labai arti vienas kito ant sofos ankštame Aidos kambarėlyje Sundbyberge. Jie žiūrėjo filmą „Dramblys“, o jos jaunėlis brolis žaidė ant grindų su pokemonų kortelėmis ir kalbėjosi pats su savimi.

Erikui sustojus prie mokyklos kiemo, Benjaminas staiga pastebėjo Aidą, kuri stovėjo anapus tvoros ir jo laukė. Išvydusi Benį, ji pamojavo. Benjaminas čiupo savo krepšį ir paskubomis atsisveikino:

– Viso, tėti, ir ačiū, kad atvežei.

– Myliu tave, – ištarė Erikas tyliai.
Benjaminas linktelėjo ir atsitraukė.
– Gal šįvakar pažiūrėsime filmą? – paklausė Erikas.
– Nežinau, – numykė sūnus nuleidęs akis.
– Ar ten Aida?
– Taip, – ištarė Benjaminas labai tyliai.
– Norėčiau su ja pasisveikinti, – pasakė Erikas ir išlipo iš automobilio.
– O kam?
Jie nuėjo link Aidos. Benjaminas nedrįso pakelti akių, jautėsi kaip mažas vaikas. Kad tik ji nepagalvotų, jog nori, kad tėtis ją įvertintų. Beniui visai nesvarbu, ką mano tėtis. Atrodo, kad Aida jaudinasi, ji dirsčiojo tai į Benį, tai į jo tėvą. Benis net nespėjo paaiškinti, kai tėtis ištiesė jai ranką ir pasisveikino.
Aida atsargiai padavė jam ranką. Benjaminas pastebėjo, kad tėtis nustebo, pamatęs jos tatuiruotes: svastiką ant kaklo ir šalia jos – nedidelę Dovydo žvaigždę. Aidos akys apvestos juodai, plaukai supinti į dvi vaikiškas kasas. Ji vilkėjo juodą odinę striukę ir platų, juodą tiulio sijoną.
– Aš Erikas, Benjamino tėtis.
– Aida, – prisistatė ji tyliai.
Benjaminas paraudo, sunerimęs pažiūrėjo į Aidą, paskui nuleido žvilgsnį.
– Ar tu nacistė? – paklausė Erikas.
– O jūs? – atsakė ji klausimu į klausimą.
– Ne.
– Aš taip pat ne, – pareiškė ji ir žvilgtelėjo jam į akis.
– Kodėl tada turi...
– Šiaip sau, – nutraukė ji. – Aš niekam nepriklausau, aš tik...
Benjaminas taip susigėdo, kad jo širdis ėmė daužytis, ir jis įsikišo:
– Prieš keletą metų Aida buvo patekusi į tam tikrų žmonių ratą, – pasakė jis garsiai. – Bet pamatė, kad jie kvailiai ir...
– Nebūtina jam aiškinti, – piktai įsiterpė Aida.
Benjaminas trumpam neteko žado.
– Aš... aš tik manau, kad drąsu atsakyti už savo klaidas, – ištarė jis po kiek laiko.
– Taip, bet man atrodo, – pasakė Erikas, – man atrodo, kad žmogus dar ne visai suvokia, jei nepašalina...
– Liaukis, – sušuko Benjaminas. – Tu nieko apie ją nežinai.
Aida tiesiog nusisuko ir nuėjo. Benjaminas nuskubėjo iš paskos.
– Atleisk, – atsiprašė jis uždusęs. – Tėtis taip kvailai elgiasi...
– Ar jis neturi teisės? – paklausė ji.
– Ne, – ištarė jis tyliai.
– O man atrodo, kad gal turi, – pasakė ji, šyptelėjo ir paėmė jį už rankos.

5

Antradienio priešpietė, gruodžio aštuntoji

Teismo ekspertizės skyrius buvo raudonų plytų pastate Retzijaus gatvėje 5, didelės Karolinskos instituto teritorijos centre, iš visų pusių apsuptas didesnių pastatų. Jonas Lina pasuko už pastato ir pastatė automobilį lankytojų aikštelėje. Jis praėjo pro apšerkšnijusį žolyną, plieninę krovinių rampą ir pasuko link pagrindinio įėjimo.

Jonui atrodė keista, kad žodis *obdukcija* kilęs iš lotynų kalbos žodžio *uždengti, užkloti, slėpti*, kai iš tikrųjų veiksmas yra priešingas. Gal tiesiog pasąmonėje galvojama apie pabaigą, kai kūnas pagaliau užveriamas po skrodimo ir jo vidus vėl paslepiamas.

Pirmiausia Jonas turėjo užsiregistruoti pas sekretorę, o tada jam buvo leista nueiti pas teismo ekspertizės profesorių Nilsą Oleną, šiaip vadinamą Nolenu, nes savo ataskaitas jis pasirašydavo „N Olenas“.

Profesoriaus kabinetas buvo įrengtas šiuolaikiškai – daug paviršių, dažytų blizgia balta ir matine šviesiai pilka spalvomis. Interjeras prabangus, sukurtas dizainerio. Kabinete tik kelios kėdės, jos pagamintos iš specialiai subraižyto plieno, jų sėdynės griežtų formų, aptrauktos balta oda. Šviesa virš rašomojo stalo sklido iš didelės pakabintos stiklinės plokštės.

Nolenas paspaudė Jonui ranką nepakildamas nuo kėdės. Po chalatu jis vilkėjo baltą megztinį, ant nosies – akiniai dideliais baltais rėmeliais. Veidas siauras, švariai nuskustas, žili trumpi plaukai, blyškios lūpos, ilga kreiva nosis.

– Labas rytas, – sušvokštė profesorius.

Ant sienos kabojo išblukusi spalvota nuotrauka, kurioje buvo įamžintas Nolenas su kolegomis: teismo ekspertizės gydytojai, genetikai ir odontologai. Visi baltais chalatais ir linksmai nusiteikę. Jie stovėjo šalia stalo, ant kurio guli keli tamsūs kaulai. Po nuotrauka parašyta, kad jie stovi šalia radinio iš devintojo šimtmečio kapų Bjorkės saloje netoli pirklių miesto Birkos.

– Vėl nauja nuotrauka, – pastebėjo Jonas.

– Tenka pritvirtinti lipnia juosta, – pasakė Nolenas nepatenkintas. – Senajame Patologijos skyriaus pastate kabojo aštuoniolikos metrų paveikslas.

– Oho.

– Tapytas Peterio Veiso.

– Rašytojo?

Nolenas linktelėjo. Jo akiniuose atsispindėjo stalinės lempos šviesa.

– Taip, penktajame dešimtmetyje jis nutapė visus darbuotojus. Girdėjau, kad už pusmečio darbą gavo šešis šimtus kronų. Paveiksle pavaizduotas ir mano tėvas, jis stovi šalia Bertilio Falkonerio.

Nolenas pakreipė galvą ir vėl atsisuko į kompiuterį.

– Sėdžiu ir spaudau klavišus, – turiu surašyti Tumbos aukų skrodimo protokolus, – paaiškino jis neskubėdamas.

– Ir?

Nolenas prisimerkęs dėbtelėjo į Joną.

– Šįryt paskambino Karlosas ir norėjo, kad paskubėčiau.

Jonas nusišypsojo.

– Žinau.

Nolenas pasitaisė akinius ant nosies.

– Svarbu nustatyti laiką, kada įvykdytos žmogžudystės.

– Turime sužinoti, kas buvo nužudytas anksčiau...

Papūtęs lūpas, Nolenas ėmė kažko ieškoti kompiuterio dokumentuose.

– Tai tik preliminarus įvertinimas, bet...

– Vyras mirė pirmas?

– Būtent... sprendžiau tik pagal kūno temperatūrą, – pasakė profesorius ir parodė į kompiuterio monitorių. – Eriksonas sakė, kad abiejose patalpose – ir persirengimo kambaryje, ir kotedže – buvo ta pati temperatūra, tad, mano nuomone, vyriškis mirė maždaug valanda anksčiau už kitus du.

– O ką manai dabar?

Nolenas papurtė galvą ir dejuodamas atsistojo.

– Stuburo išvarža, – pasiskundė jis ir išėjęs iš kabineto patraukė koridoriumi.

Jonas Lina nusekė paskui pamažu link obdukcijos skyriaus klibikščiuojantį Noleną.

Jie praėjo kambarį su nerūdijančio plieno obdukciniu stalu, panašiu į virtuvinę spintelę, kurioje įtaisyta indų plautuvė, tik šitas stalas įrėmintas aukštesniais kraštais. Paskui įėjo į vėsesnę patalpą, kurioje šaldymo dėžėse keturių laipsnių temperatūroje laikomi išskrosti kūnai. Nolenas sustojo prie vienos dėžės, patikrino numerį ir ištraukė, bet ji buvo tuščia.

– Išvežtas, – šyptelėjo jis ir nuėjo koridoriumi, kurio grindys buvo išvagotos tūkstančių linijų, įspaustų vežimėlių. Netrukus jis atidarė kitas duris ir įleido Joną.

Jie įėjo į apšviestą, baltomis plytelėmis išklijuotą kambarį su didele plautuve prie sienos. Vanduo iš geltonos vandens žarnos sruveno tiesiai į grindyse įrengtą nutekėjimo šulinį. Ant ilgo, plėvele aptraukto stalo gulėjo nuogas blyškus kūnas, išmargintas šimtais tamsių žaizdų.

– Čia Katja Ek, – suprato Jonas.

Mirusios moters veidas keistai sustingęs, burna pravira, žvilgsnis ramus. Atrodo, lyg ji klausytųsi muzikos. Veido išraiška niekaip nederėjo su ilgu pjūviu per kaktą ir skruostus. Jonas nužvelgė moters kūną, ant kaklo jau galima įžvelgti kraujagyslių tinklą.

– Tikimės spėti atlikti skrodimą šiandien po pietų.

– Baisu, – atsiduso Jonas.

Atsidarė kitos durys ir įėjo jaunas vyras. Jis nedrąsiai vyptelėjo. Baltas chalatas, antakiuose įverti keli auskarai, juodai dažyti plaukai surišti į uodegą. Nolenas šyptelėjo ir pasisveikino parodydamas rokerišką pirštų kombinaciją, į kurią jaunasis vyras iškart atsakė.

– Čia Jonas Lina iš kriminalinės policijos, – pristatė Nolenas. – Jis kartais pas mus apsilanko.

– Fripė, – prisistatė vyras ir paspaudė Jonui ranką.

– Jis specializuojasi teismo medicinoje, – paaiškino Nolenas.

Fripė užsimovė latekso pirštines. Jonas nusekė paskui jį prie obdukcinio stalo ir užuodė nuo moters sklindantį blogą kvapą.

– Jai kliuvo mažiausiai, nors yra daug durtinių ir pjautinių žaizdų, – pabrėžė Nolenas.

Jie apžiūrėjo kūną. Matėsi daugybė didelių ir mažų žaizdų.

– Be to, skirtingai nei kiti, ji nesupjaustyta gabalais, galūnės nenukapotos. Tiesioginė mirties priežastis ne šios žaizdos kakle, o šita, kur buvo durta tiesiai į širdį, kaip rodo kompiuterinė tomografija.

– Tačiau nuotraukose sunku matyti kraujavimą, – paaiškino Fripė.

– Žinoma, mes patikrinsime per skrodimą, – patikino Nolenas.

– Ji priešinosi, – pastebėjo Jonas.

– Man regis, kad iš pradžių ji priešinosi energingai, – pritarė Nolenas. – Sprendžiu iš žaizdų delnuose. Bet paskui ji stengėsi tik išvengti smūgių ir apsisaugoti.

Nolenas pastebėjo jaunojo gydytojo žvilgsnį.

– Atkreipk dėmesį į žaizdas ant rankų, – pasakė Nolenas.

– Ji gynėsi ir buvo sužeista, – sumurmėjo Jonas.

– Būtent.

Jonas pasilenkė ir pažiūrėjo į rudai gelsvas dėmes moters akyse.

– Žiūri į saulutes?

– Taip...

– Jos atsiranda praėjus kelioms valandoms po mirties, kartais tik po kelių parų, – paaiškino Nolenas. – Galiausiai jos tampa visiškai juodos, nes sumažėja akispūdis.

Nolenas paėmė nuo lentynos refleksinį plaktuką ir paprašė, kad Fripė patikrintų, ar tebereaguoja raumenys. Gydytojas pastukseno į moters dvigalvį raumenį ir pačiupinėjo, ar nepajus susitraukimų.

– Dabar minimalūs, – pasakė jis Jonui.

– Paprastai dingsta po trylikos valandų, – paaiškino Nolenas.

– Mirusieji nėra visiškai mirę, – pratarė Jonas ir krūptelėjo, kai pastebėjo, kad Katjos Ek ranka lyg ir sujudėjo.

– *Mortui vivos docent* – mirusieji moko gyvuosius, – pasakė Nolenas ir šyptelėjo, kartu su Fripe apversdamas kūną ant pilvo.

Ant sėdmenų, strėnų, menčių ir rankų jis parodė neryškias rausvai rudas dėmes.

– Lavondėmės būna neryškios, jei auka neteko daug kraujo.

– Savaime suprantama, – pritarė Jonas.

– Kraujas sunkus, o žmogui mirus nelieka vidinio spaudimo, – dėstė Nolenas jaunajam gydytojui. – Galbūt tai savaime suprantama, kad kraujas teka žemyn ir susikaupia žemiausiose kūno vietose. Geriausia būna matyti ten, kur kūnas liečiasi su kietu paviršiumi.

Nolenas paspaudė nykščiu dėmę ant dešinės blauzdos ir spaudė tol, kol ji beveik išnyko.

– Matai... spaudžiant jos išnyksta net ir praėjus parai po mirties.

– O man pasirodė, kad mačiau lavondėmes ir ant klubų bei krūtų, – suabejojo Jonas.

– Bravo, – pagyrė Nolenas ir pažiūrėjo į jį truputį nustebęs. – Maniau, kad nepastebėsi.
– Vadinasi, lavonas gulėjo ant pilvo, o paskui buvo apverstas ant nugaros, – nusprendė Jonas.
– Spėju, kad taip išgulėjo dvi valandas.
– Taigi žudikas išbuvo ten dvi valandas, – padarė išvadą Jonas. – Arba grįžo į žudynių vietą vėliau ir apvertė kūną. Arba tai padarė kažkas kitas.
Nolenas gūžtelėjo.
– Aš dar turėsiu padirbėti, kol galėsiu pateikti išvadas.
– Ar galiu kai ko paklausti? Pastebėjau, kad viena iš žaizdų ant pilvo atrodo kaip skubiai atliktas Cezario pjūvis...
– Cezario pjūvis, – šyptelėjo Nolenas. – Gali būti. Pažiūrėkime.
Gydytojai vėl apvertė kūną.
– Kalbi apie šitą?
Nolenas parodė didelę pjautinę žaizdą nuo bambos penkiolika centimetrų žemyn.
– Taip.
– Aš dar nespėjau apžiūrėti visų žaizdų.
– *Vulnera incisa s scissa*, – pasakė Fripė.
– Taip, panašu į pjautinę žaizdą, kalbant švediškai, – pripažino Nolenas.
– Nedurtinę, – pasitikslino Jonas.
– Turint galvoje taisyklingą pjūvio formą ir kad aplink esanti oda nepažeista...
Nolenas įbedė pirštą į žaizdą ir Fripė pasilenkė pažiūrėti iš arčiau.
– Taip...
– Sienos nebuvo labai aptaškytos krauju, – tęsė Nolenas. – Bet...
Ir nutilo.
– Kas? – paklausė Jonas.
Nolenas pažiūrėjo į jį, žvilgsnis atrodė keistas.
– Šitas pjūvis padarytas jai mirus.
Nolenas nusitraukė pirštines.
– Turiu patikrinti kompiuterinės tomografijos rezultatus, – pareiškė jis ir skubiai nuėjo prie kompiuterio, stovėjusio ant stalo prie durų.
Surado trimačius atvaizdus, stabtelėjo, pakeitė vaizdo kampą.
– Panašu, kad pjūvis eina iki pat gimdos, – sušnabždėjo jis. – Atrodo, kad pjauta pagal seno rando liniją.
– Seno rando? Ką nori pasakyti? – sukluso Jonas.
– Ar nematei? – šyptelėjo Nolenas ir grįžo prie kūno. – Skubios operacijos pjūvis.
Jis parodė į vertikalaus pjūvio vietą. Jonas pažiūrėjo iš arčiau ir pamatė, kad palei vieną žaizdos kraštą eina senas blyškiai raudonas surandėjęs audinys, susidaręs po kadaise atlikto Cezario pjūvio.
– Bet juk ji nebuvo nėščia? – pasitikslino Jonas.
– Ne, – šyptelėjo Nolenas ir pasitaisė ant nosies akinius.
– Negi susidūrėme su žudiku, išmanančiu chirurgiją?
Nolenas papurtė galvą. Jonas pamanė, kad Katja Ek buvo nužudyta labai žiauriai ir su įsiūčiu. Žudikas grįžo

po dviejų valandų, apvertė ją ant nugaros ir atvėrė seną Cezario pjūvį.
– Patikrink, ar kas nors panašaus padaryta ir kitiems kūnams.
– Ar skirti tam ypatingą dėmesį? – paklausė Nolenas.
– Taip, manau, kad taip, – atsakė Jonas.
– Tu abejoji?
– Ne.
– O iš tiesų nori pasakyti, kad svarbu viskas, – spėjo Nolenas.
– Na, taip, – nusišypsojo Jonas ir išėjo.

Įsėdęs į automobilį pasijuto sušalęs. Užvedė variklį ir išriedėjo į Retzijaus gatvę, tada įjungė šildymą ir surinko vyriausiojo prokuroro Jenso Svanejelmo numerį.
– Svanejelmas klauso, – atsiliepė vyras.
– Čia Jonas Lina.
– Labas rytas. Ką tik kalbėjau su Karlosu – jis perspėjo, kad skambinsi.
– Ne taip paprasta paaiškinti, su kuo susidūrėme, – prisipažino Jonas.
– Tu prie vairo?
– Ką tik lankiausi pas teismo medicinos ekspertus ir ketinau užsukti į ligoninę, – man tikrai reikia pakalbėti su išgyvenusiu berniuku.
– Karlosas man viską paaiškino. Turime paskubėti. Ar jau davei užduotį specialistams sukurti nusikaltėlio profilį?
– Vien profilio neužteks.
– Žinau, man irgi taip atrodo. Tiesiog turime pripažinti, kad privalome pakalbėti su vaiku, jei norime gauti galimybę išgelbėti jo seserį.
Staiga Jonas išvydo, kaip tolumoje virš Stokholmo stogų be jokio garso sprogo fejerverkas – per dangų nuskriejo žydra žvaigždė.
– Aš palaikau ryšį... – tęsė Jonas atsikrenkštęs, – su Susana Granat iš Socialinių reikalų tarnybos, taip pat ketinu pakviesti psichiatrą Eriką Mariją Barką, kuris yra šoko ir traumų gydymo ekspertas.
– Viskas gerai, – nuramino jį Jensas.
– Tada važiuoju tiesiai į Neurochirurgijos skyrių.
– Pritariu.

6

Gruodžio aštuntosios naktis

Simona kažkodėl pabudo dar iki suskambant telefonui ant Eriko naktinio stalelio.

Erikas kažką sumurmėjo apie balionus ir serpantinus, pasiėmė telefoną ir skubiai išėjo iš miegamojo. Prieš atsiliepdamas jis uždarė duris. Per sieną ji girdėjo jausmingą, beveik švelnų balsą. Netrukus Erikas įtipeno į miegamąjį. Ji paklausė, kas skambino.

– Policininkas... policijos komisaras, neišgirdau jo pavardės, – paaiškino Erikas ir pasakė, kad turi važiuoti į Karolinskos ligoninę.

Ji pažiūrėjo į žadintuvą ir užsimerkė.

– Miegok, Simute, – sušnabždėjo vyras ir išėjo.

Naktiniai marškiniai buvo apsisukę aplink kūną ir veržė kairę krūtį. Ji pasitaisė marškinius, pasisuko ant šono ir ramiai gulėjo lovoje klausydamasi Eriko bruzdesio.

Jis rengėsi, rausėsi drabužinėje, pasiėmė batų šaukštą, išėjo iš buto ir užrakino duris. Netrukus išgirdo, kad užsidarė lauko durys į kiemą.

Ji gulėjo lovoje, ilgai stengėsi užmigti, bet niekaip nesisekė. Simonai pasirodė, kad Erikas kalbėjo ne su policininku, – jo balsas skambėjo per daug laisvai. O gal buvo tiesiog pavargęs.

Ji atsikėlė ir nuėjo į tualetą, paskui išgėrė truputį jogurto ir vėl atsigulė. Paskui užplūdo mintys apie tai, kas atsitiko prieš dešimt metų, ir visi miegai išlakstė. Ji pagulėjo pusvalandį, paskui atsisėdo, uždegė naktinę lemputę, paėmė telefoną ir surado paskutinio pokalbio numerį. Simona žinojo, kad turėtų užgesinti šviesą ir miegoti, bet vis tiek paskambino tuo numeriu. Iš pradžių trys signalai, paskui trakštelėjo, ir ragelyje pasigirdo moters juokas.

– Erikai, liaukis, – ištarė moteris žvaliai, o paskui jau tiesiai į ragelį: – Daniela klauso. Alio?

Moteris šiek tiek palaukė ir prieš padėdama ragelį ištarė „aloha“. Jos balse girdėjosi ir nuovargis, ir nuostaba. Simona liko sėdėti su rageliu rankoje. Ji pabandė susigaudyti, kodėl Erikas pasakė, kad skambino policininkas. Ji bandė sugalvoti logišką paaiškinimą, tačiau mintimis vis grįždavo į tą akimirką prieš dešimt metų, kai suprato, kad Erikas buvo jai neištikimas, kad melavo jai tiesiai į akis.

Sutapimas, kad ji apie tai sužinojo tą pačią dieną, kai Erikas pasakė, kad daugiau niekada neužsiims hipnoze.

Simona prisiminė, kad tą dieną ji buvo ne savo ką tik atidarytoje galerijoje, kaip būdavo įpratusi, o namuose. Gal todėl, kad Benjaminas tądien nėjo į mokyklą, gal ji buvo pasiėmusi laisvadienį, nesvarbu, bet tą dieną ji sėdėjo prie savo šviesaus virtuvinio stalo kotedže Jerfeloje ir tikrino paštą, kai aptiko žydrą voką, adresuotą Erikui. Siuntėjo buvo tik vardas – Maja.

Būna akimirkų, kai visu kūnu jauti, kad kažkas blogai. Galbūt išdavystės baimė gimė tada, kai pamatė, kaip buvo išduotas tėvas. Jis išdirbo policininku iki pat pensijos ir net gavo medalį už ypatingus nuopelnus darbe, tačiau jam prireikė daugybės metų, kad pastebėtų žmonos vis mažiau slepiamą neištikimybę.

Ji prisiminė, kad tą vakarą ji tiesiog pasislėpė, kai tėvai baisiai susikivirčijo ir mama paliko šeimą. Vyras, su kuriuo ji susitikinėdavo paskutiniais metais, buvo kaimynas, anksčiau laiko į pensiją išėjęs alkoholikas, kadaise išleidęs kelias plokšteles su šokių muzika. Mama išvažiavo su juo gyventi į Fuenchirolą saulėtoje Ispanijoje.

Simona su tėvu sukando dantis ir gyveno toliau, nutarę, kad jie ir taip visada būdavo tik dviese. Simonos oda buvo tokia pat šlakuota kaip motinos, o plaukai tokie pat rusvi ir garbanoti. Bet skirtingai nei mama, Simona visada šypsodavosi ir juokdavosi. Kartą Erikas ją už tai pagyrė, ir jai labai patiko.

Jaunystėje Simona norėjo tapti menininke, bet persigalvojo, nes neišdrįso. Jos tėtis Kenetas įkalbėjo pasirinkti kokią nors tikrą, mažiau rizikingą profesiją. Jie rado kompromisą, – ji ėmė studijuoti menotyrą ir tarp studentų pasijuto netikėtai gerai, vėliau parašė kelis darbus apie švedų dailininką Ulą Bilgreną.

Vienoje universiteto šventėje ji sutiko Eriką. Supainiojęs ją su kita mergina, jis priėjo ir pasveikino apsigynus daktaro disertaciją. Supratęs, kad suklydo, jis paraudo, atsiprašė ir norėjo dingti, tačiau dėl kažkokios priežasties ji panoro pratęsti pokalbį, – ne tik todėl, kad vaikinas buvo aukštas ir išvaizdus – patraukė jo delikatumas. Jiems iškart buvo įdomu ir linksma bendrauti, pokalbis vis plėtojosi. Juodu susitiko ir kitą dieną ir nuėjo į kino teatrą pažiūrėti Ingmaro Bergmano filmo *Fanė ir Aleksandras*.

Simona ir Erikas buvo vedę aštuonerius metus, kai ji aptiko voką su Majos vardu ir virpančiais pirštais atplėšė. Ant virtuvinio stalo iškrito dešimt mėgėjiškų, nelabai ryškių nuotraukų, padarytų iš arti. Jose matėsi krūtis, burna, nuogas kaklas, šviesiai žalios kelnaitės ir juodi, smulkiai garbanoti plaukai. Vienoje iš nuotraukų buvo Erikas. Jis atrodė nustebęs ir laimingas. Maja atrodė graži, labai jauna moteris su tamsiais plačiais antakiais ir didele, rimta burna. Ji gulėjo siauroje lovoje, mūvėdama tik kelnaites, ant didelių, baltų krūtų sruogomis krito juodos garbanos. Ji atrodė linksma ir paraudusi.

Simona nelabai prisiminė, koks jausmas apėmė supratus išdavystę. Jau seniai ji jautė tik skausmą ir keistus spazmus skrandyje ir troško atsikratyti žeidžiančių minčių. Tačiau vis tiek prisiminė, kad pirmiausia ji nustebo. Ji tiesiog kaip kvailė išsižiojo iš nuostabos, kad ją taip apgavo tas, kuriuo visiškai pasitikėjo. Paskui apėmė gėda, tada jausmas, kad esi nepakankamai gera, tada suliepsnojo pyktis, o galiausiai užvaldė vienišumo jausmas.

Simona gulėjo lovoje, o galvoje ūžė skaudinančios mintys. Mieste pamažu aušo. Ji buvo užmigusi kelioms minutėms prieš Erikui grįžtant iš ligoninės. Jis stengėsi nepažadinti žmonos, bet kai atsisėdo ant lovos, Simona visgi pabudo. Erikas pasakė, kad eina į dušą. Simona matė, kad jis vėl išgėrė daug vaistų. Širdis daužėsi, kai paklausė, kuo vardu tas policininkas, kuris skambino naktį. Vyras neatsakė, ir Simona suprato, kad jis užmigo pokalbio vidury. Tada ji pareiškė, kad skambinusi tuo numeriu, tačiau atsiliepė ne policininkas, o kikenanti moteris, vardu Daniela. Erikas nepajėgė atsispirti miegui ir vėl užsnūdo. Tada ji užriko ant vyro ir pareikalavo pasiaiškinti, apkaltino jį viską sugadinus, kai vėl buvo pradėjusi juo tikėti.

Simona sėdėjo lovoje ir žiūrėjo į vyrą. Atrodo, kad jis nesuprato, ko ji taip pyksta. Simona pajuto, kad daugiau melo nepakęs, o paskui ištarė žodžius, kurie iki tol pynėsi tik jos galvoje ir atrodė tokie svetimi, skaudūs ir nevykę.

– Gal bus geriausia, jei mudu išsiskirsime.

Simona išėjo iš miegamojo, pasiėmusi pagalvę ir antklodę. Išgirdo, kad lova sugirgždėjo, ir jai kilo viltis, jog vyras atseks iš paskos, paguos ir paaiškins, kas atsitiko. Tačiau jis nepasirodė, ir Simona užsidarė svečių kambaryje, kur ilgai verkė. Paskui nusišnypštė, atsigulė ant sofos ir pabandė užmigti, bet greitai suvokė, kad ryte neturės jėgų susitikti su namiškiais. Todėl nuėjo į vonios kambarį, nusiprausė, išsivalė dantis, pasidažė ir

apsirengė; paskui patikrino, ar Benjaminas vis dar miega, paliko jam ant stalo raštelį ir išėjo iš namų, nutarusi papusryčiauti mieste, o paskui eiti į savo galeriją.

Ji ilgai sėdėjo vienoje kavinėje Kungstredgordeno parke, skaitydama, valgydama sumuštinį ir užsigerdama jį kava. Per didžiulį langą matėsi, kad lauke gal dešimtys žmonių ruošiasi kažkokiam renginiui. Priešais didelę sceną buvo pastatytos rožinės palapinės. Aplink nedidelę fejerverkų šaudymo platformą vyrai pastatė apsauginę tvorelę. Staiga kažkas atsitiko, viena raketa suspragsėjo ir šovė aukštyn. Vyrai pasitraukė atatupsti ir ėmė šaukti vienas ant kito. Ore raketa sprogo ir šviesiame danguje sušvito žydra liepsna, o tarp pastatų nuėjo aidas.

7

Antradienio priešpietė, gruodžio aštuntoji

Du sutrūniję žmonių kūnai glaudžia pilką gemalą. Dailininkas Simas Šulmanas sumaišė ochrą, hematitą, magnio oksidą ir anglį su gyvuliniais riebalais ir ėmė tepti dažus ant didelių akmeninių plokščių. Minkšti, meilę skleidžiantys potėpiai. Vietoje teptuko Šulmanas naudojo pagaliuką su apanglėjusiu galiuku. Šią techniką jis nusižiūrėjo iš ispanų ir prancūzų magdaleninės kultūros, gyvavusios prieš penkiolika tūkstančių metų, kai olose atsirado fantastiški piešiniai su lekiančiais buivolais, žaidžiančiais elniais ir šokančiais paukščiais.

Vietoje gyvūnų Simas Šulmanas tapė žmonių figūras: šiltas, skrajojančias ore ir tarsi atsitiktinai dengiančias viena kitą. Kai Simona pamatė jo darbus pirmą kartą, ji nedelsdama pasiūlė jam surengti asmeninę parodą savo galerijoje.

Savo juodus vešlius plaukus Šulmanas rišdavo į uodegą. Tamsesnė oda ir stambūs veido bruožai rodė, kad jis turi ne tik švedų, bet ir irakiečių kraujo. Šulmanas augo tik su mama Anita Tenstoje, kur ji dirbo kasininke maisto parduotuvėje.

Būdamas dvylikos jis prisišliejo prie nusikalstamos paauglių gaujos. Jaunuoliai užsiimdavo koviniu sportu ir iš vienišų bendraamžių atimdavo pinigus ir cigaretes. Vieną rytą žmonės rado Simą jo automobilyje ant galinės sėdynės. Buvo prisiuostęs klijų ir netekęs sąmonės. Jis buvo sušalęs, ir kol į Tenstą pagaliau atvyko greitosios pagalbos automobilis, kūno temperatūra jau buvo nukritusi tiek, kad sustojo širdis.

Simas išgyveno ir buvo įtrauktas į jaunimo reabilitacijos programą, pagal kurią turėjo baigti vidurinę ir tuo pat metu išmokti amato. Simas pareiškė norįs tapti menininku, nors iš tikrųjų nelabai žinojo, ką tai reiškia. Socialinės globos tarnyba susitarė su Kultūros mokykla ir dailininku Keve Lindbergu. Šulmanas papasakojo Simonai, kaip jautėsi pirmą kartą įžengęs į Kevės Lindbergo ateljė. Didelis, šviesus kambarys kvepėjo terpentinu ir aliejiniais dažais. Jis vaikščiojo tarp didžiulių drobių su nutapytais ryškiaspalviais, išsišiojusiais veidais. Praėjo tik kiek daugiau kaip metai, ir Simas tapo jauniausiu Meno akademijos mokiniu, – jam buvo tik šešiolika.

– Ne, šios akmeninės plokštės turi būti gana žemai, – paaiškino Simona savo padėjėjai Ylvai. – Fotografas nukreips į jas netiesioginę šviesą. Kataloge jos atrodys gražiai. Galėtume tiesiog pastatyti jas ant grindų ir atremti į sieną, o apšvietimą nukreipti iš...

– Vaje, gražuolis ir vėl ateina, – nutraukė ją Ylva.

Simona atsisuko ir per langą pamatė, kad duris bando atidaryti vyras. Atpažino jį iškart. Tai dailininkas Norenas, kuris reikalavo, kad galerija surengtų atskirą jo akvarelių parodą. Vyras pabarbeno į duris ir kažką irzliai sumurmėjo. Tik paskui suprato, kad duris reikia stumti, užuot traukus.

Vidun įžengė neaukštas drūtas vyrukas ir apsidairęs priėjo prie jų. Ylva pasišalino, kažką vaptelėjusi apie telefoną.

– Matau, kad čia tik jautrios panelės, – išsišiepė jis. – Ar čia yra vyrų, su kuriais galėčiau pakalbėti?

– Apie ką? – paklausė Simona šaltu tonu.

Vyras linktelėjo į vieną iš Šulmano paveikslų.

– Čia menas, ar ne?

– Taip.

– Tikros damos, – metė jis su panieka. – O iš tikrųjų negalite atsižiūrėti, kaip pyzdoj atrodo pimpalas, ar ne? Juk viskas tik dėl to?

– Noriu, kad išeitumėte, – pareikalavo Simona.

– Juk nenorite pasakyti, kad...

– Dink iš čia, – riktelėjo Simona.

– Eik velniop, – nusikeikė tas ir pasuko link išėjimo. Sustojęs prie durų atsigręžė, suėmė sau už tarpkojo ir kažką pasakė.

Padėjėja tyliai išniro iš kabineto ir šyptelėjusi atsiprašė:

– Atleisk, kad pasislėpiau. Aš labai išsigandau, kai jis buvo atėjęs aną kartą.

– Ar visi turi atrodyti taip kaip Šulmanas?

Simona šyptelėjo ir parodė į didelį autoportretą, kuriame dailininkas nutapė save, dėvintį juodą nindzės apdarą ir iškėlusį kardą virš galvos.

Moterys nusijuokė ir nutarė nusipirkti po tokį kostiumą. Simonos rankinėje suskambo telefonas.

– Simonos Bark galerija, – atsiliepė ji.

– Čia Sivė Stureson iš mokyklos, – pasigirdo pagyvenusios moters balsas.

– Klausau jūsų, – sukluso Simona.

– Skambinu dėl Benjamino.

– Kas jam?

– Šiandien jis neatėjo į mokyklą, – paaiškino moteris, – taip pat nebuvo pranešta, kad jis susirgo. Tokiu atveju mes visada skambiname tėvams.

– Aš paskambinsiu namo ir patikrinsiu. Kai šįryt išėjau į darbą, ir Benjaminas, ir Erikas buvo namuose. Aš jums pranešiu.

Paskui Simona iškart paskambino į namus. Benjaminas visada keliasi laiku ir paiso taisyklių. Juodu su Eriku netgi buvo truputį susirūpinę, kad jis gal kiek per daug tvarkingas.

Namuose niekas neatsiliepė. Erikui šiandien nereikėjo anksti eiti į darbą. Tikriausiai jis knarkia išsižiojęs, prisigėręs savo migdomųjų tablečių, o Benjaminas klausosi trankios muzikos.

Ji pabandė paskambinti Benjaminui, bet tas neatsiliepė. Ji įrašė sūnui trumpą žinutę ir pabandė prisiskambinti Erikui į mobilųjį, bet tas, žinoma, buvo išjungtas.

–Ylva! – šūktelėjo ji. – Turiu važiuoti namo, tuoj grįšiu.

Padėjėja išlindo iš biuro, laikydama storą segtuvą, nusišypsojo ir šūktelėjo pavymui:

– Bučkis.

Tačiau Simona neturėjo kada atsakyti. Čiupo savo rankinę, užsimetė paltą ir pustekine pasileido link metro.

* * *

Prie tuščių namų durų tvyro ypatinga tyla. Simona dar nebuvo įkišusi rakto į spyną, bet jau žinojo, kad namuose nieko nėra.

Ant grindų gulėjo pamirštos pačiūžos, tačiau Benjamino kuprinės, batų ir striukės nebuvo, kaip ir Eriko viršutinių rūbų. Sūnaus kambaryje stovėjo krepšys su vaistais. Ji tikėjosi, jog tai ženklas, kad Erikas suleido Benjaminui vaistų.

Simona atsisėdo ant kėdės, užsidengė rankomis veidą ir pamėgino išvaikyti bauginančias mintis. Ir vis tiek galvoje iškilo vaizdas, kad Benjaminui susidarė krešulys, kad Erikas šaukėsi pagalbos, o paskui nubėgo žemyn laiptais, nešdamas Benjaminą.

Simoną apėmė nenugalimas nerimas. Jai nuolat būdavo neramu, kad per pertrauką kas nors gali pataikyti kamuoliu Benjaminui į veidą, kad jam staiga gali prasidėti smegenų kraujavimas: raudonas kraujo mazgelis smegenyse vis plečiasi tarsi žvaigždė, o paskui išsilieja.

Ją apimdavo beveik neištveriama gėda, kai prisimindavo, kaip neteko kantrybės dėl to, kad Benjaminas nenorėjo vaikščioti. Jam buvo dveji metukai, bet jis vis dar tik ropojo. Tėvai nežinojo, kad jis serga hemofilija ir kad jam atsistojus sutrūkinėja kelių sąnarių kraujagyslės.

Simona vaiką apšaukdavo, jei tas pravirkdavo, sakydavo jam, kad ropodamas atrodo kaip kūdikis. Benjaminas bandydavo atsistoti ir žengti kelis žingsnius, bet dėl siaubingo skausmo vėl nugriūdavo.

Po to, kai vaikui buvo nustatyta fon Vilebrando liga, sūnumi rūpinosi būtent Erikas, o ne ji. Erikas atsargiai mankštindavo sūnaus sąnarius po nakties sąstingio, kad sumažintų vidinio kraujavimo pavojų. Erikas rūpinosi sudėtingomis injekcijomis, kai adata jokiu būdu negali įsmigti į raumenis, vaistai turi būti atsargiai ir lėtai suleisti po oda. Tokia injekcija buvo žymiai skausmingesnė nei įprasta. Pirmaisiais metais, kai tėvas leisdavo jam vaistus, Benjaminas įsikniaubdavo jam į pilvą ir tyliai verkdavo. O dabar net nežiūri, tik ištiesia ranką ir toliau valgo pusryčius, kol tėvas patrina spiritu, sušvirkščia ir užklijuoja pleistrą.

Vaistas, kuris padeda kraujui krešėti, vadinosi *Haemate*. Simonai atrodė, kad jo pavadinimas skamba panašiai kaip graikų keršto deivės vardas. Tai buvo bjaurūs ir ilgo pasiruošimo reikalaujantys vaistai, parduodami kaip šaltyje išdžiovinti, geltoni, rupūs milteliai, kuriuos reikėjo ištirpdyti, išmaišyti, pašildyti ir atseikėti dozę. Dėl šių vaistų vartojimo smarkiai išaugo krešulių pavojus, ir jie nuolat tikėjosi, kad bus išrasta kas nors geresnio. Tačiau gaudamas *Haemate* kartu su didele doze desmopresino ir į nosį purškiamo cyklokaprono, turinčio apsaugoti nuo kraujavimo iš nosies, Benjaminas buvo gana saugus.

Ji negali pamiršti dienos, kai budintis Malmės Kraujo centras atsiuntė jam skirtą mažą laminuotą kortelę su Benjamino nuotrauka iš gimtadienio, – besišypsantis keturmečio veidelis, o po juo tekstas: Aš sergu Vilebrando liga. Jei man kas nors atsitiktų, nedelsdami skambinkite Kraujo centrui 040-33 10 10.

Simona apsidairė Benjamino kambaryje. Buvo truputį liūdna, kad jis nukabino nuo sienos plakatą su Hariu Poteriu ir sudėjęs į dėžę beveik visus savo žaislus nunešė juos į sandėliuką. Kai susipažino su Aida, jam tapo svarbu kuo greičiau užaugti.

Simona stabtelėjo ir pagalvojo, kad sūnus galbūt dabar yra su ja.

Benjaminui tik keturiolika, o Aidai septyniolika. Sūnus tvirtina, kad jie draugai, bet akivaizdu, kad Aida – jo mergina. Kažin, ar jis išdrįso pasakyti, kad serga hemofilija? Ar ji žino, kad mažiausias smūgis gali būti mirtinas, jei Benjaminas nebus gavęs visų vaistų?

Nuo tada, kai susipažino su Aida, Benjaminas nuolat nešiojosi telefoną, pasikabinęs jį ant kaukolėmis

išmargintos juodos juostelės. Juodu iki išnaktų susirašinėdavo žinutėmis, o kai Simona žadindavo Benjaminą ryte, telefonas kabodavo jam ant kaklo.

Simona atsargiai pakilnojo popierius ir žurnalus ant Benjamino rašomojo stalo, atidarė stalčių, perkėlė knygą apie Antrąjį pasaulinį karą ir atrado lapelį su juodai dažytų lūpų atspaudu ir telefono numeriu. Simona skubiai nuėjo į virtuvę ir surinko numerį. Kol laukė atsiliepiant, išmetė dvokiančią pašluostę.

Staiga pasigirdo tylus, krenkščiantis balsas ir sunkus kvėpavimas.

– Labas, – pasisveikino Simona. – Atsiprašau, jei skambinu ne laiku. Aš esu Simona Bark, Benjamino mama. Norėjau paklausti, ar...

Balsas, regis, kad moters, sušvokštė, jog Benjamino nepažįsta ir Simona tikriausiai ne ten paskambino.

– Palaukite, būkite gera, – paprašė Simona, stengdamasi nusiraminti. – Aida draugauja su mano sūnumi. Aš tik norėjau paklausti, gal žinote, kur jie galėtų būti, nes man reikia pasikalbėti su Benjaminu.

– Ten... ten...

– Negirdžiu. Atsiprašau, bet nelabai išgirdau, ką pasakėte.

– Ten... sta.

– Tenstoje? Ar Aida Tenstoje?

– Taip, ta prakeikta... tatuiruotė.

Simonai pasirodė, kad girdi lėtai veikiantį deguonies aparatą, kad aname laido gale kažkas reguliariai sušnypščia.

– Ką norite pasakyti? – ištarė ji kone maldaudama.

Moteris kažką sušvokštė ir nutraukė pokalbį. Simona sėdėjo ir žiūrėdama į telefoną svarstė, gal paskambinti tai moteriai dar kartą. Tačiau staiga suprato, ką ji pasakė – kažką apie tatuiruotes Tenstoje. Ji iškart paskambino į informaciją ir sužinojo tatuiruočių ateljė adresą Tenstos centre. Simonos nugara nubėgo šiurpas, kai pagalvojo, kad kaip tik šią akimirką Benjaminas yra įkalbinėjamas pasidaryti tatuiruotę, kad jam prasideda kraujoplūdis, tačiau niekas negali jo sustabdyti.

8

Antradienio priešpietė, gruodžio aštuntoji

Eidamas ligoninės koridoriumi, kai paliko Benjaminą prie mokyklos, Erikas graužėsi, kad kvailai pasielgė, komentuodamas tatuiruotę ant Aidos kaklo. Jų akyse pasirodė kaip savimi patenkintas viršesnis dėdulė.

Į skyrių jį įleido du uniformuoti policininkai. Prie palatos, kurioje guli Josefas Ekas, jau laukė Jonas Lina. Pamatęs Eriką, jis nusišypsojo ir pamojavo kaip mažas vaikas.

Erikas priėjo prie jo ir pažiūrėjo į pacientą per palatos durų stiklą. Virš vaiko kabojo maišelis beveik juodo kraujo. Paciento būklė šiek tiek pagerėjo, tačiau vėl bet kurią akimirką galėjo prasidėti kraujavimas iš kepenų.

Vaikas gulėjo ant nugaros, burna tvirtai sučiaupta, pilvas tankiai kilnojosi, kartais sujudėdavo pirštai.

Į rankos linkį buvo įvestas naujas kateteris. Seselė ruošėsi suleisti morfino. Lašalinė kapsėjo šiek tiek lėčiau.

– Aš buvau teisus, – nusikaltėlis pradėjo stadione, – prabilo Jonas. – Iš pradžių nužudė tėvą Andersą Eką, paskui nuvažiavo pas juos į namus ir nužudė mažąją dukterį Lisą, tada sūnų, kuris išgyveno, ir galiausiai motiną, Katją.

– Ar patologas patvirtino?

– Taip.

– Supratau.

– Taigi, jei žudikas siekia sunaikinti visą šeimą, jam liko rasti tik vyresniąją dukterį Eveliną.

– Jei tik nesužinojo, kad berniukas išgyveno, – pasakė Erikas.

– Taip, bet mes galime jį apsaugoti.

– Taip.

– Turime surasti nusikaltėlį, kol dar ne vėlu. Man reikia išgirsti, ką žino berniukas.

– Bet aš privalau paisyti paciento gerovės.

– Galbūt bus geriausia, jei vaikas nepraras sesers.

– Aš irgi apie tai pagalvojau. Apžiūrėsiu pacientą dar kartą. Nors iš tiesų manau, kad jį apklausti per anksti.

– Suprantu, – atsakė Jonas.

Prie jų skubiai priėjo Daniela. Ji vilkėjo raudoną, prigludusį paltą. Gydytoja pasakė, kad turi skubiai išeiti, ir paliko Erikui pradėtą pildyti paciento kortelę.

– Man atrodo, kad pacientas gana greitai, per artimiausias valandas, atgaus sąmonę tiek, kad bus galima su juo kalbėtis, – pasakė Erikas Jonui. – Bet paskui... Turite suprasti, kad laukia ilgas gydymo procesas. Apklausa gali taip pabloginti berniuko būklę, kad...

– Erikai, mūsų nuomonė visai nesvarbi, – nutraukė jį Daniela. – Prokuroras jau davė leidimą apklausti, nes mano, kad tam yra rimta priežastis.

Erikas atsisuko į Joną ir pažiūrėjo klausiamu žvilgsniu.

– Jums mūsų nuomonė nieko nereiškia? – pasiteiravo jis.
– Ne.
– Ko tikitės?
– Aš manau, kad Josefas išgyveno beprotišką kančią. Nenoriu jam pakenkti, tačiau turiu rasti jo seserį, kol jos neaptiko žudikas. Berniukas greičiausiai matė jo veidą. Jei nepadėsite man jo apklausti, aš darysiu taip, kaip įprasta policijoje. Bet, savaime suprantama, mieliau rinkčiausi geresnį metodą.
– Koks tas metodas? – paklausė Erikas.
– Hipnozė.
Erikas pažvelgė į jį, o paskui lėtai ištarė:
– Aš net neturiu leidimo užsiimti hipnoze...
– Aš pakalbėjau su Anika, – pasakė Daniela.
– Ką ji mano? – paklausė Erikas ir nesusilaikęs nusišypsojo.
– Tai nekoks sprendimas leisti užhipnotizuoti nestabilios būklės pacientą, be to, mažametį. Tačiau kadangi aš atsakinga už pacientą, ji leido man nutarti pačiai.
– Aš tikrai nenorėčiau jo užhipnotizuoti.
– Kodėl?
– Neketinu aiškinti. Tačiau buvau pasižadėjęs daugiau netaikyti hipnozės ir iki šiol manau, kad tai buvo teisingas sprendimas.
– Šiuo atveju taip pat?
– Iš tiesų nežinau.
– Padaryk išimtį, – paprašė Daniela.
– Vadinasi, norite, kad užhipnotizuočiau, – atsiduso Erikas.
– Noriu, kad pabandytum, vos tik nutarsi, kad pacientas bent kiek pasiduos hipnozei, – pasakė Daniela.
– Būtų gerai, jei dalyvautum kartu, – paprašė Erikas.
– Aš priėmiau sprendimą dėl hipnozės tikėdamasi, kad tu perimsi atsakomybę už pacientą.
– Vadinasi, lieku vienas?
Daniela pažiūrėjo į Eriką. Buvo akivaizdu, kad ji pavargusi.
– Aš dirbau visą naktį, pažadėjau, kad palydėsiu Tindrą į mokyklą, šįvakar turėsiu išspręsti vieną konfliktą. O dabar noriu važiuoti namo pamiegoti.
Erikas žiūrėjo, kaip ji nutolsta koridoriumi, plevėsuodama raudonu paltu. Jonas stebėjo pacientą. Erikas nuėjo į tualetą, užrakino duris, nusiprausė veidą ir nusišluostė nebalinto popieriaus servetėlėmis. Išsitraukė telefoną ir pamėgino paskambinti Simonai, bet ji neatsiliepė. Pamėgino paskambinti namo, tačiau išgirdo tik signalus ir telefono atsakiklio žinutę. Kai pasigirdo įrašymo signalas, Erikas nežinojo, ką pasakyti.
– Simona, aš... paklausyk manęs. Nežinau, ką galvoji, tačiau nieko nenutiko. Galbūt tau nesvarbu, tačiau pažadu, kad rasiu būdą tau įrodyti, jog aš...
Erikas nutilo. Žinojo, kad jo žodžiai nieko nereiškia. Jis pamelavo prieš dešimt metų ir iki šiol nesugebėjo įrodyti jai savo meilės, nerado būdo, pakankamai nesistengė, kad vėl juo pasitikėtų. Erikas išjungė telefoną ir grįžo pas komisarą, kuris stovėjo prie palatos durų ir žiūrėjo į pacientą.
– Kas iš tikrųjų yra hipnozė? – paklausė Jonas.

– Tai pakitusi sąmonės būsena, susijusi su įtaiga ir meditacija, – paaiškino Erikas.
– Aišku, – nutęsė Erikas.
– Kai sakote „hipnozė“, iš tikrųjų kalbate apie heterohipnozę, kai vienas žmogus kažkokiu tikslu užhipnotizuoja kitą žmogų.
– Kokiu tikslu?
– Pavyzdžiui, sukelti negatyvias haliucinacijas.
– Kas tai?
– Dažniausiai užslopinamas sąmoningas skausmo pojūtis.
– Tačiau skausmas išlieka.
– Priklauso nuo to, kaip apibrėšite skausmą. Savaime suprantama, pacientas reaguoja į skausmą fiziologiškai, tačiau jo nesuvokia. Kai pacientas būna klinikinės hipnozės būsenoje, jį galima netgi operuoti.
Jonas kažką pasižymėjo užrašų knygelėje.
– Užhipnotizuoto žmogaus smegenys neurofiziologine prasme veikia kitaip. Staiga suaktyvėja tos smegenų dalys, kurios paprastai retai naudojamos. Užhipnotizuotas žmogus yra visiškai atsipalaidavęs, atrodo beveik miegantis, tačiau jei padarytume EEG, pamatytume, kad jo smegenų aktyvumas kaip budraus ir atidaus žmogaus.
– Berniukas kartais prasimerkia, – pranešė Jonas, žiūrėdamas į palatą.
– Pastebėjau.
– Kas bus dabar?
– Pacientui?
– Taip, kai užhipnotizuosite.
– Per dinaminę hipnozę, kai kalbame apie terapiją, pacientas beveik visada tarsi pasidalija į stebintį „aš“ ir vieną ar kelis jaučiančius ir veikiančius „aš“.
– Jis mato save tarsi teatre?
– Taip.
– Ką jam pasakysite?
– Pirmiausia turiu paveikti taip, kad jis pasijustų saugus, juk patyrė siaubingų dalykų. Taigi paaiškinsiu savo tikslą, o paskui padėsiu jam atsipalaiduoti: ramiu balsu kalbėsiu apie vokus, kurie apsunksta, kad norisi užsimerkti, apie gilius įkvėpimus per nosį, padėsiu jam atsipalaiduoti, pradedant galva ir baigiant kojų pirštais, o paskui grįšiu atgal.
Erikas palaukė, kol Jonas užsirašys.
– Paskui – vadinamasis indukcijos etapas. Kalbėdamas įterpsiu tam tikras užslėptas komandas ir priversiu pacientą įsivaizduoti vietas ir nesudėtingą įvykių seką. Aš įteigsiu pacientui mintyse nuklysti vis toliau, kol beveik dings poreikis kontroliuoti situaciją. Panašiai kaip tada, kai skaitai įdomią knygą ir taip įsitrauki, kad pamiršti, jog skaitai.
– Supratau.
– Jei pakeli ir paleidi paciento ranką štai šitaip, indukcijai pasibaigus, ranka turi likti kataleptiškai pakelta. Po indukcijos aš skaičiuosiu mažėjančia tvarka ir įvesiu pacientą į dar gilesnę hipnozę. Aš skaičiuoju, kiti

hipnotizuotojai liepia pacientui įsivaizduoti pilkų atspalvių skalę, kad jo mintys susilietų į visumą. Bet kokiu atveju pasiekiame to, kad išnyksta baimė arba kritinis mąstymas, kuris užblokuoja kai kuriuos prisiminimus.

– Ar jums pavyks jį užhipnotizuoti?

– Jei jis nesipriešins.

– O jeigu priešinsis, kas tada?

Erikas neatsakė. Jis stebėjo berniuko veidą ir mėgino suprasti, ar vaikas bus paveikus.

– Sunku pasakyti, ką sužinosiu. Informacija gali būti ir nesusijusi su žudynėmis.

– Man nereikia liudytojo parodymų, užteks bent jau užuominos, žudiko apibūdinimo, bet ko, kas padėtų ieškoti nusikaltėlio.

– Tai man tereikia išsiaiškinti, kur jis?

– Būtų gerai sužinoti jo vardą, vietą ar kokią nors sąsają.

– Neįsivaizduoju, kaip man seksis, – prisipažino Erikas, giliai įkvėpė ir įžengė į palatą.

Jonas nusekė iš paskos ir atsisėdo ant kėdės kampe, nusispyrė batus ir atsilošė. Erikas prigesino šviesą ir pritraukė prie lovos geležinę taburetę. Atsisėdęs ėmė pamažu aiškinti vaikui, jog nori jį užhipnotizuoti, kad padėtų jam suprasti, kas vakar nutiko.

– Josefai, aš visą laiką būsiu šalia, – tarė Erikas ramiu balsu. – Tau visiškai nereikia bijoti. Gali būti visiškai ramus. Aš tik noriu tau padėti. Jei ko nors nenorėsi pasakoti – nepasakok, o hipnozę galėsi nutraukti pats, vos tik panorėjęs.

Tik dabar Erikas pajuto, kad labai ilgėjosi šio darbo. Širdis smarkiai daužėsi. Reikia nurimti, negalima skubėti. Procesas turi būti lėtas, jis turi nuraminti, atpalaiduoti ir teikti malonumą.

Berniukas iškart visiškai atsipalaidavo, buvo akivaizdu, kad jis ilsisi, atrodė, laukia tęsinio.

Pradėjęs indukciją, Erikas jautėsi taip, lyg niekada nebūtų metęs šio darbo: balsas tolygus, dalykiškas ir ramus, žodžiai ateina savaime, jie liejasi, skleidžia monotoniją, šilumą ir migdo.

Erikas iškart pajuto, kad berniuką paveikti labai lengva. Atrodė, lyg vaikas intuityviai ieškotų Eriko siūlomo saugumo. Berniuko veidas atsipalaidavo, bruožai išsilygino, burna kiek prasižiojo.

– Josefai, jei nori... Pagalvok apie vasaros dieną. Jautiesi tiesiog nuostabiai. Tu guli valtelėje, kuri ramiai sūpuojasi ant bangų. Vanduo teliuškuoja. Tu žiūri į debesėlius žydrame danguje.

Vaikas buvo taip lengvai paveikiamas, kad Erikas pagalvojo, ar nereikėtų šiek tiek sulėtinti eigą. Jis žinojo, kad skaudūs įvykiai gali padidinti jautrumą, jei žmonės lengvai pasiduoda hipnozei. Žinojo, kad stresas gali veikti kaip atvirkštinis variklis, kai staiga viskas netikėtai sulėtėja ir hipnotizuotojui labai greitai tenka suskaičiuoti iki nulio.

– Dabar aš skaičiuosiu mažėjančia tvarka, o tu, išgirdęs kiekvieną skaičių, atsipalaiduosi vis labiau. Pajusi, kaip tave apima visiška ramybė, kad tave supa maloni aplinka. Dabar atsipalaiduoja tavo kojų pirštai, kulkšnys, blauzdos. Tavęs niekas nevargina. Tave gaubia visiška ramybė. Tau tereikia klausytis mano balso, kaip aš tariu mažėjančius skaičius. Dabar tu atsipalaiduoji dar labiau, kūnas tampa sunkesnis, atsipalaiduoja tavo keliai, šlaunys, kirkšnys. Pajusk, kaip kūnas sunkėja, minkštėja, atsipalaiduoja. Tave supa visiška ramybė ir tyla, tu atsipalaidavęs.

Erikas uždėjo ranką berniukui ant peties ir stebėdamas jo pilvą su kiekvienu iškvėpimu skaičiavo link nulio. Kartais pažeisdavo logišką tvarką, bet vis tiek skaičiavo toliau. Erikas pajuto nepaprastą lengvumą ir stiprybę. Jis

skaičiavo ir įsivaizdavo, kad grimzta į tyrą, deguonies prisotintą vandenį. Buvo beveik pamiršęs, kaip atrodo mėlyna jūra, vandenynas. Šypsodamasis slydo nuo didžiulės uolos, per žemyninį plyšį, atsivėrusį į begalinę gelmę. Vanduo blizga nuo burbuliukų. Jis jautėsi laimingas, grimzdamas palei grublėtą uolą.

Buvo akivaizdu, kad Jozefas ilsisi nuramintas hipnozės. Skruostai ir burna visiškai atsipalaidavo. Erikui visada atrodydavo, kad pacientų veidai tapdavo platesni, tarsi plokštesni, mažiau gražūs, bet labiau pažeidžiami ir nuoširdūs.

Erikas grimzdo gilyn, ištiesė ranką ir braukė ja per uolą. Skaidrus vanduo pamažu tapo rožiniu.

– Dabar tu labai atsipalaidavęs, – tarė Erikas ramiai. – Tau labai, labai malonu.

Vaiko akys blizgėjo po kiek pravirais vokais.

– Josefai... pabandyk prisiminti, kas nutiko vakar. Buvo visiškai įprastas pirmadienis, bet vakare kažkas jus aplankė.

Berniukas tylėjo.

– Dabar papasakosi, kas vyksta.

Berniukas nežymiai linktelėjo.

– Tu sėdi savo kambaryje? Ar tu ten? Klausaisi muzikos?

Josefas neatsakė. Lūpos sujudėjo, lyg bandytų kalbėti.

– Kai grįžai iš mokyklos, tavo mama buvo namuose.

Vaikas linktelėjo.

– Kodėl? Ar žinai? Gal Lisa turėjo karščio?

Josefas linktelėjo ir apsilaižė, kad sudrėkintų lūpas.

– Ką veiki, kai grįžti iš mokyklos?

Berniukas kažką sušnabždėjo.

– Aš negirdžiu, – pasakė Erikas. – Kalbėk garsiau, kad girdėčiau.

Berniuko lūpos sujudėjo ir Erikas palinko arčiau.

– Kaip ugnis, visai kaip ugnis, – sumurmėjo jis. – Aš bandau prisimerkti, įeinu į virtuvę, bet kažkas ne taip, – kažkas traška tarp kėdžių, o grindimis sklinda raudona liepsna.

– Iš kur ugnis sklinda?

– Neprisimenu. Kažkas įvyko prieš tai...

Josefas vėl nutilo.

– O kas atsitiko šiek tiek anksčiau, kol virtuvėje nepradėjo degti?

– Ten kažkas yra. Girdžiu, kad kažkas beldžiasi į duris.

– Į laukujes?

– Nežinau.

Staiga berniuko veido raumenys įsitempė, jis neramiai suinkštė ir keistai išsiviepė, parodydamas apatinius dantis.

– Nieko baisaus. Tau niekas negresia, čia tu saugus, Josefai. Tu ramus ir dėl nieko nesijaudini. Tu tiesiog stebi, kas vyksta, tu nedalyvauji, tik žiūri iš saugaus atstumo, ir tai visai nepavojinga.

– Pėdos šviesiai žydros, – sušnibždėjo vaikas.

– Ką sakei?

– Kažkas beldžia į duris, – sušvebeldžiavo berniukas. – Aš atidarau, bet ten nieko nėra, aš nieko nematau. Tačiau ir vėl pabeldė. Suprantu, kad kažkas mane erzina.

Pacientas ėmė kvėpuoti greičiau, pilvas trūkčiojo.

– Kas vyksta?

– Aš einu į virtuvę ir susitepu sumuštinį.

– Tu valgai sumuštinį?

– Vėl beldžia, dabar garsas sklinda iš Lisos kambario. Durys praviros, aš matau, kad šviečia jos lemputė. Aš atsargiai stumteliu peiliu duris ir žvilgteliu vidun. Lisa guli lovoje. Ji užsimerkusi ir giliai alsuoja. Jos veidas išbalęs. Rankos ir kojos sustirusios. Ji atkragina galvą, kaklas įsitempia. Lisa ima spardyti lovos kojūgalį. Ji spardo vis greičiau. Aš liepiu jai liautis, bet ji vis tiek spardo dar įnirtingiau. Aš surinku ant jos, o peilis jau pradėjo badyti. Įbėga mama, sugriebia mane, aš atsisuku, peilis smeigia, iš manęs tiesiog liejasi, aš atsinešu naujų peilių, bijau liautis, turiu tęsti, negaliu sustoti, mama ropoja virtuvėje, grindys visiškai raudonos, aš turiu išmėginti peilius su viskuo, su pačiu savimi, su baldais, sienomis, aš badau, kapoju, kol staiga pasijaučiu pavargęs ir atsigulu. Nesuprantu, kas vyksta, viduje skauda, aš ištroškęs, bet neturiu jėgų pajudėti.

Erikas jaučia, kad seka paskui berniuką, kad juodu giliai skaidriame vandenyje, jų kojos lengvai juda; jis žiūri į uolą po vandeniu, bando įžvelgti, kur ji baigiasi, bet nesimato, – vanduo darosi tik tamsesnis, melsvai pilkas, kol ima vilioti juoda gelme.

– Tu buvai sutikęs... – ištarė Erikas drebančiu balsu, – prieš tai buvai sutikęs savo tėtį.

– Taip, prie futbolo stadiono.

Josefas nutilo. Atrodė, kad jis nustebęs, mieguistas žvilgsnis įbestas į sieną.

Erikas pastebėjo, kad berniuko pulsas padažnėjo, o kraujo spaudimas ima kristi.

– Noriu, kad dar labiau atsipalaiduotum, – pratarė Erikas dusliu balsu. – Tu grimzti, jautiesi ramesnis, tau dar maloniau ir...

– Bet ne mama? – paklausė Josefas gailiu balsu.

– Josefai, papasakok... Ar buvai sutikęs ir savo vyresniąją seserį Eveliną?

Erikas stebėjo Josefo veidą žinodamas, kad spėdamas gali prisidaryti bėdos, kad gali sutrikdyti hipnozės seansą, jei paaiškės, jog spėjimas buvo klaidingas. Tačiau jis priverstas skubėti, nes neužteks laiko ir greitai turės nutraukti seansą, kadangi paciento būklė greitai prastėjo.

– Kas atsitiko, kai susitikai su Evelina?

– Nereikėjo man ten važiuoti.

– Ar ten buvai vakar?

– Ji slėpėsi vasarnamyje, – sušnabždėjo berniukas šypsodamasis.

– Kokiame vasarnamyje?

– Tetos Sonjos, – pasakė jis silpnu balsu.

– Papasakok, kas nutiko vasarnamyje?

– Aš tiesiog stoviu, Evelina visai nesidžiaugia. Aš žinau, ką ji galvoja, – sumurmėjo jis. – Aš jai šuns vietoje, nieko nevertas...

Josefas apsiašarojo, lūpos ėmė virpėti.

– Ar taip pasakė Evelina?
– Aš nenoriu, man nereikia, aš nenoriu, – suinkštė Josefas.
– Ko nenori?
Jo vokai ėmė spazmiškai trūkčioti.
– Kas vyksta, Josefai?
– Ji sako, kad turiu kąsti, kąsti, kad gaučiau atlygį.
– Kam turi įkasti?
– Vasarnamyje yra paveikslas... su rėmais, kurių forma primena musmirę... čia yra tėtis, mama ir mažoji sesė, bet...
Staiga jo kūnas įsitempė, kojos ėmė judėti tai greitai, tai lėtai. Matėsi, kad jis bunda iš labai gilios hipnozės. Erikas atsargiai sustabdė procesą, nuramino berniuką ir tada keliais žingsniais priartino jį prie tikrovės. Jis stengėsi uždaryti visų tos baisios dienos ir hipnozės seanso prisiminimų duris. Kai pradės atsargiai žadinti Josefą, neturi būti likę jokių prisiminimų.
Erikas išėjo iš palatos palikęs berniuką besišypsantį. Komisaras atsistojo ir nusekė jam iš paskos iki kavos automato.
– Aš sužavėtas, – tyliai prisipažino Jonas ir išsitraukė telefoną.
Eriką apėmė jausmas, nuojauta, kad įvyko kažkokia nepataisoma klaida.
– Kol dar niekam nepaskambinote, noriu paaiškinti vieną dalyką, – įspėjo Erikas. – Užhipnotizuotas pacientas visada sako tiesą, bet reikia suprasti, kad tai tik jo tiesa, tai, ką jis suvokia kaip tiesą, tai yra, jis pasakoja savo subjektyvius prisiminimus, o ne...
– Aš suprantu, – nutraukė Jonas.
– Aš esu hipnotizavęs žmonių, kurie sirgo šizofrenija.
– Ką norite pasakyti?
– Josefas kalbėjo apie seserį...
– Taip, kad ji reikalavusi, jog jis kąstų kaip šuo ir panašiai, – prisiminė Jonas.
Jis surinko numerį ir priglaudė telefoną prie ausies.
– Negalima tvirtinti, kad sesuo jam liepė, – paaiškino Erikas.
– Bet galėjo, – pasakė Jonas ir iškėlė ranką, duodamas Erikui ženklą patylėti. – Anja, aukseli...
Erikas išgirdo švelnų balsą.
– Ar gali patikrinti vieną dalyką? Taip, būtent. Josefas Ekas turi tetą vardu Sonja, kuri kažkur turi namą ar vasarnamį ir... Taip... ačiū.
Jonas pažiūrėjo į Eriką.
– Atleiskite, norėjote kažką pasakyti.
– Tik tiek, kad negalime būti užtikrinti, jog šeimą išžudė Josefas.
– Tačiau gali būti, kad jis susipjaustė pats? Ar jis galėjo šitaip susižaloti? Kaip manote?
– Iš tikrųjų ne, bet teoriškai – taip.
– Tada aš manau, kad mūsų nusikaltėlis guli šioje palatoje.
– Aš taip pat.

– Ar jis pajėgtų pabėgti iš ligoninės?
– Ne, – šyptelėjo Erikas nustebęs.
Jonas patraukė link koridoriaus.
– Ar važiuosite prie tetos namo? – paklausė Erikas.
– Taip.
– Aš galėčiau važiuoti kartu. Sesuo gali būti sužeista arba ištikta šoko.

9

Antradienio vidurdienis, gruodžio aštuntoji

Simona sėdėjo ir žiūrėjo pro metro traukinio langą. Jautė, kad suprakaitavo bėgdama nuo savo namų iki metro stoties.

Dabar traukinys sustojo Huvudstoje.

Simona pagalvojo, kad verčiau būtų išsikvietusi taksi, tačiau stengėsi įtikinti save, kad nieko blogo nenutiko, juk ji visada jaudinasi be reikalo.

Vėl pažiūrėjo į telefoną ir pagalvojo, ar ta keista moteris, su kuria neseniai kalbėjo, galėtų būti Aidos mama, ar ji neklydo sakydama, kad Aida bus tatuiruočių ateljė Tenstos centre.

Vagono durys užsidarė, bet iškart vėl atsivėrė. Kažkur priekyje kažkas šūktelėjo, durys vėl užsivėrė, ir traukinys pagaliau pajudėjo.

Priešais ją sėdintis vyras vartė laikraščius: tai surinkdavo juos, tai paskleisdavo ant gretimos sėdynės, atrodė tarsi kažką lygintų, paskui vėl sulankstydavo. Lango atspindyje Simona matė, kad jis kartais dirsčioja į ją. Jau ketino persėsti į kitą vietą, bet supypsėjo į telefoną atsiųsta žinutė. Ji nuo Ylvos, kuri dabar galerijoje. Simona nenorėjo jos skaityti. Ji tikėjosi gauti žinutę iš Eriko. Jau nežinojo, kiek kartų mėgino jam prisiskambinti, bet pabandė dar kartą. Pasigirdo keli signalai, o paskui įsijungė balso pašto dėžutė.

– Klausykite, – kreipėsi į ją priešais sėdintis vyras gan įžūliu, dėmesio reikalaujančiu tonu.

Iš pradžių ji apsimetė, kad negirdi, spoksojo pro langą ir vaidino, kad klausosi telefoninio pranešimo.

– Aliooo? – vyras vėl pabandė atkreipti jos dėmesį.

Simona suprato, kad neišsisuks. Kaip ir daugelis kitų vyrų, šitas irgi nesupranta, kad moterys turi savo gyvenimą, savų minčių ir nėra pasiruošusios nuolat klausytis vyrų.

– Klausykite, negi negirdite, kad kreipiuosi į jus?

Simona atsisuko ir ramiai tarė:

– Aš girdžiu jus labai gerai.

– Kodėl neatsakote?

– Dabar atsakiau.

Jis kelis kartus suklapsėjo akimis, o paskui leptelėjo:

– Jūs moteris, ar ne?

Simona įkvėpė ir pagalvojo, kad čia bus vienas tų, kurie verčia pasakyti savo vardą, šeiminę padėtį, kol galiausiai išveda moterį iš kantrybės.

– Jūs moteris?

– Ar jums tik tai terūpi? – atkirto ji trumpai ir vėl nusisuko į langą.

Vyras persėdo šalia jos.

– Paklausykite... Aš turėjau moterį, o mano moteris, mano moteris...

Simona pajuto, kad ant jos skruosto užtiško keli seilių lašeliai.

– Ji buvo kaip Elizabet Teilor. Ar žinote, kas ji buvo? – paklausė jis ir papurtė Simonos ranką.

– Taip, savaime suprantama, – atsakė Simona nekantriai.

Vyras patenkintas atsilošė.

– Ji nuolat susirasdavo naujų vyrų. Vis geresnių. Nuolat gaudavo žiedų su deimantais, dovanų ir vėrinių.

Traukinys ėmė stabdyti ir Simona prisiminė, kad jai reikės išlipti, kad jau Tensta. Ji atsistojo, bet vyriškis užstojo kelią.

– Apkabinkite mane, man tereikia vieno apkabinimo.

Simona sukando dantis, pastūmė nuo savęs jo ranką norėdama praeiti, bet pajuto kitą ant savo užpakalio. Tą akimirką traukinys sustojo, vyras neteko pusiausvyros ir klestelėjo ant sėdynės.

– Kekšė, – ištarė jis visiškai ramiai.

Simona išlipo iš traukinio, išbėgo iš stoties, paskubomis perėjo įstiklintą tiltą ir nusileido laiptais. Ant suoliuko prie prekybos centro sėdėjo trys apgirtę vyrai ir kažką vogravo. Simona skubiai įėjo pro centrines duris ir dar kartą pabandė paskambinti Erikui. Iš alkoholio parduotuvės pakvipo senu raudonuoju vynu, – kažkas sudaužė butelį. Sunkiai alsuodama ji pustekine praėjo pro barą. Per langą pamatė salotų stalą, ant kurio stovėjo indeliai su konservuotais kukurūzais, agurkų gabaliukais ir apdžiūvusiais salotų lapais. Toliau pastebėjo stendą, kuriame buvo prekybos centro parduotuvių išdėstymo planas. Galiausiai jame atrado, ko ieškojo – Tenstos tatuiruočių saloną. Jis turėjo būti viršutiniame aukšte, koridoriaus gale. Simona pasileido bėgti link eskalatorių, laviruodama tarp nedirbančių motinų, susikabinusių pensininkų ir iš pamokų pabėgusių paauglių.

Simona jau įsivaizdavo, kaip paauglių būrelis susispiečia aplink parkritusį vaikinuką, kaip ji prasibrauna ir pamato, kad tai Benjaminas, o iš tatuiruotės žaizdelių nesustabdomai bėga kraujas.

Ji dideliais žingsniais užbėgo eskalatoriumi. Tą pačią akimirką, kai atsidūrė viršutiniame aukšte, ji pastebėjo keistą sujudimą atokiame patalpos kampe. Atrodė, lyg kas kabotų persisvėręs per turėklą. Ji patraukė ten ir artėdama suprato, kas vyksta: du vaikėzai laikė trečią, kuris kabojo anapus turėklų. Kažkoks ilgšis trypčiojo aplink juos ir vasnojo rankomis, vis apkabindamas pats save, lyg bandydamas sušilti.

Tų dviejų veidai visiškai ramūs, o kybanti mergaitė buvo persigandusi.

– Ką jūs darot? – sušuko Simona, artėdama link jų.

Ji nedrįso bėgti, bijojo, kad tie išsigąs ir mergaitę numes. Ji kristų mažiausiai dešimt metrų iki apatinio aukšto fojė.

Berniukai pastebėjo Simoną ir apsimetė, kad mergaitė slysta jiems iš rankų. Simona suriko, bet jie mergaitės nenumetė, pamažu užtraukė ją į viršų ir paliko šiapus turėklų. Vienas iš jų keistai nusišiepė, ir jie nubėgo. Liko stovėti tik ilgšis. Mergaitė tupėjo susigūžusi prie turėklų ir kūkčiojo. Simona pasilenkė prie jos, širdis daužėsi.

– Kaip tu?

Mergaitė tik papurtė galvą.

– Eime pas parduotuvės apsaugą, – pasiūlė Simona.

Mergaitė vėl papurtė galvą. Ji virpėjo visu kūnu ir dar labiau susigūžė. Simona pažvelgė į aukštaūgį, stambaus sudėjimo vaikiną, kuris tiesiog stovėjo ir žiūrėjo į jas. Jis vilkėjo tamsią striukę, akis dengė akiniai nuo saulės.

– Kas tu? – paklausė Simona.

Užuot atsakęs, vaikinas išsitraukė iš kišenės kortas ir pradėjo jas vartyti, maišyti ir dėlioti į krūveles.

– Kas tu? – pakartojo Simona garsiau. – Ar tie berniukai tavo draugai?

Vaikinas nekreipė dėmesio.

– Kodėl tu nieko nedarei? Tiedu galėjo ją užmušti!

Simona juto, kaip plūstelėjo adrenalinas, kad ėmė tvinksėti smilkiniuose.

– Aš tavęs klausiu, kodėl tu nieko nedarei? – paklausė Simona dar kartą, įrėmusi į jį žvilgsnį.

Vaikinas ir vėl nieko.

– Kvailys, – suriko ji.

Vaikinas ėmė pamažu trauktis. Simona pasuko link jo, norėdama sulaikyti. Vaikinas besitraukdamas kluptelėjo ir išbarstė kortas. Jis kažką sumurmėjo ir nusliūkino žemyn eskalatoriumi.

Simona atsisuko į mergaitę, bet jos nebebuvo. Moteris nubėgo koridoriumi, kur parduotuvės buvo tuščios ir užrakintos, tačiau nepamatė nei mergaitės, nei kurio nors iš berniukų. Pabėgėjo dar toliau ir staiga pastebėjo, kad atsidūrė prie tatuiravimo salono. Vitrina buvo užklijuota juoda, nelygia plėvele, ant kurios pavaizduotas mitinis vilkas Fenriras. Simona įėjo vidun. Atrodė, kad nieko nėra. Ant sienų kabojo tatuiruočių nuotraukos. Ji apsidairė ir jau ruošėsi išeiti, bet išgirdo ploną, sudirgusį balsą:

– Nike, kur tu? Pasakyk ką nors.

Prasiskyrė juoda užuolaida ir Simona išvydo merginą, priglaudusią prie ausies telefoną. Ji buvo pusnuogė. Per kaklą riedėjo keli kraujo lašeliai. Mergina atrodė rimta ir sunerimusi.

Jos krūtų oda buvo pašiurpusi, bet atrodė, kad ji pamiršo esanti pusnuogė.

– Ar galiu paklausti vieno dalyko? – kreipėsi į ją Simona.

Mergina išbėgo iš parduotuvės. Simona nusekė iš paskos iki durų, o tada išgirdo už nugaros kitą, neramų balsą.

– Aida?

Simona atsisuko ir išvydo Benjaminą.

– Kur Nikė? – paklausė jis.

– Kas?

– Aidos jaunesnysis brolis, jis sutrikusio intelekto. Gal matei jį?

– Ne, aš...

– Jis aukštas, nešioja juodus akinius nuo saulės.

Simona lėtai grįžo vidun ir atsisėdo ant kėdės.

Aida parėjo su broliu. Jis liko anapus durų. Klausėsi sesers, mirksėdamas baimės pilnomis akimis, paskui nusibraukė nosį. Mergina grįžo vidun, prisidengusi krūtinę ranka, nežiūrėdama praėjo pro Simoną ir Benjaminą ir dingo už užuolaidos. Simona spėjo pastebėti, kad jos kaklas paraudęs, nes šalia nedidelės Dovydo žvaigždės ji išsitatuiravo tamsiai raudoną rožę.

– Kas nutiko? – paklausė Benjaminas.

– Mačiau kelis berniukus. Jiems ne visi namie – perkėlė per turėklus mergaitę ir laikė taip pakabinę. Aidos jaunėlis brolis stovėjo ten ir...

– Ar ką nors jiems sakei?

– Jie liovėsi, kai priėjau, bet jiems tai atrodė juokinga.

Benjaminas atrodė labai sutrikęs. Jis paraudo, žvilgsnis neramiai bėgiojo, panašu, kad Benjaminas būtų mielai pabėgęs.

– Man nepatinka, kad tu čia lankaisi, – pasakė Simona.

– Aš darau, ką noriu.

– Tu dar per mažas...

– Liaukis, – nutraukė jis pusbalsiu.

– Negi ir tu ketinai pasidaryti tatuiruotę?

– Ne.

– Mano nuomone, tatuiruotės ant veido ir kaklo yra šlykštu...

– Mama...

– Tai bjauru.

– Aida girdi, ką tu sakai.

– Bet man atrodo...

– Gal gali išeiti? – šiurkščiai pareikalavo Benjaminas.

Ji pažiūrėjo į sūnų nustebusi, nebuvo iš jo girdėjusi tokio tono. Paskui pagalvojo, kad iš tiesų juodu su Eriku taip kalbasi vis dažniau.

– Tu važiuosi su manimi namo, – tarė ji ramiai.

– Aš tuoj ateisiu, jei tu išeisi pirma.

Simona išėjo iš parduotuvės ir pamatė Nikę, stovintį prie tamsaus lango, sukryžiavusį rankas ant krūtinės. Ji priėjo prie vaikino ir stengdamasi atrodyti maloni parodė į jo korteles su pokemonais.

– Visiems labiausiai patinka Pikaču, – pasakė ji.

Vaikinas linktelėjo.

– Bet man labiau patinka Miau, – tęsė ji.

– Miau išmoksta naujų dalykų, – pasakė jis atsargiai.

– Atsiprašau, kad tave aprėkiau.

– Prieš Vailordą nieko nepadarysi, niekas jo neįveikia, jis – didžiausias, – aiškino Nikė toliau.

– Ar jis didžiausias iš visų?

– Taip, – atsakė Nikė rimtai.

Simona pakėlė vieną kortelę, kurią jis buvo pametęs.

– Kas čia?

Benjaminas išėjo iš tatuiruočių salono. Jo akys blizgėjo.

– Arkas, – atsakė Nikė ir padėjo kortelę ant kitų.

– Jis atrodo geras.

Nikė plačiai nusišypsojo.

– Einam, – burbtelėjo Benjaminas dusliai.

– Viso, – atsisveikino Simona ir nusišypsojo.

– Viso gero, laimingai, – atsakė Nikė mechaniškai.

Benjaminas tylus pėdino šalia Simonos.

Kai juodu priėjo prie metro, Simona nutarė geriau išsikviesti taksi.

– Man labai nusibodo metro, – pasakė ji.
– Gerai, – sutiko Benjaminas ir apsisuko.
– Palauk, – sustabdė jį Simona.
Ji pastebėjo vieną iš mergaitės skriaudikų. Vaikėzas stovėjo prie metro kontrolės vartų ir, regis, kažko laukė. Benjaminas timptelėjo jai už rankos.
– Kas yra? – paklausė ji.
– Einam, juk žadėjai iškviesti taksi.
– Aš tik pakalbėsiu su juo.
– Mama, nekreipk į juos dėmesio, – paprašė Benjaminas.
Išbalęs ir sunerimęs jis stebėjo, kaip mama ryžtingai pasuko link berniuko.
Simona uždėjo ranką vaikui ant peties ir atsuko veidu į save. Jam gal tik trylika, bet neišsigando ir nenustebo. Atvirkščiai – pašaipiai išsiviepė, lyg būtų paspendęs jai spąstus.
– Dabar eisi su manimi pas parduotuvės apsaugą, – liepė ji ryžtingai.
– Ką pasakei, boba?
– Aš mačiau, ką tu...
– Užsičiaupk! Laikyk liežuvį už dantų, jei nenori, kad tave išdulkintų!
Simona neteko žado. Berniukas nusispjovė jai po kojomis ir peršokęs apsauginę tvorelę, neskubėdamas nuėjo metro koridoriumi.
Simona sutriko. Kai grįžo pas sūnų, tas paklausė:
– Ką jis pasakė?
– Nieko, – numykė ji nusivylusi.
Jie nuėjo į taksi aikštelę ir įsėdo į pirmą automobilį eilėje. Išvažiuojant iš Tenstos, Simona papasakojo, kad jai skambino iš mokyklos.
– Aida norėjo pakeisti tatuiruotę ir paprašė, kad važiuočiau kartu, – tyliai paaiškino Benjaminas.
– Gražiai pasielgei.
Taksi važiavo keliu, palei kurį ėjo šalutiniai aprūdiję bėgiai.
– Ar tu pavadinai Nikę kvailiu?
– Negražiai pasakiau... Tai aš kvailė.
– Kaip tu galėjai?
– Sūnau, aš kartais klystu, – pripažino ji tyliai.
Užvažiavus ant Tranebergo tilto, Simona pažvelgė į vandenį prie Stura Esingeno salos. Dar neapledijęę, bet atrodė, kad vanduo jau stingdomas šalčio.
– Panašu, kad mudu su tėčiu skiriamės, – pasakė ji.
– Štai kaip... Kodėl?
– Tikrai ne dėl tavo kaltės.
– Aš paklausiau – kodėl?
– Nežinau, ką atsakyti. Tavo tėtis... Kaip tau paaiškinti... Jis yra mano gyvenimo meilė, bet ji... Ji visgi gali baigtis. Kai žmonės susitinka, susilaukia vaikų, jie tuo netiki... Atleisk, neturėčiau apie tai kalbėti. Tik norėjau,

kad suprastum, kodėl aš visiškai sutrikusi. Noriu pasakyti, kad mes gal ir neišsiskirsime.

– Tik manęs į tai nepainiokite.

– Atleisk, aš...

– Gana tų kalbų, – nutraukė jis šiurkščiai.

10

Antradienio popietė, gruodžio aštuntoji

Erikas žinojo, kad negalės užmigti, bet visgi mėgino. Jo visai neėmė miegas, nors komisaro Jono Linos vairuojamas automobilis minkštai riedėjo keliu per Vermdę, link vasarnamio, kur jie spėjo rasią Eveliną Ek.

Pravažiavus pro seną lentpjūvę, po ratais ėmė girgždėti žvyras. Eriko vartojami vaistai sukėlė pašalinį poveikį, – jo akys buvo išsausėjusios ir jautrios. Jis prisimerkęs žiūrėjo į rąstinius namelius, pastatytus nedideliuose sklypeliuose. Gruodžio šaltis jau išrengė medžius nuogai. Šviesa ir spalvos priminė Erikui mokyklines išvykas į gamtą, kai buvo mažas. Nuo drėgmės išbrinkusių rąstų ir grybų kvapas. Jo mama pusę darbo dienos dirbo sesele Solentunos gimnazijoje. Ji buvo įsitikinusi, kad grynas oras yra sveika. Ji davė sūnui Eriko Marijos vardą. Mintis apie neįprastą vardą jai gimė per kalbos kursus Vienoje, kai apsilankė Burgo teatre ir pamatė Strindbergo pjesę *Tėvas*, kurioje pagrindinį vaidmenį atliko Klausas Marija Brandaueris. Vaidinimas padarė jai tokį didelį įspūdį, kad ji įsiminė aktoriaus vardą. Vaikystėje Erikas slėpdavo, kad jo antras vardas yra Marija. Paauglystėje jis atpažino save dainoje *Vaikinas vardu Sju*, kurią išgirdo Džonio Kešo plokštelėje, įrašytoje San Kventino kalėjime. „Kai kurios merginos kikens, ir aš parausiu, kai kurie vaikinai juoksis, ir aš trenksiu jiems per galvą. Taip, vaikine, nelengva gyventi, kai tavo vardas Sju."

Eriko tėvas, kuris dirbo draudimo įmonėje, gyvenime turėjo tik vieną tikrą pomėgį, – rodyti fokusus. Jis apsivilkdavo padėvėtą fraką, apsisiausdavo namuose siūta mantija ir užsidėdavo sumažinamą fokusininko skrybėlę cilindrą. Erikas su draugais sėdėdavo ant kėdžių garaže, kur tėvas buvo pasidaręs nedidelę sceną su slaptomis angomis. Daugumą triukų jis buvo išmokęs iš *Bernando magijos katalogo*: staiga pailgėjanti burtų lazdelė, biliardo kamuoliukai, kurių netikėtai padaugėja, atlasinis maišelis su slaptomis kišenėmis ir blizganti giljotina. Dabar Erikas viską prisimena su šypsena ir švelnumu, kaip tėvas, koja paspaudęs mygtuką, paleisdavo Žano Mišelio Žaro įrašą, o rankomis tuo pat metu darydavo magiškus judesius virš sklandančios kaukolės. Dabar Erikas labai vylėsi, kad tėvas nepastebėjo, jog paaugliui sūnui gėda prieš draugus ir kad jis vaipydavosi, kai tėvas nematydavo.

Erikas negalėtų tiksliai paaiškinti, kodėl tapo gydytoju. Tikriausiai niekada nenorėjo dirbti kuo kitu, niekada neįsivaizdavo kitokio gyvenimo. Jis prisiminė visas mokslo metų užbaigimo šventes, kai nuolat lydavo, iškeltas vėliavas ir ta proga giedamas psalmes. Jis iš visų dalykų gaudavo aukščiausius pažymius, kaip jo tėvai ir tikėdavosi. Mama dažnai sakydavo, kad švedai yra išlepę, nes įsivaizduoja, kad visuomenės gerovė yra savaime suprantamas dalykas, nors iš tikrųjų tai tik trumpas istorijos laikotarpis. Ji sakydavo, kad sistema, kurioje viskas nemokama – sveikatos apsauga, odontologo paslaugos, vaikų priežiūra, vidurinė mokykla, gimnazija ir universitetas – bet kada gali dingti. Bet kaip tik dabar paprasti vaikinai ir merginos turi galimybę gauti gydytojo, architekto išsilavinimą ar ekonomikos mokslų daktaro laipsnį bet kuriame šalies universitete, neturėdami pinigų ir stipendijų.

Suvokdamas, kad šios galimybės yra privilegija, jis jautėsi tarsi vaikščiotų su auksine glorija. Erikas pasiekė daugiau už kitus, turėjo tikslą ir galbūt todėl jaunystėje buvo šiek tiek pasipūtęs.

Jis prisimena, kaip tądien aštuoniolikmetis sėdėjo ant sofos namuose Solentunoje ir spoksojo į savo atestatą su pačiais geriausiais pažymiais, o paskui nužvelgė savo paprastą kambarį: suvenyrus lentynose, fotografijas netikro sidabro rėmeliuose – tėvų konfirmacija, vestuvės, penkiasdešimtmetis, bent dešimt jo paties nuotraukų, kuriose jis įamžintas ir kaip rubuilis kūdikis su nėriniuotais marškinėliais, besišypsantis jaunuolis su tiesaus kirpimo siauromis kelnėmis.

Mama įėjo į kambarį ir padavė anketas, kad sūnus užpildytų prašymą priimti į medicinos programą. Ji buvo teisi, kaip visada. Vos įžengęs į Karolinskos universitetą, Erikas pasijuto kaip namie. Kai pradėjo studijuoti psichiatriją, suprato, kad gydytojo profesija jam tinka labiau, nei manė. Atlikęs privalomą bendrąją aštuoniolikos mėnesių praktiką, po kurios galėjo gauti gydytojo licenciją, jis ėmė dirbti organizacijai „Gydytojai be sienų“ ir atsidūrė Somalyje, vietovėje į pietus nuo Mogadišo. Tai buvo labai intensyvus laikotarpis. Jis dirbo lauko ligoninėje, į kurią buvo atgabenta nebe nauja įranga iš Švedijos ligoninių, septinto dešimtmečio rentgeno aparatai, pasibaigusio galiojimo vaistai, surūdiję, purvini gultai iš uždarytų arba renovuotų ligoninių. Somalyje jis pirmą kartą susidūrė su žmonėmis, patyrusiais sunkią traumą: apatiški vaikai, kurie nenorėjo žaisti, paaugliai, kurie buvo priversti įvykdyti siaubingus nusikaltimus, moterys, sužalotos taip, kad neturėjo jėgų kalbėti, tik šypteldavo ir niekada nepakeldavo akių. Erikas pajuto, kad nori padėti žmonėms, kurie vis dar kankinasi sukaustyti pažeminimo, nors pačių nusikaltėlių seniai nebėra.

Erikas grįžo į Stokholmą ir įgijo psichoterapeuto išsilavinimą. Bet su hipnoze susidūrė tik tada, kai ėmė specializuotis psichotraumatologijoje ir katastrofų psichiatrijoje. Hipnozė sudomino jį todėl, kad seanso metu psichologas labai greitai galėjo aptikti traumos ištakas. Jis suprato, kad toks efektyvumas labai svarbus dirbant su karo ir gamtos katastrofų aukomis.

Bazinių hipnozės žinių Erikas įgijo Europos klinikinės hipnozės draugijoje ir netrukus tapo kelių organizacijų nariu: Europos klinikinės ir eksperimentinės hipnozės draugijos, Europos medicininės hipnozės tarybos ir Švedijos klinikinės hipnozės draugijos. Keletą metų susirašinėjo su amerikiečių pediatre Karen Olnes ir iki šiol žavėjosi jos pažangiausiu metodu naudoti hipnozę chroniškomis ligomis sergantiems ir skausmo paveiktiems vaikams.

Penkerius metus jis dirbo Raudonajam kryžiui Ugandoje su traumą patyrusiais žmonėmis. Tuo metu jis visai neturėjo laiko išbandyti hipnozės, nes visi atvejai būdavo labai skubūs ir beveik visada reikėdavo patenkinti pagrindinius poreikius. Per tą laiką jis panaudojo hipnozę gal tik dešimt kartų ir tai tik paprastesnėse situacijose, vietoj skausmą malšinančių vaistų, jei pacientas būdavo ypač jautrus, ir kaip pirmąją pagalbą užkertant kelią fobijų atsiradimui. Paskutiniais metais Ugandoje jis susidūrė su mergaite, kuri buvo užrakinta kambaryje, nes nesiliovė rėkusi. Seselėmis dirbusios katalikų vienuolės papasakojo, kad mergaitė atropojo keliu iš lūšnynų kvartalo į šiaurę nuo Mbalės. Vienuolės manė, kad ji iš bagisu genties, nes kalbėjo lugisu kalba. Ji nebuvo miegojusi nė vienos nakties, tik be paliovos šaukė esanti siaubingas demonas ugninėmis akimis. Erikas paprašė atidaryti duris. Jis iškart suprato, kad mergaitė išsekusi dėl skysčių trūkumo. Kai pabandė ją pagirdyti, ta sucypė lyg būtų pamačiusi ne vandenį, o liepsną. Ji raičiojosi ant grindų ir klykė. Erikas nutarė išbandyti hipnozę ir taip ją nuraminti. Vienuolė Marion išvertė jo žodžius į bukusu kalbą, kurią mergaitė turėjo suprasti, ir kai ji ėmė klausytis, buvo paprasta ją užhipnotizuoti. Užteko valandos, ir Erikas sužinojo viską apie jos psichinę traumą.

Nuo Mbalės–Soroti kelio, einančio į šiaurę už lūšnyno, nuriedėjo benzovežis, apsivertė ir paskui save šalikelėje paliko gilų griovį. Iš cisternos ėmė lietis grynas benzinas. Mergaitė parlėkė namo ir papasakojo savo dėdei, kad benzinas tiesiog sunkiasi į žemę. Dėdė čiupo du tuščius plastikinius bakus ir nubėgo į avarijos vietą. Kai mergaitė jį pasivijo, ten jau buvo susirinkę apie dešimt žmonių. Jie kibirais iš griovio sėmė benziną. Tvaikas baisus, kepino saulė, oras buvo įkaitęs. Dėdė pamojo jai prieiti ir padavė vieną baką, su kuriuo ji pasuko link namų. Jis buvo sunkus. Mergaitė stabtelėjo užsikelti bako ant galvos ir prie benzovežio pamatė mėlyną skarelę ryšinčią moterį, kuri iki kelių įbridusi į benziną sėmė jį į stiklinius buteliukus. Paskui mergaitė išvydo keliu link miesto einantį rūkantį vyrą. Jam įtraukus dūmo, cigaretės galiukas sušvisdavo raudonai.

Erikas aiškiai prisiminė, kaip mergaitė atrodė, kai pasakojo apie tragediją. Ašaros liejosi upeliais. Prikimusi tyliai pasakė, kad ji savo žvilgsniu permetusi cigaretės žiežirbą ant moters su mėlyna skarele. „Mano akys liepsnojo“, – pasakė ji. Nes jai pažvelgus į moterį, toji užsiliepsnojo. Iš pradžių skarelė, o paskui ir visa moteris. Staiga aplink automobilį kilo ugnies audra. Mergaitė pasileido bėgti, o jai už nugaros aidėjo klyksmai.

Po seanso Erikas ir sesuo Marion ilgai kalbėjosi su mergaite apie tai, ką ji papasakojo per hipnozę. Jie kelis kartus jai paaiškino, kad ten aitriai kvepėjo benzino garai, ir būtent jie užsiliepsnojo nuo vyro cigaretės, kad benzovežis užsidegė dėl jų, o ji niekaip su tuo gaisru nesusijusi.

Praėjus mėnesiui po susitikimo su mergaite, Erikas grįžo į Stokholmą ir kreipėsi į Medicininių tyrimų tarybą su prašymu skirti jam lėšų, kad Karolinskos institute galėtų rimtai studijuoti hipnozę ir traumų gydymą. Tai buvo netrukus po to, kai vienoje didelėje universiteto šventėje susipažino su Simona. Jos skruostai buvo paraudę, ji buvo kupina džiaugsmo ir gyvybės. Pirmiausia dėmesį atkreipė į rusvus garbanotus plaukus, paskui į veidą: iškilią kaktą, gražią, šviesią odą, nusėtą šviesiai rudomis strazdanomis. Nedidukė ir liekna, – ji atrodė kaip angelas iš paveikslėlio. Erikas vis dar prisiminė, kaip ji tą vakarą buvo apsirengusi: šilkinė žalia įliemenuota palaidinė, juodos kelnės ir tamsūs aukštakulniai. Lūpos padažytos švelnia rožine spalva, o akys – žaliu šešėliu.

Juodu susituokė praėjus tik metams ir gana greitai ėmė lauktis vaikelio. Bet ne viskas buvo taip paprasta, – Simona patyrė keturis persileidimus iš eilės. Erikui ypač įstrigo vienas, kai šešioliktą nėštumo savaitę Simona neteko mergaitės. Lygiai po dvejų metų jiems gimė Benjaminas.

Erikas prisimerkęs žvelgė pro automobilio langą. Pakeliui link Vermdės Jonas Lina per raciją tyliai kalbėjosi su kolegomis.

– Aš pagalvojau apie vieną dalyką, – prabilo Erikas.

– Kokį?

– Sakiau, kad Josefas Ekas negali pabėgti iš ligoninės, kita vertus, jei jis galėjo taip susibadyti, galbūt negalime užtikrinti, kad jis nedings.

– Ir man kilo tokia mintis. Jau liepiau vienam iš savo vaikinų saugoti palatą.

– Galbūt tai ir nereikalinga.

– Gal.

Kelkraštyje po gatvės žibintu sustojo trys automobiliai. Keturi policininkai pasitarė, užsivilko apsaugines liemenes ir ištyrinėjo žemėlapį. Seno šiltnamio stikle atsispindėjo saulė.

Jonui atidarius dureles, į automobilį plūstelėjo vėsus oras. Komisaras atsisėdo prie vairo ir laukė, kol kiti irgi susės į automobilius.

Staiga pyptelėjo, o paskui sutraškėjo policijos racija. Jonas perjungė kanalą, patikrino, ar prisijungusi visa grupė, ir su kiekvienu persimetė keliais žodžiais.

Jie pravažiavo lauką, beržyną ir didelį aprūdijusį siloso bokštą.

– Kai atvažiuosime į vietą, sėdėkite ir laukite automobilyje, – liepė Jonas.

– Gerai.

Nuo kelio nuskrido kelios varnos.

– Kokios yra neigiamos hipnozės pusės?

– Ką turite galvoje?

– Jūs buvote vienas geriausių pasaulyje, bet metėte šį darbą.

– Kartais žmonės turi rimtų priežasčių ką nors nuslėpti.

– Savaime suprantama, bet...

– O per hipnozę tokias priežastis atskleisti sunku.

Jono žvilgsnis buvo skeptiškas.

– Aš netikiu, kad jūs metėte šį užsiėmimą dėl paminėtos priežasties.

– Nenoriu apie tai kalbėti.

Pro šalį lėkė medžių kamienai, miškas vis tankėjo ir tamsėjo. Po ratais spraigė žvyras. Jie pasuko į nedidelį miško keliuką, pravažiavo kelis vasarnamius ir sustojo. Toliau tamsioje eglyno proskynoje matėsi rudas medinis namas.

– Tikiuosi, kad liksite automobilyje, – priminė Jonas ir išlipo.

Eidamas link kitų policininkų, laukiančių prie įvažiavimo, Jonas vėl pagalvojo apie Josefą, kokie žodžiai išsprūdo pro jo suglebusias lūpas. Savo žvėrišką agresiją jis pavaizdavo labai aiškiai, lyg stebėtų iš šono. Prisiminimai turėjo būti labai ryškūs: jaunėlės sesutės karštinės priepuolis, kylantis įsiūtis, peilių pasirinkimas, euforija peržengus ribą. Hipnozės seanso pabaigoje Josefo pasakojimas tapo nerišlus, buvo sunku suprasti, ką jis turi galvoje, kaip iš tikrųjų viską suvokė, ar vyresnioji sesuo Evelina iš tikrųjų privertė jį žudyti.

Keturi policininkai puslankiu sustojo priešais komisarą. Per daug nedramatizuodamas Jonas pabrėžė, kad situacija rimta, davė nurodymus, kada šauti, ir kad bet kokiu atveju taikytų į kojas. Vengdamas terminų, išmoktų per mokymus apie policijos taktiką ypatingais atvejais, Jonas įspėjo, kad jie greičiausiai susidurs su visiškai nepavojingu žmogumi.

– Primenu, kad visi elgtumėtės atsargiai ir neišgąsdintumėte merginos. Galbūt ji ir taip jau išsigandusi, gal sužeista, tačiau visgi nė akimirkai nepamirškite, kad ji gali būti ir pavojinga.

Tris policininkus jis pasiuntė apeiti aplink namą iš užpakalinės pusės, netrypčioti darže, laikytis atokiau ir prisiartinti per saugų atstumą.

Jie patraukė miško keliuku. Vienas stabtelėjo ir įsikišo už lūpos čiulpiamojo tabako. Vasarnamis buvo apkaltas rudomis, gulsčiomis lentomis. Langų rėmai balti, durys juodos. Languose rožinės užuolaidos. Iš kamino jokių dūmų. Priebutyje stovėjo šluota ir geltonas plastikinis kibiras su kankorėžiais.

Jonas stebėjo, kaip policininkai, išsitraukę ginklus, apsupo namą tinkamu atstumu. Kažkur trakštelėjo šaka. Ausis pasiekė genio kalenimo aidas. Jonas stebėjo, kaip kolegos artėja, o pats tuo metu pamažu žingsniavo prie namo iš priekio, bandydamas ką nors įžvelgti per rožines užuolaidas. Jis davė ženklą jaunai policininkei Kristinai Anderson sustoti ant tako. Ji linktelėjo, nenuleisdama akių nuo namo. Jos pailgas veidas išraudęs. Rami

ir susikaupusi ji žengtelėjo kelis žingsnius į šoną.

„Namas tuščias“, – pagalvojo Jonas, lipdamas į priebutį. Lentos tyliai sugirgždėjo nuo jo svorio. Belsdamas į duris, jis stebėjo užuolaidas, ar jų kas nors nepajudins. Nieko. Minutėlę palaukė. Jam pasirodė, kad kažką išgirdo miško pusėje. Jonas sustingo ir nužvelgė krūmus ir medžių kamienus, išsitraukė sunkų *Smith & Wesson* pistoletą, kurį mėgo labiau už kitus standartinius *Sig Sauer* ginklus, nuėmė saugiklį ir patikrino šovinių lizdą. Staiga pamiškėje sutraškėjo, ir tarp medžių aukštai kilnodama kojas prabėgo stirna. Jonas pažvelgė į Kristiną Anderson ir ta jam šyptelėjo. Matėsi, kad ji įsitempusi. Komisaras parodė į langą, atsargiai prisiartino ir pažvelgė į vidų.

Prietemoje matėsi iš vytelių pintas stalas su grublėto stiklo paviršiumi ir šviesiai ruda sofa. Ant raudonos kėdės atkaltės džiūvo dvejos baltos kelnaitės. Prie viryklės stovėjo keli pakeliai greito paruošimo makaronų, indelis pesto padažo, konservai ir maišelis su obuoliais. Ant grindų prie viryklės ir po virtuvės stalu blizgėjo keli stalo įrankiai. Jonas grįžo į prieangį, davė Kristinai ženklą, kad ketina eiti į vidų, atidarė duris ir pasitraukė į šoną. Kolegė davė jam ženklą, kad pavojaus nėra. Jonas dirstelėjo vidun ir peržengė slenkstį.

Erikas sėdėjo automobilyje ir galėjo tik įsivaizduoti, kas ten vyksta. Matė, kaip Jonas Lina įėjo į namą, lydimas kolegės. Netrukus jis vėl pasirodė prieangyje. Trys policininkai atėjo iš už namo ir sustojo priešais. Jie kažką aptarė tyrinėdami žemėlapį, parodė į kelią ir kitus vasarnamius. Atrodė, kad Jonas vienam iš jų norėjo kažką parodyti namo viduje. Visi sugužėjo į vasarnamį ir uždarė duris, kad neišleistų šilumos.

Staiga tarp medžių, arčiau pelkės, Erikas pastebėjo liekną moterį su šratiniu šautuvu. Ji ėjo link namo, vilkdama dvivamzdį. Erikas matė, kaip ginklas velkasi per mėlynių krūmelius ir samanas.

Policininkai jos nepastebėjo, o ji jų. Erikas surinko Jono telefono numerį. Telefonas suskambo šalia ant vairuotojo sėdynės.

Moteris žingsniavo neskubėdama. Erikas suprato, kad gali būti pavojinga, jei policininkai ir ji susidurs netikėtai. Jis išlipo iš automobilio, nubėgo link įvažiavimo į kiemą, o paskui ėjo pamažu.

– Sveiki, – šūktelėjo jis.

Moteris sustojo ir atsisuko į jį.

– Šiandien gana šalta, – pratarė Erikas tyliai.

– Ką?

– Šešėlyje šalta, – pasakė jis garsiau.

– Taip.

– Ar jūs neseniai įsikūrėte? – paklausė artėdamas.

– Ne, laikinai apsistojau tetos namelyje.

– Ar Sonja jūsų teta?

– Taip, – šyptelėjo moteris.

Erikas prisiartino prie jos.

– Ką medžiojate?

– Kiškius.

– Ar galiu pažiūrėti šautuvą?

Ji perlaužė šautuvą ir padavė Erikui. Moters nosies galiukas buvo paraudęs, šviesiuose plaukuose įsipainioję

sausi pušų spygliai.
– Evelina, – kreipėsi jis ramiai. – Čia yra keli policininkai, kurie nori su jumis pakalbėti.
Mergina sunerimo ir žengtelėjo atgal.
– Jei turite laiko, – pridūrė Erikas šypsodamasis.
Ji nežymiai linktelėjo ir Erikas pašaukė policininkus. Išėjo suirzęs Jonas, pasiruošęs varyti jį atgal į automobilį. Pamatęs moterį, sekundei sustingo.
– Čia Evelina, – pristatė Erikas ir padavė jam ginklą.
– Labas, – pasisveikino Jonas.
Mergina išbalo, atrodė, kad tuoj nualps.
– Turime pakalbėti, – tarė Jonas rimtai.
– Ne, – sušnabždėjo ji.
– Eime vidun.
– Nenoriu.
– Nenorite eiti į namą?
Evelina atsisuko į Eriką:
– Ar privalau? – paklausė ji drebančiomis lūpomis.
– Ne. Nuspręskite pati.
– Būkite gera, eime vidun, – paprašė Jonas.
Ji papurtė galvą, bet visgi nusekė iš paskos.
– Aš palauksiu lauke, – pasakė Erikas.
Jis paėjėjo keliuku, apibirusiu spygliais ir kankorėžiais. Iš namo pasigirdo Evelinos riksmas. Tik vienas, kupinas vienišumo ir nevilties, nesuvokiamos netekties jausmo. Erikas prisimena tokius klyksmus dar iš Ugandos laikų.

Evelina sėdėjo ant sofos, rankas sugniaužusi tarp šlaunų, išbalusi kaip lavonas. Jūna pranešė, kas ištiko jos šeimą. Ant grindų gulėjo nuotrauka musmirės formos rėmeliuose. Mama ir tėtis sėdi hamake, tarp jų – jaunesnioji sesutė. Tėvai prisimerkę dėl plieskiančios saulės, o sesers akiniai atspindi šviesą.
– Užjaučiu, – tarė Jonas dusliai.
Jos smakras virpėjo.
– Gal galėsite padėti mums suprasti, kas atsitiko? – paklausė jis.
Jono kėdė sugirgždėjo nuo jo svorio. Jis luktelėjo, o paskui vėl paklausė:
– Kur buvote pirmadienį, gruodžio septintąją?
Ji papurtė galvą.
– Vakar, – patikslino Jonas.
– Čia, – ištarė ji tyliai.
– Namelyje?
Mergina pažvelgė Erikui į akis.
– Taip.
– Ir visą dieną nebuvote išėjusi?

– Ne.
– Tiesiog sėdėjote čia?
Mergina mostelėjo link lovos, ant kurios gulėjo politologijos vadovėliai.
– Jūs studijuojate?
– Taip.
– Ar nebuvote išėjusi iš vasarnamio?
– Ne.
– Ar kas nors gali patvirtinti?
– Ką?
– Ar su jumis kas nors buvo?
– Ne.
– Ar įsivaizduojate, kas galėjo taip pasielgti su jūsų šeima?
Ji papurtė galvą.
– Ar jums kas nors grasino?
Atrodė, kad ji neišgirdo.
– Evelina?
– Ką? Ką sakėte?
Jos pirštai tvirtai sunerti.
– Ar jūsų šeimai kas nors grasino? Ar esate su kuo susipykę, ar turite priešų?
– Ne.
– Ar žinojote, kad tėvas turėjo didelių skolų?
Ji papurtė galvą.
– Jis buvo skolingas. Pinigų skolindavosi iš nusikaltėlių, – paaiškino Jonas.
– Štai kaip.
– Gal kas nors iš jų...
– Ne, – nutraukė ji.
– Kodėl?
– Jūs nieko nesuprantate, – ištarė ji pakeltu tonu.
– Ko mes nesuprantame?
– Jūs nieko nesuprantate.
– Paaiškinkite, ko...
– Neįmanoma, – suriko ji.
Ji susijaudino ir paplūdo ašaromis, visai nemėgindama prisidengti rankomis. Prie jos priėjo ir apkabino Kristina Anderson. Po valandėlės Evelina policininkės glėbyje aprimo, tik kartais sukūkčiodavo.
– Vargšelė, – sušnibždėjo Kristina guosdama ir glostydama jos galvą.
Staiga policininkė suriko ir nustūmė Eveliną ant grindų.
– Po velnių, ji man įkando, ir stipriai.
Ji nustebusi žiūrėjo į kruvinus pirštus. Ant kaklo matėsi žaizda.
Evelina sėdėjo ant grindų ir sutrikusi šypsojosi, burną prisidengusi ranka. Staiga užvertė akis ir susmuko be

sąmonės.

11

Antradienio vakaras, gruodžio aštuntoji

Benjaminas užsirakino savo kambaryje. Simona užsimerkusi sėdėjo virtuvėje prie stalo ir per radiją klausėsi tiesioginės laidos iš Bervaldhaleno koncertų rūmų, bandydama įsivaizduoti, kaip gyventų viena. „Palyginus su dabartiniu gyvenimu, didelio skirtumo nebūtų, – svarstė ji ironiškai. – Galbūt eičiau į koncertus, spektaklius ir parodas, kaip daro visos vienišos moterys.“

Spintelėje rado butelį viskio ir įsipylė truputį į storasienę taurę, o ant viršaus – kelis lašus vandens, skystis tapo gelsvas. Atsidarė buto durys. Tuo pat metu virtuvę užliejo malonūs Bacho siuitos violončelei garsai – švelni, liūdna melodija. Tarpduryje stovėjo Erikas ir žiūrėjo į ją. Veidas net papilkėjęs iš nuovargio.

– Atrodo skaniai, – pratarė jis.

– Tai vadinama viskiu, – pasakė ji ir pasiūlė vyrui taurę.

Sau įsipylė kitą. Juodu stovėjo vienas prieš kitą ir rimtai nusiteikę pakėlė tostą.

– Sunki diena šiandien? – paklausė ji tyliai.

– Pakankamai, – atsakė jis ir nežymiai šyptelėjo.

Staiga jai pasirodė, kad vyras visiškai nusivaręs, nors iš jo veido ne viską suprasi, – slepia tarsi po šydu.

– Ko klausaisi?

– Išjungti?

– Ne, graži muzika.

Erikas išgėrė viskį ir ištiesė jai taurę. Simona įpylė dar.

– Benjaminas tatuiruotės nepasidarė, – prašneko jis.

– Sekei įvykius per telefono atsakiklį?

– Išklausiau tik dabar, pakeliui į namus. Anksčiau nespėjau...

– Aišku, – nutraukė ji ir prisiminė moterį, kuri atsiliepė jo telefonu.

– Gerai, kad nuvažiavai jo pasiimti, – pasakė Erikas.

Ji linktelėjo ir pagalvojo, kad visi jausmai persipynę, kad tarp jų neįmanoma nubraukti brūkšnio, viskas labai susiję.

Jie vėl gurkštelėjo viskio ir staiga ji pastebėjo, kad Erikas jai šypsosi. Ta šypsena, kai matosi netaisyklingi dantys, visada pakirsdavo jai kelius. Dabar mielai su juo pasimylėtų, kad tik nebūtų jokių žodžių, jokios painiavos. „Vis tiek vieną dieną visi liksime vieniši“, – pagalvojo ji.

– Aš nieko nežinau, – staiga tarė ji. – O gal... Žinau tiek, kad netikiu tavimi.

– Kodėl taip sakai...

– Jaučiuosi taip, lyg viskas tarp mūsų būtų dingę, – neleido baigti ji. – Tu arba miegi, arba dirbi, arba kažkur būni. Aš norėjau, kad mes ką nors veiktume kartu, būtume kartu, keliautume.

Erikas pastatė stiklinę ir žengtelėjo link žmonos.
– O gal mes galime?
– Nesakyk taip, – sušnibždėjo ji.
– Kodėl ne?
Erikas nusišypsojo, paglostė jai skruostą ir surimtėjo. Staiga jie ėmė bučiuotis. Simona visu kūnu juto, kaip ilgėjosi bučinių.
– Tėti, ar žinai...
Į virtuvę įėjo Benjaminas ir pamatė juodu.
– Jūs nenormalūs, – atsiduso jis ir dingo.
– Benjaminai, – šūktelėjo Simona.
Sūnus grįžo.
– Pažadėjai parnešti užsakytą maistą, – priminė ji.
– Ar jau paskambinai?
– Paruoš po penkių minučių, – pasakė ji ir davė jam savo piniginę. – Juk žinai, kur yra tailandietiškų patiekalų restoranas?
– Ne, – atsiduso jis.
– Tiesiog eik tiesiai.
– Liaukis.
– Klausyk mamos, – liepė Erikas.
– Parnešiu maisto iš kiosko ant kampo, nieko nenutiks, – burbtelėjo sūnus eidamas link durų.
Simona ir Erikas nusišypsojo vienas kitam. Durys trinktelėjo ir pasigirdo skubrūs žingsniai žemyn laiptais.
Erikas išėmė iš spintelės tris stiklines, stabtelėjo, paėmė Simonos ranką ir priglaudė prie savo skruosto.
– Gal eime į miegamąjį? – pasiūlė ji.
Erikas droviai nusišypsojo. Kaip tik tada suskambo telefonas.
– Neatsiliepk, – paprašė jis.
– Bet čia gal Benjaminas, – tarė ji ir atsiliepė.
– Simona klauso.
Nė balso, tik kažkoks traškėjimas, lyg atitraukiamo užtrauktuko.
– Alio?
Simona pastatė telefoną į vietą.
– Niekas nekalbėjo? – paklausė Erikas.
Simonai pasirodė, kad jis sunerimo. Vyras priėjo prie lango ir pažiūrėjo į gatvę. Simona vėl prisiminė moters balsą, kuris atsiliepė Eriko telefonu, kai paskambino jam naktį. Tuoj įsijungė vaizduotė: moteris juokėsi ir liepė Erikui liautis. Liautis ką? Liesti jos kūną po rūbais, čiulpti spenelius, sukelti sijoną.
– Paskambink Benjaminui, – paprašė Erikas. Jis atrodė įsitempęs.
– Kodėl...
Telefonas suskambo tą pačią akimirką, kai ji siekė ragelio.
– Alio?
Jokio garso ir vėl, tad ji surinko Benjamino numerį.

– Užimta.
– Aš nematau Benjamino, – pasakė Erikas.
– Gal man eiti pažiūrėti?
– Gal.
– Jis ant manęs supyks, – šyptelėjo Simona.
– Aš pats nueisiu, – nutarė Erikas ir išėjo į prieškambarį.
Jis jau siekė striukės, kai atsidarė durys ir grįžo Benjaminas.
Erikas vėl pakabino striukę ir paėmė maišelį su garuojančiomis maisto dėžutėmis.
Jie susėdo priešais televizorių ir žiūrėdami filmą valgė tiesiai iš dėžučių. Kelios replikos sukėlė Benjaminui juoką. Jie džiugiai pažiūrėjo vienas į kitą kaip Benjamino vaikystėje, kai tas kvatodavo per vaikiškas programas. Erikas uždėjo ranką Simonai ant kelio, ji uždėjo savo ranką ant jo rankos ir spustelėjo jam pirštus.
Aktorius Briusas Vilis gulėjo ant nugaros ir šluostėsi nuo lūpų kraują. Vėl suskambo telefonas. Erikas padėjo dėžutę su maistu ir nuėjęs į prieškambarį atsiliepė kaip galėdamas ramiau.
– Erikas Marija Barkas klauso.
Ničnieko, tik tylus traškėjimas.
– Gana, – tarė jis piktai.
– Erikai? – pasigirdo Danielos balsas. – Erikai, čia tu?
– Mes vakarieniaujame.
Ragelyje girdėjosi greitas alsavimas.
– Ko jis norėjo? – paklausė ji.
– Kas?
– Josefas.
– Josefas Ekas?
– Ar jis nieko nesakė?
– Kada?
– Dabar... telefonu.
Erikas dirstelėjo į svetainę – Simona ir Benjaminas žiūrėjo filmą. Jis pagalvojo apie šeimą Tumboje. Dukrytę, mamą ir tėvą. Beprotišką įsiūtį ir nusikaltimą.
– Kodėl manai, kad jis man skambino?
Daniela atsikrenkštė.
– Tikriausiai jis įkalbėjo seselę duoti jam telefoną. Aš klausiau sekretorės, kuri sujungė su tavo namų numeriu.
– Ar tu įsitikinusi?
– Kai įėjau, Josefas rėkė, buvo nusiplėšęs kateterį. Daviau jam alprazolamo, bet prieš užmigdamas jis daug kalbėjo apie tave.
– Ką sakė?
– Kad tu knisai jam smegenis, kad eitum velniop ir paliktum ramybėje jo seserį, kitaip tau galas, – tą jis pakartojo kelis kartus, – kad gali laukti savo galo.

12

Antradienio vakaras, gruodžio aštuntoji

Prieš tris valandas Jonas nuvežė Eveliną į Kronobergo areštinę. Ji buvo uždaryta nedidelėje kameroje plikomis sienomis, su horizontaliomis grotomis ant lango. Iš nerūdijančio plieno praustuvės kampe kilo vėmalų dvokas. Evelina stovėjo prie gulto, pritvirtinto prie sienos, ir nustebusi žiūrėjo į išeinantį Joną.

Po sulaikymo prokuroras per dvylika valandų turėjo nutarti, ar suimti ją, ar paleisti. Jei nutars suimti, turės iki trečios dienos dvyliktos valandos pateikti teismui prašymą dėl sulaikytosios suėmimo. Jei to nepadarys, mergina bus paleista. Jei prašys, kad teismas išduotų leidimą ją suimti, turės pateikti netiesioginių arba tiesioginių įrodymų, – pastarasis pagrindas būtų tvirtesnis.

Jonas ėjo areštinės koridoriumi, kurio grindys buvo išklotos balta blizgančia plastikine danga. Koridoriuje buvo daug žalių durų, vedančių į kameras. Prie kiekvienos ant grindų stovėjo balti termosai. Gesintuvų spintelės buvo pažymėtos raudonais ženklais. Prie budėtojo posto stovėjo valytojo vežimėlis su baltu maišu nešvariems skalbiniams ir žaliu šiukšlėms.

Jonas stabtelėjo ir persimetė keliais žodžiais su kuratoriumi iš organizacijos „Pagalba kiekvienam“[1], o paskui pasuko į moterų skyrių.

Prie vieno iš penkių apklausos kambarių stovėjo Jensas Svanejelmas, naujasis Stokholmo apygardos vyriausiasis prokuroras. Atrodė vos dvidešimties, o iš tikrųjų jam buvo keturiasdešimt. Jo vaikėziškas žvilgsnis ir vaikiški skruostai vertė manyti, kad jo gyvenime nėra buvę jokių sukrėtimų.

– Evelina Ek, – pradėjo Jensas kalbą, tęsdamas žodžius. – Ar ji privertė savo jaunėlį brolį išžudyti šeimą?

– Taip pasakė Josefas, kai...

– Bet to, ką Josefas Ekas kalbėjo per hipnozę, panaudoti negalima, – nutraukė Jensas. – Tai prieštarauja įstatymui apie teisę tylėti ir teisę nepakenkti sau per apklausą.

– Aš suprantu, bet tai nebuvo apklausa, jis nebuvo įtariamasis.

Žiūrėdamas į savo telefoną Jensas pasakė:

– Jei pokalbis eina apie reikalą, dėl kurio pradėtas ikiteisminis tyrimas, tai jau galima laikyti apklausa.

– Aš žinau, bet man buvo svarbu kita, – pasakė Jonas.

– Taip ir maniau, bet...

Jensas nutilo ir pažvairavo į Joną, lyg lauktų paaiškinimo.

– Ko gero, greitai sužinosiu, kas atsitiko, – tarė Jonas.

– Puiku, – nutarė Jensas patenkintas. – Kai perėmiau darbus iš Anitos Nydel, man pasakė tik vieną dalyką: jei Jonas Lina pažadėjo, kad išsiaiškins tiesą, tai taip ir bus.

– Mes kelis kartus buvome surėmę ragus.

– Ji užsiminė, – šyptelėjo Jensas.

– Ar man eiti vidun? – paklausė Jonas.
– Tu vadovauji ikiteisminiam tyrimui, bet...
Jensas Svanejelmas pasikasė ausį ir sumurmėjo, kad nenori jokių juodraščių, apklausų santraukų ir neaiškumų.
– Jei įmanoma, per apklausas visada vedu dialogą, – patikino Jonas.
– Nes jei tu įrašai apklausas, man atrodo, kad liudytojai per apklausą nereikalingi, tik ne šioje situacijoje.
– Taip ir maniau.
– Mes apklausiame Eveliną Ek tik norėdami gauti daugiau informacijos, – pabrėžė Jensas.
– Ar nori, kad praneščiau jai apie įtarimą nusikaltimu?
– Nuspręsk pats. Bet laikas eina, tu jo turi nedaug.
Jonas pabeldė į duris ir įėjo į niūrų apklausų kambarį. Ant grotuotų langų buvo nuleistos žaliuzės. Evelina Ek sėdėjo ant kėdės įsitempusi. Veidas be jokios išraiškos, lūpos kietai sučiauptos, žvilgsnis įbestas į stalą, o rankos sunertos ant krūtinės.
– Labas, Evelina.
Mergina metė į jį greitą baikštų žvilgsnį. Jis atsisėdo ant kėdės priešais. Evelina graži kaip ir brolis, ne ypatinga gražuolė, bet veido bruožai simetriški. Šviesiai rudi plaukai, protingos akys. Šiaip tokia mergina iškart į akis nekristų, bet geriau įsižiūrėjus ima traukti vis labiau.
– Turime truputį pakalbėti, – pasakė jis. – Kaip jums atrodo?
Ji gūžtelėjo.
– Kada paskutinį kartą matėte Josefą?
– Neprisimenu.
– Gal vakar?
– Ne, – atsakė ji nustebusi.
– Prieš kiek dienų?
– Kas?
– Kada paskutinį kartą matėte Josefą?
– Labai seniai.
– Ar jis buvo atvažiavęs pas jus į vasarnamį?
– Ne.
– Niekada? Ar jis niekada nebuvo atvažiavęs pas jus į vasarnamį?
Ji nežymiai gūžtelėjo.
– Ne.
– Bet jis žino, kur vasarnamis?
Evelina linktelėjo.
– Yra buvęs ten visai mažas, – pasakė mergina ir įsistebeilijo į jį.
– Kada?
– Nežinau... Man buvo dešimt. Tą vasarą teta Sonja buvo Graikijoje ir mes galėjome apsistoti vasarnamyje.
– O Josefas ten daugiau nesilankė?
Staiga Evelina nukreipė žvilgsnį į sieną už Jono.
– Nemanau.

– Kiek laiko gyvenate tetos vasarnamyje?
– Įsikėliau, kai tik prasidėjo mokslo metai.
– Rugpjūtį?
– Taip.
– Jūs jau keturis mėnesius gyvenate mažame vasarnamyje saloje. Kodėl?
Mergina ir vėl nukreipė žvilgsnį į sieną Jonui virš galvos.
– Kad galėčiau ramiai mokytis.
– Keturis mėnesius?
Ji neskubėdama sukryžiavo kojas ir pasikasė kaktą.
– Man reikia ramybės, – atsiduso ji.
– O kas jus trikdo?
– Niekas.
– Tai kodėl jums reikia ramybės?
Ji liūdnai šyptelėjo.
– Man patinka miškas.
– Ką studijuojate?
– Politologiją.
– Gyvenate iš studijų paskolos?
– Taip.
– Kur perkate maistą?
– Važiuoju dviračiu į Saltarę.
– Ar ne toloka?
– Taip, – sutiko ji ir gūžtelėjo.
– Ar ten turite kokių pažįstamų?
– Ne.
Jonas stebėjo jos lygią, jaunatvišką kaktą.
– Ar Josefo ten nesutikote?
– Ne.
– Evelina, paklausykite, – kreipėsi Jonas jau kitokiu, rimtesniu tonu. – Jūsų jaunėlis brolis Josefas pasakė, kad jis nužudė tėvą, mamą ir jaunėlę sesutę.
Evelina spoksojo į stalą, jos blakstienos virpėjo, o blyškus veidas pamažu raudo.
– Jam tik penkiolika, – priminė Jonas.
Jis stebėjo nedideles merginos rankas, paskui sušukuotus, blizgančius plaukus, krintančius ant siaurų pečių.
– Kaip manote, kodėl jis tvirtina išžudęs šeimą? – paklausė Jonas.
– Ką?
– Panašu, kad jūs tikite, jog brolis sako tiesą.
– Tikrai?
– Neatrodėte nustebusi, kai pasakiau, jog jis prisipažino žudęs. O gal nustebote?

– Taip.

Ji sėdėjo visiškai nejudėdama, tarsi sušalusi ir paveikta iš vidaus. Šiaip jau lygioje kaktoje tarpuakyje išryškėjo susirūpinimo raukšlelė. Mergina atrodė labai pavargusi. Lūpos krutėjo ir atrodė, tarsi ji melstųsi ar kažką šnabždėtų.

– Ar jis užrakintas? – staiga paklausė ji.

– Kas?

Ji sėdėjo nuleidusi akis.

– Ar užrakinote Josefą? – pasiteiravo ji dusliu balsu.

– Ar bijote jo?

– Ne.

– Pamaniau, kad ginklą turite todėl, jog bijote brolio.

– Aš medžioju, – paaiškino ji ir pažiūrėjo Jonui į akis.

Policininkui ji atrodė keistoka, kol kas neperprantama. Jos elgesyje nepastebėjo įprastų dalykų – kaltės, įsiūčio ar neapykantos. Panašiau į didžiulį pasipriešinimą. Jonas tokio elgesio kol kas nesuprato. Gal tai savisauga ar gynyba, su kokia jam anksčiau neteko susidurti.

– Medžiojate zuikius?

– Taip.

– Ar jų daug?

– Nelabai.

– Koks zuikienos skonis?

– Salsvokas.

Jonas pabandė įsivaizduoti ją, stovinčią šaltyje prie vasarnamio, ir kaip viskas vyko.

Erikas Marija Barkas paėmė iš jos ginklą. Jis buvo perlaužęs šautuvą ir persimetęs per ranką. Evelina žiūrėjo į jį prisimerkusi nuo saulės. Mergina aukšta ir liekna, tankūs smėlio spalvos plaukai surišti į aukštą uodegą. Sidabro spalvos pūkinė liemenė, džinsai žemu liemeniu, sudrėkę sportbačiai, pušyno pakraštys, samanų paklotė, bruknių krūmeliai ir sutrypta musmirė.

Staiga Jonas prisiminė, kad ji buvo pasakiusi vieną keistą dalyką. Ketino paklausti, bet tąkart pamiršo. Dabar vėl vaizdas iškilo labai aiškiai. Tetos vasarnamyje ji sėdėjo ant sofos visiškai nejudėdama, suspaudusi rankas tarp šlaunų. Šalia jos kojų ant grindų gulėjo nuotrauka musmirės formos rėmeliuose. Joje buvo pavaizduota jaunesnioji Evelinos sesutė, sėdinti tarp tėvų. Jos dideliuose akiniuose atsispindėjo saulė.

Mergaitei turėjo būti ketveri, gal jau penkeri. Vadinasi, nuotrauka padaryta daugiausia prieš metus.

Evelina tvirtino, kad Josefas nebuvęs vasarnamyje daug metų, bet vaikinukas minėjo nuotrauką per hipnozę.

Žinoma, gali būti tos nuotraukos kopijų tokiuose pat rėmeliuose. Taip pat gali būti, kad ta pati nuotrauka anksčiau stovėjo kur nors kitur. O Josefas galėjo lankytis vasarnamyje Evelinai nežinant.

Tačiau galimas dalykas, kad Evelinos pasakojime žioji spraga. Tai visai įmanoma.

– Evelina, man kilo klausimas dėl to, ką sakėte anksčiau.

Kažkas pabeldė į duris. Evelina krūptelėjo. Jonas pakilo ir nuėjo atidaryti. Vyriausiasis prokuroras Jensas Svanejelmas paprašė, kad jis išeitų į koridorių.

– Aš ją paleidžiu, – pareiškė Jensas. – Užsiimam kvailystėmis, juk mes nieko prieš ją neturime, tik

negaliojančią jos penkiolikmečio brolio apklausą, per kurią jis užsiminė, kad...

Pamatęs Jono žvilgsnį, Jensas nutilo.

– Tu kažką išsiaiškinai, ar ne?

– Nesvarbu, – pasakė Jonas.

– Ji meluoja?

– Nežinau, gal...

Jensas pasitrynė smakrą ir susimąstė.

– Duok jai sumuštinį ir arbatos, – galiausiai nutarė jis. – Tada galėsi kalbėtis su ja dar valandą, o aš per tą laiką nuspręsiu, ar paleisti ją, ar ne.

– Negaliu užtikrinti, kad sužinosiu ką nors daugiau.

– Bet pamėginsi?

* * *

Jonas padėjo priešais Eveliną plastikinį puodelį su angliška arbata ir popierinę lėkštelę su sumuštiniu ir atsisėdo.

– Pagalvojau, gal esate išalkusi.

– Ačiū, – padėkojo ji, ir kelioms sekundėms jos akys nušvito.

Valgant sumuštinį ir braukiant trupinius nuo stalo jos ranka virpėjo.

– Evelina, jūsų tetos vasarnamyje mačiau nuotrauką grybo formos rėmeliuose.

Evelina linktelėjo.

– Ji nusipirko tuos rėmelius Muroje, pagalvojo, kad vasarnamyje pritiks ir...

Ji nutilo ir ėmė pūsdama aušinti arbatą.

– Ar turite daugiau nuotraukų tokiuose rėmeliuose?

– Ne, – atsakė ji ir šyptelėjo.

– Ar tie rėmeliai visada buvo vasarnamyje?

– Ko norite paklausti? – pasiteiravo ji tyliai.

– Josefas minėjo tą nuotrauką, vadinasi, yra ją matęs. Todėl pamaniau, kad gal būsite pamiršusi.

– Nepamiršau.

– Tik tiek ir norėjau, – pasakė Jonas pakildamas.

– Išeinate?

– Evelina, aš jumis tikiu, – tarė jis rimtai.

– Visiems atrodo, kad aš prie to prisidėjau.

– Bet tai netiesa, ar ne?

Ji papurtė galvą.

– Bent jau ne taip, kaip kiti galvoja, – pasakė Jonas.

Ji greitai nusišluostė ašaras.

– Kartą Josefas buvo atvažiavęs taksi, atsivežė tortą, – prisipažino ji drebančiu balsu.

– Per jūsų gimtadienį?

– Per savo gimtadienį.
– Kada?
– Lapkričio pirmąją.
– Maždaug prieš mėnesį. Kas atsitiko?
– Nieko. Aš nustebau.
– Jis iš anksto nepranešė?
– Mes nebendraujame.
– Kodėl?
– Man reikia pabūti vienai.
– Kas žino, kad gyvenate vasarnamyje?
– Niekas, tik Sorabas, mano vaikinas... Tiesą sakant, jis nutraukė santykius, dabar mes tik draugai, bet jis padeda, visiems sako, kad gyvenu su juo, atsiliepia, kai skambina mama ir...
– Kodėl?
– Man reikia ramybės.
– Ar Josefas buvo atvažiavęs dar kartą?
– Ne.
– Evelina, tai svarbu.
– Ne, jis daugiau nesirodė.
– Kodėl man melavote?
– Nežinau, – sušnibždėjo ji.
– Ką dar melavote?

---

1 Tarptautinė humanitarinės pagalbos organizacija „Individuell männsikohjälp“, įkurta Švedijoje 1938 m. *Vert.past.*

13

Trečiadienio popietė, gruodžio devintoji

Erikas vaikštinėjo tarp apšviestų juvelyrinio skyriaus vitrinų „NK“ parduotuvėje. Juodai vilkinti pardavėja pusbalsiu šnekėjosi su vienu pirkėju. Ji atitraukė vieną aksomu išmuštą stalčių ir įdėjo porą papuošalų. Erikas stabtelėjo prie vienos vitrinos, kurioje jo akį patraukė Georgo Jenseno vėrinys. Sunkūs, užapvalinti trikampėliai tarsi lapeliai buvo sujungti į vainiką. Sunkus nublizgintas sidabras švytėjo kaip platina. Erikas įsivaizdavo, kaip gražiai šis vėrinys atrodys ant laibo Simonos kaklo, ir nutarė nupirkti jį kaip kalėdinę dovaną.

Pardavėja ėmė pakuoti papuošalą į tamsiai raudoną blizgų popierių. Tuo metu Eriko kišenėje, kurioje buvo ir medinė dėžutė su papūgos paveikslėliu, ėmė vibruoti telefonas. Erikas atsiliepė nepažiūrėjęs į numerį:

– Erikas Marija Barkas.

Pasigirdo keistas traškesys ir kažkur toli skambančios kalėdinės giesmės.

– Alio?

– Jūs Erikas? – paklausė kažkas silpnu balsu.

– Taip, čia aš.

– Norėjau paklausti...

Erikui pasirodė, kad girdi kikenimą.

– Su kuo kalbu? – paklausė jis griežtai.

– Palaukite, gydytojau. Noriu paklausti tik vieno dalyko, – tarė pašnekovas dabar jau atvirai pašaipiai.

Erikas jau ketino atsisveikinti, kai žmogus staiga suriko:

– Užhipnotizuok mane! Aš noriu...

Erikas staigiai atitraukė telefoną nuo ausies. Jis išjungė pokalbį ir norėjo patikrinti numerį, bet tas buvo slaptas, todėl nerodomas. Pasigirdo skambtelėjimas, – atėjo trumpasis pranešimas, taip pat iš nerodomo siuntėjo. *Ar gali užhipnotizuoti lavoną?*

Erikas sutrikęs pasiėmė pirkinį, įdėtą į mažą aukso ir raudonos spalvos maišelį, ir išėjo. Fojė, iš kurios išeinama į Uosto gatvę, pamatė jį stebinčią moterį juodu, plačiu paltu. Ji stovėjo po pakabinta trijų aukštų dydžio egle. Erikas matė šią moterį pirmą kartą, bet jos žvilgsnis buvo akivaizdžiai priešiškas.

Erikas įkišo ranką į palto kišenę, atidarė dėžutę, išėmė vieną codeisano kapsulę ir nurijo.

Jis išėjo į lauką. Buvo šaltoka. Prie vitrinos grūdosi žmonės. Joje iš saldainių sukurtame mieste šoko nykštukai. Vienam saldainiui buvo padaryta didelė burna ir jis dainavo kalėdinę dainą. Prie vitrinos susispietę darželinukai, aprengti storais kombinezonais ir geltonomis apsauginėmis liemenėmis, visa tai stebėjo tylėdami.

Vėl suskambo telefonas. Šįkart prieš atsiliepdamas jis patikrino numerį ir pamatęs, kad tai Stokholmo numeris, atsiliepė:

– Erikas Marija Barkas klauso.

– Sveiki. Čia Brit Sundstriom. Aš dirbu organizacijai „Amnesty International“.
– Sveiki, – pasisveikino jis nustebęs.
– Norėčiau sužinoti, ar jūsų pacientas turėjo galimybę atsisakyti hipnozės?
– Ką pasakėte? – paklausė Erikas ir vienoje vitrinoje pamatė didelę sraigę, tempiančią roges su kalėdinėmis dovanomis.
Jo širdis ėmė plakti greičiau, o skrandį sutraukė spazmai.
– „KUBARK“ – CŽV vadovėlyje apie kankinimą nepaliekant pėdsakų – hipnozė minima kaip vienas...
– Atsakingoji gydytoja įvertino...
– Norite pasakyti, kad jūs neatsakingas?
– Nemanau, kad turėčiau komentuoti.
– Apie jus jau pranešta policijai.
– Štai kaip, – pratarė jis sutrikęs ir išjungė pokalbį.
Erikas neskubėdamas žingsniavo link Sergelio aikštės, jos švytinčio stiklinio bokšto ir Kultūros rūmų, pakeliui matė kalėdinę mugę, girdėjo trimitininką, grojantį „Tylią naktį“. Jis pasuko į Svėjos gatvę ir praėjo visus kelionių biurus. Stabtelėjo prie vienos parduotuvės, pamatęs vakarinių laikraščių antraštes:

PER HIPNOZĖS SEANSĄ
VAIKAS BUVO PRIVERSTAS PRISIPAŽINTI
IŠŽUDĘS SAVO ŠEIMĄ

SKANDALINGAS HIPNOZĖS SEANSAS
Erikas Marija Barkas
RIZIKAVO BERNIUKO GYVYBE

Eriko smilkiniai ėmė tvinkčioti. Jis nuskubėjo pirmyn, vengdamas pažiūrėti kam nors į akis. Erikas praėjo vietą, kur buvo nužudytas Ulofas Palmė. Ant nešvarios atminimo lentos plokštės gulėjo trys raudonos rožės. Erikas išgirdo, kad kažkas jį šaukia, ir smuko į prabangią garso ir vaizdo technikos parduotuvę. Nuovargis, dėl kurio ką tik jautėsi kaip apgirtęs, dingo. Dabar jį apėmė neviltis ir nerimas. Drebančia ranka išėmė dar vieną stipriai veikiančių nuskausminamųjų vaistų codeisano kapsulę. Sumaudė skrandį, kai ji ten ištirpo, ir vaistai pateko į gleivinę.
Per radiją buvo transliuojama debatų laida apie hipnozę, – ar ji turėtų būti uždrausta kaip gydymo būdas. Kažkoks vyras pasakojo buvęs užhipnotizuotas patikėti esąs Bobas Dylanas.
– Aš žinojau, kad tai netiesa, – pasakojo jis nutęsdamas žodžius, – bet vis tiek jaučiausi priverstas sakyti tai, ką sakiau. Žinojau, kad esu užhipnotizuotas, mačiau manęs laukiantį draugą, bet vis tiek maniau, kad esu Dylanas, kalbėjau angliškai, – tiesiog negalėjau liautis, būčiau prisipažinęs bet ką.
Teisingumo ministras kalbėjo Smolando regiono tarme:
– Hipnozės taikymas per apklausą, be jokių abejonių, yra teisės pažeidimas.
– Vadinasi, Erikas Marija Barkas pažeidė įstatymą, – konstatavo žurnalistas pabrėžtinai.
– Tai nuspręs prokuratūra...
Erikas išėjo iš parduotuvės, pasuko į skersgatvį ir patraukė link Dagčių fabriko gatvės.

Sustojus prie 73 numeriu pažymėto namo įėjimo, Eriko nugara jau bėgo prakaitas. Vyras surinko kodą ir atidarė duris. Kildamas liftu, drebančiomis rankomis sugraibė raktus. Įėjęs į butą užrakino duris, siūbuodamas nuėjo į svetainę, bandė nusirengti, bet visą laiką sviro į dešinę.

Įsijungęs televizorių išvydo Švedijos klinikinės hipnozės draugijos pirmininką. Erikas pažinojo jį labai gerai, – daugelis jo kolegų buvo nukentėję nuo pirmininko pasipūtimo ir karjerizmo.

– Mes išbraukėme Barką iš draugijos sąrašo prieš dešimt metų ir nepageidaujame, kad grįžtų, – pareiškė pirmininkas kiek šypsodamasis.

– Ar tai paveiks rimtų hipnozės seansų reputaciją?

– Visi mūsų nariai laikosi griežtų etikos taisyklių, – aiškino jis išdidžiai. – Iš tikrųjų Švedijoje galioja įstatymai, kurie nukreipti prieš apsišaukėlius.

Erikas negrabiai nusirengė ir atsisėdo ant sofos pailsėti. Atsimerkė išgirdęs švilpuką ir vaikų balsus, sklindančius iš televizoriaus ekrano. Saulėtame mokyklos kieme stovėjo Benjaminas. Jis susiraukęs, nosies galiukas ir ausys paraudusios, susitraukęs, – atrodė, kad jam šalta.

– Ar tavo tėtis buvo kada nors tave užhipnotizavęs? – paklausė žurnalistas.

– Ką? Hm... ne, savaime suprantama, kad ne...

– Iš kur žinai? – nutraukė žurnalistas. – Jei tave užhipnotizavo, juk negali būti įsitikinęs, kad to nebuvo?

– Žinoma, ne, – nusivaipė Benjaminas, nustebintas žurnalisto įžūlumo.

– Kaip jaustumeisi, jei sužinotum, kad tave hipnotizavo?

– Nežinau.

Benjamino skruostai išraudo.

Erikas išjungė televizorių, nuėjo į miegamąjį ir atsisėdęs ant lovos nusitraukė kelnes. Medinę dėžutę su papūgos paveikslėliu įkišo į naktinio stalelio stalčių.

Jis nenorėjo prisiminti jausmo, kilusio per Josefo Eko hipnozę, kai kartu su juo paniro į gilią mėlyną jūrą.

Erikas atsigulė ir ištiesė ranką, siekdamas vandens stiklinės, bet užmigo.

* * *

Jis prabudo ir vis dar snūduriuodamas pagalvojo apie tėvą, vaidinantį per vaikų gimtadienį ir vilkintį specialiai tam paruoštą fraką. Tėvo skruostais bėgo prakaitas. Jis darė iš balionų visokias figūras, o iš lazdelės traukė spalvingas, iš plunksnų padarytas gėles. Senatvėje tėvas išsikraustė iš savo namo Solentunoje į pensionatą. Sužinojęs, kad Erikas užsiima hipnoze, pasiūlė sūnui kartu sukurti numerį scenai. Jis vaidintų vagį džentelmeną, o Erikas užhipnotizuotų žiūrovus ir priverstų juos dainuoti kaip Elvis ar Zara Leander.

Staiga Eriko miegai išlakstė. Juk Benjaminas sušalęs stovėjo mokyklos kieme priešais klasės draugus ir mokytojus, televizijos kamerą ir išsišiepusį žurnalistą.

Erikas atsisėdo ir paskambino Simonai. Skaudėjo skrandį.

– Simonos Bark galerija, – atsiliepė ji.

– Labas, čia aš.

– Palauk sekundę.

Iš garsų suprato, kad ji eina medinėmis grindimis ir uždaro paskui save biuro duris.

– Kas vyksta? Benjaminas skambino ir...
– Žiniasklaida pradėjo medžioklę ir...
– Aš klausiu, ką tu padarei?
– Atsakingoji gydytoja paprašė, kad užhipnotizuočiau jos pacientą.
– Bet nusikaltimo pripažinimas tokioje būsenoje yra...
– Ar gali išklausyti mane?
– Taip.
– Tai nebuvo apklausa.
– Juk nesvarbu, kaip pavadinsi...
Simona nutilo. Erikas girdėjo jos kvėpavimą.
– Atleisk, – atsiprašė ji tyliai.
– Tai nebuvo apklausa, policijai reikėjo nusikaltėlio požymių, bet ko, nes jie manė, kad nuo to priklauso merginos gyvybė. Už pacientą atsakinga gydytoja įvertino padėtį ir nutarė, kad pavojus jo sveikatai nebūtų didelis.
– Bet...
– Mes manėme, kad jis auka, ir norėjome išgelbėti jo seserį.
Erikas nutilo ir vėl išgirdo Simonos kvėpavimą.
– Ką tu iškrėtei? – švelniai paklausė Simona.
– Viskas bus gerai.
– Tikrai?
Erikas nuėjo į virtuvę ir išgėrė vaistų nuo skrandžio opos.

14

Ketvirtadienio vakaras, gruodžio dešimtoji

Jonas apsidairė tuščiame tamsiame koridoriuje. Netrukus išmuš aštuntą vakaro, skyriuje liko tik jis. Visuose languose švietė adventinės žvaigždės, o elektrinės žvakidės, atsispindėdamos tamsiame langų stikle, sukūrė švelnų dvigubą švytėjimą. Ant jo rašomojo stalo Anja buvo pastačiusi lėkštutę su kalėdiniais saldainiais, tad dabar, rašydamas Evelinos apklausos protokolą, jis kimšo saldumynus, per daug saldumynų.

Po to, kai paaiškėjo, kad Evelina melavo, prokuroras nutarė ją sulaikyti. Evelinai buvo pranešta apie įtarimus, kad ji susijusi su žmogžudyste, ir apie teisę pasisamdyti advokatą. Po sulaikymo ikiteisminiam tyrimui skiriamos trys dienos, o tada reikia priimti sprendimą dėl suėmimo. Iki tos dienos įtarimai turi būti pakankamai pagrįsti įrodymais, kad teismas nutartų, jog ji bent jau pagrįstai galėtų būti kaltinama, arba ji bus paleista.

Jonas puikiai suvokė, kad Evelinos melas nebūtinai reiškia, kad ji susijusi su nusikaltimu. Bet dabar jis turės per tris paras išsiaiškinti, ką ji slepia ir kodėl.

Komisaras atspausdino protokolą ir padėjo jį prokurorui skirtame pašto skyrelyje. Tada patikrino, ar seifas gerai užrakintas, nusileido liftu, išėjo iš policijos pastato ir įsėdo į automobilį.

Prie Fridhemsplano sankryžos suskambo telefonas, bet Jonui nepavyko ištraukti jo iš palto kišenės, nes per skylę aparatas buvo įsmukęs po pamušalu. Užsidegė žalia šviesoforo spalva ir už jo stovėję vairuotojai ėmė signalizuoti. Jonas sustojo autobusų stotelėje prie krišnaistų restorano, išsitraukė telefoną ir paskambino.

– Čia Jonas Lina. Jūs ką tik man skambinote.

– Taip. Kaip gerai, kad paskambinote. Mes nežinome, ką daryti, – pasakė jaunesnysis policininkas Ronis Alfredsonas.

– Ar kalbėjote su Evelinos draugu Sorabu Ramadaniu?

– Nelabai pavyko.

– Ar mėginote rasti jį darbe?

– Reikalas tas, kad jis namuose, bet nenori atidaryti ir pakalbėti su mumis. Liepia mums nešdintis ir netrukdyti kaimynų. Rėkia, kad mes persekiojame už tai, jog jis musulmonas.

– Ką jam pasakėte?

– Ničnieko. Tik tiek, kad mums reikia jo pagalbos, – elgėmės būtent taip, kaip liepėte.

– Supratau.

– Ar galime laužti duris?

– Atvažiuoju. Kol kas palikite jį ramybėje.

– Ar mums laukti automobilyje prie įėjimo?

– Taip.

Jonas įjungė avarinius žibintus ir apsisuko. Pravažiavęs dienraščio *DN* dangoraižį pasuko ant Vesterbrono

tilto. Tamsoje švietė visi miesto langai ir žibintai, dangus virš jo atrodė kaip pilkas padūmavęs kupolas.

Jonas vėl prisiminė nusikaltimo vietą, ten buvo kažkas neįprasta. Kai kurios aplinkybės atrodė visiškai nesuderinamos. Heleneborgo gatvėje degant raudonai šviesoforo šviesai, Jonas atsivertė aplanką, gulėjusį ant gretimos sėdynės. Skubiai pavartė nuotraukas iš stadiono. Trys dušai be tarpinių sienelių. Ant baltų plytelių atsispindėjo fotoaparato blykstė. Vienoje nuotraukoje matėsi dušo grindų šepetys mediniu kotu. Jis buvo atremtas į sieną. Guminė šepečio galva stovėjo didelėje kraujo baloje, aplink pritiškę vandens ir purvo, pribirę plaukų, pleistro lapelių, netoli stovėjo buteliukas su dušo želė.

Prie dušo nutekamosios angos gulėjo ranka. Matėsi sąnarys, sausgyslės ir raumenų audinys. Duše gulėjo numestas medžioklinis peilis su nulaužtu smaigaliu.

Smaigalį Nolenas surado atlikdamas kompiuterinę tomografiją, – jis buvo įsmigęs dubens kaule.

Baisiai išdarkytas kūnas gulėjo ant grindų tarp medinio suolo ir aplankstytos skardinės spintelės. Ant kablio kabojo raudona sportinė striukė. Visur kraujas – ant grindų, durų ir suolų.

Laukdamas žalios šviesos, Jonas barbeno pirštais į vairą ir galvojo, kad kriminologai rado daugybę pėdsakų, pirštų atspaudų, kūno dalelių ir plaukų. Tai didžiulė DNR informacija, palikta šimtų žmonių, tačiau kol kas nieko negalima susieti su Josefu Eku. Daugelis paimtų mėginių buvo užteršti ir turėjo tiek daug įvairios informacijos, kad laborantų darbas labai pasunkėjo.

Jis paprašė, kad kriminologai visų pirma ieškotų ant Josefo Eko kūno jo tėvo kraujo. Vaikinukas buvo kruvinas nuo galvos iki kojų, bet tai nieko nereiškia, nes antrojoje nusikaltimo vietoje visi buvo išsitepę vieni kitų krauju. Nieko keisto, kad Josefas ir sesutė buvo išsitepę vienas kito krauju. Bet jeigu jie ras ant Josefo tėvo kraujo arba Josefo pėdsakų persirengimo kambaryje stadione, vaikinuką bus galima susieti su abiem nusikaltimo vietomis – ir to pakanka apkaltai iškelti.

Linčiopingo kriminologinių tyrimų laboratorija, atliekanti DNR tyrimus Švedijoje, jau Hudingės ligoninėje gydytojai Sigridai Krans davė nurodymą paimti visus biologinius Josefo mėginius.

Prie Hiogalido parko Jonas paskambino Eriksonui. Tai buvo labai storas kriminologas, atsakingas už nusikaltimo vietos Tumboje tyrimą.

– Eik tu sau, – pasigirdo duslus balsas.

– Eriksonai? Eriksonai? – valiūkiškai kreipėsi Jonas. – Ar tu gyvas?

– Aš miegu, – suniurzgė tas pavargęs.

– Atleisk.

– Iš tikrųjų dabar važiuoju namo.

– Ar radote kokių Josefo pėdsakų persirengimo kambaryje?

– Ne.

– Esu įsitikinęs, kad radote.

– Ne.

– Tada tu dirbi neatsakingai.

– Klysti, – atrėžė Eriksonas ramiai.

– Ar paspaudei mūsų draugus Linčiopinge?

– Visu savo svoriu.

– Ir?

– Jie nerado ant Josefo jokių tėvo DNR pėdsakų.
– Aš ir jais nepasitikiu. Velniai griebtų, juk jis buvo kruvinas...
– Nė lašelio.
– Negali būti.
– Bet kokiu atveju, jie pranešė apie tai baisiai patenkinti.
– O tyrimai pagal plaukus ar panašiai?
– Nė mikrogramo, ničnieko.
– Vadinasi... negali būti, kad mums taip tragiškai nesiseka.
– Visgi gali.
– Ne.
– Ko gero, dėl šio punkto teks pasiduoti.
– Gerai.
Juodu nutraukė pokalbį ir Jonas pagalvojo, kad kartais neaiškūs dalykai būna panašūs į mįslę tik dėl atsitiktinumo. Nusikaltėlio elgsena abiejose vietose atrodė panaši: žiauriai peiliu subadyti kūnai, agresyvus bandymas supjaustyti gabalais. Jei Josefas yra tas nusikaltėlis, atrodo labai keista, kad ant jo kūno nerado tėvo kraujo. „Jis turėjo būti taip išsikruvinęs, kad būtų patraukęs dėmesį“, – pagalvojo Jonas ir vėl paskambino Eriksonui.
– Klausau.
– Man kilo viena mintis.
– Po dvidešimties sekundžių?
– Ar apžiūrėjote moterų persirengimo kambarį?
– Ten niekas nesilankė – durys buvo užrakintos.
– Auka tikriausiai turėjo raktus.
– Bet...
– Patikrink nutekamąją angą moterų duše, – paprašė Jonas.
Apsukęs Tantolundeną, Jonas užvažiavo ant šaligatvio ir sustojo prie daugiaaukščių prie parko. Apsidairęs nepamatė laukiančio policijos automobilio ir patikrinęs adresą nutarė, kad Ronis su kolega galėjo supainioti adresą. Jonas nusivaipė. Tada nebūtų keista, jei Sorabas nenorėjo jų įsileisti, nes tas žmogus visai ne Sorabas.
Vakaras žvarbokas. Komisaras nuskubėjo link įėjimo, galvodamas, kaip Josefas nupasakojo įvykius kotedže. Jeigu taip buvo iš tikrųjų, Josefas visai nesistengė nuslėpti nusikaltimo, jis nesisaugojo, negalvojo apie pasekmes ir visas apsitaškė krauju.
Komisaras svarstė, gal per hipnozę Josefas apibūdino tik jausmą, – sumišimą, įsiūtį ir pakrikimą, bet iš tikrųjų grynai fiziškai, išoriškai jis galėjo būti labai susikaupęs ir nuoseklus, galėjo vilkėti visą kūną dengiančius rūbus nuo lietaus, o prieš grįždamas namo, galėjo išsimaudyti moterų duše.
Jis turi pakalbėti su Daniela Ričards ir sužinoti, kada, jos nuomone, Josefas Ekas bus pakankamai sustiprėjęs, kad būtų galima jį apklausti.
Jonas įėjo į laiptinę ir ant sienos, išklijuotos baltomis ir juodomis plytelėmis, pamatė savo veido atspindį. Veidas atrodė blyškus ir sušalęs, rimtas žvilgsnis, šviesūs, pasišiaušę plaukai. Jonas išsitraukė telefoną ir prie lifto

paskambino Roniui, bet tas neatsiliepė. Galbūt jiems galiausiai pavyko ir Sorabas juos įsileido. Jonas pakilo į šeštą aukštą, palaukė, kol į liftą įvažiuos mama su vaiko vežimėliu, o tada priėjo prie Sorabo durų ir paskambino.

Kiek palaukęs pabeldė, vėl palaukė, tada pradarė angą paštui ir šūktelėjo:

– Sorabai? Mano vardas Jonas Lina. Aš esu kriminalinės policijos komisaras.

Už durų pasigirdo garsas, lyg kas sunkus būtų atsirėmęs į jas, o dabar skubiai atsitraukęs.

– Jūs vienintelis žinojote, kur apsistojo Evelina.

– Aš nieko nepadariau, – atsiliepė žemas balsas.

– Bet jūs sakėte, kad...

– Aš nieko nežinau, – suriko vyras.

– Viskas gerai. Aš tik noriu, kad atidarytumėte duris, pažiūrėtumėte į mane ir pasakytumėte, kad nieko nežinote.

– Eikite iš čia.

– Atidarykite duris.

– Po velnių... Tiesiog palikite mane ramybėje, aš niekaip nesusijęs ir nenoriu būti įpainiotas.

Balsas kupinas nerimo. Vyras patylėjo, garsiai alsavo, tada trenkė ranka į kažką kieta.

– Evelinai viskas gerai, – pasakė Jonas.

– Aš maniau...

Sorabas nutilo.

– Mums reikia pasikalbėti.

– Ar Evelinai tikrai nieko nenutiko?

– Atidarykite duris.

– Juk sakiau, kad neatidarysiu.

– Būtų gerai, jei važiuotumėte kartu.

Kelias minutes vyravo tyla.

– Ar jis yra buvęs čia keletą kartų? – paklausė Jonas.

– Kas?

– Josefas.

– Kas toks?

– Evelinos brolis.

– Jis nėra čia buvęs.

– O kas buvo atėjęs?

– Dar nesupratote, kad neketinu su jumis kalbėtis?

– Kas buvo atėjęs?

– Juk aš nesakiau, kad kas nors buvo atėjęs, jūs tik norite mane apgauti.

– Ne, nenoriu.

Vėl tyla. Paskui pasigirdo kūkčiojimas.

– Ar ji negyva? Ar Evelina negyva?

– Kodėl klausiate?

– Aš nenoriu su jumis kalbėti.

Girdėjosi, kad vyras nueina gilyn į butą, trinktelėjo uždaromos durys, paskui pasigirdo tranki muzika. Lipdamas žemyn Jonas svarstė, kad kažkas bus taip įbauginęs Sorabą, jog tas išdavė, kur Evelina slepiasi.

Išėjęs į šaltį Jonas pamatė, kad prie jo automobilio stovi du vyrai, ant kurių striukių įspausti užrašai *Pro Gym*. Išgirdę, kad jis artėja, tuodu atsisuko. Vienas iš jų atsisėdo ant automobilio variklio dangčio ir priglaudė prie ausies telefoną. Jonas greitai įvertino situaciją. Abiem apie trisdešimt. Sėdintysis buvo nusiskutęs galvą plikai, o antrojo šukuosena kaip mokinuko. Pastarasis svėrė daugiau kaip šimtą kilogramų. Galbūt užsiima aikido, karate arba kikboksu. „Ko gero, vartoja augimo hormonus. Antrasis galbūt turi peilį, bet šiaip jokio kito ginklo“, – svarstė Jonas.

Žolynai buvo kiek pabalę nuo sniego.

Jonas pasuko į šoną, lyg nebūtų jų pastebėjęs, ir patraukė link apšviesto pėsčiųjų tako.

– Ei, seni, – šūktelėjo vienas.

Jonas apsimetė negirdįs ir žingsniavo link laiptelių prie gatvės žibinto ir žalios šiukšlinės.

– Ar tau automobilio nereikia?

Jonas sustojo ir dirstelėjo aukštyn. Jis suprato, kad tas, sėdintis ant jo mašinos, paskambino Sorabui, kuris stebėjo juos per langą.

Stambusis pamažu artinosi – Jonas apsisukęs nuėjo jo pasitikti.

– Aš policininkas.

– O aš beždžionė.

Jonas greitai išsitraukė telefoną ir vėl paskambino Roniui. Iš sėdinčiojo kišenės pasigirdo melodija *Sweet Home Alabama*. Vyras atsistojo, plačiai nusišypsojo ir išsitraukęs Ronio telefoną atsiliepė:

– Faras klauso.

– Kas čia vyksta? – paklausė Jonas.

– Palik Sorabą ramybėje. Jis nenori kalbėti.

– Manote, kad padėsite jam, jei...

– Čia įspėjimas, – nutraukė tas. – Man nusispjauti, kas tu toks, tiesiog laikykis nuo Sorabo atokiai.

Jonas suvokė, kad situacija gali tapti pavojinga, nes ginklą paliko seife, ir ėmė dairytis, kuo apsiginti.

– Kur mano kolegos? – paklausė jis ramiai.

– Ar girdėjai, ką sakiau? Palik Sorabą ramybėje.

Priešais stovintis vyras staigiai perbraukė sau per plaukus, ėmė kvėpuoti tankiau, truputį prisiartino šonu ir šiek tiek pakėlė dešinę koją.

– Kai buvau jaunesnis, sportavau. Jei pulsi, aš ginsiuosi ir sulaikysiu jus, – įspėjo Jonas.

– Drebam iš baimės, – nusišaipė anas prie automobilio.

Jonas nenuleido akių nuo vyro berniukiška šukuosena.

– Ketini spirti man į kojas, nes žinai, kad esi per sunkus ir kojos aukštai nepakelsi.

– Idiotas, – sumurmėjo drimba.

Jonas pasitraukė į dešinę, kur buvo atviresnė vieta.

– Jei ketini spirti, aš nesitrauksiu, kaip tikiesi, o pulsiu ir trenksiu į kairį kelį, kai tu griūsi, užvošiu tau į pakaušį alkūne.

– Velnias, na ir pliurpa, – nusikeikė anas prie automobilio.

– Aha, – išsiviepė drimba.

– Patylėk, nes nusikąsi liežuvį, – atkirto Jonas.

Vyras berniukiška šukuosena pasiūbavo ir spyrė, bet pavyko lėčiau, nei norėjo. Jis dar tik kėlė koją iš klubo, o Jonas jau buvo pasiruošęs. Užpuolikas nespėjo ištiesti kojos, kai Jonas jam spyrė iš visų jėgų į atraminės kojos kelį, kuria drimba rėmėsi visu svoriu. Užpuoliko pusiausvyra ir taip buvo prasta, tad jis griuvo aukštielninkas, o Jonas tuo metu apsisuko ir trenkė jam alkūne į pakaušį.

15

Penktadienio rytas, gruodžio vienuoliktoji

Buvo tik pusė šešių ryto, kai kažkas bute ėmė barbenti. Simonai atrodė, kad ji sapnuoja kilnojanti kriaukles ir porcelianinius dangtelius. Ji suvokia taisykles, bet vis tiek klysta. Berniukas barbena į stalą ir parodo, kur ji suklydo. Sapnuodama ji blaškėsi ir inkštė. Staiga atsimerkė ir visi miegai išlakstė.

Bute kažkas barbeno. Ji sukluso ir tamsoje pabandė susivokti, iš kur sklinda tas garsas, bet tuo metu viskas nutilo.

Šalia tyliai knarkė Erikas. Traškėjo vamzdžiai, į langus pūtė vėjas.

Simona pagalvojo, kad garsas buvo toks aiškus tik sapne, bet staiga vėl ėmė barškėti. Bute kažkas buvo. Erikas buvo išgėręs vaistų ir giliai įmigęs. Gatve pravažiavo automobilis. Ji palietė Eriko ranką ir jo knarkimas pritilo. Vyras pūkšdamas apsivertė ant kito šono. Kaip įmanydama tyliau išslinko iš lovos ir ištipeno pro praviras miegamojo duris.

Virtuvėje kažkas švietė. Eidama per prieškambarį pamatė, kad iš virtuvės sklinda mėlynas švytėjimas. Priėjus arčiau paaiškėjo, kad tai šaldytuvo lemputė. Šaldytuvas ir šaldiklis buvo plačiai atverti, maisto produktai atitirpę, nuo jų kapsėjo ant grindų, kur buvo prisikaupę vandens.

Simona pajuto, kad virtuvėje šalta ir atsiduoda cigarečių dūmais.

Ji pažiūrėjo į prieškambarį.

Buto durys buvo atviros.

Simona nuskubėjo į Benjamino kambarį. Sūnus ramiai miegojo. Ji trumpai pastovėjo, klausydamasi ramaus kvėpavimo.

Nuėjus uždaryti lauko durų, jai vos nesustojo širdis. Tarpduryje kažkas stovėjo. Žmogus jai linktelėjo ir ištiesė kažkokį daiktą. Prireikė kelių sekundžių, kol ji suvokė, kad čia paštininkas, duodantis jai rytinį laikraštį. Simona padėkojo ir paėmė. Kai pagaliau uždarė ir užrakino duris, pajuto virpanti visu kūnu.

Ji uždegė visas šviesas ir apžiūrėjo butą. Neatrodė, kad ko nors trūktų.

Kai Erikas įėjo į virtuvę, Simona parklupusi šluostė grindis. Jis atsinešė rankšluostį, numetė ant grindų ir ėmė valyti koja.

– Tikriausiai aš vaikščiojau per miegus.

– Ne, – paprieštaravo ji pavargusi.

– Juk man taip būna – buvau alkanas ir palikau šaldytuvą atidarytą.

– Visai nejuokinga. Aš miegu budriai, aš... aš pabundu kaskart, kai tu vertiesi ant kito šono arba liaujiesi knarkęs, pabundu, kai Benjaminas eina į tualetą, girdžiu, kai...

– Tada tu pati vaikščiojai per miegus.

– Paaiškink, kodėl buvo atviros buto durys, kodėl...

Ji nutilo, svarstydama, pasakyti ar ne.
– Virtuvėje aiškiai užuodžiau cigaretės dūmus, – galiausiai pasakė ji.
Erikas nusijuokė, o Simona pyktelėjusi paraudo.
– Kodėl manai, kad čia nieko nebuvo? – paklausė ji suirzusi. – Po visos tos bjaurasties apie tave laikraščiuose? Nebūtų keista, jei koks beprotis įsilaužtų į namus ir...
– Liaukis, Simona, – nutraukė jis. – Tai nelogiška. Viešpatie, kam reikėtų įsibrauti į mūsų butą, atidaryti šaldytuvą ir šaldiklį, prirūkyti ir išeiti?
Simona numetė rankšluostį ant grindų.
– Aš nežinau, Erikai! Nežinau, bet čia kažkas buvo!
– Nurimk, – paprašė Erikas suirzęs.
– Nurimti?
– Žinai, ką aš manau? Cigarečių dūmai virtuvėje – nieko keisto. Turbūt kas nors iš kaimynų rūkė prie gartraukio. Juk namo ventiliacinė sistema bendra. Arba koks nors neišauklėtas žmogus užsirūkė laiptinėje, nė nepagalvojęs...
– Tik nereikia ironijos, – pyktelėjo Simona.
– Viešpatie, Simona, tik neišpūsk burbulo. Aš manau, kad čia nieko baisaus ir greitai rasime logišką paaiškinimą.
– Kai pabudau, pajutau, kad bute kažkas buvo, – pakartojo ji pusbalsiu.
Vyras atsiduso ir išėjo iš virtuvės. Simona pažiūrėjo į purviną rankšluostį, kuriuo šluostė grindis aplink šaldytuvą.
Benjaminas įėjo ir atsisėdo įprastoje vietoje.
– Labas rytas, – pasisveikino ji.
Sūnus atsiduso ir pasirėmė galvą rankomis.
– Kodėl judu su tėčiu nuolat meluojate?
– Nemeluojame.
– Kurgi ne.
– Manai, kad meluojame?
Sūnus neatsakė.
– Tu galvoji apie tai, ką pasakiau taksi...
– Aš galvoju apie daugybę dalykų, – nutraukė jis pakeltu tonu.
– Tik nereikia ant manęs šaukti.
– Pamiršk, kad ką nors sakiau, – atsiduso jis.
– Nežinau, ką mudu su tėčiu nuspręsime. Ne viskas taip paprasta. Tu teisus – mes apgaudinėjame patys save, bet tai ne melas.
– Dabar pati pripažinai, – tyliai pratarė jis.
– Apie ką dar galvoji?
– Nesu matęs savo nuotraukų iš to laiko, kai buvau mažas.
– Taigi yra, – atsakė ji šypsodamasi.
– Nėra nuotraukų iš mano kūdikystės.

– Juk žinai, kad patyriau persileidimų, kol... Mes taip džiaugėmės, kai tu gimei, kad pamiršome fotografuoti. Aš puikiai atsimenu, kaip tu atrodei, tavo susiraukšlėjusias ausytes ir...

– Liaukis, – suriko Benjaminas ir nuėjo į savo kambarį.

Grįžo Erikas ir stiklinėje vandens ištirpdė tabletę nuo skrandžio opos.

– Kas Benjaminui?

– Nežinau, – sušnabždėjo ji.

Erikas gėrė vaistus, pasilenkęs virš plautuvės.

– Jis mano, kad mes meluojame.

– Taip galvoja visi paaugliai.

Erikas tyliai atsiraugėjo.

– Aš jam pasakiau, kad mes skirsimės.

– Kaip tu galėjai taip kvailai pasielgti? – šiurkščiai užsipuolė jis.

– Aš tik pasakiau, kaip man tada atrodė.

– Velniai griebtų, juk negalima galvoti tik apie save.

– Čia ne mano kaltė, ne aš miegu su praktikantėmis, ne aš...

– Užsičiaupk, – užriko jis.

– Tai ne aš ryju krūvas vaistų...

– Tu nieko nežinai!

– Aš žinau, kad tu geri stiprius nuskausminamuosius.

– O kuo tu čia dėta?

– Erikai, ar tau ką nors skauda? Pasakyk, ar tu...

– Aš gydytojas ir manau, kad geriau žinau...

– Manęs neapgausi, – nutraukė ji.

– Ką nori pasakyti? – nusijuokė Erikas.

– Tu tapai priklausomas nuo vaistų. Mes nesimylime, nes tu vartoji per daug stiprių vaistų, dėl kurių...

– Galbūt aš nebenoriu su tavimi mylėtis, – nutraukė jis. – Kodėl turėčiau, jei tu amžinai manim nepatenkinta?

– Tada skiriamės.

– Gerai, – sutiko jis.

Simona negalėjo net pažiūrėti į vyrą. Ji lėtai išėjo iš virtuvės. Skausmas suspaudė galvą, akyse tvenkėsi ašaros.

Benjaminas buvo užsidaręs savo kambaryje ir klausėsi tokios trankios muzikos, kad virpėjo sienos ir durys. Simona užsirakino vonioje, užgesino šviesą ir apsiverkė.

– Velniop viską, – nusikeikė Erikas prieškambaryje, trenkė durimis ir išėjo.

16

Penktadienio rytas, gruodžio vienuoliktoji

Dar nebuvo nė septynių, kai Jonui Linai paskambino gydytoja Daniela Ričards ir pranešė, kad Josefas jau pajėgtų ištverti neilgą apklausą, nors tebeguli palatoje prie operacinės.

Sėdęs į automobilį važiuoti į ligoninę, Jonas pajuto maudimą alkūnėje ir prisiminė aną vakarą, mėlynas policijos automobilių šviesas ant fasado namo, kuriame gyveno Sorabas Ramadanis. Drimba berniukiška šukuosena spjaudėsi krauju ir kažką murmėjo apie savo liežuvį, kai policininkai sodino jį ant galinės policijos automobilio sėdynės. Ronis Alfredsonas ir Peteris Jyskas buvo rasti civilinės saugos slėptuvėje namo rūsyje. Užpuolikai grasino jiems peiliu ir užrakino rūsyje, o jų automobilį nuvarė prie kito daugiaaukščio.

Jonas grįžo prie Sorabo buto durų ir pranešė, kad jo apsauginiai sulaikyti, o durys bus išlaužtos, jei neatidarys geruoju.

Sorabas įsileido jį, pakvietė sėstis ant mėlynos odinės sofos, pavaišino ramunėlių arbata ir atsiprašė už draugus.

Sorabo plaukai buvo surišti į uodegą. Vyras buvo išblyškęs ir išsigandęs, žvilgsnis visą laiką lakstė. Jis dar kartą atsiprašė ir paaiškino pastaruoju metu turėjęs daug rūpesčių.

– Todėl ir asmens sargybinius pasisamdžiau, – prisipažino jis tyliai.

– O kokie tie rūpesčiai? – pasidomėjo Jonas ir siurbtelėjo karštos arbatos.

– Kažkas mane persekioja.

Sorabas atsistojo ir pažiūrėjo pro langą.

– Kas?

Neatsisukdamas Sorabas numykė, kad nenorįs apie tai kalbėti.

– Ar privalau kalbėti? Ar neturiu teisės tylėti?

– Taip, turite teisę tylėti, – pripažino Jonas.

Sorabas gūžtelėjo.

– Tada nekalbėsiu.

– Bet norėčiau, kad man pasakytumėte, – visgi pabandė įkalbėti Jonas. – Ar nepagalvojote, kad galiu padėti?

– Labai ačiū, – padėkojo vyras nusisukęs į langą.

– Evelinos brolis?

– Ne, – iškart atrėžė Sorabas.

– Ar Josefas Ekas nebuvo čia atėjęs?

– Jis nėra Evelinos brolis.

– O kas jis?

– Iš kur man žinoti. Bet jis nėra jos brolis.

Pasakęs tai, Sorabas vėl susijaudino, ėmė kalbėti apie futbolą, vokiečių lygą ir rišliai neatsakė nė į vieną

klausimą. Jonui magėjo sužinoti, ką Josefas galėjo pasakyti ar padaryti Sorabui, kaip jį išgąsdino, kad tas išdavė, kur apsistojo Evelina.

Jonas sustojo prie Neurologijos klinikos, pro dideles duris įėjo vidun, pakilo liftu į penktą aukštą, koridoriuje pasisveikino su policininku, budinčiu prie Josefo palatos, ir įžengė į vidų. Šalia lovos sėdėjo moteris. Ji pakilo ir prisistatė:

– Lisbeta Karlen iš Socialinių reikalų tarnybos. Aš atstovausiu Josefui per apklausas.

– Puiku, – tarė Jonas ir paspaudė jai ranką.

Moters žvilgsnis komisarui pasirodė simpatiškas.

– Ar jūs vadovaujate ikiteisminiam tyrimui? – pasiteiravo ji susidomėjusi.

– Taip. Atsiprašau, neprisistačiau, – Jonas Lina iš kriminalinės policijos. Mes kalbėjome telefonu.

Kambaryje vis pasigirsdavo kvėpavimo aparato burbuliavimas, – į pradurtą Josefo plautį buvo įleista žarnelė, kuri reguliavo dirbtinai sukurtą spaudimą ir padėjo funkcionuoti plaučiams, kol pacientas pagis.

Lisbeta Karlen tyliai priminė, jog Josefas turi gulėti nejudėdamas, kad vėl neimtų kraujuoti kepenys.

– Aš nesukelsiu pavojaus jo sveikatai, – pažadėjo Jonas ir ant spintelės netoli Josefo veido padėjo diktofoną.

Tada pažiūrėjo į Lisbetą, laukdamas jos leidimo pradėti. Ta linktelėjo. Jonas įjungė diktofoną, apibūdino situaciją, – kad Josefas Ekas apklausiamas siekiant sužinoti daugiau informacijos, ir nurodė laiką – penktadienis, gruodžio vienuolikta, 08.15. Tada išvardijo dalyvaujančius asmenis.

– Labas, – pasisveikino Jonas.

Josefas pažvelgė į jį vos pramerkęs akis.

– Mano vardas Jonas... Aš esu kriminalinės policijos komisaras.

Josefas užsimerkė.

– Kaip jautiesi?

Lisbeta žiūrėjo pro langą.

– Ar tau netrukdo miegoti šis burbuliuojantis aparatas?

Josefas lėtai linktelėjo.

– Ar žinai, kodėl aš čia?

Josefas atsimerkė ir lėtai papurtė galvą. Jonas laukė ir stebėjo jo veidą.

– Įvyko nelaimė, – pasakė Josefas. – Visą mano šeimą ištiko nelaimė.

– Ar tau kas nors papasakojo, kas atsitiko?

– Gal šiek tiek, – atsakė Josefas silpnu balsu.

– Jis atsisako kalbėti su psichologais ir kuratoriais, – įsiterpė socialinė darbuotoja.

Jonas prisiminė, kad Josefo balsas per hipnozę buvo visai kitoks. Dabar vaikas kalbėjo plonai, vos girdimai, ir visą laiką atrodė neužtikrintas.

– Man atrodo, kad tu žinai, kas atsitiko.

– Tu neprivalai atsakyti, – skubiai įsiterpė Lisbeta Karlen.

– Dabar tau penkiolika metų.

– Taip.

– Ką veikei per savo gimtadienį?

– Neprisimenu.
– Ar gavai dovanų?
– Žiūrėjau televizorių.
– Ar važiavai pas Eveliną? – paklausė Jonas ramiai.
– Taip.
– Į jos butą?
– Taip.
– Ar ji ten buvo?
– Taip.
Tyla.
– Ne, nebuvo, – persigalvojo Josefas.
– O kur buvo?
– Vasarnamyje.
– Ar ten gražu?
– Nelabai, bet gan jauku.
– Ar ji apsidžiaugė?
– Kas?
– Evelina.
Tyla.
– Ar su savimi ką nors nusivežei?
– Tortą.
– Tortą? Ar buvo skanus?
Berniukas linktelėjo.
– Ar Evelinai patiko?
– Ji verta tik geriausio.
– Ar ji tau ką nors padovanojo?
– Ne.
– Gal ji tau padainavo?
– Ji nenorėjo man duoti dovanų, – pasakė Josefas įsižeidęs.
– Ar ji taip pasakė?
– Taip, – atsakė jis iškart.
– Kodėl?
Tyla.
– Ar ji buvo supykusi ant tavęs?
Josefas linktelėjo.
– Ar ji norėjo, kad padarytum ką nors, ko negalėjai įvykdyti? – ramiai paklausė Jonas.
– Ne, ji...
Josefas kažką sušnibždėjo.
– Aš negirdžiu.

Berniukas vis tiek kuždėjo. Jonas pasislinko arčiau ir palinko virš jo.

– Tas šiknius! – suriko Josefas jam į ausį.

Jonas atsitraukė, apėjo lovą, trindamas ausį ir mėgindamas šypsotis. Josefo veidas atrodė papilkėjęs. Berniukas sušvokštė:

– Aš iššniukštinėsiu, kur tas prakeiktas hipnotizuotojas, ir perkąsiu jam gerklę, aš sumedžiosiu ir jį, ir jo...

Socialinė darbuotoja nuskubėjo prie lovos ir norėjo išjungti diktofoną.

– Josefai, tu turi teisę tylėti...

– Nesikiškite, – sustabdė ją Jonas.

Lisbeta Karlen dėbtelėjo pasipiktinusi ir virpėdama metė priekaištą:

– Jūs turėjote perspėti prieš apklausą, kad...

– Ne, klystate. Šito nereguliuoja joks įstatymas, – atkirto Jonas pakeltu tonu. – Tiesa, jis turi teisę tylėti, tačiau joks įstatymas nereikalauja, kad jį apie tai informuočiau.

– Atleiskite.

– Viskas gerai, – sumurmėjo Jonas ir kreipėsi į Josefą: – Kodėl pyksti ant hipnotizuotojo?

– Aš neprivalau atsakinėti į jūsų klausimus, – pareiškė Josefas, mėgindamas parodyti į socialinę darbuotoją.

17

Penktadienio rytas, gruodžio vienuoliktoji

Erikas nubėgo žemyn laiptais ir išpuolė į lauką. Sustojo pasiekęs Svėjos gatvę. Suprakaitavusi nugara ėmė šalti. Iš nerimo jam pasidarė bloga, negalėjo suprasti, kodėl elgiasi taip kvailai ir atstumia Simoną vien todėl, kad pasijuto įskaudintas. Neskubėdamas nužingsniavo link Odeno aikštės ir atsisėdo ant suoliuko. Šalta. Netoliese po krūva storų apklotų miegojo vyras.

Erikas pakilo ir patraukė namo. Pakeliui nupirko duonos, keptos akmeninėje krosnyje, ir *latte macchiato* kavos Simonai. Jis skubėjo namo, laiptais užlipo dideliais žingsniais. Durys buvo užrakintos. Erikas išsitraukė raktus, atrakino ir iškart suprato, kad namai tušti. Jis nusprendė, kad įrodys Simonai, jog juo galima pasitikėti. Vis tiek ją įtikins, kad ir kiek laiko užtruktų. Stovėdamas prie virtuvinio stalo išgėrė kavos. Pasidarė bloga ir jis susirado kapsulę *Losec*.

Buvo ne daugiau kaip devinta ryto. Jo pamaina ligoninėje prasidės tik po kelių valandų. Pasiėmė knygą ir atsigulė lovoje. Užuot skaitęs, ėmė galvoti apie Josefą Eką. Kažin, ar komisaras Jonas Lina privers jį kalbėti.

Bute tylu ir nyku.

Vaistai padėjo, – pykinimas praėjo.

Tai, kas pasakoma per hipnozę, negali būti panaudota kaip įrodymas, tačiau Erikas žinojo, jog Josefas sakė tiesą, kad jis išžudė šeimą, net jei motyvas kol kas neaiškus, kaip ir tai, kaip jį, jo paties įsivaizdavimu, valdo sesuo.

Erikas užsimerkė ir pamėgino įsivaizduoti kotedžą ir šeimą. „Evelina gana anksti turėjo suprasti, kad brolis pavojingas, – svarstė jis. – Bėgant metams ji išmoko tvarkytis su jo nesugebėjimu valdyti savo impulsus, visada padarydavo taip, kaip norėdavo pati, rizikuodama patirti jo įtūžio priepuolius. Vaikystėje Josefas buvo mušamas ir baramas. Kaip vyresnė sesuo ji nelabai galėjo ką padaryti. Šeima kiekvieną dieną kažkaip taikydavosi prie Josefo agresyvumo, bandė su tuo gyventi, bet nesuvokė, kaip tai rimta. Galbūt tėvai manė, kad jis agresyvus tiesiog todėl, kad yra berniukas. Galbūt jie kaltino save, kam leido jam žaisti žiaurius žaidimus ir žiūrėti siaubo filmus.

Evelina išėjo iš namų, kai tik atsirado proga, susirado darbą ir butą, tačiau jautė, kad situacija darosi pavojinga. Staiga išsigando taip, kad pasislėpė tetos vasarnamyje ir savigynai nešiojosi ginklą.

Ar Josefas jai grasino?“

Erikas pabandė įsivaizduoti, kaip Evelina bijodavo naktimis, šalia lovos pasidėjusi ginklą.

Jis prisiminė Jono Linos pokalbį telefonu po Evelinos apklausos. Kas atsitiko, kai Josefas nuvažiavo ten su tortu? Ką jai pasakė? Ką ji pajuto? Gal ji tik tada išsigando ir įsigijo ginklą? Ar baimė būti nužudytai kilo tik po jo apsilankymo?

Erikas prisiminė, kaip Evelina atrodė prie vasarnamio. Jauna moteris sidabro spalvos pūkine liemene, pilkas megztinis, nutrinti džinsai ir sportbačiai. Ji lėtai pėdino tarp medžių, į uodegą surišti plaukai siūbavo. Atviras,

vaikiškas veidas. Atsainiai laikė šratinį šautuvą, kuris vilkosi žeme per mėlynių krūmelius ir samanas. Pro pušų šakas skverbėsi saulės spinduliai.

Staiga Erikas suvokė vieną esminį dalyką: jei Evelina būtų bijojusi, jei ginklą būtų nešiojusi tam, kad apsigintų nuo Josefo, tada nebūtų jo vilkusi žeme, artėdama link namelio.

Erikas prisiminė, kad jos keliai buvo šlapi, o džinsai – ištepti žeme.

„Ji buvo išėjusi į mišką nusižudyti.

Ji klūpėjo samanose, įsikišusi į burną vamzdį, tačiau neišdrįso ir persigalvojo."

Kai pastebėjo ją pamiškėje, velkančią ginklą, ji buvo pakeliui į namelį, atgal į tokį gyvenimą, iš kurio ketino pabėgti.

Erikas paėmė telefoną ir surinko Jono mobiliojo telefono numerį.

– Jonas Lina klauso.

– Labas, čia Erikas Marija Barkas.

– Erikai, ketinau skambinti, bet buvo tiek darbo...

– Nieko tokio. Aš...

– Norėjau pasakyti, – nutraukė Jonas, – kad labai apgailestauju dėl žiniasklaidos elgesio. Pažadu, kai viskas aprims, išsiaiškinsiu, kas nutekino informaciją.

– Nesvarbu.

– Jaučiuosi kaltas, kad įkalbėjau jus...

– Aš pats apsisprendžiau ir nieko nekaltinu.

– Negaliu sakyti niekam kitam, tačiau visgi manau, kad hipnozė buvo teisingas pasirinkimas. Kol kas mes dar nieko nežinome, bet gali būti, kad išgelbėjome Evelinai gyvybę.

– Kaip tik dėl to ir skambinu.

– Kas nutiko?

– Man kilo viena mintis. Ar turite laiko?

Ragelyje girdėjosi, kad Jonas kažką patraukė – tikriausiai kėdę, ant kurios atsisėdo.

– Taip, laiko aš turiu.

– Kai buvome Vermdėje, prie tetos vasarnamio, aš juk sėdėjau automobilyje ir tarp medžių pastebėjau moterį. Ji nešėsi šratinį šautuvą. Kažkodėl pagalvojau, kad tai Evelina, ir pamaniau, kad jei ji netikėtai susidurs su policija, gali susidaryti pavojinga situacija.

– Taip, ji būtų galėjusi šauti per langą, – pripažino Jonas. – Jei būtų pamaniusi, kad ten Josefas.

– Dabar sėdžiu namuose ir vėl galvoju apie Eveliną. Pamačiau ją tarp medžių. Ji lėtai žingsniavo link vasarnamio, ginklą laikė vienoje rankoje ir vilko jį žeme.

– Na ir?

– Ar šitaip neštų ginklą žmogus, bijantis dėl savo gyvybės?

– Ne.

– Man atrodo, kad ji buvo išėjusi į mišką nusižudyti. Džinsai per kelius buvo šlapi. Galbūt ji klūpojo drėgnose samanose, nukreipusi ginklą į kaktą ar krūtinę, bet paskui persigalvojo, neišdrįso.

Erikas nutilo. Jis girdėjo, kad Jonas giliai alsuoja. Gatvėje pasigirdo automobilio signalizacija.

– Ačiū. Aš nuvažiuosiu su ja pakalbėti.

18

Penktadienio popietė, gruodžio vienuoliktoji

Evelina bus apklausiama viename iš areštinės skyriaus kabinetų. Kad niūrus kambarys atrodytų jaukiau, kažkas ant stalo buvo padėjęs raudoną skardinę dėžutę su imbieriniais sausainiais, o ant palangių pastatęs elektrines kalėdines žvakides iš IKEA parduotuvės. Evelina ir jos visuomeninis atstovas jau sėdėjo savo vietose. Jonas įjungė diktofoną.

– Aš žinau, kad mano klausimai nebus malonūs, – prabilo jis tyliai ir greitai žvilgtelėjo į Eveliną. – Bet būčiau dėkingas, jei vis tiek atsakytumėte kaip galėdama išsamiau.

Evelina neatsakė, tik nuleido akis.

– Nes nemanau, kad tylėdama sau padėsite, – pridūrė jis švelniai.

Ji nereagavo, sėdėjo įbedusi akis į kelius. Jos atstovas – viduramžis nesiskutęs vyras – žiūrėjo į Joną, nerodydamas jokių emocijų.

– Ar galiu pradėti, Evelina?

Ji papurtė galvą. Jonas laukė. Netrukus ji pakėlė galvą ir pažiūrėjo jam į akis.

– Jūs išėjote į mišką su ginklu, norėdama nusižudyti, ar ne?

– Taip, – sušnibždėjo ji.

– Džiaugiuosi, kad to nepadarėte.

– O aš ne.

– Ar bandėte ir anksčiau?

– Taip.

– Iki šio karto?

Ji linktelėjo.

– Bet ne iki to, kai Josefas aplankė jus ir atsivežė tortą?

– Ne.

– Ką jis pasakė?

– Nenoriu prisiminti.

– Ko? To, ką jis pasakė?

Evelina pasislinko ant kėdės ir suspaudė lūpas.

– Neprisimenu, – ištarė ji vos girdimai. – Greičiausiai jis nepasakė nieko ypatinga.

– Evelina, jūs ketinote nusišauti, – priminė Jonas.

Ji atsistojo ir priėjo prie lango, užgesino žvakidę ir vėl ją uždegė, paskui grįžo ant kėdės ir sukryžiavo rankas ant pilvo.

– Ar negalite tiesiog palikti manęs ramybėje?

– Tikrai to norite?
Ji linktelėjo nepakeldama į jį akių.
– Ar norite pertraukos? – pasiteiravo jos atstovas.
– Aš nesuprantu, kas Josefui negerai, – ištarė Evelina tyliai. – Jam negerai su galva. Jis visą laiką... Vaikystėje mušdavosi, per šiurkščiai, per pavojingai. Sugadindavo visus mano daiktus, negalėjau turėti nieko savo.
Jos lūpos virpėjo.
– Kai jam buvo aštuoneri, paklausė, ar būčiau jo mylimoji. Gal kitiems ir neatrodo pavojinga, bet man taip. Aš nenorėjau. Bet jis reikalaudavo, kad pasibučiuotume... Bijojau jo, jis elgdavosi keistai, naktį įsėlindavo pas mane ir įkąsdavo iki kraujo. Aš pradėjau gintis ir trenkdavau atgal, vis dar buvau stipresnė.
Evelina nusibraukė ašaras.
– Jeigu nepildydavau jo užgaidų, jis imdavosi mano šuns Busterio... Darėsi vis blogiau. Jis norėdavo pamatyti mano krūtis, kartu maudytis... Jis užmušė mano šunį ir numetė jį nuo tilto ant kelio.
Evelina vėl atsistojo ir nuėjo prie lango. Ji jaudinosi.
– Josefui buvo gal dvylika, kai...
Balsas užlūžo ir ji tyliai suaimanavo.
– Jis panoro, kad paimčiau į burną jo penį. Pasakiau, kad jis šlykštus. Tada jis primušė jaunėlę sesutę, kuriai buvo tik dveji...
Evelina pravirko, bet po kiek laiko nusiramino.
– Jis versdavo mane žiūrėti, kaip masturbuojasi, po kelis kartus kasdien... Jei nesutikdavau, mušdavo sesutę, grasindavo ją nužudyti. Gana greitai, praėjo gal tik keli mėnesiai, jis ėmė reikalauti iš manęs sekso, reikalaudavo ir grasindavo kiekvieną dieną... Bet aš sugalvojau, kaip išsisukti – sakydavau, kad jis mažametis, kad tai draudžiama, kad nedarysiu nieko, kas draudžiama.
Mergina nusišluostė ašaras.
– Maniau, kad viskas praeis. Išsikrausčiau iš namų, bet praėjus metams jis pradėjo skambinti, pasakė, kad jam greitai penkiolika. Tada aš pasislėpiau... Nesupratau, kaip jis sužinojo, kad esu vasarnamyje, aš...
Evelina pravirko visu balsu.
– O Dieve...
– Taigi jis grasino, – tarė Jonas, – grasino išžudyti visą šeimą, jei ne...
– Jis to nesakė! – suriko ji. – Pasakė, kad pradės nuo tėčio. Tai aš dėl visko kalta... noriu mirti...
Ji susmuko ant grindų palei sieną ir susigūžė.

19

Penktadienio popietė, gruodžio vienuoliktoji

Jonas sėdėjo savo kabinete ir spoksojo į delnus. Vienoje rankoje tebelaikė telefoną. Jis pranešė Jensui Svanejelmui apie staigų posūkį per Evelinos apklausą. Prokuroras klausė tylėdamas ir sunkiai dūsaudamas, kol Jonas pasakojo apie akivaizdžiai žiaurų nusikaltimo motyvą.

– Atvirai kalbant, Jonai, šito, deja, per mažai. Juk Josefas Ekas, savo ruožtu, nurodė seserį. Mums reikia prisipažinimo arba daiktinių įrodymų.

Jonas apžvelgė kambarį, pasitrynė veidą ir paskambino Josefo gydytojai Danielai Ričards pasitarti dėl tinkamo laiko pratęsti apklausą, kai įtariamasis bus mažiau paveiktas nuskausminamųjų vaistų.

– Jis turi būti visiškai sąmoningas, – pabrėžė Jonas.

– Galėtumėt ateiti penktą valandą, – pasiūlė Daniela.

– Šiandien popiet?

– Kita morfino dozė jam bus suleista tik šeštą. Vakarienės metu vaistų poveikis būna sumažėjęs.

Jonas pažiūrėjo į laikrodį, – buvo pusė trijų.

– Man labai tinka, – tarė jis.

Paskui jis paskambino Josefo atstovei Lisbetai Karlen ir pranešė apklausos laiką.

Komisaras nuėjo į poilsio kambarį, iš vaisių krepšelio pasiėmė obuolį ir grįžo į savo kabinetą. Ten, jo vietoje, visu svoriu atsirėmęs į stalą, sėdėjo kriminologas Eriksonas, kuris vadovavo nusikaltimo vietos tyrimui Tumboje. Jis buvo išraudęs, sunkiai alsavo ir vangiai pamojavo.

– Kišk man obuolį į žabtus ir turėsi gatavą kalėdinį paršelį, – pajuokavo Eriksonas.

– Liaukis, – atsiliepė Jonas ir atsikando obuolio.

– Taip man ir reikia, – nesiliovė kolega. – Nuo tada, kai čia ant kampo atsidarė tailandiečių restoranas, aš priaugau vienuolika kilogramų.

– Ten skanus maistas.

– Taigi, po šimts.

– Kaip sekėsi moterų persirengimo kambaryje?

Eriksonas iškėlė putlią ranką ir įspėjo:

– Tik nesakyk „O ką aš sakiau“...

Jonas plačiai nusišypsojo.

– Pamatysime, – nutęsė jis diplomatiškai.

– Gerai, – atsiduso Eriksonas, šluostydamasis prakaitą nuo skruostų. – Nutekėjimo šulinyje radome Josefo Eko plaukų, o ant grindų pakraščių – jo tėvo Anderso Eko kraujo.

– O ką aš sakiau, – nudžiugo Jonas.

Eriksonas ėmė juoktis, laikydamasis už kaklo, lyg bijodamas, kad jis nulūš.

Leisdamasis liftu į fojė, Jonas vėl paskambino Jensui Svanejelmui.

– Gerai, kad paskambinai, – tarė Jensas. – Jie atakuoja mane dėl hipnozės ir teigia, kad turime nutraukti ikiteisminį tyrimą prieš Josefą, esą visa tai tik nereikalingos išlaidos ir...

– Paklausyk manęs, – nutraukė Jonas.

– Nors aš nusprendžiau, kad...

– Jensai...

– Klausau.

– Turime daiktinių įrodymų, – pranešė Jonas rimtai. – Josefas Ekas yra susijęs su pirmąja nusikaltimo vieta, ant jo buvo tėvo kraujo.

Vyriausiasis prokuroras Jensas Svanejelmas sunkiai atsiduso ir nusiraminęs tarė:

– Jonai, paskambinai paskutinę sekundę.

– Bet spėjau.

– Taip.

Abu jau ruošėsi užbaigti pokalbį, kai Jonas paklausė:

– Ar nesakiau, kad aš teisus?

– Ką?

– Argi aš neteisus?

Tyla. Paskui Jensas lėtai ir pedagogiškai ištarė:

– Taip, Jonai, tu buvai teisus.

Jonas baigė pokalbį. Šypsena dingo. Jis patraukė palei stiklinę sieną link kiemo ir vėl pažiūrėjo į laikrodį. Po pusvalandžio turėjo būti Skandinavijos muziejuje Jurgordene.

* * *

Komisaras užlipo muziejaus laiptais ir patraukė ilgu, tuščiu koridoriumi. Jis praėjo šimtus apšviestų įstiklintų stendų, nepažvelgdamas į namų apyvokos daiktus, lobius ir meno dirbinius, nacionalinius kostiumus ir dideles nuotraukas.

Prie vieno vos apšviesto stendo sargas jau buvo pastatęs kėdę. Neištaręs nė žodžio, Jonas kaip paprastai atsisėdo ir ėmė apžiūrinėti trapią, plonytę samių nuotakos karūną. Jos viršūnė sujungta į tobulą lanką. Viršūnėlės priminė gėlių žiedus arba susipynusias rankas su ištiestais pirštais. Jonas pamažu pasuko galvą, stebėdamas, kaip kinta apšvietimas. Karūna buvo rankomis nupinta iš šaknų, iškastų iš žemės. Jos švytėjo kaip oda, kaip auksas.

Šįkart Jonas prie stendo praleido tik valandą. Atsistojęs linktelėjo sargui ir lėtai išėjo iš muziejaus. Šlapias sniegas buvo purvinas, po Jurgordeno tiltu nuo vieno laivo sklido dyzelino dvokas. Lėtai bežingsniuojant link Kranto gatvės, paskambino teismo ekspertizės gydytojas Nolenas.

– Kaip gerai, kad tave radau, – tarė jis.

– Ar obdukcija baigta?

– Beveik, beveik.

Netoliese Jonas pastebėjo jauną tėtį, kuris vis palenkdavo vežimėlį, kad prajuokintų savo vaiką. Viename name

prie lango stovėjo moteris ir spoksojo į gatvę. Kai juodviejų žvilgsniai susidūrė, moteris iškart pasitraukė nuo lango.

– Ar aptikai ką nors netikėto? – pasiteiravo Jonas.

– Na, nežinau...

– Bet?

– Visų pirma tas pjūvis pilve.

– Ir?

Nolenas giliai įkvėpė. Kažkas subarškėjo.

– Nukrito rašiklis, – sušnabždėjo Nolenas, ir Jonas išgirdo, kaip kažkas šnara. – Kūnai labai sudarkyti, – tęsė Nolenas, – ypač žiaurų smurtą patyrė mergaitė.

– Mačiau.

– Daugelį žaizdų žudikas padarė tuo mėgaudamasis. Jei tau rūpi mano nuomonė, aš galiu pasakyti, kad tai siaubinga.

– Taip, – pritarė Jonas, prisiminęs, kaip atrodė nusikaltimo vieta.

Šokiruoti policininkai, sumaištis, kūnai. Jis prisiminė, kokia išbalusi buvo Lilemur Blum, kai virpančiomis rankomis prisidegė cigaretę. Prisiminė, kad langai buvo aptaškyti krauju, kraujo srovelės buvo nutekėjusios ir per verandos duris.

– Ar tau kas nors paaiškėjo dėl pjūvio moters pilve?

Nolenas atsiduso.

– Pasitvirtino mūsų spėjimas, kad jos pilvas buvo perpjautas praėjus dviem valandoms po mirties. Kažkas apvertė kūną ir aštriu peiliu perrėžė seną Cezario pjūvį.

Girdėjosi, kad Nolenas varto popierius.

– Tačiau mūsų nusikaltėlis nelabai išmano apie Cezario pjūvius. Katjai Ek jis pakartojo Cezario pjūvio operaciją, pjaudamas vertikaliai nuo bambos ir žemyn.

– Ir?

Nolenas atsiduso.

– Darant Cezario pjūvį, pilvas yra perpjaunamas vertikaliai, o gimda – skersai.

– Bet Josefas to nežinojo.

– Ne. Jis tik prapjovė pilvą. Jis nežinojo, kad per Cezario operaciją daromi du pjūviai: vienas per pilvą, o kitas per gimdą.

– Ar šią akimirką turėčiau žinoti ką nors daugiau?

– Galbūt tai, kad jis nepaprastai ilgai pjaustė kūnus, jam buvo negana, nors matosi, kad jau buvo pavargęs, tačiau negalėjo liautis, jo įtūžis nebuvo praėjęs.

Juodu nutilo. Jonas žingsniavo Kranto gatve ir vėl prisiminė paskutinę Evelinos apklausą.

– Aš tik norėjau patvirtinti mūsų įtarimą dėl Cezario pjūvio, – pridūrė Nolenas po minutėlės. – Kad naujas pjūvis atsirado maždaug dvi valandos po mirties.

– Ačiū, Nolenai.

– Rytoj gausi skrodimo protokolą.

Po jų pokalbio Jonas pagalvojo, kad augti kartu su Josefu Eku buvo siaubinga. Evelina jautėsi labai nesaugi, jau

nekalbant apie jaunėlę sesutę.

Jonas bandė prisiminti, ką Evelina sakė apie motinai atliktą Cezario pjūvio operaciją.

Ji sėdėjo susigūžusi ant grindų, atsirėmusi į sieną ir pasakojo apie beveik patologišką Josefo pavydą jaunėlei sesutei.

– Josefui ne visi namie, – šnabždėjo ji. – Taip buvo nuo pat pradžių. Atsimenu, kad prieš jam gimstant, mama labai susirgo, bet nežinau, kas jai buvo. Gydytojai atliko skubią Cezario operaciją.

Evelina sėdėjo purtydama galvą ir kietai sučiaupusi lūpas. Praėjo kelios minutės, kol ji vėl prabilo:

– Ar žinote, ką tai reiškia?

– Maždaug, – pratarė Jonas.

– Kartais... kartais per tokį gimdymą prasideda komplikacijos.

Evelina baukščiai dirstelėjo į jį.

– Pritrūksta deguonies, ar ne? – spėjo Jonas.

Ji papurtė galvą ir nusibraukė ašaras.

– Mamai gali kilti psichologinių problemų. Jei sunkiai gimdanti moteris staiga užmigdoma ir jai atliekamas Cezario pjūvis, po to jai gali būti sunku priimti savo vaiką.

– Jūsų mamai prasidėjo pogimdyvinė depresija?

– Ne visai, – atsakė Evelina kimiu balsu. – Po Josefo gimimo mano mamai prasidėjo psichozė. Gimdymo skyriuje jie to nepastebėjo ir išleido ją namo. Aš iškart pamačiau. Viskas buvo negerai. Man teko rūpintis Josefu. Man buvo tik aštuoneri. Mamai kūdikis visai nerūpėjo, nelietė jo, tik gulėjo ir visą laiką verkė.

Evelina pažiūrėjo į Joną ir sušnabždėjo:

– Mama kartojo, kad vaikas ne jos, kad jos kūdikis mirė. Galiausiai ją paguldė į ligoninę.

Evelina ironiškai šyptelėjo.

– Mama grįžo pas mus maždaug po metų. Ji apsimetė, kad viskas gerai, bet iš tikrųjų ir toliau jo nepripažino.

– Manote, kad mama nepasveiko? – pasiteiravo Jonas atsargiai.

– Ji pasveiko, nes gimus Lisai viskas buvo kitaip. Mama jautėsi laiminga ir dėl jos darė viską.

– O tau teko rūpintis Josefu.

– Jis pradėjo sakyti, kad mama turėjo pagimdyti jį iš tikrųjų. Neteisybę sau jis paaiškino taip: Lisa gimusi „iš pizės“, o jis ne. Josefas tai kartojo visą laiką, – kad mama turėjusi pagimdyti jį „iš pizės“, o ne šiaip...

Evelinos balsas susilpnėjo. Ji nusisuko ir sėdėjo susigūžusi, pečiai buvo įsitempę. Jonas nedrįso jos paliesti.

20

Penktadienio vakaras, gruodžio vienuoliktoji

Eidamas per Karolinskos ligoninės Intensyvios slaugos skyrių, Jonas išvydo iki tol nematytą sujudimą. Kvepėjo maistu, prie valgyklos stovėjo vežimėlis su nerūdijančio plieno puodais, lėkštėmis, stiklinėmis ir įrankiais. Kažkas buvo įjungęs televizorių, tarškėjo indai.

Jonas galvojo apie tai, kad Josefas prapjovė seną randą ant motinos pilvo, taip atidarydamas taką, kuriuo atėjo į pasaulį, tą taką, dėl kurio jis neteko motinos, nes ji sūnaus nepripažino.

Josefas anksti suvokė, kad skiriasi nuo kitų vaikų, ir pasijuto vienišas. Jį mylėjo ir globojo tik Evelina. Jam nepatiko, kai sesuo jį atstūmė. Dėl mažiausio sesers bandymo atitolti Josefą apimdavo neviltis ir įtūžis, kurį jis vis dažniau nukreipdavo į visų mylimą jaunesnę sesutę.

Jonas linktelėjo prie Josefo palatos durų stovinčiam Sunesonui, o paskui nužvelgė berniuko veidą. Šlapimo maišelis puspilnis, prie pat lovos stovėjo sunki lašelinė, iš kurios Josefas gauna skysčių ir kraujo plazmos. Iš po šviesiai mėlyno apkloto kyšojo nuogos purvinos pėdos. Prie chirurginio pleistro, kuriuo užklijuotos siūlių vietos, prilipę plaukų ir šiukšlių. Televizorius įjungtas, bet Josefas jo nežiūrėjo.

Socialinė darbuotoja Lisbeta Karlen jau laukė palatoje. Ji stovėjo prie lango ir segėsi į plaukus segę, dar nepastebėjusi, kad Jonas jau atėjo.

Josefui vėl pratrūko viena žaizda ir dabar iš jos per ranką ant grindų lašėjo kraujas. Pagyvenusi seselė stovėjo palinkusi virš paciento ir tvarkė žaizdą: nuėmė kompresą, vėl suklijavo žaizdą chirurginiu pleistru ir nuplovusi kraują išėjo iš palatos.

– Atsiprašau, – kreipėsi į ją Jonas, pasivijęs koridoriuje.

– Klausau.

– Kaip iš tikrųjų jaučiasi Josefas Ekas?

– Kalbėkite su gydančiąja gydytoja, – pasiūlė seselė ir nuėjo.

– Pakalbėsiu, – sutiko Jonas pasivijęs vėl ir nusišypsojo. – Bet... norėčiau jam kai ką parodyti... ar galiu jį nusivežti... tai yra, vežimėlyje?

Seselė papurtė galvą ir iškart sustojo.

– Paciento visiškai negalima judinti, – perspėjo ji griežtai. – Kokia nesąmonė, jam labai skauda, negali pajudėti. Jei atsisėstų, gali vėl pradėti kraujuoti.

Jonas grįžo į Josefo palatą ir įėjo nesibeldęs. Paėmė nuotolinio valdymo pultelį, išjungė televizorių, įjungė diktofoną, išpoškino datą, laiką, dalyvaujančių asmenų pavardes ir atsisėdo ant lankytojų kėdės. Josefas praplėšė apsunkusius vokus ir abejingai pažiūrėjo į jį. Prie krūtinės prijungtas kvėpavimo aparatas, kuriuo atkuriamas spaudimas pradurtame plautyje, leido gana malonų burbuliuojantį garsą.

– Greitai turėtų tave išrašyti, – pasakė Jonas.

– Būtų gerai, – atsiliepė Josefas silpnu balsu.
– Bet tada tave perkels į areštinę.
– Lisbeta sako, kad prokuroras dar nenusprendė, ką darys, – pasakė jis, žiūrėdamas į Karlen.
– Taip buvo iki tol, kol neatsirado liudytoja.
– Kas?
– Josefai, mudu su tavimi gana daug kalbėjomės. Bet gal dabar norėtum ką nors pakeisti arba pridurti, ko dar neminėjai.
– Evelina, – sušnabždėjo Josefas.
– Greitai tu nebegalėsi išsisukti.
– Meluojat.
– Ne, Josefai, tai tiesa, patikėk manim. Prokuroras pareikalaus tave areštuoti, tad dabar turi teisę į teisinį atstovą.
Josefas mėgino pakelti ranką, bet nepajėgė.
– Jūs užhipnotizavote ją, – ištarė jis šypsodamasis.
– Ne.
– Žodis prieš žodį.
– Ne tik tai, – patikino Jonas, stebėdamas švarų, išblyškusį veidą. – Turime ir daiktinių įrodymų.
Josefas stipriai sukando žandikaulius.
– Aš neturiu laiko čia sėdėti, bet jei turi ką papasakoti, dar pabūsiu, – pasakė Jonas draugiškai.
Jis palaukė minutėlę, pabarbeno į kėdės ranktūrį, atsistojo, pasiėmė diktofoną ir linktelėjęs socialinei darbuotojai išėjo.
Sėdėdamas automobilyje pagalvojo, kad reikėjo Josefui papasakoti, ką išgirdo iš Evelinos, ir pamatyti jo reakciją. Vaikinukas kupinas pasipūtimo, dėl kurio jis gal būtų prisipažinęs, jei Jonas būtų pakankamai išprovokavęs.
Trumpai pasvarstė, ar grįžti, bet nutarė važiuoti, kad nepavėluotų pietų pas Disą.
Kai Jonas pasistatė automobilį prie šviesaus namo Liuceno gatvėje, buvo jau tamsu, gatvę gaubė rūkas. Keista, bet jautėsi sušalęs. Eidamas link įėjimo, pažvelgė į apšarmojusią žolę Karlo skvere ir juodas medžių šakas.
Komisaras pamėgino prisiminti lovoje gulintį Josefą, bet matė tik tą burbuliuojantį ir švokščiantį aparatą. Visgi jam atrodė, kad pastebėjo kažką svarbaus, tik negalėjo suvokti ką.
Kylant liftu į Disos aukštą ir skambinant į jos duris, Jono neapleido nuojauta, kad kažkas ne taip. Niekas neatidarė. Jonas išgirdo, kad laiptinėje virš jo dūsauja arba tyliai verkia moteris.
Disa atidarė duris, vilkėdama tik liemenuką ir pėdkelnes, atrodė įsitempusi.
– Maniau, kad tu vėluosi, – paaiškino ji.
– O aš atėjau kiek per anksti, – pasakė Jonas ir pakštelėjo jai į skruostą.
– Eik vidun, kol visi kaimynai dar nepamatė mano užpakalio.
Jaukiame prieškambaryje kvepėjo maistu. Praeidamas Jonas pakaušiu užkliudė rožinio šviestuvo gaubto kutus.
– Aš paruošiau jūros liežuvį su bulvytėmis.
– Su tirpytu sviestu?

– Taip pat grybais, petražolėmis ir veršienos sultiniu.
– Skanumėlis.
Jos butas gana apleistas, bet šiaip jaukus. Jame tik du kambariai ir virtuvė, bet lubos aukštos. Per didelius langus matėsi Karlo skveras, palangės padarytos iš vikmedžio, lubos dengtos lakuotomis medžio plokštėmis, natūralaus medžio grindys.
Jonas nusekė paskui Disą į miegamąjį. Stabtelėjo, mėgindamas suvokti, kas jam krito į akis Josefo palatoje. Ant nepaklotos lovos stovėjo įjungtas kompiuteris, daug knygų ir popieriaus lapų.
Jis atsisėdo į fotelį ir ėmė laukti, kol ji apsirengs. Netarusi nė žodžio, Disa atsistojo į jį nugara, kad jis užtrauktų paprastos, simetriško kirpimo suknelės užtrauktuką.
Jonas pažiūrėjo į atverstą knygą, kurioje buvo didelė nespalvota nuotrauka iš kapavietės. Archeologai, vilkintys penktojo dešimtmečio rūbais, iš toliau žiūri į fotografą prisimerkę. Atrodė, kad jie ką tik pradėjo kasinėjimus, plotas pažymėtas gal penkiasdešimčia vėliavėlių.
– Tai kapai, – paaiškino ji tyliai. – Vėliavėlės rodo jų vietą. Šią kapavietę aptiko Hanesas Miuleris. Jis neseniai mirė, sulaukęs bene šimto metų. Visą laiką dirbo mūsų katedroje. Atrodė kaip senas, geras vėžlys...
Stovėdama priešais aukštą veidrodį, ji susipynė tiesius plaukus į dvi plonas kasas ir atsisukusi pažiūrėjo į jį.
– Kaip atrodau?
– Gražiai, – tarė Jonas maloniai.
– Taigi, – tarė ji liūdnai. – Kaip tavo mama?
Jonas paėmė jos ranką.
– Gerai, – sušnabždėjo jis. – Siunčia tau linkėjimų.
– Kokia ji maloni. Ką ji sakė?
– Kad nesuktumei dėl manęs galvos.
– Žinoma, – pritarė Disa niūriai. – Ji teisi.
Ji lėtai braukė pirštais per jo tankius, pasišiaušusius plaukus. Staiga nusišypsojo, priėjo prie kompiuterio, išjungė ir pastatė ant komodos.
– Ar žinojai, kad pagal ikikrikščioniškus įstatymus kūdikis nebuvo laikomas tikru žmogumi tol, kol jo nepriglausdavo prie krūtinės? Buvo leidžiama palikti kūdikį miške, jei po gimdymo motina nepradėdavo jo žindyti.
– Kūdikis tapdavo žmogumi tik kitų valia, – pasakė Jonas lėtai.
– Argi ne tas pats ir dabar?
Disa atidarė drabužių spintą ir ištraukė batų dėžutę. Joje gulėjo tamsiai rudos basutės minkštais dirželiais ir grakščiais kulniukais, padarytais iš įvairios medienos.
– Nauji? – paklausė Jonas.
– *Sergio Rossi*. Padovanojau sau už tai, kad darbe negaliu pasipuošti. Juk ištisas dienas maknoju po purvynus.
– Ar tu vis dar Sigtunoje?
– Taip.
– Ką jūs ten aptikote?
– Papasakosiu prie stalo.

Jonas parodė į jos basutes.
– Labai gražios, – pagyrė jis, kildamas nuo fotelio.
Disa nusisuko karčiai šypsodamasi.
– Apgailestauju, Jonai, – metė ji per petį, – bet nemanau, kad rastumei tokių savo dydžio.
– Palauk, – sumurmėjo jis ir atsirėmė į sieną.
Disa pažiūrėjo nustebusi.
– Aš pajuokavau, – pasakė ji.
– Ne, tai jo pėdos...
Jonas praėjo pro ją į prieškambarį, ištraukė iš striukės kišenės telefoną, paskambino į policiją budėtojui ir pranešė, kad Sunesonui nedelsiant reikalingas pastiprinimas ligoninėje.
– Kas atsitiko? – sunerimo Disa.
– Jo pėdos buvo purvinos. Jie sako, kad Josefas negali vaikščioti, bet jis buvo atsikėlęs iš lovos ir vaikštinėjo.
Jonas paskambino Sunesonui, bet kai tas neatsiliepė, užsimetė striukę, sušnabždėjo „atleisk“ ir išėjęs iš buto pasileido žemyn laiptais.

* * *

Maždaug tuo pat metu, kai Jonas paskambino į Disos duris, Josefas Ekas atsisėdo lovoje.
Vakar naktį jis mėgino vaikščioti: nuleido kojas ant grindų ir valandėlę pastovėjo nejudėdamas, įsitvėręs lovos galo. Supjaustytą kūną skaudėjo taip, lyg būtų apipiltas verdančiu aliejumi, o nuo skausmo kepenyse net akyse pajuodo, tačiau jis galėjo paeiti. Pajudėjo tiek, kiek leido lašelinės ir plaučių aparato žarnelės, pažiūrėjo, ko esama medicininių priemonių spintelėje, ir vėl atsigulė.
Paskutinį kartą seselės buvo įėjusios prieš pusvalandį. Koridoriuje beveik tylu. Josefas pamažu ištraukė iš riešo kateterį. Ištraukus pasigirdo siurbimo garsas, o iš rankos ant kelių ištryško kraujo.
Kylant iš lovos nelabai skaudėjo. Josefas nusigavo iki spintelės, susirado kompresų, skalpelių, vienkartinių švirkštų ir marlinių tvarsčių. Kelis švirkštus įsidėjo į plačią, apdribusią pižamos kišenę. Drebančiomis rankomis ištraukė iš įpakavimo skalpelį ir nupjovė plaučių aparato žarnelę. Iš jos ištekėjo gleivėto kraujo, ir jo kairysis plautis pamažu susileido. Suskaudo už kairės mentės, jis truputį sukosėjo, bet dėl sumažėjusio plaučių tūrio didelio skirtumo nepajuto.
Staiga koridoriuje pasigirdo žingsniai – guminiai padai ant linoleumo. Rankoje suspaudęs skalpelį, Josefas atsistojo prie durų, dirstelėjo per stiklą ir ėmė laukti.
Seselė stabtelėjo šnektelėti su budinčiu policininku. Jie iš kažko juokėsi.
– Aš neberūkau, – pasakė ji.
– Paimčiau ir nikotino pleistrą, – juokavo policininkas.
– Ir tų nebevartoju. Bet galite išeiti į kiemą, aš čia vis tiek užtruksiu.
– Penkias minutes, – nudžiugo policininkas ir išėjo žvangėdamas raktais.
Seselė pavartė popierius ir įėjo į palatą. Ji atrodė tik nustebusi. Kai skalpelis įsmigo į kaklą, jos akių kampučiuose išryškėjo juoko raukšlelės. Josefas buvo nusilpęs labiau, nei manė, todėl turėjo smeigti kelis kartus. Dėl staigių judesių įsitempė žaizdos, ėmė degti visas kūnas. Seselė nugriuvo ne iš karto, dar bandė įsikibti į jį.

Juodu kartu nuslydo ant grindų. Moters kūną išpylė prakaitas. Josefas pamėgino atsistoti, bet paslydo ant jos plačiai pasklidusių šviesių plaukų. Ištraukus skalpelį, iš kaklo pasigirdo švokštimas. Jos kojos ėmė trūkčioti. Josefas stovėjo ir žiūrėjo. Iš po suknelės po nailoninėmis pėdkelnėmis gerai matėsi rožinės kelnaitės. Paskui jis išėjo į koridorių.

Einant labai skaudėjo kepenis. Jis pasuko į dešinę, viename vežimėlyje rado švarių drabužių ir persirengė. Drūta moteriškė plovė blizgančias linoleumo grindis ir klausėsi muzikos, užsidėjusi ausines. Josefas priėjo jai iš nugaros ir išsitraukė vieną švirkštą. Kelis kartus apsimetė smeigiąs jai į nugarą, bet kaskart sustodavo taip ir neįdūręs. Moteris nieko nepastebėjo. Jis įsikišo švirkštą į kišenę, ranka pastūmė moterį ir praėjo. Toji vos nepargriuvo ir nusikeikė ispaniškai. Josefas staigiai sustojo ir atsisuko:

– Ką sakei?

Ji nusiėmė ausines ir nesuprasdama pažiūrėjo į Josefą.

– Kažką sakei? – pakartojo tas.

Ji greitai papurtė galvą ir vėl ėmėsi grindų. Josefas kurį laiką ją stebėjo, o paskui nuėjo prie lifto, paspaudė mygtuką ir ėmė laukti.

21

Penktadienio vakaras, gruodžio vienuoliktoji

Jonas lėkė Valhalos gatve pro stadioną, kuriame 1912 metais įvyko olimpinės vasaros žaidynės. Pasuko į kitą eismo juostą ir pažeisdamas taisykles aplenkė didelį mersedesą. Tarp medžių mirgėjo raudonas plytinis Sofijos ligoninės fasadas. Važiuojant per didelę metalinę plokštę, subildėjo ratai. Komisaras paspaudė greičio pedalą, kad spėtų aplenkti mėlyną miesto autobusą, ketinantį išsukti iš stotelės. Autobuso vairuotojas dar ilgai supykęs signalizavo jam už nugaros. Pravažiavęs Technikos aukštąją mokyklą, pataikė į balą ir aptaškė ten stovėjusius automobilius ir šaligatvį.

Prie Nortulio Jonas Lina kirto gatvę degant raudonai šviesai, pravažiavo Stalmestaregordeno restoraną ir trumpoje Upsalos plento atkarpoje spėjo pasiekti šimto aštuoniasdešimties kilometrų per valandą greitį. Netrukus jis staigiai pasuko iš plento link Karolinskos ligoninės.

Sustojęs prie pagrindinio įėjimo, pamatė kelis policijos ekipažus su mėlynais švyturėliais, atsispindinčiais ant rudų plytų ligoninės fasado, – buvo panašu į baisių sparnų vasnojimą. Grupelė žurnalistų buvo apsupę kelias seseles, kurios drebėdamos ir išsigandusios stovėjo prie įėjimo. Pora jų balsu verkė prieš įjungtas kameras.

Jonas norėjo įeiti, bet jį iškart sustabdė jaunas, nerimastingas, įsikarščiavęs policininkas, paveiktas adrenalino antplūdžio.

– Dinkite iš čia, – liepė jis ir pastūmė Joną.

Jonas pažiūrėjo į žydras apdujusias akis, nustūmė policininko ranką nuo savo krūtinės ir ramiai tarė:

– Švedijos kriminalinė policija.

Jaunojo policininko žvilgsnis buvo įtarus.

– Prašau pateikti pažymėjimą.

– Jonai, greičiau ateik čia.

Jonui mojavo Kriminalinės policijos generalinis komisaras Karlosas Eliasonas. Jis laukė apšviestoje registratūroje. Pro langą Jonas pamatė ir Sunesoną, kuris sėdėjo ant suolo ir verkė. Jo veidas atrodė visiškai susiraukšlėjęs. Šalia sėdėjo ir jį laikė apkabinęs jaunesnis kolega.

Jonas parodė savo pažymėjimą ir policininkas nepatenkintas pasitraukė. Nemaža teritorija priešais įėjimą buvo atitverta policijos juostomis. Lauke žurnalistai fotografavo per langus, o viduje – kriminologai.

Karlosas vadovavo ir bendriesiems strateginiams veiksmams, ir operatyviniams-taktiniams. Jis davė skubius nurodymus nusikaltimo vietos tyrimo koordinatoriui, o tada atsisuko į Joną.

– Ar sugavote jį?

– Liudytojai sako, kad jis išėjo per fojė, pasirėmęs ant vaikštynės, – pranešė sunerimęs Karlosas. – Vaikštynę rado prie stotelės.

Jis pažiūrėjo į savo užrašus.

– Iš čia išvyko du autobusai, septyni taksi ir pervežimo paslaugų automobilis... apie dešimt privačių automobilių ir tik viena greitoji.

– Ar visi keliai atkirsti?

– Jau per vėlu.

Karlosas pamojo vienam policininkui prieiti.

– Autobusus susekėme – nieko.

– Taksi?

– Apklausėme įmones „Stokholmo taksi“ ir „Taksi kurjeris“, bet...

Policininkas mostelėjo rankomis, lyg nebežinodamas, ką pasakyti.

– Ar paskambinai Erikui Marijai Barkui? – paklausė Jonas.

– Paskambinome iškart. Jis neatsiliepė, bet mes bandome jį surasti.

– Jam reikia apsaugos.

– Role! – šūktelėjo Karlosas. – Ar radai gydytoją Barką?

– Ką tik skambinau, – atsakė Rolandas Svensonas.

– Skambink dar kartą, – paprašė Jonas.

– Turiu pakalbėti su Omaru iš Ryšių centro, – pasakė Karlosas, dairydamasis aplink. – Reikia paskelbti paiešką šalies mastu.

– Ką liepsi daryti man?

– Lik su manimi ir patikrink, ar aš ko nors nepraleidau, – paprašė Karlosas ir pasišaukė Mikaelį Vernerį, vieną iš žmogžudysčių skyriaus kriminologų.

– Informuokite komisarą Liną, ką iki šiol aptikote, – liepė Karlosas.

Verneris tik pažiūrėjo į Joną Liną ir sumykė:

– Negyva seselė... Keli liudytojai matė, kad įtariamasis išėjo remdamasis vaikštyne.

– Parodykite.

Juodu užlipo atsarginiais laiptais, nes liftai ir jų šachtos dar nebuvo apžiūrėtos.

Jonas apžiūrėjo raudonus pėdsakus, paliktus baso Josefo. Jie vedė link išėjimo. Atsidavė elektra ir mirtimi. Ant sienos, prie kurios anksčiau stovėjo vežimėlis su maistu, matėsi kruvinas rankos atspaudas, – vadinasi, jis suklupo arba turėjo atsiremti. Ant metalinių lifto durų buvo kraujo ir kažkas panašaus į riebaluotą kaktos ir nosies galiuko atspaudą.

Juodu nuėjo koridoriumi ir sustojo palatos tarpduryje. Jonas čia kalbėjosi su Josefu vos prieš valandą. Ant grindų gulėjo kūnas, o aplink jį plėtėsi beveik juoda kraujo bala.

– Ji dirbo sesele, – pasakė Verneris niūriai. – Ana Katrina Erikson.

Jonas pažvelgė į šviesius plaukus ir nieko nebematančias akis. Seselės uniforma buvo pakelta virš klubų. „Atrodo, lyg žudikas būtų bandęs pakelti jos suknelę“, – pagalvojo Jonas.

– Žmogžudystės įrankis greičiausiai skalpelis, – pasakė Verneris abejingai.

Jonas kažką sumurmėjo, pasiėmė telefoną ir paskambino į Kronobergo areštinę.

Atsiliepė mieguistas vyras ir kažką numykė.

– Čia Jonas Lina, – prisistatė jis greitai. – Ar Evelina Ek vis dar pas jus?

– Ką?

– Ar Evelina Ek vis dar areštinėje?
– Paklauskite budėtojo, – burbtelėjo nepatenkintas vyras.
– Prašau jį pakviesti.
– Minutėlę, – tarė vyras ir padėjo ragelį.
Jonas girdėjo, kaip jis tolsta, kaip sugirgžda durys. Vyras su kažkuo pakalbėjo, paskui kažkas trinktelėjo. Jonas pažiūrėjo į laikrodį. Ligoninėje praleido jau dešimt minučių.
Komisaras patraukė link laiptų ir ėmė leistis link pagrindinio įėjimo, neatitraukdamas nuo ausies telefono.
– Janas Personas, – ragelyje pasigirdo linksmas, draugiškas balsas.
– Jonas Lina iš kriminalinės policijos. Norėjau paklausti, kaip jaučiasi Evelina Ek.
– Evelina Ek? – ne iš karto prisiminė Janas Personas. – A, šita. Mes ją paleidome. Nebuvo lengva, ji nenorėjo išeiti, norėjo likti areštinėje.
– Ar paleidote ją?
– Ne, ne. Buvo atvažiavęs prokuroras, ji yra...
Girdėjosi, kad Janas Personas varto žurnalą.
– Ji apsistojo viename iš mūsų saugomų butų.
– Gerai. Pastatykite prie jos durų kelis policininkus. Supratote?
– Mes ne kvailiai, – įsižeidė Janas Personas.
Jonas užbaigė pokalbį ir nuėjo pas Karlosą, kuris sėdėjo su kompiuteriu ant kelių. Šalia jo stovėjo moteris ir kažką rodė ekrane.
Omaras iš Ryšių skyriaus per raciją kartojo kodą *Echo*, kuris per operacijas naudojamas kinologų skyriaus. Jonas spėjo, kad jie jau surado daugumą automobilių, tačiau juose Josefo nebuvo.
Jonas pamojavo Karlosui, bet tas nepastebėjo. Jonas išėjo į kiemą vienas. Lauke buvo tamsu ir šalta. Vaikštynė stovėjo tuščioje autobusų stotelėje. Komisaras apsidairė. Jis nekreipė dėmesio į žmones anapus juostų, stebinčius policijos darbą, nekreipė dėmesio į mėlynus švyturėlius, nervingai judančius policininkus ir blyksinčius fotoaparatus. Jis dairėsi po automobilių stovėjimo aikštelę, nužvelgė tamsius fasadus ir erdves tarp įvairių ligoninės pastatų.
Komisaras patraukė į vieną pusę, paspartino žingsnį, perlipo per plazdančias juostas, prasibrovė pro smalsuolių būrelį ir pažvelgė į Šiaurinių kapinių pusę. Tada pasuko link Solnos bažnyčios, paėjėjo palei tvorą, akylai žvalgydamasis tarp juodų medžių ir akmenų siluetų. Maždaug šešiasdešimties hektarų kapinių teritorijoje plytėjo daugiau ar mažiau apšviestų takelių tinklas, atminimo pievelės, želdiniai, trisdešimt tūkstančių kapų, stovėjo krematoriumas.
Jonas praėjo pro sargo namelį prie vartų ir paspartino žingsnį. Žvilgtelėjęs į šviesų obeliską Alfredui Nobeliui, praėjo pro didžiąją koplyčią.
Staiga viskas nutilo, nebesigirdėjo nuo ligoninės sklidusio triukšmo. Vėjas šniokštė tarp plikų medžių šakų. Tarp paminklų ir kryžių aidėjo tik Jono žingsniai. Plentu pravažiavo kažkoks didelis automobilis. Po krūmais šnarėjo sausi lapai. Ant vieno kito kapo po aprūkusiais gaubtais degė žvakės.
Jonas pasuko link rytinio kapinių pakraščio, kur buvo kelias, vedantis link autostrados. Staiga komisaras pastebėjo kažką judant tamsoje tarp aukštų paminklinių akmenų gal už keturių šimtų metrų. Jis stabtelėjo ir

įsižiūrėjo. Figūra judėjo sunkiai ir palinkusi į priekį. Jonas pasileido bėgti tarp kapų ir želdinių, žybsinčių žvakių ir akmeninių angelų. Plonas siluetas besiplaikstančiais baltais rūbais nuskubėjo tarp medžių šerkšnota žole.

– Josefai, – šūktelėjo Jonas, – sustok!

Berniukas dingo už didelio šeimyninio kapo, aptverto špižine tvorele ir išpilto žvyru. Jonas išsitraukė ginklą, greitai nuėmė saugiklį, pabėgėjo į šoną, kol vėl pamatė berniuką, šūktelėjo jam sustoti ir nusitaikė į dešinę šlaunį. Staiga prieš jį išdygo senyva moteris. Ji buvo palinkusi prie kapo, o paskui atsitiesė. Jos veidas atsidūrė tiesiai šūvio linijoje. Jonui iš išgąsčio sutraukė skrandį. Josefas dingo už grupelės kiparisų. Komisaras nuleido ginklą ir pasileido iš paskos. Moteris aimanuodama paaiškino, kad tik norėjusi uždegti žvakę ant Ingridos Bergman kapo. Net nepažvelgęs į ją, Jonas šūktelėjo, kad čia policijos operacija. Jis dairėsi tamsoje. Josefas buvo kažkur tarp medžių ir akmenų. Vienur kitur pastatyti žibintai apšvietė tik nedidelius plotelius, žalius suoliukus arba kelis metrus tako. Jonas išsitraukė telefoną ir paskambinęs Ryšio centrui paprašė skubiai atsiųsti pastiprinimą. Kadangi situacija pavojinga, reikėjo viso būrio – mažiausiai penkių grupių ir sraigtasparnio. Jonas nuskubėjo aukštyn skersai šlaito, peršoko neaukštą tvorelę ir sustojo. Kažkur tolumoje pasigirdo šunų lojimas. Netoliese sugirgždėjo žvyras ir Jonas pasileido į tą pusę. Pamatęs kažką sėlinantį tarp paminklų, nusekė jį žvilgsniu ir po truputį artinosi, ieškodamas progos iššauti, jei atpažintų Josefą. Netikėtai pakilo juodi paukščiai. Kažkas nuvertė šiukšlinę. Staiga Jonas pamatė Josefą, kuris pasilenkęs bėgo už parudavusios, apšerkšnijusios gyvatvorės. Jonas paslydo ir nučiuožė nuo šlaito, tiesiai į stovą laistytuvams ir kūgio formos vazoms. Užsiropštęs atgal, Josefo nematė. Smilkiniai tvinksėjo. Pajuto, kad susibraižė nugarą. Rankos sušalo ir sustiro. Jonas kirto žvyro takelį ir apsidairė. Tolumoje prie vieno pastato pasimatė automobilis su Stokholmo emblema ant durelių. Automobilis pamažu apvažiavo pastatą, raudonos galinės šviesos dingo, paskui priekinių žibintų šviesos ėmė šokinėti ant medžių ir staiga apšvietė Josefą. Jis svyruodamas stovėjo ant siauro kelio ir vos galėjo pajudėti. Galva nusvirusi ant krūtinės. Jonas pasileido link jo visu greičiu. Automobilis sustojo, atsidarė priekinės durelės ir išlipo barzdotas vyras.

– Policija, – suriko Jonas, bet niekas jo neišgirdo.

Tada iššovė į orą ir barzdočius pažiūrėjo į jo pusę. Josefas artinosi prie vyro su skalpeliu rankoje. Viskas įvyko per kelias sekundes. Suspėti buvo neįmanoma. Jonas atsirėmė į paminklą. Tarp jų buvo trys šimtai metrų, šešis kartus toliau nei šaudykloje. Taikiklis virpėjo, buvo sunku ką nors įmatyti. Jonas prisimerkė. Pilkšva figūra suplonėjo ir patamsėjo. Šovimo linijoje vis pasirodydavo siūbuojanti medžio šaka. Barzdočius vėl atsisuko į Josefą ir žengtelėjo atbulas. Jonas pamėgino nusitaikyti ir nuspaudė gaiduką. Pasigirdo šūvis. Atatranka smogė į alkūnę ir petį. Sušalusią ranką apdegino parakas. Kulka nulėkė kažkur tarp medžių. Šūvio aidas pamažu išblėso. Jonas vėl nusitaikė ir pamatė, kad Josefas dūrė vyrui į pilvą. Pasipylė kraujas. Jonas iššovė, Josefo drabužis suplazdėjo, paauglys susvyravo ir išmetė skalpelį. Paskui pačiupinėjo sau nugarą ir įsėdo į automobilį. Jonas pasileido link kelio, bet Josefas jau spėjo užvesti automobilį, pervažiavo vyro kojas ir nuspaudė greičio pedalą. Supratęs, kad nespės, Jonas sustojo ir nusitaikė į priekinę padangą. Šūvis buvo taiklus. Automobilį sumėtė, bet jis riedėjo toliau, padidino greitį ir nulėkė link posūkio į greitkelį. Jonas įsidėjo pistoletą į dėklą, išsitraukė telefoną ir informavo Ryšio centrą, paskui paprašė sujungti su Omaru ir priminė, kad jam reikia sraigtasparnio.

Barzdotasis vyras dar buvo gyvas. Jis laikė užspaudęs žaizdą rankomis, pro pirštus sruvo tamsus kraujas. Abi kojos atrodė sulaužytos.

– Juk jis tik berniukas, juk jis tik berniukas, – kartojo priblokštas vyras.

– Greitoji pagalba jau atvyksta.
Galiausiai virš kapinių pasigirdo sraigtasparnio sraigto gaudesys.

* * *

Jau buvo vėlus metas, kai Jonas policijoje pakėlė savo darbinio telefono ragelį, surinko Disos numerį ir ėmė laukti, kol ji atsilieps.
– Palik mane ramybėje, – numykė ji mieguista.
– Miegojai?
– Savaime suprantama.
Minutės tyla.
– Ar vakarienė buvo skani?
– Taip.
– Tu juk supranti, kad aš privalėjau...
Jonas nutilo. Girdėjosi, kaip ji nusižiovavo ir atsisėdo lovoje.
– Ar tau viskas gerai? – paklausė ji.
Jonas pažiūrėjo į savo rankas. Nors kruopščiai jas nusiplovė, vis dar atrodė, kad užuodžia silpną kraujo kvapą. Jis klūpojo ir laikė užspaudęs didžiausią Josefo padarytą žaizdą. Sužeistasis visą laiką išliko sąmoningas, džiaugsmingai, beveik su užsidegimu kalbėjo apie sūnų, kuris ką tik baigė mokyklą ir pirmą kartą vienas važiuos į šiaurės Turkiją į svečius pas senelius. Vyriškis pažiūrėjo į Joną ir pamatęs, jog tas rankomis laiko užspaudęs jo žaizdą, nustebo, kad visai neskauda.
– Argi nekeista? – paklausė jis, žiūrėdamas į Joną švytinčiomis, vaikiškomis akimis.
Jonas bandė ramiai paaiškinti, kad vyriškis laikinai nejaučia skausmo dėl išsiskyrusių endorfinų. Organizmas patyrė stiprų šoką ir nervų sistema apsisaugojo nuo papildomo skausmo.
Vyras nutilo, o paskui ramiai paklausė:
– Ar žmonės šitaip ir miršta?
Jis beveik bandė nusišypsoti.
– Ir visai neskauda?
Jonas prasižiojo, bet nespėjo atsakyti, nes atvyko greitoji pagalba. Kažkas atsargiai patraukė jo rankas nuo vyro žaizdos ir pavedėjo jį į šoną. Tuo tarpu medikai užkėlė vyrą ant neštuvų.
– Jonai, kaip tu? – vėl paklausė Disa.
– Man viskas gerai.
Girdėjosi, kad ji juda, regis, gėrė vandenį.
– Ar nori, kad suteikčiau tau dar vieną progą? – paklausė ji.
– Labai noriu.
– Nors tau į mane nusispjauti, – papriekaištavo ji piktai.
– Juk žinai, kad tai netiesa, – pasakė jis ir staiga pats suprato, kad jo balsas išduoda, koks jis pavargęs.
– Atleisk. Aš džiaugiuosi, kad tau viskas gerai.
Po jų pokalbio Jonas kelias minutes sėdėjo nejudėdamas ir klausėsi tylos policijos pastate. Paskui atsistojo, iš

dėklo, kabojusio prie durų, ištraukė pistoletą, išardė jį ir neskubėdamas pradėjo valyti ir tepti kiekvieną detalę. Vėl surinkęs pistoletą, užrakino jį seife. Kraujo kvapo neliko. Vietoje to rankos stipriai atsidavė ginklų tepalu. Jonas atsisėdo rašyti ataskaitos savo tiesioginiam vadovui Peteriui Neslundui, – turėjo paaiškinti, kodėl buvo būtina panaudoti tarnybinį ginklą.

22

Penktadienio vakaras, gruodžio vienuoliktoji

Erikas stebėjo, kaip ruošiamos trys picos, ir paprašė, kad ant Simonos picos uždėtų daugiau saliamio. Suskambo telefonas ir jis pažiūrėjo į numerį. Neatpažinęs jo, nutarė neatsiliepti, ir įsikišo telefoną atgal į kišenę. Tikriausiai vėl koks nors žurnalistas. Šiuo metu neturėjo jėgų atsakinėti į klausimus. Eidamas namo su didelėmis šiltomis dėžėmis, Erikas pagalvojo, kad turi pasikalbėti su Simona, paaiškinti, kad supyko, nes buvo neteisingai apkaltintas, nes nepadarė to, kuo Simona jį įtarė. Norėjo įrodyti, kad neišdavė jos dar kartą, kad myli ją. Priėjęs gėlių parduotuvę stabtelėjo, padvejojo, bet nutarė užeiti. Viduje tvyrojo sodriai saldus kvapas. Langas į gatvės pusę buvo aprasojęs. Erikas nutarė nupirkti puokštę rožių, kai vėl suskambo telefonas. Skambino Simona.

– Alio.

– Kur tu? – paklausė ji.

– Jau grįžtu.

– Mes baisiai išalkę.

– Gerai.

Erikas nuskubėjo namo, įžengė pro laiptinės duris ir paspaudė lifto mygtuką. Per lauko durų geltoną šlifuotą stiklą pasaulis anapus atrodė pasakiškas ir tarsi užburtas. Erikas greitai padėjo picų dėžutes ant grindų, atidarė šiukšlių konteinerio dangtį ir išmetė puokštę.

Lifte pasigailėjo pagalvojęs, kad gal žmona visgi būtų apsidžiaugusi ir nebūtų įvertinusi to kaip bandymo ją papirkti, siekiant išvengti ginčo.

Erikas paskambino į duris. Benjaminas atidarė ir paėmė picas. Erikas nusimetė paltą ir nuėjo į vonią nusiplauti rankų. Ten išsitraukė plokštelę su citrinos geltonumo tabletėmis, greitai išspaudė tris, nurijo be vandens, o tada nuėjo į virtuvę.

– Mes jau valgome, – pasakė Simona.

Erikas pažiūrėjo į vandens stiklines ant stalo ir sumurmėjęs kažką apie tamplierius paėmė dvi vyno taures.

– Gerai, – pritarė Simona, kai jis atkimšo butelį vyno.

– Simona, žinau, kad tave nuvyliau, bet...

Suskambo Eriko mobilusis. Erikas ir Simona pažiūrėjo vienas į kitą.

– Ar kas nors nori atsiliepti? – paklausė Simona.

– Šįvakar su žurnalistais nekalbėsiu.

Simona supjaustė picą, atsikando gabalėlį ir pasakė:

– Tegu skambina.

Erikas pripylė taures. Simona linktelėjo ir nusišypsojo.

– Beje, – prisiminė ji staiga. – Kai grįžau namo, užuodžiau cigarečių kvapą. Dabar jis beveik dingo.

– Ar turi rūkančių draugų? – paklausė Erikas sūnaus.
– Ne.
– Ar Aida rūko?
Benjaminas neatsakė. Jis ėmė greitai valgyti, tačiau staiga nustojo, padėjo įrankius ir įsmeigė žvilgsnį į stalą.
– Mielasis, kas tau? – paklausė Erikas atsargiai. – Apie ką galvoji?
– Apie nieką.
– Juk žinai, kad mums gali papasakoti.
– Tikrai?
– Negi manai, kad...
– Tu nieko nesupranti, – nutraukė jis tėvą.
– Paaiškink.
– Ne.
Jie valgė tylėdami. Benjaminas spoksojo į sieną.
– Skanus saliamis, – pratarė Simona tyliai.
Ji nubraukė nuo stiklinės lūpdažio pėdsakus.
– Gaila, kad mes kartu negaminame, – pasakė ji vyrui.
– O kada rastume tam laiko? – ėmė gintis Erikas.
– Baikit ginčytis, – suriko Benjaminas.
Jis atsigėrė vandens ir įsistebeilijo per langą į tamsų miestą. Erikas nevalgė, bet du kartus įsipylė vyno.
– Ar tau antradienį suleido vaistų? – paklausė Simona.
– O ar tėtis yra kada nors pamiršęs?
Benjaminas atsistojo ir padėjo lėkštę prie plautuvės.
– Ačiū už vakarienę.
– Buvau nuėjusi pažiūrėti odinės striukės, kuriai taupai, – pasakė Simona. – Manau, kad sumokėsiu tą dalį, kurios dar trūksta.
Benjamino veidas nušvito. Sūnus priėjo ir apkabino mamą. Simona stipriai jį suspaudė, bet iškart paleido, kai pajuto, kad sūnus nori atsitraukti. Benjaminas nuėjo į savo kambarį.
Erikas atsilaužė picos kraštelį ir įsikišo į burną. Jo paakiai pamėlę, raukšlės aplink burną atrodė pagilėjusios.
Vėl suskambo telefonas ir vibruodamas ėmė suktis ant stalo.
Erikas pažiūrėjo į numerį ir papurtė galvą.
– Skambina ne draugai.
– Nusibodo būti įžymybe? – švelniai pasišaipė Simona.
– Šiandien kalbėjau tik su dviem žurnalistais, – šyptelėjo jis. – Bet to užteko.
– Ko jie norėjo?
– Vienas buvo iš žurnalo *Café*, ar kaip jis ten vadinasi.
– Tas žurnalas, kurio viršelyje nuolat būna pusnuogės merginos?
– Taip, visada kokia nors mergina, nustebusi, kodėl ją nufotografavo vien su kelnaitėmis, ant kurių matosi Anglijos vėliava.
Simona nusišypsojo.

– Ko jie norėjo?
Erikas atsikrenkštė ir ramiai paaiškino:
– Jie klausė, ar galima užhipnotizuoti moteris, kad jos norėtų sekso, ir taip toliau.
– Rimtai?
– Taip.
– O antras žurnalistas, iš kur buvo jis? Iš *Ritz*[2] ar iš *Slitz*[3]*?
– Iš radijo žinių laidos *Dagens Eko*. Jie norėjo sužinoti mano nuomonę apie skundą Teisingumo ombudsmenui.
– Bjauru.
Erikas pasitrynė akis ir atsiduso. Atrodė susitraukęs bent dešimčia centimetrų.
– Jei nebūtume panaudoję hipnozės, galbūt Josefas Ekas būtų nužudęs savo seserį vos tik paleistas iš ligoninės.
– Visgi tau nereikėjo to imtis, – tyliai papriekaištavo Simona.
– Taip, žinau, – pripažino jis, čiupinėdamas taurę. – Gailiuosi, kad...
Erikas nutilo, o Simonai staiga kilo noras jį paliesti, apkabinti. Tačiau liko sėdėti kur sėdėjusi, tik pažiūrėjo į jį ir paklausė:
– Ką darysime?
– Kaip suprasti?
– Ką mes darysime? Pasakėme, kad skirsimės. Nežinau, kas aš tau, Erikai.
Jis stipriai pasitrynė akis.
– Suprantu, kad tu nepasitiki manimi, – pasakė jis ir nutilo.
Simona pažiūrėjo į jo pavargusias, blizgančias akis, suvargusį veidą, žilus, pasišiaušusius plaukus ir pagalvojo, kad kadaise jiems kartu beveik visada būdavo smagu.
– Aš ne toks, kokio tu nori, – pratęsė jis.
– Liaukis.
– Kodėl?
– Tu sakai, kad aš tavimi nepatenkinta, bet tu pats mane išduodi, nes tau manęs neužtenka.
– Simona, aš...
Jis palietė žmonos ranką, bet Simona ją patraukė. Eriko akys apsiblausė, ir Simona suprato, kad jis išgėrė vaistų.
– Einu miegoti, – pasakė ji ir pakilo.
Erikas nusekė iš paskos. Jo veidas buvo papilkėjęs, akys pavargusios. Pakeliui į vonios kambarį ji atidžiai patikrino, ar buto durys užrakintos.
– Miegok svečių kambaryje, – pasiūlė ji.
Erikas linktelėjo, regis, abejingai, atrodė beveik apdujęs. Nuėjo, pasiėmė antklodę ir pagalvę.

* * *

Simona pabudo vidurnaktį nuo bakstelėjimo į ranką. Ji gulėjo ant pilvo, pasivertė ant šono ir kita ranka pačiupinėjo tvinksinčią ir niežtinčią vietą. Miegamajame buvo tamsu.

– Erikai? – sušnibždėjo ji, bet prisiminė, kad jis miega svečių kambaryje.

Ji atsisuko į duris ir pastebėjo išnykstantį šešėlį. Parketas sugirgždėjo nuo žmogaus svorio. Simona pagalvojo, kad Erikas atsikėlė ko nors pasiimti, bet paskui prisiminė, kad jis turėtų būti giliai įmigęs nuo savo tablečių. Ji uždegė lemputę prie lovos, pasuko ranką į šviesą ir pamatė, kad iš rožinio taškelio ištryško lašelis kraujo. Tikriausiai į ką nors įsidūrė.

Prieškambaryje kažkas minkštai dunkstelėjo. Simona užgesino šviesą ir pakilo iš lovos, kojos kažko atrodė netvirtos. Masažuodama dūrio vietą, nuėjo į didįjį kambarį. Burna išdžiūvo, kojos kaito, atrodė nutirpusios. Prieškambaryje kažkas tyliai nusijuokė, paskui tarsi suburkavo. Į Eriką nepanašu. Simonai nugara perbėgo šiurpas. Buto durys buvo plačiai atvertos. Laiptinėje buvo tamsu. Į kambarį sruvo vėsus oras. Benjamino kambaryje pasigirdo tyli aimana.

– Mama?

Sprendžiant iš balso, Benjaminas buvo išsigandęs.

– Ai, – suvaitojo jis ir tyliai, kimiai pravirko.

Per veidrodį koridoriuje Simona pamatė, kad kažkas stovi palinkęs virš Benjamino lovos su švirkštu rankoje. Galvoje ėmė suktis mintys, ji bandė suvokti, kas vyksta, ką mato.

– Benjaminai? – pašaukė ji sunerimusi. – Ką jūs darote? Ar galiu įeiti?

Simona atsikrenkštė, žengtelėjo arčiau, bet staiga kojos sulinko. Pabandė atsiremti į spintelę, bet nepajėgė atsistoti. Ji nugriuvo ant grindų, susidaužė galvą į sieną ir pajuto aštrų skausmą.

Simona norėjo atsistoti, bet neįstengė pajudėti, nebejautė nei kojų, nei apskritai apatinės kūno dalies. Krūtinėje juto keistą kutenimą, darėsi sunkiau kvėpuoti. Kelioms sekundėms aptemo akys, paskui regėjimas grįžo, bet viskas atrodė kaip per rūką.

Kažkas tempė Benjaminą už kojų. Jo pižamos marškinėliai susikėlė, rankos lėtai mataravo. Sūnus pabandė įsitverti durų staktos, bet neturėjo jėgų išsilaikyti. Galva trinktelėjo į slenkstį. Benjaminas persigandęs žiūrėjo mamai į akis, bandė kažką sakyti, bet nesugebėjo ištarti nė žodžio. Ji ištiesė ranką, mėgindama jį sugriebti, bet nepavyko. Simona bandė šliaužti iš paskos, bet nepajėgė. Akyse ėmė temti, mirksėdama kartais dar matydavo, kad Benjaminas velkamas į prieškambarį, paskui į laiptinę. Durys tyliai užsidarė. Simona mėgino šauktis pagalbos, bet neišspaudė nė garso. Ji užsimerkė, kvėpavimas sulėtėjo ir pasunkėjo, ėmė trūkti oro.

Viskas išnyko.

---

2 Muzikos žurnalas Švedijoje.

3 Švedų žurnalas vyrams.

23

Šeštadienio rytas, gruodžio dvyliktoji

Simonai atrodė, kad burna pilna stiklų. Įkvepiant baisiai skaudėjo. Pamėgino paliesti gomurį liežuviu, bet jis buvo ištinęs ir nejudrus. Pamėgino atsimerkti, bet vokai iš pradžių pakilo tik truputį. Negalėjo suprasti, ką mato. Pamažu išryškėjo šviesa, metalas ir užuolaida.

Erikas sėdėjo ant kėdės šalia lovos ir laikė ją už rankos. Jo akys įkritusios ir pavargusios. Simona pamėgino kalbėti, bet atrodė, kad gerklė kaip viena žaizda.

– Kur Benjaminas?

Erikas krūptelėjo.

– Ką sakei?

– Benjaminas, kur Benjaminas? – sušnabždėjo ji.

Erikas užsimerkė, kietai sučiaupė lūpas, nurijo seiles ir pažiūrėjo jai į akis.

– Ką tu padarei? – paklausė jis tyliai. – Radau tave ant grindų. Pulsas buvo beveik dingęs, jei nebūčiau tavęs radęs...

Jis perbraukė ranka sau per burną ir taip prisidengęs pakartojo:

– Ką tu padarei?

Simonai buvo sunku kvėpuoti. Ji kelis kartus nurijo seiles. Susivokė, kad jai buvo išplautas skrandis. Nežinojo, ką sakyti, nebuvo laiko aiškinti, kad nemėgino nusižudyti. Nesvarbu, ką jis galvoja, tik ne dabar. Simona pabandė papurtyti galvą, bet jai pasidarė bloga.

– Kur jis? – sušnibždėjo moteris. – Ar jis dingo?

– Ką nori pasakyti?

Jos skruostais nuriedėjo ašaros.

– Ar jo nebėra?

– Brangioji, tu gulėjai prieškambaryje. Kai aš atsikėliau, Benjaminas jau buvo išėjęs. Ar judu susipykote?

Simona vėl pamėgino papurtyti galvą, bet nepajėgė.

– Mūsų bute kažkas buvo... ir jį išsinešė, – pasakė ji silpnu balsu.

– Kas?

Simona pravirko.

– Benjaminą? Kas nutiko Benjaminui? – sukluso Erikas.

– O Dieve, – sumurmėjo ji.

– Kas Benjaminui? – beveik suriko Benjaminas.

– Kažkas jį išsinešė.

Erikas išsigando, apsidairė, drebančia ranka perbraukė sau per lūpas ir suklupo šalia lovos.

– Papasakok, kas atsitiko, – paprašė jis susikaupęs. – Simona, kas atsitiko?
– Mačiau, kaip kažkas vilko Benjaminą per prieškambarį, – lemeno ji vos girdimai.
– Kaip suprasti – vilko?
– Pabudau naktį nuo bakstelėjimo į ranką, kažkas man kažko sušvirkštė...
– Kur? Kur tau sušvirkštė?
– Tu netiki?
Ji pabandė atsmaukti ligoninės pižamos rankovę. Erikas padėjo ir aptiko raudoną taškelį. Palietęs ir pajutęs, kad aplinkui ištinę, vyras išbalo.
– Kažkas pagrobė Benjaminą, – pakartojo ji. – Aš nepajėgiau sustabdyti...
– Turime išsiaiškinti, ko tau suleido, – pasakė vyras ir paspaudė pagalbos mygtuką.
– Tai nesvarbu, man vis tiek, surask Benjaminą.
– Surasiu, – pažadėjo jis.
Įėjusiai seselei Erikas liepė paimti kraujo mėginius, ir ji išbėgo. Erikas vėl atsisuko į Simoną:
– Kas atsitiko? Ar tu įsitikinusi, kad matei, jog kažkas tempė Benjaminą per prieškambarį?
– Taip, – sudejavo ji iš nevilties.
– Bet nematei kas?
– Jis ištempė Benjaminą už kojų per prieškambarį į laiptinę. O aš gulėjau ant grindų... negalėjau pajudėti.
Vėl pasipylė ašaros. Erikas ją apkabino ir priglaudė prie krūtinės. Simona verkė ir dejavo, drebėdama visu kūnu. Kiek nurimusi, švelniai atstūmė Eriką.
– Erikai, turi jį rasti.
– Taip, aš jį rasiu, – tarė jis ir išėjo.
Pasibeldusi įėjo seselė. Simona užsimerkė, kad nematytų, kaip ji pripildys keturis mėgintuvėlius kraujo.

* * *

Erikas ėjo į savo kabinetą ligoninėje ir prisiminė, kaip ryte rado Simoną ant grindų be sąmonės ir vos užčiuopė pulsą, kaip jie lėkė greitosios pagalbos automobiliu per rytinį miestą piko metu, o automobiliai traukėsi jiems iš kelio ant šaligatvių. Skrandžio plovimas, greita, bet rami ir efektyvi gydytojos pagalba, deguonies kaukė ir tamsus ekranas, rodantis nelygų širdies ritmą.
Koridoriuje Erikas įsijungė telefoną ir išklausė visus pranešimus. Vakar jo keturis kartus ieškojo policininkas Rolandas Svensonas ir siūlė policijos apsaugą. Tačiau jokios žinutės iš Benjamino ar asmens, susijusio su jo dingimu.
Erikas paskambino Aidai ir pajuto užplūstančią stingdančią paniką, kai Aida išsigandusi pasakė, kad nežinanti, kur yra Benjaminas.
– Ar jis galėjo nuvažiuoti į tą vietą Tenstoje?
– Ne, – atsakė ji.
Tada Erikas paskambino Davidui, senam Benjamino vaikystės draugui. Atsiliepė Davido mama. Kai ji sunerimusi pasakė, kad nemačiusi Benjamino jau kelias dienas, Erikas išjungė pokalbį vidury jos žodžių srauto.
Paskui paskambino į laboratoriją sužinoti kraujo tyrimų rezultatus, tačiau jie buvo dar tik gavę kraujo

mėginius.

– Aš palauksiu, pokalbio neišjungiu.

Jis girdėjo, kad jie dirba. Netrukus išgirdo gergždžiantį gydytojo Valdeso balsą:

– Labas, Erikai. Panašu, kad tai rapifenas arba kažkas panašaus, sudėtyje radome alfentanilo.

– Alfentanilo? Nuskausminamieji?

– Kažkas pavogė arba iš ligoninės, arba iš veterinarijos klinikos. Mes retai jį naudojame, nes labai greitai sukelia priklausomybę. Atrodo, kad tavo žmonai beprotiškai pasisekė.

– Kodėl?

– Juk ji gyva.

Erikas grįžo į Simonos palatą pakalbėti apie detales, viską dar kartą aptarti, bet pamatė, kad ji miega. Lūpos buvo suskeldėjusios po skrandžio plovimo procedūros.

Kišenėje suskambo telefonas ir jis išėjo į koridorių.

– Klausau.

– Čia Linėja iš registratūros. Pas jus lankytojas.

Praėjo kelios sekundės, kol Erikas susigaudė, kad moteris skambina iš jų ligoninės Neurologijos skyriaus registratūros, kad čia ta pati Linėja Odeson, kuri dirba jau ketvirtus metus.

– Daktare Barkai? – tarė ji atsargiai.

– Lankytojas? Kas jis?

– Jonas Lina.

– Gerai. Paprašykite, kad ateitų į mūsų poilsio kambarį. Lauksiu jo ten.

Erikas išjungė pokalbį ir liko stovėti koridoriuje. Mintys keitėsi beprotišku greičiu. Prisiminė policininko Rolando Svensono žinutes, kuriose jam buvo siūloma policijos apsauga. „Kas atsitiko? Ar man kas nors grasino?“ Staiga kūnas nuėjo pagaugais. Jei tokio rango kriminalinės policijos komisaras ateina pats, užuot paskambinęs...

Erikas nuėjo į poilsio kambarį ir sustojo prie stalo, ant kurio po plastikiniais gaubtais buvo įvairių užkandžių. Nuo saldaus duonos kvapo Erikui pasidarė bloga. Drebančiomis rankomis į subraižytą stiklinę jis įsipylė vandens.

„Jonas atvyko pranešti, kad jie rado Benjamino kūną. Todėl ateina pats. Paprašys, kad atsisėsčiau, ir praneš, kad Benjaminas negyvas.“ Erikas ginė tą mintį šalin, bet ji vis tiek lindo. Nenorėjo tuo tikėti, bet mintis vis grįždavo, ir jam prieš akis vis greičiau ėmė keistis siaubingi vaizdai: Benjamino kūnas griovyje šalia greitkelio, juoduose šiukšlių maišuose miške arba ištrauktas ant purvino kranto.

– Kavos?

– Ką?

– Ar įpilti?

Prie kavavirės stovėjo jauna moteris šviesiais, žvilgančiais plaukais ir laikė kavinuką, kuriame garavo ką tik išvirta kava. Moteris laukė jo atsakymo. Erikas prisiminė, kad rankoje laiko tuščią puodelį, bet papurtė galvą. Tuo metu vidun įžengė Jonas Lina.

– Atsisėskime, – tarė Jonas.

Akys buvo neramios, jis vengė pažiūrėti į Eriką.

– Gerai, – po minutėlės vos girdimai ištarė Erikas.

Jie atsisėdo prie tolimiausio stalo, uždengto popierine staltiese. Ant jo stovėjo druskinė. Jonas pasikasė antakį ir kažką sušnibždėjo.

– Ką? – nesuprato Erikas.

Jonas tyliai atsikrenkštė ir tarė:

– Mes bandėme tau paskambinti.

– Vakar aš neatsiliepiau į jokius skambučius, – vos ištarė Erikas.

– Erikai, man gaila, kad turiu pranešti...

Jonas stabtelėjo, įdėmiai pažiūrėjo į Eriką ir pasakė:

– Josefas Ekas pabėgo iš ligoninės.

– Ką?

– Turite teisę į policijos apsaugą.

Eriko lūpos suvirpėjo, akyse ėmė tvenktis ašaros.

– Norėjote man pranešti, kad pabėgo Josefas Ekas?

– Taip.

Erikui taip palengvėjo, kad kilo noras atsigulti ant grindų ir užmigti. Jis skubiai nusibraukė ašaras.

– Kada jis pabėgo?

– Vakar vakare... Nužudė seselę ir labai sunkiai sužeidė vieną vyrą, – pasakė Jonas paniuręs.

Erikas keliskart linktelėjo, bet staiga viską susiejo ir jį vėl apėmė siaubas.

– Šiąnakt jis buvo pas mus ir pagrobė Benjaminą.

– Ką?

– Jis pagrobė Benjaminą.

– Ar matėte jį?

– Ne aš, o Simona...

– Kas atsitiko?

– Simonai jis suleido labai stiprių nuskausminamųjų, – pasakė Erikas lėtai. – Aš ką tik gavau tyrimo rezultatus. Preparatas vadinasi alfentanilas, jis naudojamas per rimtas chirurgines operacijas.

– Ar ji jaučiasi gerai?

– Viskas bus gerai.

Jonas linktelėjo ir užsirašė preparato pavadinimą.

– Ar Simona tvirtina, kad Josefas pagrobė Benjaminą?

– Veido ji nematė.

– Suprantu.

– Ar rasite Josefą?

– Rasime, patikėkite manim. Buvo paskelbta paieška visoje šalyje. Josefas sunkiai sužeistas. Niekur jis nepasislėps.

– Bet pėdsakų neturite?

Jono žvilgsnis buvo griežtas.

– Manau, kad mes greitai jį rasime.
– Gerai.
– Kur jūs buvote, kai jis įsibrovė į namus?
– Miegojau svečių kambaryje. Buvau išgėręs vaistų ir nieko negirdėjau.
– Miegamajame jis matė tik Simoną?
– Tikriausiai.
– Kažkas ne taip, – suabejojo Jonas.
– Svečių kambarį lengva pražiopsoti, nes durys panašios į drabužinės, o jei buvo atidarytos tualeto durys, jos užstojo kambario duris.
– Ne, ne tai. Juk Josefas elgiasi kitaip... Jis nešvirkščia vaistų, jo elgesys žymiai agresyvesnis.
– Gal jis mums tik atrodo agresyvus, – pasakė Erikas.
– Ką norite pasakyti?
– Galbūt jis visą laiką žino, ką daro. Juk jų namuose ant Josefo neradote tėvo kraujo pėdsakų.
– Ne, bet...
– Tai rodo, kad jis veikia sistemingai ir šaltakraujiškai. O jei sugalvojo atkeršyti man per Benjaminą?
Įsivyravo tyla. Akies kampučiu Erikas matė, kad blondinė tebestovi prie kavavirės ir siurbčioja kavą, žvelgdama pro langą.
Jonas nudelbė žvilgsnį į stalą, paskui pažiūrėjo Erikui į akis ir nuoširdžiai ištarė su švelniu suomišku akcentu:
– Erikai, man tikrai labai gaila.

* * *

Atsisveikinęs su Jonu prie kavinės, Erikas grįžo į savo kabinetą, kuriame kartais nakvodavo. Jis negalėjo patikėti, kad Benjaminas pagrobtas. Paprasčiausiai atrodė per daug neįtikima ir absurdiška, kad kažkoks nepažįstamasis būtų įsilaužęs naktį ir išvilkęs jo sūnų į laiptinę, į gatvę, o paskui kažkur toliau.
Nebuvo jokios logikos.
Negali būti, kad jo sūnų pagrobė Josefas Ekas. Neįmanoma. Erikas nenorėjo tuo patikėti. Neįmanoma.
Vyras pasijuto taip, lyg nebe jo valioje ką nors suvaldyti, ir atsisėdęs prie savo nutrinto rašomojo stalo, ėmė skambinėti tiems patiems žmonėms, dar kartą, dar ir dar, lyg manydamas, kad jų balso niuansuose aptiks kokią svarbią pražiopsotą detalę, melą ar slepiamą informaciją. Kai Aidai paskambino tris kartus iš eilės, ją apėmė isterija. Pirmą kartą paklausė, ar ji žinanti, gal Benjaminas savaitgaliui turėjęs kokių ypatingų planų. Antrą kartą paskambino paklausti, ar ji turinti kokių kitų draugų numerius, nes jis nežinąs, su kuo dabar Benjaminas draugauja mokykloje. Trečią kartą pasiteiravo, ar juodu su Benjaminu nesusipyko, ir davė Aidai visus savo numerius, kuriais mergina galėtų jam paskambinti, taip pat ir darbo numerį bei Simonos mobiliojo.
Dar kartą paskambino Davidui ir pasitikrino, ar Benjamino pas juos nebuvo nuo vakar dienos pamokų. Paskui ėmėsi policijos. Paklausė, kaip sekasi, ar jie ką nors sužinojo. Paskui skambino į visas Stokholmo ligonines. Vėl paskambino Benjaminui į mobilųjį ir dešimtą kartą išgirdo, kad telefonas išjungtas. Tada paskambino Jonui ir pakeltu tonu pareikalavo, kad policija ieškotų aktyviau, kad Jonas pareikalautų papildomų pajėgų ir kad pats padarytų viską, ką gali.

Paskui Erikas grįžo prie Simonos palatos, bet vidun nėjo. Sienos ėmė suktis, suspaudė galvą. Jis iš visų jėgų stengėsi suprasti. Galvoje be perstojo skambėjo žodžiai: „Aš jį rasiu, aš jį rasiu."

Erikas stebėjo savo žmoną per stiklines duris. Ji buvo atsibudusi, bet veide matėsi nuovargis ir sąmyšis, lūpos išblyškusios, ratilai aplink akis dar labiau pajuodo, rusvi plaukai sulipę nuo prakaito. Ji vis sukiojo ant piršto žiedą, suko ir spūsčiojo prie piršto sąnario. Erikas perbraukė sau per plaukus, paskui per smakrą ir pajuto, kad yra apžėlęs aštriais šeriais. Simona pažiūrėjo į jį per stiklą, bet nė vienas jos veido raumenėlis net nekrustelėjo.

Erikas įėjo ir nerangiai atsisėdo šalia. Žmona žvilgtelėjo į jį ir nuleido akis. Lūpas iškreipė kančia, susitvenkusios ištryško kelios didelės ašaros, nosis paraudo.

– Benjaminas bandė į mane įsikibti, tiesė man ranką, – sušnabždėjo ji. – O aš tik gulėjau ir negalėjau pajudėti.

Erikas tyliai pasakė:

– Ką tik sužinojau, kad vakar vakare pabėgo Josefas Ekas.

– Man šalta, – sušnabždėjo ji.

Vyras pamėgino užkloti ją šviesiai mėlynu ligoninės apklotu, bet žmona nustūmė jo ranką.

– Čia tu kaltas. Taip troškai hipnotizuoti, kad...

– Liaukis, Simona, čia ne mano klaida. Aš bandžiau išgelbėti žmogų, toks mano darbas...

– O tavo sūnus? Jį pamiršai? – suriko ji.

Vyras norėjo ją paliesti, bet Simona nustūmė jo ranką.

– Paskambinsiu tėvui, – tarė ji drebančiu balsu. – Jis padės man rasti Benjaminą.

– Nenoriu, kad jam skambintum.

– Žinojau, kad taip pasakysi, bet man nusispjauti į tavo jausmus, aš tik noriu susigrąžinti Benjaminą.

– Simona, aš jį surasiu.

– Kodėl aš tavimi netikiu?

– Policija daro viską, ką gali, o tavo tėvas yra...

– Policija? Juk jie paleido tą pamišėlį, – piktai išrėžė ji. – Argi ne? Jie nedarys nieko, kad rastų Benjaminą.

– Josefas yra maniakas, policija nori jį surasti ir suras. Aš nekvailas, žinau, kad Benjaminas jiems nesvarbus ir nerūpi, ne taip, kaip mums, ne kaip...

– Aš tą ir sakau, – nutraukė ji suirzusi.

– Jonas Lina paaiškino, kad...

– Jis dėl visko kaltas, jis privertė tave imtis hipnozės.

Erikas papurtė galvą, nurijo sukilusį gumulą ir tarė:

– Tai buvo mano sprendimas.

– Mano tėvas padarytų viską, – pasakė ji tyliai.

– Noriu, kad mudu dabar prisimintume visas smulkmenas. Turime ramiai pagalvoti, kad...

– Po velnių, ką mes galime padaryti? – suriko ji.

Tyla. Erikas išgirdo, kad gretimoje palatoje kažkas įjungė televizorių.

Simona nusisuko.

– Mes turime viską apgalvoti, – pradėjo Erikas atsargiai. – Aš nesu įsitikinęs, kad čia Josefo Eko darbas...

– Tu tiesiog kvailys, – nutraukė Simona.

Ji pabandė atsikelti, bet nepajėgė.

– Ar galiu pasakyti vieną dalyką?

– Aš įsigysiu pistoletą ir susirasiu tą Josefą, – pareiškė ji.

– Buto durys buvo atidarytos dvi naktis, bet...

– Juk sakiau tau, juk sakiau, kad bute kažkas buvo, bet tu manimi netikėjai, niekada netiki. O jei būtum patikėjęs...

– Paklausyk, – nutraukė ją Erikas. – Josefas Ekas pirmąją naktį gulėjo ligoninėje, jis negalėjo ateiti į mūsų butą ir atidaryti šaldytuvo.

Simona nesiklausė, bandė atsikelti. Piktai dejuodama prislinko prie spintelės, kur kabėjo jos rūbai. Erikas jai nepadėjo, tik stebėjo, kaip ji drebėdama rengėsi ir tyliai keikėsi.

24

Šeštadienio vakaras, gruodžio dvyliktoji

Buvo jau vakaras, kai Erikas pagaliau išsivežė Simoną iš ligoninės. Grįžę namo, jie išvydo visišką netvarką: patalynė išvilkta į koridorių, šviesos degė, vonioje iš čiaupo bėgo vanduo, batai išmėtyti prieškambaryje ant kilimo, telefonas numestas ant grindų, šalia jo gulėjo elementai.

Juodu apsidairė. Apėmė bjauri nuojauta, kad kažką namuose prarado visiems laikams. Daiktai atrodė svetimi ir beverčiai.

Simona pastatė kėdę, atsisėdo ir ėmė traukti nuo kojų batus ilgais aulais. Erikas užsuko čiaupą, o paskui nuėjo į Benjamino kambarį. Pažiūrėjo į raudoną rašomąjį stalą. Prie kompiuterio gulėjo vadovėliai, aplenkti pilku popieriumi. Ant lentos buvo pakabinta Eriko nuotrauka iš Ugandos, – jis įdegęs saulėje, šypsosi, rankos chalato kišenėse. Erikas palietė sūnaus džinsus, numestus ant kėdės kartu su juodu megztiniu.

Paskui jis sugrįžo į svetainę ir pamatė, kad Simona kiša į telefoną elementus ir ruošiasi kažkam skambinti.

– Kam skambinsi?

– Tėvui.

– Ar gali truputį palaukti?

Ji leido vyrui paimti iš jos telefoną.

– Ką nori pasakyti? – paklausė ji pavargusi.

– Aš neturiu jėgų susitikti su Kenetu, tik ne dabar, ne...

Erikas nutilo, padėjo telefoną ant stalo ir ranka perbraukęs veidą vėl prabilo:

– Ar gali gerbti mano nuomonę, – aš nenoriu visko perleisti į tavo tėvo rankas.

– O tu, ar gali gerbti...

– Gana, – nutraukė jis.

Ji pažiūrėjo į vyrą įsižeidusi.

– Simona, dabar man sunkoka susikaupti. Jaučiuosi taip, kad dabar norėčiau tik rėkti ar daryti bet ką... Aš neturiu jėgų susitikti su tavo tėvu.

– Jau baigei? – paklausė ji ir ištiesė ranką į telefoną.

– Kalbame apie mūsų vaiką.

Simona linktelėjo.

– Tai gal ir kalbėkime apie jį? – tęsė jis. – Aš noriu, kad mudu ieškotume Benjamino... kartu su policija, kaip tokiais atvejais daroma.

– Man reikia tėvo.

– Man reikia tavęs.

– Aš tuo, beje, netikiu.

– Kodėl tu netiki...
– Nes tu nori nuspręsti už mane.
Erikas žengė kelis žingsnius, sustojo.
– Tavo tėvas pensininkas, jis niekuo negali padėti.
– Jis turi ryšių.
– Jam taip atrodo. Įsivaizduoja vis dar esąs komisaras, o yra tik eilinis pensininkas.
– Tu nežinai...
– Benjaminas nėra pomėgio objektas.
– Man tavo nuomonė nerūpi, – atrėžė Simona ir dirstelėjo į telefoną.
– Jeigu jis atvažiuos, aš išeisiu.
– Nesielk taip, – ištarė ji tyliai.
– Tu nori, jog jis atėjęs pasakytų, kad čia mano klaida, kad aš dėl visko kaltas, kaip tada, kai sužinojome apie Benjamino ligą. Visada dėl visko kaltas Erikas. Aš suprantu, kad tau taip patogu, o man...
– Šneki nesąmones, – nutraukė ji šypsodamasi.
– Jei Kenetas atvažiuos, aš išeisiu.
– Man nusispjauti, – atšovė ji, sukandusi dantis.
Erikui nusviro rankos. Simona pusiau nusisukusi ėmė rinkti numerį.
– Neskambink, – paprašė jis.
Žmona neatsisuko. Erikas žinojo, kad negali pasilikti. Būti su Kenetu neįmanoma. Erikas apsidairė. Jam nereikėjo jokių daiktų. Tyloje pasigirdo telefono signalai. Matė, kaip virpa Simonos blakstienos.
– Eik tu velniop, – nusikeikė jis ir išėjo į prieškambarį.
Audamasis girdėjo, kaip Simona kalbasi su tėvu. Vos neverkdama paprašė jo atvykti kuo greičiau. Erikas nusikabino striukę, išėjo iš buto ir užrakino duris. Ėmė leistis laiptais, stabtelėjo ir pagalvojo, kad gal derėtų grįžti ir ką nors pasakyti, paaiškinti jai, kad taip neteisinga, kad čia jo namai, jo sūnus, jo gyvenimas.
– Velniop, – nusikeikė jis tyliai ir išėjo į gatvę.

* * *

Lauke buvo tamsu. Simona stovėjo prie lango ir stikle matė neryškų savo veido atspindį. Išvydusi, kaip tėvas iš antro karto pastatė savo seną *Nissan Primera,* turėjo susitvardyti, kad nepravirktų. Kai tėvas pabeldė į duris, ji jau laukė prieškambaryje ir iš pradžių pravėrė duris, nenuėmusi apsauginės grandinėlės, paskui vėl uždarė, nukabino grandinėlę ir pamėgino nusišypsoti.
– Tėti, – tarė ji ir pravirko.
Kenetas apkabino dukrą. Užuodusi gerai pažįstamą odos ir tabako kvapą, sklindantį nuo jo striukės, Simona kelioms sekundėms pasijuto tarsi grįžusi į vaikystę.
– Brangioji, dabar aš čia.
Jis atsisėdo ant kėdės prieškambaryje ir pasisodino ją ant kelių.
– Ar Eriko nėra namie?
– Mes skiriamės, – sušnabždėjo ji.

– Oi, oi.

Tėvas ištraukė nosinę, dukra atsistojo ir nusišnypštė. Tada jis pasikabino striukę ir atkreipė dėmesį, kad tebekybo Benjamino viršutiniai drabužiai, kad jo batai stovi batų lentynoje, o kuprinė atremta į sieną prie durų.

Kenetas apkabino dukters pečius, atsargiai nykščiu nubraukė ašaras ir nuvedė ją į virtuvę. Ten pasodino ant kėdės, surado filtrą, indelį su kava ir įjungė kavavirę.

– O dabar pasakok viską, – paragino jis ramiai, dėdamas ant stalo puodukus. – Tik pradėk nuo pradžių.

Simona išsamiai papasakojo apie pirmąją naktį, kai pabudo pajutusi, kad kažkas yra bute, kad virtuvėje užuodė cigarečių dūmus, kad buto durys buvo atidarytos, kad švietė atvertas šaldytuvas ir šaldiklis.

– O Erikas? – paklausė Kenetas reikliai. – Ką darė jis?

Kiek padvejojusi Simona pažvelgė tėvui į akis ir pasakė:

– Jis manimi nepatikėjo... pasakė, kad kuris nors iš mūsų vaikščiojo per miegus.

– Po velnių.

Simona pajuto, kad tuoj vėl pravirks. Tėvas įpylė kavos, kažką užsirašė ant lapo ir paprašė jos tęsti.

Tada ji papasakojo, kaip kitą naktį pabudo nuo adatos dūrio į ranką, kaip atsikėlė ir išgirdo keistus garsus Benjamino kambaryje.

– Kokius garsus?

– Lyg burkavimą, – sudvejojo ji. – Ar murmėjimą. Nežinau.

– O paskui?

– Paklausiau, ar galiu įeiti. Tada pamačiau, kad ten kažkas buvo palinkęs virš Benjamino ir...

– Ir?

– Kojos sulinko, liežuvis nebeklausė ir aš susmukau. Tik gulėjau ant grindų koridoriuje ir žiūrėjau, kaip jį išvelka iš buto... Viešpatie, jo veidas, jis buvo toks išsigandęs. Jis šaukėsi manęs, mėgino įsitverti, o aš negalėjau pajudėti.

Ji nutilo ir įsistebeilijo į sieną priešais save.

– Ar dar ką nors prisimeni?

– Ką?

– Kaip jis atrodė? Tas įsibrovėlis?

– Nežinau.

– Ar ką nors matei?

– Jis keistai judėjo, susikūprinęs, lyg jam būtų skaudėję.

Kenetas užsirašė.

– Pagalvok, – paragino jis.

– Tėti, buvo tamsu.

– O Erikas? Ką jis darė?

– Miegojo.

– Miegojo?

Ji linktelėjo.

– Pastaraisiais metais jis vartoja daug migdomųjų. Jis miegojo svečių kambaryje ir nieko negirdėjo.

Keneto žvilgsnis buvo kupinas paniekos. Staiga Simona ėmė suprasti, kodėl Erikas išėjo.

– Koks tų vaistų pavadinimas?
Ji paėmė tėvo rankas.
– Tėti, kaltinamasis ne Erikas.
Jis ištraukė rankas.
– Prieš vaikus beveik visada smurtauja kas nors iš namiškių.
– Žinau, bet...
– Dabar remkimės faktais, – nutraukė Kenetas ramiai. – Nusikaltėlis akivaizdžiai nusimano apie vaistus ir gali jų gauti.
Ji linktelėjo.
– Tu nematei, kad Erikas gulėjo svečių kambaryje?
– Durys buvo uždarytos.
– Bet tu jo nematei, ar ne? Ir nežinai, ar jis tą vakarą išgėrė migdomųjų.
– Ne, – prisipažino ji.
– Aš remiuosi tik tuo, ką žinome. Mes žinome, kad tu jo miegančio nematei. Galbūt jis miegojo svečių kambaryje, bet to mes nežinome.
Tėvas atsistojo ir iš spintelės paėmė duoną, o iš šaldytuvo – sūrį, padarė sumuštinį ir padavė Simonai.
Po kelių minučių jis atsikrenkštė ir paklausė:
– Kodėl Erikas atidarė Josefui duris?
Simona įbedė akis į tėvą.
– Ką nori pasakyti?
– Jeigu jis tai padarė, dėl kokių priežasčių?
– Man atrodo, kad taip kalbėti kvaila.
– Kodėl?
– Erikas myli Benjaminą.
– Taip, bet galbūt kažkas atsitiko. Gal Erikas norėjo tik pakalbėti su Josefu, įtikinti jį paskambinti policijai arba...
– Tėti, gana.
– Mes turime apie tai kalbėti, jei norime rasti Benjaminą.
Simona linktelėjo. Jautėsi taip, lyg veidas būtų sudaužytas.
– O gal Erikas pamanė, kad į duris beldėsi kas nors kitas.
– Kas?
– Man atrodo, kad jis susitikinėja su moterimi vardu Daniela, – pasakė Simona nuleidusi akis.

25

Sekmadienio rytas, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos šventė

Simona pabudo penktą ryto. Turbūt tėvas atnešė ją į lovą ir užklojo. Ji nuėjo tiesiai į Benjamino kambarį, vildamasi išvysti sūnų, bet sustojusi ant slenksčio nusivylė.

Kambarys buvo tuščias.

Ji neverkė, bet pagalvojo, kad ašarų ir nerimo nuotaika persmelkė visą butą, kaip stiklinę tyro vandens sudrumsčia lašas pieno. Ji stengėsi negalvoti, nedrįso pagalvoti apie Benjaminą, nedrįso įsileisti vidun siaubo.

Virtuvėje degė šviesa.

Tėvas buvo nuklojęs stalą popieriaus lapais. Prie plautuvės stovėjo policijos racija, iš kurios sklido šniokštimas. Tėvas stovėjo visiškai nejudėdamas ir įsistebeilijęs į vieną tašką, paskui porą kartų perbraukė sau per smakrą.

– Gerai, kad pamiegojai.

Ji papurtė galvą.

– Simonėle?

– Taip, – sumurmėjo ji, priėjusi prie čiaupo, prisipylė rieškučias šalto vandens ir nusiprausė veidą. Nusišluosčiusi virtuviniu rankšluosčiu, išvydo savo atspindį lange. Lauke vis dar tamsu, bet greitai ateis aušra su savo sidabro tinklu, žiemos šalčiu ir gruodžio prieblanda.

Tėvas kažką užsirašė ant lapelio, patraukė jį ir kažką pasižymėjo sąsiuvinyje. Ji atsisėdo ant kėdės priešais, bandydama suvokti, kur Josefas galėjo nusivesti Benjaminą, kaip jis galėjo įsigauti į butą ir kodėl jis pagrobė būtent Benjaminą, o ne ką kitą.

– Mylimasis sūnus, – sušnabždėjo ji.

– Ką sakei?

– Ne, nieko.

Ji prisiminė, kad Benjamino vardas hebrajiškai reiškia „mylimasis sūnus“. Pagal Senąjį Testamentą Rachelė buvo Jokūbo žmona. Jis dirbo keturiolika metų, kad galėtų ją vesti. Rachelė susilaukė dviejų sūnų: Juozapo, kuris aiškino faraono sapnus, ir Benjamino, mylimojo sūnaus.

Simonos veidą iškreipė vos valdomas verksmas. Nieko netaręs, tėvas palinko prie jos ir suspaudė petį.

– Mes jį rasime, – patikino jis.

Simona linktelėjo.

– Šitą popierių šūsnį gavau prieš pat tau pabundant, – paaiškino jis, stuksendamas pirštu į aplanką, gulintį ant stalo.

– Kokie čia dokumentai?

– Kotedžo Tumboje, kur Josefas Ekas... Čia yra nusikaltimo vietos tyrimo ataskaita.

Tėvas šypsodamasis pastūmė jai aplanką. Simona atsivertė ir perskaitė išsamų aprašymą apie pirštų ir rankų

atspaudus, vilktų kūnų pėdsakus, plaukus, odos daleles po nagais, sugadintus peilio ašmenis, stuburo smegenis, ištiškusias ant šlepečių, kraują ant televizoriaus, kilimėlio ir užuolaidų bei šviestuvo iš ryžių popieriaus. Iš plastikinės įmautės išsmuko kelios nuotraukos. Simona nenorėjo matyti, bet akys visgi spėjo užfiksuoti siaubingą vaizdą: įprasti daiktai, lentynos, muzikinis centras aptaškyti juodu krauju.

Ant grindų matėsi kūnai be galūnių ir kūno dalys.

Simonai pasidarė bloga, ji atsistojo, priėjo prie plautuvės ir vos neapsivėmė.

– Atleisk, – atsiprašė tėvas. – Nepagalvojau... Kartais pamirštu, kad ne visi yra policininkai.

Ji užsimerkė ir prisiminė išsigandusio Benjamino veidą ir tamsų kambarį, ant kurio šaltų grindų pritiškę kraujo. Simona palinko virš plautuvės ir apsivėmė. Ant puodelių ir šaukštų nutįso gleivių ir tulžies gijos. Ji išskalavo burną ir staiga pajuto, kad širdis ėmė daužytis taip, jog net tvinksėjo ausyse. Simona išsigando, kad ją tuoj ištiks isterija.

Ji įsikibo į plautuvės kraštą ir stengėsi kvėpuoti ramiai, susitvardžiusi. Pažiūrėjo į tėvą ir tarė:

– Nieko baisaus. Man tik sunku visa tai susieti su Benjaminu.

Tėvas atnešė apklotą, apgobė ją ir vėl pasodino ant kėdės.

– Jei Josefas pagrobė Benjaminą, jis kažko reikalaus, ar ne? Nes anksčiau jis nėra šitaip daręs...

– Gali būti, kad aš neištversiu, – sušnabždėjo Simona.

– Noriu pasakyti, kad man atrodo, jog Josefas Ekas ieškojo Eriko. O kai jo nerado, pasiėmė Benjaminą ir norės apsikeisti.

– Tada Benjaminas turi būti gyvas, ar ne? Juk gyvas?

– Žinoma. Mes tik turime išsiaiškinti, kur jį paslėpė.

– Bet kur, juk jis gali būti bet kur.

– Atvirkščiai.

Dukra pažiūrėjo į tėvą.

– Tai gali būti tik jo namai arba vasarnamis.

– Bet juk ten jo namai, – pabrėžė Simona pakeltu tonu, baksnodama pirštu į įmautę su nuotraukomis.

Tėvas plaštaka nubraukė nuo stalo trupinius.

– Dutru, – tarė jis.

– Ką?

– Dutru, ar pameni Dutru?

– Nežinau...

Tėvas dalykiškai papasakojo apie pedofilą Marką Dutru, kuris Belgijoje pagrobė ir kankino šešias mergaites. Žiuli Ležen ir Melisa Ruso mirė badu, kol Dutru atsėdėjo kalėjime trumpą bausmę už automobilio vagystę. Efjė Lambreks ir Ana Maršal buvo gyvos palaidotos sode.

– Dutru turėjo namą Šarlerua. Rūsyje jis buvo įrengęs patalpą su dviejų šimtų kilogramų svorio slaptomis durimis. Belsdamas nebūtum radęs už jų esančios ertmės. Tą patalpą aptiko tik tada, kai išmatavo namą, nes jis vienaip atrodė iš vidaus, o kitaip iš lauko. Sabina Darden ir Leticija Delė buvo rastos gyvos.

Simona pabandė atsistoti. Širdis keistai daužėsi. Ji pagalvojo, kad pasaulyje esama vyrų, kuriuos užveda poreikis užmūryti žmones, kad jie nurimsta žinodami, jog jų aukos dreba iš baimės ten tamsoje, jiems malonu, kai aukos už izoliuotų sienų šaukiasi pagalbos.

– Benjaminui reikia vaistų, – sušnabždėjo ji.

Tėvas priėjo prie telefono, surinko numerį ir kiek palaukęs tarė:

– Čarli, klausyk, noriu sužinoti apie Josefą Eką vieną dalyką. Ne, apie jo namą, kotedžą.

Kelias minutes jis tylėjo, paskui ragelyje pasigirdo šiurkštus, žemas balsas.

– Taip, – tarė tėvas. – Suprantu, kad jūs patikrinote, jau spėjau paskaityti nusikaltimo vietos tyrimą.

Tėvas klausėsi toliau. Simona užsimerkė ir ėmė klausytis policijos racijos ūžimo, kuris pamažu ėmė panašėti į kamanės dūzgimą.

– Bet namo jūs nematavote? Ne, žinoma, bet...

Staiga mieguistumą išblaškė nedidelis adrenalino antplūdis. Ji atsimerkė.

– Taip, būtų gerai... ar gali atsiųsti brėžinį, – paprašė tėvas. – Ir visus statybos leidimus... Taip, tuo pačiu adresu. Taip... Labai ačiū.

Pasibaigus pokalbiui, tėvas pažvelgė pro langą į tamsą.

– Ar Benjaminas gali būti kotedže? – paklausė ji. – Tėti, ar gali?

– Kaip tik tai išsiaiškinsime.

– Pasakyk, – nekantravo ji.

– Čarlis atsiųs brėžinius.

– Kokius brėžinius? Tėti, nusispjauti man į brėžinius. Ko tu lauki? Važiuojam ten, aš galiu išlaužti bet kokias...

– Nėra prasmės, – nutraukė jis. – Noriu pasakyti... Taip, reikia skubėti, bet nemanau, kad mes laimėtume laiko, jei nuvažiavę pradėtume ardyti namą po plytą.

– Bet turime ką nors daryti.

– Pastarosiomis dienomis ten knibždėjo policininkų. Jei kas nors būtų kritę į akis, jie būtų aptikę, nors ir neieškojo Benjamino.

– Bet...

– Aš turiu pamatyti brėžinius, ištirti, kur būtų galima įrengti slaptą kambarį. Man reikia matavimų, kuriuos galėsiu palyginti su tais, kuriuos gausiu išmatavęs namą vietoje.

– O jeigu ten nėra jokios slėptuvės, – kur jis tada?

– Prie Bolneso šeima turėjo vasarnamį, kuriuo dalijosi su Anderso Eko broliais... Ten gyvena mano draugas, jis pažadėjo apsidairyti. Jis gerai pažįsta tas apylinkes, – šeimos vasarnamis stovi tarp senesnių poilsiaviečių.

Tėvas pažiūrėjo į laikrodį ir surinko numerį.

– Labas, Svante, čia Kenetas. Norėjau paklausti...

– Aš jau vietoje.

– Kur?

– Name.

– Juk turėjai apžiūrėti tik iš lauko.

– Mane įleido naujieji savininkai Šiolinai, kurie...

Fone girdėjosi keli balsai.

– Ne, jų pavardė Šiodinai, – pasitaisė jis. – Namas jiems priklauso daugiau kaip metus.

– Ačiū už pagalbą.

Tėvo kaktoje susimetė ryški raukšlė.

– O kaip vasarnamis, kur buvo apsistojusi sesuo? – paklausė Simona.

– Mūsų žmonės ten buvo kelis kartus, bet mudu vis tiek galėtume nuvažiuoti.

Juodu nutilo ir susimąstė. Pasigirdo krebždesys pašto angoje. Vėluojantis paštininkas įkišo rytinį laikraštį ir tas nukrito ant prieškambario grindų. Nė vienas nepajudėjo. Subarškėjo dar keli pašto angų dangteliai žemesniuose aukštuose, o paskui trinktelėjo laukujės durys.

Staiga tėvas padidino racijos garsą, – girdėjosi policijos šaukinys. Kažkas atsiliepė, pareikalavo informacijos. Iš kelių trumpų frazių Simona suprato, kad kažkokia moteris kaimynų bute girdėjo riksmus. Ten buvo nusiųstas ekipažas. Fone girdėjosi juokas, kažkieno išvedžiojimai apie savo suaugusį jaunesnį brolį, kuris kažkodėl tebegyvena su tėvais, kurie jam kasryt sutepa sumuštinius. Tėvas vėl prisuko garsą.

– Užkaisiu kavos, – nutarė Simona.

Iš žalios kariškos rankinės Kenetas išsiėmė Stokholmo žemėlapių rinkinį, žvakides nuo stalo perstatė ant palangės, ir tada išskleidė vieną žemėlapį. Simona per jo petį apžiūrinėjo painų kelių, geležinkelių ir autobusų maršrutų tinklą iš raudonų, mėlynų, žalių ir geltonų linijų. Čia buvo pažymėti ir miškai, ir priemiesčiai.

Kenetas braukė pirštu palei geltoną kelią į pietus nuo Stokholmo. Kelias ėjo į Tumbą pro Elvšę, Hudingę, Tulingę. Juodu kartu apžiūrėjo Tumbos ir Salemo žemėlapį, kuriame buvo pažymėta sena gyvenvietė su stotimi. Dabar ten prie priemiestinių traukinių stoties pastatytas naujas centras. Po karo ten iškilo daugiaaukščių namų ir parduotuvių, bažnyčia, bankas ir alkoholio parduotuvė. Aplink šį branduolį šakojosi gatvės su kotedžų ir individualių namų rajonais. Iškart palei šiaurinį pakraštį plytėjo geltoni laukai, o už maždaug dvidešimties kilometrų prasidėjo miškai ir ežerai.

Kenetas skaitė gatvių pavadinimus kotedžų rajone, kol apibraukė vieną iš siaurų stačiakampių, gulinčių lygiagrečiai tarsi šonkauliai.

– Po šimts, kur pasiuntinys su brėžiniu? – sumurmėjo Kenetas.

Simona įpylė abiem kavos ir šalia tėvo pastatė pakuotę su gabaliniu cukrumi.

– Kaip jis galėjo čia įeiti?

– Josefas Ekas? Arba turėjo raktą, arba kažkas atrakino jam duris.

– Ar galėjo atrakinti visrakčiu?

– Ne šitą spyną, ji per daug sudėtinga. Daug lengviau išlaužti duris.

– Ar patikrinsime Benjamino kompiuterį?

– Jau turėjome būti patikrinę. Buvau pagalvojęs, bet pamiršau. Turbūt truputį pavargau.

Tik dabar Simona pamatė, kad jis atrodo pasenęs. Anksčiau apie jo amžių negalvodavo. Tėvas pažiūrėjo į ją nuliūdęs.

– Pamiegok, kol aš patikrinsiu kompiuterį, – pasiūlė ji.

– Na jau ne.

Įėjus į Benjamino kambarį atrodė, lyg jame niekas niekada nebūtų gyvenęs. Benjaminas buvo kažkur baisiai toli.

Iš siaubo Simonai pasidarė bloga, atrodė, kad tuoj apsivems. Ji vis rijo seiles, bandydama susivaldyti. Virtuvėje stovinti racija klegėjo, pypsėjo ir vibravo, o čia, tamsoje, juoda tuštuma tykojo kaip mirtis. Tas jausmas persekios ją visada.

Simona įjungė kompiuterį. Blykstelėjo ekranas, užsidegė lemputės, pradėjo ūžti ventiliatoriai, kietasis diskas išmesdavo vis naujas komandas. Įsijungus operatyvinei sistemai, pasigirdo pasveikinimo melodija, ir Simonai pasirodė, kad Benjaminas tarsi sugrįžo.

Juodu prisitraukė po kėdę ir atsisėdo. Ji paspaudė ikoną su Benjamino veidu, kad galėtų patekti į kompiuterį.

– Dabar, mieloji, dirbsime neskubėdami ir metodiškai. Pradėkime nuo pašto, o...

Kenetas nutilo, nes kompiuteris pareikalavo slaptažodžio.

– Pabandyk įrašyti jo vardą, – pasiūlė tėvas.

Ji įrašė „Benjaminas“, bet prisijungti nepavyko. Įrašė „Aida“, rašė atbuline tvarka, sujungė vardus, pabandė įrašyti „Barkas“, „Benjaminas Barkas“, rausdama išmėgino „Simona“ ir „Simonytė“, paskui pabandė „Erikas“, vardus tų dainininkų, kurių Benjaminas klausydavosi: *Sexsmith*, *Ane Brun*, *Rory Gallagher*, *Lennon*, *Townes Van Zandt, Bob Dylan*.

– Nieko nebus. Teks pasikviesti ką nors, kad tiesiog atrakintų šitą dėžę, – nutarė tėvas.

Simona dar pabandė įrašyti kelis filmų pavadinimus ir režisierius, kuriuos Benjaminas minėdavo, bet paskui susitaikė, kad tai neįmanoma.

– Jau turėjome gauti brėžinius, – prisiminė tėvas. – Paskambinsiu Čarliui ir paklausiu, kas nutiko.

Abu krūptelėjo, kai pasigirdo barbenimas į duris. Simona sustojo prieškambaryje ir pažiūrėjo į tėvą. Širdis daužėsi, kai jis rakino duris.

* * *

Gruodžio rytas šviesus kaip smėlis. Buvo gal vienas laipsnis šilumos. Kenetas su Simona įvažiavo į Tumbos kvartalą, kuriame Josefas Ekas gimė, augo ir būdamas penkiolikos išskerdė beveik visą savo šeimą. Namas panašus į kitus, – tvarkingas ir niekuo neišsiskiriantis. Jei ne baltos ir mėlynos policijos juostos, niekas ir nepagalvotų, kad šiame name prieš porą dienų buvo įvykdytos dvi iš žiauriausių, labiausiai ištęstų ir negailestingiausių žmogžudysčių šalies istorijoje.

Prie namo atremtas į smėlio dėžę stovėjo dviratukas su atraminiais ratukais. Vienoje vietoje juosta buvo nukritusi ir vėjo nupūsta užsikabino už pašto dėžutės. Kenetas prie namo nesustojo, pravažiavo pro šalį. Simona dairėsi į langus. Atrodė, kad kotedžas visiškai apleistas. Net pas visus kaimynus buvo tamsu. Jie nuvažiavo iki gatvės galo, aikštelėje apsisuko ir vėl artėjo prie nusikaltimo vietos, kai staiga suskambo Simonos telefonas.

– Alio? – atsiliepė ji iškart ir sukluso. – Ar kas nors atsitiko? – paklausė ji.

Kenetas sustojo, bet variklį išjungė ne iškart. Paskui patraukė rankinį stabdį ir išlipo iš automobilio. Iš bagažinės išėmė laužtuvą, matavimo juostą ir kišeninį žibintuvėlį. Prieš uždarydamas bagažinę dar išgirdo, kad Simona pasakė turinti baigti pokalbį.

– O kaip tu manai? – suriko Simona pašnekovui.

Kenetas ją girdėjo ir matė piktą dukters veidą. Paskui dukra išlipo iš automobilio, laikydama brėžinius. Nieko nesakydami, juodu priėjo žemą tvorelę su baltais varteliais. Tėvas ištraukė iš voko raktą ir atrakino duris. Prieš įeidamas į vidų, atsisuko į Simoną, linktelėjo ir pamatė jos susiraukusį veidą.

Vos įėjus į prieškambarį, į nosį trenkė šleikštus gendančio kraujo kvapas, puvimo ir išmatų dvokas. Simoną akimirkai apėmė panika. Dukra vogčiomis dirstelėjo į tėvą. Nepanašu, kad jis bijotų. Atrodė susikaupęs,

apgalvojantis kiekvieną judesį. Jie praėjo svetainę ir Simona akies kampeliu pastebėjo kraujuotą sieną, didžiulį chaosą, nuo pat grindų prasidedantį siaubingą vaizdą ir krauju aptaškytą krosnelę iš muilo akmens.

Kažkur name pasigirdo keistas girgždesys. Kenetas sustojo kaip įbestas, ramiai išsitraukė buvusį tarnybinį pistoletą, nuėmė saugiklį ir patikrino, ar šovinys vietoje.

Vėl kažkoks garsas. Lyg po siūbuojančiu dideliu svoriu. Garsas buvo panašus ne į žingsnius, o į lėtą ropojimą.

26

Sekmadienio rytas, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos diena

Erikas pabudo siauroje lovoje savo kabinete ligoninėje. Buvo vidurnaktis. Pažiūrėjo į telefoną, – beveik trečia valanda. Nurijo dar vieną tabletę ir virpėdamas gulėjo po apklotu, kol ėmė dilgčioti visą kūną ir viską apgaubė tamsa.

Pabudus po kelių valandų, labai skaudėjo galvą. Erikas išgėrė tabletę nuo skausmo, atsistojo prie lango ir nužvelgė niūrų fasadą su šimtais langų. Dangus baltas, bet visi langai kol kas tamsūs. Erikas palinko į priekį ir palietė vėsų stiklą nosies galiuku. Jam kilo mintis, kad dabar žiūri į save per visus tuos langus.

Vyras padėjo telefoną ant stalo ir nusirengė. Nedidelė dušo kabina kvepėjo plastiku ir dezinfekcijos priemonėmis. Šiltas vanduo bėgo per galvą ir sprandą, garsiai pliauškėjo atsimušęs į dušo sienelę.

Nusišluostęs Erikas nuvalė aprasojusį stiklą, sudrėkino veidą ir užsitepė skutimosi putų, kurių netyčia pateko ir į nosį. Išsišnypštė. Jam skutantis, veidrodį pamažu vėl aptraukė garas.

Erikas prisiminė, kad Simona sakė, jog durys buvo atidarytos ir aną naktį prieš Josefui pabėgant iš ligoninės. Ji pabudo ir nuėjusi užrakino. Bet aną kartą ten negalėjo būti Josefas Ekas. Kažkas nesutampa. Erikas mėgino suvokti, kas galėjo nutikti naktį. Buvo per daug neaiškių dalykų.

Kaip Josefui pavyko įeiti? Gal jis beldė į duris tol, kol Benjaminas nuėjo ir atidarė? Erikas įsivaizdavo, kaip du berniukai stovėjo ir žiūrėjo vienas į kitą, vos apšviesti silpnos lemputės laiptinėje. Benjaminas basas, pasišiaušusiais plaukais, su vaikiška pižama. Jis stovi ir mieguistas mirksi priešais didesnį berniuką. Būtų galima pasakyti, kad jie panašūs, bet Josefas nužudė savo tėvus ir jaunesnę sesutę, ką tik skalpeliu nudūrė seselę ir kapinėse sunkiai sužeidė vyrą.

– Ne, – tarė Erikas garsiai pats sau, – netikiu, kažkas nesutampa.

Kas galėtų įsigauti vidun? Kam Benjaminas atidarytų duris? Kam Simona arba Benjaminas būtų davę raktą? Gal Benjaminas laukė Aidos? Gal ten buvo ji? Reikia viską apsvarstyti. Gal Josefui kas nors padėjo atrakinti duris? Gal Josefas tikrai ketino ateiti ir pirmąją naktį, bet jam nepavyko pabėgti iš ligoninės? Gal buvo su kuo nors susitaręs, kad jam atrakintų duris ir pirmą naktį?

Erikas baigė skustis, išsivalė dantis ir paėmė telefoną. Pažiūrėjęs, kiek valandų, paskambino Jonui.

– Labas rytas, Erikai, – pasigirdo gergždžiantis balsas su suomišku akcentu.

Turbūt jis atpažino Eriko numerį.

– Pažadinau?

– Ne.

– Atleiskite, kad vėl skambinu, bet...

Erikas sukosėjo.

– Ar kas nors atsitiko? – paklausė Jonas.

– Josefo neradote?

– Mums reikia pakalbėti su Simona ir viską gerai išsiaiškinti.

– Bet jūs netikite, kad Benjaminą pagrobė Josefas?

– Ne, – atsakė Jonas. – Bet nesu įsitikinęs. Noriu apžiūrėti butą, pakalbėti su kaimynais, gal rasime liudininkų.

– Ar paprašyti, kad Simona jums paskambintų?

– Nereikia.

Nuo nerūdijančio plieno maišytuvo kaptelėjo lašas ir skimbtelėjo praustuvėje.

– Visgi manau, kad jus turėtų saugoti policija.

– Aš visą laiką čia, Karolinskos ligoninėje, be to, nemanau, kad Josefas grįžtų čia savo noru.

– O Simona?

– Paklauskite jos. Gal ji persigalvojo, nors jau turi globėją.

– Taip, jau girdėjau, – tarė Jonas žvaliai. – Man sunkoka įsivaizduoti, kaip reikėtų gyventi su tokiu uošviu kaip Kenetas Strengas.

– Man irgi, – prisipažino Erikas.

– Suprantu, – nusijuokė Jonas ir nutilo.

– Ar Josefas mėgino pabėgti užvakar? – paklausė Erikas.

– Ne, nemanau. Nebuvo jokių požymių. Kodėl klausiate?

– Tą naktį kažkas buvo atidaręs mūsų buto duris, visai kaip vakar.

– Aš beveik įsitikinęs, kad Josefas pabėgo todėl, kad sužinojo, jog bus areštuotas. Aš jam pranešiau apie tai tik penktadienio vakare, – paaiškino Jonas lėtai.

Erikas papurtė galvą ir perbraukė nykščiu lūpas. Staiga pralėkė mintis, kad dušo sienų danga primena pilkas plyteles.

– Kažkas ne taip, – atsiduso jis.

– Ar jūs pamatėte, kad durys atidarytos?

– Ne, Simona.

– Ar ji gali turėti priežasčių meluoti?

– Negalvojau apie tai.

– Į šį klausimą galite atsakyti vėliau.

Erikas pažvelgė sau į akis veidrodyje ir vėl pradėjo svarstyti: gal Josefas turi pagalbininką, kuris viską parengė dieną prieš pagrobimą? Gal jis buvo atėjęs iš anksto tiesiog išbandyti, ar pavyks atrakinti duris rakto dublikatu? Pagalbininkas turėjo tik įsitikinti, kad pateks į vidų, bet padarė daugiau, nei jam buvo liepta: jam magėjo įsmukti vidun ir pažiūrėti į miegančią šeimą, nes jis mėgaujasi, kai valdo situaciją. Tada įsibrovėliui kilo noras iškrėsti pokštą ir jis paliko atidaręs šaldytuvą ir šaldiklį. Galbūt jis viską papasakojo Josefui, – kaip atrodė kambariai, kas kur miega.

„Todėl Josefas manęs nerado, – pagalvojo Erikas. – Nes pirmąją naktį aš miegojau savo lovoje su Simona."

– Ar trečiadienį Evelina buvo policijos areštinėje? – paklausė Erikas.

– Taip.

– Visą parą?

– Taip.

– Ar ji vis dar ten?
– Ji buvo perkelta į vieną saugomą butą ir turi dvigubą apsaugą.
– Ar ji su kuo nors kalbėjosi?
– Juk žinote, kad turite leisti policijai atlikti savo darbą, – priminė Jonas.
– Aš darau tik tai, kas priklauso nuo manęs, – pasakė Erikas tyliai. – Noriu pakalbėti su Evelina.
– Ko norite paklausti?
– Ar Josefas turi draugų, kurie būtų galėję jam padėti.
– Šito aš galiu paklausti pats.
– Gal ji žino, kas Josefui galėtų padėti, gal ji pažįsta brolio draugus, gal žino, kur jie gyvena.
Jonas atsiduso ir pasakė:
– Juk puikiai žinote, kad negaliu jums leisti pradėti privataus tyrimo. Net jei man asmeniškai netrukdytų, vis tik...
– O gal galėčiau dalyvauti apklausoje? Daug metų esu dirbęs su traumą patyrusiais žmonėmis ir...
Kelioms sekundėms abu nutilo.
– Susitikime po valandos prie Policijos valdybos įėjimo, – pasiūlė Jonas.
– Būsiu ten po dvidešimties minučių.
– Gerai, po dvidešimties, – sutiko Jonas ir išjungė pokalbį.
Eriko galvoje buvo tuščia. Priėjęs prie rašomojo stalo, jis ištraukė viršutinį stalčių. Tarp rašiklių, trintukų ir sąvaržėlių gulėjo kelios plokštelės su įvairiomis tabletėmis. Jis išsiėmė tris skirtingas tabletes ir nurijo. Pagalvojo, kad turėtų įspėti Danielą, jog nedalyvaus rytiniame pasitarime, bet iškart pamiršo. Erikas išėjo iš kabineto ir nuskubėjo į valgyklą. Atsistojęs prie akvariumo išgėrė puodelį kavos, stebėdamas būrelį žuvyčių, tyrinėjančių plastikinį laivą. Paskui jis suvyniojo sumuštinį į kelias popierines servetėles ir įsikišo į kišenę.
Leisdamasis liftu, veidrodyje išvydo savo blizgančias akis ir liūdną veidą. Erikas stebėjo save veidrodyje ir galvojo apie spaudimą skrandyje, koks būna tada, kai krenti iš didelio aukščio. Jis beveik primena seksualinį potraukį, bet tuo pat metu yra susijęs su bejėgiškumu. Vyras juto, kad beveik neliko jėgų, kad jį palaiko tabletės, nuo kurių viskas atrodo šviesu ir aišku. „Kurį laiką dar atlaikysiu. Susikaupsiu. Dabar tik reikia išsilaikyti pakankamai ilgai, kad rasčiau sūnų. O po to viskas gali prasmegti skradžiai žemės.“
Važiuodamas į susitikimą su Jonu ir Evelina, jis bandė prisiminti, ką veikė ir kur buvo praėjusią savaitę. Buvo bent kelios progos, kai kas nors galėjo pasidaryti jo rakto kopiją. Ketvirtadienį striukė kabojo restorane Siodermalme, raktai buvo kišenėje, tad galėjo paimti bet kas. Kitą kartą ji gulėjo ant kėdės kabinete ligoninėje, kabojo personalo kavinėje ir dar daugybėje kitų vietų. Tą patį tikrai galima pasakyti ir apie Benjamino bei Simonos raktus.
Važiuodamas pro rekonstruojamą Fridhemo sankryžą, Erikas sugraibė striukės kišenėje telefoną ir paskambino Simonai.
– Alio? – atsiliepė ji. Iš balso girdėjosi, kad ji įsitempusi.
– Čia aš.
– Ar kas nors atsitiko?
Buvo girdėti, kad ji, regis, važiuoja automobiliu, o paskui viskas staiga nutilo.

– Pagalvojau, kad turėtumėte patikrinti kompiuterį, bet ne tik paštą, o viską: ką jis parsisiuntė, kur lankėsi, ar su kuo nors bendravo pokalbių svetainėse, peržiūrėkit laikinus katalogus...

– Savaime suprantama, – nutraukė ji.

– Nebetrukdau.

– Mes dar netikrinome kompiuterio.

– Slaptažodis „Dambldoras“.

– Žinau.

Erikas pasuko į Polhemo gatvę, paskui į Kungsholmo gatvę. Važiuodamas pro policijos Valdybos pastatą, matė, kaip keičiasi jo išvaizda: iš pradžių fasadas buvo lygus, vario spalvos, paskui išniro betoninis priestatas, ir galiausiai pasirodė aukštas senasis, geltonai nutinkuotas pastatas.

– Negaliu kalbėti, – pasakė ji.

– Simona, ar tu man sakei tiesą?

– Apie ką tu?

– Dėl to, kas įvyko, kad durys buvo atidarytos, kad tu matei, kaip kažkas išvilko Benjaminą...

– O kaip tu manai? – suriko ji ir nutraukė pokalbį.

Erikas nenorėjo ieškoti automobiliui laisvos vietos. Visai nesvarbu, jei ras baudos lapelį, – jis išnyks aname gyvenime. Nieko negalvodamas, vyras pasuko tiesiai priešais policijos pastatą ir pasistatė prieš didžiuosius laiptus, vedančius į Rotušę. Automobilio trumposios šviesos apšvietė senas, gražias, seniai nebenaudojamas medines duris. Ant jų kabojo užrašas raitytomis senoviškomis raidėmis „Detektyvinis skyrius“.

Erikas skubiai apėjo pastatą, Kungsholmo gatve pasiekė parką ir patraukė link Švedijos kriminalinės policijos būstinės. Pakeliui pamatė tėvą su trimis vaikais, kuriems Liucijos dienos proga ant žieminių kombinezonų buvo apvilktos ilgos baltos marškos, varžančios judesius. Ant kepurių buvo užmautos elektrinės karūnos, o vienas pirštinėtoje rankoje laikė elektrinę žvakę. Staiga Erikas prisiminė, kad Benjaminui labai patikdavo būti nešiojamam. Jis apsivydavo rankomis ir kojomis ir sakydavo: „Panešk mane, tėti, tu eši dideliš il štipluš.“

Įėjimas į policiją buvo panašus į didelį šviečiantį stiklinį kubą. Priešais besisukančias duris plieniniais rėmais stovėjo metalinis stovas su kodine spyna ir kortelių skaitytuvu. Erikas uždusęs sustojo ant guminio kilimo priešais dar vienas duris su spyna ir kortelių skaitytuvu. Šviesioje fojė buvo dvejos didelės besisukančios durys, vėl su kodinėmis spynomis. Erikas nuėjo baltomis marmurinėmis grindimis iki priimamojo kairėje pusėje. Ten sėdėjo vyras ir kalbėjo telefonu.

Erikas paaiškino, koks reikalas, darbuotojas linktelėjo, paspaudė kompiuterio mygtukus, o tada pakėlė telefono ragelį.

– Čia priimamasis, – tarė jis pusbalsiu. – Pas jus atėjo Erikas Marija Barkas.

Netrukus jis kreipėsi į Eriką:

– Jis tuoj ateis.

– Ačiū.

Erikas atsisėdo ant žemo suolo be atramos nugarai. Sėdimoji dalis buvo aptraukta juoda, gurgždančia oda. Jis žvilgtelėjo į meno dirbinį iš žalio stiklo, paskui nukreipė žvilgsnį į uždarytas duris. Už didelės stiklinės sienos matėsi dar vienas beveik dvidešimties metrų ilgio stiklinis koridorius, einantis per vidinį kiemelį ir jungiantis šią dalį su kitu pastatu. Staiga Erikas išvydo Joną Liną, einantį pro minkštą kampą dešinėje. Komisaras paspaudė

mygtuką ant sienos ir įėjo pro besisukančias duris. Jis išmetė į šiukšliadėžę banano žievę, pamojavo budėtojui priimamajame ir pasuko tiesiai link Eriko.

Einant į saugomą Evelinos Ek butą Amatininkų gatvėje, Jonas trumpai papasakojo, ką sužinojo per jos apklausas: ji patvirtino, kad į mišką buvo išėjusi nusižudyti, kad Josefas daug metų vertė patenkinti jo seksualines fantazijas, kad jis mušdavo jaunėlę sesutę, jei Evelina nesutikdavo. Kai brolis pradėjo reikalauti sekso, Evelinai pavyko laimėti laiko paaiškinus, kad tai draudžiama, kol jam nesukako penkiolika. Artėjant brolio gimtadieniui, Evelina pasislėpė tetos vasarnamyje Vermdėje. Josefas jos ieškojo, aplankė jos buvusį vaikiną Sorabą Ramadanį ir kažkokiu būdu privertė jį pasakyti, kur Evelina slepiasi. Josefas aplankė seserį per savo gimtadienį, o kai ji atsisakė mylėtis, perspėjo, kuo viskas baigsis, ir kad tai bus jos kaltė.

– Regis, kad Josefas planavo nužudyti bent jau tėvą, – konstatavo Jonas. – Mes nežinome, kodėl jis pasirinko būtent tą dieną, gal tik todėl, kad tėvas tądien liko vienas persirengimo kambaryje. Pirmadienį Josefas pasiėmė švarių drabužių, celofanines batų apsaugas, rankšluostį, tėvo medžioklinį peilį, butelį su benzinu ir degtukų ir nuvažiavo dviračiu į Riodstuhagės stadioną. Nužudęs ir supjaustęs tėvą, ištraukė iš jo kišenės raktus, nuėjo į moterų persirengimo kambarį, nusimaudė ir persirengė. Užrakino duris, vienoje žaidimų aikštelėje sudegino savo sportinį krepšį su kruvinais daiktais ir grįžo namo.

– O tai, kas nutiko namuose? Ar viskas buvo maždaug taip, kaip jis papasakojo per hipnozę? – paklausė Erikas.

– Atrodo, kad ne maždaug, o tiksliai taip pat. Tik mes nežinome priežasties, kodėl jis staiga užpuolė sesutę ir mamą.

Jonas pažvelgė į Eriką.

– Galbūt jam atrodė, kad dar negana, kad dar nepakankamai nubaudė Eveliną.

Netoli bažnyčios Jonas sustojo prie vieno namo įėjimo, paskambino ir pranešė, kad jie vietoje. Tada surinko spynos kodą ir atidaręs duris įleido Eriką į paprastą laiptinę, kurios sienos buvo išmargintos taškeliais.

Liftu pakilus į trečią aukštą, juodu pasitiko du policininkai. Jonas paspaudė jiems rankas. Paskui jis atrakino šarvuotas duris, kuriose nebuvo angos paštui. Prieš atverdamas jas iki galo, Jonas pabeldė.

– Ar galime įeiti? – pasiteiravo Jonas per plyšį.

– Jūs jo neradote, ar ne?

Evelina stovėjo nugara į langą, todėl nebuvo galima aiškiai pamatyti jos veido išraiškos. Vyrai matė tik saulės apšviestų plaukų aureolę.

– Ne, – atsakė Jonas.

Evelina priėjo prie durų, įleido juos ir greitai užrakinusi duris dar kartą patikrino spyną. Kai atsisuko į juos, Erikas pastebėjo, kad jos kvėpavimas padažnėjęs.

– Šitas butas saugomas, čia budi policininkai, – priminė Jonas. – Niekas negali nei pasakyti, nei domėtis, kur jūs esate. Tai prokuroro įsakymas. Evelina, dabar jūs saugi.

– Gal tik tol, kol esu čia. Bet kada nors turėsiu išeiti, o Josefas moka laukti.

Ji priėjo prie lango, žvilgtelėjo į lauką ir atsisėdo ant sofos.

– Kur Josefas gali slėptis? – paklausė Jonas.

– Jūs manote, kad aš kažką žinau.

– Ar žinote? – įsiterpė Erikas.
– Ar jūs mane užhipnotizuosite?
– Ne, – nusišypsojo jis nustebęs.
Mergina nužvelgė Eriką tiriančiu žvilgsniu. Ji buvo be makiažo, akys atrodė pažeidžiamos ir neapsaugotos.
Bute buvo vienas kambarys su plačia lova, dviem foteliais ir televizoriumi, vonios kambarys su dušo kabina ir virtuvė. Langai įstiklinti neperšaunamu stiklu, visos sienos išdažytos pasteline geltona spalva.
Erikas apsidairė ir nusekė paskui ją į virtuvę.
– Čia gana gražu, – pastebėjo jis.
Evelina gūžtelėjo. Ji vilkėjo raudoną megztinį ir išblukusius džinsus. Plaukai buvo atsainiai susukti į kuodą.
– Šiandien atsivešiu kelis savo daiktus, – pasakė ji.
– Gerai. Geriau jausitės, kai...
– Geriau? Iš kur jums žinoti, kas man padėtų pasijausti geriau?
– Aš esu dirbęs su...
– Atleiskite, bet man nusispjauti. Jau sakiau, kad su psichologais ir kuratoriais kalbėti nenoriu.
– Aš čia ne dėl to.
– O dėl ko?
– Noriu rasti Josefą.
Ji atsisuko ir išrėžė:
– Jo čia nėra.
Pats nežinodamas kodėl, Erikas nutarė neprasitarti apie Benjaminą.
– Paklausykite, Evelina, – ramiai kreipėsi jis. – Reikia, kad padėtumėte išsiaiškinti, kas buvo Josefo draugai.
Jos akys blizgėjo, beveik atrodė, kad ji karščiuoja.
– Gerai, – vyptelėjo ji.
– Ar jis turi mergaitę?
Merginos akys susiaurėjo, lūpos kietai susičiaupė.
– Norite pasakyti, be manęs?
– Taip.
Po kiek laiko ji papurtė galvą.
– Su kuo jis bendrauja?
– Su niekuo.
– O su klasės draugais?
Evelina gūžtelėjo.
– Kiek žinau, draugų niekada neturėjo.
– Jeigu jam reikėtų pagalbos, į ką kreiptųsi?
– Nežinau... Kartais kalbėdavosi su alkoholikais prie alkoholinių gėrimų parduotuvės.
– Ar pažįstate juos, ar žinote jų vardus?
– Vienas iš jų turi tatuiruotę ant rankos.
– Kaip ji atrodo?
– Nepamenu... lyg ir žuvis.

Ji atsistojo ir vėl nuėjo prie lango. Erikas sekė ją žvilgsniu. Dienos šviesoje jos jaunas veidas matėsi labai aiškiai. Laibame, ilgame kakle pulsavo mėlyna arterija.

– Kaip manote, ar jis galėtų apsistoti pas ką nors iš jų?

Evelina vos pastebimai gūžtelėjo.

– Taip...

– Ar tai įmanoma?

– Ne.

– Tai ką manote iš tikrųjų?

– Aš manau, kad Josefas ras mane greičiau, nei jūs rasite jį.

Erikas stebėjo ją, atrėmusią kaktą į lango stiklą, ir svarstė, ar paspausti ją labiau. Jos duslus balsas, kupinas nevilties, Erikui rodė, kad ji galbūt žino apie savo brolį kažką daugiau.

– Evelina, ko Josefas siekia?

– Neturiu jėgų apie tai kalbėti.

– Ar jis nori nužudyti mane?

– Nežinau.

– Ką manote?

Mergina giliai įkvėpė ir kimiu balsu vangiai paaiškino:

– Jeigu Josefui pasirodė, kad bandote įsiterpti tarp jo ir manęs, jei jam sukilo pavydas, tai jis taip ir padarys.

– Ką?

– Nužudys jus.

– Norite pasakyti – pamėgins nužudyti?

Evelina sudrėkino lūpas, atsisuko į jį ir nudelbė akis. Erikas norėjo pakartoti klausimą, bet neišspaudė nė žodžio. Staiga pasigirdo barbenimas į duris. Evelina išsigandusi pažiūrėjo į Joną ir Eriką, tada atatupsta pasitraukė gilyn į virtuvę.

Vėl beldimas. Jonas priėjęs pažvelgė per akutę ir atidarė duris. Įžengė du policininkai. Vienas laikė kartoninę dėžę.

– Regis, kad radome viską pagal jūsų sąrašą, – pasakė jis. – Kur pastatyti dėžę?

– Bet kur, – tyliai atsakė Evelina, išeidama iš virtuvės.

– Ar galite brūkštelėti, – paprašė policininkas, paduodamas lydraštį.

Evelina pasirašė ir policininkai išėjo. Jonas užrakino duris. Evelina skubiai priėjo ir patikrino, ar jis gerai užrakino. Tada vėl atsisuko į juos.

– Prašiau, kad jie atvežtų mano daiktų, kurie...

– Taip, jūs minėjote.

Evelina atsitūpė, nuplėšė rudą lipnią juostą ir atidarė dėžę. Ji išėmė sidabro spalvos triušį-taupyklę, paveikslą su angelu sargu ir staiga sustingo.

– Mano nuotraukų albumas, – išlemeno Evelina ir jos lūpos ėmė virpėti.

– Evelina?

– Aš neprašiau paimti albumo, nieko neužsiminiau...

Ji atvertė pirmą lapą, kuriame buvo jos portretas iš mokyklos. Jai buvo gal keturiolika. Nedrąsi šypsena, matėsi dantų kabės. Šviesi oda, trumpa šukuosena.

Evelina atvertė dar vieną lapą ir ant grindų iškrito per pusę perlenktas popieriaus lapas. Ji pakėlė, atvertė ir perskaitė. Jos veidas išraudo.

– Josefas namuose, – sušnibždėjo ji, paduodama laišką.

Erikas išlygino lapą ir kartu su Jonu perskaitė:

Tu priklausai man, tu esi tik mano, aš visus nužudysiu, tai tavo kaltė, nužudysiu tą sumautą hipnotizuotoją, o tu man padėsi, tikrai padėsi, tu parodysi, kur jis gyvena, parodysi, kur jūs krušatės ir švenčiate. Aš jį nužudysiu, o tu žiūrėsi, tada gerai išsiplausi muilu pizę, o aš tave iškrušiu šimtą kartų, tada būsime atsiskaitę ir pradėsime gyventi iš naujo, tik tu ir aš.

Evelina nuleido žaliuzes ir apglėbė savo pečius. Erikas padėjo laišką ant stalo ir atsistojo. „Josefas yra namuose, – pagalvojo jis. – Tikrai namuose. Kitaip nebūtų galėjęs įdėti albumo su laišku.“

– Josefas grįžo į namus, – pasakė jis garsiai.

– O kur daugiau jis būtų galėjęs apsistoti, – ištarė Evelina pusbalsiu.

Jonas nuėjo į virtuvę ir paskambino budinčiam Ryšių centro policininkui.

– Evelina, ar žinote, kaip Josefas galėjo pasislėpti nuo policininkų? – paklausė Erikas. – Juk ten beveik savaitę buvo pilna pareigūnų.

– Rūsyje, – pasakė Evelina ir pažiūrėjo į jį.

– Kas ten?

– Keistas kambarys.

– Jis yra rūsyje! – šūktelėjo Erikas į virtuvę.

Jonas telefono ragelyje girdėjo, kaip budėtojas lėtai barškino klaviatūros mygtukais.

– Palaukite, – paprašė budintis policininkas. – Aš turiu...

– Tai skubu, – nutraukė Jonas.

Po minutėlės policininkas visiškai ramiai pranešė:

– Prieš dvi minutes iš to paties adreso gavome pavojaus signalą.

– Ką? Jerdės gatvė 8 Tumboje? – paklausė Jonas.

– Taip. Kaimynai paskambino, kad namuose kažkas yra.

27

Sekmadienio rytas, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos diena

Kenetas Strengas stabtelėjo ir sukluso, paskui vėl neskubėdamas artinosi prie laiptų. Pistoleto vamzdį laikė nukreipęs į grindis. Iš virtuvės į koridorių sklido dienos šviesa. Simona sekė paskui tėvą ir galvojo, kad išžudytosios šeimos namas primena tą, kuriame juodu su Eriku gyveno, kai Benjaminas buvo mažas.

Kažkur sugirgždėjo grindys arba sienos.

– Ar čia Josefas? – sušnibždėjo Simona.

Bespaudžiant žibintuvėlį, brėžinius ir laužtuvą, jos rankos nutirpo. Laužtuvas ėmė atrodyti nepakeliamai sunkus.

Namuose visiškai tylu. Girgždesio ir duslaus traškesio nesigirdėjo.

Tėvas linktelėjo Simonai duodamas ženklą, kad eitų su juo į rūsį. Simona linktelėjo, nors kiekviena kūno ląstelė priešinosi.

Pagal brėžinius, geriausia vieta slėptuvei – rūsyje. Tėvas buvo pažymėjęs toje vietoje, kur pailginus senosios katilinės sieną, būtų galima padaryti beveik nematomą kambarį. Kitą patalpą brėžinyje tėvas buvo pažymėjęs toliausiame palėpės kampe.

Šalia pušinių laiptų į antrą aukštą buvo nedidelė atvira anga. Sienoje tebebuvo maži vyriai, ant kurių kažkada buvo pakabinti apsauginiai varteliai, kad ten neįlįstų vaikai. Geležiniai laiptai į rūsį atrodė beveik rankų darbo, – suvirinimo vietose matėsi stambūs gumbai. Laiptai buvo padengti storu pilku audeklu.

Kenetas paspaudė elektros jungiklį, bet šviesa neužsidegė. Paspaudė dar kartą, bet lemputė buvo perdegusi.

– Lik čia, – liepė jis tyliai.

Simoną sukaustė siaubas. Į šnerves plūstelėjo sutroškusio, dulkėto oro kvapas, ir ji kažkodėl pagalvojo apie dideles transporto priemones.

– Duok man žibintuvėlį, – paprašė tėvas ir ištiesė ranką.

Ji lėtai ištiesė ranką. Tėvas šyptelėjo, paėmė žibintuvėlį ir ėmė atsargiai leistis žemyn.

– Ei, Josefai? – šūktelėjo tėvas griežtai. – Noriu su tavimi pakalbėti.

Jokio garso. Nei trakštelėjimo, nei kvėptelėjimo.

Simona sugniaužė laužtuvą ir sukluso.

Žibintuvėlio šviesoje matėsi tik sienos ir lubos prie laiptų. Rūsys buvo didelis ir tamsus. Kenetas leidosi žemyn, apšviesdamas pavienius daiktus: baltą plastikinį maišelį, atšvaitus ant seno vaikiško vežimėlio, įrėmintos filmo afišos stiklą.

– Manau, kad galiu tau padėti, – pasakė Kenetas tyliau.

Jis nusileido į rūsį ir pirmiausia skubiai viską apšvietė, ar niekas nepuola iš kokios slėptuvės. Šviesos spindulys slydo grindimis ir sienomis, šokinėjo per visai šalia gulinčius daiktus, metė pasvirusius šešėlius. Paskui Kenetas

dar kartą apžiūrėjo patalpą, bet neskubėdamas ir nuosekliai.

Simona ėmė leistis laiptais. Metalo konstrukcija dusliai bildėjo.

– Čia nieko nėra, – pasakė tėvas.

– O tai ką mes girdėjome? Juk kažką girdėjome.

Pro nešvarų langelį pačiame palubyje sunkėsi dienos šviesa. Akys pamažu apsiprato prietemoje. Rūsyje buvo pilna įvairaus dydžio dviračių, stovėjo vaikiškas vežimėlis, paspirtukai, slidės, duonkepė, baltai aptaškytos kopėčios, čia buvo prikrauta kalėdinių papuošimų, tapetų ritinėlių. Ant vienos dėžės storu žymekliu buvo užrašyta: Josefo komiksai.

Staiga ėmė traškėti lubos ir Simona iš pradžių pažiūrėjo į laiptus, o paskui į tėvą. Atrodė, kad jis neišgirdo ir toliau lėtai artinosi prie durų kitame patalpos gale. Simona pajudino arkliuką-sūpynes. Kenetas atidarė duris ir pažvelgė į vidų – ten buvo skalbykla: sena skalbyklė, džiovyklė ir seno modelio patalynės presas. Šalia geoterminės šilumos siurblio stovėjo didelė spinta, kurią dengė purvina užuolaida.

– Čia nieko nėra, – pasakė jis ir atsisuko į dukterį.

Simona žiūrėjo į tėvą ir į nešvarią užuolaidą už jo nugaros. Audinys nejudėjo, bet visgi atrodė, kad už jo kažkas yra.

– Simona?

Ant medžiagos išryškėjo drėgna, ovali dėmė, lyg kas būtų prispaudęs burną.

– Ištiesk brėžinį, – paliepė tėvas.

Simonai pasirodė, kad dėmė staiga įdubo.

– Tėti, – sušnibždėjo ji.

– Taip, – atsiliepė jis, atsiremdamas į staktą, ir įsikišo pistoletą į dėklą, o tada pasikasė pakaušį.

Kažkas sukrebždėjo, Simona atsisuko ir pamatė, kad arkliukas tebelinguoja.

– Kas yra, Simona?

Tėvas priėjo, paėmė iš jos brėžinį ir ištiesė ant suvynioto čiužinio. Tada pašvietė žibintuvėliu ir apsuko brėžinį, žvilgtelėjo viršun, vėl į brėžinį, paskui priėjo prie plytinės sienos, prie kurios šalia spintos su geltonomis gelbėjimosi liemenėmis stovėjo sena išardyta dviaukštė lova. Ant įrankių stendo kabojo kaltas, įvairūs pjūklai ir spaustuvai. Šalia plaktuko buvo tuščia vieta – trūko didelio kirvio.

Kenetas žvilgsniu išmatavo sieną ir lubas, palinko prie sienos ir pabeldė.

– Kas yra? – paklausė Simona.

– Šiai sienai turi būti mažiausiai dešimt metų.

– Ar už jos kas nors yra?

– Taip, gana didelė patalpa.

– Kaip į ją įeiti?

Tėvas pašvietė į sieną, į grindis prie išardytos lovos. Po rūsį lakstė šešėliai.

– Dar pašviesk ten, – paprašė Simona, rodydama į grindis prie spintos.

Betoninės grindys buvo išbraižytos puslankiu, lyg kažkas būtų stumdyta daug kartų.

– Palaikyk žibintuvėlį, – tarė tėvas ir vėl išsitraukė pistoletą.

Staiga už spintos kažkas sujudėjo, lyg atsargiai ir labai lėtai trauktųsi gilyn.

Simonos pulsas smarkiai pašoko, širdis ėmė daužytis. „Viešpatie, ten kažkas yra“, – pagalvojo ji.

Norėjo pašaukti Benjaminą, bet neišdrįso.

Tėvas mostelėjo jai rodydamas atsitraukti. Simona norėjo kažką pasakyti, bet spengiančią tylą staiga sudraskė tarškesys pirmame aukšte, girdėjosi lūžinėjanti, skilinėjanti mediena. Simona išmetė ant grindų žibintuvėlį, ir viskas dingo tamsoje. Viršuje bildėjo skubrūs žingsniai, rūsio lubos dundėjo, netrukus laiptais į rūsį nuslydo akinančios žibintų šviesos.

– Ant grindų! – isteriškai suriko vyras – Ant grindų!

Simona stovėjo sustingusi ir apakinta kaip žvėris naktį ant kelio priešais atlekiantį automobilį.

– Gulkis, – suriko tėvas.

– Užsičiaupk! – suriko kažkas.

– Ant grindų, ant grindų!

Simona nesuprato, kad čia įsakymas jai, kol staiga gavo stiprų smūgį į pilvą ir buvo prispausta prie grindų.

– Ant grindų, buvo pasakyta!

Simona bandė įkvėpti oro, ėmė kosėti. Rūsyje pasidarė šviesu. Juodos figūros tempė juos siaurais laiptais į viršų. Simonos rankos buvo užlaužtos už nugaros, buvo sunku judėti. Ji paslydo ir susitrenkė skruostą į aštrų metalinį turėklą.

Simona pabandė pasukti galvą, bet kažkas laikė ją tvirtai sugriebęs ir grubiai prispaudė prie sienos šalia rūsio durų.

Keli žmonės stebėjo ją įrėmę žvilgsnius. Simona markstėsi dienos šviesoje, beveik nieko nematydama. Kažkur toliau aidėjo vyriško pokalbio nuotrupos, ji atpažino lakonišką, griežtą tėčio toną. Išgirdus jo balsą, iškilo prisiminimai: ankstyvi rytai prieš mokyklą, kavos kvapas ir per radiją siunčiamos naujienos.

Tik dabar Simona suprato, kad čia policininkai. Gal koks kaimynas pastebėjo tėvo žibintuvėlio skleidžiamą šviesą ir paskambino policijai.

Ją stebėjo nervingas, maždaug dvidešimt penkerių metų policininkas su raukšlelėmis ir pamėlusiais paakiais. Jis buvo plikai nusiskutęs galvą, matėsi gumbuota ir netaisyklinga jos forma. Policininkas kelis kartus perbraukė sau per kaklą.

– Kuo jūs vardu? – paklausė jis dalykiškai.

– Simona Bark, – išlemeno ji. – Aš čia su tėvu, kuris...

– Aš paklausiau, kuo jūs vardu, – nutraukė ją vyras pakeltu tonu.

– Nusiramink, Ragnarai, – pasakė jam vienas kolega.

– Jūs esate prakeikti parazitai, – tęsė tas, atsisukęs į Simoną. – Bet čia tik mano nuomonė apie žmones, kuriems smalsu pamatyti kraują.

Policininkas paniekinančiai prunkštelėjo ir nusisuko. Simona vis dar girdėjo tėvą kalbant. Jis nepakėlė balso, atrodė labai pavargęs.

Ji matė, kad vienas policininkas nusinešė jo piniginę.

– Atsiprašau, – kreipėsi Simona į policininkę. – Mes išgirdome, kad apačioje...

– Užsičiaupk.

– Mano sūnus yra...

– Sakiau, kad užsičiauptum. Užklijuokit jai burną. Jai reikia užklijuoti burną.

Simona matė, kad policininkas, pavadinęs ją parazite, surado plačią juostą, tačiau sustojo, kai atsidarė laukujės durys ir įžengė aukštas blondinas skvarbiomis, pilkomis akimis.

– Jonas Lina, kriminalinė policija, – prisistatė jis su aiškiu suomišku akcentu. – Ką radote?

– Du įtariamuosius, – atsakė policininkė.

Jonas pažiūrėjo į Kenetą ir Simoną.

– Aš perimu šį reikalą. Čia nesusipratimas.

Staiga komisaro skruostuose išryškėjo juoko duobutės. Jis liepė paleisti įtariamuosius. Policininkė priėjo prie Keneto ir nuėmė antrankius, atsiprašė, o paskui, išraudusi iki ausų galiukų, kažką jam pasakė.

Tuo tarpu skustagalvis policininkas tik trypčiojo priešais Simoną ir spoksojo į ją.

– Paleisk ją, – liepė Jonas.

– Jie aktyviai priešinosi ir aš susižeidžiau nykštį, – raportavo policininkas.

– Ar ketini juos sulaikyti?

– Taip.

– Kenetą Strengą ir jo dukterį?

– Man nesvarbu, kas jie tokie, – atrėžė agresyvusis policininkas.

– Ragnarai, – bandė jį raminti policininkė. – Jis mūsų kolega.

– Į nusikaltimo vietą įžengti draudžiama, ir aš pažadu, kad...

– Gana, nusiramink, – nutraukė Jonas ryžtingai.

– Ar aš klystu?

Kenetas priėjo, bet nieko nesakė.

– Ar aš klystu? – pakartojo Ragnaras.

– Aptarsime vėliau, – pasakė Jonas.

– O kodėl ne dabar?

– Dėl tavo paties gerovės, – tarė Jonas pusbalsiu.

Policininkė priėjo prie Keneto ir atsikrenkštusi tarė:

– Atsiprašome dėl to, kas įvyko. Rytoj nupirksime jums tortą.

– Viskas gerai, – atsiliepė Kenetas, padėdamas Simonai pakilti nuo grindų.

– Rūsys, – priminė ji beveik pašnibždom.

– Aš tuo pasirūpinsiu, – pasakė Kenetas ir atsisuko į Joną. – Rūsyje, slaptame kambaryje už spintos su gelbėjimosi liemenėmis, yra vienas ar keli žmonės.

– Dėmesio visiems, – šūktelėjo Jonas. – Yra pagrindo įtarti, kad įtariamasis slepiasi rūsyje. Aš vadovauju šiai operacijai. Būkite atsargūs. Jei jis paimtų įkaitų, deryboms vadovauju aš. Įtariamasis pavojingas, bet šaudykite į kojas.

Jonas pasiskolino apsauginę liemenę ir greitai ją užsimovė. Tada nusiuntė du policininkus už namo ir subūrė aplink save operatyvinę grupę. Jie išklausė skubių jo nurodymų ir visi dingo rūsyje. Metaliniai laiptai bildėjo nuo jų svorio.

Kenetas laikė apkabinęs Simoną, kuri iš baimės drebėjo visu kūnu. Tėvas šnibždėjo jai, kad viskas bus gerai. Simona norėjo išgirsti tik sūnaus balsą, meldėsi, kad bet kurią sekundę iš rūsio pasigirstų jo balsas.

Praėjo vos kelios minutės ir Jonas grįžo, laikydamas apsauginę liemenę rankoje.

– Jis pabėgo, – pranešė komisaras sukandęs dantis.

– Benjaminas, kur Benjaminas? – paklausė Simona.

– Jo čia nėra.

– Bet kambarys...

Simona žengė link laiptų, tėvas mėgino ją sustabdyti, bet ji ištraukė ranką, prasibrovė pro Joną ir nuskubėjo žemyn. Dabar rūsyje buvo šviesu kaip vidurvasarį, – patalpą apšvietė trys dideli prožektoriai. Kopėčios buvo patrauktos ir dabar stovėjo po atidarytu rūsio langeliu. Spinta su gelbėjimosi liemenėmis buvo pastumta į šoną, o angą į slaptavietę saugojo policininkas. Simona lėtai pasuko link jo. Girdėjo, kad tėvas kažką sakė jai už nugaros, bet nesuprato ką.

– Aš privalau, – tarė ji tyliai.

Policininkas iškėlė ranką ir papurtė galvą.

– Deja, negaliu jūsų įleisti.

– Ten mano sūnus.

Simona pajuto, kaip tėvas ją apkabina, ir pabandė išsilaisvinti.

– Simona, jo čia nėra.

– Paleisk mane!

Simona priėjo arčiau ir pažvelgė į kambarį, kuriame ant grindų gulėjo čiužinys, šūsnys senų komiksų, tušti traškučių ir dribsnių pakeliai, žydros plastikinės batų apsaugos, konservų skardinės ir didelis, blizgantis kirvis.

28

Sekmadienio popietė, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos diena

Grįžtant iš Tumbos tėvas piktinosi organizuotumo trūkumu policijoje. Simona nekreipė dėmesio į jo bambėjimą, nieko nesakė, tik žiūrėjo pro automobilio langą. Lauke buvo daug šeimų. Mamos kažkur vedėsi kombinezonais apvilktus mažylius, kurie čiauškėjo su čiulptukais burnose. Keli vaikai per šlapią sniegą bandė stumti rogutes. Visų kuprinės vienodos. Kelios merginos, plaukus pasipuošusios blizgučiais, kažkuo vaišinosi iš vieno maišelio ir susižavėjusios juokėsi.

„Praėjo daugiau nei para, kai Benjaminas buvo pagrobtas, išvilktas iš savo lovos, savo paties namų“, – galvojo Simona, žiūrėdama į rankas ant kelių. Aiškiai tebesimatė raudonos linijos, likusios po antrankių.

Nebuvo jokių ženklų, kad Josefas Ekas susijęs su sūnaus dingimu. Slėptuvėje nerasta jokių Benjamino pėdsakų, tik Josefo. Labiausiai tikėtina, kad Simonai su tėvu nusileidus į rūsį Josefas sėdėjo tame kambaryje.

Simona pagalvojo, kad jis turėjo susigūžti ir klausytis jų, o supratęs, jog jie aptiko slėptuvę, kiek galėdamas tyliau pasiėmė kirvį. O kai kilo sumaištis ir policininkai sugarmėjo į rūsį, o paskui užvilko juodu viršun, Josefas pasinaudojo proga, nustūmė spintą, pastatė kopėčias prie rūsio langelio ir išlindo lauk.

Vaikinukas apgavo policininkus ir pabėgo, jis vis dar vaikšto laisvas. Paskelbta valstybinė paieška, bet Josefas Ekas negali būti susietas su pagrobimu. Maždaug tuo pat metu įvyko tik du dalykai, kaip Erikas ir bandė jai paaiškinti.

– Ar eini? – paklausė tėvas.

Ji pakėlė akis ir pagalvojo, kad lauke atšalo. Tėvas kelis kartus paragino lipti iš automobilio ir eiti vidun, kol Simona pamatė, kad jie jau stovi prie namų.

Simona atrakino duris ir pamatė viršutinius Benjamino rūbus. Širdis suspurdėjo ir pralėkė mintis, kad sūnus namuose. Tik paskui prisiminė, kad jis buvo išvilktas tik su pižama.

Tėvo veidas atrodė papilkėjęs. Pasakęs, kad ketina nusimaudyti po dušu, jis dingo vonios kambaryje.

Simona atsirėmė į prieškambario sieną, užsimerkė ir pagalvojo: „Kad tik atgaučiau Benjaminą, – aš pamiršiu viską, kas įvyko ir kas dar įvyks per šias dienas. Niekada apie tai nekalbėsiu, ant nieko nepyksiu, niekada neprisiminsiu, būsiu tik dėkinga.“

Vonioje tėvas paleido vandenį.

Dūsaudama ji nusispyrė batus, nusisiautusi numetė striukę ant grindų ir nuėjusi į miegamąjį atsisėdo ant lovos. Staiga pamiršo, ką ketino daryti – kažką pasiimti ar tik atsigulti ir truputį pailsėti. Delnu jautė patalo vėsą, pastebėjo iš po pagalvės kyšančias susiglamžiusias Eriko pižamos kelnes.

Kai duše nutilo vandens šniokštimas, ji prisiminė, ko atėjusi – paimti tėvui rankšluostį. Paskui ketino įjungti Benjamino kompiuterį ir mėginti rasti ką nors, kas būtų susiję su pagrobimu. Ji atsistojo, paėmė pilką rankšluostį ir grįžo į koridorių. Vonios durys atsidarė ir pasirodė apsirengęs tėvas.

– O rankšluostis?

– Pasinaudojau mažiausiu.

Jo šlapi plaukai kvepėjo levandomis, vadinasi, prausėsi pigiu muilu prie praustuvės.

– Ar plaukus trinkai muilu?

– Skaniai kvepėjo.

– Buvo šampūno.

– Man nesvarbu.

– Gerai, – nusišypsojo ji ir nusprendė neaiškinti, kam naudojamas mažiausias rankšluostukas.

– Išvirsiu kavos, – pasakė tėvas, eidamas į virtuvę.

Simona padėjo rankšluostį ant spintelės, nuėjusi į Benjamino kambarį atsisėdo ant kėdės ir įjungė kompiuterį. Kambaryje viskas taip pat: patalynė ant grindų, ten pat gulėjo ir nuversta vandens stiklinė.

Pasigirdo operatyvinės sistemos melodija. Simona paėmė pelę ir po kelių sekundžių paspaudė miniatiūrinį paveikslėlį su Benjamino veidu.

Kompiuteris pareikalavo vartotojo vardo ir slaptažodžio. Simona suspaudė „Benjaminas“, o paskui sulaikiusi kvapą įvedė slaptažodį „Dambldoras“.

Monitorius sumirksėjo lyg akis, kuri užsimerkia ir vėl atsimerkia.

Sistema ją įsileido.

Kompiuterio darbalaukio fone buvo nuotrauka su elniu, stovinčiu miško proskynoje, apšviestoje magiška šviesa. Šiaip baikštus gyvūnas atrodė visiškai ramus.

Nors Simona žinojo, kad įsibrovė į pačią slapčiausią Benjamino teritoriją, staiga pasijuto taip, lyg dalis sūnaus vėl būtų su ja.

– Tu genijus, – pagyrė tėvas už nugaros.

– Ne.

Jis uždėjo dukrai ant peties ranką. Simona atidarė pašto dėžutę.

– Kokio senumo laiškus tikrinsime? – paklausė ji.

– Visus.

Simona ėmė atidarinėti vieną gautą laišką po kito.

Vienas klasės draugas klausė apie kažkam renkamus pinigus.

Kitame buvo aptariamas grupinis darbas.

Viename laiške buvo teigiama, kad Benjaminas laimėjęs keturiasdešimt milijonų eurų kažkokioje Ispanijos loterijoje.

Kenetas atnešė du puodelius.

– Kava yra pats skaniausias gėrimas pasaulyje, – pareiškė jis sėsdamasis. – Po šimts, kaip tu įveikei kompiuterį?

Ji gūžtelėjo ir gurkštelėjo kavos.

– Turiu paskambinti Kaliui Jepsonui, kad jo lėtos pagalbos nebereikia.

Simona vartė toliau. Atidarė vieną laišką nuo Aidos, kuriame ji juokingai atpasakojo prastą filmą, o Arnoldą Švarcnegerį pavadino Šreku po lobotomijos.

Savaitinis laiškas iš mokyklos.

Bankas grasina išduoti sąskaitos duomenis.

Facebook, facebook, facebook, facebook, facebook.

Simona prisijungė prie Benjamino *facebook* puslapio. Šimtai užklausimų apie grupę „hypno monkey“.

Visi susiję su Eriku: įvairios pašaipios teorijos apie tai, kad Benjaminas buvęs užhipnotizuotas virsti kvailiu; įrodymai, kad Erikas užhipnotizavęs visą švedų tautą; kažkas reikalavo kompensacijos už Eriko užhipnotizuotą pimpalą.

Simona rado nuorodą į *Youtube* puslapį, kuriame rado trumpą filmą pavadinimu „Šiknius“. Garso takeliui buvo paimta kažkokio mokslininko kalba apie hipnozės svarbą, o filmuke matėsi Erikas, besibraunantis per žmones. Jis netyčia pastūmė seną moterį su vaikštyne, o toji jam už nugaros parodė iškeltą pirštą.

Simona grįžo į gautų laiškų katalogą ir rado trumpą Aidos žinutę, nuo kurios jai kūnas nubėgo pagaugais. Ją apėmė nepaaiškinama baimė, delnai staiga sudrėko. Ji atsisuko į tėvą ir tas iškart suprato.

– Tėti, perskaityk.

Ji pasuko į tėvą monitorių, kad jis galėtų perskaityti Aidos laišką:

Nikė sako, jog Vailordas supyko, kad jis atvėrė nasrus praryti tave. Benjaminai, man atrodo, kad tai iš tikrųjų pavojinga.

– Nikė yra jaunėlis Aidos brolis, – paaiškino Simona.

– O Vailordas? – paklausė tėvas ir giliai įkvėpė. – Ar tu ką nors supranti?

Simona papurtė galvą. Staiga užklupusi baimė susitraukė į tamsų kamuolį, kuris ridinėjosi jos viduje. Ką iš tikrųjų ji žino apie Benjamino gyvenimą?

– Regis, tai vienas iš pokemonų, – prisiminė ji. – Aidos brolis Nikė kalbėjo apie Vailordą.

Simona atidarė išsiųstų laiškų aplanką ir rado nerimą keliantį Benjamino atsakymą:

Nikė turi likti namuose. Neleisk jam eiti prie jūros. Jei Vailordas supyko iš tikrųjų, kam nors iš mūsų baigsis blogai. Mums reikėjo iškart eiti į policiją. Man atrodo, dabar kreiptis per daug pavojinga.

– Velniai griebtų, – nusikeikė tėvas.

– Nesuprantu, ar jie čia rimtai, ar tik žaidžia.

– Į žaidimą nepanašu.

– Ne.

Tėvas išpūtė orą ir pasikasė pilvą.

– Kokie iš tikrųjų yra Aida ir Nikė? – ištarė jis lėtai.

Simona pažiūrėjo į tėvą, nežinodama, ką atsakyti. Jis niekada nesupras tokių kaip Aida – juodai apsirengusios, su daugybe auskarų, tamsiai išsidažiusios mergaitės su tatuiruote iš keistos šeimos.

– Aida yra Benjamino mergina. O Nikė – jos brolis. Kažkur buvo jų nuotrauka.

Ji atsinešė Benjamino piniginę ir rado nuotrauką, kurioje Benjaminas buvo apkabinęs Aidos pečius. Mergina atrodė kiek sutrikusi, o Benjaminas nuoširdžiai juokėsi.

– O kas čia tokia? – nusistebėjo Kenetas, apžiūrinėdamas jos ryškų makiažą.

– Kas ji tokia, – pakartojo Simona lėtai. – Nelabai žinau. Aišku tik tiek, kad Benjaminas ja labai susižavėjęs. Ir kad ji, atrodo, rūpinasi savo broliu. Man regis, jis turi proto negalią.

– Agresyvus?

Simona papurtė galvą.

– Nemanau.

Kiek pagalvojusi, ji pridūrė:

– Jų mama nesveikuoja. Man pasirodė, kad ji serga plaučių emfizema, bet tiksliai nežinau.

Tėvas sunėrė rankas ant krūtinės, atsilošė ir pažiūrėjo į lubas. Paskui atsitiesė ir rimtai tarė:

– Vailordas yra animacinis personažas, ar ne?

– Pokemonas.

– Ar apie tai reikia išmanyti?

– Jei turi tam tikro amžiaus vaikų, būsi girdėjęs apie juos nori to, ar ne.

Iš tėvo žvilgsnio buvo aišku, kad jis nieko nesuprato.

– Pokemonai – tai toks žaidimas.

– Žaidimas?

– Ar pamiršai, kad Benjaminas žaisdavo jį, kai buvo mažesnis? Rinko korteles ir vis pasakojo apie įvairias galias, kaip jie kuo nors pavirsta.

Tėvas papurtė galvą.

– Jis žaidė su pokemonais mažiausiai dvejus metus.

– Bet dabar nebežaidžia?

– Jau per didelis.

– Aš matydavau tave žaidžiančią su lėlėmis, net kai grįždavai iš jojimo stovyklos.

– Na, kas žino, gal jis žaidžia pasislėpęs.

– O koks tas žaidimas?

– Na, kaip čia paaiškinus... Tai gyvūnai, bet netikri. Jie išgalvoti, panašūs į vabalus ar robotus. Nežinau. Kai kurie mieli, kiti šlykštūs. Juos sukūrė japonai dešimtajame dešimtmetyje, regis, pabaigoje, ir pavertė atskira industrija. Tai kišeniniai monstrai, angliškai *pocketmonsters*. Žaidėjai laiko juos kišenėse, juos galima suspausti ir sudėti į mažus kamuoliukus. Visa tai atrodo gana kvaila. Žaidėjai varžosi leisdami savo pokemonams kautis. Savaime suprantama, smurto gana daug. Tikslas – nugalėti kuo daugiau varžovų, nes tada gauni pinigų... žaidėjas gauna pinigų, o pokemonai – taškų.

– Laimi tas, kas surenka daugiausia taškų?

– Nežinau. Atrodo, kad žaidimas niekada nesibaigia.

– Tai čia kompiuterinis žaidimas?

– Ir kompiuterinis taip pat. Kaip tik todėl jis taip išpopuliarėjo. Yra ir televizijos programos, kortų žaidimai, minkšti žaislai, saldainiai, televizijos ir kompiuteriniai žaidimai, *Nintendo* ir taip toliau.

– Kažin, ar man dabar aiškiau, – suabejojo tėvas.

– Nemanau, – numykė ji.

Tėvas pažiūrėjo į Simoną.

– Apie ką galvoji?

– Supratau, kokia šio žaidimo esmė – suaugusieji atsiduria už vaiko pasaulio ribų, – pasakė Simona. – Vaikai paliekami ramybėje, nes mes nesugebame perprasti pokemonų pasaulio, jis mums per didelis, per sudėtingas.

– Manai, kad Benjaminas vėl pradėjo žaisti? – paklausė tėvas.

– Ne, bent jau ne kaip anksčiau. Čia kažkas kita, – nutarė ji, rodydama į monitorių.

– Manai, kad Vailordas yra žmogus?
– Taip.
– Nesusijęs su pokemonais?
– Nežinau... Aidos jaunėlis brolis Nikė pasakojo man apie Vailordą kaip apie pokemoną. Galbūt jis taip kalba. Bet viskas atrodo kitaip, kai Benjaminas rašo: „Neleisk jam eiti prie jūros."
– Kokios jūros? – nesuprato Kenetas.
– Būtent, čia nėra jokios jūros, ji tik žaidime.
– Bet tuo pat metu atrodo, kad Benjaminas suvokia tai kaip tikrą grėsmę, kad viskas rimta, ar ne?
Ji linktelėjo.
– Jūra netikra, o grėsmė – tikra.
– Turime surasti tą Vailordą.
– Tai galėtų būti Lunaras, – tarė ji dvejodama.
Tėvas pažiūrėjo į dukrą ir vyptelėjo.
– Pradedu suprasti, kad į pensiją išėjau laiku.
– Lunaras yra slapyvardis pokalbių svetainėje, – paaiškino Simona ir pasislinko arčiau kompiuterio. – Paieškosiu Vailordo.
Paieškos rezultatas – 85000. Tėvas išėjo į virtuvę ir padidino racijos garsą. Traškesys ir gaudesys sumišo su žmonių balsais.
Puslapis po puslapio ji tyrinėjo informaciją apie pokemonus. *Vailordas yra pats didžiausias iš visų iki šiol atpažintų pokemonų. Šis didžiulis pokemonas plaukioja atviroje jūroje, vienu mauku prarydamas didžiulį kiekį maisto savo milžiniškais nasrais*.
– Štai ir jūra, – pasakė tėvas jai per petį.
Simona negirdėjo, kaip jis grįžo.
Ten buvo parašyta, kaip Vailordas medžioja: aukštai iššoka iš vandens ir nusileidžia tiesiai į žuvų tuntą, prisisemia pilnus nasrus grobio ir nuplaukia sau. Baisu žiūrėti, kaip Vailordas viską nuryja vienu mauku.
Simona patikslino paiešką ir apsiribojo tik švediškais puslapiais. Galiausiai viename forume aptiko pokalbį:
„Labas, kaip gauti Vailordą?"
„Norint gauti Vailordą, pirma lengviau kur nors jūroje pagauti Vailmerį."
„OK, bet kur jūroje?"
„Beveik bet kur, jei tik naudosi *super* meškerę."
– Ar ką nors radai? – paklausė tėvas.
– Galiu užtrukti.
– Peržiūrėk visą paštą, šiukšlinę, bandyk rasti tą Vailordą.
Simona pakėlė akis ir pamatė, kad tėvas vilki savo odinę striukę.
– Ką darysi?
– Važiuoju, – atsakė tas trumpai.
– Kur? Namo?
– Turiu pasikalbėti su Aida ir Nike.

– Ar man važiuoti kartu?

Tėvas papurtė galvą.

– Tu geriau peržiūrėk kompiuterį.

Lydimas iki durų jis mėgino šypsotis. Atrodė labai pavargęs. Dukra apkabino jį ir išleidusi užsirakino duris. Girdėjo, kaip jis paspaudė lifto mygtuką. Staiga Simona prisiminė, kaip kartą visą dieną stovėjo prieškambaryje spoksodama į duris ir laukė tėčio. Tada jai buvo gal devyneri. Tądien ji suprato, kad mama ketina juos palikti. Ji bijojo, kad tėtis taip pat išeis.

Įėjusi į virtuvę pamatė, kad tėvas buvo papjaustęs pyrago tiesiai ant maišelio, iš kurio ištraukė. Kavavirė vis dar įjungta, o ant dugno – tamsios nuosėdos. Atsidavė pridegusia kava. Moterį apėmė panika, kad galbūt ką tik praėjo paskutinės jos laimingo gyvenimo akimirkos, kad jos gyvenimas padalytas į du etapus: pirmas, laimingasis, jau baigėsi, o apie tai, kas jos laukia, Simona nepajėgė galvoti.

Nuėjusi į prieškambarį, iš rankinės išsiėmė telefoną. Kaip ir buvo galima tikėtis, rado kelis praleistus Ylvos skambučius. Ir Šulmano. Simona nutarė jam paskambinti, bet persigalvojo dar nepasigirdus pirmam signalui. Padėjo telefoną ir grįžo prie kompiuterio Benjamino kambaryje.

Lauke – gruodžio tamsa. Atrodo, kad vėjuota, – kabantys gatvės žibintai siūbavo. Jų šviesoje matėsi krintančios šlapios snaigės.

Simona rado ištrintą Aidos laišką: *Apgailestauju, kad turi gyventi melagių namuose*. Laiške buvo prisegtas didelis dokumentas. Simonos pulsas padažnėjo. Kaip tik tą akimirką, kai norėjo parinkti programą, kuri atidarytų tą dokumentą, į duris kažkas pasibeldė. Nors labiau buvo panašu į krebždesį. Simona sulaikė kvėpavimą. Kai sukrebždėjo dar kartą, ji pakilo. Drebančiomis kojomis pasuko į ilgą koridorių, vedantį link prieškambario ir laukujų durų.

29

Sekmadienio popietė, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos diena

Kenetas sėdėjo automobilyje Sundbyberge prie Aidos namo įėjimo ir mąstė apie keistus grasinimus Benjamino elektroniniame pašte: „Nikė sako, kad Vailordas supyko, kad jis atvėrė nasrus praryti tave.“ „Neleisk jam eiti prie jūros.“ Gyvenime jis buvo girdėjęs ir matęs daug baimės apraiškų ir pats žinojo, koks tai jausmas, nes nėra nė vieno žmogaus, kuris nepažintų baimės.

Aidos namas gana mažas, tik trijų aukštų, netikėtai idiliškas, senoviškas ir saugus. Kenetas pažvelgė į dukters duotą nuotrauką. Mergina su daugybe auskarų, juodai apvestos akys. Kažin, kodėl jam sunku įsivaizduoti ją šiame name, prie virtuvinio stalo, kambaryje, kuriame plakatai su arkliais buvo pakeisti afišomis su Marilynu Mansonu.

Kenetas jau ruošėsi lipti iš automobilio ir nutykinti iki balkono, kuris, jo spėjimu, priklauso Aidos šeimai, bet sustingo vietoje, pamatęs, kad pėsčiųjų taku už namo pirmyn atgal vaikštinėja stambi žmogysta.

Staiga atsidarė įėjimo durys ir išėjo Aida. Atrodė, kad ji skuba. Mergina žvilgtelėjo per petį ir iš rankinės išėmė cigarečių pakelį, lūpomis ištraukė vieną cigaretę, prisidegė ir eidama užsirūkė. Ji ėjo link metro stotelės. Kenetas nusekė iš paskos, nusprendęs, kad užkalbins, kai paaiškės, kur ji eina. Pro šalį pradundėjo autobusas, kažkur lojo šunys. Staiga Kenetas pastebėjo, kad stambusis vaikinas, slampinėjęs už namo, pasileido link Aidos. Tikriausiai ji išgirdo, nes atsisuko. Merginos veidas nušvito, blyškiai nupudruoti skruostai ir juodai apvestos akys staiga tapo vaikiškos. Vaikinas ėmė strykčioti priešais ją. Aida paglostė jam skruostą, o jis apkabino merginą. Jie pabučiavo vienas kitam į nosį, o tada Aida pamojavo jam atsisveikindama. Kenetas pasuko link vaikino, nutaręs, kad čia Aidos brolis. Tas ramiai stovėjo ir žvelgė į nueinančią seserį, pamojavo ir apsisuko eiti. Vaikino veidas buvo nuoširdus ir atviras, viena akis smarkiai žvairavo. Kenetas sustojo po gatvės žibintu ir palaukė, kol vaikinas priartėjo dideliais sunkiais žingsniais.

– Labas, Nike.

Nikė sustojo ir išsigandęs pažiūrėjo į jį. Burnos kampučiuose prisikaupė seilių.

– Negalima, – ištarė jis lėtai ir baikščiai.

– Mano vardas Kenetas, aš esu policininkas. Tiksliau pasakius, dabar aš jau per senas ir išėjau į pensiją, bet tai nieko nekeičia, – aš vis tiek esu policininkas.

Vaikinas nustebęs šyptelėjo.

– Ar turi pistoletą?

Kenetas papurtė galvą.

– Ne, – sumelavo jis. – Ir policijos automobilio neturiu.

Nikė surimtėjo.

– Ar policija pasiėmė, kai tu pasenai?

Kenetas linktelėjo.

– Ar tu čia gaudai vagis? – pasidomėjo Nikė.

– Kokius vagis?

Nikė patraukė savo užtrauktuką.

– Kartais jie pavagia iš manęs daiktus, – pasiskundė jis, spirdamas į žemę.

– O kas vagia?

Nikė metė į jį nekantrų žvilgsnį.

– Vagys.

– Na taip, aišku.

– Mano kepurę, mano laikrodį, gražų akmenį su žėrinčiu dryžiu.

– Tu kažko bijai?

Nikė papurtė galvą.

– Tai čia visi geri?

Vaikinas supūškavo ir ėmė dairytis Aidos.

– Mano sesuo ieško baisiausios pabaisos.

Kenetas linktelėjo į spaudos kioską prie metro.

– Ar nori limonado?

Nikė nusekė iš paskos ir ėmė pasakoti:

– Šeštadieniais aš dirbu bibliotekoje. Aš pakabinu žmonių paltus rūbinėje ir duodu jiems lapelį su numeriu. Ten yra tūkstančiai skirtingų numerių.

– Koks tu šaunuolis, – pagyrė Kenetas ir nupirko du buteliukus kokakolos.

Nikė pažiūrėjo į jį patenkintas ir paprašė dar vieno šiaudelio. Tada atsigėrė, nusiraugėjo, dar atsigėrė ir vėl nusiraugėjo.

– Ką tu ten sakei apie savo seserį? – paklausė Kenetas lyg tarp kitko.

Nikė susiraukė.

– Tai vaikinas. Aidos vaikinas. Benjaminas. Šiandien Nikė jo nematė. Bet anksčiau jis buvo piktas, labai piktas. Aida verkė.

– Ar Benjaminas pyko?

Nikė pažiūrėjo į Kenetą nustebęs.

– Benjaminas nepiktas, jis geras. Aida džiaugiasi ir juokiasi.

Kenetas pažiūrėjo į šį stambų vaikiną.

– O kas tada piktas? Kas supyko?

Staiga Nikė sunerimo. Jis pažiūrėjo į butelį ir ėmė kažko dairytis.

– Man negalima imti daiktų...

– Šįkart nieko tokio, pažadu. Tai kas buvo piktas?

Nikė pasikasė kaklą ir nusibraukė nuo lūpų putas.

– Tai Vailordas – jo dideli nasrai, – paaiškino Nikė ir išskėtė rankas.

– Vailordas?

– Jis blogas.

– Kur išėjo Aida?
– Ji neranda Benjamino, tai negerai, – ištarė jis drebančiomis lūpomis.
– O kur ji išėjo?
Nikė papurtė galvą ir beveik verkdamas tarė:
– Oi, oi, oi, man negalima kalbėti su nepažįstamais dėdėmis...
– Žiūrėk, Nike, aš nesu paprastas dėdė, – patikino Kenetas, išsitraukė piniginę ir parodė jam savo nuotrauką, kurioje buvo su policininko uniforma.
Nikė labai įdėmiai apžiūrėjo, o paskui rimtai tarė:
– Dabar Aida eina pas Vailordą. Ji bijo, kad jis galėjo įkąsti Benjaminui. Vailordo nasrai labai dideli.
Nikė vėl išskėtė rankas. Stengdamasis išlikti ramus, Kenetas paklausė:
– Ar žinai, kur Vailordas gyvena?
– Man negalima eiti prie jūros, net per atstumą.
– Kaip nukakti iki jūros?
– Autobusu.
Nikė pačiupinėjo kažką kišenėje ir sušnibždėjo:
– Kartą Vailordas žaidė su manimi, kai aš turėjau sumokėti. Jis tik juokavo. Jie apgavo mane ir privertė suvalgyti vieną nevalgomą dalyką.
Kenetas laukė. Nikė paraudo ir ėmė čiupinėti užtrauktuką. Jo panagės buvo nešvarios.
– Ką tu suvalgei?
Berniuko lūpos vėl suvirpėjo.
– Aš nenorėjau, – ištarė jis. Putliais skruostais nusirito kelios ašaros.
Kenetas paplekšnojo Nikei per petį.
– Regis, kad Vailordas yra tikras bjaurybė, – pasakė Kenetas kaip galėdamas ramiau ir tvirčiau.
– Bjaurybė.
Kenetas pastebėjo, kad Nikė visą laiką kišenėje kažką čiupinėjo.
– Juk žinai, kad aš policininkas. Aš sakau, kad niekas neturi teisės tavęs skriausti.
– Tu per senas.
– Bet aš stiprus.
Nikė pralinksmėjo.
– Ar galite nupirkti man dar vieną kokakolos buteliuką?
– Jei nori.
– Taip, ačiū.
– O ką turi kišenėje? – paklausė Kenetas tarsi abejingai.
Nikė nusišypsojo.
– Tai paslaptis.
– Štai kaip, – numykė Kenetas ir daugiau nieko nebeklausinėjo.
Bet Nikė užkibo.
– O tu nenori sužinoti daugiau? – paklausė jis.

– Tu neprivalai pasakoti, jei nenori.

– Oi, oi, oi, jūs neįsivaizduojate, kas tai.

– Nemanau, kad tai kas nors ypatinga.

Nikė ištraukė ranką iš kišenės.

– Aš pasakysiu, – tarė jis ir atlenkė pirštus.

– Čia mano galios.

Nikės saujoje buvo truputis žemių. Kenetas nustebęs spoksojo į besišypsantį vaikiną.

– Aš esu žemės pokemonas, – paaiškino tas patenkintas.

– Žemės pokemonas?

Nikė vėl sugniaužė kumštį ir įkišo į kišenę.

– Ar žinai, kokios mano galios?

Kenetas papurtė galvą. Tada pastebėjo, kad anapus gatvės palei tamsų, drėgną namo fasadą eina vyras smailiu pakaušiu. Atrodė, lyg jis ko ieškotų ant žemės, krapštydamas lazdele. Kenetui pasirodė, kad jis galbūt bando pažvelgti į butą pirmame aukšte, ir pagalvojo, kad reikėtų pasidomėti, ką jis ten daro. Bet Nikė sulaikė jį už rankos.

– Ar žinai, kokios mano galios? – pakartojo jis.

Kenetas nenoriai atitraukė žvilgsnį nuo ano vyro. Nikė pradėjo vardyti ir lenkti pirštus:

– Aš stiprus prieš visus elektros, ugnies, nuodų, akmenų ir plieno pokemonus. Jie negali manęs įveikti. Prieš juos aš apsaugotas. Tačiau negaliu kautis su skraidančiais pokemonais, žolės ir vabzdžių pokemonais.

– Tikrai? – numykė Kenetas išsiblaškęs. Jam pasirodė, kad vyras sustojo prie vieno lango. Jis apsimetė kažko ieškąs, bet iš tikrųjų žvelgė pro langą.

– Ar klausotės? – paklausė Nikė sunerimęs.

Kenetas nusišypsojo jam, paskatindamas tęsti. Kai apsisuko, vyro nebebuvo. Kenetas įdėmiai pažiūrėjo į pirmo aukšto langą, bet nebuvo matyti, ar jis atidarytas.

– Man netinka vanduo, – aiškino Nikė nusiminęs. – Vanduo man kenkia labiausiai, jis man visai netinka, labai jo bijau.

Kenetas atsargiai išlaisvino ranką iš Nikės gniaužto.

– Truputį palauk, – paprašė jis ir paėjėjo link namo.

– Kiek valandų? – paklausė Nikė.

– Be penkiolikos šešta.

– Tada turiu eiti. Jis supyks, jei vėluosiu.

– Kas supyks? Tavo tėtis?

Nikė nusijuokė.

– Aš neturiu tėčio.

– Tada tavo mama.

– Ne, supyks Ariadas, aš jam turiu kai ką nunešti.

Nikė dvejodamas pažiūrėjo į Kenetą, nuleido akis ir paklausė:

– Gal duotumėte man pinigų? Nes jei nusinešiu per mažai, jis turės mane nubausti.

– Luktelk, – sukluso Kenetas. – Ar pinigų reikalauja Vailordas?

Juodu išėjo iš spaudos kiosko ir Kenetas pakartojo klausimą:
– Ar pinigų reikia Vailordui?
– Ar jums galvoje negerai? Vailordas mane prarytų... bet kiti... kiti, jie gali pas jį nuplaukti.
Nikė žvilgtelėjo sau per petį.
– Kam reikia pinigų?
– Juk sakiau – Ariadui, – atsakė Nikė nekantraudamas. – Ar turite pinigų? Jei duosite, galiu kaip nors atsilyginti. Galiu suteikti jums galių...
– Nereikia, – atsisakė Kenetas ir išsitraukė piniginę. – Ar dvidešimties kronų užteks?
Nikė patenkintas sukrykštė, įsikišo banknotą į kišenę ir nubėgo net neatsisveikinęs.
Kenetas pastovėjo mėgindamas suprasti, ką išgirdo iš vaikinuko. Buvo sunku sujungti tai į visumą. Paskui visgi nutarė jį pasekti. Pasukęs už kampo pamatė Nikę, laukiantį prie šviesoforo. Užsidegė žalia šviesa ir Nikė nuskubėjo per gatvę. Atrodė, kad eina link bibliotekos prie aikštės. Kenetas nusekė iš paskos ir atsistojo palaukti prie bankomato. Nikė nekantriai trypčiojo prie fontano šalia bibliotekos. Vieta buvo prastai apšviesta, bet Kenetas visgi matė, kad Nikė visą laiką čiupinėjo žemę kelnių kišenėje.
Staiga iš krūmų išlindo jaunesnis berniukas ir išėjo į aikštę. Jis priėjo prie Nikės ir kažką pasakė. Nikė iškart atsigulė ant žemės ir padavė jam pinigus. Berniukas suskaičiavo pinigus ir paplekšnojo Nikei galvą. Staiga griebė už striukės apykaklės ir nuvilkęs jį prie fontano įmurkdė veidą į vandenį. Kenetas jau norėjo bėgti ten, bet prisivertė laukti. Jis turi surasti Benjaminą. Šito berniuko išgąsdinti negalima, gal jis Vailordas arba gali nuvesti pas Vailordą. Kenetas stovėjo sukandęs dantis ir skaičiavo sekundes, kada turės lėkti įsikišti. Nikė spardėsi, o kankintojo veidas buvo stulbinamai ramus. Galiausiai jis paleido Nikę ir tas atsisėdo prie fontano kosėdamas ir žiaukčiodamas. Berniukas paplekšnojo Nikei petį ir nuėjo.
Kenetas nuskubėjo per krūmus iš paskos, nusileido molėtu šlaitu iki pėsčiųjų tako, sekė per daugiaaukščių namų kvartalą iki vieno namo durų. Tada paspartino žingsnį ir spėjo sulaikyti beužsiveriančias duris ir kartu įsmukti į liftą. Berniukas išlipo šeštame aukšte, Kenetas jam iš paskos. Apsimetė kažko ieškąs kišenėse ir palaukė, kol berniukas priėjo prie vienų durų ir išsitraukė raktą.
– Berniuk.
Tas nekreipė dėmesio, tad Kenetas priėjęs suėmė jį už striukės ir atsuko į save.
– Seni, paleisk mane, – pareiškė berniukas, žiūrėdamas į akis.
– Ar nežinai, kad iš kitų reikalauti pinigų draudžiama?
Kenetas nustebo, kad berniukas žiūrėjo į jį visiškai ramus.
– Tavo pavardė Johansonas, – nutarė Kenetas, pažiūrėjęs į lentelę ant durų.
– Taip, – šyptelėjo vaikas. – Koks tavo vardas?
– Kenetas Strengas, kriminalinės policijos komisaras.
Berniukas žvelgė į jį be jokios baimės.
– Kiek pinigų paėmei iš Nikės?
– Aš neimu pinigų, kartais man jų duoda, o aš nieko neimu. Visi patenkinti, niekas nesiskundžia.
– Ketinu pakalbėti su tavo tėvais.
– Štai kaip.

– Pakalbėsim?

– Dėde, būk geras, nereikia, – nusišaipė berniūkštis.

Kenetas paskambino į duris. Netrukus jas atidarė stambi, saulėje įdegusi moteris.

– Sveiki. Aš esu kriminalinės policijos komisaras. Bijau, kad jūsų sūnus pateko į bėdą.

– Mano sūnus? Aš neturiu vaikų.

Kenetas pastebėjo, kad berniukas paslapčia šypsosi.

– Jūs nepažįstate šito vaiko?

– Parodykite policininko pažymėjimą, – pareikalavo moteris.

– Šis berniukas...

– Jis neturi policininko pažymėjimo, – nutraukė jį berniūkštis.

– Ne, turiu, – sumelavo Kenetas.

– Jis ne policininkas, – šaipėsi berniukas ir išsitraukė piniginę. – Štai mano mėnesinis autobuso bilietas. Aš panašesnis į policininką negu...

Kenetas atėmė iš jo piniginę.

– Atiduok.

– Aš tik pažiūrėsiu.

– Jis sakė, kad nori pabučiuoti mano pimpaliuką.

– Skambinu policijai, – nutarė išsigandusi moteris.

Kenetas paspaudė lifto mygtuką. Moteris apsižvalgė ir puolė belsti į kaimynų duris.

– Jis davė man pinigų, bet aš nenorėjau eiti su juo.

Atsidarė liftas. Vienas kaimynas pravėrė duris, nenuėmęs apsauginės grandinėlės.

– Palik Nikę ramybėje, – liepė Kenetas pusbalsiu.

– Jis mano, – atrėžė berniukas.

Moteris ėmė šauktis policijos. Kenetas įžengė į liftą, paspaudė žalią mygtuką ir durys užsidarė. Nugara tekėjo prakaitas. Jis suprato, kad berniukas pastebėjo, jog yra sekamas, ir apgavo jį, įviliojo į laiptinę ir atsistojo prie svetimų durų. Liftas lėtai leidosi, šviesa blykčiojo, virš galvos gaudė plieniniai lynai. Kenetas apžiūrėjo piniginę: beveik tūkstantis kronų, vaizdo nuomos punkto kortelė, autobuso bilietas ir sulankstyta mėlyna vizitinė kortelė, kurioje buvo užrašyta: Jūra, Lūudo gatvė 18.

30

Sekmadienio popietė, gruodžio tryliktoji Šventos Liucijos diena

Ant užkandinės stogo buvo uždėta didžiulė besišypsanti dešrelė, kuri viena ranka pylė ant savęs kečupą, o kita rodė iškeltą nykštį. Erikas užsisakė mėsainį su skrudintomis bulvytėmis ir atsisėdo ant aukštos kėdės prie siauro staliuko palei langą. Per aprasojusį stiklą matėsi spynų parduotuvė anapus gatvės. Jos vitrinose šalia įvairių seifų, spynų ir raktų rikiavosi kalėdiniai nykštukai.

Erikas atidarė mineralinio vandens skardinę, gurkštelėjo ir paskambino namo. Jo paties balsas atsakiklyje paragino palikti žinutę. Tada jis paskambino Simonai į mobilųjį, bet ji neatsiliepė. Kai pasigirdo balso pašto signalas, Erikas pasakė:

– Labas, Simona... norėjau pasakyti, kad sutiktumei būti saugoma policijos, nes Josefas Ekas, regis, ant manęs labai įtūžęs... Kol kas tiek.

Po pirmo mėsainio kąsnio tuščią skrandį net suskaudo. Eriką apėmė nuovargis. Jis įbedė plastikinę šakutę į sukepintą bulvytę ir prisiminė Jono veidą, kai perskaitė Josefo laišką Evelinai. Atrodė taip, lyg staiga būtų nukritusi jo kūno temperatūra. Pilkų akių žvilgsnis pasidarė ledinis ir gręžiantis.

Jonas skambino prieš keturias valandas ir pranešė, kad Josefas vėl paspruko. Jis buvo rūsyje, bet pabėgo. Jie nerado jokių pėdsakų, kad ten būta Benjamino. Preliminarūs DNR mėginiai parodė, kad Josefas rūsyje buvo vienas.

Erikas mėgino prisiminti Evelinos veidą ir viską, ką ji tiksliai pasakė supratusi, kad Josefas grįžo namo. Erikas nemanė, kad Evelina iš pradžių tyčia nepapasakojo apie slaptą kambarį. Ji paprasčiausiai užmiršo. Mergina prisiminė slėptuvę tik suvokusi, kad Josefas slepiasi namuose.

„Josefas Ekas nori man pakenkti. Jis pavyduliauja ir nekenčia manęs, įsikalė sau į galvą, kad tarp mudviejų su Evelina yra seksualinis ryšys. Jis nori man atkeršyti. Tačiau nežino, kur aš gyvenu, nes laiške reikalauja, kad Evelina pasakytų. „Tu man parodysi, kur jis gyvena", rašė jis."

– Jis nežino, kur aš gyvenu, – sušnibždėjo Erikas. – Jei Josefas nežino, kur aš gyvenu, jis negalėjo įsibrauti į mano namus ir išvilkti Benjamino.

Erikas dar šiek tiek užkando, nusivalė rankas į servetėlę ir dar kartą pamėgino paskambinti Simonai. Ji turi žinoti, kad Benjaminą pagrobė ne Josefas Ekas. Erikui šiek tiek palengvėjo, nors ir teks viską pradėti iš pradžių. Jis paėmė popieriaus lapą, užrašė Aidos vardą, bet persigalvojo ir suglamžė. „Simona turi prisiminti daugiau. Ji turėjo ką nors matyti."

Jonas Lina ją apklausė, bet ji nieko daugiau neprisiminė. Jie visą savo dėmesį buvo sutelkę į Josefą, į sutapimą, kad jis pabėgo prieš Benjamino pagrobimą. Dabar tai atrodo beveik keista. Juk Eriko visą laiką neapleido nuojauta, kad kažkas ne taip. Juk pirmą kartą į jų butą įsibrauta dar iki Josefo pabėgimo. Jis yra serijinis žudikas, patyręs žudymo malonumą. Pagrobimas neatitiko Josefo schemos. Jis nori pagrobti tik Eveliną, ji yra Josefo

idėja fiks ir motyvacijos šaltinis.

Telefonas suskambo ir Erikas padėjo mėsainį, vėl nusišluostė rankas ir atsiliepė, nepažiūrėjęs į numerį.

– Erikas Marija Barkas klauso.

Girdėjosi traškesys ir tuo pat metu duslus ūžimas.

– Alio? – paklausė Erikas garsiau.

Staiga pasigirdo silpnas balsas.

– Tėti?

Virtuvėje sušnypštė įkaitęs aliejus.

– Benjaminai?

Virėjas apvertė kepamą mėsainį. Telefone girdėjosi bildesys.

– Palauk, aš negirdžiu.

Erikas prasibrovė pro ką tik įėjusius žmones į lauką. Geltonoje gatvės žibinto šviesoje sukosi snaigės.

– Benjaminai!

– Ar girdi mane? – Benjamino balsas atrodė visai čia pat.

– Kur tu? Pasakyk, kur tu!

– Nežinau, tėti. Aš nieko nesuprantu, guliu automobilyje, mes vis važiuojam ir važiuojam...

– Kas tave išsivežė?

– Aš pabudau čia, nieko nemačiau, noriu gerti...

– Ar tu sužeistas?

– Tėti, – pravirko Benjaminas.

– Aš čia, sūnau.

– Kas čia vyksta?

Balsas kaip mažo išsigandusio vaiko.

– Aš tave surasiu. Ar žinai, kur važiuojate?

– Girdėjau balsą, kaip per storą medžiagą, tą akimirką, kai pabudau. Ką jis sakė... Atrodo, kažką apie... namą...

– Ką dar sakė? Koks namas?

– Ne, ne namas... pilaitė.

– Kur?

– Tėti, automobilis sustojo, girdžiu žingsnius, – ištarė persigandęs Benjaminas. – Nebegaliu kalbėti.

Pasigirdo keisti garsai, lyg kas stumdytųsi, sugirgždėjo, Benjaminas sukliko. Balsas buvo šaižus, kupinas baimės. Sūnus buvo siaubingai išsigandęs.

– Paleisk mane, aš nenoriu, prašau, aš pažadu...

Tyla. Pokalbis nutrūko.

Virš stovėjimo aikštelės prie užkandinės snyguriavo. Erikas pažiūrėjo į telefoną, bet nedrįso skambinti, – o jei Benjaminas mėgins dar kartą? Jis laukė prie automobilio tikėdamasis, kad sūnus vėl paskambins. Erikas bandė atgaminti pokalbį, bet mintys visą laiką nuklysdavo. Ausyse aidėjo baimingas Benjamino riksmas. Reikia pranešti Simonai.

Ilga automobilių eilė, šviečianti raudonais galiniais žibintais, vinguriavo į šiaurę ir suskilo kaip gyvatės liežuvis: viena atšaka pasuko į dešinę link universiteto ir 18 greitkelio, o kita į kairę link Karolinskos ligoninės ir 4

greitkelio. Tūkstančiai automobilių lėtai riedėjo per piko valandas. Erikas prisiminė, kad užkandinėje paliko pirštines ir kepurę, bet nesuko dėl to galvos.

Įsėdus į automobilį, rankos drebėjo taip, kad negalėjo įkišti raktelio į užvedimo spynelę. Teko suimti abiem rankomis. Jis pavažiavo atbulas į tamsą ir pasuko į kairę link Valhalos gatvės. Kelias buvo padengtas purvinu, šlapiu sniegu.

Erikas sustojo Diobelno gatvėje ir nupėdino į Dagčių fabriko gatvę. Keista, bet įžengęs į laiptinę ir lipdamas laiptais jautėsi svetimas. Paskambino į duris, palaukė. Pasigirdo žingsniai, skimbtelėjo metalinis durų akutės dangtelis. Simona atrakino duris. Erikas atidarė ir įžengė į pustamsį prieškambarį. Simona paniurusi stovėjo kiek toliau, sukryžiavusi rankas ant krūtinės. Ji vilkėjo džinsus ir mėlyną megztinį.

– Tu neatsiliepi į skambučius.

– Mačiau, kad skambinai, – niūriai atsakė ji. – Kas nors svarbaus?

– Taip.

Jos mina išdavė iki šiol slėptą baimę ir nerimą. Žmona užsidengė burną ranka ir įrėmė į jį akis.

– Prieš pusvalandį man skambino Benjaminas.

– Gerasis Dieve...

Simona žengtelėjo arčiau.

– Kur jis? – paklausė garsiau.

– Nežinau, jis pats nežinojo, jis nieko nežino...

– Ką jis sakė?

– Kad guli automobilyje.

– Ar jis sužeistas?

– Nemanau.

– Bet ką...

– Palauk. Duok telefoną, gal galėsime atsekti, iš kur skambinta.

– Kam skambinsi?

– Policijai. Turiu ryšių...

– Pakalbėsiu su tėčiu, bus greičiau.

Ji paėmė telefoną, o Erikas atsisėdo ant žemo suolo prieškambaryje. Viduje buvo šilta, ėmė kaisti veidas.

– Pažadinau? Tėti, man reikia... Atvažiavo Erikas, jis kalbėjo su Benjaminu. Padėk atsekti vietą. Nežinau. Ne, aš ne... šnekėkis su juo...

Erikas atsistojo ir sumosavo ranka rodydamas, kad nenori, bet visgi paėmė ragelį ir atsiliepė:

– Alio.

– Papasakok, kas atsitiko.

– Norėjau kalbėti su policija, bet Simona pasakė, kad tu išsiaiškinsi greičiau.

– Ji teisi.

– Benjaminas skambino man prieš pusvalandį. Jis nieko nežinojo, nei kur yra, nei kas jį pagrobė. Pasakė tik tiek, kad guli automobilyje... Mums besikalbant, automobilis sustojo, Benjaminas išgirdo žingsnius, paskui kažką sušuko ir pokalbis nutrūko.

Simona vos tramdė verksmą.
– Ar jis paskambino iš savo telefono?
– Taip.
– Nes jis buvo išjungtas... Bandžiau susekti jį dar užvakar. Juk žinai, net nenaudojami telefonai siunčia signalus artimiausiai stočiai.
Kenetas greitai paaiškino, kad teleryšio operatoriai privalo padėti policijai pagal telekomunikacijų įstatymo 25 ir 27 paragrafus, jei minimali bausmė už tiriamą nusikaltimą gali būti mažiausiai dveji metai kalėjimo.
– Ką jie gali sužinoti? – paklausė Erikas.
– Koordinačių tikslumas gali varijuoti, tai priklauso nuo stočių ir perdavimo kokybės, bet jei pasiseks, greitai sužinosime vietą maždaug šimto metrų tikslumu.
– Paskubėk, turi paskubėti.
Erikas perdavė ragelį Simonai.
– Ką pasidarei skruostui? – paklausė jis.
– Ką? A, nieko tokio.
Juodu pažiūrėjo vienas į kitą. Abu pavargę ir sudirgę.
– Ar nori pasilikti, Erikai?
Jis linktelėjo, pastovėjo, tada nusispyrė batus ir pamatęs, kad Benjamino kambaryje šviečia kompiuterio monitorius, nuėjo ten.
– Ką nors aptikai?
Simona sustojo tarpduryje.
– Kelis Benjamino ir Aidos laiškus. Atrodo, kad jiems kažkas grasino.
– Kas?
– Nežinau. Tėtis aiškinasi.
Erikas atsisėdo prie kompiuterio.
– Benjaminas gyvas, – pasakė jis tyliai ir ilgai žiūrėjo žmonai į akis.
– Taip.
– Neatrodo, kad Josefas Ekas būtų su tuo susijęs.
– Girdėjau tavo žinutę telefono atsakiklyje. Sakei, kad jis nežino, kur mes gyvename. Bet jis juk skambino tau į namus, vadinasi, gali...
– Tai visai kas kita.
– Tikrai?
– Pokalbį sujungė sekretorė. Aš prašiau jos, kad sujungtų, jei būtų svarbu. Josefas neturi nei mūsų adreso, nei telefono numerio.
– Bet kažkas pagrobė Benjaminą ir paguldė jį automobilyje...
Simona nutilo.
Erikas perskaitė Aidos laišką, kuriame ji apgailestavo, kad Benjaminas gyvena melagių namuose. Tada atidarė prisegtą dokumentą, kuriame buvo naktį su blykste daryta nuotrauka: gelsvai žalia laukinė pieva. Regis, kad arčiau žemos nudžiūvusios gyvatvorės ji truputį įdubusi. Už jos – ruda medinė tvora. Ryškiai apšviestame pakraštyje matėsi žalias plastikinis krepšys lapams ir kažkas panašaus į bulvių dirvą.

Erikas tyrinėjo nuotrauką, mėgindamas suprasti, ką buvo mėginta nufotografuoti, gal kur nors slypi ežys ar kirstukas, gal tamsoje už ryškios šviesos matosi žmogus, koks nors veidas. Tačiau nieko neįžiūrėjo.

– Kokia keista nuotrauka, – sušnibždėjo Simona.

– Gal Aida prikabino ne tą nuotrauką.

– Gal todėl Benjaminas šį laišką išmetė.

– Turėsime apie tai pakalbėti su Aida...

– Benjamino vaistai, – suaimanavo Simona.

– Žinau.

– Ar suleidai jam antradienį?

Erikui nespėjus atsakyti, Simona išėjo iš kambario į virtuvę. Vyras nusekė iš paskos. Simona stovėjo prie lango ir šnypštė nosį popierinio rankšluosčio gabalėliu. Erikas ištiesė ranką, norėdamas ją paglostyti, bet žmona pasitraukė. Erikas tiksliai žinojo, kada suleido paskutinę dozę. Tas preparatas padeda kraujui krešėti, apsaugo nuo spontaniško smegenų kraujavimo, nuo nukraujavimo, kuris gali kilti net ir dėl staigaus judesio.

– Vaistus suleidau antradienio ryte, po devynių dešimt. Jis ketino čiuožinėti pačiūžomis, bet vietoj to išvažiavo su Aida į Tenstą.

Simona linktelėjo ir šniurkščiodama ėmė skaičiuoti:

– Šiandien sekmadienis. Jam reikėtų suleisti vaistus rytoj arba poryt, – sušnabždėjo ji.

– Jam neiškils rimto pavojaus dar bent kelias dienas, – ramino ją Erikas.

Jis pažiūrėjo į žmoną, jos pavargusį veidą, gražius bruožus, strazdanas, džinsus žemu liemeniu, išlindusį geltonų kelnaičių kraštelį. Jis norėtų čia pasilikti, tik pasilikti, norėtų kartu miegoti. Iš tikrųjų norėtų mylėtis su ja, bet žinojo, kad dar per anksti, per anksti net mėginti, per anksti leisti norams užgimti.

– Eisiu, – sumurmėjo jis.

Simona linktelėjo.

Juodu pažiūrėjo vienas į kitą.

– Paskambink, kai Kenetas atseks pokalbio vietą.

– Kur tu?

– Turiu dirbti.

– Miegi darbo kabinete?

– Tai gana patogu.

– Gali miegoti čia.

Jis nustebo ir staiga nežinojo, ką pasakyti. Tačiau šios tylios akimirkos užteko, kad Simona jo reakciją suprastų kaip abejonę.

– Tai ne kvietimas į lovą, – pridūrė ji skubiai. – Neprisigalvok ko nors.

– Tu taip pat.

– Ar tu persikraustei pas Danielą?

– Ne.

– Mudu nebegyvename kartu, – pareiškė ji pakeltu tonu. – Todėl gali nemeluoti.

– Gerai.

– Kas gerai?
– Persikrausčiau pas Danielą, – sumelavo jis.
– Puiku, – sušnibždėjo Simona.
– Taip.
– Neketinu klausti, ar ji jauna, graži ir...
– Taip.
Jis išėjo į prieškambarį, apsiavė ir uždarė paskui save duris. Palaukė, kol ji užrakino ir užkabino grandinėlę, o tada nusileido laiptais.

31

Pirmadienio rytas, gruodžio keturioliktoji

Simoną pažadino suskambęs telefonas. Pro atitrauktas užuolaidas sklido žiemiškos saulės šviesa. Iš pradžių kilo mintis, kad skambina Erikas, bet paskui suvokė, kad jis neskambins, kad jis šįryt nubus šalia Danielos. Simona pasijuto labai vieniša.

Ji paėmė telefoną nuo naktinio stalelio ir atsiliepė:

– Klausau.

– Simona? Čia Ylva. Bandau prisiskambinti tau jau kelintą dieną.

Sprendžiant iš balso, Ylva buvo labai susijaudinusi. Laikrodis rodė jau dešimtą.

– Mano galva užimta kitais reikalais, – atšovė Simona šaltai.

– Benjamino nerado?

– Ne.

Ylva nutilo. Lange kažkas sumirgėjo ir Simona pamatė, kaip nuo priešais esančio namo stogo byra dažai. Vyrai ryškiai geltonais rūbais grandė apsilaupusią skardą.

– Atleisk, netrukdysiu.

– Kas atsitiko?

– Rytoj vėl atvyks revizorius, kažkas nesutampa. O aš nesugebu galvoti, kai Norenas beldžia į duris.

– Beldžia?

Ylva išleido kažkokį nepaaiškinamą garsą.

– Jis buvo atėjęs su guminiu plaktuku ir tvirtino kuriąs modernų meną, – paaiškino Ylva bodėdamasi. – Jis nebetapąs akvarelių, dabar ieškąs spragų mene.

– Tegul užsiima tuo kur nors kitur.

– Jis sudaužė Peterio Dalo dubenį.

– Ar paskambinai policijai?

– Jie buvo atvažiavę, bet Norenas tik pliauškė apie menininko laisvę. Jie liepė jam laikytis atokiai, dabar jis trankosi lauke.

Simona pakilo iš lovos ir pažiūrėjo į save drabužinės veidrodyje. Atrodė sulysusi ir pavargusi, o veidas – tarsi būtų sudaužytas į daugybę mažų gabalėlių ir vėl sulipdytas.

– O kaip Šulmanas? Kaip jo parodos kambarys?

Ylva pagyvėjo.

– Jis sako, kad turite pasikalbėti.

– Aš jam paskambinsiu.

– Tai kažkas dėl apšvietimo, jis nori tau kažką parodyti.

Ir tada pusbalsiu:
– Nežinau, kaip ten tarp judviejų su Eriku, bet...
– Mes nebegyvename kartu.
– Nes man tikrai atrodo...
Ylva nutilo.
– Kas tau atrodo? – paklausė Simona sukaupusi kantrybę.
– Man regis, Šulmanas tave įsimylėjo.
Simona pažiūrėjo sau į akis veidrodyje ir pajuto, kad širdyje staiga sukirbėjo.
– Teks atvažiuoti, – nusprendė ji.
– Galėsi?
– Tik paskambinsiu vienam žmogui.
Simona padėjo ragelį ir kurį laiką sėdėjo ant lovos. Benjaminas gyvas, tai svarbiausia. Jis gyvas, nors nuo pagrobimo praėjo kelios paros. Tai labai geras ženklas. Tai reiškia, kad pagrobėjas neketina jo žudyti. Jis turi kitų tikslų ir galbūt pareikalaus išpirkos. Ji greitai paskaičiavo, kiek turi pinigų. Kas iš tikrųjų jai priklauso? Butas, automobilis, šiek tiek meno kūrinių. Žinoma, dar galerija. Ji gali pasiskolinti pinigų. Viskas bus gerai. Ji nėra turtinga, bet tėtis gali parduoti vasarnamį ir butą. Jie kartu galės išsinuomoti vieną butą, gyvens bet kur, kad tik ji atgautų Benjaminą, savo berniuką.
Simona paskambino tėvui, bet jis neatsiliepė. Ji paliko trumpą žinutę, kad eina į galeriją, paskui greitai nusimaudė po dušu, išsivalė dantis, persirengė ir išėjo neužgesinusi šviesos.
Lauke buvo šalta, vėjuota, keli laipsniai šalčio. Tyli, mieguista rytinė gruodžio prietema, nuotaika tarsi kapinėse. Pro šalį prabėgo šuo, per balas vilkdamas pasaitėlį.
Vos priėjusi galeriją, per stiklines duris išvydo Ylvos akis. Noreno nesimatė, bet šalia sienos gulėjo laikraštis, sulankstytas kaip Napoleono skrybėlė. Keli Šulmano paveikslai švietė žalsva spalva. Švytintys, akvariumo žalumos aliejinės tapybos kūriniai. Vos įėjus, pripuolė Ylva ir apkabino ją. Simona pastebėjo, kad Ylva pamiršo pasidažyti plaukus, – tiesiame sklastyme matėsi žili ataugę plaukai. Tačiau veidas lygus ir gražiai padažytas, lūpos kaip visada tamsiai raudonos. Ji vilkėjo pilką sijonkelnių kostiumą, pėdkelnes su baltais ir juodais dryžiais ir avėjo gremėzdiškus rudus batus.
– Kaip čia bus gražu, – pasidžiaugė Simona ir apsidairė. – Tu labai daug nuveikei.
– Ačiū, – sušnabždėjo Ylva.
Simona priėjo prie paveikslų.
– Aš įsivaizdavau kitaip, nemaniau, kad kartu jie taip atrodys, – prisipažino ji. – Mačiau juos tik po vieną.
Simona žengtelėjo arčiau.
– Atrodo, lyg jie nutekėtų į šoną.
Ji nuėjo į kitą kambarį, kur ant medinių atramų stovėjo akmeninės plokštės su Šulmano piešiniais pirmykščių žmonių piešimo maniera.
– Jis nori, kad čia pakabintume aliejinius žibintus, – pranešė Ylva. – Pasakiau, kad tai neįmanoma, nes žmonės nori matyti, ką jie perka.
– Ne, jie nenori.
Ylva nusijuokė.

– Tai bus taip, kaip nori Šulmanas?
– Taip. Bus taip, kaip nori jis.
– Pasakyk jam pati.
– Ką?
– Jis sėdi biure.
– Šulmanas?
– Sakė, kad turi kažkam paskambinti.
Simona pažvelgė link biuro, o Ylva atsikrenkštė ir pareiškė:
– Einu nusipirkti pietums sumuštinio...
– Dabar?
– Ai, pagalvojau... – nuleido Ylva akis.
– Eik.
Simona buvo tokia sunerimusi ir nusiminusi, kad pirma turėjo nusišluostyti ištryškusias ašaras. Tada pabeldė į duris ir įžengė vidun. Šulmanas sėdėjo už rašomojo stalo ir čiulpė pieštuką.
– Kaip tu? – paklausė jis.
– Nekaip.
– Taip ir maniau.
Abu nutilo. Ji nuleido galvą. Pasijuto labai pažeidžiama, lyg jos siela būtų apnuoginta. Virpančiomis lūpomis ji išlemeno:
– Benjaminas gyvas. Nežinome, kur jis, kas jį pagrobė, bet jis gyvas.
– Geros naujienos.
– Po velnių, – sušnabždėjo ji ir nusisuko, kad drebančia ranka nusibrauktų ašaras.
Šulmanas švelniai palietė jos plaukus. Ji pasitraukė, nors nežinojo kodėl. Juk iš tikrųjų norėjo, kad jis nesiliautų. Šulmanas nuleido ranką. Jie pažiūrėjo vienas į kitą. Šulmanas vilkėjo juodą minkšto audeklo kostiumą, iš po apykaklės kyšojo gobtuvas.
– Tu apsirengęs kaip nindzė, – šyptelėjo ji nenoromis.
– Nindzę geriau apibūdina terminas „šinobi“. Jis turi dvi reikšmes: „pasislėpęs žmogus“ arba „tas, kuris ištveria“.
– Ištveria?
– Galbūt tai pats sunkiausias menas.
– Vienam neįmanoma, bent jau man.
– Niekas nėra vienas.
– Aš neištversiu, – sušnabždėjo Simona. – Aš baigiu susigraužti, turiu liautis svarsčiusi, nerandu sau vietos. Vis vaikštau ir galvoju, kad tik kas nors atsitiktų. Galėčiau pati trenkti sau į galvą arba sugulti su tavimi į lovą, kad tik atsikratyčiau tos panikos...
Simona staigiai nutilo.
– Tai, ką pasakiau... Atsiprašau, Simai.
– Ką renkiesi – šokti su manimi į lovą ar trankyti sau galvą? – paklausė jis šypsodamasis.

– Nieko, – atsakė ji skubiai.

Supratusi, kad nuskambėjo nekaip, pabandė užglaistyti:

– Aš nenorėjau, aš mielai...

Vėl nutilo. Širdis daužėsi.

– Ką? – paklausė jis.

Jų žvilgsniai susidūrė.

– Aš kaip nesava, todėl taip ir elgiuosi. Žinok, jaučiuosi be galo kvailai.

Ji nuleido akis. Juto, kaip kaista skruostai. Simona atsikrenkštė ir tarė:

– Man reikia...

– Palauk, – sulaikė jis ir ištraukė iš krepšio stiklainį.

Viduje ropojo kažkas panašaus į storus, tamsius drugius. Girdėjosi spragsėjimas. Stiklas buvo truputį aprasojęs.

– Simai?

– Norėjau parodyti tau kai ką nuostabaus.

Vyras parodė jai stiklainį iš arčiau. Simona apžiūrinėjo rudus kūnelius, sparnelių daleles, kuriomis buvo išteptas stiklas, lėliukių likučius. Drugeliai spyrėsi į stiklą karpuotomis kojytėmis ir straubliukais karštligiškai lietė vieni kitų sparnelius ir antenas.

– Kai buvau maža, maniau, kad drugeliai gražūs, kol nepamačiau jų iš arčiau.

– Jie ne gražūs, o žiaurūs, – patikslino Šulmanas šypsodamasis, o paskui surimtėjo. – Man atrodo, kad tai dėl metamorfozės.

Simona palietė stiklainį ir prilietė jo rankas.

– Ar žiaurumas atsiranda dėl virsmo?

– Galbūt, – atsakė jis.

Jie žiūrėjo vienas į kitą ir nebegalvojo, ką kalba.

– Katastrofos mus keičia, – ištarė ji lėtai.

Šulmanas paglostė jos rankas.

– Taip turi būti.

– Bet aš nenoriu būti žiauri, – sušnibždėjo ji.

Jie stovėjo visai arti. Šulmanas atsargiai pastatė stiklainį ant stalo.

– Simona...

Jis pasilenkė ir greitai pabučiavo ją į lūpas.

Simonos kojos ėmė linkti, keliai drebėjo. Švelnus Šulmano balsas ir kūno šiluma, jo švarko kvapas asocijavosi su miegu ir patalyne bei nuostabiomis žolelėmis. Kai Šulmanas perbraukė jai skruostą, o paskui sprandą, Simona pagalvojo, kad buvo pamiršusi nuostabų glamonių švelnumą. Šulmanas šypsojosi. Simona nebenorėjo pabėgti iš galerijos. Ji žinojo, kad tai galbūt vienas iš būdų bent akimirkai atsikratyti širdį ėdančio nerimo. „Tada tebūnie taip“, – nutarė ji. Simona norėjo, kad tai tęstųsi dar bent akimirką, kad galėtų pamiršti siaubą. Jo lūpos artėjo prie jos, ir šįkart Simona atsakė į bučinį. Ji ėmė tankiau kvėpuoti per nosį. Simo rankos slydo jos nugara, strėnomis, klubais. Simona pajuto užplūstančią aistrą, jos lytis degė iš staigaus, aklo troškimo įsileisti jį. Simona išsigando geismo jėgos ir atsitraukė, tikėdamasi, kad Simas nepastebės jos užsidegimo. Ji perbraukė per lūpas ir atsikrenkštė. Šulmanas nusisuko ir ėmė greitai tvarkytis drabužius.

– Kas nors gali įeiti, – bandė ji pasiteisinti.
– Ką darysime? – paklausė Šulmanas drebančiu balsu.
Netarusi nė žodžio, Simona priėjo prie Simo ir vėl pabučiavo. Ji nieko negalvojo, tik norėjo liesti jo odą ir pajusti jo šiltas rankas ant savo kūno. Šulmanas glostė jos strėnas, jo rankos skverbėsi po drabužiais, po kelnaitėmis. Pajutęs, kokia ji sudrėkusi, vyras sudejavo ir prispaudė prie jos gaktos sukietėjusį penį. Simona pagalvojo, kad norėtų mylėtis čia, stovėdama prie sienos, prie rašomojo stalo, ant grindų, ir į nieką nekreipti dėmesio, kad tik bent kelioms minutėms atsikratytų panikos. Širdis daužėsi, kojos drebėjo. Simona prisitraukė Šulmaną prie sienos, ir kai jis praskėtė jos kojas, norėdamas įeiti į ją, Simona sušnabždėjo, kad jis paskubėtų. Tą pat akimirką suskambo durų varpelis, – kažkas įėjo į galeriją. Sugirgždėjo parketas, ir juodu paleido vienas kitą.
– Važiuokime pas mane, – prakuždėjo jis.
Simona linktelėjo ir pajuto, kaip išraudo. Šulmanas nusišluostė lūpas ir išėjo iš biuro. Simona pastovėjo, palaukė atsirėmusi į stalą, nes drebėjo visu kūnu. Susitvarkiusi drabužius, ji nuėjo į galeriją. Šulmanas jau stovėjo prie durų.
– Skanių pietų, – palinkėjo jiems Ylva.
Kai abu tylomis sėdėjo taksi, Simona ėmė gailėtis. „Paskambinsiu tėčiui, o paskui pasakysiu Simui, kad turiu eiti.“ Vien nuo minties, ką ji dabar daro, Simonai pasidarė bloga. Ją draskė kaltė, panika ir geismas.
Užlipus siaurais laiptais ir sustojus penktame aukšte, kol Simas rakino duris, Simona rankinėje ėmė kuistis telefono.
– Turiu paskambinti tėčiui, – teisinosi ji, lyg mėgindama išsisukti.
Simas nieko nepasakė, pirmas įėjo į terakotos spalva išdažytą prieškambarį ir dingo koridoriaus gale.
Ji liko stovėti prieškambario prieblandoje. Ant sienų kabojo daug nuotraukų, o palei lubas buvo padaryta niša paukščių iškamšoms. Šulmanas grįžo jai dar nespėjus paskambinti tėvui.
– Simona, – sušnabždėjo jis. – Ar nenori įeiti vidun?
Ji papurtė galvą.
– Tik valandėlei?
– Gerai.
Simona įėjo į svetainę vis dar nenusivilkusi palto.
– Mes suaugę ir darome, ką norime, – pasakė Šulmanas ir įpylė jiems konjako.
Juodu susidaužė ir gurkštelėjo gėrimo.
– Skanu, – ištarė ji tyliai.
Viena siena buvo vien iš stiklo. Priėjusi ji nužvelgė varinius Siodermalmo stogus ir tamsią užpakalinę elektrinio skydo pusę, kuriame buvo reklamuojama dantų pasta.
Šulmanas priėjo prie jos iš nugaros ir apkabino.
– Ar supratai, kad aš einu dėl tavęs iš proto? – sušnabždėjo jis. – Jau nuo pirmos akimirkos.
– Simai, aš nežinau... Nežinau, ką aš darau, – atsiliepė Simona kimiu balsu.
– O ar tau reikia žinoti? – tarstelėjo Šulmanas šypsodamasis ir ėmė traukti ją į miegamąjį.
Ji pakluso, lyg visą laiką būtų tai žinojusi. Ji suvokė, kad kartu su Simu nueis į miegamąjį. Ji to norėjo. Iki šiol ją sulaikė tik vienas dalykas – nenorėjo būti kaip mama, kaip Erikas. Nenorėjo būti melagė, nenorėjo slapčia

skambinėti ir siuntinėti žinutes. Simona visada manė, kad ji neišdavikė, kad yra apsisaugojusi nuo neištikimybės. Dabar ji visiškai nesijautė išdavike.

Šulmano miegamajame buvo tamsu, sienos išmuštos lyg ir tamsiai mėlyna šilkine medžiaga, tokia pat kaip ilgos užuolaidos ant langų. Pro jas skverbėsi ir kambarį truputį apšvietė šykšti viduržiemio saulė.

Drebančiomis rankomis Simona atsisagstė paltą ir numetė jį ant grindų. Šulmanas nusirengė nuogas ir Simona pamatė, kokie raumeningi jo pečiai, kad jo visas kūnas apžėlęs tamsiais plaukais. Tankesni, smulkiai garbanoti plaukai ėjo nuo tarpkojo iki bambos.

Jis ramiai žiūrėjo į Simoną tamsiomis, švelniomis akimis. Ji ėmė rengtis, bet staiga, stovėdama priešais jį ir stebima, pasijuto siaubingai vieniša. Simas tai pastebėjo, nuleido akis, priėjo ir atsiklaupė priešais. Simona matė jo plaukus, krintančius ant pečių. Simas ėmė braukti pirštu nuo jos bambos iki klubo kaulo. Ji nedrąsiai nusišypsojo.

Šulmanas švelniai pastūmė ją ant lovos ir ėmė mauti kelnaites. Ji pasikėlė, suspaudė kojas ir kelnaitės nuslydo žemyn, pakibdamos ant vienos pėdos. Ji atsigulė, užsimerkė, leido jam praskėsti jos kojas. Jautė jo šiltus bučinius ant pilvo, klubų ir paslėpsnių. Simona garsiai alsavo, braukė pirštais per jo storus, ilgus plaukus. Ji troško, kad Šulmanas įeitų į ją, taip geidė jo, kad vagina pulsavo. Kūno kanalais sruvo kraujas, viduje juto karštį, siurbimą ir kutenimą, kuris per paslėpsnius sklido link vaginos. Simas atsigulė ant jos, Simona išskėtė kojas ir atsiduso, kai jis įsiskverbė į ją. Simas kažką sušnabždėjo, bet ji neišgirdo. Simona spaudė jį prie savęs, o pajutusi visą jo svorį, tarsi nugrimzdo į šiltą, teliūškuojantį užmaršties vandenį.

32

Pirmadienio popietė, gruodžio keturioliktoji

Buvo žvarbi diena, dangus giedras ir žydras. Žmonės vaikščiojo susigūžę. Iš mokyklos namo ėjo pavargę vaikai. Kenetas sustojo prie parduotuvės ant kampo. Ten buvo pakabintas reklaminis skelbimas apie kavą su bandele. Kenetas įėjo vidun ir atsistojo į eilę. Tuo metu suskambo jo telefonas. Pamatęs, kad tai Simonos numeris, jis paspaudė mygtuką su žaliu telefono rageliu.

– Buvai išėjusi?

– Turėjau nueiti į galeriją. Paskui atsirado vienas reikalas...

Simona prikando lūpą.

– Tėti, ką tik išklausiau tavo žinutę.

– Miegojai? Tavo balsas...

– Taip, truputį pamiegojau.

– Gerai.

Kenetas pažiūrėjo į pavargusią pardavėją ir parodė į skelbimą apie kavą su bandele.

– Ar jie išsiaiškino, iš kur Benjaminas skambino?

– Atsakymo dar negavau. Sakė, kad greičiausiai pasakys šįvakar. Kaip tik ketinau jiems skambinti.

Pardavėja Kenetui davė ženklą išsirinkti bandelę, ir jis greitai bedė į tą, kuri jam atrodė didžiausia. Ji įdėjo bandelę į maišelį, paėmė iš Keneto dvidešimt suglamžytų kronų ir mostelėjo prieiti prie kavos automato ir puodelių. Jis linktelėjo, praėjo pro dešrelių grilį ir paėmė vieną puodelį, vis dar kalbėdamas su Simona.

– Ar vakar šnekėjai su Nike?

– Labai geras vaikinukas.

Kenetas paspaudė juodos kavos mygtuką.

– Ar ką nors sužinojai apie Vailordą?

– Gana daug.

– Ką?

– Palauk sekundę.

Jis paėmė iš aparato garuojantį plastikinį kavos puodelį, užspaudė dangtelį ir nuėjo prie vieno iš plastikinių apskritų staliukų.

– Tu dar ten? – paklausė jis ir atsisėdo ant svyruojančios kėdės.

– Taip.

– Man regis, kalba eina apie kelis vaikinukus, kurie įkalė Nikei, kad jie yra pokemonai, ir vilioja iš jo pinigus.

Keneto akį patraukė pasišiaušęs vyras, stumiantis šiuolaikišką vaikų vežimėlį, kuriame gulėjo gana didelė mergaitė su rožiniu kombinezonu ir kiek šypsodamasi papsėjo žinduką.

– Ar tai kaip nors susiję su Benjaminu?
– Vaikinai-pokemonai? Nežinau. Gal jis bandė jiems sutrukdyti.
– Reikia pakalbėti su Aida, – nusprendė Simona susirūpinusi.
– Ketinau šnektelėti su ja po pamokų.
– Ką darysime dabar?
– Turiu vieną adresą.
– Kieno?
– Jūros.
– Prie jūros?
– Tiek ir težinau.
Kenetas siurbtelėjo kavos, atlaužė gabaliuką bandelės ir skubiai įsikišo į burną.
– Kur yra jūra?
– Netoli Frihamneno uosto, – atsakė tėvas kramtydamas, – Lūudeno iškyšulyje.
– Ar galiu važiuoti kartu?
– Tavo reikalai baigti?
– Po dešimties minučių.
– Pasiimsiu automobilį, jis stovi prie ligoninės.
– Paskambink, kai atvažiuosi, aš išeisiu.
– Gerai, iki.
Pasiėmęs puodelį ir likusią bandelę, Kenetas išėjo į gatvę. Šaltis buvo žvarbus ir sausas. Vienas šalia kito žingsniavo keli mokinukai. Vienas dviratininkas pervažiavo sankryžą, nardydamas tarp automobilių. Kenetas sustojo prie perėjos ir paspaudė šviesoforo mygtuką. Jam atrodė, kad pamiršo kažką svarbaus, kad buvo kažką pastebėjęs, bet nesumojo išsiaiškinti. Gatve lėkė automobiliai. Tolumoje girdėjosi policijos sirenos. Kenetas gurkštelėjo kavos per skylutę dangtelyje ir dirstelėjo į moterį, laukiančią anapus gatvės su drebančiu šuneliu. Visai šalia Keneto pravažiavo sunkvežimis, drebindamas žemę. Už nugaros pasigirdo kikenimas, dirbtinis, kaip jam pasirodė. Staiga kažkas jį stipriai pastūmė. Kad išlaikytų pusiausvyrą, jis žengė kelis žingsnius į važiuojamąją dalį, atsisuko ir pamatė dešimtmetę mergaitę, kuri spoksojo į jį išpūtusi akis. „Tikriausiai tai ji pastūmė, – spėjo jis pagalvoti, – aplinkui daugiau nieko nėra." Tą pačią akimirką išgirdo cypiančius stabdžius ir jį pargriovė neįtikėtina jėga, lyg kas būtų trenkęs per kojas didžiuliu kūju. Sprandas trakštelėjo, kūnas iškart tapo minkštas ir nevaldomas. Kenetas krito visu ilgiu ir jį apgaubė tamsa.

33

Pirmadienio popietė, gruodžio keturioliktoji

Erikas Marija Barkas sėdėjo savo kabinete prie rašomojo stalo. Blyški šviesa skverbėsi per langą į tuščią vidinį ligoninės kiemą. Plastikinėje dėžutėje su dangteliu dar buvo salotų likučių. Šalia stalinio šviestuvo su rožiniu gaubtu stovėjo dviejų litrų kokakolos butelis. Erikas atsispausdino Aidos atsiųstą nuotrauką ir ėmė ją tyrinėti: ryški blykstės šviesa tamsoje sukūrė šviesią erdvę, kurioje matėsi laukinė pieva, gyvatvorė ir tvora. Nors jis tyrinėjo nuotrauką, įbedęs į ją nosį, vis tiek nesuprato, koks objektas buvo įamžintas iš tikrųjų. Laikė nuotrauką prie pat akių, mėgindamas įžvelgti, ar kas nors yra plastikiniame segtuve.

Erikas pagalvojo, jog reikia paskambinti Simonai ir paprašyti, kad ji perskaitytų laišką pažodžiui, – ką tiksliai Aida parašė Benjaminui ir ką jis atsakė. Bet paskui nutarė, kad jiems geriau nesikalbėti. Jis negalėjo suprasti, kodėl buvo toks šiurkštus ir pasakė turįs romaną su Daniela. Gal tik todėl, kad troško, jog Simona jam atleistų, ir todėl, kad žmona juo netikėjo.

Staiga vėl prisiminė Benjamino balsą, kai jis paskambino iš bagažinės, – kaip jis stengėsi būti drąsus. Iš medinės dėžutės Erikas išsiėmė rožinę citodono kapsulę ir nurijo ją, užsigerdamas šalta kava. Ranka pradėjo taip drebėti, kad buvo sunku padėti puodelį atgal ant lėkštutės.

„Bagažinėje Benjaminas buvo siaubingai išsigandęs, – pagalvojo Erikas. – Jis norėjo išgirsti mano balsą, nieko nesuprato, nežinojo, kas jį pagrobė, kur jį veža."

Kiek laiko gali prireikti, kol išsiaiškins, iš kur skambinta? Erikas suirzo pagalvojęs, kad atidavė šį reikalą į uošvio rankas. Bet jeigu jis suras Benjaminą, visa kita nesvarbu.

Erikas paėmė ragelį. Reikia paskambinti policijai ir paskubinti. Jis norėjo sužinoti, ar jiems pavyko, gal jau turi kokį įtariamąjį. Erikas paskambino ir paaiškino, koks reikalas, tačiau buvo sujungtas ne su tuo pareigūnu, todėl turėjo skambinti iš naujo. Tikėjosi pakalbėti su Jonu Lina, bet jį sujungė su jaunesniuoju policininku Fredriku Stensundu, kuris patvirtino tvarkąs Benjamino Barko dingimo ikiteisminį tyrimą. Pareigūnas buvo labai supratingas ir pasisakė pats turįs paauglių vaikų:

– Kai jie kur nors išėję, negaliu užmigti visą naktį. Žinau, kad laikas duoti jiems savarankiškumo, bet...

– Benjaminas ne vakarėlyje, – priminė Erikas sunkia širdimi.

– Žinoma. Juk atsirado tam tikrų duomenų, kurie prieštarauja...

– Jis pagrobtas, – nutraukė jį Erikas.

– Aš suprantu, kaip jūs jaučiatės, bet...

– Benjamino paieška nėra prioriteto reikalas, – užbaigė jo sakinį Erikas.

Policininkas nutilo, porą kartų giliai įkvėpė ir tęsė toliau:

– Man svarbu tai, ką jūs sakote, ir galiu patikinti, kad dedame visas pastangas.

– Tai pasistenkite išsiaiškinti, iš kur skambinta.

– Tai ir darome, – prabilo Stensundas griežčiau.

– Labai prašau, – tarė Erikas tyliai ir padėjo ragelį.

Jis sėdėjo su rageliu rankoje. „Jie turi atsekti, iš kur skambinta. Turime sužinoti vietą, apibrėžtą tašką žemėlapyje, kryptį, – dabar mums gali padėti tik tai. Juk Benjaminas pasakė tik tiek, kad girdėjo balsą. Lyg iš po apkloto, – pagalvojo Erikas, bet nebuvo įsitikinęs, ar gerai prisimena. – Ar Benjaminas tikrai sakė, kad girdėjo duslų balsą? Gal tai buvo tik murmesys, panašus į balsą, gal jis negirdėjo jokių ką nors reiškiančių žodžių." Erikas perbraukė sau per burną, pažiūrėjo į nuotrauką ir paklausė savęs, ar kas nors galėtų būti toje aukštoje žolėje, kurioje nieko nesimato. Jis atsilošė ir užmerkė akis, tačiau tas vaizdas išliko: gyvatvorė ir ruda tvora švysčiojo rožine spalva, o gelsvai žalia kalva pasidarė tamsiai mėlyna ir pamažu sklaidėsi. „Kaip medžiaga uždengtas naktinis dangus", – pagalvojo Erikas ir tą pačią akimirką prisiminė, kad Benjaminas minėjo pilaitę.

Jis atsimerkė ir atsistojo. Duslus balsas paminėjo kažkokią pilaitę. Ir kaip jis galėjo pamiršti. Juk prieš automobiliui sustojant, Benjaminas kalbėjo apie pilaitę.

Vilkdamasis viršutinius drabužius, Erikas bandė prisiminti, kur yra matęs tokį namą. Tokių nedaug. Vieną yra matęs į šiaurę nuo Stokholmo, netoli Rosešbergo. Jis greitai prisiminė kelią: važiuoti pro Edo bažnyčią, per Runbį, tada per alėją, per kalvą, pro kolektyvinius sodus, žemyn link Melareno ežero. Neprivažiavus senovinės kapavietės prie Runsos tvirtovės, prie vandens kairėje pusėje stovi pastatas, panašus į sumažintą medinę pilį su bokšteliais ir verandomis, išpuoštą gausybe medžio raižinių.

Erikas nuskubėjo koridoriumi, bandydamas prisiminti iškylą automobiliu su Benjaminu. Jie apžiūrėjo senovinę vikingų kapavietę, vieną didžiausių Skandinavijoje. Abu stovėjo žole apaugusioje elipsėje, sustatytoje iš didelių pilkų lauko akmenų. Buvo vasaros pabaiga, karšta. Erikas prisiminė tvankumą ir drugelius ant stovėjimo aikštelės žvyro, kaip jie susėdo į prikaitusį automobilį ir nuvažiavo atsidarę visus langus.

Leisdamasis liftu į garažą, Erikas prisiminė, kad už kelių kilometrų jis pasuko į kelkraštį, sustojo ir parodęs pilaitę, juokais paklausė Benjamino, ar tas norėtų ten gyventi. „Kur?" – paklausė Benjaminas. „Pilaitėje", – pasakęs jis, bet negalėjo prisiminti, ką sūnus atsakė.

Saulė jau leidosi. Lankytojų automobilių aikštelėje prie Neurologijos skyriaus užšalusiose balose žybčiojo įkypi spinduliai. Pasukus link pagrindinio įėjimo, po ratais sugirgždėjo ant asfalto pabertas žvyras.

Erikas suvokė, kad Benjamino minėta pilaitė greičiausiai nėra ta, kur jis dabar važiuoja, bet negalima atmesti, kad tai įmanoma. Jis važiavo Europos greitkeliu numeris 4. Temo, prieblandoje darėsi sunkiau ką nors įmatyti, ir Erikas ėmė markstytis. Kad temsta, jis suvokė tik tada, kai dangaus pakraščiai nusidažė mėlynai.

Po pusvalandžio vyras privažiavo pilaitę. Per tą laiką jis keturis kartus mėgino prisiskambinti Kenetui, nes norėjo paklausti, ar jis sužinojo, iš kur skambinta, bet uošvis neatsiliepė. Erikas jam taip pat nepaliko jokios žinutės.

Dangus virš didelio ežero buvo dar apyšviesis, bet miške jau tvyrojo visiška tamsa. Siauru keliuku jis lėtai įvažiavo į nedidelę gyvenvietę, kuri per ilgesnį laiką buvo išaugusi palei ežerą. Automobilio žibintų šviesos slydo naujais ir amžių sandūroje pastatytais namais bei nedideliais vasarnamiais, blykstelėjo atsispindėjusios keliuose languose ir sumirgėjo ant įvažiavimo į kiemą, kuriame stovėjo triratukas. Erikas pristabdė ir už aukštos gyvatvorės pamatė pilaitę. Tada pavažiavo tolėliau ir sustojo kelkraštyje už kelių namų. Išlipęs iš automobilio, grįžo atgal ir atidaręs vartelius įėjo į kiemą, kuriame stovėjo tamsių plytų namas. Apėjęs jį pamatė vėliavos stiebą,

į kurį plakėsi vėliavos pakėlimo virvė. Erikas perlipo per tvorą į kitą sklypą ir praėjo pro baseiną, uždengtą traškančia plėvele. Didžiuliuose žemo namo languose į ežero pusę buvo tamsu. Akmeninis takelis apkritęs tamsiais lapais. Erikas paspartino žingsnį ir ėmė brautis per gyvatvorę. Anapus turėjo būti ana pilaitė. „Šitas sklypas labiausiai apsaugotas nuo svetimų žvilgsnių“, – pagalvojo jis.

Keliu pravažiavo automobilis, apšviesdamas kelis medžius, ir Erikas prisiminė keistą Aidos nuotrauką. Geltona žolė ir krūmai. Jis prisiartino prie didelio medinio namo ir pastebėjo, kad viename iš kambarių sklido mėlyna šviesa.

Pilaitės langai aukšti, rėmeliais padalyti į daug mažų kvadratukų, toli išsikišęs stogas išpuoštas į nėrinius panašiais drožiniais. „Turėtų būti nuostabus vaizdas į ežerą“, – pagalvojo Erikas. Dėl aukšto šešiakampio bokštelio, dviejų stiklinių erkerių ir bokštelių ant stogo namas buvo panašus į miniatiūrinę medinę pilaitę. Dauguma lentų buvo prikaltos horizontaliai, bet vienoje vietoje linija lūžo, sukurdama daugiamatės erdvės efektą. Įėjimą puošė drožtos kolonos ir gražus užsmailintas stogelis.

Priėjęs prie lango Erikas pamatė, kad mėlyną šviesą skleidė televizorius. Kažkas žiūrėjo dailųjį čiuožimą: kameros sekė sklandžias figūras, šuolius su suktukais ir staigius sustojimus užkirtus geležtėmis. Ant kambario sienų šokinėjo mėlyna šviesa. Ant sofos sėdėjo storas vyras pilkomis sportinėmis kelnėmis. Jis pasitaisė akinius ant nosies ir vėl atsilošė sofoje. Regis, kad kambaryje jis vienas. Ant stalo stovėjo tik vienas puodelis. Erikas bandė įžvelgti, kas gretimame kambaryje. Kažkas tyliai sukrebždėjo anapus stiklo. Erikas nuėjo prie kito lango, pro kurį pamatė miegamąjį, nepaklotą lovą ir uždarytas duris. Ant naktinio stalelio šalia stiklinės su vandeniu gulėjo suglamžytos popierinės nosinės. Ant sienos – Australijos žemėlapis. Lauke ant palangės lašėjo. Erikas nuslinko prie kito lango. Ten užuolaidos buvo užtrauktos ir pro jas nieko nesimatė, bet vėl pasigirdo tas keistas krebždėjimas ir dar lyg caksėjimas.

Vyras apėjo šešiakampį bokštelį ir pažvelgė į valgomąjį. Ant blizgančių medinių grindų stovėjo tamsūs baldai. Erikui pasirodė, kad jie retai naudojami. Prie sekcijos gulėjo kažkoks juodas daiktas, panašus į gitaros dėklą. Vėl krebždesys. Erikas palinko prie stiklo ir pridengė jį rankomis, kad netrukdytų pilko dangaus atspindžiai lange, ir kambaryje pamatė link lango bėgantį didelį šunį. Tas bilstelėjo į sieną, atsirėmė į stiklą priekinėmis letenomis ir ėmė loti. Erikas atsitraukė atbulas, vos nepargriuvo ant vazono ir greitai apėjo namą. Širdis daužėsi.

Šuo netrukus nutilo. Užsidegė lauko šviestuvai, bet netrukus vėl užgeso.

„Ir ką aš čia veikiu?“ Erikas pasijuto baisiai vienišas, nežinojo, ko griebtis, ir nutarė, kad bus geriausia grįžti į kabinetą ligoninėje.

Apėjęs visą namą, jis atsidūrė kieme prie paradinio įėjimo. Prie apšviestų durų stovėjo tas pats storulis, apsivilkęs pūkinę striukę. Pamatęs Eriką, vyriškis sunerimo. Galbūt jis tikėjosi išvysti išdykaujančius vaikus arba stirną.

– Sveiki, – pasisveikino Erikas.

– Čia privati nuosavybė, – šūktelėjo vyriškis šaižiu balsu.

Viduje prie durų pradėjo loti šuo. Erikas priėjo arčiau ir pamatė, kad kieme stovi geltonas sportinis automobilis tik su dviem sėdynėmis. Bagažinė buvo akivaizdžiai per maža įkišti žmogų.

– Čia jūsų *Porsche*? – paklausė Erikas.

– Taip.

– Ar turite daugiau automobilių?

– Kodėl klausiate?

– Dingo mano sūnus.

– Daugiau automobilių neturiu. Ir ką?

Erikas užsirašė registracijos numerį.

– Gal dabar išeisite?

– Taip, – tarė Erikas ir pasuko link vartelių.

Paskui jis dar pastovėjo tamsoje, žiūrėdamas į pilaitę, o tada nuėjo prie automobilio. Išsiėmęs medinę dėžutę su papūga ir laukiniu žmogeliuku, išbėrė į delną kelias mažas, apvalias, slidžias tabletes, suskaičiavo stumdydamas nykščiu ir nurijo.

Kiek padvejojęs, paskambino į namus Simonai, bet ji neatsiliepė. Greičiausiai ji namuose pas tėvą, valgo sumuštinius su saliamiu ir marinuotais agurkais. Ištęsti signalai draskė tylą. Erikas įsivaizdavo savo tamsų butą, prieškambarį ir jame kabančius rūbus, sieninius šviestuvus, virtuvę su ilgu siauru ąžuoliniu stalu ir kėdėmis. Ant kilimėlio prie durų guli paštas – krūva laikraščių, sąskaitų ir reklaminių leidinių plastikiniuose maišeliuose. Kai pasigirdo atsakiklio signalas, Erikas išjungė telefoną, nepalikęs jokios žinutės. Užvedė automobilį, apsisuko ir grįžo į Stokholmą.

„Neturiu pas ką nuvažiuoti“, – pagalvojo jis. Likimo ironija – tiek metų tyrinėjo grupių dinamiškumą ir kolektyvų psichoterapiją, o dabar pats yra visiškai vienišas ir atstumtas. Nėra nė vieno žmogaus, į kurį galėtų kreiptis, su kuriuo norėtų pakalbėti. Bet varomoji jėga jo karjeroje visgi buvo žmonių kolektyvai. Jis norėjo suprasti, kodėl žmonių grupės, išgyvenusios karą, po traumos atsitiesdavo lengviau negu vieniši žmonės, kodėl grupė susijusių kankintų žmonių po dvasinės traumos pasveikdavo greičiau už pavienius kankintus žmones. „Kaip mus gydo bendrystė? – klausdavo jis savęs. – Ar gydo kitų atpažinta trauma, jos iškėlimas iš pasąmonės į sąmonę, normalizavimas ar faktinis solidarumas?“

Važiuodamas apšviestu greitkeliu, Erikas paskambino Jonui į darbą. Po penkių signalų išjungė ir nutarė paskambinti į mobilųjį.

– Jonas klauso, – pasigirdo išsiblaškiusio žmogaus balsas.

– Labas, čia Erikas. Josefo Eko dar nesugavote?

– Ne, – atsiduso Jonas.

– Atrodo, kad jo veiksmai visai nenuspėjami.

– Erikai, jau sakiau tai anksčiau ir toliau tvirtinsiu. Sutikite būti saugomi policijos.

– Mano prioritetai kiti.

– Žinau.

Abu nutilo.

– Benjaminas daugiau neskambino?

– Ne.

Pas Joną Erikas išgirdo balsą, gal buvo įjungtas televizorius.

– Kenetas turėjo nustatyti, iš kur skambinta, bet jis...

– Girdėjau. Bet gali užtrukti, – pasakė Jonas. – Reikia nusiųsti techniką būtent į tą komutatorių, būtent į tą bazinę stotelę.

– Tada jie bent jau žino, kuri stotelė.

– Aš manau, kad operatorius gali tai išsiaiškinti iškart.

– Ar galite sužinoti bazinę stotelę?

Jonas trumpam nutilo, o paskui paklausė:

– O kodėl nepakalbate su Kenetu?

– Negaliu jam prisiskambinti.

Jonas tyliai atsiduso.

– Aš pabandysiu, bet daug nepažadu.

– Kodėl?

– Greičiausiai sužinosiu tik tiek, kad bazinė stotelė yra Stokholme, o iš to jokios naudos, kol technikas nepatikslins koordinačių.

Ragelyje Erikas išgirdo garsą, panašų į tokį, kai atsuki stiklainio dangtelį.

– Ruošiu mamai žaliąją arbatą, – paaiškino Jonas.

Girdėjosi, kaip jis atsuko vandens čiaupą, paleido vandenį ir vėl užsuko.

Erikui sekundei užėmė kvapą. Jis suvokė, kad Jonas pirmiau turi surasti Josefą Eką, kad Benjamino atvejis policijai nėra išskirtinis įvykis, – iš namų dingęs paauglys toli gražu nėra įprastas užsiėmimas kriminalinei policijai. Bet Erikas turėjo paprašyti, negalėjo tiesiog tylėti.

– Jonai, noriu paprašyti, kad imtumėtės Benjamino pagrobimo bylos, labai prašau, man būtų...

Jis nutilo, iš įtampos suskaudo žandikaulius, – nepastebėjo, kad taip stipriai buvo sukandęs dantis.

– Abu žinome, – tęsė Erikas, – kad čia neįprastas pagrobimas. Kažkas įšvirkštė Simonai ir Benjaminui chirurgijoje naudojamų nuskausminamųjų. Žinau, kad jums svarbiausia surasti Josefą Eką, ir suprantu, kad dabar, kai tarp Benjamino dingimo ir Josefo neliko sąsajų, mano sūnaus paieška nebėra jūsų reikalas. Bet galbūt atsitiko kažkas žymiai baisesnio...

Erikas nutilo, nes pajuto esąs per daug susijaudinęs.

– Aš minėjau, kokia liga serga Benjaminas, – prisivertė jis kalbėti toliau. – Po dviejų dienų baigsis vaistų poveikis ir jam reikės naujos dozės vaistų, reguliuojančių kraujo krešėjimą. Po savaitės spaudimas kraujagyslėse bus toks, kad jį gali suparalyžiuoti, prasidėti kraujavimas smegenyse arba plaučiuose, jei jis užsikosėtų.

– Jį reikia surasti.

– Ar galite padėti?

Eriko prašymas tarsi pakibo ore. Nesvarbu. Jis gali maldauti pagalbos atsiklaupęs. Ranka, laikanti ragelį, suprakaitavo.

– Aš negaliu tiesiog perimti ikiteisminio tyrimo iš Stokholmo policijos, – priminė Jonas.

– Tyrimui vadovauja Fredrikas Stensundas. Jis atrodo malonus, bet neišeina iš savo šilto kabineto.

– Manau, kad jie žino, ką daro.

– Nemeluokit man.

– Nemanau, kad galiu perimti šią bylą, – pripažino Jonas prislėgtas. – Nieko negaliu padaryti. Bet tikrai noriu padėti. Gerai pagalvokite, kas galėjo pagrobti Benjaminą. Gali būti bet kas, išvydęs jus laikraščių antraštėse. Gali būti ir pažįstamas žmogus. Jei neturėsite įtariamojo, nebus ir bylos, ničnieko. Turite pagalvoti, permąstyti savo gyvenimą, ir ne vieną kartą, prisiminkite visus pažįstamus, visus Simonos ir Benjamino pažįstamus. Pasvarstykite

apie kaimynus, giminaičius, kolegas, pacientus, konkurentus, draugus. Gal kas nors grasino? Arba Benjaminui? Pasistenkite prisiminti. Tai gali būti ir spontaniškas poelgis, ir planuotas daug metų. Gerai pamąstykite, Erikai. Paskui paskambinkite man.

Erikas jau žiojosi dar kartą paprašyti, kad Jonas imtųsi šio tyrimo, bet ragelyje išgirdo pypsėjimą. Jis sėdėjo automobilyje ir žiūrėjo, kaip greitkeliu pro šalį lekia automobiliai. Akys perštėjo.

34

Gruodžio penkioliktosios naktis

Eriko kabinete buvo šalta ir tamsu. Jis nusispyrė batus. Kabindamas paltą užuodė šlapių augalų kvapą. Drebėdamas užkaitė vandenį ir pasidarė arbatos, išgėrė dvi stiprių raminamųjų tabletes ir atsisėdo prie rašomojo stalo. Užsidegė tik stalinę lempą. Erikas žvelgė į tamsą už lango ir juodame stikle šalia lempos atspindžio matė ir savo veidą. „Kas manęs nekenčia? Kas man pavydi, nori nubausti, nori iš manęs viską atimti, gyvybę ir tai, kas manyje gyva? Kas nori mane sutriuškinti?“

Erikas pakilo nuo rašomojo stalo, uždegė lubų šviestuvą ir ėmė žingsniuoti pirmyn atgal. Stabtelėjo, siekė telefono, bet apvertė ant stalo puodelį su vandeniu. Viena srovelė pamažu artėjo prie medicininio žurnalo. Negalėdamas susikaupti, jis surinko Simonos mobiliojo telefono numerį ir paliko trumpą pranešimą balso pašte, – paprašė jos dar kartą patikrinti Benjamino laiškus. Po to jis nebegalėjo ištarti nė žodžio.

– Atleisk, – galiausiai ištarė tyliai ir numetė telefoną ant stalo.

Koridoriuje suūžė liftas, skambtelėjo atsidarančių durų signalas, o paskui pasigirdo pro šalį traukiama ligoninės lova.

Pradėjo veikti vaistai ir jis pajuto pamažu tarsi šiltą pieną kylančią ramybę. Jautėsi taip, lyg kristų iš didelio aukščio vėsiame ir tyrame ore ir panirtų į šiltą, deguonies prisotintą vandenį.

– Susiimk, – liepė pats sau.

„Kažkas pagrobė Benjaminą ir nori man pakenkti. Turiu ką nors prisiminti.“

– Aš tave surasiu, – sušnabždėjo jis.

Erikas pažiūrėjo į sušlapusius medicininio žurnalo puslapius. Vienoje nuotraukoje pamatė virš stalo palinkusią naująją Karolinskos ligoninės vadovę. Jos atvaizdas buvo patamsėjęs ir neryškus dėl vandens dėmės. Erikas norėjo patraukti žurnalą, bet tas buvo prilipęs prie stalo, todėl prie stalviršio liko prikibusi popieriaus skiautė, kurioje matėsi dalis reklaminio skelbimo ir perpus perplėštos angliškos antraštės *Pasaulio sveikatos konferencija* raidės. Jis atsisėdo prie stalo ir nagu ėmė krapštyti skiautę, bet staiga sustojo, pamatęs raides e v A.

Iš atminties ėmė kilti lėta banga, kupina atšvaitų ir lūžių, o paskui išryškėjo atvaizdas moters, kuri atsisakė grąžinti, ką pavogusi. Jos vardas Eva. Moters lūpos plonos ir įtemptos, ant jų matosi šiek tiek putų. Ji jaučiasi pažeminta ir įsiutusi rėkia: „Jūs tik imate! Vis imate, imate ir imate! Po velnių, ką sakytumėt, jei aš paimčiau ką nors jūsų? Kaip jaustumėtės?“ Ji užsidengė veidą rankomis ir vis kartojo, kad jo nekenčia, gal šimtą kartų, kol galiausiai nusiramino. Skruostai išbalę, akys paraudusios. Moteris žiūrėjo į jį išsekusi, iš akių matėsi, kad ji nieko nesuvokia. Erikas ją prisimena, labai gerai prisimena.

Eva Blau. Jis žinojo, kad padarė klaidą, sutikdamas ją priimti kaip pacientę, jautė tai nuo pat pradžių.

Praėjo jau daug metų. Jis taikė hipnozę kaip stiprią ir veiksmingą terapijos dalį. Eva Blau. Šis vardas iškilo iš tolimos praeities, iš to laiko, kai jis dar nebuvo atsisakęs darbo su hipnoze, kol dar nebuvo prisiekęs niekada

daugiau tuo neužsiimti.

Tuo metu jis labai tikėjo hipnoze. Juk matė, kad užhipnotizavus pacientus vienas kito akivaizdoje, išpuolis prieš žmogų, nusikaltimas ir pažeminimas nebeatrodydavo tokie susiję. Tada sunkiau paneigti ir lengviau atsitiesti. Kaltė padalijama, išnyksta nusikaltėlio ir aukos tapatybė. Būdamas kambaryje su žmonėmis, kurie patyrė tą patį, žmogus nebekaltina savęs dėl to, kas atsitiko.

Kodėl Eva Blau tapo jo paciente? Erikas neprisiminė, kokia buvo jos trauma. Per savo karjerą jis matė daug siaubingų likimų. Pas jį ateidavo žmonės, kurių gyvenimas būdavo žlugęs. Dažnai jie būdavo agresyvūs, visada išsigandę, jiems būdingas sutrikęs elgesys, paranoja. Žmonės dažnai žalodavosi arba bandydavo nusižudyti. Daugelis jų būdavo per plauką nuo psichozės ar šizofrenijos. Jo pacientai būdavo patyrę sistemingą smurtą, kankinimą, suvaidintą mirties bausmę, kraujomaišą, prievartavimą, jie buvo netekę vaikų, stebėję siaubingus dalykus arba priversti juose dalyvauti.

„Ką ji pavogė? Aš apkaltinau ją vagyste, bet ką ji pavogė?“

Erikas niekaip negalėjo prisiminti. Pakilo, žengė kelis žingsnius, sustojo ir užsimerkė. Atsitiko kažkas daugiau, bet kas? Kartą Evai pasakė, kad galėtų paieškoti jai kitos terapinės grupės. Kodėl jis neprisimena, kas atsitiko? Ar Eva Blau jam grasino?

Dabar galėjo prisiminti tik gana ankstyvą susitikimą čia, darbo kabinete: Eva Blau buvo plikai nusiskutusi galvą ir pasidažiusi tik akis. Ji sėdėjo ant sofos, atsisagstė palaidinę ir dalykiškai parodė jam savo baltas krūtis.

„Jūs buvote mano namuose“, – pasakė Erikas. „O jūs buvote mano namuose“, – atrėžė ji. „Eva, jūs apie savo namus man tik pasakojote. Visai kas kita – įsilaužti.“ – „Aš neįsilaužiau.“ – „Jūs išdaužėte langą.“ – „Langą išdaužė akmuo“.

* * *

Erikas atrakino dokumentų spintą ir ėmė ieškoti. „Kažkur čia. Žinau, kad čia turiu užrašus apie ją.“

Kai jo pacientai dėl kokių nors priežasčių pasielgdavo kitaip, nei buvo galima tikėtis, jeigu jų elgsena neatitikdavo būsenos, Erikas visada išsaugodavo medžiagą, kol neišsiaiškindavo elgsenos nukrypimų.

Tai būdavo užrašai, pastabos ar koks nors pamirštas daiktas. Jis pastūmė į šoną popierius, užrašų sąsiuvinius, lapelius ir kvitus su pastabomis, išblukusias nuotraukas plastikiniame aplanke, išorinį kietąjį diską, kelis dienoraščius iš to laiko, kai jis tikėjo visišku atvirumu tarp paciento ir gydytojo, ir piešinį, kurį vienas traumuotas vaikas nupiešė naktį. Ten dar buvo garso ir vaizdo juostų su paskaitomis, Hermano Brocho knyga, pilna pastabų. Erikas stabtelėjo, širdis suspurdėjo. Ant vienos vaizdajuostės buvo lapelis, pritvirtintas ruda gumyte. Ant vaizdajuostės nugarėlės buvo užrašyta tik „Erikas Marija Barkas, 14“. Jis ištraukė lapelį, pakreipė lempą ir atpažino savo rašyseną – „PILAITĖ“.

Kūnu nubėgo šiurpas, plaukai pasistojo piestu. Erikas girdėjo tiksint savo rankinį laikrodį. Smilkiniuose tvinksėjo, širdis ėmė plakti smarkiau. Erikas atsisėdo ant kėdės, vėl pažiūrėjo į vaizdajuostę, drebančiomis rankomis surinko ūkinio skyriaus numerį ir paprašė, kad jam atneštų vaizdo grotuvą. Sunkiomis kojomis nupėdino iki lango, praskėtė žaliuzių juosteles ir pažiūrėjo į vidinį kiemelį, padengtą šlapiu sniegu. Lėtai ir kiek įstrižai krito sunkios snaigės ir leidosi ant lango stiklo, blyško ir tirpo nuo jo šilumos. Erikas teigė sau, kad gal čia tik sutapimai, keisti atsitiktinumai, bet tuo pat metu suvokė, kad kelios dėlionės dalelės gali atitikti viena kitą.

Užteko žodžio „PILAITĖ“ ir jis grįžo į praeitį, į tą laiką, kai dar užsiiminėjo hipnoze. Jis suvokė, kad prieš savo valią teks prieiti prie tamsaus lango ir pamėginti suprasti, kas slypi už atspindžių ir atšvaitų, kuriuos sukūrė prabėgęs laikas.

Į duris pasibeldė ūkvedys. Erikas atidarė, pasirašė užsakymo lapą ir įtraukė į vidų vežimėlį su televizoriumi ir seno modelio vaizdo grotuvu.

Jis įkišo vaizdajuostę į grotuvą, užgesino šviesą ir atsisėdo.

– Jau buvau beveik pamiršęs, – tarė sau ir paspaudė nuotolinio valdymo pultelio mygtuką.

Sumirgėjo vaizdas, sutraškėjo, spragtelėjo, o paskui Erikas išgirdo savo paties balsą. Sprendžiant iš jo, turėjo būti peršalęs. Be jokio entuziazmo sumurmėjo vietą, datą, valandą ir komentarą: „Mes turėjome trumpą pertrauką, bet vis dar esame pohipnozinėje būsenoje.“

„Praėjo daugiau kaip dešimt metų“, – pagalvojo Erikas. Kameros stovas buvo pakeltas, vaizdas sujudėjo. Objektyvas buvo nukreiptas į puslankiu sustatytas kėdes. Paskui objektyve pasirodė jis pats ir pradėjo stumdyti kėdes. Jis dešimčia metų jaunesnis, judėjo lengvai ir žvaliai. Erikas žinojo, kad dabar yra kitoks. Įraše jis dar nepražilęs, dar nėra gilių raukšlių kaktoje ir aplink burną.

Pasirodė pacientai. Jie vangiai susėdo ant kėdžių. Keli pusbalsiu kalbėjosi tarpusavyje. Vienas nusijuokė. Vaizdajuostės kokybė prasta, pacientų veidai neryškūs, buvo sunku suprasti, kas yra kas.

Išgirdęs savo duslų balsą, Erikas nurijo gumulą gerklėje. Įraše jis įspėjo, kad laikas pratęsti seansą. Vieni pacientai šnekučiavosi, kiti tylėjo. Sugirgždėjo kėdė. Jis stovėjo prie sienos ir kažką užsirašė į sąsiuvinį. Staiga kažkas pasibeldė į duris ir įėjo Eva Blau. Ji buvo susijaudinusi, ant kaklo ir skruostų matėsi raudonos dėmės. Erikas paėmė jos paltą ir pakabino, palydėjo į grupę, trumpai pristatė ir pasiūlė sėstis. Kiti abejingai linktelėjo, kažkas galbūt sušnabždėjo „labas“, pora žmonių nekreipė į ją dėmesio, tik sėdėjo nudūrę akis.

Erikas prisiminė, kokia buvo bendra nuotaika: grupės nariai buvo paveikti pirmosios hipnozės seanso dalies, juos trikdė nauja pacientė. Kiti jau buvo susipažinę ir pradėję tapatintis su vieni kitų istorijomis.

Grupėje dažniausiai būdavo aštuoni asmenys. Seansų tikslas – per hipnozę ištirti vienas kito praeitį ir priartėti prie skausmingo taško. Hipnozė visada vykdavo grupės akivaizdoje ir kartu su grupe. Metodo esmė – visi turėjo tapti vienas kito išgyvenimų liudininkais, – hipnozinio atvirumo metu jie turėjo pasidalyti skausmu ir gedėti drauge, kaip būna per kolektyvines katastrofas.

Eva Blau atsisėdo ant laisvos kėdės ir akimirką dirstelėjo tiesiai į objektyvą. Jos žvilgsnis buvo atšiaurus ir priešiškas.

„Ši moteris prieš dešimt metų buvo įsilaužusi į mano namus. Bet ką ji dar padarė, ką ji pavogė?“

Erikas stebėjo save, kaip pradėjo antrą seanso dalį, užsimindamas apie pirmąją, o paskui perėjo prie laisvų, žaismingų asociacijų, kad visiems pakeltų nuotaiką, kad pacientai pajustų, jog tam tikras žaismingumas įmanomas nepaisant tamsių, bedugnių požeminių srovių, kurios visą laiką išryškėdavo jų kalboje ir veiksmuose. Erikas atsistojo priešais grupę ir pradėjo seansą:

– Pradėsime nuo minčių ir asociacijų, kilusių per pirmąją seanso dalį. Gal kas nors nori pakomentuoti?

– Aš sutrikau, – pasakė jauna, stambi, ryškiai išsidažiusi moteris.

– Man sukėlė įtampą, – prisipažino Jusis iš Norlando regiono. – Viskas baigėsi taip greitai, kad aš spėjau tik atsimerkti ir pasikasyti makaulę.

– Ką pajutote? – paklausė Erikas.

– Plaukus, – atsakė tas šypsodamasis.
– Plaukus? – sukikeno Sibelė.
– Kai pasikasiau makaulę, – paaiškino Jusis.
Keli nusijuokė iš jo pokšto. Niūrus Jusio veidas truputį lyg ir nušvito.
– Kokias asociacijas jums kelia plaukai? – tęsė Erikas. – Šarlote?
– Nežinau. Plaukai? Gal barzda... ne.
– Hipis, hipis ant motociklo, – pasakė Pjeras šypsodamasis. – Jis sėdi štai šitaip, kramto gumą ir sklendžia...
Staiga Eva triukšmingai atsistojo ir ėmė piktintis seansu.
– Vaikų žaidimai, – pareiškė ji.
– Kodėl jums taip atrodo?
Eva neatsakė ir atsisėdo.
– Pjerai, gal norite tęsti?
Vyras papurtė galvą ir sukryžiavo rodomuosius pirštus, nukreipdamas juos prieš Evą, – tarsi apsisaugodamas nuo jos, ir kažką suokalbiškai sušnibždėjo. Jusis iškėlė prieš Evą ranką ir kažką pasakė Norlando tarme.
Erikui pasirodė, kad jis beveik suprato, ir siekė nuotolinio valdymo pultelio, bet numetė jį ant grindų ir elementai iškrito.
– Po šimts, – sušnabždėjo jis ir atsiklaupė. Drebančiomis rankomis paspaudė mygtuką ant vaizdo aparato ir šiek tiek atsuko juostą, paskui padidino garsą.
– Vaikų žaidimai, – pasakė Eva Blau.
– Kodėl jums taip atrodo? – paklausė Erikas, o kai ji neatsakė, atsisuko į Pjerą ir paklausė, ar jis norėtų tęsti.
Tas papurtė galvą ir sukryžiavo prieš Evą pirštus.
– Denis Hoperis buvo nušautas už tai, kad buvo hipis, – sušnabždėjo Pjeras.
Sibelė sukikeno ir pašnairavo į Eriką. Jusis atsikrenkštė ir iškėlė prieš Evą ranką.
– Vaiduoklių pilaitėje vaikiškų žaidimų žaisti nereikės, – pasakė jis Norlando tarme.
Visi nutilo. Eva atsisuko į Jusį. Atrodė įpykusi, buvo panašu, kad tuoj užsipuls, bet kažkodėl susitvardė, gal dėl Jusio rimto balso ir ramaus žvilgsnio.
Eriko ausyse aidėjo žodis „pilaitė“. Tuo pat metu per televizorių girdėjo save, aiškinantį hipnozės terapijos principus, kad grupė visada pradedanti nuo bendrų atsipalaidavimo pratimų, o paskui jis užhipnotizuojąs vieną ar porą žmonių.
– O kartais, jei matau, kad viskas klostosi gerai, bandau įvesti visą grupę į gilią hipnozę, – paaiškino jis Evai.
Situacija Erikui atrodė ir pažįstama, ir tarsi baisiai tolimos praeities akimirka iš visai kito laiko, kai dar nebuvo atsisakęs hipnozės. Įraše matė, kaip patraukė kėdę, įsitaisė priešais puslankiu sėdinčią grupę, kaip kalbėjo jiems, paprašė užsimerkti ir atsiremti į kėdžių atlošus. Paskui paprašė, kad visi sėdėtų tiesiai, bet vis dar užsimerkę. Jis atsistojo, kalbėjo apie atsipalaidavimą, užėjo jiems už nugarų ir stebėjo, kiek kas atsipalaidavęs. Įsitempę veidai vis labiau aprimo, žmonės vis mažiau suvokė aplinką, jų veiduose buvo vis mažiau apsimetimo ir koketavimo.
Erikas stebėjo, kaip sustojo Evai Blau už nugaros ir uždėjo ant peties sunkią ranką. Jam suvirpėjo širdis, kai išgirdo save pradedantį hipnozę ir sklandžiai pereinantį į greitą indukciją su paslėptomis komandomis. Jis visiškai pasitikėjo savo sugebėjimais ir mėgavosi suvokdamas turįs ypatingų gabumų.

– Eva, tau dešimt metų. Tau dešimt metų. Šiandien puiki diena. Tu džiaugiesi. Kodėl tu džiaugiesi?
– Nes vyras šokinėja ir taško balas, – pasakė ji, beveik nejudindama veido raumenų.
– Kas šoka?
– Kas? Mama sako, kad Gene Kelly.
– Aha, jūs žiūrite „Dainuojantys lietuje“?
– Mama žiūri.
– O tu ne?
– Taip.
– Ir tu džiaugiesi?
Ji lėtai linktelėjo.
– Kas vyksta?
Eva užsičiaupė ir nuleido galvą.
– Eva?
– Mano pilvas didelis, – pasakė ji vos girdimai.
– Tavo pilvas?
– Aš matau, kad jis labai didelis, – ištarė ji beveik verkšlendama.
– Pilaitė, – sušnabždėjo Jusis. – Pilaitė.
– Eva, klausykis manęs, – tęsė Erikas. – Tu gali girdėti visus, esančius kambaryje, bet klausyk tik mano balso. Nekreipk dėmesio, ką sako kiti. Kreipk dėmesį tik į mano balsą.
– Gerai.
– Ar žinai, kodėl tavo pilvas didelis?
Evos veide – jokios išraiškos, ji susitelkusi ties kažkokia mintimi ar prisiminimu.
– Nežinau.
– O man atrodo, kad žinai, – pasakė Erikas ramiai. – Bet mes viską darysime tavo tempu, Eva. Dabar apie tai negalvok. Ar nori vėl žiūrėti televizorių? Aš būsiu kartu, mes visi būsime kartu, visą laiką, nesvarbu, kas nutiktų. Aš tau pažadu. Mes tau pažadame, tu gali mumis pasitikėti.
– Aš noriu į pilaitę, – sušnabždėjo ji.
Erikas sėdėjo ant sofos savo kabinete ir jautė, kad grįžta į savo erdvę, į pamirštą, nustumtą praeitį.
Jis pasitrynė akis, pažiūrėjo į mirgantį ekraną ir sumurmėjo:
– Atidaryk duris.
Įraše Erikas skaičiuodamas įvedė Evą į dar gilesnę hipnozę, paaiškino, kad netrukus ji negalvodama turės padaryti, kaip liepiama, tiesiog turės paklusti jo balsui ir tikėti, kad jis veda teisingai. Eva nežymiai papurtė galvą, o jis migdančiu tonu lėtai skaičiavo mažėjančia tvarka.
Staiga įrašo vaizdas suprastėjo: Eva atsimerkė, akys buvo apsiblaususios, ji sudrėkino lūpas ir sušnabždėjo:
– Aš matau, kaip jie paima žmogų, tiesiog prieina ir paima...
– Kas paima?
Ji ėmė kvėpuoti neritmingai.
– Vyras, kurio plaukai surišti į uodegą, – sudejavo Eva. – Jis pakabino mažą...
Įrašas sučirškė ir vaizdas dingo.

Erikas prasuko įrašą iki galo, bet vaizdo nebuvo – pusė įrašo ištrinta.

Jis sėdėjo priešais tamsų ekraną ir matė jame savo atspindį, savo iškart dešimčia metų pasenusį veidą ir aną, jaunesnį. Erikas pažiūrėjo į vaizdajuostę, pažymėtą keturioliktu numeriu, gumytę ir lapelį su užrašu PILAITĖ.

35

Antradienio rytas, gruodžio penkioliktoji

Lifto durims nespėjus užsidaryti, Erikas jau buvo paspaudęs mygtuką daugiau kaip dešimt kartų. Žinojo, kad greičiau nebus, bet vis tiek maigė. Benjamino žodžiai, ištarti automobilio bagažinėje, sumišo su daugybe keistų prisiminimų nuotrupų, kurias sukėlė įrašas. Ausyse vėl skambėjo tylus Evos Blau balsas, – kad vyras surištais plaukais paėmė žmogų. Tačiau jos burnos išraiška nebuvo natūrali, Erikas pastebėjo kažką veidmainiško.

Virš lifto kabinos kažkas bildėjo, o ji švilpė žemyn.

– Pilaitė, – murmėjo jis. Erikas vylėsi, kad tai tik sutapimas, kad Benjamino dingimas nesusijęs su praeitimi.

Liftas sustojo ir durys atsidarė. Erikas nuskubėjo per garažą iki siauros laiptinės. Nusileidęs du aukštus, jis atrakino plienines duris ir nuėjo baltu koridoriumi iki durų su signalizacija. Nuspaudęs palaikė telefonspynės mygtuką, išgirdo nepatenkintą balsą ir pasilenkęs paaiškino į mikrofoną savo reikalą. „Čia niekas nepageidaujamas“, – pagalvojo jis. Archyve saugomos visos ligų istorijos, visų tyrimų, eksperimentų, aprašytų testų medžiaga, diskusijos apie neurosediną ir abejotinų sveikatos tyrimų aprašai. Lentynose stovėjo tūkstančiai segtuvų su rezultatais iš slaptų devintojo dešimtmečio bandymų su užsikrėtusiais ŽIV, priverstinės sterilizacijos dokumentai, odontologų eksperimentai su silpnapročiais tuo laikotarpiu, kai turėjo būti patvirtinta Švedijos odontologijos paslaugų reforma. Vaikų namų globotiniai, žmonės su proto negalia ir senukai buvo priversti sėdėti pilna burna cukraus masės, kol ta išėsdavo dantis.

Durys ūždamos atsivėrė ir Erikas pateko į netikėtai šiltą šviesą. Dėl tokio malonaus apšvietimo archyve atrodė jauku ir nebuvo panašu į rūsį giliai po žeme.

Iš budėtojo kambarėlio sklido operos muzika, girdėjosi skaidrus mecosopranas. Erikas susikaupė ir eidamas link kambarėlio pamėgino nutaisyti ramų, besišypsantį veidą.

Žemaūgis vyras su šiaudine skrybėle stovėjo nugara į duris ir laistė gėles.

– Labas, Kurtai.

Vyras atsisuko ir nudžiugo:

– Erikas Marija Barkas. Senokai matėmės. Kaip sekasi?

Erikas nežinojo, ką pasakyti.

– Nežinau, – prisipažino jis atvirai. – Dabar mano šeimai labai sunkus laikotarpis.

– Štai kaip...

– Gražios gėlės, – pagyrė Erikas, kad išvengtų kitų klausimų.

– Našlaitės. Man jos labai patinka. Konis niurzgėjo, kad rūsyje niekas neaugs. Čia niekas neaugtų? – nesutikau aš. Ir štai, pažiūrėkit!

– Taigi.

– Aš visur pakabinau kvarcines lempas.

– Oho.
– Puikiausias soliariumas, – pajuokavo Kurtas, ištiesdamas tūbelę su kremu nuo saulės.
– Deja, negaliu pasilikti tiek ilgai.
– Bet užsitepkite šiek tiek ant nosies, – pasiūlė Kurtas, išspaudė šiek tiek kremo ir ištiesė tūbelę link Eriko nosies.
– Ačiū, bet...
Tada Kurto akys sublizgo ir jis sušnabždėjo:
– Kartais aš vaikštau čia vienais apatiniais. Tik niekam nesakykite.
Erikas nusišypsojo ir pajuto, kaip įsitempė veido raumenys. Kurtas pažiūrėjo į jį.
– Prieš daug metų, – prabilo Erikas, – aš įrašinėjau savo hipnozės seansus.
– Kada?
– Maždaug prieš dešimt metų. Prirašiau visą seriją vaizdajuosčių, kurios...
– Vaizdajuosčių?
– Taip. Jos buvo visiškai pasenusios dar tada.
– Visos vaizdajuostės buvo perrašytos į skaitmenines laikmenas.
– Puiku.
– Jos yra kompiuteriniame archyve.
– Kaip man ten patekti?
Kurtas nusišypsojo ir įdegusios veido odos fone sužibo balti dantys.
– Aš galiu padėti.
Jie nuėjo prie keturių kompiuterių nišoje prie lentynų.
Kurtas greitai įvedė kodą ir ėmė naršyti po aplankus su perkeltais įrašais.
– Ar įrašai užregistruoti jūsų vardu?
– Taip turėtų būti.
– Bet nėra. Pamėginsiu hipnozės kataloge.
Jis įvedė naują paieškos žodį.
– Čia kažką turime, pažiūrėkite pats.
Tačiau Eriko terapijos dokumentų nebuvo. Rado tik informaciją apie prašytas ir gautas lėšas. Erikas pabandė ieškoti su žodžiais „pilaitė“, „Eva Blau“, nors tos grupės nariai nebuvo įrašyti kaip ligoninės pacientai.
– Nieko nėra, – tarė jis nusivylęs.
– Perrašant vaizdajuostes buvo daug problemų, – paaiškino Kurtas. – Daug įrašų buvo sugadinta, visos „Betamax“ juostos ir...
– Kas perrašinėjo?
– Aš ir Konis, – gūžtelėjo Kurtas apgailestaudamas.
– Bet juk turėjo likti ir vaizdajuostės? – dar pamėgino Erikas.
– Apgailestauju, bet nieko nežinau.
– Gal Konis žino?
– Ne.
– Paskambinkite ir paklauskite.

– Jis Simrishamne.

Erikas nusisuko, bandydamas galvoti ramiai.

– Žinau, kad labai daug įrašų buvo sunaikinta per klaidą, – prisiminė Kurtas.

Erikas įsistebeilijo į jį.

– Tai buvo unikalūs tyrimai, – ištarė Erikas bejėgiškai.

– Aš jau atsiprašiau.

– Žinau, aš nenorėjau...

Kurtas nugnybė parudavusį gėlės lapą.

– Jūs nebeužsiimate hipnoze, ar ne?

– Taip, bet dabar man reikia...

Erikas nutilo, neturėjo jėgų aiškinti, norėjo tik grįžti į kabinetą, išgerti tabletę ir užmigti.

– Mes čia visada turime problemų su technika, – tęsė Kurtas. – Bet kiekvieną kartą, kai pranešame apie tai, mums pasako, kad darytume, ką sugebame. Jie nė kiek nesijaudino, kai mes netyčia ištrynėme dešimties metų lobotomijos tyrimus. Senos šešiolikos milimetrų juostos, kurios buvo perrašytos į vaizdajuostes devintajame dešimtmetyje, neišliko iki mūsų kompiuterinio amžiaus.

36

Antradienio rytas, gruodžio penkioliktoji

Anksti ryte ant policijos pastato fasado krito didelis Rotušės šešėlis, saulė apšvietė tik aukščiausią, centrinį bokštą. Pirmomis valandomis po aušros šešėlis pasitraukė ir visas pastatas sušvito geltonai. Varinis stogas švytėjo, gražūs kaldiniai, lietvamzdžiai, maži variniai bokšteliai buvo padengti blizgančiais rasos lašeliais. Per dieną pastatas stovi apšviestas saulės, tik medžių šešėliai sukasi aplink lyg laikrodžio rodyklės, ir tik likus kelioms valandoms iki sutemų, fasadas vėl pasidaro pilkas.

Karlosas Eliasonas stovėjo prie savo akvariumo ir dairėsi pro langą, kai į duris pasibeldė ir iškart jas atidarė Jonas Lina.

Karlosas krūptelėjo ir atsisuko. Išvydus Joną, jo reakcija kaip visada buvo nevienareikšmiška: kai sveikinosi su Jonu, buvo galima pastebėti ir drovėjimąsi, ir džiaugsmą, ir nepasitenkinimą. Karlosas mostelėjo į kėdę lankytojams ir tik tada susivokė, kad tebelaiko indelį su maistu žuvytėms.

– Ką tik žiūrėjau, kaip sninga, – pasakė jis abejingai ir pastatė indelį šalia akvariumo.

Jonas atsisėdo ir žvilgtelėjo pro langą. Kronobergo parką kur ne kur dengė plonas sniego sluoksnis.

– Gal Kalėdos bus baltos, – šyptelėjo Karlosas ir įsitaisė savo vietoje prie rašomojo stalo. – Skonėje, kur aš užaugau, niekada nebūdavo gražaus kalėdinio oro. Visą laiką tas pats – pilkuma virš laukų...

Staiga Karlosas nutilo.

– Tu atėjai ne apie orą kalbėti, – ištarė jis dalykiškai.

– Ne, ne apie orą.

Jonas ramiai pažiūrėjo į generalinį komisarą ir atsilošė.

– Noriu perimti Eriko Marijos Barko sūnaus dingimo tyrimą.

– Ne, – iškart nukirto Karlosas.

– Bet aš pradėjau...

– Ne, Jonai. Tu galėjai dalyvauti tol, kol tai buvo susiję su Josefu Eku.

– Tai vis dar susiję, – užsispyrė Jonas.

Karlosas pakilo, nekantriai pavaikštinėjo ir atsisuko į Joną.

– Mūsų taisyklės visiškai aiškios, o resursai skirti ne...

– Aš manau, kad pagrobimas glaudžiai susijęs su Josefo Eko hipnoze.

– Ką nori pasakyti? – suirzo Karlosas.

– Kad tai nėra sutapimas, jog Eriko Marijos Barko sūnus dingo praėjus vos savaitei po hipnozės.

Karlosas vėl atsisėdo ir staiga neatrodė toks užtikrintas, nors norėjo nutaisyti griežtą miną.

– Iš namų paspruko vaikinukas nėra kriminalinės policijos reikalas. Tai tiesiog neįmanoma.

– Jis nepabėgo, – nukirto Jonas.

Karlosas dirstelėjo į žuvytes, palinko priekin ir ištarė tyliau:
– Jonai, aš negaliu tau leisti šito vien dėl to, kad jautiesi kaltas...
– Tada prašau mane perkelti, – pareiškė Jonas ir atsistojo.
– Kur?
– Į tą skyrių, kuris vadovauja tyrimui.
– Vėl užsispyrei, – tarė Karlosas ir pasipiktinęs pasikasė pakaušį.
– Bet pamatysi, kad aš teisus, – nusišypsojo Jonas.
– Viešpatie, – atsiduso Karlosas, pažiūrėjo į žuvytes ir susirūpinęs papurtė galvą.
Jonas pasuko link durų.
– Palauk, – šūktelėjo Karlosas.
Jonas sustojo, atsisuko ir kilstelėjo antakį.
– Sakykime taip – tu tyrimo neperimsi, tai ne tavo reikalas, bet duodu savaitę, per kurią galėsi tirti berniuko dingimą.
– Gerai.
– Ir nesakyk „O ką aš sakiau“.
– Gerai.
Jonas nusileido liftu į savo aukštą, pasisveikino su Anja, kuri jam pamojavo, neatitraukdama akių nuo kompiuterio monitoriaus, praėjo Peterio Neslundo kabinetą, kuriame girdėjosi radijas, – sporto žurnalistas apsimestinai žvaliai komentavo moterų biatlono rezultatus. Jonas grįžo pas Anją.
– Neturiu laiko, – pareiškė ji nepakeldama akių.
– Ne, turi, – tarė jis ramiai.
– Turiu labai svarbaus darbo.
Jonas pamėgino žvilgtelti jai per petį.
– Ką darai?
– Nieko.
– O kas čia?
Anja atsiduso.
– Čia vyksta aukcionas. Aš ką tik pasiūliau didžiausią kainą, bet kažkoks kvailys visą laiką ją kelia.
– Aukcionas?
– Renku Lisos Larson statulėles.
– Tuos keraminius storulius vaikus?
– Tai menas, bet tu nesupratsi.
Anja pažiūrėjo į monitorių.
– Greitai baigsis. Kad tik kas nors nepasiūlytų aukštesnės kainos...
– Man reikia tavo pagalbos, – užsispyrė Jonas. – Tai susiję su tavo profesija. Tai išties gana svarbu.
– Palauk, palauk, palauk.
Anja iškėlė ranką, rodydama ženklą patylėti.
– Aš jas nusipirkau! Aš jas nusipirkau! Amalija ir Ema – mano.
Anja greitai uždarė interneto puslapį.

– Gerai, Jonai, senas suomi. Kokios pagalbos tau reikia?

– Paspausk teleryšio operatorius, kad jie nustatytų, iš kokios vietos sekmadienį skambino Benjaminas Barkas. Aš noriu tiksliai žinoti, iš kur jis skambino. Po penkių minučių.

– Viešpatie, kokia tavo prasta nuotaika, – atsiduso Anja.

– Po trijų minučių, – persigalvojo Jonas. – Tavo prekyba internete kainavo tau dvi minutes.

– Kad tu prasmegtum, – švelniai ištarė Anja, kai jis išėjo iš kambario.

Jonas nuėjo į savo kabinetą, uždarė duris ir peržiūrėjo paštą. Rado atviruką nuo Disos, kuri rašė, kad yra Londone ir jo ilgisi. Disa žinojo, kad Jonas negali pakęsti atvirukų su šimpanzėmis, žaidžiančiomis golfą arba įsipainiojusiomis į tualetinį popierių, todėl visada atsiųsdavo būtent su panašiais paveikslėliais. Jonas dvejojo, ar apversti atvirlaiškį, ar tiesiog išmesti, bet smalsumas nugalėjo. Jis apvertė atviruką ir net nusipurtė iš pasibjaurėjimo: į jį dėbsojo buldogas su jūreiviška barzda, jūreivio kepure ir pypke snukyje. Jonas šyptelėjo iš Disos pastangų ir prismeigė atviruką ant lentos. Tuo metu suskambo telefonas.

– Klausau.

– Gavau atsakymą, – pranešė Anja.

– Tu greita.

– Jie sakė, kad turėjo techninių problemų, bet jau prieš valandą skambinę komisarui Kenetui Strengui ir pranešę, jog bazinė stotelė yra Jevlėje.

– Jevlėje.

– Jie dar tikslina koordinates. Po dienos ar dviejų, bet kokiu atveju šią savaitę, jie tiksliai žinos, iš kur Benjaminas skambino.

– Juk galėjai ateiti pas mane į kabinetą, tarp mūsų tik keturi metrai.

– Bet aš nesu tavo ūkvedė, ar ne?

– Ne.

Jonas užsirašė miesto pavadinimą tuščiame užrašų knygelės lape ir vėl paėmė telefoną.

Erikas Marija Barkas atsiliepė iškart.

– Čia Jonas.

– Kaip sekasi? Ar ką nors išsiaiškinote?

– Ką tik sužinojau apytiksles koordinates.

– Kur jis?

– Kol kas žinome tiek, kad bazinė stotelė yra Jevlėje.

– Jevlėje?

– Šiek tiek šiauriau nuo Dalelveno upės ir...

– Aš žinau, kur Jevlė, tik nesuprantu...

Girdėjosi, kad Erikas vaikšto po kambarį.

– Tikslias koordinates sužinosime šią savaitę.

– Kada?

– Tikiuosi, rytoj.

Erikas atsisėdo.

– Jūs imatės tyrimo, ar ne? – paklausė Erikas nerimastingu balsu.
– Taip, Erikai, – patvirtino Jonas dusliai. – Aš surasiu Benjaminą.
Erikas atsikrenkštė ir atgavęs balsą greitai paaiškino:
– Aš pergalvojau, kas galėjo tai padaryti, ir noriu, kad patikrintumėte vieną moterį – Evą Blau. Ji buvo mano pacientė.
– Blau? Kaip vokiškai „mėlyna“?
– Taip.
– Ar ji grasino?
– Tai sunku paaiškinti.
– Aš tuoj pat ją patikrinsiu.
Kuriam laikui abu nutilo.
– Norėčiau kaip galima greičiau susitikti su jumis ir Simona.
– Kodėl?
– Juk nusikaltimas nebuvo rekonstruotas, ar ne?
– Rekonstruotas?
– Patikrinsime, ar kas nors galėjo matyti Benjamino pagrobėją. Ar galite būti namuose po pusvalandžio?
– Paskambinsiu Simonai. Lauksime jūsų.
– Gerai.
– Jonai...
– Ką?
– Aš žinau, kad norint sugauti nusikaltėlį, svarbiausios pirmos valandos, pirma para, – ištarė Erikas lėtai. – O dabar jau praėjo...
– Netikite, kad rasime jūsų sūnų?
– Aš... Nežinau, – sušnabždėjo Erikas.
– Paprastai aš neklystu, – atsakė Jonas tyliai, bet ryžtingai. – Manau, kad mes rasime jūsų berniuką.
Jonas padėjo ragelį. Paskui pasiėmė lapelį su Evos Blau pavarde ir vėl nuėjo pas Anją. Jos kabinete kvepėjo apelsinais. Šalia kompiuterio prie rožinės klaviatūros stovėjo dubuo su citrusiniais vaisiais, ant sienos kabėjo didelis blizgus plakatas, kuriame buvo pavaizduota raumeninga Anja, plaukianti peteliške olimpinėse žaidynėse.
Jonas nusišypsojo.
– Aš kariuomenėje buvau apsaugos būryje, galėčiau nuplaukti dešimt kilometrų su signaline vėliavėle. Tačiau niekada nemokėjau plaukti peteliške.
– Energijos švaistymas ir tiek.
– Man gražu – atrodai kaip plaukianti undinė.
Kai Anja ėmė aiškinti, jos balse pasigirdo pasididžiavimo gaidelės:
– Koordinavimo technika gana sudėtinga, reikia jausti kvėpavimo ritmą ir... Bet kam tai rūpi?
Anja išdidžiai pasitempė ir jos didelis biustas beveik palietė prie stalo stovėjusį Joną.
Tas padavė lapelį ir paprašė:
– Dabar noriu, kad surastumei man vieną asmenį.
Anjos šypsena sustingo.

– Taip ir maniau, kad ko nors norėsi. Atrodei per geras ir per malonus. Padėjau tau gauti koordinates ir tu vėl čia, gražiai išsišiepęs. Beveik pamaniau, kad pakviesi mane vakarienės ar ką panašaus...

– Pakviesiu, Anja. Kai ateis laikas.

Ji papurtė galvą ir paėmė lapelį:

– Surasti žmogų. Ar tai skubu?

– Labai skubu, Anja.

– O ko čia taip šmaikštauji su manimi?

– Maniau, kad tu nori...

– Eva Blau, – ištarė Anja mąsliai.

– Vardas gali būti išgalvotas.

Anja susirūpinusi prikando lūpą.

– Išgalvotas vardas. Nebus lengva. Gal turi dar ką nors? Adresą ar ką panašaus?

– Ne, adreso neturiu. Žinau tik tiek, kad ji prieš dešimt metų buvo Eriko Marijos Barko pacientė universitetinėje Karolinskos ligoninėje, greičiausiai tik kelis mėnesius. Patikrink registrus, ne tik įprastuosius. Ar universitete buvo užregistruota kokia Eva Blau? Jei ji pirko automobilį, turi būti užregistruota transporto priemonių registre. O gal prašė vizos, o gal turi lankytojo kortelę bibliotekoje... Taip pat patikrink draugijas ir IOGT[4], saugomus asmenis, nusikaltimų aukas...

– Žinau, žinau, keliauk sau ir leisk dirbti.

* * *

Jonas išjungė garsinę knygą – Fiodoro Dostojevskio *Nusikaltimas ir bausmė*, įgarsintą Pero Myrbergo, kurio skaitymo stilius – savotiškas ramybės ir įtampos mišinys.

Komisaras pastatė automobilį prie vegetariškų azijietiškų patiekalų restorano „Lao Wai“, kur jį apsilankyti įkalbinėjo Disa. Jis dirstelėjo pro langą ir liko sužavėtas asketiškų, gražių medinių baldų, paprasto stiliaus, neperkrauto puošmenomis.

Kai paskambino į Simonos buto duris, Erikas jau buvo atvažiavęs. Jie pasisveikino ir Jonas trumpai paaiškino, ko ruošiasi imtis.

– Mes rekonstruosime pagrobimą kaip galima tiksliau. Simona, jūs esate vienintelė mačiusi, kaip viskas įvyko.

Ji nusiminusi linktelėjo.

– Taigi vaidinsite save pačią. Aš būsiu nusikaltėlis, o jūs, Erikai – Benjaminas.

– Gerai, – tarė Erikas.

Jonas pažiūrėjo į laikrodį.

– Simona, kaip manote, kelintą valandą buvo įsilaužta?

Ji atsikrenkštė.

– Tiksliai nežinau... bet rytinė spauda dar nebuvo atnešta... vadinasi, tai įvyko prieš penkias. Aš buvau atsikėlusi atsigerti vandens – tai buvo antrą valandą... Paskui kažkiek laiko neužmigau... Viskas galėjo įvykti tarp pusės trijų ir penkių.

– Gerai, tada išveskime vidurkį ir sakykime, kad pusę keturių, – nutarė Jonas. – Aš atrakinsiu duris, prisėlinsiu

prie Simonos lovoje, suvaidinsiu, kad sušvirkščiu vaistų, o paskui eisiu pas Benjaminą – pas jus, Erikai. Suleisiu jums vaistų ir išvilksiu iš kambario. Vilksiu jus per prieškambarį link buto durų. Jūs sunkesnis už sūnų, todėl užtruksiu ilgiau už pagrobėją, – reikės atimti kokią minutę. Simona, pasistenkite judėti tiksliai taip kaip tą naktį, viską darykite tokiu pat tempu. Aš noriu žinoti, ką jūs matėte, ką galėjote matyti arba tik nujausti.

Simona išblyškusi linktelėjo.

– Ačiū, – sušnabždėjo ji. – Ačiū, kad mums padedate.

Jonas pažvelgė į ją nusiteikęs ryžtingai.

– Mes surasime Benjaminą, – pasakė jis.

Simona greitai perbraukė sau per kaktą.

– Einu į miegamąjį, – tarė ji prikimusiu balsu.

Komisaras paėmė raktus ir išėjo iš buto.

Kai jis įžengė į miegamąjį, Simona gulėjo po antklode. Jonas nebėgo, bet judėjo greitai ir ryžtingai. Policininkas ištraukė jos ranką iš po antklodės ir apsimetė leidžiąs vaistus. Vyras stovėjo pasilenkęs virš jos, ir kai Simona pažvelgė jam į akis, ji prisiminė, kaip pabudo nuo aiškaus bakstelėjimo į ranką, kad matė, kaip kažkas skubiai išsmuko į prieškambarį. Vien nuo to prisiminimo jai sumaudė toje vietoje, kur buvo įdurta. Kai Jonas dingo, ji atsisėdo, patrynė rankos linkį ir pamažu atsistojo. Išėjo į prieškambarį, žvilgtelėjo į Benjamino kambarį ir pamatė, kad Jonas palinkęs virš lovos. Staiga ji ištarė tuos pačius žodžius, lyg jie visą laiką būtų aidėję atmintyje:

– Ką jūs darote? Ar galiu įeiti?

Simona dvejodama priėjo prie spintelės. Kūnas pats prisiminė, kaip tą naktį bejėgiškai susmuko, – ėmė linkti kojos. Simona prisiminė, kaip ji neteko balso ir grimzdo į tamsą, retkarčiais kažką dar pamatydama. Ji pusiau gulėdama atsirėmė į sieną ir stebėjo, kaip Jonas už kojų išvilko Eriką. Iš atminties kilo vaizdai: kaip Benjaminas bandė įsikibti į durų staktą, kaip jo galva bilstelėjo į slenkstį, kaip jis silpdamas siekė jos rankos.

Pro šalį velkamas Erikas pažiūrėjo Simonai į akis ir akimirką jos atmintyje iškilo miglota figūra. Gulėdama ant grindų, Simona pažvelgė į Jono veidą, ir staiga vietoj jo išvydo pagrobėją, – jo pridengtą veidą ir geltoną ranką ant Benjamino kulkšnies. Širdis ėmė daužytis, kai išgirdo, kad Jonas išvilko Eriką į laiptinę ir uždarė duris.

Bute pasidarė nejauku. Simona negalėjo atsikratyti jausmo, kad ji vėl buvo apsvaiginta. Ji sunkiai atsistojo ir ėmė laukti jų sugrįžtant.

Komisaras vilko Eriką subraižytomis marmurinėmis grindimis ir dairėsi, ar kur nors galėjo būti liudininkų, ar kas nors galėjo matyti iš žemesnio aukšto. Iš tiesų tai buvo įmanoma, jei žmogus būtų stovėjęs penkiais laipteliais žemiau prie pat sraigtinių laiptų. Jonas priartėjo prie lifto, atidarė grotas, o tada lifto duris. Kiek pasilenkęs, blizgančiuose durų rėmuose jis išvydo savo veidą. Jonas įvilko Eriką į liftą. Iš jo dešinėje matėsi buto durys, anga paštui ir žalvarinė lentelė su pavarde, o kitoje pusėje buvo tik siena. Laiptinės šviestuvą užstojo durų stakta. Lifte Jonas pažiūrėjo į didelį veidrodį, pasilankstė į vieną pusę, į kitą, bet daugiau nieko laiptinėje nepamatė, lango taip pat. Dirstelėjęs per petį, iš pradžių nieko naujo neišvydo. Bet staiga pastebėjo kai ką netikėta. Žiūrint tam tikru kampu į mažesnį, įstrižai pakabintą veidrodį, buvo galima matyti durų akutę buto, kurio šiaip regos lauke nebuvo. Komisaras uždarė lifto duris, bet veidrodyje vis dar matė buto duris. „Jei kas nors už jų stovėtų ir žiūrėtų pro akutę, dabar aiškiai matytų mano veidą. Bet jei pakreipiu galvą į kurią nors pusę bent penkis centimetrus, iškart dingstu iš regos lauko.“

Nusileidus į apačią, Erikas atsistojo ir Jonas pažiūrėjo į laikrodį.

– Aštuonios minutės.

Juodu grįžo į butą. Simona laukė prieškambaryje. Matėsi, kad neseniai verkė.

– Jis mūvėjo geltonas gumines pirštines indams plauti, – pasakė ji.

– Tu įsitikinusi? – paklausė Erikas.

– Taip.

– Tada beprasmiška ieškoti pirštų atspaudų, – nutarė Jonas.

– Ką darysime? – paklausė ji.

– Policija jau lankėsi pas kaimynus, – pasakė Erikas niūriai, o Simona tuo metu valė nuo jo nugaros dulkes ir šiukšles.

Jonas išsitraukė lapą.

– Taip, turiu sąrašą, su kuo jie kalbėjo. Savaime suprantama, jiems labiausiai rūpėjo šitas aukštas ir butai žemesniame aukšte. Jie dar nekalbėjo su penkiais kaimynais, o vienas...

Jonas pažvelgė atidžiau ir pamatė, kad butas, esantis šone įstrižai nuo lifto, buvo išbrauktas. Kaip tik to buto duris jis matė veidrodyje.

– Vienas butas išbrauktas, – pasakė Jonas. – Tas, kuris yra šalia lifto.

– Jie buvo išvykę, – paaiškino Simona. – Ir dar negrįžo. Išvažiavo šešioms savaitėms į Tailandą.

Jono žvilgsnis buvo rimtas.

– Laikas juos aplankyti, – tarė jis.

Ant durų, pro kurių akutę veidrodžiuose matėsi visas liftas, lentelės buvo parašyta Rosenlundų pavardė. Policininkai išbraukė šį butą, nes jo tiesiogiai iš lifto nesimatė, be to, gyventojai buvo išvykę.

Jonas pasilenkė ir dirstelėjo vidun pro pašto angą duryse. Viduje ant kilimėlio nesimatė nei pašto, nei reklaminių lankstinukų. Staiga bute kažkas sukrebždėjo ir į prieškambarį įtipeno katinas. Jis iškart sustojo kaip įbestas ir įsistebeilijo į Joną.

– Niekas nepalieka gyvūno šešioms savaitėms, – ištarė komisaras lėtai pats sau.

Katinas laukė, pasiruošęs sprukti.

– Neatrodai išbadėjęs.

Katinas nusižiovavo, užšoko ant kėdės ir susirangė į kamuoliuką.

Jonas nutarė pirmiausia pakalbėti su Alisos Franzen vyru. Praeitą kartą, kai policininkai beldėsi pas kaimynus, atidarė tik ji. Franzenų butas buvo priešais liftą tame pačiame aukšte kaip ir Simonos su Eriku.

Jonas paskambino į duris. Laukdamas prisiminė vaikystę, kaip eidavo per butus, pardavinėdamas Gegužės 1-osios gėlytes[5] arba su kartonine aukų dėžute, rinkdamas aukas bažnyčiai. Prisiminė, kad stovėdamas priešais svetimų žmonių namų duris jausdavosi svetimas, nepamiršo ir nepasitenkinimo jų akyse.

Jonas paskambino dar kartą. Duris atidarė maždaug trisdešimties metų moteris. Ji santūriai pažiūrėjo į policininką, laukdama, ką tas pasakys. Komisarui ji priminė katiną aname tuščiame bute.

– Klausau jūsų.

– Mano vardas Jonas Lina, – prisistatė jis ir parodė pažymėjimą. – Norėčiau pakalbėti su jūsų vyru.

Ji skubiai dirstelėjo sau per petį ir paklausė:

– Pirma noriu sužinoti, kokiu reikalu. Mano vyras dabar labai užsiėmęs.

– Norėčiau pakalbėti apie naktį į šeštadienį, gruodžio dvyliktąją.

– Bet policija mūsų jau klausė, – priminė moteris suirzusi.

Jonas greitai žvilgtelėjo į dokumentą ir pasakė:

– Čia parašyta, kad kalbėjo su jumis, bet ne su jūsų vyru.

Moteris nepatenkinta atsiduso.

– Nežinau, ar jis turės laiko.

Jonas nusišypsojo.

– Užtruksime tik apie minutę, pažadu.

Moteris gūžtelėjo ir pašaukė vyrą:

– Tobijasai! Čia policija!

Netrukus atėjo vyras, apsijuosęs klubus rankšluosčiu. Jo oda buvo raudona, atrodė stipriai nudegęs.

– Sveiki. Aš kaitinuosi soliariume...

– Malonu.

– Ne. Mano kepenims nepakanka enzimų, todėl esu priverstas kasdien kaitintis po dvi valandas.

– Tai jau kitas dalykas, – atsakė Jonas neutraliai.

– Kažko norėjote paklausti.

– Gal pastebėjote arba girdėjote ką nors neįprasta naktį į šeštadienį, gruodžio dvyliktąją?

Tobijasas pasikasė krūtinę. Įdegusioje odoje liko šviesesni dryžiai.

– Pagalvokime, kada tai buvo. Ne, apgailestauju, bet tikrai negaliu prisiminti ko nors neįprasta. Neprisimenu.

– Gerai. Labai ačiū, – padėkojo Jonas ir linktelėjo.

Vyras jau siekė rankenos uždaryti duris, bet Jonas sustabdė:

– Dar vienas dalykas, – tarė jis, linkteldamas į tuščią butą.

– Rosenlundų šeima...

– Jie labai malonūs, – nusišypsojo Tobijasas ir suvirpėjo. – Bet jau kurį laiką jų nematau.

– Jie išvykę. Gal žinote, ar jie turi namų tvarkytoją ar ką panašaus?

Tobijasas virpėdamas papurtė galvą, – jam jau darėsi šalta.

– Deja, nieko nežinau.

– Ačiū.

Tobijasas Franzenas uždarė duris.

Jonas perskaitė kitą pavardę sąraše – Jarlas Hamaras, gyvenantis aukštu žemiau. Pensininkas. Kai kolegos beldėsi, jo nebuvo namuose.

Jarlas Hamaras buvo labai liesas ir akivaizdžiai kentėjo dėl Parkinsono sindromo. Jis vilkėjo griežto stiliaus megztinį ir buvo pasirišęs kaklaskarę.

– Kriminalinė policija, – pakartojo Hamaras prikimusiu, vos girdimu balsu ir nužvelgė Joną nuo kataraktos apsiblaususiomis akimis. – Kaip aš su tuo susijęs?

– Noriu užduoti tik vieną klausimą: galbūt matėte ką nors neįprasta šiame name arba gatvėje naktį į šeštadienį, gruodžio dvyliktąją?

Jarlas Hamaras pakreipė galvą ir užsimerkė. Po akimirkos atsimerkė ir papurtė galvą.

– Aš vartoju vaistus, nuo kurių miegu labai giliai.

Už jo nugaros Jonas pastebėjo šmėkštelėjus moterį.

– O jūsų žmona? Ar galiu pakalbėti su ja?

Jarlas Hamaras kreivai šyptelėjo.

– Mano žmona Solveiga buvo nuostabi moteris. Deja, ji paliko šį pasaulį beveik prieš trisdešimt metų.

Liesasis vyriškis apsisuko ir drebančia ranka parodė į moterį koridoriaus prieblandoje.

– Čia Anabela. Ji padeda man tvarkytis. Deja, nekalba švediškai, bet šiaip jai tikrai nieko neprikiši.

Išgirdusi savo vardą, moteris išėjo į šviesą. Turbūt ji buvo iš Peru, maždaug dvidešimties, labai žemo ūgio. Jos veidas buvo raupuotas, plaukai susukti į netvarkingą kuodą.

– Anabela, – kreipėsi Jonas švelniai. – Soy comisario de policía[6], Jonas Lina, – prisistatė jis ispaniškai.

– Buenos días[7], – pasisveikino ji švepluodama, žvelgdama į jį juodomis akimis.

– Tu limpias más departamentos aqui? En este edificio?

Ji linktelėjo patvirtindama, kad tvarkanti ir daugiau butų šiame name.

– Qué otros? – paklausė Jonas. – Kieno dar?

– Espera un momento[8], – pratarė Anabela ir pagalvojusi ėmė vardyti, lenkdama pirštus:

– Lagerberg, Franzen, Gerdman, Rosenlund, Johanson.

– Rosenlundai. Rosenlund es la familia con un gato, no es verdad[9]?

Anabela nusišypsojo ir linktelėjo. Ji tvarkė taip pat ir butą su katinu.

– Y muchas flores, – pridūrė ji.

– Ir daug gėlių, – tarė Jonas. Mergina linktelėjo.

Jonas paklausė, ar ji prieš keturias dienas, kai dingo Benjaminas, naktį pastebėjo ką nors neįprasta:

– Notabas alguna cosa especial hace cuatros días? De noche...

Anabelos veidas sustingo.

– No, – atsakė ji iškart ir jau norėjo pasitraukti už Jarlo Hamaro.

– De verdad, – tarė Jonas greitai. – Espero que digas la verdad, Anabela. Tikiuosi, kad sakote tiesą.

Komisaras paaiškino, kad tai labai svarbu, nes dingo vaikas.

Šalia stovėjęs ir jų klausęsis Jarlas Hamaras iškėlė smarkiai drebančias rankas ir kimiu trūkinėjančiu balsu įspėjo Joną:

– Būkite malonus su Anabela, ji labai šauni mergaitė.

– Ji privalo man papasakoti, ką matė, – pasakė Jonas susikaupęs ir vėl kreipėsi į Anabelą:

– La verdad, por favor[10].

Jarlas Hamaras nusiminė pamatęs, kad iš tamsių, blizgančių Anabelos akių pradėjo riedėti ašaros.

– Perdon, – sušnabždėjo ji. – Perdón, señor[11].

– Anabela, nenusimink, – ėmė ją guosti vyriškis ir pamojo Jonui įeiti. – Įeikite, nenoriu, kad ji stovėtų laiptinėje ir verktų.

Jie suėjo vidun ir susėdo prie blizgančio svetainės stalo. Jarlas Hamaras padėjo dėžutę imbierinių sausainių, o Anabela pradėjo tyliai pasakoti, kad ji neturi kur gyventi, kad tris mėnesius buvo benamė ir slapstydavosi laiptinėse ir rūsiuose pas tuos, kurių butus tvarkė. Kai Rosenlundai jai davė buto raktus, kad ji pasirūpintų

gėlėmis ir katinu, ji pagaliau galėjo kasdien nusiprausti ir saugiai išmiegoti. Mergina vis kartojo, kad ji nieko nepavogė, kad ji ne vagilė, kad neėmė maisto ir nieko jų bute nelietė. Ji mieganti ne Rosenlundų lovose, o ant kilimo virtuvėje.

Paskui Anabela rimtai pažiūrėjo į Joną ir pasakė, kad niekada giliai neįminga jau nuo vaikystės, kai turėdavo prižiūrėti jaunesnius brolius ir seses. Šeštadienio naktį laiptinėje ji išgirdo garsus ir išsigando, susirinko daiktus, prisėlino prie durų ir pažiūrėjo pro akutę.

– Lifto durys buvo atidarytos, bet nieko nemačiau. Staiga vėl garsai, atodūsiai ir lėti žingsniai, lyg eitų senas, sunkus žmogus.

– Bet jokių balsų?

Ji papurtė galvą.

– Sombras[12].

Anabela bandė paaiškinti, kaip judėjo šešėliai. Jonas linktelėjo ir paklausė:

– Ką matėte veidrodyje? Qué viste en el espejo?

– Veidrodyje?

– Jūs matėte, kas buvo lifte.

Anabela pagalvojo, o paskui lėtai ištarė, kad matė geltoną ranką.

– O netrukus pamačiau ir veidą, – pridūrė ji.

– Tai buvo moteris?

– Sí, una mujer. Taip, moteris.

Anabela paaiškino, kad moteris buvo užsimetusi gobtuvą, kuris metė šešėlį ant veido, bet vieną akimirką pasimatė skruostas ir burna.

– Sin duda era una mujer. Ten tikrai buvo moteris.

– Kokio amžiaus?

Anabela papurtė galvą. Ji nežinojo.

– Jūsų amžiaus?

– Tal vez. Galbūt.

– Truputį vyresnė?

Anabela linktelėjo, bet paskui pasakė, kad nežino, nes moterį matė gal tik sekundę, o veido nesimatė.

– Y la boca de la señora? Kaip atrodė moters burna?

– Linksma.

– Ar moteris buvo linksma?

– Sí. Contenta[13].

Jonas visaip bandė išsiaiškinti, kaip atrodė moteris: klausinėjo detalių, perfrazavo klausimus, siūlė variantus, bet buvo akivaizdu, kad Anabela pasakė viską, ką matė. Komisaras padėkojo merginai ir Jarlui Hamarui už pagalbą.

Grįždamas pas Eriką, Jonas paskambino Anjai. Ji atsiliepė iškart.

– Anja Larson, kriminalinė policija.

– Anja, ar radai ką nors apie Evą Blau?

– Aš ieškau, bet tu skambinėji ir trukdai.

– Atsiprašau, bet tai skubu.

– Žinau, žinau. Bet kol kas neturiu ką pasakyti.

– Gerai. Paskambink, kai tik...

– Liaukis zirzęs, – nutraukė ji ir padėjo ragelį.

---

4 Independent Order of Good Templars – blaivybę propaguojanti organizacija.

5 Nuo 1907 m. Švedijoje balandžio mėnesį mokiniai pardavinėja dirbtines gėlytes, už kurias surinktos lėšos skiriamos neturtingų vaikų poreikiams.

6 *Isp*. Aš esu policininkas.

7 Laba diena.

8 Palaukite minutėlę.

9 Rosenlundų šeima turi katiną, ar ne?

10 Prašau sakyti tiesą.

11 Atleiskite, pone.

12 Šešėliai.

13 Patenkinta.

37

Trečiadienio priešpietė, gruodžio šešioliktoji

Erikas sėdėjo automobilyje šalia Jono ir pūsdamas aušino kavą plastikiniame puodelyje. Jie pravažiavo universitetą, Gamtos istorijos muziejų. Kitoje kelio pusėje netoli Brunsvikeno tamsoje švietė oranžerijos.

– Ar jūs įsitikinęs, kad jos vardas Eva Blau? – paklausė Jonas.

– Taip.

– Jos nėra nei telefonų abonentų kataloguose, nei kriminaliniuose, įtariamųjų, ginklų, Mokesčių inspekcijos, gyventojų ar automobilių registruose. Liepiau patikrinti visus apskrities, landstingo, bažnyčios registrus, draudimo kasas, Migracijos tarnybą. Švedijoje nėra ir niekada nebuvo jokios Evos Blau.

– Ji buvo mano pacientė, – toliau tvirtino Erikas.

– Tada jos pavardė kitokia.

– Po velnių, aš juk žinau, kokios mano pacientų...

Erikas nutilo, nes atmintyje šmėkštelėjo, kad moteris lyg ir turėjo kitą vardą, bet jis negalėjo prisiminti.

– Ką norėjote pasakyti?

– Aš peržiūrėsiu savo dokumentus, galbūt ji buvo susigalvojusi tą vardą.

Baltas žiemos dangus slūgsojo apniukęs, atrodė, kad bet kurią akimirką gali imti snigti.

Erikas gurkštelėjo kavos. Burnoje iš pradžių saldu, o paskui pajuto ilgiau išliekantį kartumą. Jonas pasuko į gyvenamųjų namų kvartalą Tebyje. Jie pamažu riedėjo pro namus, apšerkšnijusius sodus su nuogais vaismedžiais ir uždengtais baseinėliais, įstiklintomis verandomis ir pintais baldais; kiemuose matėsi apsnigti batutai, spalvotos girliandos kiparisuose, mėlynos rogutės ir automobiliai. Snyguriavo, aplink valytuvus kaupėsi snaigės.

– O kur mes važiuojame? – staiga paklausė Erikas.

– Beveik atvažiavome.

– Kur?

– Radau žmonių su pavarde Blau, – nusišypsojo Jonas.

Jis sustojo prie garažo, bet variklio neišjungė. Vidury vejos stovėjo plastikinis dviejų metrų Mikė Pūkuotukas su apsilaupusiu raudonu megztiniu. Daugiau sode nesimatė jokių kitų žaislų. Prie didelio geltono medinio namo vedė netaisyklingų akmenų takas.

– Čia gyvena Liselota Blau.

– Kas ji tokia?

– Nežinau. Bet gal ji ką nors žino apie Evą Blau.

Jonas pamatė, kad Erikas dvejoja, ir pasakė:

– Kol kas tai vienintelis dalykas, nuo kurio galime pradėti.

Erikas papurtė galvą.

– Tai buvo seniai. Aš niekada neprisimenu to laiko, kai užsiėmiau hipnoze. Galbūt tai niekaip nesusiję su Eva Blau.

– Ar bandėte prisiminti?

– Bandžiau, – atsakė Erikas nutęsdamas ir pažiūrėjo į kavos puodelį.

– Tikrai stengėtės?

– Gal nelabai.

– Ar Eva Blau buvo pavojinga?

Erikas pažvelgė per langą ir pastebėjo, kad Mikei Pūkuotukui kažkas buvo nupiešęs iltis ir surauktus antakius. Jis gurkštelėjo kavos ir staiga prisiminė dieną, kai pirmą kartą išgirdo Evos Blau vardą.

Dabar prisiminė.

„Buvo pusė devynių ryto. Saulė švietė tiesiai pro apdulkėjusius langus. Naktį aš budėjau, todėl miegojau kabinete.“

Prieš dešimt metų

Buvo pusė devynių ryto. Saulė švietė tiesiai pro apdulkėjusius langus. Naktį aš budėjau, todėl miegojau kabinete. Jaučiausi pavargęs, bet vis tiek susikroviau sportinį krepšį. Lasė Olsonas jau kelias savaites atidėliojo mūsų susitikimus žaisti badmintoną. Jis buvo per daug užsiėmęs, visą laiką važinėjo tarp Oslo ir Stokholmo ligoninių, skaitė paskaitą Londone, turėjo būti išrinktas į valdybą, bet užvakar paskambino ir paklausė, ar aš pasiruošęs žaisti.

– Žinoma, velniai griebtų, – atsakiau aš.

– Tu pasiruošęs gauti į kaulus, – pasakė jis, bet balsas nebuvo toks žvalus, kokį paprastai girdėdavome.

Likusią kavą išpyliau į praustuvę, o puodelį palikau personalo virtuvėlėje. Nubėgau žemyn laiptais ir nuvažiavau dviračiu iki sporto salės. Larsas Olsonas jau laukė šaltame persirengimo kambaryje. Jis pažvelgė į mane beveik išsigandęs, nusisuko ir apsimovė šortus.

– Tu taip gausi į kailį, kad savaitę negalėsi atsisėsti, – pasakė jis ir pažiūrėjo į mane.

Rakinant spintelę, jo ranka drebėjo.

– Tu daug dirbai, – pastebėjau.

– Ką? A, taip, buvo...

Jis nutilo ir sunkiai klestelėjo ant suolelio.

– Ar tu gerai jautiesi? – paklausiau.

– Žinoma. O kaip tu?

– Penktadienį susitinku su valdyba.

– Tikrai, juk tavo finansavimas baigėsi. Amžinai tas pat.

– Nors negaliu teigti, kad nerimauju, – pasakiau. – Manau, kad viskas bus gerai, juk mano tyrinėjimai juda į priekį, pasiekiau labai gerų rezultatų.

– Aš pažįstu valdybos narį Franką Polsoną, – užsiminė jis atsistodamas.

– Tikrai? O iš kur?

– Mes kartu atlikome karinę tarnybą Budene. Jis aštraus proto ir gana atviras.

– Štai kaip, – pratariau tyliai.

Mes išėjome iš persirengimo kambario. Lasė sulaikė mane už rankos.

– Gal man paskambinti jiems ir pasakyti, kad skirtų tau pinigų?

– Ar šitaip galima? – sudvejojau.

– Nelabai, bet velniop.

– Tai geriau nereikia, – nusišypsojau.

– Bet tu juk turi tęsti tyrimus.

– Viskas bus gerai.

– Niekas nesužinos.

Aš pažiūrėjau į jį ir dvejodamas tariau:

– Bet gal taip nedera.

– Paskambinsiu Frankui Polsonui šįvakar.

Aš linktelėjau ir jis šypsodamasis pliaukštelėjo man per nugarą.

Kai įėjome į didelę salę, kurioje aidėjo balsai ir sportbačių padų cypsėjimas, Larsas staiga paklausė:

– Gal norėtum perimti vieną mano pacientę?

– Kodėl?

– Aš nelabai turiu laiko.

– Aš irgi užsiėmęs.

– Supratau.

Aš pradėjau daryti tempimo pratimus, laukdamas, kol atsilaisvins penktas takelis. Larsas trypčiojo aplinkui, persibraukė plaukus ir atsikrenkštęs pasakė:

– Eva Blau tikriausiai tiktų tavo grupei, nes yra stipriai įklimpusi į kažkokią traumą. Bent jau aš taip spėju, nes negaliu prasibrauti pro jos kiautą. Nepavyko nė karto.

– Aš mielai galiu patarti, jei tu...

– Patarti? – nutraukė jis mane, o paskui tyliau pareiškė: – Jei atvirai, mano reikalai su ja baigti.

– Ar kas nors atsitiko?

– Ne, ne, tik... Aš maniau, kad ji labai serga, kad tai fizinis susirgimas.

– Bet iš tikrųjų taip nėra?

Jis susijaudinęs šyptelėjo ir pažiūrėjo į mane.

– Gal tiesiog perimk ją, ką?

– Pagalvosiu, – pažadėjau.

– Apie tai šiandien dar pakalbėsime, – pasakė jis iškart.

Lasė pabėgiojo vietoje, sustojo, sunerimęs pažiūrėjo į duris, į ką tik atėjusius žmones, o paskui atsirėmė į sieną.

– Erikai, būčiau labai dėkingas, jei apžiūrėtumei Evą, aš...

Jis nutilo ir pažiūrėjo į dvi jaunas moteris, panašias į medicinos studentes, kurioms buvo likę žaisti pora minučių. Kai viena iš jų suklupo ir neatmušė paprasto padavimo, Lasė suprunkštė ir tyliai nusišaipė:

– Višta.

Aš pažiūrėjau į laikrodį ir ėmiau mankštinti pečius. Lasė kramtė nagus. Pastebėjau, kad jis prakaituoja. Jo veidas buvo susenęs, sulysęs. Kažkas riktelėjo koridoriuje, jis krūptelėjęs pažvelgė į duris.

Moterys susirinko daiktus ir šnekučiuodamosi išėjo.

– Einam žaisti, – paraginau ir patraukiau link takelio.

– Erikai, ar aš esu kada nors prašęs tavęs perimti pacientą?

– Ne. Bet aš visai neturiu laiko.

– O jei budėčiau už tave? – pasiūlė jis iškart.

– Bet aš turiu gana daug valandų, – priminiau nustebęs.

– Žinau, bet pagalvojau – tu turi šeimą, tau reikia būti namuose.

– Ar ji pavojinga?

– Ką nori pasakyti? – paklausė jis ir sutrikęs šyptelėjo, čiupinėdamas raketę.

– Ar tau atrodo, kad Eva Blau pavojinga?

Jis vėl žvilgtelėjo į duris.

– Nežinau, ką pasakyti, – prisipažino jis tyliai.

– Ar ji tau grasino?
– Na... juk visi tokie pacientai gali būti pavojingi, juk būna sunku įvertinti. Bet aš įsitikinęs, kad tu su ja susitvarkysi.
– Tikriausiai.
– Tu ja užsiimsi? Sutik, Erikai. Ar užsiimsi?
– Taip.
Larsas paraudo, nusisuko ir patraukė link takelio. Staiga vidine šlaunies puse ėmė bėgti kraujas. Larsas nubraukė jį ranka ir dirstelėjo į mane. Supratęs, kad mačiau, sumurmėjo turįs problemų kirkšnyje, atsiprašė ir šlubuodamas išėjo.

Po dviejų dienų, kai sėdėjau savo kabinete, kažkas pasibeldė į duris. Atidaręs išvydau Lasę Olsoną, o už kelių metrų nuo jo stovėjo moteris baltu lietpalčiu. Jos žvilgsnis buvo neramus, o nosis paraudusi, lyg būtų sušalusi. Veidas siauras, smakras smailus, akys ryškiai padažytos mėlynais ir rožiniais šešėliais.
– Čia Erikas Marija Barkas, – pristatė mane Lasė. – Labai geras gydytojas. Aš niekada nepasieksiu jo lygio.
– Jūs ankstyvi.
– Ar nesutrukdysime? – paklausė Lasė sunerimęs.
Aš pakviečiau juos užeiti.
– Erikai, aš neturiu laiko, – tarė jis tyliai.
– Bet būtų gerai, jei dalyvautum.
– Žinau, bet turiu bėgti. Skambink man bet kada, atsiliepsiu ir vidurnaktį – bet kada.
Jis išskubėjo, o Eva Blau įėjo į mano kabinetą, uždarė duris ir pažiūrėjo man į akis.
– Ar šitas jūsų? – staiga paklausė ji ir drebančia ranka ištiesė porcelianinį dramblį.
– Ne, ne mano.
– Bet aš juk mačiau, kaip jūs žiūrėjote, – pareiškė ji pašaipiai. – Juk norite jo, ar ne?
Aš giliai įkvėpiau ir paklausiau:
– Kodėl manote, kad aš jo noriu?
– Nenorite?
– Ne.
– O gal norite šito? – paklausė ji ir pakėlė suknelę.
Ji nemūvėjo kelnaičių, o gakta buvo nuskusta.
– Eva, nesielkite šitaip.
– Gerai, – tarė ji drebančiomis lūpomis.
Moteris stovėjo per daug arti manęs. Jos rūbai stipriai kvepėjo vanile.
– Gal prisėskime? – pasiūliau ramiai.
– Jums ant kelių?
– Jūs galite sėstis ant sofos.
– Ant sofos?
– Taip.
– Norėtumėt, – numykė ji, metė lietpaltį ant grindų, priėjo prie rašomojo stalo ir atsisėdo ant mano kėdės.

– Gal norėtumėte papasakoti apie save? – pasiūliau.
– Kas jus domina?
Norėjau išsiaiškinti, ar ji, nepaisant įtampos, leistųsi lengvai užhipnotizuojama ar priešintųsi, stengtųsi išlaikyti atstumą ir išliktų budri.
– Aš nesu jūsų priešas, – paaiškinau ramiai.
– Ne?
Ji ištraukė vieną stalčių.
– Liaukitės, – įspėjau aš.
Ji nekreipė dėmesio ir atsainiai ėmė vartyti popierius. Aš priėjau, patraukiau jos ranką, uždariau stalčių ir griežtai įspėjau:
– Jūs neturite teisės šitaip elgtis. Prašau liautis.
Ji įžūliai nužvelgė mane ir vėl atidarė stalčių. Nenuleisdama nuo manęs akių, ištraukė šūsnį popierių ir pažėrė ant grindų.
– Liaukitės, – tariau griežtai.
Jos lūpos suvirpėjo, akyse ėmė tvenktis ašaros.
– Jūs nekenčiate manęs, – sušnabždėjo ji. – Taip ir žinojau, žinojau, kad nekęsite manęs, visi manęs nekenčia.
Staiga ji išsigando.
– Eva, – pratariau švelniai. – Jums niekas negresia, tiesiog sėdėkite. Jei norite – ant mano kėdės arba ant sofos.
Ji linktelėjo, atsistojo ir persėdo ant sofos. Staiga atsisuko ir tyliai paklausė:
– Ar galiu paliesti jūsų liežuvį?
– Ne, negalite. Liepiau sėstis.
Ji pagaliau atsisėdo, bet pradėjo nerimastingai krutėti.
Pastebėjau, kad rankoje kažką turi.
– Ką ten laikote?
Ji greitai užkišo ranką už nugaros.
– Ateikit ir pažiūrėkit, jei išdrįsit, – tarė ji baikščiai ir priešiškai tuo pat metu.
Aš susivokiau, kad šiek tiek susierzinau, bet prisiverčiau kalbėti visiškai ramiai ir paklausiau:
– Ar norite papasakoti, kodėl jūs pas mane?
Eva papurtė galvą.
– O kaip manote, kodėl? – vėl paklausiau.
Jos veidas įsitempė.
– Todėl, kad pasakiau, jog sergu vėžiu, – sušnabždėjo ji.
– Išsigandote, kad sergate vėžiu?
– Maniau, kad jis nori, jog aš sirgčiau.
– Larsas Olsonas?
– Jie išoperavo mano smegenis, operavo porą kartų. Aš buvau užmigdyta. Tada jie mane išprievartavo.
Eva pažiūrėjo man į akis ir vyptelėjo.
– Taigi dabar esu ir nėščia, ir išgyvenusi lobotomiją.
– Ką norite pasakyti?

– Kad tai gerai, nes aš noriu vaikų, noriu sūnaus, berniuko, kuris žįstų mano krūtį.

– Eva, kaip manote, kodėl jūs čia?

Ji ištiesė ranką ir atgniaužė saują – joje nieko nebuvo. Eva rodė man delną visaip sukiodama.

– Ar norite apžiūrėti mano pizę? – sušnabždėjo ji.

Jaučiau, kad turiu išeiti iš kabineto arba ką nors pasikviesti. Eva Blau iškart atsistojo.

– Atleiskite. Atleiskite, aš bijau, kad jūs imsite manęs nekęsti. Būkite geras, nereikia. Aš noriu likti, man reikia pagalbos.

– Eva, nusiraminkite. Aš tik bandau su jumis kalbėtis. Jūs žinote, kad būsite pervesta į mano hipnozės grupę, Larsas jums paaiškino. Jis sakė, kad jūs sutikote, kad norėjote.

Ji linktelėjo, ištiesė ranką ir numetė mano kavos puodelį ant žemės.

– Atleiskite.

Kai ji išėjo, surinkau nuo grindų popierius ir atsisėdau prie rašomojo stalo. Lauke lynojo, o aš prisiminiau, kad Benjaminas tądien su darželio grupe turėjo eiti į iškylą, o mudu su Simona buvome pamiršę įdėti neperšlampamas kelnes, nes buvo išplautos.

Gatvėmis, takais ir žaidimų aikštelėmis tekėjo skaidrus vanduo.

Pasvarsčiau, gal paskambinti į darželį ir paprašyti, kad Benjamino į lauką nevestų. Aš nerimaudavau per kiekvieną jų iškylą. Mane neramindavo net tai, kad pakeliui iki valgyklos jis turėdavo pereiti kelis koridorius ir nusileisti dvejais laiptais. Man vaidendavosi, kad jį pastums įsišėlę vaikai, kad kas nors trenks jam sunkiomis durimis, kad jis užklius už smėlėtų batų, sustatytų krūvelėmis, ir pargrius. Aš leidau jam vaistus, kurie apsaugojo jį nuo nukraujavimo dėl mažiausios žaizdelės, bet jis vis tiek buvo žymiai labiau pažeidžiamas nei kiti vaikai.

Prisimenu saulės šviesą kitą rytą, kaip ji brovėsi pro tamsiai pilkas užuolaidas. Simona miegojo šalia nuoga. Burna praverta, plaukai pasišiaušę, pečiai ir krūtinė nusėta mažų, šviesių strazdanų. Staiga rankos oda pašiurpo, aš apklojau Simoną. Kostelėjo Benjaminas. Tik dabar pastebėjau, kad jis miegamajame. Kartais, jei susapnuodavo košmarą, jis ateidavo ir atsiguldavo ant čiužinio šalia mūsų lovos. Man tekdavo gulėti nepatogiai ir laikyti sūnų už rankos, kol jis užmigdavo.

Buvo šešta valanda. Aš apsisukau ant kito šono, užsimerkiau ir pagalvojau, kaip būtų gerai, jei galėčiau išsimiegoti.

– Tėti, – staiga sušnabždėjo Benjaminas.

– Dar pamiegok, – tariau tyliai.

Jis atsisėdo, pažiūrėjo į mane ir tarė savo skaidriu balseliu:

– Tėti, šiąnakt tu gulėjai ant mamos.

– Štai kaip, – numykiau ir pajutau, kad Simona pabudo.

– Taip, tu gulėjai po antklode ir lingavai ant jos.

– Juokinga, – pasakiau atsainiai.

– Hm.

Simona sukikeno ir pakišo galvą po pagalve.

– Gal ką susapnavau, – bandžiau išsisukti.

Simona drebėjo iš juoko.

– Sapnavai, kad linguoji?

– Na...

Simona pažvelgė į mane plačiai šypsodamasi.

– Atsakyk, – paragino ji susitvardžiusi. – Ar sapnavai, kad linguoji?

– Tėti?

– Tikriausiai taip ir buvo.

– Bet, – tęsė Simona kikendama, – kodėl taip darei, kodėl gulėjai ant manęs, kai...

– Einam pusryčiauti, – nutraukiau.

Mačiau, kad stodamasis Benjaminas susiraukė. Rytais būdavo blogiausia, nes po kelių valandų sąstingio dažnai prasidėdavo sąnarių kraujavimas.

– Kaip jautiesi?

Benjaminas atsirėmė į sieną, kad būtų lengviau stovėti.

– Palauk, mielasis, aš tave pamasažuosiu.

Benjaminas atsiduso ir atsigulė į lovą, o aš atsargiai ėmiau mankštinti jo sąnarius.

– Aš nenoriu, kad leistumei vaistus, – pasakė jis nuliūdęs.

– Šiandien nereikia, poryt.

– Tėti, nenoriu.

– Pagalvok apie Lasę, kuris serga cukralige ir turi leistis vaistus kasdien.

– O Davidui nereikia leisti vaistų, – verkšleno Benjaminas.

– Bet galbūt jis turi kokių nors kitų bėdų.

Sūnus nutilo.

– Jo tėtis miręs, – sušnabždėjo jis.
– Taip, – tariau ir baigiau masažuoti rankas ir plaštakas.
– Ačiū, tėti, – padėkojo sūnus ir atsargiai atsistojo.
– Mano mažyli.
Apkabinau jo mažą, liesą kūnelį, bet kaip visada susitvardžiau, kad nepriglausčiau per stipriai.
– Ar galiu pažiūrėti filmuką apie pokemonus? – paklausė jis.
– Paklausk mamos, – atsakiau ir išgirdau Simonos repliką iš virtuvės – „bailys“.
Po pusryčių atsisėdau darbo kambaryje prie Simonos rašomojo stalo ir paskambinau Lasei Olsonui. Atsiliepė jo sekretorė Jenė Lagerkranc, dirbusi jam bent dvidešimt metų. Mes paplepėjome, aš pasakiau, kad išsimiegojau pirmą kartą per tris mėnesius, o paskui paprašiau sujungti su Lase.
– Palaukite minutėlę, – paprašė ji.
Ketinau paprašyti, kad jis Frankui Polsonui nieko nesakytų, jei dar ne per vėlu.
Ragelyje skambtelėjo, o po kelių sekundžių pasigirdo sekretorės balsas:
– Šiuo metu Larsas kalbėti negali.
– Pasakykite, kad čia aš.
– Jau pasakiau, – atsakė ji griežtai.
Nieko netaręs padėjau ragelį ir užsimerkiau. Supratau, kad kažkas ne taip, kad mane, ko gero, apgavo, kad Eva Blau tikriausiai yra sudėtingesnė ar pavojingesnė pacientė, nei Lasė Olsonas sakė.
– Aš susitvarkysiu, – pasakiau sau tyliai.
Bet paskui pagalvojau, kad ji gali sukelti hipnozės grupėje sąmyšį. Buvau surinkęs grupelę vyrų ir moterų, kurių problemos, ligos ir istorijos buvo visiškai skirtingos. Man nebuvo svarbu, ar jie lengvai pasiduos hipnozei. Esminis dalykas buvo bendravimas, santykiai grupėje, jų užmezgimas su kitais ir savimi pačiais, nes daugelis tempė kaltės naštą, kuri trukdė užmegzti ryšį ir gyventi visuomenėje. Žmonės kaltino save už tai, kad buvo išprievartauti arba sumušti. Jie nekontroliavo savo gyvenimo arba buvo praradę pasitikinėjimą pasauliu.
Per paskutinį seansą buvome žengę dar vieną žingsnį į priekį. Iš pradžių kaip paprastai pasikalbėjome, o paskui aš pamėginau įvesti Mareką Semiovičių į gilią hipnozę. Anksčiau tai nebūdavo lengva. Jis negalėdavo susikaupti ir visą laiką atsiribodavo. Supratau, kad nerandu tinkamo priėjimo, kad dar net neturiu vietos, nuo kur pradėti.
– Name? Futbolo aikštėje? Miške? – siūliau aš.
– Nežinau, – atsakė Marekas kaip visada.
– Bet kažkur turime pradėti.
– O kur?
– Įsivaizduokite vietą, į kurią turite sugrįžti, kad suprastumėte, kodėl tapote tokiu, koks esate, – pasiūliau aš.
– Zenicos apylinkėse, – tarė Marekas ramiai. – Zenicos-Dobojaus.
– Gerai, – sutikau aš ir užsirašiau. – Ar žinote, kas ten atsitiko?
– Ten atsitiko viskas... Tame dideliame, tamsiame, mediniame name, beveik panašiame į pilį, į dvarą su stačiašlaičiais stogais, bokšteliais ir verandomis...
Grupė sukluso ir susikaupė – visi suprato, kad Marekas savyje staiga atvėrė bent keletą durų.
– Man regis, sėdėjau fotelyje, – nutęsė Marekas. – O gal ant kelių pagalvių. Rūkiau *Marlboro*, kai... pro mane

praėjo šimtai mergaičių ir moterų iš mano miesto.

– Praėjo?

– Per kelias savaites... Jos įeidavo pro pagrindines duris ir plačiais laiptais būdavo nuvedamos į miegamuosius.

– Ar tai viešnamis? – paklausė Jusis ryškia Norlando tarme.

– Nežinau, kas ten dėdavosi, beveik nieko nežinau, – atsakė Marekas tyliai.

– Ar niekada nematėte kambarių viršutiniame aukšte? – paklausiau aš.

Jis rankomis patrynė veidą ir giliai įkvėpė.

– Kai ką prisimenu. Aš įeinu į mažą kambarį ir matau mokytoją, kuri mane mokė aukštesnėse klasėse. Ji guli nuoga, pririšta prie lovos, jos klubai ir šlaunys nusėti mėlynių.

– Kas vyksta?

– Aš stoviu prie pat durų, rankoje laikau kažkokį pagalį ir... Neprisimenu.

– Pamėginkite, – paraginau ramiai.

– Viskas dingo.

– Ar jūs įsitikinęs?

– Daugiau negaliu.

– Gerai, nereikia, užteks, – sutinku aš.

– Palaukite, – tarė jis ir ilgokai sėdėjo netardamas nė žodžio.

Jis atsiduso, pasitrynė veidą ir atsistojo.

– Marekai?

– Aš nieko neprisimenu, – riktelėjo jis šaižiu balsu.

Aš šį tą užsirašiau ir pajutau, kad Marekas mane stebi.

– Aš neprisimenu, bet viskas nutiko tame prakeiktame name, – pasakė jis.

Aš pažvelgiau į jį ir linktelėjau.

– Visa, kas yra manyje, yra tame mediniame name.

– Vaiduoklių pilaitėje, – tarė Lidija, sėdėjusi šalia.

– Būtent, ten buvo vaiduoklių pilaitė, – pritarė jis ir nusijuokė, nors veidas buvo liūdnas.

Aš vėl dirstelėjau į laikrodį. Po valandėlės turėjau eiti į susitikimą su ligoninės vadovybe ir pristatyti jiems savo tyrinėjimus. Man reikėjo arba prašyti naujų lėšų, arba po truputį mažinti bei užbaigti ir tyrinėjimus, ir terapijos seansus. Kol kas dar nesijaudinau. Nusiprausiau veidą ir minutėlę apžiūrinėjau save veidrodyje, o išeidamas iš vonios kambario, pamėginau nusišypsoti. Užrakinęs kabineto duris pastebėjau, kad koridoriuje vos už kelių žingsnių sustojo jauna moteris.

– Erikas Marija Barkas?

Jos tamsūs, tankūs plaukai buvo susukti į kuodą, o kai nusišypsojo, skruostuose išryškėjo duobutės. Ji vilkėjo gydytojo chalatą, o ant krūtinės segėjo gydytojo pažymėjimą.

– Maja Svartling, – prisistatė ji, ištiesdama ranką. – Aš esu viena didžiausių jūsų talento gerbėjų.

– Kodėl? – paklausiau šyptelėjęs.

Ji buvo linksma, kvepėjo hiacintais ir pelargonijomis.

– Aš noriu dalyvauti jūsų tyrimuose, – pareiškė ji be užuolankų.

– Mano tyrimuose?

Ji linktelėjo ir smarkiai išraudo.

– Labai prašau. Man tai be galo įdomu.

– Atleiskite, kad nerodau tokio susižavėjimo kaip jūs, bet reikalas tas, kad nežinau, ar tyrinėjimai apskritai bus tęsiami.

– Kodėl?

– Mano tyrinėjimai finansuojami tik iki metų pabaigos.

Pagalvojau apie laukiantį susitikimą ir pabandžiau draugiškai paaiškinti:

– Nuostabu, kad jūs domitės mano darbais, ir aš mielai pakalbėčiau su jumis, bet dabar laukia svarbus susitikimas, į kurį...

Maja pasitraukė į šoną.

– Atleiskite, Viešpatie, atleiskite.

– Galime pakalbėti pakeliui iki lifto, – pasiūliau aš ir nusišypsojau.

Ji sutriko dėl tokios situacijos, vėl paraudo, bet nuėjo kartu su manimi.

– Manote, kad gali kilti sunkumų dėl finansavimo? – paklausė ji sunerimusi.

Iki susitikimo su ligoninės valdyba buvo likę pora minučių. Aš buvau įpratęs pasakoti apie tyrinėjimų rezultatus, tikslus ir darbų datas, bet man vis tiek būdavo nemalonu, nes žinojau, kad susidursiu su sunkumais dėl daugybės prietarų apie hipnozę.

– Taip yra todėl, kad dauguma vis dar mano, jog hipnozė yra neaiškus reikalas, todėl dėl tokio išankstinio nusistatymo būna gana sunku pristatyti dar nebaigtų tyrinėjimų rezultatus.

– Bet skaitant visas jūsų ataskaitas, akivaizdžiai matosi neįtikėtinai tikslūs elgsenos modeliai, net jei paskelbti rezultatus dar per anksti.

– Ar jūs skaitėte visas mano ataskaitas? – nepatikėjau.

– Jų buvo gana daug, – atsakė ji.

Mes sustojome prie lifto.

– Ką manote apie mano pasvarstymus apie engramas? – paklausiau, norėdamas ją patikrinti.

– Turite galvoje atvejį su pacientu, kuriam buvo pažeista kaukolė?

– Taip, – patvirtinau, stengdamasis neparodyti nuostabos.
– Įdomu, kad jūs prieštaraujate teorijoms apie tai, kad atminties sferos yra pasiskirsčiusios smegenyse.
– Ką manote apie tai?
– Manau, jūs turėtumėte daugiau patyrinėti sinapses ir susitelkti ties smegenų migdoliniu kūnu.
– Aš sužavėtas, – prisipažinau ir paspaudžiau lifto mygtuką.
– Jūs turite gauti finansavimą.
– Žinau.
– Kas bus, jei valdyba atsisakys?
– Tikiuosi, kad man duos laiko užbaigti terapijos kursą ir padėti pacientams pereiti prie kitokio gydymo.
– O kaip tyrinėjimai?
Aš gūžtelėjau.
– Galbūt rasiu vietą kokiame kitame universitete, jei kam nors bus įdomu.
– Ar valdyboje turite priešų?
– Nemanau.
Ji švelniai palietė mano ranką ir atsiprašydama nusišypsojo. Majos skruostai dar labiau išraudo.
– Jūs gausite finansavimą, nes jūsų darbas atveria naujas sferas, negali būti, kad jie to nemato, – pareiškė ji ir įdėmiai pažiūrėjo man į akis. – O jeigu nepamatys, aš seksiu paskui jus į bet kurį universitetą.
Staiga pagalvojau, ar tik Maja kartais neflirtuoja. Kažkas keista buvo jos nusižeminime, švelniame, kiek prikimusiame balse. Aš skubiai dirstelėjau į ženkliuką su jos pavarde: Maja Svartling, bendrosios praktikos gydytoja.
– Maja...
– Erikai Marija Barkai. Jūs negalite manęs atstumti, – sušnabždėjo ji žaismingai.
– Pakalbėsime apie tai vėliau, – pasiūliau, kai atsidarė lifto durys.
Mergina nusišypsojo, skruostuose vėl išryškėjo duobutės. Ji sudėjo rankas, juokaudama žemai nusilenkė ir švelniai tarė:
– *Sawadee*.
Kildamas liftu suvokiau, kad tas tailandietiškas atsisveikinimas privertė mane nusišypsoti. Po skambtelėjimo lifto durys atsivėrė. Nors direktorės kabineto durys buvo praviros, prieš įeidamas visgi pasibeldžiau. Anika Lorencon sėdėjo priešais panoraminį langą, pro kurį matėsi įspūdingas Šiaurinių kapinių ir Hagos parko vaizdas. Jos veide nebuvo jokių ženklų, išduodančių, kad vakar ji būtų išgėrusi du butelius vyno, – buvau girdėjęs, jog ji geria, kad galėtų užmigti, – direktorės veide nesimatė jokių išsiplėtusių kraujagyslių. Paakiuose ir kaktoje buvo ryškių raukšlių, taip pat ir ant kaklo bei smakro. Kadaise ši moteris buvo laimėjusi pirmos vicemis titulą Mis Švedijos konkurse.
„Simona atskaitytų man pamokslą“, – pagalvojau tada. Ji iškart būtų pareiškusi, kad tai būdinga vyrų strategija – sumenkinti aukštesnes pareigas turinčią moterį, neigiamai įvertinant jos išvaizdą. Niekas nekalba apie išgeriančius vadovus vyrus, niekam nešautų į galvą pasakyti, kad viršininko veido oda apdribusi.
Aš pasisveikinau ir atsisėdau šalia jos.
– Įspūdingas vaizdas, – tariau.

Anika Lorencon nusišypsojo. Ji buvo įdegusi saulėje, liekna, plaukai išplonėję ir sugadinti šviesinimo priemonių. Nuo jos sklido ne kvepalų, o švaros kvapas, vos jaučiamas prabangaus muilo kvapas.

– Norite? – paklausė ji mosteldama į kelis butelius mineralinio vandens.

Aš papurčiau galvą. Kažin, o kur kiti? Valdybos nariai jau turėjo būti susirinkę, jau buvo praėjusios penkios minutės po sutarto laiko.

Anika atsistojo ir paaiškino, lyg būtų perskaičiusi mano mintis:

– Jie tuoj ateis. Matote, jiems šiandien pirties diena, – tarė ji ir kreivai šyptelėjo. – Taip jie susirenka aptarti reikalų be manęs. Gudru, ar ne?

Tą pačią akimirką atsidarė durys ir pasirodė penki išraudę vyrai. Kostiumų apykaklės buvo sušlapusios nuo plaukų ir sprandų, nuo vyrų sklido šiluma ir tualetinio vandens aromatas. Jie toliau šnekučiavosi lyg niekur nieko.

– Bet mano tyrinėjimai kainuos, – pareiškė Ronis Johansonas.

– Žinoma, – pritarė Sveinas Holsteinas nepatenkintas.

– Bet Bjarnė svaičiojo, kad jie šiek tiek sumažins finansavimą, nes gudručiai iš Finansų skyriaus nori sumažinti tyrinėjimų biudžetą šioje srityje.

– Aš irgi apie tai girdėjau, bet nereikia kreipti dėmesio, – pasakė Holsteinas pusbalsiu.

Suėję į kabinetą jie nutilo.

Sveinas Holsteinas stipriai paspaudė man ranką.

Ronis Johansonas, farmacininkų atstovas valdyboje, tik atsainiai pamojavo ir atsisėdo. Landstingo politikas Pederis Melarstetas taip pat paspaudė man ranką ir dvasuodamas nusišypsojo. Jis buvo baisiai suprakaitavęs, prakaitas tekėjo veidu.

– Ar jūs prakaituojate? – paklausė jis manęs šypsodamasis. – Mano žmonai labai nepatinka, o aš manau, kad tai sveika, ir nė kiek dėl to neabejoju.

Frankas Polsonas beveik nepažiūrėjo į mane, tik linktelėjo ir atsisėdo kitapus stalo. Leidusi jiems dar kiek pasikalbėti, Anika suplojo ir paragino visus sėstis prie stalo. Jie buvo ištroškę po pirties ir iškart atidarė mineralinio vandens butelius, sustatytus ant didelio, sodriai geltono plastikinio stalo.

Aš minutėlę pastovėjau stebėdamas šiuos žmones, nuo kurių priklausė mano tyrinėjimų ateitis. Keista. Žiūrėjau į valdybos narius ir galvojau apie savo pacientus. Jie buvo susiję su šia akimirka – jų prisiminimai, išgyvenimai, užspaustos mintys, regis, tvyrojo šiame stikliniame kabinete. Tragiškas ir gražus Šarlotos veidas, sunkus liūdno Jusio kūnas, gumbuotas Mareko pakaušis ir skvarbus, išsigandęs išblyškusio Pjero žvilgsnis, Lidija su savo skimbčiojančiais papuošalais ir smilkalais kvepiančiais rūbais, Sibelė su savo perukais ir galiausiai perdėm neurotiškoji Eva Blau. Mano pacientai buvo tarsi slapti šių kostiumuotų, saugių ir pasiturinčių vyrų atspindžiai.

Valdybos nariai susėdo į vietas, bet vis dar šnabždėjosi ir nemėgino susikaupti. Kažkuris kišenėje žvangino monetomis. Kitas tarsi atsiribojo, įsigilinęs į dienotvarkę. Anika pažiūrėjo į mane, nusišypsojo ir paprašė, kad pradėčiau.

– Mano metodas – gydyti psichines traumas naudojant hipnozę grupėje.

– Tiek mes jau supratome, – atsiduso Ronis Johansonas.

Aš pamėginau pristatyti iki šiol pasiektus rezultatus, bet mano klausytojai sėdėjo išsiblaškę, kai kurie žiūrėjo į mane, kiti dėbsojo į stalą.

– Gaila, bet turiu išeiti, – netrukus pareiškė Raineris Milchas ir atsistojo.

Jis paspaudė rankas porai vyrų ir išėjo.

– Jūs gavote medžiagą iš anksto, – priminiau. – Žinau, jos nemažai, bet tai būtina ir sutrumpinti negalima.

– Kodėl? – paklausė Pederis Melarstetas.

– Nes dar per anksti daryti išvadas, – paaiškinau.

– O jei paklaustume, kas bus po dvejų metų?

– Sunku pasakyti, bet jau įžvelgiu elgsenos modelius, – pasakiau, nors žinojau, kad apie tai geriau neužsiminti.

– Modelius? Kokius modelius?

– Gal galėtumėte papasakoti, ko tikitės? – paprašė Anika Lorencon šypsodamasi.

– Tikiuosi nustatyti psichologinius barjerus, kurie išryškėja per hipnozę, kaip gilaus atsipalaidavimo metu smegenys atranda naujų būdų apsaugoti individą nuo gąsdinančių dalykų. Noriu pasakyti kai ką įdomaus: kai užhipnotizuotas žmogus artėja prie traumos priežasties, traumos šerdies, to, kas išties pavojinga... kai nustumti prisiminimai pagaliau pradeda iškilti į paviršių, pacientas ima ieškoti paskutinio būdo išsaugoti paslaptį ir tada, – kaip man pradėjo aiškėti, – jis į prisiminimus įtraukia sapnus ir svajones, kad tik nereikėtų išvysti tiesos.

– Kad nepamatytų pačios situacijos? – paklausė staiga susidomėjęs Ronis Johansonas.

– Taip, nors iš tikrųjų ne... kad nepamatytų savo kankintojo, – paaiškinau aš. – Jis pakeičiamas bet kuo, dažniausiai įsivaizduojamas koks nors žvėris.

Valdybos nariai sukluso.

Mačiau, kad Anika Lorencon, kuri iki šiol tarsi gėdijosi dėl manęs, ėmė šypsotis.

– Ar tai įmanoma? – paklausė Ronis Johansonas beveik pašnibždom.

– Ar tie modeliai labai aiškūs? – pasidomėjo Melarstetas.

– Aiškūs, bet dar nepatvirtinti.

– Ar esama panašių tyrinėjimų kitose šalyse? – pasidomėjo jis.

– Ne, – nukirto Ronis Johansonas.

– Man įdomu, – tarė Holsteinas, – kaip manote, jei sustosite šioje stadijoje, ar hipnotizuojamas pacientas nuolat atras naujų būdų apsisaugoti?

– Ar galima pasiekti daugiau? – įsiterpė Melarstetas.

Jutau, kaip kaito mano skruostai. Atsikrenkščiau ir pasakiau:

– Manau, kad dar gilesnė hipnozė gali padėti atskleisti tuos vaizdinius.

– O kaip pacientai?

– Aš irgi apie juos pagalvojau, – pasakė Melarstetas direktorei.

– Žinoma, visa tai velniškai patrauklu, – pasakė Holsteinas, – bet aš noriu garantijų... kad nebus jokių psichozių ir savižudybių.

– Taip, nors...

– Ar galite pažadėti? – nutraukė jis mane.

Frankas Polsonas krapštinėjo etiketę ant butelio. Holsteinas atrodė pavargęs ir žiūrėjo į laikrodį.

– Mano prioritetas – padėti pacientams.

– O kaip tyrinėjimai?

– Tai...

Aš atsikrenkščiau.

– Tai visgi šalutinis produktas. Aš turiu žiūrėti į šį reikalą būtent taip.

Keli vyrai susižvalgė.

– Geras atsakymas, – pareiškė staiga Frankas Polsonas. – Aš visiškai palaikau Eriką Mariją Barką.

– Man vis dar neramu dėl pacientų, – abejojo Holsteinas.

– Viskas surašyta čia, – bedė Frankas Polsonas į mano ataskaitą. – Jis viską aprašė, taip pat ir paciento sveikimo eigą. Atrodo gana įtikinamai.

– Tik tiek, kad ši terapija labai neįprasta, labai drąsi. Mes turime būti užtikrinti, kad galėsime apsiginti, jei įvyktų kas nors bloga.

– Iš tikrųjų negali atsitikti nieko bloga, – patikinau ir pajutau, kaip kūnu nubėgo šiurpas.

– Erikai, šiandien penktadienis, visi nori eiti namo, – priminė direktorė. – Manau, kad galite tikėtis, jog jūsų programa ir toliau bus finansuojama.

Kiti pritardami linktelėjo, o Ronis Johansonas atsilošė ir paplojo.

Kai grįžau namo, Simona stovėjo didelėje mūsų virtuvėje. Ji buvo iškrausčiusi keturis pirkinių maišelius ir apkrovusi stalą, ant kurio gulėjo ryšulėlis šparagų, švieži mairūnai, viščiukas, citrinos ir ryžiai. Išvydusi mane ji nusijuokė.

– Kas yra? – paklausiau.

Žmona papurtė galvą ir plačiai nusišypsojo.

– Kaip tu atrodai.

– Kaip?

– Atrodai kaip vaikas Kalėdų rytą.

– Taip akivaizdu?

– Benjaminai, – šūktelėjo ji.

Sūnus atėjo į virtuvę su savo vaistų dėžute. Simona surimtėjo ir parodė į mane.

– Pažiūrėk. Kaip tėtis atrodo?

– Tėti, tu linksmas.

– Taip, mažyli. Man linksma.

– Ar jie išrado vaistus? – paklausė jis.

– Kokius?

– Kurie padės man pasveikti, kad man nereikėtų leisti šitų.

Aš jį pakėliau, apkabinau ir paaiškinau, kad tokie vaistai dar neišrasti, bet tikiuosi, kad tai įvyks greitai, ir patikinau, jog tai didžiausia mano svajonė.

– Gerai.

Aš pastačiau jį ant grindų. Simona žiūrėjo į mane susimąsčiusi.

Benjaminas timptelėjo man už klešnės.

– Tai kas tau yra?

Supratau ne iš karto.

– Ko tu toks linksmas, tėti?

– Dėl pinigų. Gavau pinigų tyrinėjimams tęsti.

– Davidas sako, kad tu burtininkas.

– Aš ne burtininkas, aš hipnotizuoju nuliūdusius ir išsigandusius žmones, nes noriu jiems padėti.

– Ar jie dailininkai? – paklausė jis.

Aš nusijuokiau, o Simona nustebo.

– Kodėl taip manai?

– Mama, tu sakei telefonu, kad jie bijo.

– Aš sakiau?

– Taip, anksčiau. Aš girdėjau.

– Tikrai, šiandien taip sakiau. Aš sakiau, kad dailininkai bijo ir jaudinasi, kai demonstruoja savo paveikslus, – paaiškino Simona.

– Beje, kaip tos patalpos prie Berzelijaus parko?

– Jos Arsenalo gatvėje.

– Ar šiandien buvai nuvažiavusi apžiūrėti?

Simona lėtai linktelėjo.

– Geros patalpos. Rytoj pasirašysiu sutartį.

– Kodėl nieko nesakei? Sveikinu, Simona!

Ji nusijuokė.

– Aš jau žinau, ką parodysime per galerijos atidarymą. Radau tiesiog fantastišką merginą, baigusią aukštąją meno mokyklą Bergene. Ji tapo didelius...

Ją nutraukė durų skambutis. Žmona žvilgtelėjo pro virtuvės langą, norėdama pamatyti, kas skambina į duris, paskui nuėjo ir atidarė. Aš nusekiau iš paskos. Stovėjau tamsiame prieškambaryje ir mačiau ją tarpduryje, nušviestą iš lauko. Priėjau. Simona dairėsi po lauką.

– Kas čia buvo? – paklausiau.

– Nieko nebuvo.

Aš nužvelgiau krūmus prie gatvės.

– O kas čia? – staiga paklausė ji.

Ant laiptų prie durų gulėjo lazdelė su rankena viename gale ir nedidele medine plokštele kitame.

– Keista, – nustebau ir pakėliau senovinį instrumentą.

– O kas tai?

– Regis lazda, kokia seniau mokyklose buvo baudžiami mokiniai, – paaiškinau.

Atėjo laikas hipnozės seansui. Jie susirinks po dešimties minučių. Šeši senieji pacientai ir naujoji, Eva Blau. Vilkdamasis gydytojo chalatą visada jausdavausi nepaprastai pakiliai, lyg rengčiausi lipti ant scenos, kur stovėsiu apšviestas prožektorių. Tai buvo ne tuštybė, o be galo malonus suvokimas, kad galėsiu suteikti profesionalią eksperto pagalbą.

Perskaičiau užrašus iš paskutinio seanso aną savaitę, kai Marekas Semiovičius papasakojo apie didelį medinį namą kaime Zenicos-Dobojaus regione.

Vėliau buvau įvedęs Mareką į dar gilesnę hipnozę nei kada nors anksčiau. Jis ramiai ir dalykiškai papasakojo apie kambarį cementinėmis grindimis rūsyje, kuriame jis buvo priverstas kankinti draugus ir tolimus giminaičius elektros srove. Staiga jis nusisuko, ėmė pasakoti kitą istoriją ir nekreipdamas dėmesio į mano nurodymus pats pabudo iš hipnozės. Žinojau, kad į priekį reikia eiti mažais žingsniais. Todėl nutariau, kad šiandien Mareką paliksiu ramybėje. Šiandien bus Šarlotos eilė, o paskui gal pabandysiu pirmą kartą su naująja paciente Eva Blau.

Terapijos kambaryje turėjo būti neutrali, raminanti aplinka. Užuolaidos buvo gelsvos spalvos, grindys pilkos, baldai paprasti, bet patogūs, kėdės ir stalai beržiniai, padaryti iš šviesios medienos su rudomis dėmelėmis. Po viena kėde gulėjo pamiršta mėlyna plastikinė bato apsauga. Ant sienų buvo tik kelios neutralių spalvų litografijos.

Aš sustačiau kėdes puslankiu, o stovą su kamera – kiek galima toliau.

Buvau labai įsitraukęs į tyrimą, man buvo labai smalsu, kas išaiškės, ir vis labiau įsitikinau, kad ši nauja terapija buvo veiksmingesnė už visas kitas, mano taikytas anksčiau. Gydant traumas, grupės dalyvavimas buvo be galo svarbus, nes žmonės nesijausdavo vieniši ir gydavo visi kartu.

Pritvirtinau ant stovo kamerą, prijungiau laidą, įdėjau naują vaizdajuostę, viską suderinau, pritraukiau kėdės atlošo vaizdą, nustačiau ryškumą, o paskui vėl didesnį atstumą. Tuo metu į kambarį įėjo viena iš pacienčių – Sibelė. Spėju, kad ji laukė prie ligoninės jau kelias valandas, kol kambarys bus atrakintas. Ji atsisėdo ant kėdės ir pradėjo leisti keistus gerklinius garsus, – lyg rijo, lyg gurgė. Nepatenkinta vyptelėjo ir pasitaisė didelį šviesų garbanotą peruką, kurį ji užsidėdavo per mūsų seansus. Paskui sunkiai atsiduso, – matėsi, kad yra įsitempusi.

Pasirodė Šarlota Sederšiold. Ji vilkėjo tamsiai mėlyną paltą, per liekną juosmenį suveržtą diržu. Kai nusiėmė kepurę, pasimatė tankūs kaštoniniai plaukai. Šarlota kaip visada buvo graži ir be galo liūdna.

Aš atidariau langą ir į veidą pūstelėjo gaivus ir šiltas pavasarinis vėjas.

Atsisukęs pamačiau, kad atėjo Jusis Personas.

Jis ramiai pasisveikino su manimi ir paspaudė ranką, o paskui pasisveikino su Sibele. Jusis paplekšnojo sau per didelį pilvą ir kažką pasakė. Sibelė paraudo ir sukikeno. Juodu tyliai šnekučiavosi, kol susirinko visa grupė. Lidija, Pjeras ir Marekas kaip visada truputį vėlavo.

Aš ramiai stovėjau ir laukiau, kol jie pasijus pasiruošę seansui. Šiuos žmones vienijo tik vienas dalykas – trauma dėl patirto smurto. Smurtas buvo taip pažeidęs psichiką, kad norėdami išgyventi jie stengėsi pamiršti, kas įvyko. Iš tikrųjų nė vienam nebuvo aišku, kas jiems atsitiko, tik tiek, kad siaubingi praeities įvykiai sugriovė gyvenimą.

„Bet praeitis nemiršta, ji net nėra praėjusi“, vis cituodavau rašytoją Viljamą Folknerį. Menkiausias įvykis atseka paskui mus į dabartį, išgyvenimai daro įtaką kaskart, kai mums reikia pasirinkti, o jei tie išgyvenimai sukėlė traumą, praeitis beveik visai užgožia dabartį.

Dažniausiai užhipnotizuodavau iškart visą grupę, o vieną ar du visada įvesdavau į gilesnę hipnozę. Tokiu būdu

mes visą laiką galėdavome diskutuoti apie įvykius tarsi dviejuose lygmenyse – sugestyviame hipnozės ir sąmonės.

Per hipnozės seansus pastebėjau vieną dalyką. Iš pradžių tik įtariau, kad toks fenomenas yra, o paskui elgsenos modelis vis ryškėjo. Žinoma, šį atradimą dar reikėjo įrodyti. Aš suvokiau, kad galbūt per daug tikiuosi teigdamas, kad gilioje hipnozėje traumos kaltininkas niekada neiškyla savo pavidalu. Galima aptikti situaciją, suprasti siaubingo įvykio eigą, bet kaltininkas išlieka paslaptyje.

Visi jau sėdėjo savo vietose, trūko tik naujosios pacientės, Evos Blau. Grupėje pajutau gerai pažįstamą nerimą.

Šarlota Sederšiold visada sėdėdavo toliausiai. Ji buvo nusivilkusi paltą ir kaip visada atrodė itin elegantiška – pilkas megztukas, stambūs, blizgantys perlų karoliai ant liauno kaklo, tamsiai mėlynas plisuotas sijonas ir tamsios pėdkelnės, blizgantys bateliai žema pakulne. Kai mūsų akys susitiko, ji nedrąsiai šyptelėjo. Prieš ateidama į mano grupę, Šarlota bandė nusižudyti penkiolika kartų. Paskutinį kartą šovė sau į galvą iš vyro medžioklinio šautuvo, stovėdama savo svetainėje prabangiame Jurholmo kvartale. Ginklas slystelėjo jai iš rankų ir kulka sužalojo ausį bei skruostą. Po poros brangių plastinių operacijų dabar nieko nesimatė, o nauja pažo stiliaus šukuosena slėpė ausies protezą ir klausos aparatą.

Kai matydavau, kaip Šarlota palenkusi galvą mandagiai ir pagarbiai klausosi kitų pasakojimų, visada labai sunerimdavau. Graži pagyvenusi moteris. Patraukli, bet jos viduje galėjai nujausti didžiulę žaizdą. Panašu, kad ji stovi ant prarajos krašto, ir žinojau, kad negaliu būti abejingas.

– Šarlota, ar jums patogu? – pasiteiravau aš.

– Man labai, labai gerai, – atsakė ji itin taisyklingai švelniu balsu ir linktelėjo.

– Šiandien ištirsime vidines Šarlotos erdves, – pasakiau aš.

– Mano vaiduoklių pilaitę, – šyptelėjo ji.

– Būtent.

Pažvelgiau į Mareką ir tas šyptelėjo man, bet tame vypsnyje buvo daugiau nekantrumo nei džiaugsmo. Jis visą rytą buvo praleidęs treniruoklių salėje, jo raumenys buvo įsitempę. Dirstelėjau į laikrodį. Laikas pradėti, Evos Blau laukti negalėjome.

– Siūlau pradėti, – tariau.

Sibelė skubiai atsistojo ir įspaudusi kramtomąją gumą į popierinę servetėlę išmetė ją. Tada baikščiai dirstelėjo į mane ir pasakė:

– Aš pasiruošusi, gydytojau.

Po atsipalaidavimo sekė indukcijos etapas, į kurį lėtai įžengiama tarsi šiltais laiptais, atsisakant troškimų ir ištirpdant ribas. Pamažu vedžiau juos į gilesnį transą, paprašęs įsivaizduoti, kad lėtai leidžiamės šlapiais mediniais laiptais.

Ėmiau justi tarp mūsų sklindančią ypatingą energiją, savotišką šilumą. Iš pradžių kalbėjau aiškiai ir artikuliuotai, paskui vis tyliau. Jusis atrodė sunerimęs, jis kažką mykė, kartais agresyviai išsiviepdavo. Valdžiau pacientus balsu ir stebėjau, kaip jų kūnai ir veidai atsipalaiduoja, kaip veidai įgyja tą keistą, šiurkščią išraišką, būdingą per hipnozės seansus.

Aš vaikščiojau jiems už nugarų, švelniai paliesdavau pečius, visą laiką užsiimdavau tai vienu, tai kitu atskirai ir skaičiavau mažėjančia tvarka.

Jusis kažką sušvokštė. Marekas Semiovičius sėdėjo prasižiojęs, o iš burnos buvo nutįsusi seilė.

Pjeras atrodė dar labiau sulysęs ir silpnas nei kada nors anksčiau. Lidijos rankos buvo nusvirusios palei kėdės šonus.

– Leiskitės laiptais, – paliepiau tyliai.

Valdybai nesakiau, kad ir hipnotizuotojas atsiduria tam tikrame transe. Mano supratimu, tai neišvengiama ir būtina.

Niekada nesupratau, kodėl transo būsenoje, kuri mane apimdavo hipnotizuojant pacientus, visada įsivaizduodavau esąs po vandeniu. Man tai patiko, vaizdas būdavo aiškus ir malonus, aš išmokau interpretuoti pacientų būsenos niuansus per savo vandens vaizdinį.

Aš panirdavau į jūrą, o pacientai, savaime suprantama, matydavo visai kitus dalykus, nugrimzdę į savo prisiminimus, į praeitį, kurioje regėdavo save vaikystės ir jaunystės vietose, tėvų vasarnamiuose arba kaimynų mergaitės garaže. Jie nežinojo, kad tuo pat metu mano transe jie būdavo giliai po vandeniu, lėtai grimzdavo palei didžiulį koralinį rifą, uolą vandenyno dugne arba palei plyšio sieną tarp dviejų kontinentinių plokščių.

Mano vaizduotėje mes visi grimzdome burbuliukų pilname vandenyje.

Šįkart norėjau pamėginti visus įvesti į gana gilią hipnozę. Aš skaičiavau, kalbėjau apie malonų atsipalaidavimą, o mano ausyse ūžė vanduo.

– Noriu, kad nugrimztumėte dar giliau, dar truputį. Leiskitės gilyn, bet lėtai, dar lėčiau. Greitai mes sustosime, švelniai ir ramiai... dar giliau, dar šiek tiek, o dabar sustojame.

Grupė stovėjo priešais mane puslankiu ant smėlėto jūros dugno, plokščio ir bekraščio, tarsi didžiulio kambario grindys. Vanduo buvo šviesus ir žalsvas, o smėlis smulkiai banguotas. Virš mūsų plaukiojo rožinės blizgančios medūzos, plokščios žuvys kartkartėmis sukeldavo smėlio debesį ir sprukdavo šalin.

– Dabar mes visi giliai nugrimzdę.

Jie atsimerkė ir įbedė akis tiesiai į mane.

– Šarlota, šiandien jūsų eilė pradėti. Ką matote? Kur esate?

Lūpos sujudėjo, bet neišleido nė garso.

– Aplink nėra jokio pavojaus, – nuraminau. – Mes visą laiką stovime jums už nugaros.

– Aš žinau, – atsakė ji monotonišku balsu.

Jos akys buvo vos pramerktos, kaip lunatikės, žvilgsnis tuščias ir kažkur nutolęs.

– Jūs stovite prie durų. Ar norite įeiti?

Ji linktelėjo ir jos plaukai sujudėjo vandenyje kartu su judesio sukelta banga.

– Ženkite vidun.

– Taip.

– Ką matote?

– Nežinau.

– Ar įėjote? – paklausiau ir pajutau, kad per daug skubu.

– Taip.

– Bet nieko nematote?

– Matau.

– Kas nors keista?

– Nežinau, nemanau...

– Papasakokite, – paskatinau iškart.

Ji papurtė galvą ir nuo jos plaukų atsilaisvinę maži burbuliukai ėmė kilti aukštyn. Suvokiau, kad darau klaidą, kad esu nejautrus, kad užuot vedęs ją, stumiu į priekį. Bet vis tiek nesusilaikiau ir tariau:

– Jūs grįžote į senelio namus.

– Taip, – atsakė ji dusliai.

– Jūs jau viduje ir einate pirmyn.

– Nenoriu.

– Tik vieną žingsnį.

– Gal ne dabar, – sušnabždėjo ji.

– Pakelkite akis ir pažiūrėkite.

– Nenoriu.

Jos lūpos suvirpėjo.

– Ar matote ką nors keista? Ką nors, ko ten neturėtų būti?

Jos kaktoje susimetė gili raukšlė ir staiga suvokiau, kad ji tuoj ištrūks iš mano kontrolės ir tiesiog bus išplėšta iš hipnozės būsenos. Tai pavojinga ir būtų labai negerai. Kai viskas įvyksta per greitai, gali prasidėti gili depresija. Iš jos burnos blizgančia grandinėle ėmė kilti dideli burbulai. Veidas blizgėjo, ant kaktos mirguliavo melsvai žalias vanduo.

– Nežiūrėkite, Šarlota, nebūtina, – ėmiau raminti ją. – Jei norite, atidarykite stiklines duris ir išeikite į sodą.

Ji ėmė drebėti, ir aš supratau, kad jau per vėlu.

– Nurimkite, – sušnabždėjau ir ištiesiau ranką, norėdamas ją paglostyti.

Šarlotos lūpos buvo išbalusios, o akys išsiplėtusios.

– Šarlota, dabar mes kartu atsargiai pakilsime į paviršių.

Kildama į viršų, ji pėdomis sukėlė smėlį.

– Palaukite, – tariau jai tyliai.

Marekas pažiūrėjo į mane, bandydamas kažką sušukti.

– Mes jau kylame, aš suskaičiuosiu iki dešimt, – įspėjau aš. Mačiau, kad grupė greitai kilo į paviršių. – O kai suskaičiuosiu iki dešimt, jūs atsimerksite, jausitės gerai ir...

Šarlota giliai įkvėpė, svyruodama atsistojo, pasitaisė drabužius ir pažiūrėjo į mane nieko nesuprasdama.
– Padarysime pertraukėlę, – nutariau.
Sibelė vangiai atsistojo ir išėjo parūkyti. Pjeras nusekė iš paskos. Jusis liko sėdėti sudribęs ir vangus. Nė vienas iš jų nebuvo iki galo atsipeikėjęs. Aš paskubėjau išvesti juos iš hipnozės būsenos. Tačiau kadangi po pertraukos ketinau hipnozę tęsti, nutariau, kad geriau palikti grupę tokioje nebudrioje sąmonės būsenoje. Aš likau sėdėti savo vietoje, pasitryniau veidą ir šį tą užsirašinėjau, kai prie manęs priėjo Marekas Semiovičius.
– Gerai dirbate, – tarė jis ir vyptelėjo be aiškios emocijos.
– Pavyko ne taip, kaip planavau.
– O man buvo smagu, – pasakė jis.
Žvangėdama papuošalais praėjo Lidija. Saulėje jos chna dažyti plaukai sužibo lyg varis.
– O kas buvo smagu?
– Kad nusodinote tą aukštuomenės kekšę.
– Ką pasakėte? – sukluso Lidija.
– Aš kalbu ne apie jus, o apie...
– Nesakykite, kad Šarlota yra kekšė, nes tai netiesa, – pasakė Lidija švelniai. – Ar ne, Marekai?
– Velniop, kaip norit.
– Ar žinote, ką daro kekšės?
– Taip.
– Būti kekše, – tęsė ji, – nebūtinai yra blogas dalykas. Tai pasirinkimas, tai – *šakti*, moteriška energija, moters galia.
– Būtent – jos nori valdžios, – suspirgėjo jis. – Po velnių, man jų visai negaila.
Aš pasitraukiau ir ėmiau vartyti savo užrašus, bet visgi klausiausi jų pokalbio.
– Esama tokių, kurios nesugeba subalansuoti savo čakrų, – paaiškino Lidija ramiai. – Savaime suprantama, jos blogai jaučiasi.
Marekas Semiovičius atsisėdo. Atrodė sunerimęs. Apsilaižė lūpas ir dėbtelėjo į Lidiją.
– Pilaitėje kai kas vykdavo, – pasakė jis tyliai. – Aš žinau, bet...
Jis nutilo ir sukando dantis.
– Iš tikrųjų nėra nieko bloga, – ėmė Lidija guosti Mareką ir paėmė jo ranką.
– Kodėl aš nieko neprisimenu?
Grįžo Sibelė ir Pjeras. Visi buvo nekalbūs ir paniurę. Šarlota atrodė lengvai pažeidžiama. Ji buvo sukryžiavus rankas ant krūtinės, o delnais spaudė pečius.
Aš įdėjau naują vaizdajuostę, pasakiau laiką, datą ir kad visi pacientai tebėra pohipnozinės būsenos. Patikrinau vaizdą, kilstelėjau stovą ir nustačiau filmavimo kampą. Paskui sustačiau kėdes ir paprašiau visų sėstis:
– Laikas tęsti.
Staiga kažkas pasibeldė į duris ir įėjo Eva Blau. Mačiau, kad ji labai įsitempusi, ir nuėjau jos pasitikti.
– Kviečiu įeiti.
– Tikrai?
– Taip.
Kai paėmiau pakabinti paltą, jos kaklas ir skruostai išraudo. Pakviečiau ją prisijungti prie grupės ir pristačiau

dar vieną kėdę.

– Eva Blau anksčiau buvo gydytojo Olsono pacientė, bet dabar prisijungs prie mūsų grupės. Pasistenkime, kad ji su mumis jaustųsi gerai.

Sibelė vangiai linktelėjo, Šarlota draugiškai nusišypsojo, o kiti nedrąsiai pasisveikino. Marekas iš viso nekreipė į ją dėmesio.

Eva Blau atsisėdo ir suspaudė delnus tarp šlaunų. Aš grįžau į savo vietą ir atsargiai pradėjau antrąjį etapą:

– Atsisėskite patogiai, pėdos ant grindų, rankos ant kelių. Pirmasis etapas pavyko ne visai taip, kaip planavau.

– Atleiskite, – pratarė Šarlota.

– Niekam nereikia atsiprašinėti, o jums mažiausiai. Tikiuosi, kad suprantate.

Eva Blau nenuleido nuo manęs akių nė sekundei.

– Pradėsime nuo minčių ir asociacijų, kilusių per pirmąją seanso dalį. Gal kas nori pakomentuoti?

– Aš sutrikau, – pasakė Sibelė.

– Man sukėlė įtampą, – prisipažino Jusis. – Viskas baigėsi taip greitai, kad aš spėjau tik atsimerkti ir pasikasyti makaulę.

– Ką pajutote? – paklausiau.

– Plaukus, – atsakė tas šypsodamasis.

– Plaukus? – sukikeno Sibelė.

– Kai pasikasiau makaulę, – paaiškino Jusis.

Keli nusijuokė iš jo pokšto.

– Kokias asociacijas jums kelia plaukai? – paklausiau. – Šarlota?

– Nežinau, – tarė ji ir šyptelėjo. – Plaukai? Gal barzda... ne.

– Hipis, hipis ant motociklo, – pasakė Pjeras šypsodamasis. – Jis sėdi štai šitaip, kramto gumą ir sklendžia...

Staiga Eva atsistojo taip smarkiai, kad net kėdė subildėjo.

– Vaikų žaidimai, – pareiškė ji pasipiktinusi ir parodė į Pjerą.

Pjero šypsena dingo.

– Kodėl jums taip atrodo? – paklausiau.

Eva neatsakė, tik dėbtelėjo man į akis ir pasipūtusi atsisėdo.

– Pjerai, gal norite tęsti? – paklausiau ramiai.

Jis papurtė galvą ir sukryžiavo rodomuosius pirštus, nukreipdamas juos prieš Evą, – tarsi apsisaugodamas nuo jos.

– Denis Hoperis buvo nušautas už tai, kad buvo hipis, – sušnabždėjo Pjeras suokalbiškai.

Sibelė sukikeno dar garsiau ir pašnairavo į mane, laukdama mano reakcijos. Jusis pakėlė ranką ir atsisuko į Evą.

– Pilaitėje vaikiškų žaidimų žaisti nereikės, – pasakė jis norlandietiškai.

Visi nutilo. Aš pagalvojau, kad Eva nieko nesuprato, nes nežinojo, ką mūsų grupėje reiškia „pilaitė“, bet nesikišau.

Eva atsisuko į Jusį. Atrodė, kad ji įpykusi ir tuoj kažką užriks, bet Jusis pažiūrėjo į ją taip rimtai ir ramiai, kad Eva susitvardė ir atsisėdo.

Tada paaiškinau Evai, kad mes visada pradedame nuo bendrų atsipalaidavimo ir kvėpavimo pratimų, o paskui aš užhipnotizuoju po vieną žmogų arba porą.

– Visi dalyvauja visą laiką, nesvarbu, kokiame lygmenyje tuo metu yra jų sąmonė. O kartais, jei matau, kad viskas klostosi gerai, bandau įvesti į gilią hipnozę visą grupę, – paaiškinau.

Prisitraukiau kėdę, paprašiau juos užsimerkti ir atsiremti į kėdžių atlošus.

– Atsisėskite patogiai, pėdos ant grindų, rankos ant kelių, – priminiau aš.

Neskubėdamas vedžiau juos į vis gilesnį atsipalaidavimą ir tuo pat metu pagalvojau, kad reikėtų patyrinėti slaptus Evos Blau sielos kampelius. Svarbu, kad ji kuo greičiau ką nors apie save papasakotų ir būtų priimta į grupę. Aš skaičiavau mažėjančia tvarka ir klausiausi jų kvėpavimo. Įvedžiau juos į lengvą hipnozinę būseną ir sustojau iškart po sidabriniu vandens paviršiumi.

– Eva, dabar kreipiuosi tik į jus, – tariau ramiai. – Pasitikėkite manimi, per hipnozę aš jumis pasirūpinsiu, nenutiks nieko bloga. Jauskitės atsipalaidavusi ir saugi, klausykitės mano žodžių ir darykite, kas liepiama. Pakluskite mano žodžiams iškart, nesvarstydama. Įsiliekite į žodžių tėkmę, neskubėkite priešais ją ir neatsilikite, visą laiką išlikite jos viduryje...

Mes grimzdome pilkame vandenyje, mačiau, kad mano pacientų pakaušiai vos lietė raibuliuojantį vandens paviršių. Mes grimzdome į tamsią gelmę palei storą virvę ar lyną, apkibusį plūduriuojančiais dumbliais.

Tuo pat metu tikrovėje aš sustojau Evai Blau už nugaros ir uždėjau ant peties ranką, kalbėjau ramiai ir vis tyliau. Jos plaukai atsidavė cigarečių dūmais. Ji sėdėjo atsilošusi, veidas atsipalaidavęs.

Man pačiam transo būsenoje atrodė, kad vanduo aplink ją tarpais rudas, tarpais pilkas. Veido aiškiai nesimatė, burna kietai sučiaupta, tarp antakių – gili raukšlė, o akys – visiškai juodos. Pasvarsčiau, ką daryti toliau. Iš tikrųjų žinojau apie ją labai mažai. Lasės Olsono užrašuose žinių apie jos praeitį beveik nebuvo. Teks išsiaiškinti pačiam. Nutariau atsargiai pabandyti. Dažnai paaiškėdavo, kad ramybė ir džiaugsmas atveria trumpiausią kelią į sunkiausius dalykus.

– Eva, tau dešimt metų, – pradėjau ir apėjau ją, kad matyčiau iš priekio.

Jos krūtinė vos kilnojosi. Pastebėjau ramiai ir ritmingai išsipučiantį ir susitraukiantį pilvą.

– Tau dešimt metų. Šiandien puiki diena. Tu džiaugiesi. Kodėl tu džiaugiesi?

Eva gražiai papūtė lūpas, nusišypsojo ir tarė:

– Nes vyras šoka ir taško balas.

– Kas šoka?

– Kas?

Ji kiek patylėjo.

– Mama sako, kad Gene Kelly.

– Aha, jūs žiūrite „Dainuojantys lietuje“?

– Mama žiūri.

– O tu ne?

– Taip, – tarė ji šypsodamasi ir prisimerkė.

– Ir tu džiaugiesi?

Ji lėtai linktelėjo.

– Kas vyksta?

Eva lėtai nuleido galvą. Staiga ji keistai šyptelėjo.
– Mano pilvas didelis, – pasakė ji tyliai.
– Tavo pilvas?
– Aš matau, kad jis labai didelis, – pratarė ji beveik verkšlendama.
Jusis atsikvėpė. Akies kampeliu pastebėjau, kad jo lūpos sujudėjo.
– Pilaitė, – sušnabždėjo Jusis, paniręs į lengvą hipnozę. – Pilaitė.
– Eva, klausykis manęs, – tęsiau. – Tu gali girdėti visus, esančius kambaryje, bet klausyk tik mano balso. Nekreipk dėmesio, ką sako kiti. Sutelk dėmesį tik į mano balsą.
– Gerai, – tarė ji. Atrodė patenkinta.
– Ar žinai, kodėl tavo pilvas didelis?
Eva neatsakė. Žiūrėjau tiesiai į jos veidą. Ji atrodė rimta, susirūpinusi, susitelkusi ties kažkokia mintimi ar prisiminimu. Staiga pasirodė, lyg ji bandytų sulaikyti šypseną.
– Nežinau.
– O man atrodo, kad žinai. Bet mes viską darysime tavo tempu, Eva. Dabar apie tai negalvok. Ar nori vėl žiūrėti televizorių? Aš būsiu kartu, mes visi būsime kartu, visą laiką, nesvarbu, kas nutiktų. Aš tau pažadu. Mes tau pažadame ir tu gali mumis pasitikėti.
– Aš noriu į pilaitę, – sušnabždėjo ji.
Man kilo įtarimas, kad kažkas ne taip. Ėmiau skaičiuoti mažėjančia tvarka ir liepiau Evai įsivaizduoti žemyn vedančius laiptus. O pats įsivaizdavau, kad vis giliau grimztu į šiltą vandenį, žemyn palei uolą.
Eva kilstelėjo smakrą, sudrėkino lūpas, įtraukė skruostus ir sušnibždėjo:
– Aš matau, kaip jie paima žmogų, tiesiog prieina ir paima...
– Kas paima?
Ji ėmė kvėpuoti neritmingai, veidas apsiblausė. Man atrodė, kad vanduo susidrumstė ir tapo rudas.
– Vyras, kurio plaukai surišti į uodegą, – sudejavo Eva. – Jis pakabino žmogutį prie lubų.
Pamačiau, kad ji viena ranka tvirtai laikosi lyno, apkibusio dumbliais, ir lėtai mataruoja kojomis.
Aš iškart atsipeikėjau. Supratau, kad Eva apsimetė, ji nebuvo užhipnotizuota. Nesuvokiau, iš kur tai žinau, bet buvau įsitikinęs. Ji neklausė mano žodžių ir atsispyrė įtaigai. Protas man sufleravo, kad ji meluoja ir visai nebuvo paveikta hipnozės.
Žiūrėjau, kaip ji blaškosi ant kėdės.
– Vyras vis tempia ir tempia tą žmogutį, jis tempia per šiurkščiai...
Staiga Eva Blau pažvelgė man į akis, sustingo ir išsiviepė.
– Ar man pavyko? – paklausė ji.
Aš tylėjau. Tiesiog stovėjau ir žiūrėjau, kaip ji atsistojo, nusikabino paltą ir ramiai išėjo.

Aš užrašiau ant lapelio „Pilaitė“, aplenkiau juo vaizdajuostę, pažymėtą keturioliktu numeriu, ir pritvirtinau gumyte. Užuot kaip visada nunešęs į archyvą, pasidėjau ją savo kabinete. Norėjau išanalizuoti Evos Blau melą ir savo reakciją. Bet dar eidamas koridoriumi supratau, kas visą laiką buvo ne taip: Eva kontroliavo veido išraišką, ji dėjosi miela, jos veidas nebuvo natūraliai atsipalaidavęs, kaip būna per hipnozę. Užhipnotizuotieji gali šypsotis, bet ne taip, kaip įpratę, o tarsi miegodami, vangiai.

Priėjęs prie kabineto, pamačiau laukiančią doktorantę. Nustebau, kad dar prisiminiau jos vardą – Maja Svartling.

Mes pasisveikinome. Dar nespėjus atrakinti durų, ji skubiai pasiaiškino:

– Atsiprašau, kad neduodu ramybės, tačiau dalis mano disertacijos paremta jūsų tyrinėjimais, todėl ne tik aš, bet ir mano darbo vadovas nori, kad dalyvautų ir pats objektas.

Jos akys buvo rimtos.

– Suprantu, – pratariau.

– Ar galiu užduoti kelis klausimus? Ar galima?

Majos žvilgsnis iškart pasikeitė ir tapo panašus į mergaitės – smalsus, bet neužtikrintas. Jos akys buvo tamsios ir švytinčios, kaip kontrastas nepaprastai šviesiai odai. Žvilgantys plaukai supinti vainiku. Šukuosena atrodė senamadiška, bet jai tiko.

– Ar galima? – paklausė ji nuolankiai. – Jūs neįsivaizduojate, kokia įkyri galiu būti.

Suvokiau, kad žiūriu į ją ir šypsausi. Nuo jos sklido kažkokia šviesa ir gaiva, kad net nepagalvojęs skėstelėjau rankomis ir pasakiau esąs pasiruošęs. Ji nusijuokė ir patenkinta įdėmiai pažiūrėjo į mane. Aš atrakinau duris ir ji nedelsdama nusekė iš paskos, atsisėdo ant lankytojų kėdės, išsitraukė sąsiuvinį ir rašiklį ir šypsodamasi pažvelgė į mane.

– Ko norite paklausti?

Maja smarkiai išraudo ir vis dar šypsojosi taip plačiai, kad atrodė, jog negali liautis net kalbėdama.

– Pradėkime nuo praktikos... Ką manote, ar pacientai gali apgauti? Sakyti tai, ką, jų nuomone, jūs norite išgirsti?

– Šiandien kaip tik taip ir nutiko, – šyptelėjau aš. – Pacientė nenorėjo būti užhipnotizuota, atsispyrė įtaigai, bet apsimetė esanti paveikta.

Maja apsiramino, atrodė labiau pasitikinti savimi. Ji pasilenkė į priekį, papūtė lūpas ir paklausė:

– Ar ji apsimetė?

– Aš, žinoma, pastebėjau.

Ji nustebusi išpūtė akis.

– Kaip?

– Visų pirma esama aiškių išorinių ženklų, kada žmogus būna hipnozinio poilsio būsenoje. Svarbiausias iš jų – visiškai natūralus veidas.

– Ar galite paaiškinti?

– Budraus, nors ir labai atsipalaidavusio žmogaus veidas išduoda, kad jis susikaupęs, burnos kampučiai būna nenukarę, juda veido raumenys, žvilgsnis, ir taip toliau... O užhipnotizuotam žmogui visa tai nebūdinga, burna pravira, smakras nukąra, žvilgsnis vangus... Sunku paaiškinti, bet tiesiog matai.

Atrodė, lyg ji norėtų kažko paklausti, todėl nutilau. Ji papurtė galvą ir paragino tęsti.

– Aš skaičiau jūsų ataskaitas. Jūsų hipnozės grupėje yra ne tik aukų, patyrusių smurtą, bet ir nusikaltėlių, kurie yra padarę siaubingų dalykų kitiems žmonėms.
– Pasąmonėje viskas vyksta taip pat ir...
– Norite pasakyti...
– Palaukite, Maja... grupinės terapijos metu tai gali būti naudinga.
– Įdomu, – tarė ji ir kažką užsirašė. – Aš norėsiu prie to grįžti. O dabar norėčiau paklausti, kaip nusikaltėlis mato save patį, – juk jūs teigiate, kad auka nusikaltėlį dažnai įsivaizduoja kuo kitu, pavyzdžiui, žvėrimi.
– Šito dar nespėjau ištirti ir nenorėčiau apie tai kalbėti.
Ji palenkė galvą ir paklausė:
– Bet turite kokią nors hipotezę?
– Turiu pacientą, kuris...
Nutilau ir pagalvojau apie Jusį Personą iš Norlando, kuriam vienišumas buvo kaip siaubinga našta dėl savo paties kaltės.
– Ką norėjote pasakyti?
– Hipnozėje šis pacientas vis grįžta į medžiotojų bokštelį. Jis tarsi valdomas ginklo – šaudo stirnas ir palieka jas gulėti. Atsipeikėjęs po hipnozės jis neigia, kad šaudo stirnas, o pasakoja, kad dažnai sėdi bokštelyje ir laukia lokės.
– Jis taip sako, kai nėra užhipnotizuotas? – paklausė ji ir nusišypsojo.
– Jis turi namą Vesterboteno regione.
– O aš maniau, kad jis gyvena čia, – nusijuokė ji.
– Manau, kad lokė yra realus gyvūnas. Ten lokių pilna. Jusis pasakojo, kad prieš kelerius metus viena lokė užmušė jo šunį.
Mes nutilome ir žiūrėjome vienas į kitą.
– Laikas eina, – priminiau.
– Aš turiu dar daug klausimų.
Aš skėstelėjau rankomis.
– Turėsime susitikti kelis kartus.
Maja pažiūrėjo į mane. Kai pastebėjau, kad išraudo jos šviesi oda, mane staiga užliejo keista šiluma. Pajutau, kad mes abu nusiteikę šelmiškai, kad galime būti ir rimti, bet čia pat pratrūkti juoku.
– Ar galiu pavaišinti gėrimu, atsidėkodama už sugaištą laiką? Žinau gana jaukų libaniečių...
Suskambo mano telefonas, ji iškart nutilo. Aš atsiprašiau ir atsiliepiau:
– Klausau.
Skambino Simona. Ji atrodė sunerimusi.
– Kas atsitiko?
– Aš... aš už namo, ant dviračių tako. Man atrodo, kad kažkas įsilaužė į mūsų namus.
Nugara nubėgo šiurpas. Prisiminiau lazdą, tą seną mokyklinį bausmės įrankį, kurį aptikome prie durų.
– Kas atsitiko?
Ragelyje girdėjau, kad Simona įkvėpė, kad kažkur netoliese žaidė vaikai, galbūt futbolo aikštėje. Staiga

pasigirdo šaižus švilpimas ir riksmas.

– Kas ten vyksta?

– Nieko, mokinių klasė, – paaiškino ji niūriai. – Erikai, Benjamino balkono durų spyna išlaužta, o langas išdaužtas.

Akies kampučiu pamačiau, kad Maja Svartling atsistojo ir mostelėjusi galva parodė, jog išeina.

Aš linktelėjau ir apgailestaudamas skėstelėjau rankomis. Maja netyčia stumtelėjo kėdę ir ta sugirgždėjo.

– Ar tu vienas? – paklausė Simona.

– Taip, – atsakiau aš nesuprasdamas, kodėl meluoju.

Maja pamojavo ir tyliai uždarė duris. Aš vis dar užuodžiau jos paprastus ir gaivius kvepalus.

– Gerai, kad nėjai į vidų. Ar paskambinai policijai?

– Erikai, tavo balsas keistas. Ar kas nors atsitiko?

– Be to, kad mūsų namuose dabar galbūt sėdi vagis? Ar iškvietei policiją?

– Taip, paskambinau tėčiui.

– Gerai.

– Jis sakė, kad tuoj pat atvažiuos.

– Simona, pasitrauk toliau nuo namo.

– Aš ant dviračių tako.

– Ar namą matai?

– Taip.

– Jei tu matai namą, tai tas, kas yra viduje, gali matyti tave.

– Liaukis.

– Būk gera, eik į futbolo aikštę. Aš parvažiuoju.

Aš sustojau už purvino Keneto opelio, patraukiau už rankinio stabdžio, išjungiau variklį ir išlipau. Pamačiau atbėgantį uošvį. Jis buvo susirūpinęs.

– Po velnių, kur Simona? – sušuko jis.

– Liepiau jai laukti futbolo aikštėje.

– Gerai, buvau išsigandęs...

– Kitaip ji būtų ėjusi vidun. Pažįstu ją, tėvo dukra.

Kenetas nusijuokė ir stipriai mane apkabino.

– Smagu tave matyti, vaikine.

Mes pasukome už namo. Simona stovėjo netoli mūsų sodelio. Matyt, ji visą laiką stebėjo atidarytas balkono duris, vedančias į ūksmingą sodelį. Pamačiusi mus ji paliko dviratį ir priėjusi stipriai mane apkabino.

– Labas, tėti, – pasisveikino ji, žiūrėdama man per petį.

– Aš einu į vidų, – tarė jis rimtai.

– Aš einu kartu, – pasakiau aš.

– Moterys ir vaikai laukia lauke, – atsiduso Simona.

Visi trys perlipome žemą sidabrakrūmių gyvatvorę, perėjome žolyną ir poilsio aikštelę su plastikiniais sodo baldais.

Ant laiptų ir palangės buvo pilna šukių. Ant kiliminės dangos Benjamino kambaryje tarp šukių gulėjo didelis akmuo. Mes suėjome vidun, aš pagalvojau, kad Kenetui būtinai reikia papasakoti apie lazdą, kurią radome ant laiptų.

Simona uždegė šviestuvą su Karlsono piešiniu. Jos veidas buvo išraudęs, o rusvi plaukai garbanomis krito ant pečių.

Kenetas nuėjo į koridorių, patikrino miegamąjį ir vonios kambarį. Svetainėje degė šviestuvas, virtuvėje gulėjo nuversta kėdė. Perėjome visus kambarius, tačiau nepastebėjome, kad ko nors trūktų, kad kas nors būtų pavogta. Pirmo aukšto tualete ant grindų buvo primėčiota popieriaus. Kenetas pažiūrėjo ir paklausė manęs:

– Gal turi su kuo nors nebaigtų reikalų?

Aš papurčiau galvą.

– Kiek žinau, ne. Žinoma, sutinku daugybę nestabilios psichikos žmonių... tokių kaip tu.

Jis linktelėjo.

– Jie nieko nepaėmė.

– Tėti, ar taip dažnai būna? – paklausė Simona.

Kenetas papurtė galvą.

– Tai neįprasta. Bent jau ne tada, kai išdaužiamas langas. Kažkas norėjo jums parodyti, kad čia lankėsi.

Simona stovėjo tarpduryje į Benjamino kambarį.

– Man atrodo, kad kažkas gulėjo jo lovoje, – tyliai tarė ji. – Kaip vadinasi ta pasaka? „Auksaplaukė“?

Skubiai nuėjome į savo miegamąjį ir pamatėme, kad mūsų lovoje taip pat gulėta – apklotas nutrauktas, patalynė suglamžyta.

– Baisiai keista, – nusprendė Kenetas.

Kelias minutes patylėjome.

– Bausmės įrankis, – prisiminė Simona.

– Tikrai, juk buvau pagalvojęs, bet paskui pamiršau, – pasakiau aš ir atnešiau iš prieškambario lazdą.
– Po šimts, kas čia? – nustebo Kenetas.
– Vakar radome lauke prie durų, – pasakė Simona.
– Parodykite.
– Tai bausmės įrankis, su kuriuo anksčiau mokyklose mušdavo vaikus, – paaiškinau.
– Užtikrina drausmę, – šyptelėjo Kenetas ir pliaukštelėjo.
– Man tai labai nepatinka, baisiai nejauku, – prisipažino Simona.
– Ar jums kas nors grasino? Ar buvo ko nors panašaus į grasinimus?
– Ne, – paneigė Simona.
– Bet galbūt visa tai reikia laikyti grasinimu, – spėjau. – Gal kažkam atrodo, kad mus reikia nubausti. Maniau, kad čia tik bjaurus pokštas, gal kažkam atrodo, kad mes Benjaminą per daug lepinam. Na, gal tiems, kurie nežino apie jo ligą, mes atrodome gana neurotiški.
Simona iškart nuėjo paskambinti į darželį ir pasiteirauti, ar Benjaminui viskas gerai.

* * *

Vakare nuėjome su Benjaminu miegoti anksčiau. Aš kaip visada gulėjau šalia ir pasakojau apie afrikiečių filmą vaikams „Kiriku“. Benjaminas buvo jį matęs daugybę kartų, bet beveik kiekvieną vakarą prašydavo, kad papasakočiau prieš miegą. Jis man primindavo, jei pamiršdavau kokią detalę, o jei dar nemiegodavo, kai aš baigdavau pasakoti, Simona gaudavo padainuoti lopšinių.
Kai jis užmigo, mudu pasidarėme arbatos ir susėdome pažiūrėti filmo. Sėdėjome ant sofos ir kalbėjomės apie įsilaužimą, kad nieko nepavogta, kad tik buvo išvyniotas tualetinis popierius ir gulėta mūsų lovose.
– Gal kokia jaunuolių porelė neturėjo kur pasimylėti, – spėjo Simona.
– Ne, tada būtų sujaukę labiau.
– Argi nekeista, kad kaimynai nieko nematė? Juk Adolfsonas pastebi beveik viską.
– Gal čia jo paties darbas? – spėjau.
– Mylėjosi mūsų lovoje?
Aš nusijuokiau ir prisitraukiau ją. Simona skaniai kvepėjo. Kvapas buvo gana sunkus, bet ne šleikščiai saldus. Ji prisispaudė prie manęs visu lieknu berniukišku kūnu. Pakišau rankas po jos marškinėliais, slydau švelnia oda. Jos krūtys buvo šiltos ir standžios. Pabučiavau į kaklą ir ji sudejavo, iškvėpdama man į ausį šiltą orą.
Mes nusirengėme televizoriaus ekrano šviesoje, padėdami vienas kitam, skubėdami ir trukdydami. Juokėmės ir vėl bučiavomės. Ji nusitempė mane į miegamąjį ir pastūmė į lovą, apsimesdama griežta.
– Bene išsitrauksi lazdą? – pasišaipiau.
Simona linktelėjo ir prisiartino, nuleido galvą ir ėmė braukti plaukais man per kojas, kildama aukštyn ir šypsodamasi, bet nežiūrėdama man į akis. Garbanos dengė jos siaurus, šlakuotus pečius. Ji apžergė mane ir įsirėmė rankomis. Kai įėjau į ją, jos skruostai išraudo.
Per kelias sekundes atmintyje praskriejo keli vaizdai. Kartą fotografavau Graikijos archipelage. Tai buvo prieš porą metų iki Benjamino gimimo. Mes važiavome autobusu pakrante ir išlipome ten, kur mums atrodė gražiausia. Kai supratome, kad esame visiškai vieni, nusprendėme, jog maudymosi drabužių nereikia. Saulės

atokaitoje valgėme šiltus arbūzus, gulėjome nuogi skaidriame vandenyje, glamonėjomės ir bučiavomės. Tądien pajūryje mylėjomės gal keturis kartus, vis labiau aptingę ir sukaitę. Simonos plaukai susivėlė nuo sūraus vandens. Prisimerkusios akys, šiltas žvilgsnis, paslaptinga šypsena. Mažos, stangrios krūtys, strazdanos, rožiniai speneliai. Plokščias pilvas, bamba, rusvi gaktos plaukai.

Dabar Simona palinko virš manęs ir mėgino pasiekti orgazmą. Ji bučiavo man krūtinę ir kaklą, alsavo vis greičiau, užsimerkė, tvirtai įsikabino man į pečius ir šnibždėdama paprašė, kad nesustočiau.

Simona judėjo vis greičiau ir giliau, jos nugara suprakaitavo. Ji garsiai dejavo, vis judėjo aukštyn ir žemyn, jos šlaunys virpėjo. Stabtelėjo, vėl tęsė, o tada suaimanavo ir sustingo, giliai įkvėpė, apsilaižė lūpas ir ranka atsirėmė man į krūtinę. Ji atsiduso ir žiūrėjo man į akis, kai pradėjau judinti klubus. Nebesivaldžiau ir išliejau savo sėklą palaimingais pliūpsniais.

Dviratį pasistačiau prie Neurologijos skyriaus. Pastovėjau klausydamasis paukščių čiulbėjimo, žiūrėjau, kaip pro lapų paklotę skverbėsi šviesios pavasarinės spalvos. Galvojau apie tai, kad pabudau šalia Simonos ir žiūrėjau į žalias jos akis.

Mano kabinetas atrodė lygiai taip kaip vakar. Kėdė, ant kurios sėdėjo Maja Svartling, vis dar buvo atitraukta, o rašomojo stalo lempa tebedegė. Buvo tik pusė devynių, tad turėjau pakankamai laiko peržiūrėti užrašus apie vakarykštį nepavykusį seansą su Šarlota. Nesėkmė ištiko todėl, kad paskubinau eigą ir tik siekiau tikslo. Įprasta klaida, reikėjo elgtis protingiau. Negalima versti paciento matyti tai, ko jis nenori. Šarlota įėjo į kambarį, bet nenorėjo pakelti akių. Tuo buvo galima ir pasitenkinti, ji ir taip žengė drąsų žingsnį.

Aš apsivilkau gydytojo chalatą ir nusiploviau rankas dezinfekuojančiu skysčiu. Apgalvojau kiekvieno paciento situaciją. Nebuvau patenkintas Pjero vaidmeniu grupėje, jis buvo truputį neaiškus. Pjeras dažnai bėgiodavo paskui Sibelę arba Lidiją, buvo iškalbingas ir šmaikštus, bet per hipnozės seansus labai pasyvus. Jis dirbo kirpėju, buvo akivaizdžiai homoseksualus, norėjo tapti aktoriumi. Išoriškai jo gyvenimas buvo visiškai tvarkingas, išskyrus vieną detalę, – per kiekvienas Velykas jis vykdavo į kelionę kartu su mama. Jie užsidarydavo viešbutyje, prisigerdavo ir mylėdavosi. Motina nežinojo, kad po kiekvienos kelionės Pjerą apimdavo gili depresija ir jis bandydavo nusižudyti.

Aš nenorėjau skubinti savo pacientų, norėjau, kad jie patys nuspręstų, kada laikas atsiverti.

Kažkas pasibeldė į duris. Jos atsidarė, nespėjus man išsižioti, ir vidun nekviesta įžengė Eva Blau. Jos veido išraiška buvo labai keista, – lyg būtų bandžiusi šypsotis, nepajudindama nė vieno raumenėlio.

– Ne, ačiū, – prabilo ji staiga. – Jums nereikia manęs kviesti vakarienės, aš jau pavalgiau. Šarlota – puiki moteris, ji priruošia man maisto visai savaitei, jau prisikroviau šaldiklį.

– Ji maloni.

– Taip ji atsilygina, kad tylėčiau, – paaiškino Eva paslaptinga mina ir atsistojo už lankytojų kėdės.

– Eva, gal pasakytumėte, ko atėjote?

– Ne jūsų pimpalo čiulpti, taip ir žinokit.

– Jums nereikia dalyvauti hipnozės grupėje, – pasakiau ramiai.

Ji nuleido akis.

– Žinojau, kad manęs nekenčiat, – sumurmėjo ji.

– Ne, Eva, aš tik sakau, kad neprivalote dalyvauti toje grupėje. Kai kurie žmonės nenori būti užhipnotizuoti, kai kurie nelabai pasiduoda įtaigai, nors iš tiesų nori, o kai kurie...

– Jūs manęs nekenčiat, – nutraukė ji.

– Aš noriu pasakyti tik tiek, kad negaliu priimti jūsų į tą grupę, jei nenorite būti užhipnotizuota.

– Aš nenorėjau. Jūs negalite kišti man į burną pimpalo.

– Liaukitės.

– Atleiskite, – sušnabždėjo ji ir ištraukė kažką iš rankinės. Tai buvo nuotrauka iš Benjamino krikštynų.

– Meilutis, ar ne? – tarė ji išdidžiai.

Mano širdis ėmė daužytis.

– Iš kur gavote?

– Tai mano paslaptis.

– Eva, pasakykite, iš kur...

Ji šaipydamasi mane nutraukė:

– Žiūrėk savęs, spjauk į kitus, ir tavo gyvenimas bus gražus.

Aš vėl pažiūrėjau į nuotrauką. Žinojau, kad ji iš Benjamino albumo. Antroje pusėje vis dar matėsi klijų žymės. Prisiverčiau kalbėti ramiai, nors širdis, rodės, iššoks lauk.

– Prašau paaiškinti, kaip gavote šią nuotrauką.

Ji atsisėdo ant sofos, dalykiškai atsisagstė palaidinę ir apnuogino krūtis.

– Įkišk pimpalą ir būsi patenkintas.

– Jūs buvote mano namuose.

– O jūs buvote mano namuose, – pakartojo ji įžūliai. – Jūs privertėte mane atidaryti duris...

– Eva, aš bandžiau hipnotizuoti, tai nėra įsilaužimas.

– Aš neįsilaužiau, – atšovė ji.

– Jūs išdaužėte mūsų langą...

– Langą išdaužė akmuo.

Aš sustingau. Jutau, kad vos tvardausi ir tuoj išliesiu įtūžį ant sergančios, sutrikusios psichikos moters.

– Kodėl jūs paėmėte nuotrauką?

– Jūs tik imate! Vis imate, imate ir imate! Po velnių, ką sakytumėt, jei aš paimčiau ką nors jūsų? Kaip jaustumėtės?

Ji užsidengė veidą rankomis ir vis kartojo, kad nekenčia manęs, gal šimtą kartų, kol galiausiai nusiramino.

– Supraskite, kad aš supykau ant jūsų, kai pasakėte, jog paėmiau jūsų daiktą, – tarė ji susitvardžiusi. – Juk daviau jums labai gražią nuotrauką.

– Taip.

Ji plačiai nusišypsojo ir apsilaižė lūpas.

– Aš jums daviau, o dabar noriu, kad ir man duotumėte.

– Ko norite? – paklausiau ramiai.

– Neapsimeskite.

– Pasakykite, ko...

– Noriu, kad užhipnotizuotumėte mane.

– Kodėl prie mano durų padėjote bausmės įrankį?

Ji spoksojo į mane.

– Kokį bausmės įrankį?

– Tokį, kokiu anksčiau mušdavo vaikus.

– Aš nieko prie jūsų durų nepalikau.

– Jūs padėjote seną...

– Nemeluokite!

Ji atsistojo ir pasuko link durų.

– Eva, aš pranešiu policijai, jei nesuprasite, kad yra ribos, ir kad turite palikti mane ir mano šeimą ramybėje.

– O kaip mano šeima?

– Eva, dabar paklausykit manęs!

– Fašistas! – suriko ji ir išėjo.

Mano pacientai sėdėjo puslankiu. Šįkart užhipnotizavau juos lengvai. Visi kartu sklandžiai grimzdome į kliuksintį vandenį. Aš vėl užsiėmiau Šarlota. Jos atsipalaidavęs veidas atrodė labai liūdnas, po akimis matėsi tamsūs ratilai, smakras buvo kiek susiraukšlėjęs.

– Atleisk, – sušnabždėjo Šarlota.

– Su kuo kalbate?

Sekundę ji susiraukė.

– Atleisk, – pakartojo ji.

Aš laukiau. Akivaizdu, kad Šarlota buvo gilios hipnozės būsenoje. Ji kvėpavo sunkiai, bet tyliai.

– Jūs žinote, Šarlota, kad su mumis esate saugi. Niekas negali jums pakenkti, jūs jaučiatės gerai ir esate maloniai atsipalaidavusi.

Ji liūdnai linktelėjo. Supratau, kad ji mane girdi, kad klauso mano žodžių ir nebeskiria hipnozės tikrovės nuo supančios tikrovės. Gilioje hipnozėje ji tarsi žiūrėjo filmą, kuriame dalyvauja pati. Ji buvo ir žiūrovė, ir aktorė, bet nesuskilusi į du asmenis, o susiliejusi į vieną.

– Nepyk, – šnabždėjo ji. – Atleisk, būk geras, atleisk. Aš tave paguosiu, pažadu, kad paguosiu.

Girdėjau, kad visi pacientai giliai alsavo. Vadinasi, esame pilaitėje, jau pasiekėme bauginantį Šarlotos kambarį. Norėjau, kad ji sustotų, kad sukauptų jėgų pakelti akis ir ką nors pamatyti, kad bent žvilgteltų į tai, kas jai kėlė baimę. Norėjau jai padėti, bet šįkart neketinau skubinti, kad nepakartočiau praeitos savaitės klaidos.

– Senelio sporto salėje šalta, – staiga tarė Šarlota.

– Kažką matote?

– Ilgas grindų lentas, kibirą, laidą, – išvardijo ji vos girdimai.

– Ženkite vieną žingsnį atgal.

Ji papurtė galvą.

– Šarlota, ženkite žingsnį atgal ir uždėkite ranką ant durų rankenos.

Mačiau, kaip virpa jos vokai, iš po blakstienų ištryško kelios ašaros. Ji laikė rankas ant kelių tarsi senutė.

– Jūs žinote, kur yra rankena, ir žinote, kad galite išeiti iš kambario, kada panorėjusi.

– Galėsiu?

– Tiesiog nuspausite rankeną ir išeisite.

– Turbūt bus geriausia, jei išeisiu dabar...

Ji nutilo. Paskui pakėlė smakrą ir lėtai pasuko galvą. Burna pravira, panaši į vaiko.

– Dar kiek pabūsiu, – tarė ji tyliai.

– Ar jūs ten viena?

Ji papurtė galvą.

– Aš jį girdžiu, bet nematau.

Ji prisimerkė, lyg bandydama aiškiau įžiūrėti kažką prieblandoje.

– Čia yra gyvūnas, – staiga tarė ji.

– Koks gyvūnas?

– Tėtis turi didelį šunį...

– Ar jūsų tėtis ten?

– Taip, jis stovi kampe, prie kėdžių, jis nusiminęs, matau jo akis. Sako, kad aš jį įskaudinau. Tėtis liūdnas.

– O šuo?
– Šuo uostinėja prie jo kojų. Jis artėja, eina atgal. Dabar stovi šalia jo ir dvėsuoja. Tėtis sako, kad šuo mane saugos... Aš nenoriu, jis neturėtų, jis nėra...
Šarlota staigiai įkvėpė. Iškilo pavojus, kad jei ji skubės, pabus iš hipnozės.
Moters veidas siaubingai išsikreipė. Pagalvojau, kad bus geriausia išeiti iš transo ir iškilti iš juodos jūros. Mes aptikome šunį, Šarlota liko kambaryje ir į jį pažiūrėjo. Tai labai didelė pažanga. Palaipsniui išsiaiškinsime, kas iš tikrųjų tas šuo.
Mums kylant iš vandens pastebėjau, kad Marekas parodė Šarlotai dantis; Lidija ištiesė ranką per tamsiai žalius dumblių sąžalynus, norėdama paliesti ir paglostyti Pjerui skruostą; Sibelė ir Jusis greitai kilo užsimerkę. Beveik paviršiuje susidūrėme su plūduriuojančia Eva Blau.
Buvome beveik pabudę iš hipnozės. Riba, kada hipnozės veikiama tikrovė išnyksta, visada neaiški, tas pats galioja ir grįžtant atgal į sąmonės sferą.
– Padarykime pertrauką, – tariau aš ir paklausiau Šarlotos: – Ar gerai jaučiatės?
– Ačiū, gerai, – atsakė ji ir nuleido akis.
Marekas atsistojo, paprašė Sibelės cigaretės ir išėjo kartu su ja. Pjeras liko sėdėti šalia Jusio. Jis žiūrėjo į grindis, paskui greitai perbraukė akis, lyg būtų verkęs. Lidija neskubėdama atsistojo, lėtai iškėlė rankas virš galvos, pasirąžė ir nusižiovavo. Ketinau pagirti Šarlotą, kad ji nutarė trumpam pabūti savo pilaitėje, bet jos kambaryje nebebuvo.
Aš paėmiau sąsiuvinį šį tą užsirašyti, bet mane sustabdė priėjusi Lidija. Jos papuošalai skimbčiojo, o kai atsistojo šalia, užuodžiau muskusinius kvepalus.
– Ar greitai ateis mano eilė?
– Kitą kartą, – atsakiau, nepakeldamas galvos.
– Kodėl ne šiandien?
Aš padėjau rašiklį ir pažvelgiau jai į akis.
– Nes šiandien ketinu tęsti su Šarlota, o paskui užsiimsiu Eva.
– O man atrodo, kad Šarlota sakė, jog išvažiuoja namo.
Nusišypsojau.
– Palaukime ir pamatysime.
– O jei ji negrįš? – užsispyrė Lidija.
– Gerai, tada bus jūsų eilė.
Vėl paėmiau rašiklį ir ėmiau rašyti, bet ji vis dar stovėjo šalia ir stebėjo mane.
– Abejoju, ar Eva gali pasinerti į gilią hipnozę, – staiga pareiškė Lidija.
Aš vėl pažvelgiau į ją.
– Nes ji iš tikrųjų nenori pamatyti savo eterinio kūno, – tęsė ji.
– Eterinio kūno?
Lidija droviai nusišypsojo.
– Žinau, kad jūs vartojate kitus terminus, bet manau, kad mane suprantate.
– Lidija, aš stengiuosi padėti visiems savo pacientams.

Ji palenkė galvą.
– Bet jums nepavyks, ar ne?
– Kodėl taip manote?
Ji gūžtelėjo.
– Remiantis statistika, kažkuris iš mūsų nusižudys, pora pateks į gydymo įstaigas, o...
– Taip galvoti negalima.
– Aš galiu, – atšovė ji. – Nes noriu būti viena tų, kuriems pavyks.
Ji žengtelėjo dar arčiau ir staiga jos akyse šmėkštelėjo žiaurumas.
– Aš manau, kad Šarlota nusižudys, – ištarė ji pusbalsiu.
Dar nespėjus man atsakyti, ji pratęsė:
– Ji bent jau neturi vaikų.
Žiūrėjau, kaip Lidija nuėjo ir atsisėdo į savo vietą. Dirstelėjęs į laikrodį pamačiau, kad praėjo daugiau kaip penkiolika minučių. Pjeras, Lidija, Jusis ir Eva jau sėdėjo savo vietose. Pašaukiau koridoriuje vaikštinėjusį Mareką, kuris kalbėjosi pats su savimi. Sibelė stovėjo tarpduryje ir rūkė. Kai paprašiau eiti į vietą, ji pavargusi sukikeno.
Lidija patenkinta pažvelgė man į akis, kai galiausiai buvau priverstas pripažinti, kad Šarlotos nebėra.
– Ką gi, – tariau ir suglaudžiau delnus. – Tęsime.
Mačiau jų veidus. Žmonės buvo pasiruošę. Po pertraukos antroji seanso dalis visada praeidavo sklandžiau. Atrodydavo, tarsi visi norėtų grįžti į gelmę, lyg juos viliotų ten laukianti šviesa ir garsai.
Indukcija praėjo labai sėkmingai, – Lidija nugrimzdo į gilią hipnozę vos per dešimt minučių.
Mes leidomės žemyn, jutau drungną vandenį. Pilka uola buvo padengta koralais. Jų polipai siūbavo kartu su vandens srovėmis. Mačiau mažiausią detalę, visus švytinčius, besimainančius spalvų niuansus.
– Lidija, kur jūs dabar?
Ji apsilaižė sausas lūpas ir atlošė galvą. Akys ramiai užmerktos, bet burną buvo iškreipusi susierzinimo mina, o kaktoje buvo susimetusi raukšlė.
– Aš imu peilį.
Balsas šiurkštus, gergždžiantis.
– Kokį peilį?
– Dantytą peilį prie plautuvės, – pasakė ji. Atrodė kiek nustebusi. Paskui minutę patylėjo, burna buvo pražiota.
– Ar tai peilis duonai?
– Taip, – nusišypsojo ji.
– Tęskite.
– Aš perpjaunu ledų pakelį perpus. Pasiimu vieną pusę, šaukštelį ir įsitaisau ant sofos priešais televizorių. Opra Vinfri kreipiasi į gydytoją Filą. Jis sėdi tarp žiūrovų iškėlęs rodomąjį pirštą, ant kurio užrištas raudonas siūlas. Gydytojas jau ruošėsi paaiškinti kodėl, bet pradėjo šaukti Kasperas. Žinau, kad jam nieko nereikia, jis tik nori mane paerzinti. Jis rėkia, nes žino, kad man suges nuotaika, nes aš nepakenčiu blogo elgesio savo namuose.
– Ką jis rėkia?
– Jis žino, kad noriu išgirsti, ką pasakys gydytojas Filas, žino, kad man patinka Opra... Todėl ir rėkia.

– Ką jis šaukia būtent dabar?

– Tarp mūsų dvejos uždarytos durys, bet girdžiu, kad jis vadina mane bjauriais žodžiais. Jis rėkia „pizė, pizė, pizė“...

Lidija išraudo, jos kakta išrasojo.

– O ką darote jūs?

Ji vėl apsilaižė lūpas. Moteris giliai alsavo.

– Aš padidinau garsą, – tarė ji dusliai. – Televizorius griaudi, plojimai gręžia ausis, – viskas ne taip, negerai. Man nepatinka. Jis sugadino man vakarą. Yra kaip yra, bet turėčiau jam paaiškinti.

Lidija šyptelėjo suspaudusi lūpas, veidas išbalęs. Vanduo ribuliavo per jos kaktą metalo spalvos bangelėmis.

– Ar taip ir padarėte?

– Ką?

– Ką darote, Lidija?

– Aš... aš praeinu skalbyklą ir nusileidžiu į svečių kambarį. Iš Kaspero kambario sklinda pypsėjimas ir kažkoks keistas zvimbimas... nesuprantu, ką jis ten veikia. Noriu tik grįžti ir toliau žiūrėti televizorių, bet vis tiek prieinu prie durų, atidarau ir įeinu...

Ji nutilo. Pro beveik suspaustas lūpas ištryško vanduo.

– Jūs įeinate, – pakartojau aš. – Kur įeinate, Lidija?

Jos lūpos lėtai sukrutėjo. Sumirgėjo ir dingo oro burbuliukai.

– Ką matote? – paklausiau atsargiai.

– Kasperas apsimeta miegąs, – ištarė ji lėtai. – Jis suplėšė močiutės nuotrauką, nors buvo pažadėjęs, kad elgsis atsargiai. Tai buvo vienintelė nuotrauka, kurią turėjau. Dabar ji suplėšyta, o jis guli sau ir apsimeta miegąs. Pagalvojau, kad sekmadienį reikės su juo rimtai pakalbėti, nes kaip tik sekmadieniais mudu aptariame, kaip elgėmės vienas su kitu. Pagalvojau, ką man patartų gydytojas Filas. Pastebėjau, kad rankoje tebelaikau šaukštą. Pažvelgusi į jį matau ne save pačią, o pliušinio meškino atspindį. Tikriausiai meškinas kabo ant lubų...

Staiga Lidija išsiviepė iš skausmo. Ji bandė nusijuokti, bet išleido tik keistus garsus. Pamėgino dar kartą, bet tai nebuvo panašu į juoką.

– Ką darote?

– Žiūriu, – atsakė ji ir nukreipė žvilgsnį aukštyn.

Staiga Lidija nuslydo nuo kėdės ir susitrenkė pakaušį į sėdynę. Aš pribėgau. Ji sėdėjo ant grindų, vis dar hipnozės būsenoje, bet nebe gilioje. Ji sutrikusi spoksojo į mane išsigandusiomis akimis. Pabandžiau ją nuraminti.

Nežinau, kodėl man kilo mintis, kad turėčiau paskambinti Šarlotai. Kažkas man kėlė nerimą. Gal todėl, kad hipnozėje įkalbėjau ją likti savo pilaitėje ilgiau, nei ji iš tiesų drįso, gal kad mečiau iššūkį jos išdidumui ir įtikinau ją pakelti akis ir pirmą kartą išvysti didelį šunį prie tėvo kojų. Man kėlė nerimą jos elgesys, – kad ji išėjo nieko nepasakiusi ir nepadėkojusi, o tai jai nebūdinga.

Surinkęs Šarlotos mobiliojo numerį, aš persigalvojau, bet visgi palaukiau, kol įsijungė balso pašto dėžutė, o tada padėjau ragelį.

Po vėlyvų pietų restorane dviračiu grįžau į ligoninę. Pūtė vėsus vėjas, bet gatvės ir namų fasadai buvo nušviesti pavasarinės saulės.

Aš pasistengiau atsikratyti nerimo dėl Šarlotos. Pagalvojau, kad ji šiandien patyrė pakankamai didelį sukrėtimą, kad kurį laiką turi pabūti viena su savo jausmais. Šiaurinėse kapinėse vėjas gainiojo lapų bangas.

Šiandien Benjaminą iš darželio paims Kenetas. Jis pažadėjo pavėžinti jį policijos automobiliu. Benjaminas nakvos pas jį, nes aš dirbsiu iki vėlumos, o Simona su draugėmis eis į operą.

Buvau pažadėjęs jaunajai doktorantei Majai Svartling, kad susitiksime dar vienam pokalbiui. Suvokiau, kad aš jo laukiu. Jaučiausi patenkintas, nes mano teorijas patvirtino Šarlotos atvejis.

Išėjau iš priimamojo ir patraukiau koridoriumi link savo kabineto. Ligoninės fojė buvo tik kelios vyresnės moterys, kurios laukė taksi. Lauke buvo gražus oras, lakiojo dulkės, švietė akinanti saulė. Pagalvojau, kad iškart po darbo galėčiau pabėgioti.

Priėjęs kabinetą, išvydau jau laukiančią Mają. Jos putlios, raudonai padažytos lūpos nušvito plačia šypsena. Anglies juodumo plaukuose žybtelėjo segė, kai ji nusilenkė ir kaip įpratusi šelmiškai paklausė:

– Tikiuosi, kad daktaras nesigaili, sutikęs duoti antrą interviu?

– Žinoma, ne.

Stovėdamas šalia jos ir rakindamas duris ėmiau jaudintis. Mūsų žvilgsniai susidūrė. Įleisdamas vidun pamačiau, kad ji netikėtai surimtėjo.

Staiga prisiminiau savo paties kūną, pėdas, burną. Išsiimdama savo aplanką su popieriais, rašiklį ir užrašų sąsiuvinį, ji išraudo.

– Kas nutiko po paskutinio mūsų susitikimo? – pasiteiravo ji.

Pasiūliau Majai puodelį kavos, o paskui ėmiau pasakoti apie sėkmingą šios dienos seansą.

– Man atrodo, kad aptikome Šarlotos skriaudiką. Tą, kuris ją taip įskaudino, kad ji vis bando nusižudyti.

– Kas jis?

– Šuo, – tariau rimtai.

Maja nesijuokė. Ji buvo gerai apsiskaičiusi ir žinojo, kad viena mano tezių, kuri buvo drąsiausia ir labiausiai atkreipianti dėmesį, buvo paremta senovine pasakėčios struktūra: žmonių vaizdavimas gyvūnų pavidalu yra vienas iš seniausių būdų papasakoti tai, kas šiaip būtų draudžiama, baisu arba viliojama.

Mano pacientams tai būdas susitvarkyti su nesuvokiamais dalykais, – kad žmogus, kuris turėjo ginti ir mylėti, įskaudino pačiu baisiausiu būdu.

Man buvo labai lengva, net įtartinai lengva kalbėti su Maja Svartling. Ji žinojo daug, bet nebuvo ekspertė, uždavinėjo protingus klausimus ir labai atidžiai klausėsi.

– O kaip Marekas Semiovičius? Kaip sekasi jam? – paklausė ji ir ėmė čiulpti rašiklį.

– Juk žinote jo istoriją – apsigyveno čia kaip pabėgėlis, sprukęs nuo karo Bosnijoje. Jam buvo išgydytos tik

fizinės žaizdos.
– Taip.
– Man įdomu jį stebėti, net jei ne visai suprantu, kas vyksta, nes gilioje hipnozėje jis visada būna tame pačiame kambaryje, tame pačiame prisiminime: jis yra priverstas kankinti žmones – savo pažįstamus, berniukus, su kuriais žaidė. Bet staiga kažkas atsitinka.
– Hipnozėje?
– Taip. Jis atsisako žengti toliau.
Maja kažką užsirašė, pavartė popierius ir pažvelgė į mane.
Aš nutariau nepasakoti, kad Lidija šiandien nukrito nuo kėdės. Vietoje to užvedžiau kalbą apie savo idėją, kad žmogaus laisvą valią per hipnozę riboja tik tai, kad jis negali meluoti pats sau.
Laikas bėgo, atėjo vakaras. Koridoriuje prie kabineto įsivyravo tyla.
Maja susidėjo daiktus į portfelį, apsirišo kaklą šaliu ir atsistojo.
– Kaip greitai prabėgo laikas, – tarė ji lyg atsiprašydama.
– Ačiū, – padėkojau ir ištiesiau ranką.
Ji padvejojo, bet paskui paklausė:
– Ar galiu šįvakar pavaišinti gėrimu?
Aš pasvarsčiau. Simona su draugėmis šįvakar žiūrės „Toską“ ir namo grįš vėlai. Benjaminas miegos pas senelį, o aš ketinau visą vakarą dirbti.
– Galimas daiktas, – numykiau, jausdamas, kad peržengiu ribą.
– Žinau vieną restoraną Roslagsgatano gatvėje. Jis vadinasi „Peterson–Berger“. Niekuo neypatingas, bet labai jaukus.
– Gerai, – sutikau, pasiėmiau striukę, užgesinau šviesą ir užrakinau duris.
Iki restorano nuvažiavome dviračiais pro Hagos parką, palei Brunsvikeną iki Nortulio. Automobilių beveik nesimatė, nors buvo ne vėliau kaip pusė aštuntos. Oras virpėjo nuo pavasarinio paukščių čiulbesio medžiuose.
Dviračius pastatėme priešais parkelį prie seno baro „Claes på Hörnet“. Kai įžengėme į restoraną, pastebėjau administratorės šypseną ir sudvejojau. Ar man tikrai dera čia būti? Ką pasakyčiau Simonai, jei ji paskambintų? Kūnu nubėgo nemaloni banga. Betgi Maja – kolegė, mes tik norime pratęsti diskusiją, o Simona vis tiek užsiėmusi su draugėmis. Dabar greičiausiai sėdi ir geria vyną operos teatro restorane.
Maja atrodė kupina lūkesčių. Aš nelabai supratau, kam ji apskritai mane pasikvietė. Ji spindėjo grožiu, jaunyste ir energija. O aš buvau bent penkiolika metų vyresnis ir vedęs.
– Aš labai mėgstu čia kepamą vištienos šašlyką su kuminais, – pasakė ji ir pirma nuėjo prie stalelio salės gale.
Mes atsisėdome ir iškart atėjo padavėja su ąsočiu vandens. Maja pasirėmė smakrą ranka, pažiūrėjo į taurę ir ramiai ištarė:
– Jei mums čia nusibos, galėsime eiti pas mane į namus.
– Maja, ar jūs su manimi flirtuojate?
Ji nusijuokė ir skruostuose išryškėjo duobutės.
– Mano tėtis visada sakydavo, kad aš tokia gimiau – nepataisoma flirtuotoja.
Aš supratau, kad nieko apie ją nežinau, o ji akivaizdžiai buvo ištyrinėjusi, kuo aš užsiimu.

– Ar jūsų tėvas buvo gydytojas?

Maja linktelėjo.

– Profesorius Janas E. Svartlingas.

– Smegenų chirurgas? – paklausiau nustebęs.

– O kaip kitaip pavadinti darbą, kai makaluoji po kito žmogaus galvą, – pasakė ji karčiai.

Pirmą kartą pamačiau, kad ji nebesišypso.

Mes vakarieniavome, o mane vis labiau slėgė įtampa, aš gėriau per greitai ir užsakiau daugiau vyno. Mane erzino darbuotojų žvilgsniai ir akivaizdi nuostata, kad mudu – pora. Aš apgirtau, pasirašiau sąskaitą net nežvilgtelėjęs, paskui suglamžiau ją ir mečiau į šiukšlių krepšį prie rūbinės, bet nepataikiau. Kai išėjau į lauką, į gryną pavasario orą, buvau tvirtai nusprendęs važiuoti namo. Bet Maja parodė į vieno namo duris ir paklausė, ar norėčiau užsukti, tiesiog pamatyti, kaip ji gyvena, ir išgerti puodelį kavos.

– Maja, jūsų tėtis visiškai teisus, – jūs nepataisoma.

Ji sukikeno ir paėmė mane už rankos.

Lifte mes stovėjome labai arti. Aš negalėjau nežiūrėti į jos putlias, besišypsančias lūpas, perlinius dantis, aukštą kaktą ir juodus, žvilgančius plaukus.

Ji tai pastebėjo ir atsargiai perbraukė man per skruostą. Aš pasilenkiau ir jau ketinau ją pabučiuoti, bet staiga trūktelėjo ir sustojo liftas.

– Ateikite, – sušnabždėjo ji ir atrakino duris.

Butas buvo labai mažas, bet tikrai jaukus. Sienos išdažytos švelnia jūros spalva, ant vienintelio lango kabojo baltos lininės užuolaidos. Švarus virtuvinis kampelis, išklijuotas baltomis plytelėmis, su nedidele šiuolaikiška dujine virykle. Maja atidarė butelį vyno.

– Maniau, kad gersime arbatą, – pasakiau, kai ji pasirodė su buteliu ir dviem taurėmis.

– Vynas sveikiau širdžiai, – paaiškino ji.

– Na ką gi, – tarstelėjau, paėmiau taurę ir netyčia apsitaškiau ranką.

Ji nušluostė rankšluosčiu, atsisėdo ant siauros sofos ir atsilošė.

– Jaukus butas, – pagyriau.

– Keista, kad jūs čia, – nusišypsojo ji. – Aš jumis žaviuosi taip seniai...

Staiga Maja pašoko.

– Turiu jus nufotografuoti! – sušuko ji ir sukikeno. – Puikusis daktaras mano namuose!

Ji atsinešė fotoaparatą ir susikaupė.

– Nutaisykite rimtą veidą, – paprašė ji, žiūrėdama į vaizdo ieškiklį.

Ji fotografavo kikendama, vis ragindama mane pozuoti, šmaikštavo ir tvirtino, kad aš aistringas, gražus vyras. Maja paprašė, kad papūsčiau lūpas.

– Nepaprastai seksualu, – nusijuokė ji.

– Ar pateksiu ant „Vogue“ viršelio?

– Jeigu jie nepasirinks manęs, – pasišaipė ji ir padavė man fotoaparatą.

Aš atsistojau ir susvyravau. Pažiūrėjau į vaizdo ieškiklį, o Maja atsigulė ant lovos.

– Jūs laimėsite, – patikinau ir nufotografavau.

– Mano brolis mane visada vadindavo tešle. Ar aš jums atrodau stora?

– Tu be galo graži, – sušnabždėjau.
Maja atsisėdo ir nusivilko megztinį. Jos putlią krūtinę prilaikė šviesiai žalia šilkinė liemenėlė.
– Nufotografuok mane, – paprašė ji tyliai ir atsegė liemenėlę, smarkiai išraudo ir nusišypsojo.
Nustačiau vaizdo ieškiklį, žiūrėdamas į jos tamsias, blizgančias akis, šypseną ir jaunatviškas, putlias krūtis su šviesiai rožiniais speneliais.
Aš maigiau mygtuką, o ji pozavo ir mojo prieiti arčiau.
– Nufotografuosiu iš arti, – sumurmėjau ir atsiklaupiau, jausdamas, kaip manyje daužosi geismas.
Ji pakėlė sunkią krūtį. Mirktelėjo blykstė. Maja sušnabždėjo prieiti arčiau. Man kilo stipri erekcija, tempė ir maudė penį. Aš nuleidau fotoaparatą, pasilenkiau ir apžiojau spenelį, laižiau ir čiulpiau jį, o Maja spaudė krūtį man prie veido.
– Viešpatie, kaip malonu, – sudejavo ji.
Jos kūnas buvo karštas ir sušilęs. Maja atsisagstė džinsus, nusimovė ir nuspyrė juos šalin. Aš atsistojau ir pagalvojau, kad negaliu su ja mylėtis, kad man negalima. Paėmiau fotoaparatą ir fotografavau toliau. Ji mūvėjo tik plonas, šviesiai žalias kelnaites.
– Ateik, – kuždėjo ji.
Aš vėl pažvelgiau į ją per vaizdo ieškiklį. Maja plačiai nusišypsojo ir praskėtė kojas. Palei kelnaičių kraštelius matėsi tamsūs gaktos plaukai.
– Mums galima, – pasakė ji.
– Aš negaliu.
– Aš manau, kad gali, – nusišypsojo ji.
– Maja, tu pavojinga, tu labai pavojinga, – prisipažinau ir padėjau fotoaparatą.
– Žinau, kad esu bloga mergaitė.
– Aš vedęs, ar supranti?
– Ar aš tau negraži?
– Maja, tu fantastiškai graži.
– Gražesnė už tavo žmoną?
– Liaukis.
– Bet tu manęs geidi? – sušnabždėjo ji, sukikeno, o paskui surimtėjo.
Aš linktelėjau ir atsitraukiau. Maja patenkinta šypsojosi.
– Juk aš galėsiu vėl ateiti pas tave pasikalbėti?
– Žinoma, – tariau, traukdamasis link durų.
Ji pasiuntė man oro bučinį, aš atsakiau tuo pačiu ir išėjau iš buto, išbėgau į gatvę ir sėdau ant dviračio.

* * *

Naktį sapnavau, kad apžiūrinėju akmeninį reljefą, vaizduojantį tris nimfas. Pabudau kažką ištaręs taip garsiai, kad pats išgirdau savo balso aidą tyliame, tamsiame miegamajame. Simona grįžo, kai jau miegojau, ji gulėjo šalia. Buvau suprakaitavęs, mano gyslomis tekėjo alkoholis. Gatve prabildėjo žybsintis gatvių valytuvas. Namuose buvo tylu. Aš išgėriau tabletę, stengiausi atsikratyti minčių, bet suvokiau, ką padariau. Aš fotografavau Mają

Svartling beveik nuogą. Fotografavau jos krūtis, kojas, žalias kelnaites. „Bet mes nesimylėjome“, – vis kartojau sau. To neplanavau ir nenorėjau. Aš peržengiau ribą, bet Simonos neišdaviau. Visi miegai išlakstė. Viską puikiai suvokiau. Kas man pasidarė? Kaip, po šimts, ji sugebėjo įkalbinti mane fotografuoti ją nuogą? Maja graži, gundanti. Ji paglostė mano savimeilę. Ar tiek ir užteko? Nustebęs supratau, kad aptikau savo silpną vietą: aš tuščiagarbis. Majos tikrai neįsimylėjau. Man patiko būti su ja dėl savimeilės.

Apsiverčiau ant kito šono, užsidengiau veidą antklode ir netrukus giliai įmigau.

Šarlota neatėjo į tos savaitės užsiėmimą. Negerai. Šiandien ketinau apibendrinti jos rezultatus.

Marekas buvo gilioje hipnozėje. Jis sėdėjo susmukęs. Megztinio rankovės buvo aptempusios raumeningas rankas ir perdėm ištreniruotus nugaros raumenis. Trumpi plaukai nedengė randų. Jis lėtai judino žandikaulius, lyg kramtytų, pakėlė galvą ir pažvelgė į mane nieko nereginčiu žvilgsniu.

– Aš negaliu liautis juoktis, – pasakė jis garsiai. – Nes elektrošokas šokdina tą vaikiną iš Mostaro kaip kokį komiksų personažą.

Marekas atrodė linksmas, jis lingavo galva.

– Vaikinas guli ant betoninių grindų, jis visas kruvinas. Tankiai alsuoja. Tada susigūžia ir ima verkti. Velniai griebtų, aš užrėkiu ant jo ir liepiu atsistoti, šaukiu, kad nužudysiu, jei neatsikels, kad suvarysiu jam į užpakalį visą prakeiktą durtuvą.

Marekas trumpam nutilo. Paskui lygiai taip pat paprastai tęsė:

– Jis atsistoja, jam sunku stovėti, nes kojos dreba, pimpalas susitraukęs; jis virpa, prašo atleidimo, sako, kad nieko blogo nepadarė. Aš prieinu, pažiūriu į jo kruvinus dantis ir paleidžiu stiprų elektrošoką į kaklą. Jis patrypčioja, išsprogusios akys vartosi, jis keliskart trenkiasi galva į sieną, kojos strapalioja. Aš kvatoju visa gerkle. Vaikinas susmunka palei turėklą, iš burnos teka kraujas. Paskui jis nudrimba ant apkloto kampe. Aš nusišypsau jam, pasilenkiu, paleidžiu dar vieną elektrošoką, bet kūnas šokčioja tik kaip nudvėsusios kiaulės. Šūkteliu link durų, kad smagumai baigėsi, bet jie įveda vyresnįjį brolį. Mes pažįstami, metus dirbome fabrike „Aluminij" prie...

Marekas nutilo. Jo smakras drebėjo.

– Kas vyksta toliau? – paklausiau.

Jis minutę patylėjo, o paskui tęsė:

– Grindys padengtos žalia žole, vaikino iš Mostaro nebematau. Čia tik nedidelis žolės kupstas.

– Argi ne keista?

– Nežinau, gal. Bet kambario nebematau. Aš lauke, einu vasaros pieva, žolė drėgna ir šalta.

– Ar norite grįžti į didįjį namą?

– Ne.

Aš lėtai išvedžiau visus iš hipnozės, įsitikinau, kad visi jaučiasi gerai, ir tik tada pratęsiau pokalbį. Marekas nusibraukė ašaras ir išsitiesė. Jo pažastys buvo suprakaitavusios.

– Aš buvau priverstas, tai jie sugalvojo... Jie privertė mane kankinti savo senus draugus.

– Mes žinome, – pasakiau.

Jis baikščiai nužvelgė grupę.

– Aš juokiausi, nes bijojau. Aš ne toks, aš nesu pavojingas, – šnabždėjo jis.

– Marekai, niekas jūsų neteisia.

Jis atsisėdo tiesiai ir pažiūrėjo man į akis. Jo žvilgsnis buvo kaip savimi pasitikinčio žmogaus.

– Aš padariau baisių dalykų, – prisipažino jis, pasikasė kaklą ir pasimuistė ant kėdės.

– Jūs buvote priverstas.

Marekas skėstelėjo rankomis.

– Bet kažkas manyje taip sugadinta, kad aš ilgiuosi to laiko.

– Ilgitės?

– Velnias, – sudejavo jis. – Ką aš čia pliurpiu, aš nežinau, aš nieko nebežinau.

– Aš manau, kad jūs viską puikiai prisimenate, – staiga įsiterpė Lidija, švelniai šypsodamasi. – Kodėl nenorite papasakoti?

– Užsičiaupk, – užriko Marekas ir priėjęs prie jos iškėlė ranką.

– Sėskitės, – sušukau jam.

– Marekai, nerėkite ant manęs, – ramiai paprašė Lidija.

Vyras pažvelgė jai į akis ir nurimo.

– Atleiskite, – atsiprašė jis ir droviai šyptelėjo, kelis kartus perbraukė sau ranka per pakaušį ir atsisėdo.

Per pertrauką stovėjau su kavos puodeliu rankoje ir žvelgiau pro atvirą langą. Buvo apsiniaukę, dangų temdė sunkūs lietaus debesys. Vidun pūsčiojo šaltas vėjas, įnešdamas vos juntamo lapų kvapo. Mano pacientai pradėjo rinktis į mūsų didelį terapijos kambarį ir sėdo į vietas.

Eva Blau vilkėjo mėlynais rūbais, plonas lūpas buvo padažiusi mėlynai, blakstienas – mėlynu tušu. Kaip visada atrodė sunerimusi, tai apsigaubdavo megztuku, tai vėl jį nusimesdavo.

Lidija stovėjo ir kalbėjosi su Pjeru. Jis klausėsi, o raumenys prie akių ir aplink burną nevalingai skausmingai trūkčiojo.

Marekas buvo nusisukęs ir kuitėsi savo kuprinėje. Mačiau, kaip juda jo raumenys, užsiauginti per kultūrizmo treniruotes.

Atsistojau ir pamojau Sibelei, kad eitų į savo vietą. Ji iškart užgesino cigaretę į savo batą ir įsikišo ją į pakelį.

– Tęskime, – tariau ir nusprendžiau dar kartą pamėginti su Eva Blau.

Evos Blau veidas buvo įsitempęs, mėlynos lūpos iškreiptos pašaipios šypsenos. Aš žinojau, kad ji sugeba vaidinti paklusnią. Ji nenorėjo jaustis verčiama. Man kilo mintis, kaip galėčiau jai pateikti pasirinkimo laisvę hipnozės terapijoje. Buvo akivaizdu, kad Evai reikėjo padėti atsipalaiduoti ir nugrimzti į tave.

Kai grupei pasakiau, kad nuleistų galvas, Eva iškart plačiai nusišypsojo. Aš ėmiau skaičiuoti mažėjančia tvarka, grimzdau į vandenį ir jutau jį aplink save, tačiau visą laiką išlikau budrus. Eva šnairavo į Pjerą ir mėgino kvėpuoti tokiu pat ritmu kaip jis.

– Jūs lėtai grimztate, – kalbėjau aš. – Grimztate į poilsį, jaučiatės atsipalaidavę ir maloniai apsunkę.

Vaikščiojau jiems už nugarų, mačiau jų sprandus ir sulinkusias nugaras. Sustojęs prie Evos, uždėjau jai ant peties ranką. Ji neatsimerkdama pamažu atsuko į mane veidą ir papūtė lūpas.

– Dabar kalbėsiu tik su Eva, – įspėjau grupę. – Noriu, kad išliktumėte budri, bet atsipalaidavusi. Klausykitės mano balso, kai kalbu grupei. Jūs nebūsite užhipnotizuota, tik jausite tokią pat ramybę, maloniai apsunkusį kūną, bet visą laiką išliksite budri.

Pajutau, kaip atsileido jos pečiai.

– Dabar vėl kreipiuosi į visus. Klausykitės manęs. Aš skaičiuosiu ir sulig kiekvienu skaičiumi mes panirsime vis giliau, atsipalaiduosime vis labiau. O jūs, Eva, tik klausykitės, jūs visą laiką išliksite budri ir suvoksite, kas vyksta.

Grįždamas į savo vietą, aš skaičiavau mažėjančia tvarka, o kai atsisėdau ant savo kėdės, pastebėjau, kad Evos veidas atsipalaidavęs. Ji atrodė kitaip. Buvo sunku patikėti, kad čia ta pati moteris. Jos apatinė lūpa nukaro, vidinė rožinė burnos pusė kontrastavo su mėlynu lūpdažiu. Ji alsavo labai giliai. Aš susikaupiau, atsijungiau nuo aplinkos ir panirau į tamsią lifto šachtą po vandeniu. Mes buvome nuskendusiame laive arba apsemtame name. Iš apačios plūstelėjo vėsaus vandens srovė. Pro šalį praplaukė oro burbuliukai ir dumblių gabaliukai.

– Leiskitės giliau, dar giliau, ramiai, – raginau atsargiai.

Maždaug po dvidešimties minučių mes visi stovėjome giliai po vandeniu ant lygutėlių plieninių grindų. Ant jų kur ne kur buvo prilipusių kriauklių, šen bei ten matėsi dumblių sankaupų. Lygiomis grindimis ropojo krabas. Grupė stovėjo priešais mane puslankiu. Evos veidas buvo išblyškęs, atsipalaidavęs ir kiek nustebęs. Ant jos skruostų per pilką vandenį atsispindėjo ir mirguliavo šviesa.

Tokio gilaus atsipalaidavimo būsenoje jos veidas atrodė atviras ir beveik vienuoliškas. Nukarusios burnos kamputyje buvo susikaupę seilių.

– Eva, noriu, kad kalbėtumėte ramiai ir stabteltumėte prie to, ką matote.

– Aha, – sumurmėjo ji.

– Papasakokite mums, – pamėginau ją prakalbinti. – Kur esate?

Staiga jos veido išraiška tapo labai keista, lyg ji pati būtų dėl ko nors nustebusi.

– Aš išėjau, einu minkštu taku, nuklotu pušų spygliais ir ilgais kankorėžiais, – sušnibždėjo ji. – Gal nueisiu prie kanojų klubo ir pažiūrėsiu į vidų per galinį langą.

– Ar tai ir darote?

Eva linktelėjo ir išpūtė žandus kaip nepatenkintas vaikas.

– Ką matote?

– Nieko, – atsakė ji iškart.

– Nieko?

– Tik vieną dalyką... Aš jį užrašau kreida ant asfalto prie pašto.

– Ką rašote?
– Šiaip, nereikšmingą dalyką.
– Ar pro langą ką nors matote?
– Ne... tik berniuką. Žiūriu į berniuką, – sušvebeldžiavo ji. – Meilutis, gražutis. Jis guli ant siauros sofos-lovos. Ant jo atsigula vyras su frotiniu chalatu. Atrodo gerai. Man patinka į juos žiūrėti, man patinka berniukai, noriu jais rūpintis, juos bučiuoti.

Paskui Eva sėdėjo, jos lūpos drebėjo, o žvilgsnis lakstė nuo vieno žmogaus prie kito.
– Aš nebuvau užhipnotizuota, – tvirtino ji.
– Jūs buvote atsipalaidavusi, o tai irgi gerai, – raminau.
– Ne, blogai, nes aš negalvojau, ką sakau, šnekėjau bet ką, tai nieko nereiškia, tai tik fantazijos.
– Ar kanojų klubas neegzistuoja?
– Ne, – nukirto ji.
– O minkštas takas?
– Aš išsigalvojau, – gūžtelėjo ji.
Buvo akivaizdu, kad ji jautėsi nejaukiai, jog buvo užhipnotizuota, kad papasakojo tai, ką buvo patyrusi iš tikrųjų. Eva Blau buvo iš tų žmonių, kurie niekada nepasakoja apie save teisybės.
Kai Marekas pastebėjo, kad Pjeras į jį žiūri, jis tyliai nusispjovė sau į delną. Pjeras paraudo ir greitai nusuko akis.
– Aš niekada nenuskriaudžiau jokio berniuko, – tęsė Eva pakeltu tonu. – Aš gera, aš esu gera moteris, mane mėgsta visi vaikai. Mielai dirbčiau vaikų aukle. Lidija, vakar aš buvau prie jūsų namų, bet nedrįsau paskambinti į duris.
– Daugiau neateikite, – ištarė Lidija tyliai.
– Ką?
– Daugiau pas mane neikite.
– Jūs galite manimi pasitikėti. Mudvi su Šarlota jau esame geriausios draugės. Ji ruošia man valgį, o aš priskinu jai gėlių, kad galėtų pasimerkti ant stalo.
Evos lūpos kiek išsikreipė, kai ji vėl kreipėsi į Lidiją:
– Aš nupirkau žaislą jūsų berniukui Kasperui. Tai niekutis, juokingas ventiliatorius, panašus į sraigtasparnį, kurio propeleriu galima vėdintis.
– Eva, – griežtai kreipėsi Lidija.
– Užtikrinu, kad jis visai nepavojingas, juo neįmanoma susižeisti.
– Jūs pas mane neisite. Girdite?
– Ne šiandien, šiandien negaliu, nes eisiu pas Mareką. Man regis, jam reikia draugijos.
– Eva, girdėjote, ką pasakiau, – pakartojo Lidija.
– Vis tiek šįvakar nespėčiau, – šyptelėjo Eva.
Lidijos veidas išbalo, raumenys įsitempė. Ji staigiai atsistojo ir išėjo. Eva sėdėjo ir žiūrėjo jai pavymui.

Kai įžengiau į „KB" restoraną Smolando gatvėje, Simona dar nebuvo atėjusi. Ant mano užsakyto staliuko stovėjo tik taurė su mūsų vardais. Aš atsisėdau ir pasvarsčiau, gal užsisakius gėrimo, kol ji ateis. Buvo po septynių dešimt. Tądien buvo mano gimtadienis, buvau gerai nusiteikęs. Tuo metu mes retai kur nors išeidavome, nes žmona buvo užsiėmusi savo galerija, o aš – tyrinėjimais. Jei abu turėdavome laisvo laiko, mieliau įsikurdavome ant sofos kartu su Benjaminu ir žiūrėdavome filmą arba žaisdavome kokį nors žaidimą.

Laukdamas peržvelgiau margą ant sienos nutapytą paveikslą. Jame buvo pavaizduoti liesi, paslaptingai besišypsantys vyrai ir putnios moterys. Jis buvo sukurtas vieną vakarą po Dailininkų klubo susitikimo viršutiniame aukšte. Paveikslą kartu tapė Griunevaldas, Čathamas, Hiogfeltas, Verkmesteris ir kiti didieji modernistai. Simona greičiausiai žino viską, kaip jis buvo sukurtas. Šyptelėjau pagalvojęs, kokią paskaitą ji man dabar paskaitytų apie tai, kad tie išliaupsinti vyrai nustūmė į šoną ir neįsileido į savo ratą moterų dailininkių.

Buvo po septynių dvidešimt, kai man atnešė kokteilį, suplaktą iš „Absolut" degtinės ir kelių lašų „Noilly Prat", papuoštą ilga žaliosios citrinos žievelės spirale. Nutariau, kad užgniaušiu susierzinimą ir Simonai dar neskambinsiu.

Gurkštelėjau gėrimo. Visgi turėjau pripažinti, kad mane apima nerimas, todėl nenoromis paėmiau telefoną, surinkau Simonos numerį ir ėmiau laukti.

– Simona Bark.

Ji atrodė išsiblaškiusi. Ragelyje girdėjosi aidas.

– Simona, čia aš. Kur tu?

– Erikai? Aš galerijoje. Mes dažome ir...

Ji nutilo, o netrukus suaimanavo.

– Viešpatie, atleisk Erikai, juk aš visai pamiršau. Visą dieną buvo tiek daug reikalų, atėjo santechnikas, paskui elektrikas...

– Tu vis dar galerijoje?

Mano balse nuskambėjo nusivylimas.

– Aš visa išsitepusi gipsu ir dažais...

– Juk mes turėjome vakarieniauti restorane.

– Žinau, Erikai. Atleisk. Aš pamiršau...

– Gavome gerą staliuką, – pridūriau sarkastiškai.

– Nelauk manęs, – atsiduso ji.

Nors iš balso supratau, kad ji nusiminusi, visgi supykau.

– Erikai, – sušnabždėjo ji. – Atleisk man.

– Gerai, – burbtelėjau ir išjungiau pokalbį.

Buvau alkanas ir sėdėjau restorane. Greitai pasikviečiau padavėją ir užsisakiau silkės užkandį su alumi, apskrudintą anties krūtinėlę su spirgučiais ir apelsinų padažu bei taurę Bordo vyno, o desertui – „Gruyère Alpage" sūrio su medumi.

– Galite nuimti antrą kortelę su vardu, – pasakiau padavėjui, kuris užjausdamas žvilgtelėjo į mane ir įpylė man čekiško alaus, paskui atnešė silkę ir duonos.

Pagalvojau, jog būtų pravertę dabar turėti savo užrašus, kad valgydamas nuveikčiau ką nors naudingo.

Staiga mano kišenėje suskambo telefonas. Aš troškau, kad Simona būtų pajuokavusi ir dabar pasakytų, jog ji

jau pakeliui, bet mano svajonė išnyko kaip dūmas.

– Erikas Marija Barkas klauso, – tariau ir suvokiau, kaip monotoniškai nuskambėjo mano balsas.

– Labas, čia Maja Svartling.

– Labas, Maja.

– Ketinau paklausti... Oi, koks ten triukšmas? Skambinu ne laiku?

– Sėdžiu restorane „KB“. Šiandien mano gimtadienis, – prasitariau, nesuprasdamas kodėl.

– Sveikinu. Atrodo, kad jūsų prie stalo daug.

– Aš vienas.

– Erikai... apgailestauju, kad mėginau tave sugundyti. Degu iš gėdos, – pasakė ji tyliai.

Girdėjau, kad ji atsikrenkštė, o paskui ėmė kalbėti lyg nieko nebuvę:

– Norėjau paklausti, ar perskaitytum mano juodraštį po pirmųjų pokalbių. Ketinu atiduoti jį savo vadovui, bet jei nori perskaityti...

– Įdėk į mano skyrelį.

Mes atsisveikinome. Aš susipyliau į taurę likusį alų ir išgėriau. Padavėjas viską nunešė ir tuoj pat grįžo su antimi ir vynu.

Valgiau be ūpo, jaučiausi vienišas. Girdėjau, kaip kramtau ir ryju, kaip tyliai brūžinu įrankiais per lėkštę. Išgėriau trečią taurę vyno ir ėmiau įsivaizduoti, kad figūros ant sienos yra mano pacientai. Apvalaina ponia didelėmis krūtimis, kuri iškėlusi rankas bandė surišti savo tamsius plaukus ant pakaušio, buvo Sibelė. Liaunas, nerimastingas kostiumuotas vyras – Pjeras. Jusis stovėjo pasislėpęs už keistos pilkos figūros, o Šarlota pasipuošusi ir tiesi sėdėjo prie apskrito stalo su Mareku, vilkinčiu vaikišką kostiumą.

Nežinau, kiek aš ten sėdėjau ir spoksojau į piešinį ant sienos, kai staiga už nugaros išgirdau pridususį balsą:

– Ačiū Dievui, tu dar čia!

Už manęs stovėjo Maja Svartling.

Ji plačiai nusišypsojo ir apkabino mane, bet aš elgiausi gana šaltai.

– Sveikinu su gimtadieniu, Erikai.

Jos tankūs, juodi plaukai kvepėjo švara, o nuo kaklo sklido švelnus jazminų aromatas.

Maja parodė į kėdę šalia manęs ir paklausė:

– Galiu?

Pagalvojau, kad turėčiau ją atstumti ir paaiškinti, jog pažadėjau sau su ja nebesusitikti. Negi ji nesugalvojo nieko protingesnio, kaip tik čia ateiti. Bet delsiau, nes nepaisant visko turėjau pripažinti, kad apsidžiaugiau sulaukęs draugijos.

Ji stovėjo prie kėdės ir laukė mano atsakymo.

– Man sunku tau atsakyti, – ištariau ir supratau, kad nuskambėjo dviprasmiškai. – Noriu pasakyti...

Ji atsisėdo, pamojo padavėjui prieiti ir užsisakė taurę vyno. Paskui gudriai pažiūrėjo į mane ir padėjo priešais mano lėkštę dėžutę.

– Čia tik smulkmena, – pratarė ji ir vėl išraudo.

– Dovana?

Ji gūžtelėjo.

– Grynai simboliška... juk apie tavo gimtadienį sužinojau tik prieš dvidešimt minučių.

Atidariau dėžutę ir nustebau išvydęs kažką panašaus į mažučius žiūronus.

– Tai anatominiai žiūronai. Juos išrado mano prosenelis. Man regis, jis gavo Nobelio premiją, bet ne už žiūronus, savaime suprantama. Tai buvo tais laikais, kai premijas gaudavo tik švedai ir norvegai, – paaiškino ji, lyg atsiprašydama.

– Anatominiai žiūronai, – pakartojau aš abejodamas.

– Na, nesvarbu. Jie gan gražūs ir labai seni. Žinau, tai juokinga dovana...

– Liaukis, jie...

Pažiūrėjau jai į akis. Ji buvo labai graži.

– Be galo malonu, Maja. Labai ačiū.

Atsargiai įdėjau žiūronus į dėžutę ir įsikišau į kišenę.

– Mano taurė jau tuščia, – nustebo ji. – Gal užsisakykime butelį?

Buvo vėlyvas metas, kai nutarėme pereiti į kitą barą „Riche“ netoli Dramos teatro. Rūbinėje mes vos nepargriuvome, kai Maja atsirėmė į mane, o aš norėjau atsiremti į sieną, kuri pasirodė besanti toliau. Atgavę pusiausvyrą, išvydome paniurusį, baisiai rimtą rūbininkės veidą, ir Maja taip užsikvatojo, kad turėjau nusivesti ją į baro kampą.

Bare buvo daugybė žmonių ir tvanku. Mes gėrėme džiną su toniku, stovėjome labai arti vienas kito, bandėme kalbėtis, bet staiga pradėjome karštai bučiuotis. Aš spaudžiausi prie Majos taip, kad jos pakaušis bilstelėjo į sieną. Griaudėjo muzika ir Maja kalbėjo man į ausį, vis kartojo, kad važiuotume pas ją į namus.

Mes išbėgome iš baro ir šokome į taksi.

– Mums tik iki Roslago gatvės, – sušvebeldžiavo ji. – Roslago septyniolika.

Vairuotojas linktelėjo ir pasuko į Birgerio Jarlo gatvę. Buvo gal antra valanda nakties, dangus pradėjęs šviesėti. Pro šalį lekiantys namai atrodė lyg blyškiai pilki šešėliai. Maja atsirėmė į mane, aš pamaniau, kad ji užmigs, bet pajutau, kad ji glosto man tarpkojį. Man iškart pakilo erekcija, Maja sušnabždėjo „oho“ ir tyliai nusijuokė man į kaklą.

Neprisimenu, kaip mes atsidūrėme jos bute. Prisimenu tiek, kad lifte laižiau jos veidą ir jutau druskos, lūpdažio bei pudros skonį. Kartais mano veidas šmėkštelėdavo dėmėtame lifto veidrodyje.

Prieškambaryje Maja nutrenkė savo striukę ant grindų ir nusispyrė batus. Ji nusitempė mane į lovą, padėjo nusirengti, pati nusimetė suknelę ir baltas kelnaites.

– Ateik, – sušnabždėjo ji. – Noriu pajusti tave savyje.

Aš atsiguliau ant jos ir pajutau, kokia ji sudrėkusi. Tiesiog įsmigau į šiltą, tamprią, pulsuojančią ertmę. Ji sudejavo man į ausį, apkabino mano nugarą ir ėmė švelniai judinti klubus.

Mes mylėjomės skubėdami, apduję. Aš dariausi svetimas pats sau, jaučiausi esąs vienas, nieko nemačiau. Artinantis orgazmui pagalvojau, kad reikėtų ištraukti, bet pasidaviau pulsuojančiai ir greitai ejakuliacijai. Maja tankiai kvėpavo. Aš gulėjau ir giliai alsavau, paskui susmukau ir atsitraukiau nuo jos. Mano širdis daužėsi. Išvydus keistą Majos šypseną, man subjuro nuotaika.

Man buvo bloga, nesupratau, kas atsitiko, ką aš čia veikiu.

Atsisėdau lovoje.

– Kas tau? – paklausė ji ir paglostė man nugarą.

Aš nustūmiau jos ranką.

– Liaukis, – nukirtau.

Mano širdis nerimastingai daužėsi.

– Erikai, aš maniau...

Jos balsas buvo liūdnas. Negalėjau į ją pažiūrėti, pykau ant jos. Žinoma, tai atsitiko dėl mano kaltės. Bet nieko nebūtų atsitikę, jei Maja nebūtų šitaip skatinusi.

– Mes tik pavargę ir apgirtę, – sušnabždėjo ji.

– Turiu eiti, – burbtelėjau, susirinkau drabužius ir užsirakinau vonios kambaryje.

Jis buvo labai mažas, čia buvo pilna kremų, šepečių, rankšluosčių, kabojo apsipūkavęs chalatas ir rožinis depiliatorius ant minkštos, storos virvelės. Prausdamasis prie nedidelės praustuvės nedrįsau pažiūrėti į save veidrodyje. Nusiprausiau su šviesiai mėlynu, rožės formos muilu, o paskui drebėdamas ėmiau rengtis, vis atsitrenkdamas alkūnėmis į sienas.

Kai išėjau, Maja stovėjo ir laukė manęs, susisupusi į paklodę. Atrodė labai jauna ir sunerimusi.

– Ar tu ant manęs pyksti? – paklausė ji drebančiomis lūpomis. Atrodė, kad tuoj pravirks.

– Aš pykstu ant savęs, Maja. Aš neturėjau, neturėjau...

– Bet aš to norėjau, Erikai. Aš įsimylėjau tave, argi nematai?

Ji bandė nusišypsoti, bet akys priplūdo ašarų.

– Nesielk su manimi kaip su šiukšle, – sušnabždėjo ji ir ištiesė ranką, norėdama paliesti.

Aš atsitraukiau ir pasakiau, kad tai buvo klaida. Ištariau šiurkščiau nei norėjau.

Maja linktelėjo ir nuleido akis. Ji buvo nusiminusi. Išėjau neatsisveikinęs, tiesiog uždariau duris.

Iki ligoninės nusigavau pėsčiomis. Gal pavyks įtikinti Simoną, kad man reikėjo pabūti vienam, todėl miegojau savo kabinete.

Ryte išsikviečiau taksi ir grįžau namo į Jerfelą. Man buvo bloga nuo išgerto alkoholio, šlykštėjausi savo kvailais naktiniais plepalais. Negali būti, kad išdaviau Simoną. Negali būti. Maja graži ir linksma, bet man visiškai neįdomi. Bet kaip, po šimts, leidausi įviliojamas į lovą?

Nežinojau, kaip paaiškinsiu Simonai, bet privalėjau. Aš suklydau, žmonės kartais klysta, bet juk galima paaiškinti ir atleisti vienas kitam.

Pagalvojau, kad Simonos niekada nepaleisčiau. Jos išdavystė mane įskaudintų, bet aš atleisčiau ir dėl tokio dalyko jos nepalikčiau.

* * *

Kai įėjau, Simona stovėjo virtuvėje ir pylėsi į puodelį kavą. Ji vilkėjo savo nudėvėtą, blyškiai rožinį šilkinį chalatą. Nupirkome jį Kinijoje, kur aš dalyvavau konferencijoje. Benjaminui buvo tik metukai, ir jie abu važiavo kartu su manimi.

– Nori? – pasiūlė ji.

– Taip.

– Erikai, man labai gaila, kad pamiršau tavo gimtadienį.

– Aš miegojau darbe, – pasakiau ir pagalvojau, kad ji iš balso turėjo suprasti, jog meluoju.

Rusvi plaukai dengė jos šviesiomis strazdanomis nusėtą veidą. Nieko netarusi, Simona nuėjo į miegamąjį ir grįžo su paketu. Aš nuplėšiau popierių su žaismingu nekantrumu.

Dėžutėje buvo kompaktinės plokštelės su visais bebopo saksofonisto Čarlio Parkerio įrašais iš jo vienintelio turnė po Švediją: du pasirodymai Stokholmo koncertų rūmuose, du Geteborge, du Malmėje – vienas Pramogų centre „Amiralen“ ir vienas Akademinėje sąjungoje, vienas Tautos parke Helsingborge, vienas Jonšiopingo sporto rūmuose, vienas Tautos parke Jevlėje ir paskutinis džiazo klube „Nalen“ Stokholme.

– Ačiū.

– Kokie planai šiandien? – paklausė ji.

– Turiu grįžti į darbą.

– Pagalvojau, kad vakare paruošiu ypač skanią vakarienę.

– Puiku.

– Tik neužtruk darbe. Rytoj jau septintą ryto į galeriją ateis dažytojai. Po galais, kodėl jie visada turi pasirodyti taip anksti?

Mačiau, kad ji laukia mano atsakymo, reakcijos arba pritarimo.

– O paskui vis tiek tenka jų laukti, – sumurmėjau.

– Būtent, – nusišypsojo ji ir gurkštelėjo kavos. – Ką paruošti? Gal tą patiekalą *tournedos* – jautienos filė portveine ir razinų padaže, prisimeni?

– Tai buvo seniai, – tariau, stengdamasis neišsiduoti, kad man kyla graudulys.

– Nepyk ant manęs.

– Aš nepykstu, Simona.

Pamėginau nusišypsoti.

Kai jau stovėjau prieškambaryje pasiruošęs eiti, Simona išėjo iš vonios su kažkokiu daiktu rankoje.

– Erikai.
– Klausau.
– Kas čia?
Ji laikė Majos padovanotus anatominius žiūronus.
– A, čia dovana, – tariau. Pačiam atrodė, kad mano balsas keistas.
– Labai gražūs, atrodo senoviniai. Kas padovanojo?
Aš nusisukau, kad nereikėtų žiūrėti jai į akis.
– Vienas pacientas, – pamėginau pasakyti atsainiai ir apsimečiau ieškąs raktų.
Ji nustebusi nusijuokė.
– Maniau, kad gydytojams negalima priimti dovanų iš pacientų. Juk tai neetiška?
– Gal derėtų grąžinti, – numykiau, atidarydamas duris.
Simonos žvilgsnis degino man nugarą. Reikėjo pasikalbėti su ja, bet bijojau prarasti. Aš nedrįsau, nežinojau, kaip pradėti.

* * *

Po kelių minučių turėjo prasidėti seansas. Koridoriuje jautėsi stiprus dezinfekcijos priemonių kvapas. Ant grindų matėsi ilgi drėgni dryžiai, likę po grindų blizginimo mašinos. Mane pasivijo Šarlota. Jos žingsnius išgirdau žymiai anksčiau iki jai prabylant.
– Erikai, – kreipėsi ji nedrąsiai.
Aš sustojau ir atsisukau.
– Sveika sugrįžusi.
– Atleiskite, kad dingau nieko nepranešusi.
– Man rūpėjo, kaip jūs jautėtės per hipnozę.
– Nežinau, – šyptelėjo ji. – Bet žinau tiek, kad jau daugelį metų nesijaučiau tokia linksma ir labiau pasitikinti savimi kaip šią savaitę.
– To ir tikėjausi.
Suskambo mano telefonas ir aš atsiprašiau. Šarlota dingo už kampo į kitą koridorių. Mačiau, kad tai Majos numeris. Skambutį atmečiau. Paskui pastebėjau, kad ji buvo skambinusi kelis kartus. Ištryniau visas jos žinutes, paliktas balso pašte. Nenorėjau jų išklausyti.
Kai priėjau terapijos kambarį, Marekas užstojo man duris. Jo šypsena buvo šalta ir netikra.
– Mes čia truputį smaginamės, – pareiškė jis.
– Ką jūs darote?
– Čia privatus vakarėlis.
Už durų pasigirdo riksmas.
– Marekai, įleiskite mane.
Jis išsišiepė:
– Gydytojau, bet dabar negalima...
Aš jį pastūmiau, durys atsidarė, Marekas neteko pusiausvyros ir griebėsi už rankenos, bet vis tiek klestelėjo ant

grindų, ištiesęs vieną koją.

– Aš tik pajuokavau, – suniurzgė jis. – Po velnių, čia buvo tik pokštas.

Visi pacientai sustingo ir sužiuro į mus. Pjeras ir Šarlota atrodė sunerimę, Lidija žvilgtelėjo ir vėl atsuko man nugarą. Tvyrojo keista nuotaika. Priešais Lidiją stovėjo Sibelė ir Jusis. Sibelė buvo prasižiojusi, akys pilnos ašarų.

Marekas atsistojo ir nusivalė kelnes.

Eva Blau dar nebuvo atėjusi. Aš atsistojau prie kameros ir ėmiau ruošti ją seansui: nustačiau filmuojamą plotą, pritraukiau vaizdą ir užsidėjęs ausines patikrinau, ar veikia mikrofonas. Per kameros vaizdo ieškiklį mačiau, kad Lidija nusišypsojo Šarlotai ir džiaugsmingai šūktelėjo:

– Būtent! Tokie tie vaikai! Mano Kasperas ištisai kalba tik apie Žmogų Vorą.

– Kaip suprantu, dabar visi kraustosi dėl jo iš proto, – nusišypsojo Šarlota.

– Kasperas neturi tėčio, tad Žmogus Voras jam yra vyro pavyzdys, – pasakė Lidija ir nusijuokė taip garsiai, kad mano ausinėse suaidėjo. – Bet mums gerai. Mes dažnai juokiamės, nors paskutiniu metu buvo ir ginčų. Kasperas pavydi visiems ir viskam. Jis sugadina mano daiktus, nenori, kad kalbėčiau telefonu, įmetė į klozetą mano mėgstamiausią knygą, rėkia tokius dalykus... Man atrodo, kad kažkas atsitiko, bet jis nenori pasakoti.

Šarlota sunerimo, Jusis kažką numykė, o Marekas nekantriai mostelėjo Pjerui.

Nustatęs kamerą, atsisėdau ant savo kėdės. Netrukus visi sėdėjo savo vietose.

– Tęsime kaip praėjusį kartą, – pasakiau ir nusišypsojau.

– Mano eilė, – ramiai tarė Jusis ir ėmė pasakoti apie savo vaiduoklių pilaitę:

– Tėvų namai Dorotėjoje Laplandijos regione. Mums priklauso dideli žemės plotai prie Sutmės, kur samiai iki pat aštuntojo dešimtmečio gyveno jurtose. Aš gyvenu visai netoli Jupšerneno ežero. Paskutinį galiuką iki namų reikia eiti senais miškininkų keliais. Vasarą pasimaudyti atvažiuoja jaunimas. Jiems smalsu pamatyti Vandenį.

– Vandenį? – paklausiau.

– Jau tris šimtus metų vis atsiranda žmonių, mačiusių jį grojantį prie ežero.

– O jūs ne?

– Ne, – tarė Jusis ir plačiai nusišypsojo.

– Bet ką tu veiki miške ištisus metus? – paklausė Pjeras šyptelėjęs.

– Superku senus automobilius ir autobusus, suremontuoju ir parduodu. Mano sklypas atrodo kaip metalo laužo supirktuvė.

– Ar namas didelis? – pasiteiravo Lidija.

– Ne, bet žalias... Vieną vasarą tėvas namą perdažė keista šviesiai žalia spalva. Nežinau, kas jam šovė į galvą, gal kas nors tuos dažus atidavė.

Jusis nutilo. Lidija jam nusišypsojo.

Tądien buvo sunku padėti jiems atsipalaiduoti. Gal buvau išsiblaškęs dėl Majos, o gal sudirgęs dėl to, kad per ūmiai sureagavau į Mareko provokaciją. Aš įtariau, kad grupėje kažkas atsitiko, o aš nieko nežinau. Teko nerti keliais etapais, kartais kiek pakylant aukštyn, kol galiausiai pajutau, kad mes visi grimztame į bedugnę kaip sunkūs, apvalūs svarmenys.

Jusio apatinė lūpa atvipo, skruostai nukaro.

– Noriu, kad įsivaizduotumėte, jog esate medžioklės bokštelyje, – liepiau.

Jusis kažką sušnabždėjo apie atatranką į petį, kad jis vis dar skaudus.

– Ar dabar sėdite bokštelyje?
– Aukšta pievos žolė apšerkšnijusi, – tyliai pasakė jis.
– Apsidairykite. Ar jūs vienas?
– Ne.
– Kas ten?
– Tamsioje pamiškėje juda stirna. Ji pypčioja, kviesdama jauniklį.
– O bokštelyje jūs vienas?
– Visada būnu tik aš ir šautuvas.
– Minėjote atatranką. Ar jau iššovėte?
– Iššoviau?
Jis linktelėjo galva, tarsi rodydamas kryptį.
– Vienas žvėris jau sustingęs, – paaiškino jis, – jau kelias valandas, o antras tebesispardo kruvinoje žolėje, bet vis vangiau ir vangiau.
– Ką jūs darote?
– Laukiu. Jau temsta. Pamiškėje vėl kažkas sujuda. Nusitaikiau į kanopą, bet persigalvojau. Taikausi į ausį, juodą nosytę, kelį. Vėl pajutau atatranką. Man atrodo, kad kulka nunešė koją.
– Ką darote dabar?
Jusis sunkiai kvėpavo, tarp įkvėpimų būdavo ilgos pauzės.
– Dar negaliu eiti namo, – tarė jis galiausiai. – Einu prie automobilio, padedu šautuvą ant galinės sėdynės ir pasiimu kastuvą.
– Ką darysite su kastuvu?
Jusis ilgokai patylėjo, lyg apsvarstytų mano klausimą. Paskui tyliai atsakė:
– Aš užkasu žvėris.
– O paskui?
– Kol baigiau, visai sutemo. Grįžtu prie automobilio, atsigeriu kavos iš termoso dangtelio.
– Ką darote grįžęs namo?
– Pasikabinu rūbus skalbykloje.
– Kas vyksta?
– Sėdžiu ant suolo priešais televizorių, šautuvas ant grindų už kelių žingsnių, priešais supamąjį krėslą, užtaisytas.
– Ką darote, Jusi? Ar namuose nieko nėra?
– Gunila išsikraustė praėjusiais metais. Tėvas mirė prieš penkiolika metų. Aš vienas, šalia tik supamasis krėslas ir šautuvas.
– Jūs sėdite ant suolo priešais televizorių.
– Taip.
– Ar kas nors vyksta?
– Dabar jis atsuktas į mane.
– Kas?

– Šautuvas.
– Kuris guli ant grindų?
Jis linktelėjo ir nieko nepasakė. Jo lūpos įsitempė.
– Supamasis krėslas sugirgžda. Girgžda, bet šįkart palieka mane ramybėje.
Staiga Jusio veido bruožai vėl sušvelnėjo, nors akys vis dar labai blizgėjo, žvilgsnis buvo nutolęs.
Laikas daryti pertrauką. Aš pažadinau juos iš hipnozės ir su kiekvienu truputį pakalbėjau. Jusis kažką sumurmėjo apie vorą ir užsisklendė savyje. Aš nuėjau į tualetą, Sibelė į rūkomąjį, o Jusis kaip visada atsistojo prie lango. Kai grįžau, Lidija visus vaišino šafraniniais džiūvėsėliais.
– Jie visiškai ekologiški, – patikino ji ir mostu paragino Mareką imti dar.
Šarlota nusišypsojo ir truputį atsikando.
– Ar pati kepėte? – paklausė Jusis ir netikėtai šyptelėjo. Jo apdribęs, stambus veidas nušvito.
– Vos nepavėlavau, – pasakė Lidija ir šypsodamasi papurtė galvą. – Žaidimų aikštelėje patekau į ginčą.
Sibelė garsiai sukikeno. Ji valgė dideliais kąsniais.
– Per Kasperą. Kaip kiekvieną rytą nuėjome į žaidimų aikštelę. Prie manęs priėjo moteris ir pareiškė, kad Kasperas trenkęs jos dukrai per nugarą kastuvėliu.
– Šūdas, – sušnabždėjo Marekas.
– Aš tiesiog sustingau.
– Kaip elgtis tokiose situacijose? – pasidomėjo Šarlota mandagiai.
Klausydamasis Lidijos, Marekas paėmė dar vieną džiūvėsėlį. Žiūrėdamas į jo veidą galėjai pamanyti, kad jis įsimylėjęs Lidiją.
– Nežinau. Paaiškinau jai, kad aš į tokius dalykus žiūriu labai rimtai. Taip, ko gero, buvau gana susijaudinusi. Bet ji pasakė, kad nieko baisaus, kad tai įvykę netyčia.
– Žinoma, – pritarė Šarlota. – Juk vaikai žaisdami įsisiautėja.
– Pažadėjau, kad su Kasperu pakalbėsiu, kad taip nepaliksiu.
– Teisingai, – linktelėjo Jusis.
– Ji pasakė, kad Kasperas labai mielas berniukas, – užbaigė Lidija šypsodamasi.
Aš atsisėdau ant savo kėdės ir ėmiau vartyti užrašus. Norėjau kuo greičiau pratęsti seansą. Dabar bus Lidijos eilė.
Ji pažvelgė man į akis ir nedrąsiai nusišypsojo. Visi tylėjo ir laukė. Aš pradėjau. Atrodė, kad kambarys vibruoja nuo mūsų kvėpavimo. Su kiekvienu širdies dūžiu mus gaubė vis tamsesnė tyla. Su kiekvienu iškvėpimu mes grimzdome vis giliau. Per indukciją padėjau nusileisti jiems į gelmę, o tada kreipiausi į Lidiją.
– Jūs leidžiatės giliau, atsargiai, jūs visiškai atsipalaidavusi, rankos sunkios, kojos sunkios, vokai apsunkę. Kvėpuojate lėtai ir klausote mano žodžių nesvarstydama. Jus supa mano žodžiai, jūs saugi ir klusni. Lidija, dabar jūs esate prie pat to, apie ką nenorite galvoti, apie ką niekada nekalbate ir nuo ko nusisukate, esate prie to, kas visada guli paslėpta šalia šiltos šviesos.
– Taip, – atsiduso ji.
– Dabar jūs ten.
– Aš labai arti.
– Kur jūs dabar?

– Namuose.

– Kiek jums metų?

– Trisdešimt septyneri.

Stebėjau ją. Pastebėjau, kad kruta jos aukšta ir lygi kakta, nedidelė burna ir beveik liguistai išblyškusi oda. Žinojau, kad prieš dvi savaites jai sukako trisdešimt septyneri. Ji nusikėlė ne į tolimą praeitį kaip kiti, o į laiką tik prieš kelias dienas.

– Kas vyksta? Kas ne taip?

– Telefonas...

– Kas telefonui?

– Jis skamba, vėl skamba, aš pakeliu ragelį ir iškart padedu.

– Nurimkite, Lidija.

Ji atrodė pavargusi, gal susirūpinusi.

– Valgis atauš, – pasakė ji. – Aš užraugiau daržovių, išviriau lęšių sriubos ir iškepiau duonos. Ketinau valgyti žiūrėdama televizorių, bet kur tau...

Smakras sudrebėjo, bet paskui ji nurimo.

– Aš kiek palaukiau, pakėliau žaliuzes ir pažiūrėjau į gatvę. Ten nieko nematyti, nieko negirdėti. Atsisėdu prie virtuvinio stalo ir valgau šiltą duoną su sviestu, nors apetito nėra. Vėl nueinu į svetainę. Ten kaip visada vėsoka. Atsisėdu ant senos odinės sofos ir užsimerkiu. Turiu susikaupti, sukaupti jėgas.

Lidija nutilo. Tarp mūsų plūduriavo jūržolės.

– Kodėl turite sukaupti jėgas?

– Kad pajėgčiau... kad pajėgčiau atsistoti, praeiti pro raudoną kinišką šviestuvą su hieroglifais ir padėklą su kvapiosiomis žvakėmis ir nušlifuotais akmenukais. Po linoleumu linguoja ir girgžda grindų lentos...

– Ar ten kas nors yra? – paklausiau tyliai ir iškart pasigailėjau.

– Paimu lazdą, prispaudžiu atsiknojusį linoleumą, kad galėčiau atidaryti duris, kvėpuoju ramiai, įeinu ir uždegu šviesą, – pasakojo ji. – Kasperas mirksi nuo šviesos, bet lieka gulėti. Jis nusišlapino į kibirą. Sklinda aštrus kvapas. Jis vilki šviesiai mėlyną pižamą. Tankiai alsuoja. Aš baksteliu į jį lazda pro groteles. Jis suinkščia, truputį pasitraukia ir atsisėda narve. Klausiu, ar persigalvojo, ir jis greitai palinksi galva. Įkišu jam lėkštę su maistu. Menkės gabaliukai susitraukę ir patamsėję. Jis prislenka ir ima valgyti, o aš nudžiugusi jau ruošiuosi sakyti, kaip gerai, kad suprantame vienas kitą. Staiga jis apvėmė čiužinį.

Lidijos veidas persikreipė.

– O aš maniau, kad...

Lūpos įsitempusios, burnos kampučiai nusvirę.

– Maniau, kad išsiaiškinome, bet...

Ji papurtė galvą.

– Nesuprantu...

Ji apsilaižė lūpas.

– Ar suprantate, kaip jaučiuosi? Ar suprantate? Jis prašo atleidimo. Aš sakau, kad rytoj sekmadienis, trenkiu sau per veidą ir rėkiu, kad žiūrėtų.

Išsigandusi Šarlota vandenyje žiūrėjo į Lidiją.

– Lidija, išeikite iš rūsio, pamirškite baimę ir pyktį, jauskitės rami ir susikaupusi. Aš pamažu iškelsiu jus į paviršių iš šio gilaus atsipalaidavimo, pakilsime ten, kur viskas aišku, ir mudu – tik jūs ir aš – pakalbėsime apie tai, ką jūs ką tik papasakojote. Paskui pažadinsiu iš hipnozės likusius.

Ji tyliai suniurzgė.

– Lidija, ar klausotės manęs?

Ji linktelėjo.

– Aš skaičiuosiu mažėjančia tvarka, o kai ištarsiu vienas, jūs atsimerksite ir būsite visiškai nubudusi ir sąmoninga. Dešimt, devyni, aštuoni, septyni, – jūs pamažu kylate į paviršių ir esate visiškai atsipalaidavusi, jums malonu, – šeši, penki, keturi, – greitai atsimerksite, bet liksite sėdėti ant kėdės, – trys, du, vienas... Dabar atsimerkiate ir esate visiškai nubudusi.

Mūsų žvilgsniai susidūrė. Lidijos veidas atrodė susitraukęs. Šito aš nesitikėjau. Vis dar buvau pašiurpęs dėl to, ką išgirdau. Jei reikia nuspręsti, kas pagal įstatymą svarbiau – pasižadėjimas tylėti ar pareiga pranešti – šiuo atveju buvo akivaizdu, kad turėsiu pranešti, nes trečiai šaliai iškilo rimtas pavojus.

– Lidija, ar suprantate, kad privalau kreiptis į socialines tarnybas?

– Kodėl?

– Dėl to, ką papasakojote.

– O ką?

– Jūs nesuprantate?

Lidija nusivaipė.

– Aš nieko nesakiau.

– Jūs pasakėte, kad...

– Laikyk liežuvį už dantų, – nukirto ji. – Tu manęs nepažįsti, nesikišk į mano gyvenimą. Tu neturi teisės kištis į tai, ką darau savo namuose.

– Aš įtariu, kad jūsų vaikas...

– Laikyk liežuvį už dantų, – suriko ji ir išėjo.

Automobilį pastačiau prie aukštos gyvatvorės už šimto metrų nuo didelio, medinio Lidijos namo Teniso gatvėje Rutebru. Socialinės tarnybos darbuotoja sutiko su mano reikalavimu leisti man dalyvauti pirmame patikrinime Lidijos namuose. Mano pranešimą policija priėmė šiek tiek skeptiškai, bet, savaime suprantama, ikiteisminį tyrimą pradėjo.

Pro mane pravažiavo raudona „Toyota" ir sustojo prie namo. Aš išlipau iš automobilio ir priėjau prie laukiančios žemos, kresnos moters. Pasisveikinome.

Iš pašto dėžutės kyšojo šlapios reklaminės parduotuvių skrajutės. Žemi varteliai buvo atviri. Mes nuėjome taku link namo. Atkreipiau dėmesį, kad apleistame sode nebuvo nei žaislų, nei smėlio dėžės, nei sūpynių senoje obelyje, nei dviračio su atraminiais ratukais. Visuose languose žaliuzės nuleistos. Pakabintuose vazonuose styrojo sudžiūvę augalai. Laiptai aptrupėję. Man pasirodė, kad viduje prie lango kažkas šmėkštelėjo. Socialinė darbuotoja paskambino į duris. Palaukėme, bet niekas neatėjo. Ji nusižiovavo ir pažiūrėjo į laikrodį, paskui paspaudė rankeną. Durys buvo neužrakintos. Ji atidarė ir mes pamatėme nedidelį prieškambarį.

– Sveiki, – šūktelėjo socialinė darbuotoja. – Lidija?

Mes įėjome, nusiavėme ir nuėjome rožiniais tapetais išklijuotu koridoriumi. Ant sienų kabojo paveikslai, kuriuose buvo pavaizduoti medituojantys žmonės su švytinčiomis aureolėmis. Ant grindų šalia staliuko stovėjo rožinis telefonas.

– Lidija?

Aš atidariau duris, už kurių išvydome siaurus laiptus į rūsį.

– Ten, – parodžiau aš.

Socialinė darbuotoja nusekė man iš paskos. Atsidūrėme svetainėje su sena odine sofa ir stalu, kurio paviršius buvo apklijuotas rudomis plytelėmis. Ant padėklo tarp šlifuotų akmenukų ir stikliukų stovėjo kelios kvapiosios žvakės. Ant lubų kabojo tamsiai raudonas kiniškas šviestuvas su hieroglifais.

Mano širdis daužėsi. Pamėginau atidaryti duris į kitą kambarį, bet jos užstrigo už atsiknojusio linoleumo. Prispaudžiau jį koja ir įėjau į vidų, bet ten nebuvo jokio narvo. Ant grindų gulėjo dviratis aukštyn ratais, priekinis ratas buvo nuimtas. Šalia mėlynos plastikinės dėžės gulėjo įrankiai, gumos lapeliai, klijai, raktai. Vienas iš blizgančių kabliukų buvo įspraustas po padangos pakraščiu ir įtemptas. Staiga virš mūsų sugirgždėjo lubos, – kažkas vaikščiojo kambaryje virš mūsų. Nieko netarę, greitai užlipome viršun. Virtuvės durys buvo praviros. Ant geltono linoleumo pastebėjau duonos riekių ir trupinių.

– Sveiki, – šūktelėjo socialinė darbuotoja.

Šaldytuvo durys buvo atidarytos. Blyškioje jo šviesoje nudelbusi akis stovėjo Lidija. Tik po kelių sekundžių pastebėjau, kad ji laiko peilį – ilgą dantytą peilį duonai. Ranka buvo nuleista palei šlaunį. Kartais sužybčiodavo peilio ašmenys.

– Tau čia būti negalima, – sušnabždėjo ji ir staiga pažvelgė į mane.

– Gerai, – tariau ir atbulas pasitraukiau link durų.

– Gal susėskime ir pakalbėkime? – pasiūlė socialinė darbuotoja lyg niekur nieko.

Aš atidariau duris į koridorių. Mačiau, kad Lidija pamažu artinasi.

– Erikai, – tarė ji.

Uždarant duris, Lidija puolė link manęs. Aš pasileidau koridoriumi link prieškambario, bet durys buvo užrakintos. Lidijos žingsniai artėjo. Ji aimanavo. Aš atplėšiau kitas duris ir įpuoliau į poilsio kambarį. Lidija

staigiai atplėšė duris ir ėmė artintis. Aš atsitrenkiau į fotelį, traukiausi link balkono durų, bet jų atlupti nepavyko. Lidija puolė mane, iškėlusi peilį, bet aš atsistojau už valgomojo stalo. Aš traukiausi aplink stalą, ji sekė iš paskos.

– Čia tu kaltas, – pasakė ji.

Į kambarį įbėgo smarkiai uždususi socialinė darbuotoja.

– Lidija, – griežtai kreipėsi, – gana šitų nesąmonių.

– Jis dėl visko kaltas.

– Kodėl? Dėl ko aš kaltas?

– Dėl šito, – atšovė Lidija ir persirėžė kaklą.

Ji žiūrėjo man į akis, o kraujas tiško ant jos prijuostės ir basų kojų. Lūpos virpėjo. Peilis nukrito ant grindų. Lidija siekė ranka į ką atsiremti. Ji susmuko ir atsisėdo kaip undinėlė.

Anika Lorencon šypsojosi, bet buvo sutrikusi. Raineris Milchas pasilenkė virš stalo, paėmė mineralinio vandens „Ramlösa“ butelį ir įsipylė į stiklinę. Jo rankogalių sąsagos žybčiojo auksu ir karališka mėlyna spalva.

– Turbūt suprantate, kodėl norėjome pakalbėti kiek galima greičiau, – prabilo Pederis Melarstetas ir pasitaisė kaklaryšį.

Pažvelgiau į man paduotą aplanką. Viename dokumente buvo parašyta, kad Lidija įteikė prieš mane skundą. Ji tvirtino, kad spaudžiau ją prisipažinti pramanytus dalykus, todėl ji mėgino nusižudyti. Pacientė apkaltino mane, kad elgiausi su ja kaip su bandomuoju gyvūnu ir per hipnozę įteigiau nesamus prisiminimus, kad nuo pat pradžių negailestingai ir ciniškai žeminau ją kitų akivaizdoje, kol ji visiškai palūžo.

Aš pažvelgiau į valdybą ir tariau:

– Čia ne pokštas, ar ne?

Anika Lorencon nusisuko. Holsteino veidas buvo visiškai abejingas, kai jis pareiškė:

– Čia jūsų pacientė, ji kaltina rimtais dalykais.

– Bet juk tai akivaizdus melas, – pasipiktinau. – Per hipnozę neįmanoma įteigti nesamų prisiminimų. Aš galiu tik padėti ką nors prisiminti, negaliu sukurti jiems prisiminimų... Tai kaip durys, prie kurių juos privedu, bet pats negaliu jų atidaryti.

Raineris Milchas pažiūrėjo į mane rimtu žvilgsniu ir pasakė:

– Erikai, jūs suprantate, kad tai rimta. Vien įtarimų gali pakakti, kad būtų sunaikinti visi jūsų tyrimai.

Aš suirzęs papurčiau galvą.

– Ji kai ką papasakojo apie savo sūnų, man tai pasirodė taip rimta, kad nutariau, jog privalau pranešti socialinėms tarnyboms. Kad ji šitaip sureaguos...

Ronis Johansonas mane nutraukė:

– Betgi ji neturi vaikų, štai, parašyta.

Jis pabaksnojo į aplanką ilgu pirštu. Aš suprunkščiau. Anika Lorencon pažiūrėjo į mane ir tyliai įspėjo:

– Erikai, šioje situacijoje arogancija jums nepadės.

– Situacijoje, kai pacientė meluoja tiesiai į akis, – nepasidaviau ir supykęs šyptelėjau.

Ji palinko virš stalo.

– Erikai, ji nėra turėjusi vaikų, – pasakė ji iš lėto.

– Neturi vaikų?

– Ne.

Visi nuščiuvo.

Mačiau kylančius gazuoto vandens burbuliukus.

– Nesuprantu, ji gyvena savo vaikystės namuose, – bandžiau paaiškinti kaip galėdamas ramiau. – Visos detalės atitiko, negaliu patikėti...

– Jūs negalite patikėti, – nutraukė mane Milchas. – Bet jūs klydote.

– Per hipnozę žmonės negali meluoti.

– Gal ji nebuvo užhipnotizuota?

– Buvo, aš tai nustatau iš pasikeitusios veido išraiškos.

– Dabar nesvarbu. Žala jau padaryta.

– Jei ji neturi vaikų... Nežinau. Gal ji kalbėjo apie save. Aš su tuo nesu susidūręs, – pasakiau kiek sutrikęs. –

Galbūt ji taip tvarkėsi su savo vaikystės prisiminimais.

Įsikišo Anika:

– Žinoma, gali būti, kaip jūs sakote, bet faktas tas, kad jūsų pacientė tikrai bandė nusižudyti ir dėl to kaltina jus. Mes siūlome, kad laikinai pasiimtumėte atostogų, kol mes viską išsiaiškinsime.

Direktorė nežymiai šyptelėjo.

– Erikai, viskas bus gerai, aš įsitikinusi, – patikino ji švelniu balsu. – Bet šiuo metu turite nusišalinti, kol mes viską ištirsime. Mes negalime leisti, kad spauda gautų sau iš to peno.

Aš pagalvojau apie kitus pacientus: Šarlotą, Mareką, Jusį, Sibelę, Pjerą ir Evą. Jie ne tokie žmonės, kuriuos gali palikti, kada šaus į galvą. Jie pasijustų išduoti ir apgauti.

– Negaliu, – pratariau tyliai. – Aš nieko blogo nepadariau.

Anika paplekšnojo man ranką ir patikino:

– Viskas bus gerai. Lidija Evers akivaizdžiai nestabilios psichikos, ji sutrikusi. Dabar svarbiausia elgtis pagal įstatymą. Jūs nusišalinsite nuo darbo su hipnozės terapija, o mes atliksime vidinį šio įvykio tyrimą. Aš žinau, Erikai, kad jūs – geras gydytojas. Aš įsitikinusi, kad jūs grįšite pas savo grupę jau... – ji gūžtelėjo ir pratęsė: – Gal jau po pusmečio.

– Po pusmečio?

Pasipiktinęs atsistojau.

– Aš turiu pacientų, jie manimi pasitiki. Negaliu tiesiog imti ir palikti jų.

Švelni Anikos šypsena dingo kaip vėjui papūtus. Ji surimtėjo ir irzliu tonu išdėstė:

– Jūsų pacientė pareikalavo, kad jums nedelsiant būtų uždrausta užsiimti hipnoze. Be to, ji parašė pareiškimą policijai. Mums tai nėra menkniekiai. Mes investavome į jūsų terapiją, jei pasirodys, kad jūsų tyrimai neatitiko reikalavimų, būsime priversti imtis priemonių.

Netekau žado. Man kilo noras tiesiog nusijuokti.

– Tai absurdas, – išspaudžiau tik tiek ir apsisukęs ruošiausi išeiti.

– Erikai, – šūktelėjo Anika pavymui. – Argi nesuprantate, kad suteikiame jums galimybę?

Aš sustojau.

– Negi tikite ta nesąmone apie įteigtus prisiminimus?

Direktorė gūžtelėjo.

– Svarbu ne tai. Svarbiausia paisyti taisyklių. Nusišalinkite nuo hipnozės terapijos, priimkite tai kaip kompromisinį pasiūlymą. Tęskite tyrimus, dirbkite ramiai ir toliau, bet neužsiimkite hipnozės terapija tol, kol mes tirsime šį reikalą...

– Ką norite pasakyti? Aš negaliu prisipažinti to, ko nedariau.

– Aš ir nereikalauju.

– Bet panašu į tai. Juk prašymas laikinai atleisti nuo darbo bus suprastas kaip prisipažinimas.

– Pažadėkite, kad pasiprašysite laikinai atleidžiamas, – įsakė ji griežtai.

– Po velnių, juk tai idiotiškas reikalavimas, – atkirtau aš, nusijuokiau ir išėjau.

Buvo vėlyva popietė. Po trumpo lietaus susikaupusiose balose atsispindėjo saulė, kvepėjo mišku, drėgna žeme ir išmirkusiomis šaknimis. Aš bėgau aplink ežerą ir mąsčiau apie Lidijos elgesį. Buvau įsitikinęs, kad per hipnozę ji pasakė tiesą, tik nežinojau kokią. Gali būti, kad ji papasakojo tikrą prisiminimą, bet perkėlė jį ne į tą laiką. „Hipnozėje dar akivaizdžiau, kad praeitis nėra praėjusi", kartojau sau.

Visais plaučiais įtraukiau vėsaus, gaivaus pavasarinio oro ir paskutinę atkarpą per mišką bėgau visu greičiu. Parbėgęs į mūsų gatvę, prie įvažiavimo į kiemą pamačiau didelį juodą automobilį. Prie jo trypčiojo du vyrai. Vienas apžiūrinėjo savo atspindį automobilio durelėse ir godžiai rūkė. Kitas fotografavo mūsų namą. Jie manęs nematė. Aš sulėtinau žingsnį ir pagalvojau, gal apsisukus dingti, bet jie mane pastebėjo. Rūkalius greitai numetė ir užmynė cigaretę, o kitas skubiai atsuko į mane kamerą. Kai priėjau prie jų, vis dar buvau uždusęs nuo bėgimo.

– Erikas Marija Barkas? – paklausė tas, kuris rūkė.

– Ko jums reikia?

– Mes iš vakarinio laikraščio *Expressen*.

– *Expressen*?

– Taip, norėtume užduoti kelis klausimus apie vieną pacientę...

Aš papurčiau galvą.

– Apie tai su pašaliniais nekalbu.

– Mat kaip.

Vyras nužvelgė mano išraudusį veidą, juodą megztinį, apdribusias kelnes ir kepurę. Girdėjau, kaip jam už nugaros sukosėjo antras vyras. Virš mūsų praskriejo paukštis, atsispindėdamas automobilio stoge. Virš miško jau tamsėjo. Gal šįvakar dar palis.

– Rytojaus laikraštyje pasirodys interviu su jūsų paciente. Ji kaltina jus gana rimtais dalykais, – trumpai išdėstė žurnalistas.

Pažvelgiau jam į akis. Gana simpatiškas, kiek aptukęs viduramžis vyras.

– Dabar turite galimybę pateikti savo versiją, – pridūrė jis tyliai.

Mūsų namuose buvo tamsu. Simona vis dar mieste, savo galerijoje, o Benjaminas dar negrįžęs iš darželio.

Aš nusišypsojau tam vyrui ir jis atvirai paaiškino:

– Kitaip bus išspausdinta tik jos versija.

– Negali būti nė kalbos, kad kalbėčiau apie savo pacientus, – pasakiau lėtai, praėjau pro juos, atsirakinau duris, įėjau į vidų ir palaukiau, kol jie nuvažiuos.

* * *

Kitą rytą telefonas suskambo jau pusę septynių. Skambino ligoninės direktorė Anika Lorencon.

– Erikai, Erikai, ar skaitėte laikraštį? – paklausė ji susijaudinusi.

Simona irgi atsisėdo lovoje ir sunerimusi pažvelgė į mane. Aš mostelėjau jai ir išėjau į prieškambarį.

– Jei tai susiję su jos kaltinimais, visi turėtų suprasti, kad čia melas...

– Ne, – nutraukė ji šaižiu balsu. – Tai supranta ne visi. Daugeliui ji atrodo bejėgė, silpna ir pažeidžiama moteris, patekusi į rankas netikusiam gydytojui, kuris ja manipuliavo. Vyras, kuriuo ji pasitikėjo labiausiai iš visų ir patikėjo savo išgyvenimus, išdavė ir išnaudojo ją. Štai kas parašyta laikraštyje.

Girdėjau, kad ji smarkiai alsuoja. Balsas buvo prikimęs. Atrodė nusivylusi.
– Juk suprantate, kad tai pakenks mums visiems.
– Parašysiu atsakymą, – atsakiau lakoniškai.
– Erikai, to negana. Bijau, kad to negana.
Direktorė trumpam nutilo, o paskui pratęsė:
– Lidija ketina bylinėtis su mumis teisme.
– Ji nelaimės, – suprunkščiau aš.
– Jūs vis dar nesuprantate, kaip tai rimta, ar ne?
– O ką ji sako?
– Siūlau nusipirkti laikraštį. Tada turėtumėte atsisėsti ir pagalvoti, kaip atsakysite į jos kaltinimus. Šiandien ketvirtą valandą turite atvykti į valdybos pasitarimą.

Išvydus savo veidą pirmuosiuose puslapiuose, man užėmė kvapą. Buvo įdėta iš arti padaryta nuotrauka, kurioje aš su kepure ir megztiniu, veidas išraudęs ir beveik apatiškas. Nulipau nuo dviračio, drebėjo kojos. Nusipirkau laikraštį ir grįžau namo. Viduriniuose puslapiuose buvo įdėta nuotrauka su Lidija, kurioje jos veido nesimatė. Ji sėdėjo susigūžusi ir apsikabinusi pliušinį meškiną. Straipsnis buvo apie tai, kaip aš, Erikas Marija Barkas, užhipnotizavau ją ir naudojau kaip bandomąjį triušį bei persekiojau tvirtindamas, kad ji padariusi nusikaltimą. Žurnalistas parašė, kad moteris verkė ir tvirtino nereikalausianti atlyginti žalą, nes pinigai niekada neatlygins to, ką ji patyrusi. Ji esanti visai palūžusi, nes prisipažino dalykus, kuriuos aš įteigęs jai per hipnozę. Persekiojimas pasiekęs kulminaciją, kai aš įsiveržiau į jos namus ir pareikalavau, kad ji nusižudytų. Ji norėjusi mirti, nes jautėsi tarsi priklausanti sektai, kurioje ji neturėjusi valios, o aš visiems vadovavęs. Tik atsidūrusi ligoninėje išdrįso suabejoti mano metodais. Dabar ji reikalavo, kad iš manęs atimtų teisę šitaip elgtis su kitais žmonėmis.
Kitame puslapyje buvo Mareko nuotrauka. Jis pritarė Lidijai ir teigė, kad mano veikla pavojinga žmonių gyvybėms, kad aš prisigalvoju liguistų dalykų, kuriuos paskui įteigiu pacientams per hipnozę.
Žemiau buvo išspausdintas eksperto Jorano Siorenseno komentaras. Niekada nebuvau girdėjęs apie tokį, bet jis pasmerkė mano tyrinėjimus, sulygino hipnozę su paprastais seansais ir užsiminė, jog aš tikriausiai apsvaigindavęs savo pacientus, kad priversčiau juos daryti tai, ko noriu.
Netekau žado, galvoje neliko jokių minčių. Girdėjau virtuvėje ant sienos tiksintį laikrodį ir pro šalį pravažiuojančius automobilius. Atsidarė durys ir įėjo Simona. Perskaičiusi straipsnį, ji išbalo kaip popierius.
– Kas čia vyksta? – sušnabždėjo ji.
– Nežinau.
Man džiūvo burna. Sėdėjau įbedęs akis į sieną. O jei mano teorijos buvo klaidingos? O jei hipnozė neveikia sunkiai traumuotų žmonių? O jei norėdamas aptikti elgsenos modelius, paveikiau jų prisiminimus? Netikėjau, kad Lidija per hipnozę galėjo matyti nesamą vaiką. Buvau įsitikinęs, kad ji atpasakojo tikrą prisiminimą. Bet dabar jaučiausi sutrikęs.

* * *

Žingsniuodamas per fojė nuo įėjimo iki lifto, jaučiausi labai keistai. Niekas iš kolegų nežiūrėjo man į akis. Einant pro žmones, kuriuos pažinojau ir su kuriais bendraudavau, jie sutrikdavo, pasijusdavo nejaukiai, nusisukdavo ir nueidavo sau.

Net lifte kvapas buvo kitoks, – atsidavė supuvusiomis gėlėmis. Man tai priminė laidotuves, lietų, atsisveikinimą.

Kai išlindau iš lifto, pro šalį prasmuko Maja Svartling. Ji apsimetė manęs nepastebėjusi. Anikos Lorencon kabineto tarpduryje stovėjo Raineris Milchas. Jis pasitraukė, aš įėjau į vidų ir pasisveikinau.

– Erikai, sėskitės, – tarė Raineris.

– Ačiū, geriau pastovėsiu, – atsisakiau, bet paskui persigalvojau.

Kažin, kokiu reikalu Maja Svartling buvo užsukusi pas valdybą? Gal atėjo apginti manęs? Juk ji viena iš nedaugelio tikrai įsigilinusių į mano tyrinėjimus.

Anika Lorencon stovėjo prie lango kitame kambario gale. Man pasirodė nemandagu ir keista, kad ji su manimi nepasisveikino. Direktorė stovėjo sunėrusi ant krūtinės rankas ir paniurusi žvelgė pro langą.

– Mes davėme jums puikią galimybę, Erikai, – prabilo Pederis Melarstetas.

Raineris Milchas linktelėjo.

– Bet jūs atsisakėte pasitraukti, atsisakėte pasišalinti savo noru tam laikui, kol būtume aiškinęsi.

– Aš galiu persigalvoti, – tariau tyliai. – Galiu...

– Jau per vėlu, – nutraukė jis. – Mums tai būtų pravertę užvakar. Šiandien atrodys apgailėtinai.

– Aš... – prašneko Anika Lorencon tyliai, neatsisukdama į mane, – aš šįvakar dalyvausiu žinių laidoje „Rapport“. Turėsiu paaiškinti, kodėl leidome jums tuo užsiimti.

– Bet aš nepadariau nieko bloga. Negi vienos pacientės pramanai gali nubraukti kelerių metų tyrinėjimus, daugybę terapijos seansų, kurie, beje, buvo nepriekaištingi...

– Ne viena pacientė, o keli, – įsiterpė Raineris Milchas. – Be to, girdėjome, kad jūsų tyrinėjimus sukritikavo ekspertas...

Jis nutilo ir papurtė galvą.

– Tas Joranas Siorensenas, ar kaip ten jį? – paklausiau suirzęs. – Nesu apie tokį girdėjęs. Jis akivaizdžiai nieko neišmano.

– Mes kalbėjome su žmogumi, kuris studijavo jūsų darbus kelerius metus, – pareiškė Raineris Milchas ir pasikasė kaklą. – Ji sakė, kad jūs norite labai daug, bet visos jūsų tezės neturi rimto pagrindo. Jūs neturite įrodymų ir nepaisote, kas būtų geriausia pacientams, jums rūpi tik jūsų tiesa.

Aš stovėjau be žado.

– Kuo vardu jūsų ekspertė? – paklausiau galiausiai.

Jie tylėjo.

– Ar ji kartais ne Maja Svartling?

Anika Lorencon išraudo.

– Erikai, – tarė ji ir pagaliau atsisuko į mane. – Nuo šiandien jūs nušalintas. Nebenoriu matyti jūsų savo ligoninėje.

– O kaip mano pacientai? Aš turiu pasirūpinti...

– Jie bus perkelti, – nutraukė ji mane.

– Jie jausis blogai...

– Tokiu atveju, tai jūsų kaltė, – pareiškė ji pakeltu tonu.

Visi nuščiuvo. Frankas Polsonas stovėjo nusisukęs, Ronio Johansono, Pederio Melarsteto, Rainerio Milcho ir Sveino Holsteino veidai buvo akmeniniai.

– Ką gi, – pratariau.

Vos prieš kelias savaites tame pačiame kabinete jie man pratęsė finansavimą. O dabar viską sunaikino vienu mostu.

Kai išėjau laukan, prie manęs pribėgo du žurnalistai. Labai aukšta, šviesiaplaukė moteris ištiesė mikrofoną.

– Sveiki, – kreipėsi ji žvaliai. – Noriu paprašyti pakomentuoti faktą, kad viena jūsų pacientė, Eva Blau, praeitą savaitę buvo priverstinai paguldyta į psichiatrijos ligoninę.

– Apie ką jūs kalbate?

Aš nusisukau, bet vyras su kamera neatstojo ir filmavo toliau. Pažvelgiau į blondinę su balta nerta kepuraite, dirstelėjau į ženkliuką su pavarde – Stefanė fon Sidov. Ji pamojo operatoriui.

– Ar jūs vis dar manote, kad hipnozė yra geras gydymo metodas? – paklausė ji.

– Taip.

– Ketinate dirbti toliau?

Šviesa, sklindanti pro aukštus ligoninės langus koridoriaus gale, atsispindėjo išplautose Sioderio ligoninės grindyse. Aš ėjau Psichiatrijos skyriaus koridoriumi pro daugybę užrakintų nubraižytų durų, užsandarintų guma. Sustojau prie palatos B39. Pastebėjau, kad ant dar drėgnų blizgančių grindų liko mano pėdsakų.

Kažkurioje tolesnėje palatoje girdėjosi bildėjimas ir tylus verksmas. Paskui viskas nutilo. Aš pastovėjau, bandydamas susikaupti, tada pasibeldžiau, atrakinau duris ir įžengiau vidun.

Koridoriuje kvepėjo grindų vašku, o įėjus į tamsią palatą tvokstelėjo prakaitu ir vėmalais. Eva Blau gulėjo atsukusi nugarą. Priėjau prie lango ir norėjau truputį pakelti ritininę užuolaidą, kad kambaryje būtų šviesiau, bet ji užsikirto. Akies kampeliu pastebėjau, kad Eva verčiasi ant šono į mano pusę. Aš timptelėjau virvelę, ji išsprūdo man iš rankos ir užuolaida barškėdama susivyniojo.

– Atsiprašau, tik norėjau, kad būtų...

Netikėtai apakinta ryškios šviesos, Eva Blau sėdėjo susikūprinusi ir žiūrėjo į mane apdujusiomis akimis. Atrodė nusiminusi, lūpų kampučiai nusvirę. Mano širdis ėmė plakti greičiau. Evos nosies galiukas buvo nupjautas. Ant riešo – kruvinas raištis. Ji sėdėjo ir spoksojo į mane.

– Eva, aš ką tik sužinojau.

Ji atsargiai bilstelėjo kumščiu sau į pilvą. Skausmo iškreiptame veide švietė raudona nosies žaizda.

– Aš bandžiau jums padėti. Bet pradedu suprasti, kad klydau beveik dėl visko. Maniau, kad aptikau kažką svarbaus, kad supratau, kaip veikia hipnozė. Bet klydau. Aš nieko nesupratau. Gailiuosi, kad negalėjau jums padėti, nė vienam iš jūsų.

Ji atgalia ranka perbraukė sau per nosį ir iš žaizdos per burną ėmė tekėti kraujas.

– Eva, kodėl jūs taip susižalojote?

– Tai tu, tu, tu kaltas, – suriko ji staiga. – Tu kaltas dėl visko, tu sugriovei man gyvenimą, atėmei viską, ką turėjau!

– Aš suprantu, kad jūs pykstate, nes...

– Užsičiaupk. Tu nieko nesupranti. Tu sugriovei mano gyvenimą, aš sugriausiu tavo. Aš palauksiu savo eilės, lauksiu tiek, kiek reikės, bet atkeršysiu.

Ji ėmė rėkti visa gerkle, šaižiai, kaip išprotėjusi. Atsidarė durys ir įėjo gydytojas Andersenas.

– Juk jūs turėjote palaukti prie durų, – pasakė man suirzęs.

– Seselė davė raktą ir aš pagalvojau...

Jis ištempė mane į koridorių ir užrakino duris.

– Pacientei paranoja ir...

– Ne, aš taip nemanau, – nutraukiau šypsodamasis.

– Aš turiu savo nuomonę apie savo pacientę, – pabrėžė jis.

– Taip, atleiskite.

– Ji kiekvieną dieną šimtus kartų reikalauja, kad mes užrakintume jos duris, o raktą saugotume seife.

– Taip, bet...

– Ji sako, kad prieš nieką neliudys, kad galime kankinti ją elektrošoku ir prievartauti, bet ji nieko nesakysianti. Ką jūs padarėte savo pacientams? Moteris bijo, siaubingai bijo. Kaip jūs galėjote įeiti...

– Ji ant manęs pyksta, bet nebijo, – pabrėžiau aš pakeltu tonu.

– Girdėjau jos riksmą.

Po susitikimo su Eva Blau nuvažiavau į televiziją ir paklausiau, ar galiu susitikti su Stefane fon Sidov, žinių programos „Rapport“ žurnaliste, kuri mėgino paimti iš manęs interviu. Administratorė paskambino redaktoriaus asistentei ir padavė man telefono ragelį. Pasakiau, kad jeigu jie nori, aš galiu duoti interviu. Netrukus atėjo pati asistentė – jauna moteris trumpa šukuosena ir protingomis akimis.

– Stefanė priims jus po dešimties minučių.

– Gerai.

– Nuvesiu jus pas grimuotoją.

Kai po trumpo interviu grįžau namo, visur buvo tamsu. Šūktelėjau, bet niekas neatsiliepė. Simona sėdėjo ant sofos priešais išjungtą televizorių.

– Ar kas nors atsitiko? Kur Benjaminas?

– Pas Davidą, – atsakė ji dusliai.

– Ar jam ne laikas grįžti namo? Kada liepei?

– Nesakiau nieko.

– Kas yra, Simona? Kalbėk su manimi.

– O kam? Aš tavęs nepažįstu.

Jaučiausi sunerimęs. Priėjau prie jos ir norėjau nubraukti jai nuo veido plaukus.

– Neliesk manęs, – sušvokštė ji ir atšlijo.

– Nenori kalbėti?

– Aš? Ne aš turėčiau kalbėti, o tu. Tu turėjai pasakyti, užuot leidęs aptikti nuotraukas pačiai. Jaučiuosi visiška kvailė.

– Apie kokias nuotraukas kalbi?

Ji atplėšė šviesiai mėlyną voką ir išpylė nuotraukas: aš pozuoju Majos Svartling bute; pati Maja tik su žaliomis kelnaitėmis, tamsūs plaukai sruogomis krinta ant didelių, baltų krūtų, ji linksma ir išraudusi; keliose neryškiose nuotraukose matėsi iš arti nufotografuotos krūtys, vienoje – plačiai išsižergusi Maja.

– Simona, aš pamėginsiu...

– Daugiau melo nepakęsiu, – nutraukė ji. – Bent jau šią akimirką.

Ji įjungė televizorių, surado žinių kanalą ir pataikė tiesiai į reportažą apie hipnozės skandalą. Karolinskos ligoninės direktorė Anika Lorencon nenorėjo komentuoti, kol vyksta tyrimas, bet kai gerai pasiruošusi žurnalistė prabilo apie didžiulę sumą, kurią valdyba neseniai buvo paskyrusi Erikui Marijai Barkui, direktorė buvo įspausta į kampą.

– Tai buvo klaida, – pripažino ji tyliai.

– Kas buvo klaida?

– Erikas Marija Barkas yra laikinai nušalintas nuo pareigų.

– Tik laikinai?

– Mūsų ligoninėje jis hipnoze nebeužsiims.

Paskui išvydau savo veidą, mano akys atrodė išsigandusios.

– Ar jūs užsiimsite hipnozės terapija kitose ligoninėse? – paklausė manęs žurnalistė.

Atrodžiau taip, lyg būčiau nesupratęs klausimo, tik nežymiai papurčiau galvą.

– Erikai Marija Barkai, ar jūs vis dar tikite, kad hipnozė yra geras gydymo metodas?

– Nežinau, – atsakiau tyliai.

– Ar tęsite veiklą?

– Ne.

– Niekada?

– Aš daugiau niekada nieko nehipnotizuosiu.

– Ar tai pažadas?

– Taip.

38

Trečiadienio priešpietė, gruodžio šešioliktoji

Erikas krūptelėjo ir apsitaškė kava švarką bei marškinių rankogalį.

Jonas pažiūrėjo nustebęs ir ištraukė iš dėžutės servetėlę.

Erikas pažvelgė pro automobilio langą į didelį, geltoną, medinį namą, sodą ir veją, ant kurios stovėjo milžiniškas Mikė Pūkuotukas su pripieštomis iltimis.

– Ar ji pavojinga? – paklausė Jonas.

– Kas?

– Eva Blau.

– Galbūt. Ji galėtų būti pavojinga.

Jonas išjungė variklį, juodu atsisegė saugos diržus ir išlipo.

– Tik nesitikėkite per daug, – įspėjo komisaras savo melancholiška suomiška tarme. – Galbūt Liselota Blau visai nesusijusi su Eva.

– Aišku, – atsakė Erikas lyg sapnuodamas.

Juodu nuėjo taku, išgrįstu plokščiais juodais ir pilkais skalūnais. Snaiguriavo. Snaigės buvo apvalios kaip per krušą, bet nekietos. Pakėlus žvilgsnį atrodė, kad virš mūsų kybo baltas šydas, balkšva migla.

– Turime būti atsargūs, – įspėjo Jonas. – Nes čia tikrai gali būti mūsų vaiduoklių pilaitė.

Jo simetrišką, draugišką veidą trumpam papuošė šypsena. Erikas sustojo vidury tako. Pajuto, kad sustiro sušlapęs rankogalis. Nuo jo sklido senos kavos kvapas.

– Pilaitė yra namas buvusioje Jugoslavijoje, – paaiškino Erikas. – Taip pat butas Jakobsberge, sporto salė Stoksunde, šviesiai žalias namas Laplandijoje ir taip toliau.

Pamatęs nustebusį Jono žvilgsnį, Erikas nusišypsojo.

– Pilaitė nėra konkretus namas, tai sąvoka, – tęsė jis toliau. – Ją sugalvojo hipnozės grupės dalyviai. Taip jie pavadino vietą, kurioje patyrė smurtą.

– Regis, pradedu suprasti. O kur yra Evos Blau pilaitė?

– Čia ir yra problema, nes ji vienintelė neišsiaiškino, kur stovėjo jos pilaitė. Skirtingai nei kiti, ji niekada nepaminėjo pagrindinės vietos.

– Galbūt ji čia, – tarė Jonas, rodydamas į namą.

Juodu dideliais žingsniais artinosi prie namo. Erikas graibė po kišenę, ieškodamas dėžutės su papūga. Jam buvo bloga, vis dar jautėsi tarsi apdujęs nuo savo prisiminimų. Stipriai pasikasė kaktą. Mielai išgertų tabletę, tiesiog troško jos, išgertų bet kokį vaistą, bet žinojo, kad dabar turi išlikti visiškai blaivus. Laikas liautis gėrus vaistus, daugiau negalima, nebegalima slėptis. Reikia rasti Benjaminą, kol dar ne per vėlu.

Erikas paspaudė durų skambutį. Už sunkių medinių durų pasigirdo sodrus aidas. Erikas valdėsi, kad

neatplėštų durų ir nepultų vidun, šaukdamas Benjaminą. Jonas pakišo ranką po striuke. Netrukus duris atidarė jauna rusvaplaukė moteris su akiniais. Jos skruostai buvo išmarginti randų.

– Ieškome Liselotos Blau, – pasakė Jonas.

– Čia aš, – atsakė ji suklusdama.

Jonas pažiūrėjo į Eriką ir suprato, kad ši moteris – ne ta, kurios reikia.

– Iš tikrųjų ieškome Evos Blau, – paaiškino jis.

– Evos? Kokios Evos? Kokiu reikalu?

Jonas parodė policininko pažymėjimą ir paklausė, ar galėtų užeiti vidun. Moteris nesutiko, tad Jonas paprašė, kad ji užsimestų striukę ir išeitų į lauką. Po kelių minučių jie stovėjo ant kietos, apšerkšnijusios žemės ir kalbėjosi. Iš burnų kilo garas.

– Aš gyvenu viena.

– Namas didelis.

Moteris šyptelėjo.

– Galiu sau leisti.

– Ar Eva Blau jūsų giminaitė?

– Sakiau, kad nepažįstu jokios Evos Blau.

Jonas parodė tris Evos nuotraukas, padarytas iš vaizdo įrašo, bet raudonplaukė tik papurtė galvą.

– Pažiūrėkite įdėmiai, – paprašė Jonas rimtu tonu.

– Neaiškinkite, ką man daryti, – atšovė ji.

– Aš tik prašau...

– Aš moku jums atlyginimą, – iškošė ji lėtai. – Jūsų atlyginimas mokamas iš mano mokesčių.

– Būkite gera, pažiūrėkite į nuotrauką.

– Nesu jos mačiusi.

– Tai svarbu, – įsiterpė Erikas.

– Gal jums, bet ne man.

– Ji vadina save Eva Blau, – tęsė Jonas. – Bet Švedijoje ši pavardė gana neįprasta.

Staiga Erikas pastebėjo, kad viršutiniame aukšte sujudėjo užuolaida, ir pasileido link durų. Jonas ir moteris šūktelėjo jam, norėdami sustabdyti. Erikas įlėkė vidun, perbėgo prieškambarį, apsidairęs išvydo plačius laiptus ir pakilo jais dideliais žingsniais.

– Benjaminai, – sušuko jis ir sustojo.

Erikas stovėjo vidury koridoriaus. Viename gale buvo durys į miegamąjį, kitame – į vonios kambarį.

– Benjaminai? – pakartojo jis tyliai.

Kažkur sugirgždėjo grindys. Erikas išgirdo atbėgančią raudonplaukę. Jis bandė suvokti, kokiame lange matė sujudėjusią užuolaidą. Pasuko į dešinę ir sparčiu žingsniu patraukė link durų koridoriaus gale. Norėjo atidaryti, bet jos buvo užrakintos. Pasilenkęs pažvelgė pro rakto skylutę. Joje buvo įkištas raktas, bet Erikui pasirodė, kad viduje kažkas juda.

– Atidaryk duris, – liepė jis pakeltu tonu.

Raudonplaukė jau kilo laiptais šaukdama:

– Jūs neturite teisės!

Erikas atsitraukė ir išspyrė duris. Kambaryje tuščia: didelė nepaklota lova su rožine patalyne, blyškiai rožinė kiliminė grindų danga ir spinta su tamsintais veidrodžiais. Ant stovo pritvirtinta kamera, nukreipta į lovą. Atidarė spintą, bet ten nieko nerado. Apsisukęs pažvelgė į sunkias užuolaidas, fotelį ir pasilenkė pažiūrėti po lova, – į jį žvelgė susigūžęs, išsigandęs berniukas plonomis kojomis.

– Išlįsk, – liepė jis griežtai.

Paskui suėmė už kulkšnies ir ištraukė nuogą vaiką. Berniukas bandė kažką aiškinti, kažką bėrė greitakalbe ir movėsi džinsus. Atrodo, kad kalbėjo arabiškai. Lovoje sujudėjo antklodė. Iš po jos išlindo dar vienas berniukas ir kažką šiurkščiai pasakė savo bičiuliui. Tas iškart nutilo. Tarpduryje stovėjo Liselota Blau ir drebančiu balsu pareikalavo palikti jos draugus ramybėje.

– Ar jie mažamečiai? – paklausė Erikas.

– Lauk iš mano namo! – liepė ji įsiutusi.

Antras berniukas susisupo į antklodę, išsitraukė cigaretę ir žiūrėjo į Eriką šypsodamasis.

– Lauk! – rėkė Liselota.

Erikas nuėjo koridoriumi ir nusileido į pirmą aukštą. Moteris sekė jam iš paskos ir kimiai suriko, kad jis dingtų velniop. Erikas išėjo iš namo ir patraukė skalūnų taku link gatvės. Jonas laukė prie įvažiavimo, po striuke laikydamas ginklą. Moteris sustojo tarpduryje.

– Jūs neturite teisės! – šaukė ji. – Policijai šitaip įsibrauti draudžiama, policija privalo turėti teismo sprendimą.

– Aš ne policininkas, – atšovė Erikas.

– Bet... aš skųsiuosi.

– Skųskitės, jei norite, – įsiterpė Jonas. – Aš galiu išklausyti, nes esu policininkas.

39

Trečiadienio popietė, gruodžio šešioliktoji

Dar neprivažiavęs Norteljės plento, Jonas pasuko į kelkraštį. Pravažiavo sunkvežimis su priekaba, pilna dulkančios skaldos. Komisaras išsitraukė iš kišenės lapelį ir pasakė:

– Stokholmo apylinkėse turiu dar penkis asmenis pavarde Blau, tris Vesterose, du Eskilstunoje ir vieną Umeo mieste.

Komisaras sulankstė lapelį ir padrąsinančiai šyptelėjo.

– Šarlota, – tarė Erikas tyliai.

– Šarlotos sąraše nėra, – paneigė Jonas, šluostydamas dėmę ant galinio vaizdo veidrodėlio.

– Šarlota Sederšiold. Ji buvo maloni Evai. Man atrodo, kad ji tuo metu leido Evai gyventi pas save.

– Kur galime rasti Šarlotą?

– Prieš dešimt metų ji gyveno Stoksunde, bet...

Jonas iškart paskambino į policiją Anjai:

– Labas, Anja. Ačiū ir tau. Klausyk, man reikia Šarlotos Sederšiold telefono numerio ir adreso. Ji gyvena ar bent jau gyveno Stoksunde. Taip, ačiū. Gerai, palauk, – tarė jis ir paėmęs rašiklį užsirašė numerį ant kvito. – Labai ačiū.

Jonas įjungė kairįjį posūkio pažibintį ir vėl įsuko į kelią.

– Ar ji gyvena vis dar ten?

– Ne, bet mums sekasi. Ji gyvena netoli Rimbu.

Erikas pajuto, kaip jam iš nerimo sutraukė skrandį. Nesuprato, kodėl jį išgąsdino žinia, kad Šarlota išsikraustė iš Stoksundo. Bet gal išsikraustymo priežastis visai kita.

– Husbio dvaras, – tarė Jonas ir įkišęs į grotuvą kompaktinę plokštelę sumurmėjo, kad ji mamos. Pamažu padidino garsą ir šūktelėjo:

– Saija Varjus.

Jonas liūdnai lingavo galva ir dainavo kartu su dainininke:

– Dam dam da da di dum...

Automobilyje aidėjo liūdna melodija. Dainai pasibaigus, juodu kurį laiką tylėjo, o paskui Jonas beveik nustebęs pasakė:

– Nebemėgstu suomiškos muzikos.

Paskui porą kartų atsikrenkštė.

– O man daina pasirodė graži, – pasakė Erikas.

Jonas nusišypsojo ir dirstelėjo į Eriką akies kampučiu.

– Mama buvo išrinkta Seinejokio miesto tango karaliene...

Išsukus iš plataus Norteljės plento, kur eismas buvo labai intensyvus, ir prie Setunos pradėjus važiuoti septyniasdešimt septintu numeriu pažymėtu keliu, prasidėjo smarki šlapdriba. Rytų pusėje sutemo, prieblandoje vos besimatė pravažiuojamos sodybos.

Jonas barbeno į prietaisų skydelį. Ventiliatoriai ūždami pūtė elektra sušildytą orą. Dėl neįprastos šilumos automobilyje sudrėko Eriko pėdos.

– Pažiūrėkim, – tarė Jonas pats sau ir įsuko į nedidelę gyvenvietę, o paskui nuvažiavo tiesiu siauru keliuku per apšerkšnijusius laukus. Tolumoje matėsi didelis baltas namas už aukštos tvoros. Jie sustojo prie atvirų vartų ir nuėjo prie namo. Kieme išvydo jauną moterį odine striuke, grėbiančią šiukšles nuo žvyru išpilto tako. Pamačiusi juos, moteris, regis, išsigando. Aplink ją lakstė auksaspalvis retriveris.

– Šarlota, – sušuko moteris. – Šarlota.

Iš už didžiulio namo kampo pasirodė moteris, velkanti juodą šiukšlių maišą. Ji vilkėjo rožinę pūkinę liemenę, storą pilką megztinį, nutrintus džinsus ir avėjo guminius batus.

„Šarlota, – pagalvojo Erikas. – Čia tikrai Šarlota.“

Neliko anos lieknos, dailios moters elegantiškais rūbais ir išpuoselėta pažo šukuosena. Link jų artėjanti moteris atrodė visai kitaip: ilgi, visai pražilę plaukai, supinti į storą kasą, veide daug juoko raukšlelių ir jokios kosmetikos. „Ji žymiai gražesnė“, pagalvojo Erikas. Išvydusi savo gydytoją, moteris smarkiai išraudo. Iš pradžių atrodė nustebusi, o paskui plačiai nusišypsojo.

– Erikai, – prabilo ji pažįstamu giliu, šiltu, raiškiu balsu.

Šarlota paliko maišą ir paėmė Eriko rankas.

– Čia jūs? Nuostabu, kad vėl susitikome.

Šarlota pasisveikino su Jonu ir nužvelgė jį ir Eriką. Tada atsidarė durys ir išėjo stambi moteris, vilkinti juoda, apsmukusia striuke. Ant kaklo matėsi tatuiruotė.

– Ar reikia pagalbos? – šūktelėjo ji.

– Čia mano draugai, – atsakė jai Šarlota ir pamojo, kad viskas gerai.

Šarlota šypsodamasi žiūrėjo, kaip moteris uždaro duris.

– Aš paverčiau dvarą moterų namais. Čia tiek daug vietos, kad galiu priimti moteris, kurioms reikia išvažiuoti iš namų. Jos gali čia apsistoti, mes kartu ruošiame valgį, tvarkome namus... Kol jos vėl pajunta, kad nori grįžti į savo gyvenimą. Viskas labai paprasta.

– Puiku, – pagyrė Erikas.

Ji linktelėjo ir mostelėjo į duris, kviesdama į vidų.

– Šarlota, mums reikia rasti Evą Blau, – pasakė Erikas. – Ar prisimenate ją?

– Žinoma. Ji buvo mano pirmoji viešnia. Fligelyje buvo laisvų kambarių ir...

Ji nutilo.

– Keista, kad ją paminėjote. Eva man skambino gal prieš savaitę.

– Ko norėjo?

– Buvo supykusi.

– Taip, – atsiduso Erikas.

– Kodėl ji buvo supykusi? – pasiteiravo Jonas.

Šarlota giliai įkvėpė. Erikas girdėjo, kaip pro plikas medžių šakas košia vėjas. Netoliese stovėjo besmegenis,

kažkieno pradėtas lipdyti iš negausiai iškritusio sniego.

– Ji pyko ant Eriko.

Erikas pašiurpo prisiminęs smailų Evos Blau veidą, agresyvų balsą, skvarbias akis ir nupjautą nosies galiuką.

– Jūs pažadėjote, kad daugiau hipnoze neužsiimsite, bet staiga prieš savaitę vėl to ėmėtės. Apie tai buvo parašyta visuose laikraščiuose, kalbama per televiziją. Savaime suprantama, daug kas pasipiktino.

– Aš buvau priverstas. Tik dėl išskirtinio atvejo.

Šarlota paėmė jo ranką.

– Jūs man padėjote, – sušnabždėjo ji. – Tą kartą, kai pamačiau... prisimenate?

– Prisimenu, – atsakė Erikas tyliai.

Šarlota nusišypsojo.

– To užteko. Aš įėjau į savo pilaitę, pakėliau akis ir išvydau savo skriaudėjus.

– Žinau.

– Be jūsų pagalbos to nebūtų įvykę.

– Bet aš...

– Mano viduje kažkas sugijo, – paaiškino ji, rodydama į širdį.

– O kur Eva dabar? – pasiteiravo Jonas.

Šarlota kiek susiraukė.

– Kai Evą paleido iš ligoninės, ji apsigyveno bute Okešbergos centre ir tapo Jehovos liudytoja. Iš pradžių mes bendraudavome gana dažnai. Padėjau jai pinigais. Bet paskui ryšys nutrūko. Evai atrodė, kad ją kažkas persekioja, dažnai minėdavo prašysianti apsaugos, nes ją persekiojąs blogis.

Paskui Šarlota tarė Erikui:

– Atrodote nusiminęs.

– Dingo mano sūnus. Eva yra vienintelis mūsų pėdsakas.

Šarlota pažvelgė į jį susirūpinusi.

– Kad tik viskas baigtųsi gerai.

– Ar žinote, kuo ji vardu? – paklausė Erikas.

– Koks jos tikrasis vardas? To ji niekam nesako, gal net pati nežino.

– Aha.

– Bet kai skambino paskutinį kartą, pasivadino Veronika.

– Veronika?

– Pagal legendą apie šventąją Veroniką ir jos drobulę.

Atsisveikindami jie apsikabino, ir Erikas su Jonu skubiai grįžo prie automobilio. Važiuojant į pietus, link Stokholmo, Jonas vėl paskambino ir paprašė surasti Veroniką, gyvenančią Okešbergoje, ir Jehovos liudytojų bendruomenės arba „Jehovos karalystės“ adresą.

Erikas klausėsi komisaro kalbos ir pasijuto išsekęs. Prisiminė, kaip dieną jį buvo užplūdę prisiminimai. Akys pamažu merkėsi.

– Taip, Anja, rašau, – girdėjosi Jono balsas. – Vakarų geležinkelio gatvė... palauk, Stoties gatvė penki, gerai, ačiū.

Leidžiantis ilga nuokalne palei golfo lauką, Erikas prabudo ir pasijuto, lyg laikas būtų apsukęs ratą ir spirale grįžęs į tą patį tašką.

– Greitai būsime vietoje, – pasakė Jonas.

– Aš užmigau, – tarė Erikas lyg pats sau.

– Eva Blau paskambino Šarlotai tą pačią dieną, kai apie jus parašė visi šalies dienraščiai.

– O kitą dieną buvo pagrobtas Benjaminas, – pridūrė Erikas.

– Nes kažkas jus pamatė.

– Arba todėl, kad sulaužiau pažadą nebeužsiimti hipnoze.

– Tokiu atveju tai mano kaltė, – nutarė Jonas.

– Ne, tai buvo...

Erikas nutilo, nežinojo, ką pasakyti.

– Apgailestauju, – atsiprašė komisaras, įsmeigęs žvilgsnį į kelią.

Jie pravažiavo pigių prekių parduotuvę išdaužytais langais. Jonas dirstelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį. Moteris su hidžabu šlavė šukes.

– Nežinau, kas Evai pasidarė. Ji susižalojo pati, ją apėmė visiška paranoja, dėl visko kaltino mane ir hipnozės seansus. Nereikėjo priimti jos į grupę, nereikėjo nieko hipnotizuoti.

– Bet Šarlotai padėjote, – priminė Jonas.

– Atrodo, kad taip, – sutiko Erikas tyliai.

Iškart už eismo žiedo jie pervažiavo geležinkelio bėgius, prie stadiono pasuko į kairę, kirto upelį ir sustojo prie didelių, pilkų gyvenamųjų namų.

Jonas parodė į daiktadėžę ir paprašė:

– Ar galite vėl paduoti pistoletą?

Erikas ištraukė ir padavė jam sunkų ginklą. Komisaras patikrino vamzdį, šovinių dėtuvę ir įsitikinęs, kad pistoleto saugiklis nuleistas, įsikišo jį į kišenę.

Jie nuskubėjo per automobilių stovėjimo aikštelę ir perėjo kiemą su sūpynėmis, smėlio dėže ir lipynėmis.

Erikas parodė link įėjimo. Pažiūrėjęs į viršų jis išvydo, kad beveik visuose balkonuose kabojo elektrinės girliandos ir satelitinės antenos.

Laiptinėje prie užrakintų įėjimo durų stovėjo sena moteris su vaikštyne. Jonas pabeldė į durų stiklą ir šypsodamasis pamojavo. Moteris pažiūrėjo į juodu, bet tik papurtė galvą. Jonas parodė policininko pažymėjimą, bet moteris vėl papurtė galvą. Erikas patikrino savo kišenes ir rado voką su kvitais, kuriuos turėjo atiduoti Darbo užmokesčio skyriuje. Priėjęs prie lango pasibeldė ir parodė voką. Tada močiutė iškart paspaudė elektroninės spynos mygtuką ir įleido juos.

– Atnešėte paštą? – paklausė ji gergždžiančiu balsu.

– Skubus laiškas, – pasakė Erikas.

– Čia tiek daug verksmo ir riksmų, – sušnabždėjo moteris.

– Ką sakėte? – neišgirdo Jonas.

Erikas peržiūrėjo gyventojų sąrašą ir atrado Veroniką Anderson. Jos butas pirmame aukšte. Siaura laiptinė buvo išpurkšta raudonais inicialais. Iš šiukšlių vamzdžio sklido dvokas. Juodu sustojo prie durų su Anderson pavarde ir paspaudė skambutį. Visur ant laiptų matėsi purvinų vaikiškų batų pėdsakai.

– Paskambinkite dar kartą, – paragino Erikas.

Jonas pravėrė pašto angą ir šūktelėjo vidun, kad turi laišką nuo Jehovos bendruomenės. Staiga jis loštelėjo atgal, lyg nuo didelės smūgio bangos.

– Kas?

– Nežinau, bet likite laiptinėje, – liepė Jonas sunerimęs.

– Ne, – pasipriešino Erikas.

– Aš eisiu vienas.

Kažkuriame pirmo aukšto bute kažkas sudužo. Komisaras išsitraukė dėklą, kuriame buvo du metaliniai įrankiai. Vieno galas buvo užlenktas, o kitas panašus į labai siaurą raktą.

Lyg būtų atspėjęs Eriko mintis, Jonas sumurmėjo, kad į butą galima įeiti ir be teismo kratos orderio.

– Pagal naujas taisykles pakanka pagrįstos priežasties, – paaiškino jis.

Jonas įkišo vieną iš įrankių į spyną. Erikas ištiesė ranką norėdamas patikrinti, ar durys užrakintos. Ne. Atidarius jas, tvokstelėjo baisi smarvė. Komisaras išsitraukė ginklą ir griežtu mostu įsakė Erikui likti už durų.

Erikas girdėjo savo širdies dūžius, ausyse ėmė ūžti nuo į galvą suplūdusio kraujo. Kraupi tyla nežadėjo nieko gera. Benjamino čia nebuvo. Staiga laiptinėje po vieną ėmė gesti šviestuvai ir pamažu prie Eriko ėmė artintis tamsa. Nebuvo visiškai tamsu, bet nesimatė jokių aiškių kontūrų.

Jonas išdygo prieš jį netikėtai.

– Atrodo, kad turite eiti su manimi.

Jie įėjo vidun ir Jonas uždegė šviesą. Vonios kambario durys buvo atidarytos. Iš jo sklido neapsakomas puvimo dvokas. Subraižytoje vonioje gulėjo Evos Blau kūnas. Vandens nebuvo. Veidas ištinęs, aplink burną ropojo ir skraidė musės. Mėlyna palaidinė sukilusi į viršų, pilvas išsipūtęs, žaliai mėlynas. Ant riešų matėsi gilūs pajuodę pjūviai. Palaidinė ir plaukai sulipę nuo sukrešėjusio kraujo. Oda papilkėjusi, ant viso kūno matėsi iškilusios rudos kraujagyslės, – kraujas sugedo niekur neištekėjęs. Akių kampučiuose, aplink šnerves ir burną musės buvo pridėjusios geltonų kiaušinėlių. Iš nuotekų angos grindyse buvo ištekėję kruvino vandens. Kilimėlio kraštas ir kutai buvo patamsėję. Vonioje šalia kūno gulėjo kruvinas peilis.

– Čia ji? – paklausė Jonas.

– Taip. Čia Eva.

– Ji mirė daugiau kaip prieš savaitę. Pilvas gerokai išsipūtęs.

– Suprantu.

– Vadinasi, Benjaminą pagrobė ne ji, – konstatavo Jonas.

– Turiu pagalvoti. Aš maniau...

Jis pažvelgė pro langą ir anapus geležinkelio išvydo žemą plytinį pastatą. Pro langą Eva matydavo Jehovos liudytojų Karalystės salę. Galbūt dėl to ji jausdavosi saugesnė.

40

Ketvirtadienio priešpietė, gruodžio septynioliktoji

Staiga Simona burnoje pajuto kraujo skonį, – nė pati nepastebėjo, kaip įsikando apatinę lūpą. Ji iš visų jėgų stengėsi atsikratyti blogų minčių. Tėvą partrenkė automobilis, dabar jis jau kelias dienas guli pritemdytoje palatoje Švento Jorano ligoninėje. Kol kas niekas negali pasakyti, kokios bus sužalojimo pasekmės. Aišku tik tiek, kad jis galėjo žūti. Simonos galva plyšo iš skausmo. Ji prarado Eriką, galbūt prarado Benjaminą, o dabar gali netekti ir tėvo.

Jau neskaičiavo, kelintą kartą iš eilės vėl paėmė telefoną ir patikrinusi, ar jis dar veikia, įdėjo atgal į išorinę rankinės kišenėlę, iš kurios greitai ištrauks, jeigu jis staiga suskambėtų.

Paskui palinko virš tėvo ir pataisė antklodę. Jis miegojo tyliai. Kenetas Strengas tikriausiai yra vienintelis vyras pasaulyje, kuris miegodamas neskleidžia jokių garsų. Simonai ta mintis buvo kilusi ne kartą.

Tėvo galva buvo aprišta baltu tvarsčiu. Iš po jo ir žemyn per visą skruostą plytėjo mėlynė. Jo veido bruožus buvo pakeitusi didelė kraujosruva, ištinusi nosis ir nukaręs burnos kamputis.

„Bet jis nemiręs, – galvojo Simona. – Jis gyvas, tikrai. Ir Benjaminas gyvas, jis turi būti gyvas."

Simona žingsniavo pirmyn ir atgal, galvodama apie tai, kaip aną dieną, grįžusi iš Simo Šulmano, kalbėjo su tėčiu telefonu prieš pat nelaimę. Jis sakė radęs Vailordą, ketino važiuoti į kažkokią vietovę, vadinamą jūra, kažkur Lūudene.

Simona vėl pažvelgė į tėvą. Jis kietai miegojo.

– Tėti?

Ji iškart pasigailėjo. Tėvas nepabudo, bet jo veidą iškreipė skausmo grimasa. Simona atsargiai palietė žaizdelę ant savo lūpos. Dirstelėjo į adventinę žvakidę, paskui į savo batus, aptemptus mėlynomis celofaninėmis apsaugomis. Prisiminė vieną popietę prieš daug metų, kai juodu su tėvu žiūrėjo, kaip mama pamojavo ir nuvažiavo savo žaliu, mažu „Fiat" automobiliu.

Simona nusipurtė ir smilkiniai ėmė pulsuoti iš skausmo. Ji dar labiau susisupo į susagstomą megztinį. Staiga tėvas tyliai sudejavo.

– Tėti, – tarė ji lyg maža mergaitė.

Jis atsimerkė. Akys apsiblaususios, mieguistos. Vienos baltymas buvo pasruvęs krauju.

– Tėti, čia aš, Simona. Kaip tu?

Jo žvilgsnis klaidžiojo. Simona išsigando, kad tėvas nemato.

– Simonyte?

– Aš čia, tėti.

Ji atsargiai atsisėdo šalia ir paėmė jo ranką.

– Tėti, kaip tu jauties? – paklausė tyliai.

Jis norėjo paglostyti dukrai ranką, bet nepajėgė pakelti savosios.

– Aš greitai atsistosiu ant kojų, nesijaudink, – sušvokštė jis.

Tėvas nutilo. Simona stengėsi negalvoti, pamiršti galvos skausmą, gintis nuo puolančio nerimo. Ji bijojo spausti tėvą, kai jis šitokios būklės, bet apimta panikos visgi pabandė su juo pakalbėti:

– Tėti? – prašneko ji tyliai. – Ar pameni, apie ką kalbėjome prieš pat nelaimę?

Jis prasimerkė, dirstelėjo į ją ir papurtė galvą.

– Sakei, kad sužinojai, kur yra Vailordas. Kalbėjai apie jūrą, prisimeni? Sakei, kad važiuosi prie jūros.

Keneto akys sublizgo, jis pamėgino atsisėsti, bet dejuodamas susmuko.

– Tėti, papasakok, man reikia žinoti, kur ta vieta. Kas tas Vailordas? Kas jis?

Tėvas išsižiojo, jo smakras drebėjo.

– Vaikas... tai... vaikas...

– Ką sakei?

Bet tėvas užsimerkė ir, regis, nebegirdėjo. Simona priėjo prie lango ir nužvelgė ligoninės teritoriją. Nuo lango sklido šaltis. Per stiklą nutįso purvinas dryžis. Simona kvėptelėjo ir akimirkai aptrauktame stikle išryškėjc kažkieno veidas. Kažkas yra stovėjęs toje pačioje vietoje, priglaudęs prie stiklo veidą.

Bažnyčia anapus kelio atrodė tamsi, jos juoduose arkiniuose languose atsispindėjo gatvės žibintai. Simona prisiminė, jog Benjaminas rašė Aidai, kad ji neleistų Nikės prie jūros.

– Aida, – ištarė ji sau tyliai. – Nuvažiuosiu pakalbėti su Aida ir šįkart ji man viską papasakos.

* * *

Kai Simona paskambino į duris, jas atidarė Nikė. Vaikinas ją pamatęs nustebo.

– Labas, – pasisveikino ji.

– Aš gavau naujas korteles, – džiugiai pasigyrė jis.

– Kaip smagu.

– Kelios kortelės mergaitiškos, bet daugelis jų labai stiprios.

– Ar tavo sesuo namuose? – paklausė Simona ir paplekšnojo Nikei ranką.

– Aida! Aida!

Nikė nubėgo tamsiu koridoriumi ir dingo kažkur bute.

Simona stovėjo ir laukė. Paskui išgirdo keistą garsą, lyg pompos, kažkas skimbtelėjo ir netrukus pasirodė liesa, kuprota moteris. Ji traukė vežimėlį su deguonies balionu, nuo kurio ėjo plonos, permatomos žarnelės, o jų galiukai buvo pritvirtinti prie moters šnervių.

Moteris bilstelėjo sau į krūtinę liesu kumščiu.

– Em...fizema, – sušvokštė ji. Veidą iškreipė duslaus kosulio priepuolis.

Kai jis galiausiai nuslopo, moteris mostelėjo Simonai užeiti į kambarį. Jos nuėjo ilgu, tamsiu koridoriumi iki svetainės, užgriozdintos dideliais baldais. Ant grindų tarp muzikinio centro spintelės su stiklinėmis durelėmis ir ilgos televizoriaus spintelės Nikė buvo išsidėliojęs pokemonų korteles ir žaidė. Ant rudos sofos tarp dviejų didelių palmių sėdėjo Aida.

Simona ją vos atpažino. Mergina buvo nepasidažiusi, plaukai sušukuoti ir dailiai surišti į uodegą. Mielas,

jaunas veidelis. Ji atrodė labai trapi.

Kai Simona įžengė į kambarį, Aida kaip tik ėmė cigaretę iš pakelio ir drebančiomis rankomis prisidegė.

– Labas, – pasisveikino Simona. – Kaip laikaisi?

Aida gūžtelėjo. Atrodė, lyg būtų verkusi. Ji įtraukė dūmo ir pakišo po cigarete žalią lėkštę, lyg bijodama ištepti baldus pelenais.

– Sės...kitės... – sušvokštė mama.

Simona atsisėdo ant vieno iš didelių fotelių, įkištų tarp sofos, staliuko ir palmių.

Aida nukrėtė pelenus į žalią lėkštę.

– Aš ką tik iš ligoninės, – prabilo Simona. – Mano tėvą partrenkė automobilis. Jis buvo pakeliui prie jūros, pas Vailordą.

Staiga Nikė atsistojo. Jis buvo smarkiai išraudęs.

– Vailordas piktas, labai, labai piktas.

Simona atsisuko į Aidą, kuri sunkiai nurijo seiles ir užsimerkė.

– Kas jis? Tas Vailordas? Kas jis toks?

Aida užgesino cigaretę, o tada drebančiu balsu sukuždėjo:

– Jie dingo.

– Kas tokie?

– Gauja, kuri mus persekiojo – mane ir Nikę. Jie buvo bjaurūs, norėjo mane paženklinti, norėjo...

Ji nutilo ir pažvelgė į mamą, kuri sušvokštė.

– Sakė, kad mamą... sudegins, – ištarė Aida lėtai.

– Šū...džiai... – sušvokštė mama.

– Jie vadinasi pokemonų vardais – Azelfas, Magmortaras arba Lukarijus. Kartais keičiasi vardais, nesuprasi.

– Kiek jų?

– Nežinau. Gal tik penki. Vaikigaliai. Vyriausias mano amžiaus, mažiausiam tikrai tik šešeri. Bet jie nusprendė, kad visi vietiniai privalome jiems ką nors duoti, – pasakojo Aida ir pirmą kartą pažvelgė Simonai į akis.

Gražios, gintarinės merginos akys buvo kupinos baimės.

– Vaikai turėdavo duoti saldainių, rašiklių. Jie atiduodavo viską, ką turėdavo taupyklėse, kad tik negautų į kailį. Kiti atiduodavo savo daiktus, mobiliuosius, *Nintendo* žaidimus. Aš atidaviau savo striukę, duodavau cigarečių. O su Nike jie išvis bjauriai elgėsi, mušdavo jį ir atimdavo viską.

Aida nutilo ir apsiverkė.

– Ar jie pagrobė Benjaminą? – paklausė Simona tiesiai šviesiai.

Aidos mama numojo ranka ir išspaudė:

– Tas... berniukas... ne...geras...

– Atsakyk man, Aida, – paprašė Simona labai susijaudinusi. – Atsakyk dabar!

– Nerėkit... ant mano... dukters...

Simona atsisuko į ją ir papurtė galvą.

– Dabar papasakok viską, ką žinai. Supratai? – pareikalavo ji dar griežčiau.

Aida nurijo seiles.

– Aš ne kažin ką žinau, – išspaudė ji galiausiai. – Benjaminas užstojo mus, pasakė, kad nieko jiems

neduotume. Vailordas rėkė kaip išprotėjęs, paskelbė mums karą ir pareikalavo daugybės pinigų.

Ji prisidegė naują cigaretę, drebėdama užsirūkė, atsargiai nukrėtė pelenus į žalią lėkštę ir pasakojo toliau:

– Kai Vailordas sužinojo apie Benjamino ligą, davė tiems vaikigaliams adatas ir liepė badyti...

Aida nutilo ir krūptelėjo.

– Kas toliau? – paragino Simona nekantriai.

– Staiga Vailordas paliko mus ramybėje, – sušnabždėjo ji. – Tiesiog dingo. Kitus mačiau, jie neseniai buvo užpuolę Nikę. Dabar jie klauso tokio Ariandoso, bet po Vailordo dingimo yra sutrikę ir išsigandę.

– Kada Vailordas dingo?

– Regis... – Aida pagalvojo, – regis, aną trečiadienį. Vadinasi, trys dienos iki Benjamino dingimo.

Jos lūpos suvirpėjo.

– Jį pagrobė Vailordas, – sušnabždėjo ji. – Vailordas padarė jam kažką baisaus. Dabar nedrįsta pasirodyti...

Aidai pabiro ašaros, ji verkė pasikūkčiodama. Jos mama sunkiai atsistojo, paėmė iš dukters cigaretę ir užgesino į lėkštę.

– Prakeikti... išsigimėliai, – išspaudė ji.

Simona nesuprato, kam ji taiko.

– Kas yra Vailordas? Privalai pasakyti, kas jis.

– Aš nežinau, nežinau! – suriko ji.

Simona išsitraukė Benjamino kompiuteryje rastą nuotrauką su veja ir krūmais prie rudos tvoros.

– Pažiūrėk, – liepė ji griežtai.

Aida abejingai žvilgtelėjo.

– Kokia čia vieta? – paklausė Simona.

Mergina gūžtelėjo ir dirstelėjo į mamą.

– Neįsivaizduoju.

– Bet tu atsiuntei nuotrauką, – neatlyžo Simona suirzusi. – Būtent tu, Aida.

Mergaitė vėl nusuko akis ir pažvelgė į mamą, sėdinčią prie šnypščiančio deguonies baliono.

Simona pamojavo nuotrauka jai prieš veidą.

– Pažiūrėk, Aida. Pažiūrėk dar kartą. Kodėl atsiuntei ją mano sūnui?

– Tai buvo pokštas, – sušnabždėjo ji.

– Pokštas?

Aida linktelėjo.

– Na, atseit, ar norėtų gyventi tokioje vietoje, – paaiškino ji tyliai.

– Aš tavimi netikiu, – atkirto Simona rūsčiai. – Sakyk tiesą!

Mama vėl atsistojo ir mostelėjo Simonai:

– Lauk... iš mano namų... valkata...

– Kodėl meluoji? – paklausė Simona ir žiūrėjo į merginą tol, kol ta pakėlė į ją akis.

Aida atrodė be galo nusiminusi.

– Atleiskite, – tarė ji vos girdimai. – Atleiskite.

Išeidama Simona susidūrė su Nike, kuris stovėjo tamsiame koridoriuje, trindamas akis.

– Aš neturiu jokių galių, aš – bevertis pokemonas.

– Netiesa, tu turi galių, – patikino Simona.

41

Ketvirtadienio vidurdienis, gruodžio septynioliktoji

Įėjusi į tėvo palatą, Simona išvydo jį sėdintį. Skruostai jau rausvesni. Atrodė, lyg būtų žinojęs, kad Simona įžengs būtent tą akimirką.

Priėjusi pasilenkė ir atsargiai priglaudė skruostą prie jo skruosto.

– Žinai, dukra, ką sapnavau?

– Ne, – šyptelėjo ji.

– Savo tėvą.

– Mano senelį?

Jis tyliai nusijuokė.

– Įsivaizduoji? Jis suprakaitavęs stovėjo dirbtuvėse, patenkintas. „Mano sūnau“, pasakė jis. Atrodo, kad vis dar užuodžiu dyzeliną...

Simona nurijo gumulą gerklėje. Kenetas lėtai papurtė galvą.

– Tėti, – sušnabždėjo Simona, – tėti, ar prisimeni, apie ką mudu kalbėjomės prieš pat nelaimę?

Tėvas rimtai pažiūrėjo į ją ir staiga jo skvarbiose, rūsčiose akyse žybtelėjo ugnelės. Jis norėjo atsikelti, bet per staigiai, ir aukštielninkas vėl krito ant lovos.

– Padėk man, – paprašė jis suirzęs. – Reikia skubėti, negaliu čia gulėti.

– Tėti, ar prisimeni, kas atsitiko?

– Aš prisimenu viską.

Jis perbraukė ranka akis, atsikrenkštė ir ištiesė rankas Simonai.

– Laikyk mane, – įsakė jis ir šįkart jam pavyko atsisėsti lovoje, o paskui nuleisti kojas ant žemės.

– Kur mano drabužiai?

Simona skubiai atnešė iš spintos. Ji atsiklaupusi movė tėvui kojines, kai atsidarė durys ir pasirodė jaunas gydytojas.

– Aš turiu išeiti, – piktai pareiškė Kenetas gydytojui, kuris dar nebuvo spėjęs įeiti į palatą.

Simona atsistojo.

– Sveiki. Mano vardas Simona Bark, – prisistatė ji ir paspaudė gydytojui ranką.

– Ula Tuvefjelis, – prisistatė jis ir sutrikęs atsisuko į Kenetą, kuris sagstėsi kelnes.

– Labutis, – pasisveikino Kenetas, kišdamas marškinius į kelnes. – Apgailestauju, kad negalime pasilikti, bet turime neatidėliotiną reikalą.

– Aš negaliu jūsų priversti likti, – pasakė gydytojas susitvardęs, – bet tikrai turėtumėte būti labai atsargus. Juk smūgis į galvą buvo labai stiprus. Gal dabar jaučiatės gerai, bet turite suvokti, kad komplikacijų gali kilti po minutės, po valandos, o gal tik rytoj.

Kenetas nuėjo prie kriauklės ir apsišlakstė veidą šaltu vandeniu.
– Jau sakiau, apgailestauju, – pakartojo jis. – Tačiau turiu važiuoti prie jūros.
Gydytojas žiūrėjo jiems pavymui nieko nesuprasdamas.
Eidama koridoriumi, Simona pasakojo apie apsilankymą pas Aidą. Belaukiant lifto, Kenetui teko atsiremti į sieną.
– Kur važiuosim? – paklausė Simona.
Šįkart Kenetas nesipriešino, kad vairuotų ji, tiesiog įsėdo į automobilį, užsisegė saugos diržą ir pasikasė apibintuotą kaktą.
– Paaiškink, kur važiuoti, – pakartojo ji, nesulaukusi tėvo atsakymo. – Kaip ten nuvažiuoti?
Jo žvilgsnis buvo keistas.
– Prie jūros. Tuoj pagalvosiu.
Jis atsilošė į sėdynę, užsimerkė ir kurį laiką tylėjo. Simona pagalvojo, kad padarė klaidą, juk jis akivaizdžiai negaluoja, jam reikia grįžti į ligoninę. Bet tėvas atsimerkė ir trumpai, aiškiai nupasakojo kelią:
– Važiuok į Švento Eriko gatvę, per tiltą, tada suk į dešinę į Odeno gatvę. Tiesiai iki Rytinės stoties, tada Valhalos gatve į rytus iki pat Kinematografijos rūmų. Ten pasuksi į Lindarengo gatvę, kuri nuves iki pat uosto.
– Ir kam ta GPS? – nusišypsojo Simona, išvažiavusi į judrią Švento Eriko gatvę ir pasukusi link Vestermalmo prekybos centro.
– Kažin, – prabilo tėvas mąsliai, bet nutilo.
– Kas?
– Kažin, ar jų tėvai ką nors įtarė.
Simona dirstelėjo į tėvą. Jie važiavo pro Gustavo Vazos bažnyčią. Ilga vora vaikų su mantijomis ir žvakėmis lėtai žingsniavo vidun.
Tėvas atsikrenkštė ir pratęsė:
– Kažin, ar jų tėvai įtarė, kuo užsiima jų vaikai?
– Reketas, smurtas, prievarta ir šantažas. Mamyčių ir tėvelių numylėtiniai.
Ji prisiminė tą kartą, kai važiavo į Tenstą, į tatuiruočių saloną. Tuos vaikus, kurie buvo pakabinę mergaitę anapus turėklų. Jie visai nebijojo. Atrodė agresyvūs ir pavojingi. Prisiminė, kad Benjaminas bandė ją sulaikyti, kad ji neitų prie to berniuko metro stotyje. Tikriausiai tai vienas iš jų gaujos, pasivadinusios pokemonų vardais.
– Kas žmonėms darosi? – paklausė ji retoriškai.
– Simona, tai nebuvo nelaimingas atsitikimas, mane pastūmė prieš atvažiuojantį automobilį, – rūsčiai pareiškė tėvas. – Mačiau, kas tai padarė.
– Tave pastūmė? Kas?..
– Viena iš jų, mergaitė.
Tamsiuose Kinematografijos rūmų languose švietė trikampės elektrinės žvakidės. Kelias buvo padengtas šlapiu sniegu. Simona pasuko į Lindarengeno gatvę. Virš Jerdeto mikrorajono kabojo dideli, sunkūs debesys. Atrodė, kad tuoj ant žaidžiančių šunų ir jų šeimininkų pasipils liūtis.
Lūudenas – tai iškyšulys į rytus netoli Stokholmo uosto. Trečiojo dešimtmečio pabaigoje čia buvo pastatytas naftos terminalas su beveik šimtu cisternų. Čia buvo žemų pramonės pastatų, vandens bokštas, konteinerių uostas, uolose įrengtų sandėlių ir kelios prieplaukos.

Kenetas išsitraukė suglamžytą vizitinę kortelę, kurią buvo radęs ano berniuko piniginėje.

– Lūudeno aštuoniolika, – tarė jis ir davė Simonai ženklą sustoti.

Ji įsuko į asfaltuotą aikštelę, aptvertą aukšta metalinio tinklo tvora.

– Likusį kelią nueisime, – nutarė Kenetas ir atsisegė saugos diržą.

Jie ėjo tarp didžiulių cisternų, aplink kurias tarsi serpantinai vijosi siauri laipteliai. Išlenktos ir suvirintos metalo plokštės tarp laiptų rėmų ir turėklų buvo aprūdijusios.

Krapnojo šaltas lietus, skardžiai barbendamas į laiptus. Netrukus sutems, ir tada jie nieko nematys. Tarp didelių, keliais aukštais sukrautų geltonų, mėlynų ir raudonų konteinerių buvo palikti siauri takai. Niekur nė vieno gatvės žibinto, tik cisternos, krovos prieplaukos, žemi kontorų statiniai, o arčiau vandens – kranai, rampos, baržos ir laivų remonto dokai. Prie vienos žemos lūšnos, pastatytos kampu prie didelio sandėlio iš gofruoto aliuminio plokščių, stovėjo murzinas „Ford“ automobilis. Ant jos lango buvo priklijuotos apsilaupusios raidės – Jūra. Po pavadinimu būta daugiau žodžių, bet jie nuplėšti ir tik iš likusių žymių dar buvo galima išskaityti – „nardymo klubas“. Sunkus strypas durims užrakinti kabojo palei staktą.

Kenetas palūkuriavo prie durų klausydamasis, o paskui atsargiai atidarė. Viduje buvo tamsu. Patalpoje stovėjo rašomasis stalas, kelios sulankstomos kėdės su plastikinėmis sėdynėmis ir pora surūdijusių deguonies balionų. Ant sienos kabojo suglamžytas plakatas, kuriame buvo pavaizduotos egzotiškos žuvys smaragdiniame vandenyje. Akivaizdu, kad nardymo klubo čia nebėra. Galbūt jis nutraukė veiklą, bankrutavo arba persikėlė kitur.

Suūžė ventiliatorius, kažkur viduje stuktelėjo durys. Kenetas prispaudė prie lūpų pirštą. Pasigirdo žingsniai. Jie nuskubėjo prie durų ir atidarę išvydo didelį sandėlį. Tamsoje kažkas nubėgo. Simona dairėsi, bandydama ką nors įžvelgti. Tėvas nusileido metaliniais laiptais ir pasileido iš paskos. Staiga jis suriko.

– Tėti? – sušuko Simona.

Nematė jo, bet balsą girdėjo. Tėvas keikėsi ir įspėjo judėti atsargiai.

– Jie ištempė dygliuotą vielą.

Pasigirdo velkamo metalo krebždesys. Tėvas vėl pasileido bėgti, o Simona, perlipusi dygliuotą vielą, puolė jam iš paskos. Oras sandėlyje buvo šaltas ir drėgnas. Buvo tamsu, todėl sunku orientuotis. Toliau nuo jos girdėjosi skubrūs žingsniai.

Pro purviną langą žybtelėjo krano prožektoriaus šviesa ir šalia krautuvo Simona pamatė berniuką. Jis buvo užsidėjęs pilką kaukę iš medžiagos ar kartono. Rankose laikė vamzdį. Neramiai patrypčiojęs jis atsitūpė ir susigūžė.

Kenetas sparčiu žingsniu artinosi prie jo palei lentynas.

– Už krautuvo, – šūktelėjo Simona.

Berniukas puolė link Keneto ir sviedė į jį vamzdį, kuris prašvilpė tiesiai virš galvos.

– Palauk, mes tik norim pasikalbėti, – šūktelėjo jam Kenetas.

Berniukas atidarė metalines duris ir išbėgo. Kažkas subildėjo, į patalpą įspindo šviesa. Kenetas jau buvo prie durų.

– Jis pabėgs, – sušvokštė Kenetas.

Simona bėgo jam iš paskos, išlėkė į lauką, bet paslydo ir pargriuvo ant šlapios krantinės. Dvokė šiukšlėmis. Atsistojusi išvydo tėvą, bėgantį palei krantinę. Dėl šlapdribos buvo slidu ir Simona vienu metu vos nenučiuožė į

vandenį. Ji bėgo toliau, priekyje matė tėvą ir berniuką, o šalia savęs – stačią krantinę ir juodą apledijusio vandens masę, teliūškuojančią į akmeninę sieną.

Simona suvokė, kad įkritusi į ledinį vandenį labai greitai sustirtų, storas paltas prisigertų vandens ir ji kaip akmuo nugrimztų į dugną.

Bėgdama ji prisiminė žurnalistę, žuvusią kartu su drauge: moteris važiavo krantinės pakraščiu, nuslydo, ir automobilis dingo vandenyje kaip bučius vėžiams gaudyti. Žurnalistės vardas buvo Kets Falk.

Simona uždusо. Ji drebėjo iš įtampos ir greito bėgimo, buvo kiaurai permerkta lietaus.

Atrodė, kad Kenetas berniuko nepasivijo. Jis stovėjo žemai pasilenkęs, uždusęs, tankiai ir garsiai alsavo, laukdamas dukters. Galvos raištis buvo atsipalaidavęs. Iš nosies bėgo kraujas. Ant žemės gulėjo kartoninė kaukė, beveik ištižusi nuo lietaus. Vėjo šuoras pagavo ją ir nusviedė į vandenį.

– Po velnių, šūdas, – nusikeikė Kenetas.

Jie vėl pasuko tarp pastatų. Lauke greitai temo. Nebelijo, bet kilo smarkus vėjas. Jis ūžė tarp metalinių statinių. Juodu praėjo pailgą doką. Iš jo sklido gūdus, monotoniškas vėjo sukeltas ūžesys. Pakraščiais ant surūdijusių grandinių kabojo traktorių padangos. Simona pažvelgė į didžiulę išsprogdintą duobę, panašią į milžinišką baseiną be vandens. Grublėtos uolinės sienos buvo sutvirtintos betonu ir plieniniais lynais. Penkiasdešimties metrų gylyje matėsi betoninės grindys su didelėmis atramomis.

Vėjyje daužėsi brezento gabalas. Statmenomis doko sienomis nuslinko krano prožektoriaus šviesa. Staiga Simona pastebėjo, kad už vienos betoninės atramos kažkas tupi.

Tėvas atkreipė dėmesį, kad ji stabtelėjo, ir nesuprasdamas pažiūrėjo į ją. Simona be žodžių parodė į duobės dugną.

Berniukas pasitraukė į šešėlį.

Kenetas ir Simona pasileido prie siaurų laiptelių palei sieną. Vaikas pakilo ir nubėgo prie kažkokios angos, regis, durų. Laikydamasis už turėklo, Kenetas bėgo stačiais laipteliais, paslydo, bet išsilaikė. Duobėje tvyrojo gaižus metalo, rūdžių ir vandens kvapas. Juodu leidosi laipteliais palei sieną. Doko gilumoje aidėjo žingsniai.

Apačioje buvo šlapia ir Simonos batai iškart peršlapo, kojos pradėjo šalti.

– Kur jis dingo? – šūktelėjo ji.

Tėvas bėgo tarp atramų, ant kurių, išpumpavus vandenį, lieka stovėti laivas. Jis parodė kryptį, kur vaikas nubėgo. Ten buvo ne durys, kaip jie manė, o kažkokia anga. Kenetas dirstelėjo vidun, bet nieko nematė. Uždusęs ir sušilęs nusišluostė kaktą ir kaklą.

– Ateik čia, – liepė jis alsuodamas. – Užteks slapstytis.

Pasigirdo ritmingas žvangesys. Kenetas įlindo vidun.

– Tėti, būk atsargus.

Kažkas sudžeržgė, paskui ėmė girgždėti doko uždoris, ir staiga – kurtinantis šniokštimas. Simona suprato, kas vyksta.

– Jis paleido vandenį! – sušuko ji.

– Čia yra kopėčios, – suriko Kenetas.

Per siaurutį plyšį tarp doko uždorio vartų, veikiamų siaubingo slėgio, ėmė purkšti plonos ledinio vandens čiurkšlės. Metaliniai vartai girgždėdami po truputį vėrėsi. Ėmė kliokti vanduo. Simona pasileido link laiptų. Vanduo kilo, ji iki kelių brido per ledinį vandenį. Ant sienų šmėkštelėdavo krano prožektoriaus šviesa. Vanduo

liejosi srovėmis, ėmė suktis galingi verpetai ir traukti ją atgal. Simona užsigavo koją į didelį metalinį apkaustą ir nutirpo iš skausmo. Juodas vanduo ūždamas liejosi vidun. Simona vos neverkė, kai pagaliau pasiekė stačius laiptelius ir ėmė ropštis aukštyn. Kiek palipusi atsisuko, bet tamsoje tėvo nesimatė. Anga jau buvo po vandeniu. Kažkas sudžeržgė. Drebėdama visu kūnu, ji kabarojosi aukštyn. Plaučiai, atrodė, sprogs. Staiga beprotiškas vandens gaudesys ėmė silpti. Vartai vėl užsidarė, vanduo nebeplūdo. Simona nebejautė rankos, kuria laikėsi už metalinio turėklo. Permirkę drabužiai traukė žemyn ir varžė judesius. Simona išlipo ir kitapus doko pamatė tėvą. Jis pamojavo ir patraukė link senojo nardymo klubo, vesdamasis berniuką.

Simona buvo kiaurai šlapia, rankos ir kojos suledijusios. Jie laukė prie automobilio. Tėvo žvilgsnis buvo labai keistas, lyg apdujęs.

Berniukas stovėjo šalia, nuleidęs galvą.

– Kur Benjaminas? – suriko Simona artėdama.

Vaikas tylėjo. Simona sugriebė jį už pečių ir atsuko į save. Vaizdas ją taip pribloškė, kad ji sucypė.

Berniukui buvo nupjauta nosis.

Regis, kažkoks neišmanėlis paskubomis bandė susiūti žaizdą. Vaiko akys buvo visiškai apatiškos. Švilpė vėjas. Jie susėdo į automobilį ir Simona įjungė variklį, kad viduje būtų šilčiau. Langai greitai aprasojo. Ji rado gabalėlį šokolado ir pasiūlė berniukui. Visi tylėjo.

– Kur Benjaminas? – paklausė Kenetas.

Vaikas nudelbė akis į kelius. Jis kramtė šokoladą ir sunkiai rijo.

– Tuoj pat viską papasakok, girdi? Jūs mušėte kitus vaikus, atiminėjote jų pinigus.

– Manęs nebėra, aš baigiau, – sušnabždėjo vaikas.

– Kodėl skriaudžiate kitus vaikus? – paklausė Kenetas.

– Tiesiog taip išėjo, kai mes...

– Taip išėjo? Kur kiti?

– Nežinau. Iš kur man žinoti, gal jie dabar turi savo gaujas. Jerkeris turi.

– Ar tu Vailordas?

Berniuko lūpos ėmė drebėti.

– Aš baigiau, – tyliai lemeno jis. – Prisiekiu, kad baigiau.

– Kur Benjaminas? – paklausė Simona šaižiu balsu.

– Nežinau, – skubiai atsakė vaikas. – Aš daugiau jo neskriausiu, pažadu.

– Klausyk. Aš jo mama, man reikia žinoti...

Berniukas ėmė linguoti pirmyn atgal ir gailiai pravirko, vis kartodamas:

– Aš pažadu, pažadu... aš pažadu... pažadu, pažadu...

Kenetas palietė Simonai ranką.

– Vežam jį į ligoninę. Jam reikia pagalbos.

42

Ketvirtadienio vakaras, gruodžio septynioliktoji

Išleidęs dukrą sankryžoje tarp Odeno ir Svėjos gatvių, Kenetas nuvažiavo į Astridos Lindgren vaikų ligoninę.

Gydytojas iškart apžiūrėjo vaiką ir nutarė, kad jį reikia paguldyti, atlikti tyrimus ir gydyti. Jis buvo išsekęs dėl skysčių ir maisto trūkumo, turėjo pūliuojančių žaizdų, rankų ir kojų pirštai buvo apšalę. Tikrasis Vailordu pasivadinusio berniuko vardas buvo Birkas Jansonas. Jis gyveno globėjų šeimoje Husbyje. Iškart buvo pranešta socialinėms tarnyboms ir globėjams. Kai Kenetas ruošėsi išeiti, Birkas pravirko ir pasakė, kad nenori likti vienas.

– Būkite geras, pasilikite, – sušnabždėjo jis ir prisidengė ranka nosį.

Keneto pulsas padažnėjo, širdis iš susijaudinimo ėmė daužytis. Po spurto sandėliuose jam tebekraujavo iš nosies.

– Gerai, Birkai, pabūsiu su tavimi, bet su viena sąlyga.

Kenetas atsisėdo šalia vaiko ant žalios kėdės.

– Turėsi papasakoti viską apie Benjaminą ir jo dingimą.

Kenetui vis labiau svaigo galva. Jis kalbino vaiką dvi valandas, kol atvyko socialinė darbuotoja, bet suprato tik tiek, kad kažkas taip išgąsdino Birką, jog tas liovėsi persekiojęs Benjaminą. Atrodė, kad jis net nežinojo, jog Benjaminas dingo.

Išeidamas Kenetas girdėjo, kad socialinė darbuotoja su psichologu svarstė, ar reikėtų Birką apgyvendinti vaikų namuose Liovstoje Siormlando regione.

Automobilyje Kenetas paskambino dukrai pasiteirauti, ar ji saugiai grįžo namo. Simona pasakė kiek numigusi, o dabar ketinanti išgerti grapos.

– Važiuoju pakalbėti su Aida, – pranešė Kenetas.

– Paklausk apie nuotrauką su veja ir tvora. Aida kažką nutylėjo.

Nuvažiavęs į Sundbybergą, Kenetas pasistatė automobilį toje pat vietoje kaip ir aną kartą – netoli dešrelių kiosko prie Aidos namo. Buvo šalta, snaiguriavo. Kai atidarė dureles, kelios snaigės nutūpė ant sėdynės. Kenetas iškart pamatė Aidą ir Nikę. Mergina sėdėjo už namo ant suolelio prie asfaltuoto tako, vedančio prie Ulvsundos ežero. Aida žiūrėjo į brolį. Nikė jai kažką rodė, kažką paleido ant žemės, paskui vėl sugavo. Kenetas kurį laiką juos stebėjo ir susidarė įspūdį, kad jie labai vieniši ir apleisti.

Buvo beveik šešios vakaro. Tamsiame ežere toli už namų atsispindėjo miesto šviesos.

Akimirkai Kenetui apsvaigo galva, akyse aptemo. Jis atsargiai kirto slidžią gatvę ir šalčio nuvirinta žole patraukė link ežero.

– Sveiki.

Nikė pažvelgė į jį.

– Čia jūs, – sušuko jis ir pribėgęs apkabino Kenetą. – Aida, – šaukė jis įsiaudrinęs, – Aida, čia jis, čia tas senas

vyras!

Mergina sunerimusi šyptelėjo Nikei. Jos nosis buvo paraudusi.

– Ar radote Benjaminą? – paklausė ji.

– Kol kas ne, – atsakė Kenetas, o Nikė juokdamasis šokinėjo aplink jį ir glėbesčiavo.

– Aida, – šūkčiojo jis, – jis toks senas, kad iš jo atėmė pistoletą...

Kenetas atsisėdo šalia Aidos. Suolelis stovėjo šešėlyje tarp belapių medžių.

– Atvažiavau pasakyti, kad Vailordas ligoninėje.

Aida pažvelgė į jį netikėdama.

– Kiti jau irgi žinomi. Buvo penki pokemonai, ar ne? Birkas Jansonas viską prisipažino, bet su Benjamino dingimu jis nesusijęs.

Išgirdęs Keneto žodžius, Nikė sustojo ir išsižiojo.

– Jūs nugalėjote Vailordą?

– Taip, – išdidžiai pareiškė Kenetas. – Jo nebėra.

Nikė ėmė šokinėti iš džiaugsmo. Jis sušilo, nuo jo kilo garas. Staiga vėl sustojo ir įsistebeilijo į Kenetą.

– Jūs pats stipriausias pokemonas, jūs – Pikaču! Jūs – Pikaču!

Nikė laimingas apkabino Kenetą, ir Aida nustebusi nusijuokė.

– O Benjaminas? – paklausė ji.

– Jį pagrobė ne tie vaikai. Jie iškrėtė daug bjaurių dalykų, bet Benjamino dingimas – ne jų darbas.

– Tai jie, tikrai jie.

– Aš netikiu.

– Bet...

Kenetas ištraukė Benjamino kompiuteryje rastą nuotrauką, atsiųstą Aidos.

– Dabar privalai pasakyti, kokia čia vieta, – paprašė jis draugiškai, bet griežtai.

Aida išbalo ir papurtė galvą.

– Aš pažadėjau, – tyliai sušnabždėjo ji.

– Kai iškyla pavojus gyvybei, pažadai negalioja. Supratai?

Bet Aida užsičiaupė ir nusisuko.

Nikė priėjo ir dirstelėjo.

– Nuotrauką davė jo mama, – džiugiai išpoškino jis.

– Nike!

Aida metė į brolį piktą žvilgsnį.

– Bet juk tai tiesa, – sutriko Nikė.

– Kada tu išmoksi patylėti, – prikišo sesuo.

Kenetas sudraudė juos.

– Ar šią nuotrauką Benjaminui davė jo mama? Ką nori pasakyti, Nike?

Bet Nikė išsigandęs spoksojo į seserį, lyg laukdamas leidimo atsakyti į klausimą. Aida papurtė galvą. Kenetui suskaudo pakaušį, sumušimo vietoje pulsavo.

– Aida, paaiškink, – kreipėsi jis ramiai, stengdamasis neprarasti savitvardos. – Patikėk manimi, kad tokioje

situacijoje tylėti negalima.

– Bet nuotrauka su tuo niekaip nesusijusi, – atsakė ji, nežinodama, kaip pasielgti. – Aš pažadėjau Benjaminui niekam nepasakoti, kad ir kas atsitiktų.

– Viskas, tuoj pat sakyk, kas šioje nuotraukoje!

Kenetas suvokė, kad jo balsas šaižiai nuaidėjo tarp namų. Nikė išsigando ir nusiminė. Aida dar kiečiau sučiaupė lūpas ir užsisklendė. Kenetas vėl prisivertė nusiraminti. Pats girdėjo, kaip dreba jo balsas.

– Aida, paklausyk atidžiai. Jeigu nerasime Benjamino, jis mirs. Jis vienintelis mano anūkas. Aš negaliu praleisti nė vienos nepatikrintos detalės.

Tyla. Paskui Aida atsisuko ir beveik verkdama, apimta nevilties pripažino:

– Yra taip, kaip sakė Nikė.

Ji nurijo gumulą gerklėje ir tęsė:

– Šią nuotrauką jam davė mama.

– Ką nori pasakyti?

Kenetas pažvelgė į Nikę, kuris įnirtingai palinksėjo.

– Ne Simona. Jo tikroji mama.

Kenetui pasidarė bloga, jo vos nesupykino. Staiga krūtinę sukaustė skausmas. Jis keliskart bandė įkvėpti, širdis beprotiškai daužėsi. Praskriejo mintis, kad jį tuoj ištiks širdies smūgis, bet skausmas atlėgo.

– Tikroji mama?

– Taip.

Aida išsitraukė iš kuprinės pakelį cigarečių, bet nespėjo prisidegti, nes Kenetas švelniai atėmė.

– Tau negalima rūkyti.

– Kodėl?

– Tau nėra aštuoniolikos.

Ji gūžtelėjo.

– Gerai, man tas pat.

– Puiku, – tarė Kenetas ir pasijuto esąs siauro mąstymo.

Mintyse perkratė tai, ką žinojo apie Benjamino gimimą. Atmintyje pralėkė vaizdai: Simonos veidas, paraudęs nuo verksmo po persileidimo; paskui Vasarvidžio šventė, kai dukra vilkėjo plačią, gėlėtą suknelę, – nėštumas jau gerokai matėsi; ta diena, kai aplankė juos gimdymo skyriuje: Simona parodė kūdikį ir drebančiomis lūpomis pratarė: „Štai mažylis. Jo vardas bus Benjaminas – mylimasis sūnus.“

Kenetas stipriai pasitrynė akis, pasikasė po raiščiu ir paklausė:

– O kuo vardu jo... tikroji mama?

Aida pažvelgė link ežero.

– Nežinau. Tai tiesa. Ji pasakė Benjaminui jo tikrąjį vardą. Visą laiką vadino jį Kasperu. Ji buvo maloni, visada laukdavo po pamokų, padėdavo ruošti namų darbus. Man atrodo, kad davė jam pinigų. Ji labai liūdėjo, kad buvo su juo išskirta.

Kenetas parodė nuotrauką:

– O kas čia?

Aida greitai dirstelėjo.

– Čia šeimos kapas. Tikrosios Benjamino šeimos kapas. Ten palaidoti jo giminės.

43

Ketvirtadienio vakaras, gruodžio septynioliktoji

Trumpa diena jau baigėsi ir miestą vėl apgaubė tamsa. Name kitapus gatvės beveik visuose languose švietė elektrinės Advento žvaigždės. Iš konjako taurės su itališka grapa sklido sodrus vynuogių kvapas. Simona sėdėjo ant grindų ir apžiūrinėjo eskizus. Tėvas paleido ją Svėjos ir Odeno gatvių sankryžoje. Iš ten ji parslinko namo, nusimetė šlapius drabužius, susisupo į apklotą ir užmigo ant sofos. Pabudo tik nuo tėvo skambučio. Paskui atėjo Simas Šulmanas.

Dabar ji sėdėjo ant grindų, vilkėdama vien apatiniais, gėrė grapą, nuo kurios pilve kaito, ir dėliojo eskizus. Keturiuose lapuose buvo pavaizduota meno instaliacija, kurią jis ketino demonstruoti Tenstos meno galerijoje.

Tuo metu Šulmanas kalbėjosi telefonu su galerijos kuratoriumi ir vaikštinėjo po kambarį. Parketas girgždėjo. Staiga įsivyravo tyla. Simona pastebėjo, jog Simas atsistojo taip, kad matytų jos tarpkojį. Ji tai aiškiai suvokė, bet apsimetė nepastebinti. Simona surinko eskizus, paėmusi taurę gurkštelėjo grapos. Ji truputį praskėtė kojas ir įsivaizdavo, kaip jo degantis žvilgsnis braunasi gilyn. Simas ėmė kalbėti greičiau, norėjo užbaigti pokalbį. Simona atsigulė ant nugaros, užsimerkė ir ėmė jo laukti. Jos lytis dilgčiodama kaito ir pamažu drėko. Šulmanas nutilo. Simona girdėjo, kaip jis prieina, atitraukia kelnių užtrauktuką. Vis dar užsimerkusi, ji praskėtė kojas. Staiga pajuto jo rankas ant klubų. Šulmanas apvertė ją ant pilvo, patraukęs paklupdė, nusmaukė kelnaites ir įėjo į ją iš nugaros. Simona tam nebuvo pasiruošusi. Ji rėmėsi į grindis plačiai išskėtusi pirštus. Matė nagus, plaštakų kraujagysles. Kai jis ėmė judėti, Simona turėjo įsiremti tvirčiau, kad nepargriūtų ant veido. Šulmanas nekreipė į ją dėmesio. Nuo sodraus grapos kvapo jai pasidarė bloga. Ji norėjo sustabdyti Šulmaną, pakeisti pozą, pereiti į miegamąjį ir pradėti kitaip, kartu. Staiga Šulmanas smarkiai iškvėpė ir išsiliejo į ją, atsitraukė ir nuėjo į vonią. Simona užsitraukė kelnaites ir liko gulėti ant grindų. Ją apėmęs beviltiškas bejėgiškumas užgožė visas mintis, viltis ir džiaugsmą. Dabar jai niekas nesvarbu, tik Benjaminas.

Ji atsistojo tik tada, kai iš dušo išėjo rankšluosčiu apsijuosęs Šulmanas. Jai skaudėjo kelius. Prasilenkdama su juo Simona bandė nusišypsoti. Įėjusi į vonią užsirakino duris. Makštyje perštėjo. Kai galva, sprandu, pečiais ir nugara ėmė lietis šiltas vanduo, Simoną užplūdo siaubingas vienišumas. Ji išsimuilino ir kruopščiai išsiprausė, ilgai stovėjo duše, atsukusi veidą švelniai srovei.

Per vandens šniokštimą išgirdo beldimą į duris.

– Simona, – šūktelėjo Šulmanas. – Tau skambina.

– Ką?

– Tavo telefonas skamba.

– Atsiliepk, – paprašė ji ir užsuko čiaupą.

– Dabar skambina ir į duris, – šūktelėjo jis vėl.

– Ateinu.

Simona paėmė švarų rankšluostį ir nusišluostė. Vonios kambarys buvo įšilęs nuo garų. Jos apatiniai mėtėsi ant drėgnų grindų. Apgaravusiame veidrodyje ji atrodė kaip pilkas beveidis vaiduoklis ar molinė beveidė figūra. Vonios ventiliatorius ėmė keistai ūžti. Staiga kažkodėl visi Simonos pojūčiai paaštrėjo, lyg artinantis dideliam pavojui. Pati nesuprasdama kodėl, ji labai atsargiai ir tyliai atrakino vonios duris ir dirstelėjo pro plyšį. Bute spengė gąsdinanti tyla. Kažkas ne taip. Gal Šulmanas išėjo? Bet ji nedrįso šūktelėti.

Staiga išgirdo kažką šnabždantis, gal virtuvėje. Bet su kuo jis šnabždasi? Simona stengėsi nusikratyti apėmusios baimės, bet nepavyko. Sugirgždėjo grindys ir pro durų plyšį ji pamatė kažką skubiai praeinantį pro vonios kambarį. Tai buvo ne Šulmanas, o daug smulkesnis žmogus – moteris apsmukusiu sportiniu kostiumu. Ji vėl grįžo iš prieškambario ir Simona nespėjo atsitraukti. Jų žvilgsniai susidūrė vos pravertų durų tarpelyje. Moteris sustingo, jos akys išsiplėtė iš baimės. Ji papurtė galvą ir nuėjo koridoriumi į virtuvę, ant grindų palikdama kruvinus pėdsakus. Simoną užplūdo siaubas ir panika, širdis pašėlo daužytis. Reikia dingti iš buto. Ji atidarė duris ir išsmukusi į koridorių pasuko link prieškambario. Stengėsi nesukelti jokio triukšmo, bet girdėjo savo pačios kvėpavimą ir girgždančias grindis.

Kažkas kalbėjosi pats su savimi ir įnirtingai barškėjo po įrankių stalčius. Iš virtuvės sklido metalo džeržgesys ir skimbčiojimas.

Tamsoje ant prieškambario grindų Simona įžvelgė kažkokį didelį ir nelygų maišą. Prireikė kelių sekundžių, kol suvokė, kad priešais ją prie buto durų ant nugaros tyso Šulmanas. Iš žaizdos gerklėje pulsuodamas veržėsi kraujas. Tamsiai raudona bala dengė beveik visą prieškambarį. Simo akys buvo įbestos į lubas, vokai virpėjo, burna pražiota ir nukarusi. Šalia jo rankos tarp batų gulėjo jos telefonas. Reikia čiupti jį, bėgti lauk ir pranešti policijai bei greitajai pagalbai. Pati nustebo, kad pamačiusi Šulmaną neėmė spiegti. „Gal reikėtų ką nors jam pasakyti“, pagalvojo ji, bet staiga koridoriuje pasigirdo žingsniai. Pasirodė jaunoji moteris. Ji drebėjo, kandžiojo lūpas ir labai stengėsi išlikti rami.

– Mes neišeisime, durys užrakintos, – sušnabždėjo ji.

– O kas...

– Mano jaunėlis brolis.

– Bet kodėl...

– Jis mano, kad nužudė Eriką. Jis nematė ir dabar galvoja...

Virtuvėje subildėjo ant grindų numestas stalčius.

– Evelina? Ką tu ten darai? – šūktelėjo Josefas Ekas. – Gal pagaliau ateisi?

– Pasislėpkit, – sušnabždėjo moteris.

– Kur raktai?

– Jis turi su savimi virtuvėje, – pasakė ji ir nuskubėjo atgal.

Simona nutipeno ilgu koridoriumi ir įsmuko į Benjamino kambarį. Ji tankiai alsavo, bandė užsičiaupti, bet trūko oro. Po kojomis sugirgždėjo grindys, bet Josefas, regis, nieko neišgirdo, nes visą laiką garsiai kalbėjo. Simona priėjo prie Benjamino kompiuterio ir įjungė jį. Tas pradėjo pypsėti, suošė ventiliatorius, ji kaip tik spėjo įslinkti į vonios kambarį, kai pasigirdo įsijungusios operacinės sistemos melodija.

Širdis daužėsi. Simona palaukė kelias sekundes, išlindo iš vonios, apsidairė koridoriuje ir nutykino į virtuvę. Ten nieko nebuvo. Ant grindų primėtyta įrankių, visur matėsi kruvini batų atspaudai.

Aniedu bruzdėjo Benjamino kambaryje. Josefas keikėsi ir mėtė ant grindų knygas.

– Pažiūrėk po lova! – šūktelėjo išsigandusi Evelina.

Kažkas bilstelėjo, Josefas ištraukė iš po lovos dėžę su knygomis ir atšovė, kad ten nieko nėra.

– Padėk, – liepė jis seseriai.

– Spintoje, – skubiai pasiūlė ji.

– Po velnių, kas čia? – suriko jis.

Durų raktas gulėjo ant virtuvinio stalo. Simona čiupo jį ir kaip galėdama tyliau nubėgo prie durų.

– Palauk, Josefai, – sušuko Evelina. – Galbūt jis kitoje spintoje.

Dužo stiklas. Koridoriuje girdėjosi sunkūs artėjantys žingsniai.

Simona perlipo per Šulmaną. Jo pirštai krustelėjo. Smarkiai drebančiomis rankomis ji įkišo raktą į spyną.

– Josefai, – šaukė Evelina apimta nevilties. – Pažiūrėk miegamajame! Man atrodo, kad jis miegamajame!

Simona pasuko raktą, trakštelėjo spynos mechanizmas, ir tą pat akimirką į prieškambarį išpuolė Josefas ir įsistebeilijo į ją. Jis švokštė. Simona apgraibomis rado antrą, užsukamą spyną, bet ranka nuslydo. Vėl sugriebė ir pasuko. Josefas laikė didelį virtuvinį peilį. Akimirką jis dvejojo, o paskui sparčiai patraukė link Simonos. Jos rankos drebėjo taip, kad niekaip nesisekė nuspausti rankenos. Į prieškambarį atbėgo Evelina ir sugriebusi brolį už kojų bandė jį sulaikyti, šaukdama, kad sustotų. Net nepažiūrėjęs į ją, Josefas atgalia ranka brūkštelėjo peiliu jai per galvą. Mergina suvaitojo. Josefas žengė pirmyn ir išsprūdo seseriai iš rankų. Simona atidarė duris ir išpuolė į laiptinę, pamesdama rankšluostį, į kurį buvo susisukusi. Josefas sustojo ir įsistebeilijo į nuogą kūną. Už jo nugaros Simona matė, kad Evelina skubiai perbraukė rankomis per grindis, užlietas Šulmano krauju, ir išsitepė veidą ir kaklą. Tada atsigulė ir sušuko:

– Josefai, brangusis, aš kraujuoju...

Ji sukosėjo ir nutilo, gulėjo ant nugaros lyg negyva. Josefas atsisuko ir išvydo seserį kraujo baloje.

– Evelina? – pašaukė jis išsigandęs ir grįžo į prieškambarį.

Kai pasilenkė virš jos, Evelinos rankoje žybtelėjo peilis. Simona matė, kaip mergina smeigė, pasinaudojusi paprasta gudrybe. Ašmenys įsmigo tarp dviejų šonkaulių ir Josefas sustingo. Jo galva nusviro, jis susmuko ant šono ir nebepajudėjo.

44

Ankstyvas penktadienio rytas, gruodžio aštuonioliktoji

Ligoninės koridoriuje Kenetas praėjo pro dvi policininkes, kurios įsijautusios apie kažką šnabždėjosi. Palatoje už jų nugarų sėdėjo mergina ir spoksojo priešais save nieko nematančiu žvilgsniu. Jos veidas buvo kruvinas, plaukai kuokštais sulipę dėl sukrešėjusio kraujo, baltas kaklas ir krūtinė taip pat ištepti krauju. Mergina buvo panaši į sėdintį vaiką – pėdos pasuktos vidun, atrodė visiškai atsijungusi nuo pasaulio. Kenetas spėjo, kad čia Evelina Ek, žudiko maniako sesuo. Staiga ji pažvelgė tiesiai į jį, lyg mintyse būtų išgirdusi savo vardą. Jos žvilgsnis buvo toks keistas, kad atrodė beveik nepadoriai, – jame atsispindėjo ir skausmas, ir šokas, ir baimė, ir triumfas. Kenetas iškart nusisuko, pasijutęs taip, lyg būtų įsibrovęs į privačią, draudžiamą erdvę. Kenetas nusipurtė ir pagalvojo, kad gera būti pensijoje, nes ne jam reikės būti tuo policininku, kuris turės apklausti Eveliną Ek. Tai, ką ji papasakos apie vaikystę su Josefu Eku, neturėtų palikti pėdsakų nė vieno žmogaus gyvenime.

Prie Simonos palatos stovėjo uniformuotas policininkas pailgu, papilkėjusiu veidu. Kenetas prisiminė, kad dirbdamas buvo su juo susitikęs, bet negalėjo prisiminti vardo.

– Kenetai, ar viskas gerai?

– Ne.

– Taip ir maniau.

Staiga Kenetas prisiminė jo vardą – Rainė. Jo žmona netikėtai mirė netrukus po to, kai jie susilaukė pirmagimio.

– Raine, ar žinai, kaip Josefas įsigavo pas seserį?

– Atrodo, kad ji pati įsileido.

– Savo noru?

– Ne visai.

Rainė atpasakojo tai, ką jam sakė Evelina: ji pabudusi naktį, priėjusi prie durų ir pažiūrėjusi pro akutę. Policininkas Ula Jakobsonas snaudė atsisėdęs ant kėdės. Keičiantis pamainai, ji nugirdo, kaip jis kolegai sakė, kad turi mažų vaikų. Evelina nenorėjo jo žadinti, grįžo į lovą ir dar kartą peržiūrėjo nuotraukų albumą, kurį buvo įkišęs Josefas. Nuotraukos priminė seniai praėjusį gyvenimą. Ji padėjo albumą atgal į dėžę ir ėmė svarstyti, ar galėtų pasikeisti pavardę ir išvažiuoti į užsienį. Priėjusi prie lango pažvelgė pro žaliuzes į kiemą ir jai pasirodė, kad ant šaligatvio kažkas stovėjo. Ji iškart atsitraukė nuo lango, minutę palaukė ir vėl pažiūrėjo. Smarkiai snigo, nieko nesimatė. Stiprus vėjas siūbavo gatvės žibintą. Evelina pašiurpo. Ji nutipeno prie buto durų, priglaudė ausį ir įsiklausė. Atrodė, kad už jų kažkas stovi. Nuo Josefo sklisdavo ypatingas kvapas – įtūžio ir degančių chemikalų. Staiga Evelinai pasirodė, o gal pasivaideno, kad ji vėl užuodė tą kvapą. Ji stovėjo prie durų, nedrįsdama pažvelgti pro akutę.

Po kiek laiko ji pasilenkė prie durų ir sušnabždėjo:

– Josefai?

Tyla. Jau ketino grįžti į kambarį, kai anapus durų išgirdo šnabždesį:

– Atidaryk.

Evelina vos neapsiverkė ir tarė:

– Taip.

– Manei, kad pabėgsi?

– Ne, – sušnabždėjo ji.

– Daryk taip, kaip liepsiu.

– Negaliu...

– Pažiūrėk pro akutę.

– Nenoriu.

– Pažiūrėk.

Ji drebėdama palinko prie durų ir išvydo laiptinę. Policininkas tebesėdėjo, bet po juo telkšojo kraujo bala. Jis buvo užsimerkęs ir tankiai alsavo. Josefas pasitraukė ir prisispaudė prie sienos, bet staiga šoko prie durų ir trenkė ranka į akutę. Evelina pasitraukė atatupsta ir vos nenugriuvo, užkliuvusi už batų koridoriuje.

– Atidaryk duris. Kitaip pribaigsiu policininką, tada paskambinsiu į duris kaimynams ir juos nužudysiu. Pradedu nuo gretimo buto.

Evelina susitaikė su likimu, ji nepajėgė priešintis. Viltis užgeso pagalvojus, kad nuo savo brolio niekada nepabėgs. Drebančiomis rankomis atrakino duris ir įsileido Josefą. Evelina galvojo tik apie tai, kad verčiau mirs, bet neleis jam nužudyti daugiau žmonių.

Rainė kuo išsamiau atpasakojo tai, ką žinojo. Jis spėjo, jog Evelina atidarė todėl, kad norėjo padėti sužeistam policininkui ir neleisti Josefui žudyti toliau.

– Jakobsonas išgyvens, – pasakė Rainė. – Paklususi broliui, ji išgelbėjo mūsų kolegai gyvybę.

Kenetas papurtė galvą.

– Ir kas tiems žmonėms pasidarė...

Rainė pasikasė kaktą.

– Ji išgelbėjo gyvybę ir tavo dukrai.

Kenetas tyliai pabeldė į Simonos palatos duris ir pravėrė jas. Užuolaidos buvo užtrauktos, šviesa užgesinta. Jis prisimerkė ir pamatė, kad ant sofos kažkas sėdi.

– Simona? – pašaukė jis tyliai.

– Aš čia, tėti.

Balsas sklido nuo sofos.

– Nori, kad palatoje būtų prieblanda? Ar uždegti šviesą?

– Tėti, aš neištversiu, – sušnabždėjo ji po kiek laiko. – Nebeištversiu.

Kenetas nutipeno prie sofos, atsisėdo ir apkabino dukterį. Ji ėmė gailiai verkti, pasikūkčiodama.

– Vieną kartą, – sušnabždėjo Kenetas glostydamas ją, – važiavau pro tavo darželį policijos automobiliu ir pamačiau tave kieme. Stovėjai veidu į tvorą ir verkei. Iš nosies bėgo snarglys, buvai šlapia ir purvina, bet auklėtojos tavęs neguodė. Jos stovėjo ir kalbėjosi visiškai abejingos.

– O ką tu? – sušnabždėjo Simona.

– Išlipau ir priėjau.

Kenetas nusišypsojo pats sau.

– Tu iškart lioveisi verkusi, paėmei mano ranką ir nuėjai su manimi.

Jis nutilo.

– Kad taip galėčiau tiesiog paimti tave už rankos ir pareiti namo...

Simona linktelėjo, padėjo galvą jam ant peties ir paklausė:

– Kaip Simas?

Tėvas paglostė jai skruostą ir pasvarstė, ar sakyti teisybę. Gydytojas atžariai paaiškino, kad Šulmanas neteko per daug kraujo, jo smegenims padaryta rimta žala – išgelbėti buvo neįmanoma. Iš komos jis nepabus.

– Jie dar nelabai žino, bet...

Kenetas atsiduso.

– Jo būklė šiaip sau, mieloji.

Simona sukūkčiojo.

– Aš neištversiu, neištversiu, – pravirko ji.

– Ša, ša... Paskambinau Erikui. Jis pakeliui.

Ji linktelėjo.

– Ačiū, tėti.

Tėvas ją vėl paglostė.

– Aš tikrai daugiau neištversiu, – sušnabždėjo Simona.

– Mieloji, neverk.

Simona verkė ir aimanavo balsu.

– Nebeištversiu...

Tą pačią akimirką atsidarė durys ir užsidegė šviesa. Erikas priėjo prie sofos ir atsisėdo šalia Simonos iš kito šono.

– Ačiū Dievui, tu gyva.

Simona įsikniaubė jam į krūtinę.

– Erikai, – kūkčiojo ji dusliai.

Vyras paglostė jai galvą. Jis atrodė labai pavargęs, bet žvilgsnis aiškus ir skvarbus. Simonai pasirodė, kad jis kvepia namais ir jos šeima.

– Erikai, – kreipėsi Kenetas rimtu balsu. – Turiu pasakyti kai ką svarbaus. Tau irgi, Simona. Ką tik kalbėjau su Aida.

– Ar ji ką nors pasakė? – sukluso Simona.

– Norėjau jai ir broliui pasakyti, kad mudu sugavome Vailordą ir kitus. Norėjau, kad jie nebijotų išeiti į gatvę.

Erikas nieko nesuprato.

– Tai ilga istorija, papasakosime, kai bus laiko, bet...

Kenetas įkvėpė ir paniuręs pasakė:

– Likus kelioms dienoms iki dingimo, su Benjaminu bendravo viena moteris. Ji prisistatė esanti jo tikroji, biologinė motina.

Simona atšlijo nuo Eriko ir įsispoksojo į tėvą, nusišluostė nosį ir kimiu, verksmo išdraskytu balsu ištarė:

– Jo tikroji motina?

Kenetas linktelėjo.

– Aida papasakojo, kad ji duodavo Benjaminui pinigų, padėdavo ruošti pamokas.

– Beprotybė, – sušnibždėjo Simona.

– Ji net vadino jį kitu vardu.

Erikas pažvelgė į Simoną, į uošvį ir paragino jį tęsti.

– Aida sakė, kad ta jo mama prisistačiusi moteris tvirtino, jog jo tikras vardas – Kasperas.

Simona pastebėjo, kad Eriko veidas sustingo, ir jai kūnu nubėgo nerimo šiurpas. Ji iškart sukluso ir paklausė:

– Erikai, kas tau?

– Kasperas? Ji vadino jį Kasperu?

– Taip. Iš pradžių Aida nenorėjo pasakoti, nes buvo pažadėjusi Benjaminui, kad...

Kenetas nutilo. Erikas taip išbalo, kad atrodė, jog tuoj nualps. Jis atsistojo, žengtelėjo atatupstas, vos nepargriuvo ant stalo, paskui atsitrenkė į fotelį ir išėjo iš palatos.

45

Penktadienio rytas, gruodžio aštuonioliktoji

Erikas bėgo žemyn laiptais iki ligoninės fojė, prasibrovė per grupelę paauglių su gėlėmis, vos nepargriuvęs ant purvinų grindų, pralėkė pro senuką vežimėlyje. Stumiant lauko duris, po kojomis plekšėjo šlapias kilimas. Nekreipdamas dėmesio į balas ir purviną sniego pliurę, Erikas bėgo žemyn akmeniniais laiptais, pralėkė autobusą, kirto gatvę, peršoko žemus krūmus ir atsidūrė lankytojų aikštelėje. Lėkdamas palei eilę purvinų automobilių link savojo, rankoje jau laikė raktą. Atsirakino, įsėdo, užvedė variklį ir įjungęs atbulinę pavarą taip rovė iš vietos, kad šonu užkliudė gretimo automobilio buferį.

Kai Danderydo plente pasuko į vakarus, kvėpavimas dar nebuvo išsilyginęs. Jis važiavo kaip galėdamas greičiau, bet priartėjęs prie Edsbergo mokyklos greitį sumažino, lėtai pravažiavo pro mokyklą ir išsitraukęs telefoną paskambino Jonui.

– Tai Lidija Evers, – suriko jis.

– Kas?

– Benjaminą pagrobė Lidija Evers, – pasakė Erikas aprimęs. – Pasakojau apie ją. Čia ta, kuri mane apskundė.

– Patikrinsim, kur ji.

– Aš važiuoju pas ją į namus.

– Koks adresas?

– Namas yra Teniso gatvėje Rutebru gyvenvietėje. Numerio nepamenu, bet namas raudonas ir gana didelis.

– Sustokite ir palaukite manęs kur nors...

– Aš važiuoju tiesiai prie namo.

– Nekrėskite kvailysčių.

– Benjaminas mirs, jei negaus vaistų.

– Palaukite manęs...

Erikas baigė pokalbį ir paspaudė greičio pedalą. Jis lėkė per Norvikeną palei geležinkelio bėgius link pailgo ežero. Prie mielių fabriko aplenkė automobilį pažeisdamas taisykles. Pasukęs prie prekybos centro „Coop Forum“ pajuto, kaip tvinksi smilkiniai.

Pervažiavęs gyvenamųjų namų kvartalą, sustojo prie tos pačios gyvatvorės, prie kurios stovėjo prieš dešimt metų, kai kartu su socialine darbuotoja lankėsi Lidijos namuose. Pažvelgęs į namą pasijuto beveik taip pat kaip anuomet. Prisiminė, jog tada nebuvo jokių ženklų, kad namuose gyventų vaikas, jokių žaislų sode, nieko, kas būtų rodę, kad Lidija yra mama. Kita vertus, jie nespėjo gerai apsižvalgyti. Jie iškart nusileido į rūsį ir grįžo atgal, o paskui Lidija jį užpuolė su peiliu rankoje. Erikas prisiminė, kaip ji atrodė, kai persirėžė sau kaklą, nenuleisdama nuo jo akių.

Mažai kas buvo pasikeitę. Vietoje picerijos atsirado sušių baras, visuose soduose stovėjo dideli batutai, apkritę

lapais ir sniegu. Erikas paliko raktą užvedimo spynelėje, tiesiog iššoko iš automobilio ir pasileido bėgti į kalną. Paskutinį galiuką nuėjo sparčiu žingsniu. Priėjęs atplėšė vartelius ir pasuko per sodą. Aukštą, pageltusią žolę dengė šlapias sniegas. Po sulūžusiu lietvamzdžiu kabojo varvekliai. Iš pakabintų vazonų svyrojo sudžiūvę augalai. Erikas patraukė už durų rankenos, bet jos buvo užrakintos. Pažiūrėjo po durų kilimėliu. Iš po jo ant betoninių laiptų nuropojo keli vėdarėliai. Širdis daužėsi. Erikas perbraukė po mediniu turėklu, bet ir ten jokio rakto. Tada jis apėjo namą, iš darželio pakėlė akmenį ir sviedė jį į verandos durų stiklą. Sudužo tik vienas langelis, o akmuo nukrito ant žolės. Erikas vėl jį pakėlė ir sviedė dar stipriau. Tada subyrėjo visas stiklas. Erikas atidarė duris ir nuskubėjo į vidų. Jis įėjo į miegamąjį. Sienos buvo nukabinėtos angelų paveikslais, tarp kurių kabojo ir indų guru Sai Babos atvaizdas.

– Benjaminai, – sušuko Erikas. – Benjaminai!

Erikas šaukė sūnų, nors aiškiai matė, kad namas apleistas: visur tamsu, tylu, sudvokęs oras atsidavė senais audiniais ir dulkėmis. Jis nuskubėjo į prieškambarį ir atidarė duris į rūsį. Iš ten tvokstelėjo smarvė – trenkė pelenais, suanglijusia mediena ir susvilusia guma. Jis nubėgo žemyn, kluptelėjo ant vieno laiptelio, susitrenkė į sieną petį, bet nenugriuvo. Elektros nebuvo, bet pro palubėje esančius langus sklindančios šviesos pakako, kad pamatytų, jog patalpa suniokota ugnies. Grindys girgždėjo. Beveik viskas pajuodę, tik kai kurie baldai išlikę. Staliukas su plytelėmis padengtu paviršiumi buvo tik truputį suodinas, o žvakės ant padėklo buvo ištirpusios. Erikas nuėjo prie durų, vedančių į kitą patalpą. Jos lengvai prasivėrė, jų vidinė pusė buvo apanglėjusi.

– Benjaminai, – pašaukė Erikas sunerimęs.

Pakilę pelenai papuolė į akis ir jos ėmė perštėti. Vidury kambario stovėjo, regis, narvo likučiai. Jame galėjo tilpti žmogus.

– Erikai, – pašaukė kažkas viršuje.

Jis sukluso. Sutraškėjo sienos, pažiro apdegusių lubų dalys. Jis lėtai pasuko link laiptų. Kažkur girdėjosi šuns lojimas.

Šaukė Jonas. Erikas užlipo viršun. Komisaras pažiūrėjo į jį sunerimęs.

– Kas atsitiko?

– Rūsyje buvo gaisras.

– Daugiau nieko?

Erikas mostelėjo į rūsį ir pasakė:

– Narvo likučiai.

– Aš atsivežiau šunį.

Jonas skubiai nuėjo į prieškambarį ir atidaręs duris pamojo uniformuotai kinologei su tamsia kasa. Šalia jos bidzeno juodas labradoras. Pareigūnė pasisveikino su Eriku linkteldama galva ir paprašė palaukti jų lauke. Paskui atsitūpė priešais šunį ir ėmė jam kalbėti. Jonas bandė įtikinti Eriką eiti į lauką, bet supratęs, kad nepasiseks, pasidavė.

Juodas, žvilgantis šuo uoliai šniukštinėjo bėgiodamas po namą, greit pauostinėjęs, judėdavo toliau. Jis tankiai dvėsavo. Kinologė su juo sistemingai patikrino visus kambarius. Erikas stovėjo prieškambaryje. Staiga jam pasidarė bloga. Pajutęs, kad apsivems, išėjo į lauką. Prie policijos mikroautobuso stovėjo du pareigūnai ir kalbėjosi. Erikas išėjo pro vartelius ir pasuko link savo automobilio. Stabtelėjęs išsitraukė dėžutę su papūga. Kiek pastovėjęs, priėjo prie nuotekų šulinio, uždengto grotomis, ir išpylė tabletes. Kaktą buvo išpylęs šaltas

prakaitas. Erikas aplaižė lūpas, lyg jos būtų išdžiūvusios po ilgo tylėjimo, ir įmetė į šulinį pačią dėžutę. Ji pliumptelėjo į vandenį.

Kai grįžo į sodą, Jonas stovėjo prie namo. Jis pažvelgė Erikui į akis ir papurtė galvą. Erikas įėjo į vidų. Kinologė klūpojo ir glostė šunį, kasė jam paausius.

– Ar rūsyje buvote?

– Savaime suprantama, – atsakė ji nepažvelgusi į Eriką.

– O tolesniame kambaryje?

– Taip.

– Gal šuo nieko neužuodžia dėl pelenų?

– Rokis užuodžia net lavoną po vandeniu šešiasdešimties metrų gylyje.

– O gyvus žmones?

– Jei čia kas nors slėptųsi, Rokis būtų aptikęs.

– Bet jūs dar nebuvote lauke, – pasakė įėjęs Jonas.

– Nežinojau, kad reikės ieškoti ir lauke.

– Reikia.

Moteris gūžtelėjo ir atsistojo.

– Einam, – tarė ji žemu balsu šuniui. – Einam pažiūrėti į lauką? Ar einam pažiūrėti į lauką?

Erikas nusekė iš paskos. Šuo greitai šmirinėjo po žolę, pauostinėjo aplink vandens statinę, apsitraukusią nepermatoma ledo pluta, paskui apsuko aplink senas obelis. Dangus buvo niūrus ir apsiniaukęs. Erikas pastebėjo, kad kaimyniniame sode buvo pakabintos spalvingos girliandos. Buvo šalta. Policininkai sėdėjo automobilyje. Jonas visą laiką vaikščiojo netoli kinologės ir šuns, kartais vis parodydamas kryptį. Erikas nusekė paskui juos už namo. Staiga jis atpažino kalvelę sodo gale. „Tai vaizdas iš nuotraukos, – pagalvojo jis. – Tos, kurią Benjaminui atsiuntė Aida." Erikui užėmė kvapą. Šuo uostinėjo aplink komposto krūvą, paskui nubėgo prie kalvelės, pašniukštinėjo aplink ją, padvėsavo iškišęs liežuvį, apsuko aplink ją ratą, tada pauostinėjo krūmuose, rudą tvorą, grįžo, paskui nubėgo prie lapų pintinės ir nedidelio prieskoninių augalų darželio. Jame kyšojo pagaliukai su užmautais sėklų maišeliais, kad būtų aišku, kas pasėta. Labradoras neramiai suinkštė ir atsigulė vidury darželio, tiesiog prisiplojo pilvu prie šlapios, purios žemės. Rokis tirtėjo iš nekantrumo, šeimininkė jį pagyrė, bet atrodė labai prislėgta. Jonas staigiai apsisuko, pribėgo prie Eriko ir neleido jam artintis prie darželio. Erikas ėmė rėkti, pats nesuvokdamas ką, norėjo kažko griebtis, nors nesuvokė ko. Komisaras ištempė jį iš sodo.

– Aš turiu žinoti, – tarė Erikas drebančiu balsu.

Jonas linktelėjo ir tyliai pasakė:

– Šuo davė ženklą, kad po žeme yra žmogaus lavonas.

Erikas susmuko ant šaligatvio palei elektros skydinę. Pėdos, kojos, visas kūnas staiga atsijungė. Jis matė, kaip policininkai išlipo iš autobusiuko ir nuėjo pasiėmę kastuvus. Erikas užsimerkė.

* * *

Erikas Marija Barkas vienas sėdėjo Jono automobilyje ir žvelgė į Teniso gatvę. Juodas medžių viršūnes apšvietė

kabantys gatvės žibintai. Tamsaus žiemos dangaus fone styrojo juodos šakos. Eriko burna buvo išdžiūvusi, skaudėjo galvą ir veidą. Jis kažką sušnibždėjo, išlipo iš automobilio, perlipo per ištemptą policijos juostą ir per apšerkšnijusią žolę nuėjo už namo. Jonas stebėjo policininkus su kastuvais. Jie kasė tylėdami, beveik mechaniškais judesiais. Darželis buvo iškastas, toje vietoje žiojėjo didelė stačiakampė duobė. Ant plastikinės plėvelės gulėjo drabužių likučiai ir kaulai. Staiga kažkieno kastuvas pataikė į akmenį ir policininkai nustojo kasę. Erikas nenoromis pamažu artinosi prie jų, vilkdamas kojas. Jonas atsisuko į jį plačiai šypsodamasis.

– Kas ten? – sušnabždėjo Erikas.

Jonas priėjo prie jo, pažvelgė į akis ir pasakė:

– Ten ne Benjaminas.

– O kas?

– Kūnas išgulėjo mažiausiai dešimt metų.

– Vaiko?

– Gal penkerių metų, – atsakė Jonas ir nusipurtė.

– Vadinasi, Lidija sūnų visgi turėjo, – pratarė Erikas dusliai.

46

Šeštadienio priešpietė, gruodžio devynioliktoji

Lauke gausiai snigo šlapiomis snaigėmis. Prie policijos pastato aikštelėje lakstė šuo ir įsismaginęs lojo ant krintančių snaigių, šokinėjo sniege ir gaudė ore snaiges, vis pasipurtydamas. Pamačius jį, Erikui suspaudė širdį. Buvo pamiršęs, ką reiškia tiesiog gyventi, koks galėtų būti gyvenimas, be perstojo nesibaiminant dėl Benjamino gyvybės.

Jį pykino, rankos drebėjo nuo abstinencijos. Beveik para, kai neišgėrė nė vienos tabletės. Naktį visai nemiegojo.

Eidamas link pagrindinio policijos įėjimo, Erikas prisiminė senas audėjas, kurias kartą parodė Simona parodoje apie moterų amatus. Jų audiniai priminė dangų tokiomis dienomis kaip ši: tamsūs, tankūs, duksliai pilki.

Simona stovėjo koridoriuje prie apklausų kambario. Pamačiusi Eriką, atėjo jo pasitikti ir paėmė už rankų. Jis kažkodėl pralinksmėjo. Simona buvo išblyškusi, susikaupusi.

– Tau nebūtina dalyvauti, – sušnabždėjo ji.

– Kenetas sakė, kad tu nori.

Ji nežymiai linktelėjo.

– Aš tiesiog...

Ji nutilo ir krenkštelėjo.

– Buvau ant tavęs supykusi, – pasakė ji santūriai.

Jos akys paraudusios ir šlapios nuo ašarų.

– Žinau, Simona.

– Tu bent jau turi savo tabletes, – įgėlė ji.

– Taip.

Ji nusisuko, apglėbė rankomis savo pečius ir įsistebeilijo į vaizdą už lango. Erikas žiūrėjo į jos liekną kūną, kietai sunertas rankas. Oda pašiurpo, nes pro lango orlaides brovėsi šaltas oras. Atsidarė apklausų kambario durys ir juos tyliai pakvietė stambi uniformuota policininkė.

– Prašau, dabar galite įeiti.

Ji maloniai nusišypsojo. Jos lūpos buvo padažytos rožine spalva.

– Mano vardas – Anja Larson. Aš vesiu apklausą.

Moteris ištiesė išpuoselėtą, putlią ranką. Jos nagai buvo ilgi, nulakuoti raudonu laku, o galiukai papuošti blizgučiais.

– Pamaniau, kad taip susikursiu kalėdinę nuotaiką, – paaiškino ji šypsodamasi.

– Gražu, – pagyrė Simona išsiblaškiusi.

Jonas Lina jau sėdėjo kabinete. Švarką buvo pasikabinęs ant kėdės atlošo. Šviesūs pasišiaušę plaukai atrodė purvini. Jis buvo nesiskutęs. Kai Simona su Eriku atsisėdo priešais, jis metė į Eriką rimtą, mąslų žvilgsnį.

Simona tyliai atsikrenkštė ir gurkštelėjo vandens. Statydama stiklinę ji netyčia palietė Eriko ranką. Jų žvilgsniai susidūrė ir Simona be garso ištarė „atleisk".

Anja Larson pastatė ant stalo skaitmeninį diktofoną, įjungė jį, patikrino, ar dega raudona lemputė, ir pasakė apklausos laiką, datą bei kokie asmenys dalyvauja. Paskui minutei nutilo, palenkė galvą ir draugišku tonu pradėjo:

– Gerai, Simona, norime išgirsti, kas užvakar atsitiko jūsų namuose.

Simona linktelėjo, pažiūrėjo į Eriką ir nudelbė akis.

– Aš... aš buvau namuose ir...

Ji nutilo.

– Ar buvote viena?

Simona papurtė galvą.

– Pas mane buvo Simas Šulmanas, – atsakė ji neutraliai.

Jonas kažką užsirašė.

– Ar galite pasakyti, kaip Evelina ir Josefas Ekai galėjo įsigauti į butą?

– Nežinau, nes tuo metu maudžiausi duše, – pasakė Simona lėtai ir staiga baisiai išraudo. Raudonis beveik iškart dingo, bet skruostai vis dar švytėjo.

– Aš buvau duše, kai Simas šūktelėjo, kad kažkas skambina į duris... Ne, palaukit, jis šūktelėjo, kad skamba mano mobilusis.

Anja Larson pakartojo:

– Jūs buvote duše, kai Simas Šulmanas šūktelėjo, kad skamba jūsų mobilusis.

– Taip, – sušnabždėjo Simona. – Paprašiau, kad atsilieptų.

– Kas skambino?

– Nežinau.

– Bet jis atsiliepė?

– Turbūt, aš beveik įsitikinusi.

– Kiek buvo valandų? – staiga įsiterpė Jonas.

Simona krūptelėjo, lyg anksčiau nebūtų jo mačiusi, lyg nebūtų atpažinusi jo balso.

– Nežinau, – atsakė ji lyg atsiprašydama.

Jonas nesišypsojo ir paprašė prisiminti bent apytikslį laiką.

Simona gūžtelėjo ir abejodama atsakė:

– Penkios.

– Ne keturios? – pasitikslino Jonas.

– Ką norite pasakyti?

– Man reikia žinoti.

– Juk jūs jau žinote, – pasakė Simona Anjai.

– Taigi penkios, – tarė Jonas ir užsirašė.

– Ką veikėte iki to, kai nuėjote išsimaudyti? – paklausė Anja ir paaiškino: – Kai pergalvoji visą dieną, lengviau

prisiminti, kada ką veikei.

Simona papurtė galvą. Atrodė labai pavargusi, beveik apatiška. Ji nežiūrėjo į šalia sėdintį vyrą. Erikas tylėjo, jo širdis daužėsi.

– Aš nežinojau, – staiga prabilo jis.

Simona dirstelėjo į jį.

– Aš nežinojau, kad tu ir Šulmanas...

Ji linktelėjo.

– Taip, Erikai. Tai tiesa.

Erikas pažvelgė į ją, paskui į policininkę, Joną.

– Atsiprašau, kad įsiterpiau, – sulemeno jis.

Anja vėl kreipėsi į Simoną.

– Tęskite, papasakokite, kas atsitiko. Simas Šulmanas šūktelėjo, kad skamba telefonas...

– Jis nuėjo į prieškambarį ir...

Simona nutilo ir vėl pasitaisė:

– Ne, buvo ne taip. Jis pasakė, kad skambina ir į duris, ar kažką panašaus. Aš nusimaudžiau, nusišluosčiau, atsargiai pravėriau duris ir išvydau...

– Kodėl atsargiai? – įsiterpė Jonas.

– Kaip?

– Kodėl duris atidarėte atsargiai, o ne kaip visada?

– Nežinau. Pajutau, kad kažkas ne taip, kad atsitiko kažkas bloga... Negaliu paaiškinti...

– Ką nors išgirdote?

– Regis, ne.

Simona žiūrėjo tiesiai priešais save.

– Tęskite, – paragino Anja.

– Pro durų plyšį pamačiau merginą, – koridoriuje stovėjo jauna moteris. Ji žiūrėjo į mane, atrodė išsigandusi. Ji man davė ženklą pasislėpti.

Simona susiraukė.

– Nuėjau į prieškambarį ir pamačiau Simą... gulintį ant grindų... buvo labai daug kraujo, bala vis plėtėsi, jo vokai virpėjo, jis mėgino pajudinti rankas...

Simona prikimo. Erikas pastebėjo, kad ji tvardosi, kad nepradėtų verkti. Jis norėjo paguosti savo žmoną, paremti ją, paimti už rankos ar apkabinti. Bet nebuvo įsitikinęs, kaip ji sureaguotų – gal atstumtų, o gal supyktų.

– Gal norite pertraukos? – paklausė Anja švelniai.

– Aš... aš...

Simona nutilo ir smarkiai drebančiomis rankomis pakėlė prie lūpų stiklinę, sunkiai nurijo gurkšnį ir ranka persibraukė akis.

– Buto durys buvo užrakintos, – tęsė ji susitvardžiusi. – Mergina pasakė, kad jis nusinešė raktą į virtuvę, todėl aš įslinkau į Benjamino kambarį ir įjungiau kompiuterį.

– Kodėl? – paklausė Anja.

– Norėjau, kad jis pamanytų, jog aš ten, kad išgirdęs garsą nubėgtų į kambarį.
– Kas nubėgtų?
– Josefas.
– Josefas Ekas?
– Taip.
– Iš kur žinojote, kad ten jis?
– Tada nežinojau.
– Supratau. Tęskite.
– Įjungiau kompiuterį ir pasislėpiau vonioje. Kai išgirdau, kad jie nuėjo į Benjamino kambarį, aš įsmukau į virtuvę ir pasiėmiau raktą. Mergina bandė apgauti Josefą ir užlaikyti jį, siūlydama jam ieškoti kambaryje. Aš juos girdėjau. Bet tikriausiai koridoriuje užkliudžiau paveikslą, nes staiga Josefas puolė iš kambario paskui mane. Mergina bandė jį sulaikyti, įsikabino jam į kojas, ir...
Ji sunkiai nurijo gumulą.
– Nežinau. Josefas išsilaisvino. Tada mergina apsimetė, kad brolis jai įpjovė, išsitepė Simo krauju, atsigulė ir apsimetė negyva.
Simona nutilo. Atrodė, kad jai trūksta oro.
– Tęskite, Simona, – paprašė Anja tyliai.
Simona linktelėjo ir pasakojo toliau:
– Josefas apsisuko ir grįžo prie jos, kai pasilenkė virš sesers, ji smeigė jam į šoną peiliu.
– Ar matėte, kas nudūrė Simą Šulmaną?
– Josefas.
– Matėte savo akimis?
– Ne.
Tyla.
– Evelina Ek išgelbėjo man gyvybę, – sušnabždėjo Simona.
– Ar norite ką nors pridurti?
– Ne.
– Tada dėkoju už bendradarbiavimą ir skelbiu apklausą baigtą, – užbaigė policininkė ir ištiesė išpuoselėtą ranką, norėdama išjungti diktofoną.
– Palaukite, – sustabdė Jonas. – O kas skambino?
Simona pažiūrėjo į jį sutrikusi, lyg būtų jį pamiršusi.
– Kas skambino jums į mobilųjį?
Ji papurtė galvą.
– Nežinau. Net nežinau, kur dabar mano telefonas, aš...
– Nieko tokio, – nuramino Jonas. – Rasime.
Anja Larson kiek palaukė, nužvelgė juos klausiančiu žvilgsniu ir išjungė diktofoną.
Simona nesidairydama atsistojo ir lėtai išėjo. Erikas skubiai linktelėjo Jonui ir nusekė paskui ją.
– Palauk, – paprašė jis.
Ji sustojo ir atsisuko.

– Palauk, aš tik noriu...

Erikas nutilo, pažvelgė į atvirą, pažeidžiamą žmonos veidą, šviesias strazdanas, šviesiai žalias akis. Netarę nė žodžio, juodu apsikabino. Abu jautėsi išvargę ir nusiminę.

– Nusiramink, – tarė jis. – Nusiramink.

Erikas pabučiavo jos rusvus, garbanotus plaukus.

– Aš nieko nesuprantu, – sušnabždėjo ji.

– Aš galiu paklausti, ar jie turi kokį kambarį, kad galėtum pailsėti.

Ji lėtai išsilaisvino iš jo glėbio ir papurtė galvą.

– Turiu rasti savo telefoną, – nutarė ji susikaupusi. – Reikia sužinoti, kas skambino, kai Šulmanas atsiliepė.

Iš apklausų kambario išėjo Jonas, švarką persimetęs per petį.

– Ar telefonas čia, policijoje? – paklausė Erikas.

Jonas linktelėjo į Anją Larson, einančią link lifto.

– Anja turėtų žinoti.

Erikas jau norėjo bėgti paskui ją, bet Jonas mostelėjo jam palaukti, išsitraukė savo telefoną ir surinko trumpąjį numerį.

Policininkė sustojo ir pakėlė telefoną prie ausies.

– Aukseli, mums reikia iš tavęs kelių popierių, – šmaikščiai tarė Jonas.

Moteris nepatenkinta atsisuko, ir jie patraukė link jos.

– Kai Anja pradėjo čia dirbti, ji buvo tikra atletė, – pasakė Jonas. – Neįtikėtinai gabi plaukikė, ypač plaštakės stiliumi. Olimpinėse žaidynėse ji užėmė aštuntą vietą...

– Kokio dar popieriaus tau reikia? Tualetinio? – šūktelėjo Anja.

– Nepyk...

– Šneki nesąmones.

– Aš tik gyriau tave.

– Gerai jau, gerai, – šyptelėjo ji.

– Ar turi sąrašą daiktų, kuriuos atidavėme laboratorijai?

– Jis dar nebaigtas. Gausi nusileisti į apačią ir patikrinti.

Visi kartu nuėjo prie liftų. Leidžiantis žemyn, lifto lynas gaudė, o liftas girgždėjo. Anja išlipo antrame aukšte ir užsidarant durims pamojavo jiems.

Budėtojų skyriuje pirmame aukšte sėdėjo aukštas vyras, kuris Erikui priminė vieną giminaitį. Jie spėriai nuėjo koridoriumi, kuriame ant sienų kabojo skelbimų lentos ir gesintuvai po organinio stiklo gaubtais. Laboratorijos skyriuje buvo žymiai šviesiau, dauguma darbuotojų vilkėjo chalatais. Jonas paspaudė ranką labai storam vyrui, kuris prisistatė Eriksonu ir nusivedė juos į kitą patalpą. Ten, ant plieninio stalo, gulėjo daugybė daiktų. Erikas juos atpažino. Dviejuose metaliniuose dubenėliuose gulėjo po virtuvinį peilį su juodomis dėmėmis. Ten buvo ir rankšluostis, durų kilimėlis, kelios poros batų ir Simonos mobiliojo ryšio telefonas plastikiniame maišelyje. Jonas parodė į telefoną:

– Mes norime jį patikrinti. Ar jau galima paimti?

Storulis priėjo prie sąrašo, kuris buvo pakabintas virš daiktų, peržvelgė jį ir neskubėdamas tarė:

– Regis, taip. Taip, telefonas išoriškai jau apžiūrėtas.

Jonas ištraukė jį iš maišelio, nušluostė popieriumi ir padavė Simonai. Ji susikaupusi peržvelgė pokalbių sąrašą, kažką sumurmėjo ir užsidengė ranka burną, kad nesuriktų garsiai.

– Benjaminas... Tai Benjaminas, – išlemeno ji. – Paskutinis skambutis buvo nuo Benjamino.

Erikas ir Jonas pažiūrėjo į ekraną, kuriame kelis kartus blykstelėjo Benjamino vardas, o paskui baterija išsikrovė.

– Ar Šulmanas kalbėjo su Benjaminu? – paklausė Erikas pakeltu tonu.

– Nežinau, – išlemeno ji.

– Bet atsiliepė jis? Aš tik to klausiu.

– Aš buvau duše. Maniau, kad jis atsiliepė prieš...

– Po velnių, juk matosi, ar pokalbis praleistas ar...

– Nepraleistas, – nutraukė ji. – Bet aš nežinau, ar Simas spėjo ką nors išgirsti ar pasakyti, prieš atidarydamas Josefui duris.

– Aš nepykstu, – tarė Erikas tvardydamasis, – bet reikia sužinoti, ar Benjaminas ką nors pasakė.

Simona pasisuko į Joną.

– Ar šiuo metu nėra taip, kad išsaugomi visi pokalbiai mobiliaisiais telefonais?

– Gali užtrukti ne vieną savaitę, kol gautume tą įrašą.

– Bet...

Erikas palietė Simonos ranką ir tarė:

– Reikia pakalbėti su Šulmanu.

– Juk tai neįmanoma, jam koma, – pasakė ji piktai. – Juk sakiau, kad jam koma.

– Eime su manimi, – liepė Erikas Simonai ir išėjo iš laboratorijos.

47

Šeštadienio popietė, gruodžio devynioliktoji

Simona sėdėjo šalia Eriko, kartais žvilgteldavo į jį ir vėl nukreipdavo žvilgsnį pro automobilio langą. Kelio viduriu bėgo purvino sniego drūžė. Jie važiavo ilgoje blyksinčių automobilių virtinėje. Pakelėje vis žybtelėdavo gatvės žibintai. Simona nepriekaištavo, kad ant galinės sėdynės ir jai po kojomis buvo pilna šiukšlių: tuščių vandens buteliukų, gaiviųjų gėrimų skardinių, picos dėžė, laikraščių, vienkartinių puodelių, servetėlių, tuščių pakelių nuo traškučių ir saldainių popieriukų.

Erikas važiavo link Danderydo ligoninės, kurioje buvo paguldytas Simas Šulmanas, ištiktas komos. Jis tiksliai žinojo, ką darys, atvykęs į vietą. Erikas dirstelėjo į žmoną. Ji atrodė sulysusi, burnos kampučiai nukarę, ji buvo liūdna ir sunerimusi. O pats jautėsi neįtikėtinai susikaupęs. Paskutinių dienų įvykiai dabar tapo visiškai aiškūs. Jam atrodė, kad supranta aplinkybes, kodėl taip nutiko jam ir jo šeimai. Artėdamas prie „Vėžio“ restorano, jis ėmė Simonai aiškinti padėtį:

– Kai supratome, kad Josefas negalėjo pagrobti Benjamino, Jonas liepė man perkratyti atmintį, – prabilo jis netikėtai. – Aš apmąsčiau praeitį, bandydamas prisiminti, ar kas nors norėtų man keršyti.

– Ką nors prisiminei?

Akies kampeliu Erikas pastebėjo, kad Simona atsisuko į jį, pasirengusi klausytis.

– Prisiminiau hipnozės terapijos grupę, kurią apleidau... Tai įvyko tik prieš dešimt metų, bet aš niekada jų neprisimindavau, viską buvau nubraukęs. Bet dabar, kai pradėjau galvoti, pasijutau taip, lyg grupė niekada nebuvo dingusi, tik stovėjo nuošalėje ir laukė savo valandos.

Simona linktelėjo. Jis pasakojo toliau, bandydamas paaiškinti savo teorijas apie hipnozę, įtampą tarp grupės narių, kaip jam tekdavę balansuoti ir kaip jis praradęs pasitikėjimą.

– Kai mane ištiko nesėkmė, aš prisiekiau, kad daugiau niekada neužsiimsiu hipnoze.

– Taip.

– Bet aš sulaužiau pažadą, nes Jonas mane įtikino, kad tai vienintelis būdas išgelbėti Eveliną Ek.

– Manai, kad mums visa tai nutiko todėl, kad tu užhipnotizavai Josefą Eką?

– Nežinau...

Erikas nutilo, o paskui pasakė, kad tai galėjo pažadinti aprimusią neapykantą, kurią iki tol galbūt stabdė tik jo pažadas daugiau niekada nehipnotizuoti.

– Prisimeni Evą Blau? Jai vis pasikartodavo psichozės priepuoliai. Juk ji grasino sugriausianti man gyvenimą.

– Taip ir nesupratau kodėl, – prisipažino Simona.

– Ji kažko bijojo. Maniau, kad tai paranoja, bet dabar esu beveik įsitikinęs, kad jai grasino Lidija.

– Net ir paranoja sergantys žmonės gali būti persekiojami iš tikrųjų.

Erikas pasuko į didelę Danderydo ligoninės teritoriją. Į langus purškė lietus.

– Galbūt Lidija net supjaustė jai veidą, – garsiai svarstė Erikas.

Simona krūptelėjo.

– Ar jos veidas buvo supjaustytas?

– Maniau, kad ji susižalojo pati, juk taip būna, – pasakė Erikas. – Maniau, kad iš nevilties ji pati nusipjovė nosies galiuką, norėdama pajusti bet kokį kitą jausmą, kad tik atsikratytų vidinio skausmo...

– Pala, pala, – nutraukė Simona susijaudinusi. – Ar jos nosis buvo nupjauta?

– Nosies galiukas.

– Mudu su tėvu radome berniuką su nupjautu nosies galiuku. Ar tėtis nesakė? Kažkas tam vaikui grasino, išgąsdino jį ir nubaudė už tai, kad jis skriaudė Benjaminą.

– Tai Lidijos darbas.

– Ar ji pagrobė Benjaminą?

– Taip.

– Ko ji siekia?

Eriko žvilgsnis buvo rimtas.

– Tu jau daug ką žinai. Per hipnozę Lidija prisipažino, kad savo sūnų Kasperą laikė uždariusi narve rūsyje ir vertė valgyti sugedusį maistą.

– Kasperas?

– Kai jūs papasakojote, ką sužinojote iš Aidos, kad kažkokia moteris Benjaminą vadino Kasperu, aš iškart supratau, jog tai Lidija. Nuvažiavau prie jos namo Rutebru ir įsilaužiau į vidų, bet jis buvo apleistas.

Erikas greitai važiavo pro pastatytus automobilius, bet niekur neradęs vietos vėl išsuko iš aikštelės ir nuvažiavo prie pagrindinio įėjimo.

– Rūsyje būta gaisro, bet jis užgeso savaime, – tęsė Erikas. – Spėju, kad kažkas sukėlė gaisrą, bet išliko didelio narvo dalys.

– Bet juk tuomet narvo nebuvo, juk jie įrodė, kad Lidija nėra turėjusi vaikų.

– Jonas išsikvietė kinologę su šunimi, kuris sode rado vaiko griaučius.

– O Dieve, – sušnabždėjo Simona.

– Taigi.

– Juk tai...

– Spėju, kad supratusi, jog paslaptis atskleista, ji nužudė vaiką.

– Tai visa, ką tu sakei, buvo tiesa, – sušnabždėjo Simona.

– Atrodo, kad taip.

– Ar ji nori nužudyti Benjaminą?

– Nežinau... Turbūt ji mano, kad aš dėl visko kaltas. Jei nebūčiau jos užhipnotizavęs, ji būtų galėjusi ir toliau laikyti tą vaiką.

Erikas nutilo ir prisiminė Benjamino balsą, kai paskutinį kartą kalbėjo su juo telefonu. Sūnus stengėsi nuslėpti baimę, minėjo pilaitę. Greičiausiai jis kalbėjo apie Lidijos pilaitę, kur ji užaugo, patyrė smurtą ir pati kažką skriaudė. Jeigu ji nusivežė Benjaminą ne į pilaitę, tada vienas Dievas težino, kur ji galėjo pasislėpti.

Erikas pastatė automobilį prie pagrindinio įėjimo į ligoninę ir išlipęs negaišo laiko nei užrakinti, nei stovėjimo mokesčiui sumokėti. Jie sparčiai praėjo niūrų, apsnigtą fontaną, kelis rūkančius pacientus su chalatais, įbėgo į

vidų ir liftu pakilo į skyrių, kuriame gulėjo Šulmanas.

Palatoje dvelkė salsvas gėlių kvapas. Ant palangės stovėjo vazos su didelėmis, kvepiančiomis puokštėmis. Ant stalo gulėjo atvirukai ir laiškai, atsiųsti prislėgtų draugų ir kolegų.

Erikas pažvelgė į vyrą lovoje, jo įdubusius skruostus, nosį, vokus. Pilvas kilnojosi per daug ritmingai, atkartodamas respiratoriaus ritmą. Simas tik vegetavo, jo gyvybę palaikė aparatai, be kurių jis neišgyventų. Per pjūvį kakle į trachėją buvo įvestas deguonies vamzdelis. Vyras buvo maitinamas per zondą, įvestą per pilvą tiesiai į skrandį.

– Simona, turėsi pakalbėti su Simu, kai jis pabus ir...

– Erikai, tu jo nepažadinsi, jam koma, – nutraukė ji šaižiu balsu. – Jo smegenys pažeistos dėl nukraujavimo. Jis niekada nepabus, jis niekada nekalbės.

Ji nusibraukė ištryškusias ašaras.

– Mes turime sužinoti, ką pasakė Benjaminas...

– Liaukis, – sušuko ji ir prapliupo verkti.

Palatos duris pravėrė seselė, bet pamačiusi, kad Erikas laiko apkabinęs Simoną, vėl uždarė.

– Aš suleisiu jam zolpidemo, – sušnabždėjo Erikas jai į ausį. – Tai stiprūs migdomieji, kurie gali prikelti žmones iš komos.

Simona papurtė galvą.

– Apie ką tu kalbi?

– Jie veikia labai trumpai.

– Aš tavimi netikiu.

– Migdomieji sulėtina per daug aktyvius procesus jo smegenyse, dėl kurių ištinka koma.

– Nori pasakyti, kad jis atsibus?

– Jis niekada nepasveiks, jo smegenys stipriai pažeistos. Bet dėl šių vaistų jis galbūt pabus kelioms sekundėms.

– Ką man tada daryti?

– Kartais pacientai, gavę šio vaisto, gali ištarti kelis žodžius, kartais gali tik žiūrėti.

– Tai nelegalu, ar ne?

– Aš neketinu prašyti leidimo. Tiesiog suleisiu vaistų, o kai jis pabus, turi su juo pakalbėti.

– Paskubėk.

Erikas išskubėjo atsinešti reikalingų priemonių. Simona atsistojo prie lovos, paėmė Simo ranką ir pažvelgė į jo veidą. Jis buvo ramus. Atsipalaidavus jo bruožai neatrodė tokie ryškūs ir stambūs. Lūpos, kurios anksčiau atrodė tokios juslingos, kuriose nuolat matydavosi ironiška šypsena, dabar nerodė jokių emocijų. Išsilygino net susimąstymo raukšlė tarp antakių. Simona paglostė jam kaktą ir pagalvojo, kad ir toliau demonstruos jo kūrinius, nes tikras menininkas nemiršta niekada.

Grįžo Erikas. Be žodžių priėjo prie lovos, atsistojo nugara į duris ir atsmaukė Šulmano pižamos rankovę.

– Ar tu pasiruošusi?

– Taip, aš pasiruošusi.

Erikas ištraukė švirkštą, įbedė jį į intraveninį kateterį ir lėtai sušvirkštė gelsvą skystį, kuris pamažu susimaišė su skaidriu fiziologiniu tirpalu ir ėmė leistis link adatos Simo rankoje, o per ją pateko į kraujo apytaką. Erikas

įsikišo švirkštą į kišenę, atsisagstė švarką ir nuėmęs nuo Šulmano krūtinės elektrodus prisitvirtino sau, paskui nuėmė nuo jo smiliaus gnybtuką ir užsimovė ant savojo. Tada ėmė stebėti Šulmano veidą.

Nesimatė visiškai jokių pokyčių. Šulmano pilvas kilnojosi ritmingai ir mechaniškai.

Erikui išdžiūvo burna, ėmė krėsti šiurpas.

– Gal einam? – pasiūlė Simona.

– Palauk, – sušnabždėjo Erikas.

Tyloje girdėjosi tiksintis rankinis laikrodis. Ant grindų sučežėjo žiedlapis, iškritęs iš vieno gėlės žiedo vazoje ant lango. Į langą subarbeno keli lietaus lašai. Kažkur tolimoje palatoje pasigirdo moters juokas.

Šulmano kūne pasigirdo keistas švokštimas, lyg per vos pravirą langą skverbtųsi vėjas.

Simona pajuto, kad suprakaitavo pažastys. Situacija kėlė jai baimę, pasijuto tarsi užrakinta. Iš tikrųjų norėjo bėgti iš šios palatos, bet negalėjo atplėšti žvilgsnio nuo Šulmano kaklo. Galbūt tik pasivaideno, bet staiga jai pasirodė, kad jo miego arterija ėmė pulsuoti greičiau. Erikas giliai įkvėpė ir palinko virš Šulmano. Simona pastebėjo, kad jis jaudinasi, prikando lūpą ir vėl pažvelgė į laikrodį. Daugiau jokių pokyčių.

Respiratorius šniokštė. Kažkas praėjo koridoriumi. Pracypčiojo stumiamas vežimėlis, o paskui vėl įsivyravo tyla. Šviesa sklido tik nuo ritmiškai ūžiančio aparato.

Staiga kažkas tyliai sušiureno. Iš pradžių Simona nesuprato, iš kur tas garsas. Erikas žengtelėjo porą žingsnių į šoną. Vėl sušiureno. Tada Simona suprato, kad tas garsas sklinda nuo Šulmano. Priėjusi arčiau pamatė, kad jis judina pirštą, braukdamas per paklodę. Simonos širdis ėmė plakti greičiau. Jau žadėjo įspėti Eriką, bet Šulmanas atsimerkė ir įsistebeilijo į ją keistu žvilgsniu. Burna išsikreipė iš baimės. Liežuvis vangiai sujudėjo ir per smakrą nubėgo seilės.

– Čia aš, Simai. Čia aš, – pratarė ji ir paėmė jo ranką. – Noriu paklausti tavęs kelių labai svarbių dalykų.

Šulmano pirštai virpėjo. Ji suvokė, kad Simas ją mato, bet staiga jo akys užsivertė, burna persikreipė, o smilkiniuose iššoko kraujagyslės.

– Tu atsiliepei, kai man skambino Benjaminas. Ar prisimeni?

Erikas laikė prispaudęs elektrodus prie savo krūtinės ir ekrane stebėjo, kaip greitėja jo paties pulsas. Šulmano pėdos sukrutėjo.

– Simai, ar girdi mane? Čia aš, Simona. Ar girdi mane, Simai?

Akys vėl grįžo į normalią padėtį, bet iškart nukrypo į šoną.

Koridoriuje pasigirdo skubrūs žingsniai ir moters šūksnis.

– Tu atsiliepei mano telefonu.

Simas vos linktelėjo.

– Skambino mano sūnus, Benjaminas...

Jo pėdos vėl ėmė tirtėti, akys užsivertė, liežuvis išdribo iš burnos.

– Ką Benjaminas sakė?

Šulmanas nurijo seiles, lėtai pačepsėjo ir užsimerkė.

– Simai? Ką jis sakė?

Simas papurtė galvą.

– Ar jis nieko nesakė?

– Ne... – sušvokštė Šulmanas.

– Ką?

– Ne Benja... – ištarė jis vos girdimai.

– Ar jis nieko nesakė?

– Ne jis, – tarė Šulmanas plonai ir baikščiai.

– Ką?

– Usi?

– Ką pasakei?

– Skambino Jusis...

Šulmano lūpos sudrebėjo.

– Kur jis buvo? – paklausė Erikas. – Paklausk, kur jis buvo.

– Kur jis buvo? Ar žinai?

– Namuose.

– Ar Benjaminas irgi ten?

Šulmano galva nusviro, burna nukaro, o smakras susiraukšlėjo. Simona išsigandusi pažvelgė į Eriką, nežinodama, ką daryti.

– Ar Lidija ten? – pasufleravo Erikas.

Šulmanas atsimerkė, bet akys nukrypo į šoną.

– Ar Lidija ten? – paklausė Simona.

Simas linktelėjo.

– Ar Jusis sakė...

Šulmanas suinkštė, ir Simona nutilo. Ji švelniai paglostė jam skruostą, Simas atsimerkė ir pažiūrėjo jai tiesiai į akis.

– Kas atsitiko? – paklausė jis visiškai aiškiai ir vėl nugrimzdo į komą.

48

Šeštadienio popietė, gruodžio devynioliktoji

Anja įėjo į Jono Linos kabinetą ir be žodžių padavė jam aplanką ir puodelį su karštu vynu. Jonas pažiūrėjo į apskritą, rausvą kolegės veidą. Šįkart ji nesišypsojo.

– Jie nustatė tapatybę, – pranešė ji ir bakstelėjo į aplanką.

– Ačiū.

Jonas pažiūrėjo į rudą, kartoninį aplanką. Jis neapkentė dviejų dalykų: pirma, kai tekdavo nutraukti bylą neatpažinus kūno, neišaiškinus išprievartavimo, apiplėšimo, smurto atvejų ir žmogžudysčių. Antras bjaurus dalykas, nors ir kitoks, – kada išaiškėja anksčiau nutrauktos bylos ir senos paslaptys, bet dažniausiai ne taip, kaip tikėjaisi.

Jonas Lina atvertė aplanką ir ėmė skaityti. Lidijos Evers sode buvo rastas berniuko kūnas. Vaikas buvo nužudytas penkerių metų. Manoma, kad mirties priežastis – skilusi kaukolė, į pakaušį trenkus buku daiktu. Ant skeleto taip pat buvo rasta sugijusių ir pusiau sugijusių žaizdų, kurios rodo, kad vaikas buvo mušamas nuolatos ir žiauriai. Prie plakimo ekspertas buvo padėjęs klaustuką. Berniukas buvo mušamas taip žiauriai, kad buvo lūžę ir skilę kaulai. Akivaizdu, kad sunkiu daiktu labiausiai buvo daužoma per rankas ir nugarą. Be to, sprendžiant iš skeleto išsivystymo, vaikui teko badauti.

Jonas pažvelgė į langą. Su tokiais dalykais susitaikyti neįmanoma. Buvo prisiekęs pats sau, kad tą dieną, kai jis prie to pripras, iškart atsistatydins iš komisaro posto. Jis perbraukė ranka savo vešlius plaukus, nurijo gumulą, įstrigusį gerklėje, ir ėmė skaityti toliau.

Taigi vaiko tapatybė nustatyta – Johanas Samuelsonas, dingęs prieš trylika metų. Anot mamos, Isabelos Samuelson, ji su sūnumi buvo sode, kai namuose suskambo telefonas. Ji nuėjo atsiliepti, bet berniuko nepasiėmė. Vaikas dingo per tas dvidešimt–trisdešimt sekundžių, kol ji pakėlė ragelį, atsiliepė ir vėl padėjo, nes niekas nekalbėjo.

Johanas dingo, kai jam buvo dveji.

Nužudytas penkerių.

Jo kūnas išgulėjo Lidijos Evers sode dešimt metų.

Staiga vyno kvapas sukėlė Jonui šleikštulį. Jis atsistojo, pravėrė langą ir žvilgtelėjo į vidinį policijos kiemą, medžių šakas ir šlapią, žvilgantį asfaltą.

„Vaikas pas Lidiją išgyveno trejus metus, – pagalvojo jis. – Slepiamas trejus metus. Treji metai mušimo, bado ir baimės.“

– Jonai, ar tau viskas gerai? – paklausė Anja, dirstelėjusi į vidų.

– Važiuoju pranešti tėvams.

– Tai gali padaryti Niklasonas.

– Ne.
– De Geeras?
– Čia mano tyrimas. Važiuoju pats...
– Suprantu.
– Ar gali per tą laiką patikrinti kelis adresus?
– Žinoma, mielasis, galiu.
– Kalbama apie Lidiją Evers. Noriu žinoti, kur ji buvo pastaruosius trylika metų.
– Lidija Evers?
Jonas jautėsi labai prislėgtas. Užsidėjo kailinę kepurę, užsimetė striukę ir išvyko pranešti šeimai, kad jų sūnus, deja, buvo rastas.
Važiuojant pro vartus, paskambino Anja.
– Kokia tu greita, – pagyrė jis, stengdamasis atrodyti linksmas, tačiau nesėkmingai.
– Brangusis, toks mano darbas, – sučiulbėjo Anja.
Jonas girdėjo, kaip ji įkvėpė. Nuo apsnigto lauko pakilo būrys juodų paukščių. Dirstelėjus tik akies kampučiu, jie atrodė panašūs į juodus taškus. Prisiminęs dvi Johano nuotraukas iš aplanko, Jonas norėjo garsiai nusikeikti. Vienoje nuotraukoje jis – klegantis pasišiaušęs berniukas policininko kostiumu. O kitoje – tvarkingai sunumeruoti kaulų gabaliukai, sudėti ant metalinio stalo.
– Gryna velniava, – sumurmėjo pats sau.
– Na, na!
– Atleisk, Anja. Čia kitas vairuotojas...
– Gerai, gerai. Bet man keiksmažodžiai nepatinka.
– Žinau, – atsiduso jis. Neturėjo jėgų atsikirsti.
Atrodo, kad Anja pagaliau suprato, jog jis nenusiteikęs juokauti, tad tiesiog pranešė, ką išsiaiškino:
– Johano Samuelsono kūno likučiai buvo rasti Lidijos Evers tėvų sode. Ji užaugo tame name. Tai vienintelis žinomas oficialus jos adresas.
– Ar ji turi šeimą? Tėvus? Brolių ir seserų?
– Palauk, tuoj perskaitysiu. Regis, kad neturi... Apie tėvą jokių žinių, motina mirusi. Atrodo, kad ji nelabai ilgai rūpinosi Lidija.
– Broliai ir seserys?
– Nė vieno, – pasakė Anja, pavarčiusi lapus. – Pala, beje, ji turėjo jaunesnį brolį, bet jis mirė mažas.
– Tada Lidija buvo... ?
– Dešimties.
– Ar ji visada gyveno tame name?
– Ne, aš to nesakiau. Ji kelis kartus gyveno ir kitoje vietoje...
– Kur? – paklausė jis kantriai.
– Ulerokeryje, Ulerokeryje, Ulerokeryje.
– Psichiatrinėje ligoninėje?
– Tai vadinama psichiatrijos klinika.
Tą akimirką Jonas pasuko į nedidelę gatvelę Saltšiobadene, kur tebegyveno Johano tėvai, ir iškart pamatė

raudoną aštuonioliktо amžiaus namą dvišlaičiu stogu. Sode stovėjo apgriuvęs žaidimų namelis, o sklypo gale matėsi tamsus vanduo.

Jonas perbraukė veidą rankomis ir išlipo iš automobilio. Kaip jis nekentė tokių akimirkų. Abipus žvyru išberto tako gulėjo gražiai sudėlioti akmenys. Jis priėjo prie durų, paskambino, palaukė, vėl paskambino. Galiausiai kažkas viduje šūktelėjo:

– Aš atidarysiu.

Spyna trakštelėjo, duris atvėrė paauglė mergaitė. Jos akys apibrėžtos juodai, o plaukai nudažyti alyvine spalva.

– Sveiki, – pasisveikino ji ir įsistebeilijo į Joną.

– Mano vardas Jonas Lina. Aš iš Švedijos kriminalinės policijos. Ar tavo tėvai namuose?

Mergaitė linktelėjo ir nusisuko pašaukti tėvų, bet prieškambaryje jau stovėjo vidutinio amžiaus moteris ir žiūrėjo į Joną.

– Amanda, – tarė ji sunerimusi. – Paklausk jo... paklausk, ko jam reikia.

Jonas papurtė galvą.

– Turiu kai ką pranešti, bet nenorėčiau apie tai kalbėti prieangyje. Ar galiu užeiti?

– Taip, – sušnabždėjo moteris.

Jonas įžengė vidun ir uždarė duris. Mergaitės palūpis ėmė drebėti. Paskui Jonas pažvelgė į moterį. Ji išbalo kaip popierius ir prispaudė rankas prie krūtinės. Jonas įkvėpė ir tyliai pasakė:

– Man labai, labai gaila. Mes radome Johano kūną.

Motina prispaudė kumštį prie burnos ir suaimanavo. Ji atsirėmė į sieną, bet paslydo ir susmuko ant grindų.

– Tėti! – suriko Amanda. – Tėti!

Žemyn laiptais atbėgo vyras. Pamatęs ant grindų sėdinčią ir verkiančią žmoną, jis sulėtino žingsnį. Jo veidas išblyško. Vyras pažvelgė į žmoną, dukrą, galiausiai į Joną Liną.

– Jūs dėl Johano, – ištarė tik tiek.

– Radome kūną, – patvirtino prislėgtas Jonas.

Jie susėdo svetainėje. Mergaitė laikė apkabinusi mamą, kuri pasikūkčiodama verkė. Tėvas vis dar atrodė keistai ramus. Komisaras buvo susidūręs su tokiu reiškiniu ir anksčiau. Vyrai, o kartais ir moterys, – nors joms taip būna retai, – regis, nelabai reaguoja į žinią, toliau kalba ir klausinėja, teiraujasi smulkmenų, tačiau jų balsas skamba kitaip, o žvilgsnis būna tuščias.

Jonas žino, kad tai ne abejingumas. Tai kova. Tai beviltiškas bandymas atidėti akimirką, kada užplūs skausmas.

– Kaip jį radote? – sušnabždėjo moteris tarp kūkčiojimų. – Kur radote?

– Mes ieškojome kito vaiko pas asmenį, įtariamą pagrobimu. Mūsų šuo užuodė ir parodė vietą. Anot teismo medicinos ekspertų, Johanas mirė prieš dešimt metų.

Joakimas Samuelsonas pažvelgė į Joną.

– Dešimt metų? – tarė jis ir papurtė galvą. – Bet juk Johanas dingo prieš trylika metų, – sušnabždėjo jis.

Jonas linktelėjo. Jautėsi visiškai išsekęs.

– Turime pagrindo manyti, kad pagrobėjas laikė jūsų vaiką uždarytą trejus metus...

Komisaras nuleido akis, pasistengė susitvardyti ir vėl pažvelgė į šeimą.

– Johanas buvo uždarytas trejus metus. Kol pagrobėjas neatėmė jam gyvybės. Jis mirė penkerių.

Tėvo veidas persikreipė. Jo geležine valia išlaikoma ramybė pažiro kaip dužęs stiklas. Buvo be galo sunku matyti jo kančią. Vyras spoksojo į Joną, jo veidas persikreipė dar labiau, skruostais pasipylė ašaros ir riedėjo į atvirą burną. Jis verkė balsu, pasikūkčiodamas.

Komisaras apsidairė po kambarį, nužvelgė įrėmintas nuotraukas ant sienų. Viena buvo tokia pat kaip aplanke – dvimetis Johanas policininko uniforma. Kitoje – dukra konfirmacijos dieną. Trečioje – besijuokiantys tėvai, laikantys naujagimį. Jonas nurijo gumulą gerklėje ir laukė. Kaip jis nekenčia tokių užduočių. O šita dar nesibaigė.

– Turiu paklausti vieno dalyko, – pradėjo jis ir minutei nutilo, kad šeima kiek aprimtų ir suprastų jo klausimą. – Turiu paklausti, ar kada nors esate girdėję apie moterį, vardu Lidija Evers?

Motina sutrikusi papurtė galvą. Tėvas keliskart sumirksėjo, o paskui greit atsakė:

– Ne, niekada.

Amanda sušnibždėjo:

– Ar ji... ar tai ji pagrobė mano vyresnį brolį?

Jonas pažvelgė į ją rimtu žvilgsniu.

– Spėjame, kad taip.

Kai jis pakilo, delnai buvo šlapi nuo prakaito, jis visas buvo išpiltas prakaito.

– Užjaučiu. Tikrai labai, labai užjaučiu.

Jonas padėjo ant stalo savo vizitinę kortelę ir kuratoriaus bei paramos grupės telefono numerį.

– Paskambinkite man, jei kils kokių minčių, arba jei norėsite tiesiog pasikalbėti.

Komisaras apsisuko eiti, bet tą akimirką tėvas atsistojo ir tarė:

– Palaukite... turiu žinoti. Ar jūs sugavote ją? Ar sugavote?

Jonas sukando dantis, atsisuko į jį ir skėstelėjo rankomis:

– Ne, dar nesugavome. Bet sekame jos pėdsakais. Greitai surasime. Aš žinau, kad greitai ją surasime.

Grįžęs į automobilį, Jonas paskambino Anjai. Ji atsiliepė iškart:

– Ar viskas gerai?

– Gerai nebūna niekada, – atsakė Jonas niūriai.

Anja minutėlei nutilo.

– Ko nors norėjai? – paklausė ji.

– Taip.

– Juk šiandien šeštadienis.

– Vyras meluoja. Jis pažįsta Lidiją. Sakė, kad nėra apie ją girdėjęs, bet tai netiesa.

– Iš kur žinai, kad jis meluoja?

– Iš jo akių, kai išgirdo mano klausimą. Aš tą žinau.

– Aš tavim tikiu. Tu visada teisus. Ar ne?

– Taip.

– O jei tavim nepatiki, paskui tenka gailėtis, nes tu ateini ir pareiški: „O ką aš sakiau.“

Jonas šyptelėjo.

– Tu jau spėjai mane perprasti.

– Ar norėjai pasakyti ką nors daugiau be to, kad tu teisus?

– Taip. Važiuoju į Ulerokerį.
– Dabar? Juk šįvakar kalėdinis personalo vakarėlis.
– Šįvakar?
– Jonai, juk tai personalo vakarėlis Skansene. Tik nesakyk, kad pamiršai, – priminė Anja priekaištaudama.
– Ar dalyvauti būtina?
– Būtina, – tarė Anja valdingai. – Tu sėdėsi šalia manęs, ar ne?
– Jei tik išgėrusi kelias taureles neimsi priekabiauti.
– Nenumirsi.
– Angele, būk gerutė, paskambink į Ulerokerį ir pasirūpink, kad ten manęs lauktų kas nors, su kuo galėčiau pakalbėti apie Lidiją. Paskui galėsi daryti su manimi ką tik panorėsi.
– Dievulėliau, aš jau skambinu, jau skambinu, – džiugiai sušuko Anja ir padėjo ragelį.

49

Šeštadienio popietė, gruodžio devynioliktoji

Kai Jonas Lina, įjungęs penktą pavarą, lėkė šlapdribos nutaškytu greitkeliu link Upsalos, įtampa ir jaudulys buvo beveik praėję. Ulerokerio psichiatrinė ligoninė vis dar veikė, nepaisant didelio taupymo vajaus praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje, kada buvo vykdoma vadinamoji psichiatrijos reforma, kurios iniciatoriai įsivaizdavo, kad daugybė psichikos ligomis sergančių žmonių, visą gyvenimą praleidusių ligoninėse, staiga sugebės išgyventi savarankiškai. Jie buvo apgyvendinti butuose, iš kurių greitai buvo išmesti, nes niekada gyvenime nebuvo mokėję mokesčių, naudojęsi virykle ar rakinę duris. Psichiatrijos institucijose uždarytų žmonių sumažėjo, bet proporcingai padaugėjo benamių. Tada po naujųjų liberalų pergalės rinkimuose šalį ištiko didžioji finansinė krizė, ir atsakingos institucijos neturėjo lėšų sugaudyti visus tuos žmones. Šiandien Švedijoje vis dar veikia tik pora psichiatrijos gydymo ir globos institucijų, ir Ulerokeris yra viena iš jų.

Anja kaip visada viską puikiai suorganizavo. Įžengęs į vidų, iš registratūroje stovinčios merginos žvilgsnio komisaras suprato, kad jo jau laukiama.

Ji iškart pasiteiravo:

– Jonas Lina?

Jis linktelėjo ir parodė pareigūno pažymėjimą.

– Daktaras Langfeltas laukia jūsų. Antras aukštas, pirmas kabinetas dešinėje.

Jonas padėkojo ir ėmė lipti plačiais akmeniniais laiptais. Kažkur girdėjosi duslus bilsnojimas ir šūksniai. Iš kažkur sklido cigarečių dūmų kvapas, kažkur buvo įjungtas televizorius. Ant langų grotos. Prie ligoninės buvo į kapines panašus parkas su pajuodusiais, nulytais krūmais ir drėgmės pažeistomis atramomis vijokliniams augalams. Jonui jis paliko niūrų įspūdį. Komisaras pagalvojo, kad tokioje vietoje nepasveiksi, čia žmonės tiesiog laikomi uždaryti. Užlipęs į antrą aukštą apsidairė. Kairėje pusėje, už stiklinių durų, matėsi ilgas, siauras koridorius. Atrodo, kad kažkur jau yra tokį matęs. Paskui suvokė, kad jis labai panašus į Kronobergo areštinės koridorių: eilė užrakintų durų, kabantys pakeliami skląsčiai, spynos. Pro vienas duris išėjo pagyvenusi moteris ilga suknele. Ji įsistebeilijo į Joną. Tas linktelėjo jai ir atidarė duris į kitą koridorių. Jame sklido aštrus dezinfekcijos priemonių kvapas, primenantis chloriną.

Daktaras Langfeltas jau laukė tarpduryje.

– Policija? – paklausė jis retoriškai ir ištiesė plačią, putnią ranką. Jonas nustebo, kad jo rankos paspaudimas buvo labai minkštas, gal pats minkščiausias, kokį teko pajusti.

Gydytojas nežymiai kilstelėjo ranką, kviesdamas užeiti, ir be jokios išraiškos veide tarė:

– Prašau į mano kabinetą.

Kabinetas nustebino savo dydžiu. Palei sienas stovėjo didelės lentynos, pridėtos knygų vienodais viršeliais. Čia nebuvo jokių papuošimų, paveikslų ar nuotraukų. Tik ant durų kabojo vaikiškas piešinys – mėlyna ir žalia

kreidele nupieštas žmogeliukas, kokius piešia trimečiai: veidas su akimis, nosimi ir burna, o tiesiai po juo nubrėžtos kojos ir kojos. Galima sakyti, kad tokie žmogeliukai neturi kūno, galva ir yra jų kūnas.

Daktaras Langfeltas priėjo prie savo rašomojo stalo, kuris beveik visas buvo apkrautas dokumentų šūsnimis. Jis nukėlė nuo lankytojų kėdės seno modelio telefoną ir vėl ranka padarė nežymų judesį, kurį Jonas suprato kaip kvietimą sėstis.

Daktaras mąsliai pažiūrėjo į komisarą. Jo sudribęs ir raukšlėtas veidas atrodė tarsi negyvas, lyg būtų suparalyžiuotas.

– Ačiū, kad skiriate man laiko. Juk šiandien šeštadienis...

– Žinau, ko norite paklausti, – nutraukė gydytojas komisarą. – Norite informacijos apie mano pacientę Lidiją Evers.

Jonas žiojosi kažką sakyti, bet gydytojas mostu jį sustabdė.

– Tikiuosi, kad žinote, jog mes negalime kalbėti apie paciento ligą, be to...

– Įstatymus aš išmanau, – nutraukė Jonas. – Jei įvykdytas nusikaltimas, už kurį galima skirti daugiau kaip dvejų metų kalėjimo bausmę, tada...

– Taip, taip, taip.

Gydytojas nevengė žiūrėti Jonui į akis, tiesiog jo žvilgsnis pasirodė abejingas.

– Žinoma, galėčiau iškviesti jus apklausai, – pasakė Jonas taikiai. – Prokuroras kaip tik ruošia leidimą areštuoti Lidiją Evers. Savaime suprantama, tada pareikalausime ir paciento ligos istorijos.

Langfeltas surėmė delnus ir pabaksnojo pirštus, apsilaižė lūpas.

– Tiesiog... Aš tik... Tiesiog aš noriu garantijos.

– Garantijos?

Langfeltas linktelėjo.

– Nenoriu, kad būtų minima mano pavardė.

Jonas pažvelgė gydytojui į akis ir iškart suprato, kad jis nėra abejingas, o tik stengiasi paslėpti baimę.

– To aš negaliu pažadėti, – nukirto jis.

– O jei labai paprašysiu?

– Aš nepalenkiamas.

Gydytojas atsirėmė į kėdės atlošą. Jo lūpų kampučiai vos trūkčiojo, – tai buvo vienintelis požymis, kad jis jaudinasi, ir apskritai vienintelis gyvybingesnis judesys.

– Ką norite sužinoti?

Jonas palinko į priekį ir tarė:

– Viską, aš noriu žinoti viską.

Jonas išėjo iš kabineto po valandos. Dirstelėjo į priešingoje pusėje esantį koridorių, bet moters ilga suknele nesimatė. Skubiai leisdamasis laiptais pamatė, kad lauke jau visai sutemo, parko ir medinių atramų visai nesimatė. Registratūros darbuotoja turbūt jau buvo išėjusi namo. Lauko durys buvo užrakintos. Pastate vyravo visiška tyla, nors Jonas žinojo, kad čia yra šimtai pacientų.

Drebėdamas iš šalčio jis įsėdo į automobilį ir išsuko iš didelės stovėjimo aikštelės.

Jį trikdė vienas dalykas. Kažkas praslydo pro jo dėmesį. Komisaras bandė prisiminti akimirką, kada jam ėmė

atrodyti keista.

Gydytojas paėmė aplanką, vieną iš visiškai vienodų, kurių buvo prikrautos lentynos, spragtelėjo į jį ir tarė: „Štai ji.“

Nuotraukoje Lidija buvo gana graži – chna dažyti plaukai iki juosmens ir keistas, lyg ir linksmas žvilgsnis, bet jame galėjai pastebėti ir prašymą, ir įtūžį tuo pat metu.

Pirmą kartą ligoninėje Lidija atsidūrė dešimties metų. Priežastis – ji nužudė savo jaunesnį brolį Kasperą. Vieną sekmadienį ji suknežino jam galvą medine lazda. Gydytojui mergaitė paaiškino, kad mama vertė ją auklėti brolį. Lidija turėdavo rūpintis broliu, kai mama dirbdavo arba miegodavo, ji turėdavo jį auklėti ir bausti.

Lidija atsidūrė ligoninėje, o motina – kalėjime už smurtą prieš vaikus. Kasperui buvo treji metukai.

– Lidija neteko šeimos, – sušnabždėjo Jonas ir įjungė langų valytuvus, kai pravažiuojantis autobusas visiškai aptaškė langus.

Daktaras Langfeltas gydė Lidiją tik stipriais, baimę slopinančiais psichotropiniais vaistais, bet netaikė jokios terapijos. Jis manė, kad mergaitė taip pasielgė verčiama motinos. Gydytojas rekomendavo apgyvendinti ją pataisos namuose jauniems nusikaltėliams. Kai jai sukako aštuoniolika, Lidija iš registro dingo. Ji grįžo į savo namus ir gyveno kartu su vaikinu, su kuriuo susipažino jaunimo namuose. Po penkerių metų ji vėl pateko į registrą, kai buvo paguldyta į uždaro tipo psichiatrinę ligoninę pagal dabar nebegaliojantį įstatymą, – už keliskart pasikartojusį vaiko sumušimą žaidimų aikštelėje.

Ji antrą kartą tapo daktaro Langfelto paciente. Paleidimo iš ligoninės sąlyga – dalyvauti specialiame patikrinime.

Langfeltas neutraliu balsu papasakojo, kad Lidija kelis kartus nuėjo į žaidimų aikštelę, išsirinko vieną vaiką, penkiametį berniuką, kurį nusiviliojo atokiau ir primušė. Ji buvo atėjusi ten dar kelis kartus, kol ją galiausiai pagavo. Paskutinį kartą vaiką taip sumušė, kad jo gyvybei iškilo pavojus.

– Lidija išbuvo Ulerokerio psichiatrinėje klinikoje šešerius metus. Ji visą laiką buvo gydoma, – pasakė gydytojas ir liūdnai šyptelėjo. – Jos elgesys buvo pavyzdingas. Moteris kėlė tik vieną rūpestį, – nuolat sudarydavo sąjungas su kitais pacientais, burdavo aplink save grupes, iš kurių reikalaudavo visiško paklusnumo.

„Ji kūrė šeimą“, – pagalvojo Jonas, sukdamas link Fridhemo sankryžos, ir staiga prisiminė personalo šventę Skansene. Pasvarstė, gal apsimesti, kad pamiršo, bet paskui nutarė, kad reikia išpildyti pažadą Anjai.

Langfeltas užsimerkė ir trindamas smilkinius pasakojo toliau:

– Po šešerių metų, per kuriuos Lidija nesukėlė jokių incidentų, paleidome ją namo.

– Visai jokių incidentų?

Langfeltas pagalvojo.

– Kai kas atsitiko, bet negalėjome įrodyti.

– Kas atsitiko?

– Vienai pacientei buvo sužalotas veidas. Ji tvirtino pati įsikirpusi, bet ėjo gandas, kad tai padarė Lidija Evers. Kiek prisimenu, kalbos neturėjo rimtesnio pagrindo.

Langfelto veido išraiška rodė, kad jis nori tęsti.

– Tęskite, – paprašė Jonas.

– Jai buvo leista grįžti į tėvų namus. Ji vis dar ateidavo gydytis, elgėsi nepriekaištingai. Nebuvo jokio pagrindo, visiškai jokio pagrindo įtarti, kad ji apsimetė norinti pasveikti. Po dvejų metų gydymas ėjo į pabaigą. Ji pasirinko

terapiją, kuri tuo metu buvo madinga, ir pradėjo lankytis grupiniuose seansuose pas...

– Eriką Mariją Barką, – užbaigė Jonas.

Langfeltas linktelėjo.

– Regis, kad hipnozė jai naudos nedavė, – tarė jis pasipūtęs. – Baigėsi tuo, kad Lidija bandė nusižudyti. Ji trečią kartą atsidūrė pas mane...

– Ar ji pasakojo apie tai, kas jai atsitiko? – įsiterpė Jonas.

Langfeltas papurtė galvą.

– Kaip supratau, dėl visko buvo kaltas tas hipnotizuotojas.

– Ar žinote, kad Lidija jam prisipažino nužudžiusi vaiką? – paklausė Jonas Lina griežtu tonu.

Langfeltas gūžtelėjo.

– Girdėjau, bet hipnotizuotojai turbūt gali priversti žmones prisipažinti bet ką.

– Jūs nemanote, kad jos prisipažinimas buvo tikras?

Langfeltas kreivai šyptelėjo.

– Ji jautėsi palūžusi, su ja apskritai nėjo susikalbėti. Turėjau taikyti elektros šoką, stiprius neuroleptikus. Teko gerokai padirbėti, kad ji apskritai atsipeikėtų.

– Tai jūs net nemėginote ištirti, ar jos prisipažinimas galėjo turėti pagrindo?

– Pamaniau, kad ji jaučiasi kalta dėl jaunėlio brolio, – griežtai atsakė gydytojas.

– Kada paleidote ją?

– Prieš du mėnesius. Ji tikrai buvo sveika.

Jonas atsistojo. Jo dėmesį vėl patraukė vienintelis piešinys kabinete, tas, kuris kabojo ant durų. „Vaikštanti galva, – mintis šovė jam staiga. – Tik smegenys, o širdies nėra.“

– Čia jūs, ar ne? – pastebėjo Jonas, rodydamas į piešinį, ir išėjo, palikęs sutrikusį gydytoją.

* * *

Buvo penkta popiet. Saulė nusileido prieš dvi valandas. Lauke visiškai tamsu ir šalta. Vienur kitur stovintys gatvės žibintai skleidė neryškią šviesą. Stovint ant Skanseno kalno, apačioje matėsi padūmavę miesto šviesų lopeliai. Amatininkų kioskeliuose darbavosi stiklo pūtikai ir sidabrakaliai. Jonas žingsniavo per kalėdinę mugę. Degė laužai, girdėjosi arklių prunkštimas, sklido kepamų kaštonų kvapas, vieni vaikai lakstė po akmeninį labirintą, kiti gėrė kakavą, skambėjo muzika, aplink aukštą eglę didelėje, apskritoje šokių aikštelėje šeimos šoko ratelius.

Suskambo Jono telefonas. Komisaras sustojo prie dešrelių ir elnienos kiosko.

– Jonas klauso.

– Čia Erikas Marija Barkas.

– Labas.

– Spėju, kad Lidija išsivežė Benjaminą pas Jusį, kuris gyvena kažkur prie Dorotėjos Vesterboteno apskrityje, Laplandijoje.

– Spėjate?

– Esu beveik įsitikinęs, – atsakė Erikas tvardydamasis. – Šiandien ten neskrenda joks lėktuvas. Jums nebūtina

vykti kartu, bet dėl viso pikto aš rytojui užsakiau tris bilietus.

– Gerai, – sutiko Jonas. – Atsiųskite žinutę su visais to Jusio duomenimis. Tada aš paskambinsiu Vesterboteno policijai.

Eidamas žvyruotu takeliu link restorano „Solliden“, už nugaros Jonas išgirdo vaiko juoką ir pašiurpo. Gražus, geltonas restoranas buvo papuoštas girliandomis ir eglių šakomis. Salėje buvo padengti keturi ilgi stalai, nukrauti kalėdiniais patiekalais. Vos įžengęs į vidų, jis iškart išvydo kolegas. Jie buvo susėdę prie didžiulių langų, pro kuriuos matėsi nuostabus Nybruvikeno vandenų ir Siodermalmo vaizdas, Griona Lundo pramogų parkas ir laivo „Vasa“ muziejus.

– Mes čia, – šūktelėjo Anja, atsistojo ir pamojavo.

Joną jos entuziazmas nudžiugino. Jį tebekankino nemalonus jausmas po apsilankymo pas gydytoją Ulerokerio ligoninėje.

Jis pasisveikino ir atsisėdo šalia Anjos. Karlosas Eliasonas sėdėjo priešais ir linksmai jam linktelėjo. Vadovas mūvėjo nykštuko kepuraitę.

– Mes jau išgėrėme po taurelę, – tarstelėjo jis suokalbiškai. Šiaip jau blyškūs jo skruostai dabar buvo sveikai išraudę.

Anja pamėgino įsikabinti Jonui į parankę, bet tas atsistojo ir pasakė, kad atsineš ko nors užkąsti.

Jonas vingiavo tarp stalų, tarp besišnekučiuojančių ir valgančių žmonių, ir suvokė, kad jam tikrai ne šventė rūpi. Dalis jo tarsi vis dar sėdėjo su Johano Samuelsono tėvais, kita dalis – Ulerokerio psichiatrinėje ligoninėje, ant jos akmeninių laiptų, prie užrakintų durų į ilgą, areštinę primenantį koridorių.

Jonas pasiėmė lėkštę ir atsistojo į eilutę prie silkės. Iš ten ėmė stebėti savo kolegas. Putlioji Anja buvo įsispraudusi į raudoną vilnos suknelę ir avėjo žieminius aulinius. Peteris užsidegęs kalbėjosi su Karlosu. Jis buvo ką tik nusiskutęs galvą ir jo suprakaitavęs pakaušis blizgėjo sietynų šviesoje.

Jonas įsidėjo „matjė“ silkės, silkės su garstyčiomis ir marinuotos silkės. Tada pastebėjo nepažįstamą moterį šviesiai pilka siaura suknele. Ji ėjo prie saldumynų stalo, lydima dviejų mergaičių gražiomis šukuosenomis. Paskui jas nuskubėjo vyras rudai pilku kostiumu, lydimas mergaitės raudona suknele.

Žalvariniame puode bulvių nebebuvo. Jonui teko ilgokai palaukti, kol padavėja atnešė dubenį ką tik išvirtų bulvių. Niekur nesimatė jo mėgstamiausio patiekalo – suomiško kaliaropių troškinio. Jonas atsargiai praėjo pro policininkus, kurie buvo susėdę prie stalo jau ketvirtą kartą. Penki kriminalinių tyrimų ekspertai traukė užstalės dainą, iškėlę mažas, siauras taureles. Jonas atsisėdo ir iškart pajuto ant kojos Anjos ranką. Kolegė nusišypsojo.

– Juk nepamiršai, kad žadėjai leisti tave pačiupinėti, – pajuokavo ji, palinko arčiau ir garsiai sušnabždėjo: – Šįvakar noriu šokti su tavimi tango.

Karlosas nugirdo ir sušuko:

– Anja Larson, šįvakar mes šoksime tango!

– Aš šoksiu su Jonu, – pareiškė ji ryžtingai.

Karlosas pakreipė galvą ir sušvebeldžiavo:

– Aš užsiimu eilę.

Anja papūtė lūpas ir siurbtelėjo alaus.

– Kaip sekėsi Ulerokeryje? – paklausė ji Jono.

Tas susiraukė ir Anja papasakojo apie tetą, kuri nebuvo labai pasiligojusi, bet buvo gydoma stipriais vaistais,

nes gydytojams taip buvo paprasčiausia.
Jonas linktelėjo ir jau ketino atsignybti gabalėlį šaltai rūkytos lašišos, bet stabtelėjo staiga prisiminęs, ką tokio svarbaus išgirdo iš Langfelto.
– Anja, man reikia policijos ataskaitos.
Ta sukikeno.
– Juk ne dabar.
– Tada rytoj, bet kaip įmanoma anksčiau.
– Kokios ataskaitos tau reikia?
– Byla dėl sumušimo. Lidija Evers buvo suimta už vaiko sumušimą žaidimų aikštelėje.
Anja išsitraukė rašiklį ir užsirašė ant rasto kvito.
– Rytoj sekmadienis, rytoj aš noriu išsimiegoti, – pareiškė ji nepatenkinta.
– Atidėk kitam kartui.
– Ar pašoksi su manimi?
– Pažadu, – sušnabždėjo Jonas.

Karlosas sėdėjo ant kėdės rūbinėje ir snaudė. Peteris ir jo draugai išvažiavo pratęsti vakaro kavinėje „Café Opera“. Jonas su Anja pažadėjo pasirūpinti, kad Karlosas saugiai grįžtų namo. Jie išėjo į lauką palaukti taksi. Jonas nusivedė Anją į šokių aikštelę ir pajutęs, kad po kojomis slidu, įspėjo ją.
Jie ėmė šokti, o Jonas tyliai suomiškai dainavo:
– Milloin, milloin, milloin[14]...
– Vesk mane, – sušnabždėjo Anja.
Jonas nieko neatsakė. Jis galvojo apie Disą, jos liūdną veidą, apie jų draugystę, besitęsiančią ne vienerius metus, ir kiek kartų buvo priverstas ją nuvilti. Anja pasistiebė ir pabandė lyžtelėti jam ausį, bet Jonas nežymiai pasuko galvą toliau nuo jos.
– Jonai, – atsiduso Anja, – tu taip gerai šoki.
– Žinau, – sušnabždėjo jis ir apsisuko kartu su ja.
Kvepėjo degančiomis malkomis ir karštu vynu. Anja glaudėsi vis arčiau. Jonas pagalvojo, kad bus sunku nuvesti Karlosą iki taksi aikštelės. Jau reikėtų judėti link jos.
Tą akimirką jo kišenėje suskambo telefonas. Anja nepatenkinta atsiduso, kai jis pasitraukė į šoną atsiliepti.
– Jonas Lina klauso.
– Sveiki, – pasigirdo prislėgto vyriškio balsas. – Čia aš, Joakimas Samuelsonas. Jūs šiandien buvote pas mus...
– Taip, aš jus pažinau.
Jonas prisiminė, kaip išsiplėtė Joakimo akys, išgirdus Lidijos Evers vardą.
– Gal mes galėtume susitikti, – paklausė Samuelsonas. – Aš noriu jums kai ką papasakoti.
Jonas dirstelėjo į laikrodį. Buvo pusė dešimtos.
– Ar galime susitikti dabar? – paklausė Joakimas ir pridūrė, kad jo žmona ir dukra išvažiavo pas tėvus.
– Gerai. Ar galite atvykti į policiją? Susitikime prie įėjimo Polhemo gatvėje už keturiasdešimt penkių minučių, gerai?
– Taip, – sutiko Joakimas ir sunkiai atsiduso.

– Apgailestauju, brangioji, – tarė Jonas Anjai, kuri laukė jo vidury šokių aikštelės. – Šįvakar tango nepašoksime.
– Taip tau ir reikia – gailėkis, – atrėžė ji supykusi.
– Man negalima gerti, – atsiduso Karlosas, vedamas link išėjimo.
– Tik neapsivemkite, – perspėjo Anja šiurkščiai. – Kitaip pareikalausiu pakelti algą.
– Anja, Anja, – atsiduso įskaudintas Karlosas.

* * *

Joakimas laukė baltame „Mercedes“ automobilyje kitoje gatvės pusėje, priešais įėjimą į policijos pastatą. Apšviestame automobilio salone jis atrodė pavargęs ir vienišas. Kai Jonas pabeldė į langą, vyras krūptelėjo, lyg pažadintas iš gilaus susimąstymo.
– Sveiki, – tarė jis ir atidarė dureles. – Lipkite į vidų.
Jonas atsisėdo greta ir laukė, kol vyras prabils. Viduje buvo galima užuosti šuns kvapą. Ant galinės sėdynės buvo paklotas plaukuotas uždangalas.
– Žinote, kai prisimenu save, koks buvau, kai gimė Johanas, dabar atrodo, kad galvoju apie svetimą žmogų. Mano vaikystė nebuvo lengva. Buvau patekęs į jaunimo pataisos namus, paskui mane pasiėmė globėjų šeima... Bet susipažinęs su Isabela susiėmiau, pradėjau rimtai mokytis. Tais metais, kai gimė Johanas, gavau inžinieriaus diplomą. Prisimenu, kad važiavome atostogauti, o aš gyvenime to nebuvau patyręs. Mes nuvažiavome į Graikiją, Johanas buvo ką tik išmokęs vaikščioti ir...
Joakimas Samuelsonas papurtė galvą.
– Tai buvo seniai. Jis buvo labai panašus į mane... tokios pat...
Vyras nutilo. Šaligatviu palei prišiukšlintus krūmus nubėgo šlapia žiurkė.
– Ką norėjote man papasakoti? – paklausė Jonas po minutėlės.
Joakimas pasitrynė akis.
– Ar jūs įsitikinęs, kad tai padarė Lidija Evers? – paklausė jis tyliai.
Jonas linktelėjo.
– Aš visiškai įsitikinęs.
– Na ką gi, – sušnabždėjo Joakimas Samuelsonas ir atsisuko į Joną.
– Aš ją pažįstu. Labai gerai pažįstu. Mes abu buvome pataisų namuose nusikaltusiems paaugliams.
– Ar žinote, kodėl ji pagrobė Johaną?
– Taip, – atsakė Joakimas ir nurijo seiles. – Ten, jaunimo pataisos namuose... Lidijai buvo tik keturiolika, kai paaiškėjo, kad ji nėščia. Savaime suprantama, darbuotojai labai išsigando, privertė ją daryti abortą. Jie norėjo viską nuslėpti, bet... Prasidėjo sunkios komplikacijos, infekcija iš gimdos perėjo į kiaušintakius. Lidijai leido peniciliną ir ji pasveiko.
Joakimas padėjo drebančias rankas ant vairo.
– Išėjęs iš pataisos namų, mudu su Lidija apsigyvenome kartu, jos tėvų namuose. Bandėme susilaukti vaikų. Ji buvo tiesiog apsėsta tos minties. Bet mums nesisekė, tad ji nuėjo išsitirti pas ginekologą. Niekada nepamiršiu tos dienos, kai ji grįžo namo ir pasakė, kad po aborto liko nevaisinga.

– Jaunimo pataisos namuose ji laukėsi nuo jūsų? – spėjo Jonas.

– Taip.

– Vadinasi, ji nutarė, kad jūs skolingas jai vaiką, – tarė Jonas lyg pats sau.

---

14 Kada (suom., *vert. past.*).

50

Ketvirtas advento sekmadienis, gruodžio dvidešimtosios rytas

Snigo labai gausiai. Pusnys uždengė Arlandos oro uosto pastatus. Sniego valytuvai be perstojo valė nusileidimo takus, zuidami pirmyn ir atgal. Erikas stovėjo prie didelio lango ir stebėjo, kaip į didelį, spalvotą lėktuvą kraunami lagaminai.

Simona atnešė kavos ir lėkštę su šafraninėmis bandelėmis bei imbieriniais sausainiais. Ji pastatė puodelius priešais Eriką ir linktelėjo į langą su vaizdu į oro uostą. Juodu žiūrėjo į palydoves, eilute lipančias į lėktuvą. Visos mūvėjo raudonas kepuraites ir atrodė perdėtai nepatenkintos šlapiu sniegu, per kurį teko bristi.

Kavinėje ant palangės stovėjo mechaninis Kalėdų Senelis, ritmiškai judinantis klubus. Regis, kad elementai tuoj baigsis, nes jo judesiai ėmė nebepataikyti į taktą. Erikas pažvelgė Simonai į akis. Pamačiusi žaislą, ji ironiškai kilstelėjo antakį.

– Jie pavaišino mus bandelėmis, – tarė ji nustebusi, o paskui prisiminė. – Juk šiandien ketvirtas advento sekmadienis.

Juodu pažvelgė vienas į kitą, nežinodami ką sakyti. Staiga Simona krūptelėjo išsigandusi.

– Kas tau? – paklausė Erikas.

– Benjamino vaistai, – tarė ji dusliai. – Mes pamiršome... jei jis ten, jei jis gyvas...

– Simona, aš...

– Praėjo per daug laiko... jis negalės pastovėti ant kojų...

– Simona, aš paėmiau. Aš turiu vaistus.

Žmona pažiūrėjo į jį paraudusiomis akimis.

– Tikrai?

– Kenetas skambino man iš ligoninės ir priminė.

Simona prisiminė, kaip parvežė tėvą namo. Jis išlipo iš automobilio ir staiga krito ant purvino sniego. Ji pamanė, jog tėvas suklupo, bet pribėgusi padėti jam atsikelti pamatė, kad jis beveik be sąmonės. Simona nuvežė jį į ligoninę. Personalas įnešė jį į vidų ant neštuvų. Tėvo refleksai buvo silpni, vyzdžiai reagavo vangiai. Gydytojas spėjo, kad tai smegenų sutrenkimo pasekmė ir siaubingas fizinis bei emocinis išsekimas.

– Kaip jis? – pasiteiravo Erikas.

– Vakar buvau nuvažiavusi aplankyti, bet jis miegojo. Tačiau gydytojas nemano, kad jam grėstų didelis pavojus.

– Gerai, – tarė Erikas ir pažiūrėjo į mechaninį Kalėdų Senelį. Paskui paėmė raudoną servetėlę ir uždengė žaislą.

Servetėlė ritmiškai siūbavo į šonus kaip koks vaiduoklis. Simona nusijuokė, jai iš burnos išlėkę sausainių trupiniai nukrito ant Eriko striukės.

– Atleisk, – suaimanavo ji pro juokus. – Atrodo baisiai – kaip išprotėjęs sekso senelis, kuris...

Ji užsikvatojo dar labiau, net susirietė iš juoko. Paskui pravirko. Po kiek laiko nutilo, nusišnypštė, nusišluostė ašaras ir toliau gėrė kavą.

Jos lūpos vėl buvo pradėjusios virpėti, kai prie staliuko priėjo Jonas Lina ir iškart pranešė:

– Dabar ten važiuoja Umeo miesto policija.

– Ar turite su jais radijo ryšį? – paklausė Erikas.

– Aš – ne. Jie palaiko ryšį su...

Pastebėjęs po servetėle šokantį Kalėdų Senelį, Jonas ūmai nutilo. Iš po servetėlės kyšojo rudi batai. Simona nusisuko ir vėl ėmė drebėti iš juoko ar verksmo, arba ir viena, ir kita tuo pat metu. Atrodė, kad ji tuoj užsprings. Erikas skubiai pakilo ir nusitempė ją į šoną.

– Paleisk mane, – išspaudė ji trūkčiodama.

– Aš tik noriu tau padėti. Einam į lauką.

Jie atidarė balkono duris ir išėjo į lauką.

– Ačiū, tuoj praeis, – sušnabždėjo ji.

Erikas nubraukė nuo turėklo sniegą ir priglaudė jos riešą prie šalto metalo.

– Tuoj bus geriau. Tuoj... geriau.

Ji užsimerkė ir susvyravo, bet Erikas spėjo pagauti. Jis pastebėjo, kad Jonas pradėjo dairytis jų po kavinę.

– Simona, kaip tu?

Ji pažvelgė prisimerkusi.

– Niekas netiki, kai sakau, kad esu labai pavargusi.

– Aš tikiu, aš taip pat pavargęs.

– Tu bent jau turi savo tabletes, ar ne?

– Taip, – atsakė jis, net nepagalvojęs paprieštarauti.

Simona susiraukė ir Erikas staiga pajuto skruostais riedant ašaras. Gal todėl, kad dabar, kai liovėsi vartojęs vaistus, neturėjo jokios vidinės apsaugos, jautėsi bejėgis ir pažeidžiamas.

– Visą šį laiką, – tarė jis drebančiomis lūpomis, – galvojau tik viena, – kad jis turi būti gyvas.

Juodu stovėjo apsikabinę, ant jų krito didelės, purios snaigės. Tolumoje garsiai ūždamas kilo blizgantis lėktuvas. Abu krūptelėjo, kai Jonas pabeldė į stiklą. Erikas atidarė duris ir Jonas išėjo pas juos į lauką.

– Noriu pasakyti, kad išsiaiškinome, kieno kūnas buvo užkastas prie Lidijos namo.

– Kieno?

– Tai buvo ne Lidijos vaikas... Berniukas buvo pagrobtas iš vienos šeimos prieš trylika metų.

Erikas linktelėjo ir laukė, ką Jonas dar pasakys. Tas sunkiai atsiduso ir tarė:

– Ekskrementų ir šlapimo likučių tyrimai parodė, kad...

Jis papurtė galvą.

– Kad vaikas ten gyveno gana ilgai, tikriausiai trejus metus, o paskui buvo nužudytas.

Simona ir Erikas tylėjo. Ant jų krito sniegas. Tolumoje riaumodami kilo lėktuvai.

– Kitaip tariant, jūs, Erikai, buvote teisus... Lidija laikė narve vaiką ir įsivaizdavo, kad jis yra jos.

– Taip, – nutęsė Erikas vos girdimai.

– Ji nužudė berniuką, kai suprato, ką papasakojo per hipnozę ir kuo tai gali baigtis.

– Aš pamaniau, kad klydau, ir susitaikiau su tuo, – prisipažino Erikas ir pažvelgė į apsnigtą nusileidimo taką.

– Todėl ir metėte hipnozę?

– Taip.

– Manėte, kad suklydote, ir pažadėjote daugiau niekada neužsiimti hipnoze.

Simona perbraukė kaktą drebančia ranka.

– Lidija sužinojo, kad sulaužei savo pažadą, ir pamatė Benjaminą, – ištarė Simona tyliai.

– Ne. Greičiausiai ji sekė mus visą laiką, – sušnabždėjo Erikas.

– Lidija buvo paleista iš psichiatrinės ligoninės prieš du mėnesius, – pasakė Jonas. – Ji ne iškart susipažino su Benjaminu. Galbūt ją sulaikydavo jūsų pažadas nehipnotizuoti.

Jonas prisiminė savo spėjimą, jog Lidijai atrodė, kad Joakimas Samuelsonas kaltas dėl aborto, po kurio ji liko nevaisinga. Todėl ji pagrobė Joakimo sūnų Johaną. O paskui Lidija nutarė, kad dėl Eriko hipnozės ji buvo priversta Johaną nužudyti, todėl kai Erikas ėmėsi hipnotizuoti Josefą, ji pagrobė Benjaminą.

Erikas atrodė be galo rimtas ir rūstus. Jis jau žiojosi sakyti, kad sulaužydamas pažadą greičiausiai išgelbėjo Evelinai gyvybę, bet nespėjo, nes prie jų priėjo jaunesnysis policininkas.

– Reikia eiti, – pranešė jis. – Lėktuvas kyla po dešimties minučių.

– Ar kalbėjote su Dorotėjos policija? – paklausė Jonas.

– Negaliu susisiekti su ekipažu, kuris išvyko į tą sodybą.

– Kodėl?

– Nežinau. Tenykščiai kolegos sako, kad bando susisiekti su jais jau beveik valandą.

– Po velnių, ko nesiunčia pastiprinimo, – pyktelėjo Jonas.

– Aš sakiau tą patį, bet jie nutarė palaukti.

Eidamas link laukiančio lėktuvo, kuris nuskraidins juos į Vilhelminos oro uostą pietų Laplandijoje, Erikas staiga trumpam pajuto palengvėjimą, – pasirodo, jis tada visgi buvo teisus.

Jis atlošė veidą krintančiam sniegui, kurį vėjas pustė ir nešiojo sūkuriais, kartais lengvai pažerdamas, kartais drėbdamas kąsniais. Simona atsisuko ir paėmė Eriką už rankos.

51

Ketvirtadienis, gruodžio septynioliktoji

Benjaminas gulėjo ant grindų ir klausėsi, kaip girgžda linguojantis supamasis krėslas, kurio pavažos tarsi prilipdavo kelioms sekundėms prie blizgančio linoleumo. Jam labai skaudėjo sąnarius. Krėslas lėtai lingavo. Kažkas sugirgždėjo, vėjas subarškino skardinį stogą. Staiga sužvangėjo stora priemenės durų spyruoklė, koridoriuje pasigirdo sunkūs žingsniai. Kažkas patrypčiojo, nukrėsdamas sniegą. Benjaminas pakėlė galvą, norėdamas pamatyti, kas įeis, bet šuns antkaklis užveržė kaklą.

– Gulėk, – sumurmėjo Lidija.

Jis vėl nuleido galvą ant šiurkščiavilnio ilgaplaukio kilimo, atsiduodančio dulkėmis.

– Po trijų dienų bus ketvirtas advento sekmadienis, – priminė Jusis. – Reikėtų išsikepti imbierinių sausainių.

– Sekmadieniai skirti auklėjimui ir niekam daugiau, – pareiškė Lidija sūpuodamasi.

Marekas kažko išsiviepė, bet iškart surimtėjo.

– Juokis, juokis, – burbtelėjo Lidija.

– Ne, nieko.

– Aš noriu, kad mano šeima džiaugtųsi, – pasakė Lidija paniurusi.

– Mes džiaugiamės, – patikino Marekas.

Ant grindų buvo šalta, traukė skersvėjis, už televizoriaus tarp laidų judėjo dulkių pūkai. Benjaminas vis dar vilkėjo ta pačia pižama. Jis prisiminė dieną, kai buvo atvežtas į Jusio pilaitę. Jau tada buvo pasnigę, o nuo to laiko ir snigo, ir atsileido, ir vėl pašalo. Marekas vedė jį link namo tarp automobilių – senų, apsnigtų autobusų ir automobilių griaučių, sukrautų į stirtas. Vaikas ėjo basas, pėdas degino šaltis. Atrodė, kad juda kanalu tarp didelių, apsnigtų automobilių. Name degė šviesa. Jusis išėjo į prieangį, laikydamas medžioklinį šautuvą, bet pamatęs Lidiją tarsi susmuko, lyg netekęs jėgų. Ji buvo nelaukiama ir nepageidaujama, bet jis nesipriešins, tiesiog paklus jos valiai kaip galvijas. Priėjęs Marekas paėmė iš jo ginklą, o Jusis tik palingavo galva. Paskui į prieangį išėjo Anbrita. Jusis sumurmėjo, kad čia jo sugyventinė ir kad jai reikėtų leisti išeiti. Išvydusi antkaklį ant Benjamino kaklo, Anbrita išbalo ir apsisukusi norėjo grįžti vidun, bet nespėjo uždaryti durų, – Marekas įrėmė į tarpdurį šautuvą ir šypsodamasis paklausė, ar galima įeiti.

– Gal aptarkime, ką valgysime per Kalėdas? – baikščiai paklausė Anbrita dabar.

– Svarbiausia, kad būtų silkės ir vyniotinio, – pasakė Jusis.

Lidija suirzusi atsiduso. Benjaminas pažvelgė į aukso spalvos šviestuvą su keturiomis lemputėmis ir ventiliatoriumi viduryje. Keturi nejudantys sparnai metė ant baltų lubų šešėlį, panašų į pilką gėlę.

– Berniukui reikėtų mėsos kukuliukų, – pasiūlė Jusis.

– Pamatysim, – atkirto Lidija.

Marekas nusispjovė į gėlės vazoną ir pažvelgė į tamsą lauke.

– Praalkau.
– Šaldiklyje turime daug briedienos ir stirnienos, – pasakė Jusis.
Marekas nuėjo prie stalo, dirstelėjo į duonos krepšelį ir atsilaužęs gabalėlį traškios duonos įsikišo į burną.
Pastebėjusi, kad Benjaminas žiūri į viršų, Lidija timptelėjo už pavadėlio, ir vaikas sukosėjęs vėl nuleido galvą ant grindų. Jis buvo alkanas ir pavargęs.
– Man greitai reikės vaistų, – tarė jis.
– Puikiai apsieisi ir be jų, – atrėžė Lidija.
– Man leidžia vaistus kartą per savaitę, o praėjo jau daugiau kaip savaitė nuo...
– Tylėk.
– Aš mirsiu, jei...
Lidija taip stipriai trūktelėjo pavadį, kad Benjaminas sucypė iš skausmo ir pravirko, bet Lidija vėl timptelėjo, kad jis užsičiauptų.
Marekas įjungė televizorių. Garsas traškėjo, girdėjosi kažkoks balsas. Gal tai sporto laida. Marekas junginėjo kanalus, bet televizorius vaizdo nerodė, tad vyras jį išjungė.
– Reikėjo iš ano namo pasiimti televizorių.
– Čia nėra kabelinių kanalų, – paaiškino Jusis.
– Tu – kvailys, – metė Lidija.
– O kodėl neveikia satelitinė antena? – paklausė Marekas.
– Nežinau, – atsakė Jusis. – Kartais čia labai stipriai pučia. Gal ji nukrypo.
– Tai sutvarkyk.
– Pats tvarkyk!
– Baikit ginčytis, – liepė Lidija.
– Vis tiek per televizorių tik nesąmones rodo, – sumurmėjo Jusis.
– Man patinka „Šok su manimi“, – pasakė Marekas.
– Ar man galima į tualetą? – paklausė Benjaminas tyliai.
– Tu šlapiniesi lauke, – nutarė Lidija.
– Gerai.
– Marekai, išvesk jį.
– Tegu veda Jusis.
– Jis pats gali, – nesutiko Jusis. – Juk niekur nepabėgs. Lauke penki laipsniai šalčio ir toli iki...
– Išvesk jį, – nutraukė Lidija. – O aš pasaugosiu Anbritą.
Atsisėdus Benjaminui apsvaigo galva. Jusis perėmė iš Lidijos pavadėlį. Benjamino keliai buvo sustingę, todėl pradėjus eiti iki pat šlaunų nuvėrė skausmas. Kiekvienas žingsnis kėlė siaubingą skausmą, bet vaikas sukando dantis, kad neišleistų nė garso. Jis nenorėjo erzinti Lidijos.
Koridoriuje ant sienų kabojo pagyrimo raštai. Patalpą apšvietė sieninis žalvarinis šviestuvas su tamsintais gaubtais. Ant grindų, išklotų linoleumu, stovėjo plastikinis maisto prekių parduotuvės „Ica“ maišelis su užrašu „Kokybė, rūpestis, aptarnavimas“.
– Turiu nusišikti, – pasakė Jusis ir paleido pavadėlį. – Grįžęs iš lauko, palauk priebutyje.
Jusis susiėmė už pilvo ir pūškuodamas užsirakino tualete. Benjaminas dirstelėjo link kambario ir per durų

plyšį pamatė plačią Anbritos nugarą. Marekas kalbėjo apie graikišką picą.

Koridoriuje ant kabliuko kabojo Lidijos miško žalumo striukė. Benjaminas apieškojo kišenes ir rado namo raktus, aukso spalvos piniginę ir savo mobilųjį telefoną. Jam suspurdėjo širdis, kai pamatė, kad baterijos dar užteks bent vienam pokalbiui. Jis išsmuko į priebutį, praėjo pro maisto podėlio duris ir išlindo į stingdantį šaltį. Ryšys buvo blogas. Vaikas basas paėjėjo nukastu taku link malkinės. Tamsoje šmėkšojo kieme stovintys seni apsnigti automobiliai ir autobusai. Rankos sustingo ir drebėjo iš šalčio. Pirmiausia rado mamos numerį. Paspaudė jį ir drebančia ranka priglaudė telefoną prie ausies. Pasigirdo pirmas signalas ir tuo pat metu atsidarė namo durys ir išėjo Jusis. Juodu žiūrėjo vienas į kitą. Benjaminas pamiršo paslėpti telefoną. Gal reikėtų bėgti, bet kur? Jusis artėjo dideliais žingsniais. Jis buvo išblyškęs ir susijaudinęs.

– Ar jau baigei? – paklausė jis garsiai.

Priėjęs pažvelgė Benjaminui į akis, tarsi sudarydamas nebylų sandėrį. Paėmęs iš jo telefoną, vyras patraukė link malkinės. Kaip tik tada laukan išėjo Lidija.

– Ką jūs ten darote?

– Atnešiu daugiau malkų, – šūktelėjo Jusis, paslėpęs telefoną po striuke.

– Aš baigiau, – tarė Benjaminas.

Lidija laukė jo prieangyje ir atidariusi duris įleido vidun.

Vos įėjęs į malkinę, Jusis pažvelgė į šviesiai mėlyną telefono ekraną ir išvydo adresatą *mama*. Buvo šalta, bet galėjai užuosti medienos ir sakų kvapą. Malkinėje buvo beveik aklina tamsa, šviesą skleidė tik telefonas. Jusis priglaudė telefoną prie ausies ir tą pat akimirką išgirdo balsą.

– Alio? – tarė vyriškas balsas. – Alio?

– Ar čia Erikas? – paklausė Jusis.

– Ne, čia...

– Mano vardas Jusis. Ar galite Erikui pranešti, – tai svarbu, kad mes čia, mano namuose, aš, Lidija, Marekas ir...

Staiga Jusio pašnekovas sukriokė. Kažkas subildėjo, sutraškėjo, sukosėjo, pasigirdo moters verksmas ir aimana, o paskui viskas nutilo ir pokalbis nutrūko. Jusis pažiūrėjo į telefoną, ketindamas paskambinti kitu numeriu, bet staiga baterija išsikrovė. Telefonas užgeso ir tą pat akimirką atsidarė malkinės durys ir įžengė Lidija.

– Per durų plyšius mačiau tavo ryškiai mėlyną aurą, – pareiškė ji.

Jusis paslėpė telefoną už nugaros, įsikišo jį į kišenę ir ėmė rinkti malkas.

– Eik vidun. Aš pati parnešiu.

– Ačiū, – tarė jis ir išėjo iš malkinės.

Eidamas link namo matė, kaip langų šviesoje žiba sniego kristalai. Po kojomis gurgždėjo sausas sniegas. Už nugaros pasigirdo slysčiojantys žingsniai ir gilus, pridusęs alsavimas. Jusis spėjo pagalvoti apie savo šunį Kastro, kai jis buvo dar mažas ir puriame sniege gaudydavo peles. Vyras šyptelėjo. Ūmai kažkas trenkė jam per galvą taip, kad jis vos nepargriuvo ant pilvo, tačiau jį sulaikė pakaušyje įstrigęs kirvis. Jusis stovėjo nejudėdamas, nuleidęs rankas. Lidija paklebeno kirvį ir ištraukė. Jusis juto sprandu ir nugara bėgantį kraują. Vyras parklupo, parkrito veidu į sniegą, pasispardė ir apsivertė ant nugaros, ketindamas stotis. Jo regėjimas greitai temo, bet per kelias paskutines sąmoningas sekundes spėjo išvysti Lidiją, užsimojančią virš jo kirviu.

52

Ketvirtas advento sekmadienis, gruodžio dvidešimtos rytas

Benjaminas susigūžęs tupėjo prie sienos už televizoriaus. Jį baugino baisus svaigulys, buvo sunku sutelkti žvilgsnį į vieną tašką. Bet blogiausia – troškulys. Gyvenime dar nesijautė toks ištroškęs. Alkis aprimo, bet nedingo, maudė skrandį ir žarnas. Jį užgožė troškulys ir sąnarių skausmas. Troškino taip, kad, regis, uždus, lyg gerklė būtų išopėjusi. Vos galėjo ryti, nebuvo seilių. Berniukas galvojo apie dienas, praleistas ant grindų šiame name, kaip jie – jis pats, Lidija, Marekas, Anbrita – ištisas dienas tūnojo vieninteliame apstatytame kambaryje nieko neveikdami.

Benjaminas girdėjo, kaip po sniego danga trakši stogas. Prisiminė, kaip jo gyvenime atsirado Lidija, – kaip ji vieną dieną bėgte pasivijo jį, grįžtantį iš mokyklos.

– Pamiršai, – šūktelėjo ji ir padavė kepurę.

Jis sustojo ir padėkojo. Moteris keistai pažiūrėjo į jį ir paklausė:

– Tu Benjaminas, ar ne?

Jis paklausė, iš kur ji žino jo vardą. Lidija paglostė jam plaukus ir pasakė, kad tai ji davė jam gyvybę.

– Bet aš pavadinau tave Kasperu. Noriu vadinti tave Kasperu.

Ir padavė jam šviesiai mėlynus nertus kūdikio drabužėlius.

– Nunėriau, kai dar buvai mano pilve, – sušnabždėjo ji.

Jis paaiškino Lidijai, kad jo vardas – Benjaminas Peteris Barkas, kad jis negali būti jos vaikas. Jam pagailo tos moters, todėl stengėsi kalbėti ramiai ir maloniai. Lidija klausėsi šypsodamasi, o paskui tik melancholiškai palingavo galva.

– Paklausk savo tėvų, paklausk jų, ar tu tikrai jų vaikas. Bet jie tiesos nepasakys. Jie negalėjo turėti vaikų. Pastebėsi, kad jie meluoja. Jie meluos, nes bijos tavęs netekti. Tu nesi jų vaikas. Galiu papasakoti tikrąją tavo istoriją. Tu esi mano. Tai tiesa. Ar nematai, kad mes panašūs? Mane privertė atiduoti tave įsivaikinti kitiems.

– Bet aš nesu įvaikintas.

– Taip ir žinojau... Žinojau, kad jie tau tiesos nepasakys.

Benjaminas pagalvojo ir staiga suprato, kad tai galėtų būti tiesa, nes jau senokai jautėsi kitoks.

Lidija žiūrėjo į jį ir šypsojosi.

– Negaliu to įrodyti. Turi pasitikėti savo jausmais, turi pajusti. Tada suprasi, kad tai tiesa.

Jie išsiskyrė, bet kitą dieną Lidija atėjo vėl. Juodu nuėjo į kavinę, kur ilgai kalbėjosi. Lidija papasakojo, kaip buvo priversta jo atsisakyti, bet niekada jo nepamiršusi, galvojusi apie jį kasdien nuo pat gimimo, kai buvo iš jos atimtas. Ji ilgėjosi sūnaus kiekvieną savo gyvenimo minutę.

Benjaminas viską papasakojo Aidai ir juodu sutarė, kad tėvai apie tai nieko nesužinos, kol jis visko neapgalvos. Jis norėjo pirma geriau pažinti Lidiją ir apsvarstyti, ar tai galėtų būti tiesa. Lidija susisiekė su juo per Aidą, kuri

davė jai savo elektroninio pašto adresą. Lidija atsiuntė šeimos kapo nuotrauką.

– Noriu, kad žinotumei, kas tu esi. Čia ilsisi tavo giminės, Kasperai. Vieną dieną mudu ten nuvažiuosime. Tik mudu.

Benjaminas buvo beveik patikėjęs ja. Norėjo tikėti. Lidija buvo įdomi. Vaikui buvo keista, kad kažkas jo taip ilgėjosi, taip mylėjo. Lidija davė jam dovanų, daiktų iš savo vaikystės, pinigų, knygų, fotoaparatą. O jis – savo piešinių ir daiktų iš vaikystės. Ji netgi pasirūpino, kad tas Vailordas liautųsi jį persekiojęs. Vieną dieną ji tiesiog padavė jam lapą, kuriame Vailordas buvo parašęs, jog pasižada nebesiartinti prie Benjamino ir jo draugų. Jo tėvams tai niekada nebūtų pavykę. Benjaminui vis labiau atrodė, kad tėvai – žmonės, kuriais jis tikėjo visą gyvenimą – elgiasi kaip melagiai. Jis pyko, kad jie niekada su juo nesikalbėdavo, niekada nebuvo parodę, kad jis iš tikrųjų jiems svarbus.

„Koks aš kvailys“, – pagalvojo Benjaminas apie save.

Paskui Lidija užsiminė, kad norėtų apsilankyti, pabūti jo namuose. Ir paprašė jo raktų. Jis nelabai suprato, kam jai raktai, ir pasakė, kad įsileis ją, kai ji paskambins į duris. Tada Lidija supyko ir pareiškė, kad jei nepaklus, bus priversta jį nubausti. Benjaminas buvo apstulbęs. Lidija paaiškino, kad dar tada, kai sūnus buvo mažas, ji davusi jo įvaikintojams mokyklinį bausmės įrankį kaip ženklą, jog tikisi, kad sūnus bus auklėjamas tinkamai. Paskui ji tiesiog pasiėmė iš jo kuprinės raktus ir pareiškė, kad pati nuspręs, kada aplankyti savo vaiką.

Tada Benjaminas suprato, kad moteris ne visai sveika.

Kitą dieną, kai Lidija laukė jo prie mokyklos, Benjaminas tiesiog priėjo ir kaip galėdamas ramiau paprašė grąžinti raktus ir pasakė, kad nebenori su ja susitikti.

– Žinoma, Kasperai, štai tavo raktai, – pasakė ji ir atidavė raktus.

Benjaminas patraukė sau, bet ji sekė iš paskos. Tada jis sustojo ir paklausė, ar ji suprato, kad jis nenori su ja matytis.

Benjaminas pažvelgė į save. Ant kelio matėsi didelė mėlynė. „Jei mama pamatytų, ją ištiktų isterija“, – pagalvojo jis.

Marekas kaip visada stovėjo ir spoksojo pro langą. Šniurkštelėjęs įtraukė snarglį ir spjovė ant lango, žiūrėdamas į Jusio kūną sniege. Anbrita susigūžusi sėdėjo prie stalo. Ji tvardėsi, kad neverktų, rijo seiles, krenkštė ir žagsėjo. Kai išėjusi pamatė, kad Lidija žudo Jusį, ji ėmė klykti ir klykė tol, kol Marekas nukreipė į ją ginklą ir pagrasino, kad nušaus, jei ji dar bent kartą šniurkštels.

Lidijos kambaryje nebuvo. Benjaminas atsisėdo ir kimiai tarė:

– Marekai, turėtumėt žinoti vieną dalyką...

Tas pažiūrėjo į vaiką juodomis kaip anglis akimis, atsigulė ant grindų ir ėmė daryti atsispaudimus.

– Ko nori, smirdžiau? – išspaudė jis stenėdamas.

Benjaminas nurijo gumulą skaudančioje gerklėje.

– Jusis man sakė, kad Lidija jus nužudys, – pamelavo jis. – Pirma jį, paskui Anbritą, o tada jus.

Marekas mankštinosi toliau. Paskui dūsaudamas atsikėlė nuo grindų.

– Tu juokingas mažas suskis.

– Jis taip sakė. Lidijai reikia tik manęs. Ji nori būti tik su manimi. Tai tiesa.

– Ar ne?

– Taip, Jusis sakė, kad ji grasino pirma nužudyti jį, ir štai...

– Užsičiaupk.
– Sėdėsite ir lauksite savo eilės? Jūs jai nerūpite. Ji galvoja, kad vien tik mudu būtume gera šeima.
– Ar Jusis tikrai sakė, kad ji mane nužudys?
– Aš prisiekiu, ji...
Marekas garsiai nusijuokė, ir Benjaminas nutilo.
– Aš jau esu girdėjęs viską, ką sako žmonės, norintys išvengti skausmo, – tarė jis šyptelėjęs. – Visas priesaikas, gudrybes, pažadus ir suktybes.
Marekas abejingai nusisuko į langą. Benjaminas atsiduso, stengdamasis sugalvoti ką nors kita, bet įėjo Lidija. Jos siauros lūpos kietai sučiauptos, ji išblyškusi. Už nugaros ji kažką slėpė.
– Praėjo savaitė ir vėl sekmadienis, – pranešė ji iškilmingai ir užsimerkė.
– Ketvirtas advento sekmadienis, – sušnabždėjo Anbrita.
– Noriu, kad nusiramintume ir apmąstytume praėjusią savaitę, – pasakė Lidija neskubėdama. – Prieš tris dienas mus paliko Jusis, jo nebėra tarp gyvųjų. Dabar jo siela keliauja vienu iš septynių dangaus ratų. Už savo išdavystę jis bus sudraskytas į skutelius ir reinkarnuosis į tūkstančius skerdžiamų gyvulių bei vabalų, – išdėstė ji ir trumpam nutilo. – Ar apmąstėte?
Jie linktelėjo ir Lidija patenkinta nusišypsojo.
– Kasperai, ateik čia, – tarė ji dusliai.
Benjaminas bandė atsistoti, stengdamasis neišsiduoti, kad skauda, bet Lidija vis tiek paklausė:
– Ar tu prieš mane vaipaisi?
– Ne, – sušnabždėjo jis.
– Mes esame šeima ir gerbiame vienas kitą.
– Taip, – išspaudė jis, vos sulaikydamas verksmą.
Lidija šypsodamasi ištraukė daiktą, kurį iki tol slėpė už nugaros. Tai buvo žirklės, didelės siuvėjo žirklės plačiomis geležtėmis.
– Tada tau nebus sunku priimti bausmę, – pasakė ji ramiai ir visiškai abejinga padėjo žirkles ant stalo.
– Aš tik vaikas, – pasiteisino Benjaminas ir susvyravo.
– Stovėk ramiai, – suriko ji. – Kad tu niekaip neišmoksti ir niekaip nesupranti. Aš vargstu, stengiuosi, dirbu, plušu, kad tik šeimai būtų gerai, kad ji būtų darni ir sveika. Aš tik noriu, kad viskas būtų gerai.
Benjaminas nuleido galvą ir pasikūkčiodamas pravirko.
– Argi mes ne šeima, ką?
– Taip, mes šeima.
– Tai kodėl taip elgiesi? Kerti mums iš nugaros, išduodi mus, apgauni, vagi iš mūsų, apkalbi mus ir griauni... Kodėl taip elgiesi su manimi? Kiši nosį ten, kur nereikia, skleidi apkalbas ir išlaižai visų lėkštes.
– Aš nežinau, – sušnabždėjo Benjaminas. – Atleiskite.
Lidija paėmė žirkles. Ji sunkiai alsavo, veidas išrasojo, skruostus ir kaklą išmušė raudonos dėmės.
– Tu būsi nubaustas, o paskui visi viską pamiršime, – pareiškė ji ramiai ir dalykiškai.
Paskui pažvelgė į Mareką ir Anbritą. Galiausiai jos žvilgsnis sustojo ties moterimi.
– Anbrita, ateik čia.

Anbrita, kuri iki tol sėdėjo, įsmeigusi akis į sieną, atsistojo ir dvejodama priėjo. Ji buvo išsigandusi, žvilgsnis lakstė po kambarį, o nedidelis smakras drebėjo.

– Nukirpk jam nosį, – liepė Lidija.

Anbritos veidas išraudo kaip ugnis. Ji pažiūrėjo į Lidiją, paskui į Benjaminą ir papurtė galvą.

Lidija vožė jai antausį, sugriebė už žasto ir patraukė arčiau Benjamino.

– Kasperas kišo nosį ten, kur nereikia, ir dabar jos neteks.

Anbrita trynė skruostą. Atrodė, kad ji nieko nesuvokia. Paskui paėmė žirkles. Priėjęs Marekas sugriebė Benjamino galvą ir atsuko veidu į Anbritą. Žirklės sublizgėjo prieš vaiko akis. Jis matė išsigandusios moters veidą, aplink akis ir burną trūkčiojančius raumenis, drebančias rankas.

– Kirpk pagaliau, – užriko Lidija.

Anbrita stovėjo priešais Benjaminą, iškėlusi žirkles, ir balsu verkė.

– Aš sergu hemofilija, – sucypė Benjaminas, – aš mirsiu, jeigu jūs mane sužeisit. Aš sergu hemofilija!

Drebančiomis rankomis Anbrita čiaukštelėjo žirklėmis priešais Benjamino veidą ir numetė jas ant grindų.

– Aš negaliu, – šniurkščiojo ji. – Man neišeina... Man nuo žirklių skauda rankas, aš jų neišlaikau.

– Čia tavo šeima, – pasakė Lidija griežtai ir dūsaudama pasilenkė pakelti žirklių. – Tu turi man paklusti ir mane gerbti. Supratai?!

– Juk sakau, man skauda rankas! Žirklės per didelės...

– Tylėk, – suriko Lidija ir trenkė jai per burną žirklių rankenomis.

Anbrita suvaitojo, žengtelėjo į šoną ir atsirėmė į sieną, uždėjusi ranką ant kruvinų lūpų.

– Sekmadieniai skirti auklėjimui, – pareiškė Lidija alsuodama.

– Aš nenoriu. Būk gera... aš nenoriu.

– Ateik čia, – liepė Lidija nekantraudama.

Anbrita papurtė galvą ir kažką sušnibždėjo.

– Ką sakei? Ar pavadinai mane pize?

– Ne, ne, – išsigynė ta ir ištiesė ranką. – Aš tai padarysiu, – tarė ji šniurkščiodama. – Nukirpsiu jam nosį. Aš padėsiu jums. Neskaudės, greitai viskas praeis.

Lidija patenkinta padavė jai žirkles. Anbrita priėjo prie Benjamino, paglostė galvą ir sušnabždėjo:

– Nebijok. Tik bėk, bėk iš visų jėgų.

Benjaminas pažiūrėjo į ją nieko nesuprasdamas, stengdamasis suvokti, ką sako jos išsigandusios akys ir drebančios lūpos. Anbrita iškėlė žirkles, bet staiga atsisuko į Lidiją ir kirto, bet ne iš visų jėgų. Lidija atmušė smūgį, Marekas sugriebė Anbritai už stambaus riešo, ištiesė ranką ir išlaužė iš peties sąnario. Anbrita suklykė iš skausmo. Lidija pakėlė nuo grindų žirkles ir atsisėdo ant moters krūtinės. Anbrita sukiojo galvą, bandydama išsisukti.

Bėgdamas iš šalto priebučio į spiginantį šaltį lauke, Benjaminas išgirdo Anbritos klyksmą ir kosulį.

Lidija nusišluostė nuo skruosto kraują ir apsidairė berniuko.

Jis sparčiai ėjo nukastu taku.

Marekas nusikabino nuo sienos medžioklinį šautuvą, bet Lidija jį sulaikė.

– Čia jam bus gera pamoka, – pasakė ji. – Kasperas basas ir vilki tik pižamą. Kai sušals, grįš pas mamą.

– Kitaip mirs, – pritarė Marekas.

Benjaminas valgė sniegą. Bėgdamas pro automobilių eiles, jis nekreipė dėmesio į skausmą. Pargriuvo, bet vėl atsistojo, dar kiek pabėgo, bet nebejautė pėdų. Marekas name kažką rėkė. Benjaminas žinojo, kad nepabėgs nuo jo, kad yra per silpnas ir per mažas. Geriausia bus pasislėpti tamsoje, o kai viskas nurims, nueiti prie ežero. Gal ten bus koks žvejys su grąžtu. Jusis minėjo, kad Jupšernenas užšalo tik prieš savaitę, nes žiemos pradžia buvo nešalta.

Berniukas turėjo sustoti. Ranka atsirėmęs į surūdijusį automobilį pasiklausė, ar jie nesiveja, pažvelgė į tamsią pamiškę ir patraukė pirmyn. Toli nenueis, nes kūnas degė iš skausmo ir šalčio. Jis pargriuvo. Tada palindo po sustirusiu brezentu, kuriuo buvo apdengtas traktorius, ir sušalusia žole nuropojo gilyn. Prašliaužęs po dar vienu automobiliu atsistojo ir suprato, kad atsidūrė tarp dviejų autobusų. Apgraibomis surado atvirą langą, šiaip ne taip užlipo ant didelės autobuso padangos ir įsigavo vidun. Tamsoje ant vienos sėdynės rado kelis senus kilimus ir susisuko į juos.

53

Ketvirtas advento sekmadienis, gruodžio dvidešimtosios rytas

Raudoni Vilhelminos oro uosto pastatai stovėjo vieniši baltose Laplandijos platybėse. Dešimta ryto, bet prieblanda dar buvo tiršta. Prožektoriai apšvietė betoninį nusileidimo taką. Po pusantros valandos skrydžio jie lėtai riedėjo link oro uosto pastato.

Laukimo salėje buvo šilta ir stebėtinai jauku. Per garsiakalbius sklido kalėdinė muzika, o iš krautuvėlės – kavos kvapas. Regis, kad ta krautuvėlė atliko tris funkcijas: spaudos kiosko, informacijos biuro ir kavinės. Prie krautuvėlės buvo iškabinti samiški rankdarbiai, peiliai sviestui, kaušai ir beržo tošies krepšeliai. Simona dirstelėjo į kelias samiškas kepures. Jai suspaudė širdį dėl šios labai senos medžiotojų kultūros, kuri priversta rodyti tik kepures su raudonais kutais pokštų ieškantiems turistams. Laikas nustūmė į praeitį samių šamanus. Dabar jų būgneliai *meavrresgárri* kabinami ant sienų virš sofos, o elnininkystė virsta pramoga turistams.

Jonas išsitraukė telefoną ir ėmė rinkti numerį tuo pat metu, kai Erikas parodė į taksi autobusiuką, laukiantį prie tuščio išėjimo. Jonas papurtė galvą ir ėmė su kažkuo kalbėti, vis labiau irzdamas. Erikas ir Simona girdėjo iš telefono sklindantį balsą. Kai Jonas išjungė pokalbį, jo veidas buvo paniuręs, o ledinis žvilgsnis išdavė susirūpinimą.

– Kas atsitiko? – paklausė Erikas.

Ištempęs kaklą Jonas pažvelgė pro langą.

– Policininkai, kurie važiavo patikrinti sodybos, dar negrįžo, – pasakė jis lyg išsiblaškęs.

– Nieko gero, – tarė Erikas tyliai.

– Pakalbėsiu su komisariatu.

Simona ėmė tempti Eriką.

– Juk negalime čia sėdėti ir jų laukti.

– Mes nelauksime, – pasakė Jonas. – Mums atsiųs automobilį, jis jau turėjo būti čia.

– Viešpatie, – atsiduso Simona, – kodėl viskas taip ilgai trunka.

– Čia kiti atstumai, – pasakė Jonas. Jo akys žybtelėjo.

Simona gūžtelėjo. Jie pasuko link išėjimo ir atsidūrė kitokiame – sausame šaltyje.

Staiga prie jų sustojo du tamsiai mėlyni automobiliai ir iš jų išlipo pora vyrų, vilkinčių ryškiai geltonas kalnų gelbėtojų uniformas.

– Jonas Lina? – paklausė vienas iš jų.

Jonas linktelėjo.

– Turėjome atsiųsti jums automobilį.

– Kalnų gelbėtojai? – sunerimo Erikas. – O kur policija?

Vienas iš vyrų kiek pasirąžė ir rimtai paaiškino:

– Šiuose kraštuose mes mažai kuo skiriamės – policija, muitinė, kalnų gelbėjimo tarnyba – kai reikia, mes pavaduojame vieni kitus.
– Šiuo metu trūksta žmonių, – pridūrė antras. – Kalėdos ant nosies ir visa kita...
Jie nutilo. Eriką apėmė neviltis. Jau žiojosi kažką sakyti, bet Jonas spėjo pirmiau:
– Ar turite žinių iš ekipažo, kuris važiavo patikrinti sodybos?
– Jie neatsiliepia nuo septynių ryto.
– Kiek laiko trunka iki ten nuvažiuoti?
– Jei važiuosite iki Sutmės, reikės vienos ar dviejų valandų.
– Dviejų su puse, – pataisė kitas, – turint galvoje metų laiką.
– Kuris automobilis mūsų? – paklausė Jonas nekantriai ir patraukė link vieno iš jų.
– Na, nežinau.
– Duokite tą, kurio bakas pilniausias.
– Gal man patikrinti? – pasisiūlė Erikas.
– Mano bake keturiasdešimt septyni, – greitai atsakė vienas.
– Tada tu turi dešimčia litrų daugiau už mane.
– Puiku, – nutarė Jonas, atidarydamas dureles.
Jie susėdo į šiltą automobilį. Jonas paėmė iš vyro raktelius ir paprašė, kad Erikas nustatytų kryptį visiškai nauja GPS.
– Palaukite, – šūktelėjo Jonas vyrams, lipantiems į kitą automobilį, ir tie sustojo. – Ar patruliai, kurie šįryt išvažiavo į sodybą, taip pat kalnų gelbėtojai?
– Taip, visi.
Jie pasuko į šiaurės vakarus palei Volgšiono ežerą link Brenbeko gyvenvietės, paskui maždaug vos už kilometro išvažiuos į kelią „45“, tada tiesiai į vakarus tik dešimt kilometrų, o iš ten pasuks į vingiuotą kelią ir taip važiuos kiek daugiau kaip aštuoniasdešimt kilometrų į pietus nuo Klimpfjelo gyvenvietės link Daimadaleno.
Jie važiavo tylėdami. Kai Vilhelmina liko toli už nugaros ir jie išvažiavo į kelią link Sutmės, dangus lyg ir pašviesėjo. Kraštovaizdis atrodė lyg platesnis dėl keistos, švelnios šviesos. Tolumoje matėsi kalnų kontūrai, aplink plytėjo ežerai.
– Žiūrėkit, – tarė Erikas. – Prašviesėjo.
– Juk čia būna apniukę ištisas savaites, – priminė Simona.
– Sniegas atspindi šviesą, prasiskverbusią pro debesis, – paaiškino Jonas.
Simona atrėmė galvą į langą. Jie važiavo pro apsnigtus miškus, pro milžiniškas iškirstas baltas plynes, pro tamsius pelkynus, pro ežerus, didelius kaip bekraštės lygumos. Pravažiavo iškabas su tokiais pavadinimais kaip Jetnemė ir Trolklintenas, važiavo palei ilgą Longselės upę. Tamsoje vos galėjo įmatyti nepaprastai gražų ežerą, kurio pavadinimas, kaip skelbė iškaba, buvo Mevatnetas. Jo statūs, sušalę, apledėję krantai duksliai žvilgėjo nuo sniego atsispindinčioje šviesoje.
Pavažiavus beveik pusantros valandos tai tiesiai šiaurėn, tai vakaruosna, kelias ėmė siaurėti ir leistis beveik iki pat milžiniško Borgašiono ežero. Dabar jie pasiekė Dorotėjos savivaldybę ir artėjo link Norvegijos sienos. Kraštovaizdis pasišiaušė aukštomis, aštriomis kalnų viršūnėmis. Priešais artėjantis automobilis staiga ėmė

signalizuoti šviesomis, o paskui perjungė į trumpąsias. Jonas pasuko į kelkraštį, sustojo ir žiūrėjo, kaip anas automobilis atbulas grįžta link jų.

– Kalnų gelbėtojai, – teištarė komisaras pamatęs, kad anas automobilis lygiai toks pat.

Jonas nuleido langą ir salono šiluma išgaravo lediniame ore.

– Ar jūs iš Stokholmo? – šūktelėjo vienas iš vyrų aname automobilyje. Aiškiai girdėjosi ryškus suomiškas akcentas.

– Taip, čia mes, – atsakė Jonas suomiškai. – Čia mes tie miesčionys.

Juodu nusijuokė. Paskui Jonas paklausė švediškai:

– Ar jūsų ekipažas važiavo į sodybą? Kolegos negalėjo su jumis susisiekti.

– Ten ne ryšio zona. Bet veltui išdeginome benziną. Ten nieko nebuvo.

– Nieko? Jokių pėdsakų aplink namą?

Vyras papurtė galvą.

– Mes patikrinome sniego sluoksnius.

– Kaip suprasti? – paklausė Erikas.

– Nuo gruodžio dvyliktos snigo penkis kartus, tad mes ieškojome pėdsakų penkiuose sniego sluoksniuose.

– Puikiai padirbėta, – pagyrė Jonas.

– Todėl ir užtrukome.

– Ir ten nieko nebuvo? – paklausė Simona.

Vyras papurtė galvą.

– Kaip sakiau, nieko nuo dvyliktos dienos.

– Po velnių, – nusikeikė Jonas tyliai.

– Ar grįšite kartu su mumis? – paklausė vyras.

Jonas papurtė galvą.

– Atvykę tokį kelią iš Stokholmo, važiuosime iki galo.

Vyras gūžtelėjo.

– Jūsų valia.

Jie pamojavo ir nuvažiavo į rytus.

– Kaip gali būti ne ryšio zona, – sušnabždėjo Simona. – Juk Jusis skambino.

Toliau važiavo tylėdami. Simona galvojo tą patį, ką ir kiti: kad ši kelionė gali būti lemtinga klaida, kad juos galbūt apgavo, nurodydami klaidingą kryptį ir pasiųsdami į krištolinį sniego ir ledo pasaulį, į pelkynus ir tamsą. O Benjaminas galbūt guli kažkur kitur, be vaistų, jam gresia pavojus, o galbūt jis jau negyvas.

Buvo vidurdienis, bet čia šiaurėje, Vesterboteno miškuose, tokiu metų laiku diena panaši į naktį: tvyro visiška tamsa, neleidžianti prasiskverbti šviesai. Naktis tokia galinga ir rūsti, kad beveik užgožia aušrą nuo gruodžio iki sausio.

Jie privažiavo Jusio namą, stūksantį sunkioje, tirštoje tamsoje. Oras buvo ledinis, sustingęs ir tarsi trapus. Paskutinį galiuką iki namo jie nuėjo per sniego plutą. Jonas išsitraukė ginklą ir pagalvojo, kad seniai nematė tikro sniego, kad seniai jo nosies nespaudė sausas, atšiaurus šaltis.

Trys nedideli namai buvo išdėstyti pagal raidės U planą. Jų stogus dengė labai stora, banguota sniego danga,

palei sienas iki pat nedidelių langelių slūgsojo pusnys. Erikas apsidairė. Aiškiai matėsi ratų žymės, paliktos ano kalnų gelbėtojų automobilio, ir daug žmonių pėdsakų aplink pastatus.

– Viešpatie, – sušnibždėjo Simona ir nuskubėjo link namų.

– Palaukite, – liepė Jonas.

– Čia nieko nėra, čia tuščia, mes...

– Tik atrodo tuščia, – nutraukė Jonas. – Kol kas daugiau nieko nežinome.

Virpėdama iš šalčio, Simona laukė, kol komisaras gurgždančiu sniegu nuėjo link pastatų. Jis sustojo prie vieno lango, pasilenkė ir pažvelgęs vidun išvydo skrynią ir skudurinius kilimėlius. Kėdės buvo sustatytos ant stalo, tuščias šaldytuvas stovėjo praviromis durimis.

Simona pastebėjo, kad Erikas ėmė keistai elgtis. Jis nerimastingai pavaikščiojo pirmyn ir atgal po kiemą, sustojo jo viduryje, perbraukė sau per burną ir kelis kartus apsidairė aplinkui. Jau ketino klausti, kas jam nutiko, bet Erikas pats garsiai pasakė:

– Čia ne ta vieta.

– Čia nieko nėra, – pranešė Jonas nusivylęs.

– Aš sakau, kad čia ne ta vieta, ne Jusio pilaitė, – pasakė Erikas keistu, beveik šaižiu balsu.

– Ką nori pasakyti?

– Čia ne tas namas. Jusis pasakojo, kad jo pilaitė šviesiai žalia, prieškambaryje yra maisto podėlis, stogas skardinis, su aprūdijusiomis vinimis, netoli kraigo – satelitinė antena, o kieme pilna senų automobilių, autobusų, traktorių...

Jonas mostelėjo į sodybą ir tarė:

– Bet čia jo adresas, jis čia registruotas.

– Bet vieta ne ta.

Erikas vėl paėjėjo palei namą ir atsisuko į Simoną ir Joną. Jo žvilgsnis buvo rimtas.

– Čia ne pilaitė, – tarė jis ryžtingai.

Jonas nusikeikė ir pasiėmė mobilųjį, o tada nusikeikė dar smarkiau, prisiminęs, kad jie ne ryšio zonoje.

– Vargu bau, ar čia rasime ko paklausti. Teks važiuoti tol, kol atsiras ryšys, – nutarė komisaras ir įsėdo į automobilį.

Jie atbuline eiga grįžo iki pagrindinio kelio ir jau ruošėsi nuvažiuoti, kai Simona tarp medžių pastebėjo tamsią figūrą. Žmogus stovėjo ramiai nuleidęs rankas ir stebėjo juos.

– Ten! – sušuko ji. – Ten kažkas stovėjo.

Pamiškė kitapus kelio buvo tanki ir tamsi, tarp kamienų buvo pripustyta sniego, medžiai linko nuo balto svorio. Simona iššoko iš automobilio ir patraukė į tą pusę. Jonas šūktelėjo palaukti. Ilgosios automobilio žibintų šviesos atsispindėjo namo languose. Simona stengėsi ką nors įžvelgti tarp medžių. Erikas taip pat išlipo iš automobilio ir pasivijo žmoną.

– Aš mačiau žmogų, – sušnabždėjo ji.

Jonas sustabdė automobilį, mikliai išsitraukė ginklą ir nusekė paskui juos. Simona sparčiai žingsniavo link miško. Ji vėl pastebėjo tarp medžių vyrą, tik jau giliau miške.

– Ei, palaukite, – šūktelėjo ji.

Simona pabėgėjo link jo, bet sustojo išvydusi jo žvilgsnį. Tai buvo senas, visiškai ramus vyras raukšlėtu veidu,

labai žemo ūgio, – siekė jai vos iki krūtinės. Jis vilkėjo storą, styrančią striukę ir džinsus, o rankoje laikė žalsvą telefoną. Užvertęs dangtelį, vyras įsikišo telefoną į kišenę.

– Atleiskite, jei trukdau, – atsiprašė Simona.

Vyras kažką pasakė, bet Simona nesuprato. Jis nuleido akis ir kažką sumurmėjo. Erikas ir Jonas atsargiai artinosi. Jonas jau buvo įsikišęs ginklą atgal į striukės kišenę.

– Atrodo, jis kalba suomiškai, – spėjo Simona.

– Palaukite, – tarė Jonas ir suomiškai kreipėsi į vyriškį.

Komisaras ramiai prisistatė, parodė nuotrauką ir ištarė Jusio vardą. Vyras lėtai linktelėjo ir išsitraukė cigarečių pakelį. Jis klausėsi ir tuo pat metu lyg kažko dairėsi užvertęs galvą, išsiėmė vieną cigaretę ir kažko paklausė Jono ramiu, melodingu balsu. Išgirdęs Jono atsakymą, apgailestaudamas papurtė galvą ir pažiūrėjo į Eriką su Simona. Jo žvilgsnyje matėsi užuojauta. Kai senukas pasiūlė jiems užsirūkyti, Erikui dar užteko nuovokos padėkoti ir paimti cigaretę ir plastikinį žiebtuvėlį su Betės Bup atvaizdu.

Samis nugnybė cigaretės filtrą, įsikišo ją tarp lūpų ir prisidegė, o paskui ėmė kažką išsamiai dėstyti. Nusilaužęs šakelę, jis nubrėžė sniege kelis dryžius. Jonas pasilenkė prie to plano sniege, bakstelėjo pirštu ir kažko paklausė, paskui išsitraukė iš vidinės kišenės užrašų knygelę ir persibraižė planą. Grįždama į automobilį, Simona Jonui tyliai padėkojo. Mažasis senelis nusisuko, parodė į mišką ir nupėdino taku tarp medžių.

Jie sparčiu žingsniu grįžo prie automobilio, kurio durys visą laiką stovėjo atviros. Sėdynės buvo spėjusios pritraukti tiek šalčio, kad atsisėdus nugara ir šlaunimis nubėgo šiurpas.

Jonas padavė Erikui lapelį, kuriame buvo perpiešęs senuko planą.

– Jis kalbėjo keista samių tarme, aš ne viską supratau. Kažką minėjo apie Kroiksų giminės žemes.

– Ar jis pažįsta Jusį?

– Taip. Jei teisingai supratau, Jusis turi dar vieną namą – medžioklės trobelę dar giliau miške. Kairėje bus ežeras. Mes galėsime privažiuoti iki pat vietos, kur pastatyti trys akmenys senai samių vasaros stovyklai įamžinti. Nuo tos vietos kelias nebus nuvalytas, ir mums teks eiti pėsčiomis sniego pluta į šiaurę, kol pamatysime seną kemperį.

Jonas pažiūrėjo į Eriką su Simona ir ironiškai šyptelėjęs tarė:

– Senis sakė, jei pajusim po kojomis lūžtantį Jupšerneno ežero ledą, būsime nuėję jau kiek per toli.

Po keturiasdešimties minučių jie sulėtino greitį ir sustojo priešais tris akmenis, iškirstus ir pastatytus Dorotėjos savivaldybės užsakymu. Automobilio žibintų šviesoje viskas atrodė pilka ir šešėliuota. Akmenys kelias sekundes blizgėjo, o paskui vėl dingo tamsoje.

Komisaras pastatė automobilį pamiškėje ir pasvarstė, kad gal reikėtų nupjauti kelias šakas ir jį uždengti. Bet tam nebuvo laiko. Jis skubiai dirstelėjo į žvaigždėtą dangų ir patraukė sparčiu žingsniu. Simona ir Erikas nusekė iš paskos.

Storą puraus sniego sluoksnį dengė stora ledo pluta. Jie ėjo kaip galėdami tyliau. Senio nuorodos tikrai gelbėjo: nuėję pusę kilometro, jie išvydo apsnigtą surūdijusį kemperį. Išsukę iš tako, aptiko kitą išmintą takelį. Netrukus tarp sniegynų pamatė namą. Iš kamino rūko dūmai. Šviesoje, krintančioje pro neuždengtus langus namas atrodė mėtos žalumo.

„Štai Jusio namas, – pagalvojo Erikas. – Čia jo pilaitė.“

Dideliame kieme matėsi apsnigto automobilių laužyno kontūrai, – atrodė panašu į keistą labirintą.

Jie pamažu artinosi prie namo. Po kojomis traškėjo ledo pluta. Galiausiai išėjo į siaurą taką tarp apsnigtų, stirtomis sukrautų automobilių griaučių, autobusų, kuliamųjų, ariamųjų ir sniegrogių.

Staiga pastebėjo sujudimą namo viduje, – lange šmėkštelėjo smarkiai gestikuliuojantis žmogus. Erikas nebeiškentė ir pasileido link namo, negalvodamas apie pasekmes. Reikia rasti Benjaminą, o paskui viskas tegu skradžiai žemę. Simona sunkiai alsuodama bėgo iš paskos. Juodu pribėgo nukastą taką ir sustojo. Į namo sieną stovėjo atremtas kastuvas ir rogutės iš aliuminio. Kažkas suklykė. Atrodė, kad viduje kažkas dusliai, energingai baladojo. Kažkas pažiūrėjo pro langą. Pamiškėje trakštelėjo šaka. Trinktelėjo malkinės durys. Simonos kvėpavimas padažnėjo. Jie artinosi prie namo. Žmogaus lange nesimatė. Medžių viršūnėmis nušniokštė vėjas. Ant ledo plutos ėmė sūkuriuoti purus sniegas. Staiga durys atsidarė ir juos apakino ryški prožektoriaus šviesa. Jie prisidengė akis ranka ir prisimerkę bandė ką nors įžiūrėti.

– Benjaminai? – sušuko Erikas.

Kai žmogus tarpduryje nuleido prožektorių, Erikas pamatė, kad ten Lidija. Rankoje ji turėjo dideles žirkles. Dabar prožektoriaus šviesoje jie išvydo kūną, – sniege sėdėjo Jusis. Jo veidas sušalęs, pilkai mėlynas, akys užmerktos, krūtinėje styrojo kirvis. Iš žaizdų išsiliejęs kraujas buvo sušalęs. Simona stovėjo šalia Eriko netekusi žado. Iš jos trūkčiojančio kvėpavimo jis suprato, kad žmona irgi pamatė lavoną. Tą akimirką jis suvokė, kad nėra Jono. „Turbūt nuėjo kita puse, – pagalvojo Erikas. – Jis prisėlins prie Lidijos iš už nugaros, jei nukreipsiu jos dėmesį.“

– Lidija, malonu vėl susitikti, – tarė Erikas.

Moteris žiūrėjo į juos netardama nė žodžio. Žirklės lėtai siūbavo jos rankoje ir žybčiojo. Lempa ant namo apšvietė pilką taką.

– Mes atvažiavome pasiimti Benjamino, – paaiškino Erikas ramiai.

– Benjamino? O kas jis toks?

– Mano vaikas, – išspaudė Simona dusliai.

Erikas davė jai ženklą tylėti. Ji, regis, suprato, nes atsitraukė, stengdamasi kvėpuoti ramiau.

– Aš čia nemačiau jokių svetimų vaikų, tik savo, – pareiškė Lidija neskubėdama.

– Lidija, paklausykit manęs, – tarė Erikas. – Jei atiduosite Benjaminą, mes pasitrauksime ir viską pamiršime. Aš pažadu, kad daugiau niekada nehipnotizuosiu...

– Bet aš jo nemačiau, – pakartojo Lidija ir dirstelėjo į žirkles. – Čia esame tik mudu su Kasperu.

– Leiskite, leiskite mums bent jau duoti jam vaistų, – paprašė Erikas suvokdamas, kad dreba balsas.

„Dabar Lidija stovi geroje vietoje, – karštligiškai svarstė jis, – ji stovi nugara į namą, Jonui tereikia prisėlinti iš už nugaros ir nuginkluoti ją.“

– Noriu, kad eitumėt sau, – nukirto Lidija.

Erikui pasirodė, kad palei vieną automobilių eilę už namo kažkas sėlino. Jam iškart palengvėjo. Bet Lidija staiga sukluso, pakėlė prožektorių ir pašvietė link malkinės, paskui link lauko.

– Kasperui reikia vaistų, – pasakė Erikas.

Lidija nuleido prožektorių.

– Aš esu jo mama ir žinau, ko jam reikia, – atšovė ji griežtai.

– Jūs teisi, taip, jūs teisi, – iškart sutiko Erikas. – Bet jei leisite duoti Kasperui šiek tiek vaistų... galėsite jį

auklėti, paaiškinti, kaip reikia elgtis, juk šiandien sekmadienis ir...

Erikas nevalingai nutilo, pamatęs besiartinantį žmogaus šešėlį.

– Sekmadieniais... Juk tą dieną jūs...

Iš už kampo pasirodė du vyrai. Jonas artinosi paniuręs. Paskui jį ėjo Marekas, įrėmęs jam į nugarą medžioklinį šautuvą.

Lidija kreivai šyptelėjo ir žengė žingsnį nuo tako į sniegą.

– Nušauk juos, – liepė ji ir linktelėjo į Simoną. – Pirma ją.

– Turiu tik du šovinius.

– Daryk, kaip nori, bet nušauk.

– Marekai, mane nušalino nuo darbo, aš norėjau jums padėti...

– Užsičiaupk.

– Jūs buvote pradėjęs pasakoti apie tai, kas atsitiko tame dideliame name Zenicoje-Dobojuje.

– Aš galiu parodyti, kas atsitiko, – pareiškė Marekas ir pažvelgė į Simoną. Jo akys blizgėjo, bet atrodė ramios.

– Šauk pagaliau, – sušvokštė Lidija nekantriai.

– Gulkis, – liepė Marekas Simonai. – Ir nusimauk džinsus.

Simona sustingo. Marekas atsuko į ją šautuvą ir ji žengtelėjo atatupsta. Erikas žengė žingsnį link Mareko, tas iškart nukreipė vamzdį į jį.

– Šausiu į pilvą. Galėsi stebėti, kaip mudu linksminsimės.

– Šauk gi, – spaudė Lidija.

– Palauk, – įsiterpė Simona ir pradėjo traukti džinsų užtrauktuką.

Marekas nusispjovė į sniegą ir žengtelėjo link jos. Atrodė, kad jis nežino, ką daryti. Dirstelėjo į Eriką, pamosavo prieš jį ginklu. Simona jam į akis nežiūrėjo. Marekas nusitaikė į ją, nukreipė ginklą į galvą, paskui į pilvą.

– Nesielk šitaip, – paprašė Erikas.

Marekas nuleido ginklą ir žengė link Simonos. Lidija pasitraukė į šoną. Simona ėmė smaukti žemyn džinsus ir apatines kelnes.

– Palaikyk, – tarė Marekas Lidijai ir ištiesė šautuvą.

Lidija neskubėdama žengė link jo, bet tuo metu tarp apsnigtų automobilių pasigirdo metalo girgždesys. Dar kartą ir dar kartą. Jonas sukosėjo. Girgždesys nenutilo. Staiga sugriaudė, – užsivedė kažkurio automobilio variklis, subildėjo stūmokliai. Iš po sniego sušvito ryški šviesa ir viskas aplinkui pasidarė akinančiai balta. Variklis suriaumojo, sužviegė pavarų dėžė, ir suardęs sniego sieną, ardamas pusnis, link jų pasileido autobusas, uždengtas dideliu brezento gabalu.

Vos tik Marekas atsisuko į autobusą, Jonas neįtikėtinu greičiu atsidūrė šalia jo ir trūktelėjo į save šautuvą. Marekas jo nepaleido, bet neišlaikęs pusiausvyros turėjo žengtelėti pirmyn. Jonas smogė jam į krūtinę ir spyrė į kojas, norėdamas pargriauti, bet Marekas išsilaikė ir apsukęs šautuvą trenkė buože Jonui per galvą. Mareko pirštai buvo taip sugrubę iš šalčio, kad ginklas išslydo jam iš rankų, sukdamasis nuskriejo oru ir nukrito Lidijai prie kojų. Simona puolė link jo, bet Marekas sugriebė ją už plaukų ir patraukė atgal.

Autobusas įsirėmė į nedidelę eglę. Variklis gaudė, aplink autobusą kilo išmetamųjų dujų ir sukelto sniego

debesis. Keleivių durys šnypšdamos tai atsidarydavo, tai užsidarydavo.

Kažkas dar kiečiau užmynė greičio pedalą, nuo tamsių linguojančio medžio šakų į šonus lakstė sniegas. Autobusas užsispyręs atakavo eglę ir nugremžė žievę. Grandinėmis kaustyti ratai žvangėdami sukosi vietoje.

– Benjaminai! – suriko Simona. – Benjaminai!

Rūkstančio autobuso lange sušmėžavo sutrikusio Benjamino veidas. Jam iš nosies bėgo kraujas. Lidija griebė Mareko ginklą ir puolė prie autobuso. Erikas iš paskos. Lidija įsibrovė pro duris, suriko ant Benjamino, trenkė jam buože ir nustūmė nuo vairuotojo sėdynės. Erikas nespėjo pribėgti. Autobusas ėmė riedėti atbulas, smarkiai pasviro ant šono ir ėmė dardėti žemyn šlaitu link ežero. Erikas riktelėjo Lidijai sustoti ir pasileido iš paskos giliame sniege autobuso paliktomis provėžomis.

Marekas tebelaikė Simoną už plaukų. Ji rėkė ir bandė atgniaužti jo pirštus. Jonas greitai žengtelėjo į šoną, pasilenkė ir iš visų jėgų vožė kumščiu Marekui į pažastį. To ranka švystelėjo viršun, lyg būtų nutrūkusi nuo peties, ir Marekas paleido Simonos plaukus. Ji puolė šalin ir tą pat akimirką pastebėjo ant sniego žirkles. Marekas trenkė kita ranka, bet Jonas smūgį atmušė ir užsimojęs visu svoriu taip smogė alkūne į petį, kad sutraškėjęs lūžo Mareko raktikaulis. Vyras rėkdamas parkrito ant sniego. Simona puolė link žirklių, bet Marekas įspyrė jai į pilvą, nesužeistąja ranka sugriebė žirkles ir sviedė jas už savęs. Simona suklykė išvydusi, kad žirklės įsmigo Jonui į dešinę šlaunį. Jo veidas suakmenėjo. Ant sniego pasipylė kraujas. Jonas sugebėjo išsilaikyti ant kojų ir išsitraukęs antrankius atsivedėjęs trenkė jais Marekui per kairę ausį. Tas sustingo, sutrikęs įsistebeilijo priešais save ir kažką suvapėjo. Iš ausies ir nosies ėmė tekėti kraujas. Sunkiai alsuodamas Jonas pasilenkė prie jo ir ant bejėgių rankų uždėjo antrankius.

Erikas bėgo tamsoje paskui autobusą. Atrodė, kad plaučiai tuoj plyš. Priešais matė raudonas galines autobuso šviesas, o toliau priekyje ant medžių žybčiojo ilgosios. Važiuojant pro medį su trenksmu nulėkė galinio vaizdo veidrodis.

Erikas pagalvojo, kad šaltyje sūnus apsaugotas, nes jo kūno temperatūra tokiame ore nukrito bent dešimtadaliu ir to pakanka, kad kraujas būtų tirštesnis. Gal tai padės jam išgyventi, nors yra sužeistas.

Už namo buvo status šlaitas. Erikas pargriuvo, bet vėl atsistojo. Žemiau matėsi apsnigti medžiai ir kalvos. Autobusas jau buvo toli, matėsi tik neryškūs kontūrai ir blyški jį supanti šviesa.

Erikas pasvarstė, ar Lidija bandys važiuoti pakrante ir taip nusigauti į kitą ežero pusę, kur eina senasis miškovežių kelias. Tačiau autobusas sustojo ir pasuko ant ledo. Erikas ėmė šaukti, kad ji sustotų.

Paskui autobusą besivelkanti virvė užsikabino už tiltelio ir nuo autobuso stogo nukrito brezentas.

Erikas artėjo prie maudyklos. Atsidavė dyzelinu. Autobusas buvo nuvažiavęs ledu jau dvidešimt metrų.

Vyras paslydo ir čiuožtelėjo šlaitu, bet pakilęs bėgo toliau. Jam labai trūko oro.

Staiga autobusas sustojo. Eriką apėmė panika, galinės raudonos autobuso lempos ėmė lėtai kilti aukštyn.

Ledas gaudė ir traškėjo. Erikas sustojo pakrantėje, bandydamas ką nors įžvelgti. Aišku tiek, kad ledas įlūžo ir autobuso priekis grimzdo į vandenį. Ratai sukosi vietoje ir dar labiau didino eketę.

Erikas griebė ant maudyklos tiltelio paliktą gelbėjimosi ratą ir pasileido link autobuso. Širdis pašėlusiai daužėsi. Autobusas vis dar laikėsi vandens paviršiuje, o viduje tebedegė šviesa, todėl jis švytėjo kaip ledinis žibinto gaubtas. Vanduo teliūškavo, vis atlūždavo ir juodame vandeny apsiversdavo sunkios ledo lytys.

Erikui pasirodė, kad vandenyje už autobuso šmėkštelėjo baltas veidas.

– Benjaminai! – suriko jis.

Vanduo užliejo ledą aplinkui, – pasidarė slidu. Erikas čiupo virvę, pritvirtintą prie gelbėjimosi rato, apsirišo juosmenį ir tvirtai suveržė. Tada įmetė ratą į eketę, bet apsidairęs vandenyje nieko nematė. Variklis vis dar ūžė ir bildėjo. Galinių žibintų šviesa raudonai nudažė sniegą ir sutrupintą ledą vandenyje.

Autobuso priekis nugrimzdo dar giliau, matėsi tik stogas, žibintai atsidūrė po vandeniu, variklio nebesigirdėjo. Beveik viskas nutilo. Traškėjo tik ledas, o iš vandens kilo burbulai. Staiga Erikas pamatė, kad Benjaminas ir Lidija tebėra autobuse. Autobuso priekis grimzdo vis labiau, o juodu traukėsi į galą. Benjaminas įsikabino į vamzdį. Autobuso stogas virš vairuotojo vietos susilygino su ledu. Erikas puolė link eketės ir užšoko ant autobuso, kuris sulingavo. Už nugaros išgirdo klykiančią Simoną, kuri atbėgo į pakrantę. Erikas nuropojo prie stoglangio, atsistojo ir trenkė į jį koja. Lango duženos pažiro ant sėdynių ir grindų. Jis galėjo galvoti tik apie viena, kaip ištraukti Benjaminą iš skęstančio autobuso. Vyras ėmė leistis žemyn per stoglangį, pakibo įsikabinęs į jo kraštą ir kojomis pasiekęs sėdynės atkaltę nusileido ant grindų. Benjaminas atrodė persigandęs. Jis vilkėjo tik pižamą, iš nosies ir nedidelės žaizdos skruoste bėgo kraujas.

– Tėti, – sušnabždėjo jis.

Erikas nukreipė žvilgsnį ten, kur žiūrėjo Benjaminas. Pačiame autobuso gale stovėjo Lidija su ginklu rankose. Veidas rūstus, lūpos kruvinos. Pats autobuso priekis jau buvo po vandeniu ir toliau pamažu grimzdo, o galas kilo aukštyn. Pro gumines durų tarpines be perstojo veržėsi vanduo.

– Reikia lipti lauk, – sušuko Erikas.

Lidija lėtai papurtė galvą.

– Benjaminai, – tarė jis, nenuleisdamas nuo Lidijos akių. – Lipk man ant pečių ir ropškis lauk per stoglangį.

Benjaminas be žodžių padarė kaip lieptas. Jis svyruodamas priėjo prie tėvo, užlipo ant sėdynės, nuo jos – Erikui ant pečių. Kai įsikabino į stogo kraštą, Lidija pakėlė šautuvą ir iššovė. Erikui neskaudėjo, pajuto tik stiprų smūgį į petį ir pargriuvo. Skausmą ir tekantį šiltą kraują pajuto tik atsistojęs. Benjaminas kabojo ore. Erikas priėjo ir sveikąja ranka padėjo jam užsiropšti, nekreipdamas dėmesio į tai, kad Lidija vėl iškėlė ginklą ir nusitaikė į jį. Sūnus buvo jau ant stogo, kai nugriaudėjo antras šūvis. Šįkart Lidija nepataikė. Kulka prašvilpė pro Eriko klubą ir išdaužė langą šalia jo. Vidun ūžtelėjo ledinis vanduo ir ėmė greitai semti autobusą. Erikas bandė pasiekti stoglangį, bet autobusas pakrypo ant šono ir vyras atsidūrė po vandeniu.

Lediniame vandenyje jis kelioms sekundėms neteko sąmonės, bet atsipeikėjęs ėmė iš panikos mataruoti kojomis ir išsiveržęs į paviršių godžiai įkvėpė oro. Autobusas girgždėdamas lėtai grimzdo į juodą vandenį, apsivertė, Erikas į kažką susitrenkė galvą ir vėl atsidūrė po vandeniu. Ausyse suūžė ir pasidarė nepaprastai šalta. Pro langą matė žibintų nušviestą ežero gelmę. Širdis daužėsi, veidą ir galvą sustingdė šaltis. Ledinis vanduo sukaustė visus pojūčius, jis vos galėjo pajudėti. Autobuso gale matė Lidiją, – ji buvo įsikabinusi į vamzdį, o nugara rėmėsi į sėdynes. Matė stoglangį ir išdaužtą langą, žinojo, kad autobusas skęsta, žinojo, kad reikia plaukti lauk, kuo greičiau, kad reikia kovoti, – bet rankos neklausė. Jautėsi beveik besvoris, nejuto kojų, bandė pajudėti, bet nesisekė suderinti judesių.

Erikas ne iškart pastebėjo, kad vanduo aplink jį kruvinas, – kraujavo jo petys.

Staiga jo ir Lidijos žvilgsniai susidūrė. Lidija ramiai žiūrėjo į jį. Juodu kybojo šaltame vandenyje ir stebėjo vienas kitą.

Lidijos plaukai siūbavo vandenyje, iš nosies perline grandinėle kilo oro burbuliukai.

Erikui ėmė trūkti oro, spausti gerklę, bet jis priešinosi plaučių refleksui įtraukti deguonies. Smilkiniai tvinksėjo, akyse ėmė žaibuoti.

Kūno temperatūra taip nukrito, kad ėmė temti sąmonė, ausyse vis garsiau spengė.

Erikas pagalvojo apie Simoną, apie tai, kad Benjaminas išgyvens. Plūduriuodamas lediniame vandenyje, pasijuto lyg sapnuotų ir netikėtai aiškiai suvokė, kad išmušė mirties akimirka. Iš baimės jam sutraukė skrandį.

Erikas nebesuvokė, kas kur yra, nebejautė savo kūno, šviesos ir tamsos. Vanduo pasidarė šiltas, beveik karštas. Pralėkė mintis, kad tuoj teks išsižioti ir tiesiog pasiduoti, leisti vandeniui užpildyti plaučius, leisti mirčiai ateiti. Galvoje sukosi keistos mintys, bet staiga kažkas nutiko, – įsitempė virvė, kuria buvo apsirišęs juosmenį. Buvo pamiršęs, kad pririšo ją prie gelbėjimosi rato. Virvė už kažko užkliuvo, bet paskui vėl traukė jį į šoną. Jis nieko negalėjo padaryti, neturėjo jėgų. Virvė negailestingai vilko jo bejėgį kūną pro pertvaros vamzdį, aukštyn, link stoglangio. Pakaušis į kažką atsitrenkė, vienas batas nusmuko, ir Erikas atsidūrė atvirame vandenyje, o paskui ant ledo. Vyras matė, kaip autobusas nugrimzdo į gelmę be jo. Apšviestame, tyliai link dugno smingančiame narve sušmėžavo Lidijos veidas.

54

Ketvirtadienis, gruodžio dvidešimt ketvirtoji

Simona, Erikas ir Benjaminas grįžo į pilką, vakarėjantį Stokholmą. Atrodė, kad tuoj lis. Padūmavę dangaus pakraščiai virš miesto švietė beveik purpurine spalva. Ant visų kalėdinių eglių ir balkonų turėklų žybčiojo spalvingos girliandos. Languose švietė elektrinės kalėdinės žvaigždės, vitrinas puošė blizgučiai ir kalėdiniai nykštukai.

Taksi vairuotojas mūvėjo raudoną nykštuko kepurę. Išleidęs juos prie viešbučio „Birger Jarl“, nuvažiuodamas dar pamojavo jiems per galinio vaizdo veidrodėlį. Ant stogo prie taksi ženklo jis buvo pritvirtinęs plastikinį Kalėdų Senelį.

Simona dirstelėjo į viešbučio įėjimą ir uždaryto restorano langus ir pasakė, kad keistoka apsistoti viešbutyje, kai iki namų liko tik du šimtai metrų.

– Bet aš tikrai nenoriu grįžti į mūsų butą, – prisipažino ji.

– Savaime suprantama, – pritarė Erikas.

– Daugiau niekada.

– Aš irgi nenoriu, – pasakė Benjaminas.

– Ką darysim? – paklausė Erikas. – Einam į kiną?

– Aš alkanas, – tyliai tarė Benjaminas.

Erikas buvo smarkiai sušalęs, kai sraigtasparnis pristatė jį į Umeo miesto ligoninę. Šautinė žaizda nebuvo pavojinga, kulka kiaurai perėjo per kairio peties raumenis ir tik užkabino žastikaulį. Po operacijos juodu su Benjaminu gulėjo vienoje palatoje. Sūnui reikėjo suleisti vaistų, sutvarstyti ir prijungti lašelinę, nes buvo netekęs daug skysčių. Tačiau kraujavimas buvo nežymus, vaikas greitai atsigavo. Vos po dienos ligoninėje jis ėmė zirzti, kad nori namo. Iš pradžių juodu su Simona nesutiko, norėjo, kad jis dėl savo ligos būtų nuodugniai ištirtas, kad pasikalbėtų su specialistu, kuris padėtų jam įveikti visa tai psichologiškai.

Psichologė Kerstina Bengtson atrodė spaudžiama kitų reikalų ir, regis, nelabai suprato, į kokį pavojų Benjaminas buvo papuolęs. Pakalbėjusi su vaiku keturiasdešimt penkias minutes, psichologė susitiko su tėvais ir trumpai konstatavo, kad turint galvoje aplinkybes, berniukas jaučiasi gerai, kad jiems reikia palaukti ir tiesiog duoti jam laiko.

Erikas su Simona nesuprato, ar psichologė tiesiog norėjo juos nuraminti, nes juodu jau buvo pastebėję, kad Benjaminui pagalbos reikės – jis kažko ieškojo savo prisiminimuose ir atrodė jau nutaręs į kai kuriuos iš jų nekreipti dėmesio. Tėvai įtarė, kad jei sūnus bus paliktas vienas su savo išgyvenimais, jis gali užspausti juos viduje tarsi uoliena, įkalinusi fosiliją.

– Aš pažįstu du labai gerus psichologus, – pasakė Erikas. – Pakalbėsiu su jais iškart, kai tik grįšime namo.

– Gerai.

– O kaip tu pati jautiesi?

– Girdėjau kalbant apie hipnotizuotoją, kuris...

– Pasisaugok jo.

– Žinau, – tarė Simona ir nusišypsojo.

– O jei kalbėsime rimtai, mums visiems praverstų pakalbėti su psichologu.

Simona linktelėjo ir susimąstė.

– Vargšas Benjaminas, – tarė ji švelniai.

Erikas vėl atsigulė į lovą šalia sūnaus, o Simona atsisėdo ant kėdės tarp lovų. Juodu žiūrėjo į savo išblyškusį, sulysusį vaiką taip pat nenuleisdami akių, kaip tądien, kai jis gimė.

– Kaip tu? – paklausė Erikas tyliai.

Benjaminas nusisuko ir pažvelgė pro langą, kuris dėl tamsos anapus buvo panašus į veidrodį, sudrebantį papūtus vėjui.

Antrą šūvį Benjaminas išgirdo po to, kai tėvo padedamas užsiropštė ant autobuso stogo. Paslydęs vos nenučiuožė į vandenį. Tą pat akimirką tamsoje netoli didžiulės eketės krašto išvydo mamą. Ji šaukė, kad autobusas skęsta, kad reikia nusigauti ant ledo. Juodame ribuliuojančiame vandenyje Benjaminas pastebėjo gelbėjimosi ratą ir šoko prie jo, įsikabino, užsimovė jį ir priplaukė prie eketės krašto. Simona atsigulė ant ledo, prišliaužė prie vandens ir ištiesusi ranką pritraukė gelbėjimosi ratą. Tada ištraukė sūnų su ratu ir nutempė toliau nuo eketės. Nusivilkusi striukę, apsiautė ja vaiką, apkabino jį ir pasakė, kad atskrenda sraigtasparnis.

– Tėtis liko ten, – pravirko Benjaminas.

Autobusas girgždėdamas grimzdo ir greitai dingo po vandeniu. Šviesų nesimatė. Teliūškavo sujudintas vanduo, kliuksėdami kilo dideli oro burbulai. Simona atsistojo ir pamatė, kad ledo gabalai tuoj uždengs siūbuojantį vandenį.

Ji parklupo ir stipriai apkabino sūnų, bet staiga jis buvo išplėštas iš jos glėbio. Vaikas bandė atsistoti, bet paslydęs vėl pargriuvo. Simona pamatė, kad nuo rato link vandens eina virvė, o jos galas dingsta vandenyje. Ji traukė Benjaminą link eketės. Sūnus priešinosi, šaukė, bandė atsispirti basomis kojomis, bet slydo toliau. Simona sugriebė jį ir abu parkrito netoli krašto.

– Tai tėtis! – sušuko Benjaminas. – Jis buvo apsirišęs juosmenį virve.

Simona sukando dantis ir sutelkė jėgas. Užsikabino rankomis už rato ir kulnais įsispyrė į ledą, bet juodu vis tiek slydo link vandens. Benjamino veidas persikreipė iš skausmo. Virvė buvo taip įtempta, kad traukiama per ledinį kraštą dūzgė. Staiga virvės tempimo kova pasisuko jų naudai: vis dar buvo sunku, bet juodu jau galėjo stumtis atgal, toliau nuo eketės. Paskui nejuto beveik jokio pasipriešinimo. Jie ištraukė Eriką iš autobuso pro stoglangį, o paskui jis greitai iškilo į paviršių. Po kelių sekundžių Simonai pavyko išvilkti jį ant ledo. Vyras gulėjo ant pilvo, kosėjo ir sunkiai gaudė orą, o po juo plėtėsi raudona dėmė.

Prie Jusio trobelės atvykusi policija ir greitoji pagalba rado Joną gulintį ant sniego su perrišta šlaunimi, šalia klykiančio, spiegiančio Mareko. Pamėlęs, sušalęs Jusio lavonas su kirviu krūtinėje sėdėjo šalia priebučio. Policininkai ir kalnų gelbėtojai trobelėje rado gyvą moterį – Jusio sugyventinę Anbritą, kuri slėpėsi miegamojo spintoje. Ji buvo kruvina, kaip vaikas gūžėsi už sukabintų drabužių. Medikai nunešė ją ant neštuvų į sraigtasparnį ir skrendant į ligoninę suteikė jai skubią pagalbą.

Po dviejų dienų gelbėjimo tarnybos narai panėrė į ežerą iškelti Lidijos kūno. Šešiasdešimt keturių metrų gylyje

autobusas stovėjo ant visų šešių ratų, lyg būtų tik stabtelėjęs stotelėje paimti keleivių. Vienas naras įsigavo vidun pro priekines duris ir prožektoriumi apšvietė keleivių vietas. Šautuvas gulėjo ant grindų autobuso gale. Tik pakreipęs prožektorių į viršų, naras išvydo Lidiją. Ji plūduriavo paluby, rankos buvo nukarusios, galva nusvirusi. Veido oda jau buvo pradėjusi irti ir laupytis. Rusvi plaukai bangavo kartu su vandeniu. Ji buvo prasižiojusi ir užsimerkusi, lyg miegotų.

Pirmomis paromis po pagrobimo Benjaminas nežinojo, kur yra. Gali būti, kad Lidija laikė jį savo name arba pas Mareką, bet berniukas vis dar buvo toks apspangęs nuo jam suleistų nuskausminamųjų, kad nelabai suprato, kas vyksta. Gal jam pradėjus busti, Lidija vėl suleido vaistų. Pirmųjų parų jis visai neprisiminė.

Benjaminas atsipeikėjo automobilyje, kai jie važiavo į šiaurę. Jis rado savo telefoną ir spėjo paskambinti Erikui, kol Lidija su Mareku neišgirdo jo automobilio salone.

Paskui prasidėjo ilgos ir baisios dienos. Erikui ir Simonai pavyko išpešti iš jo visai nedaug. Juodu išsiaiškino tik tiek, kad Jusio trobelėje jam teko gulėti ant grindų su šuns antkakliu ant kaklo. Sprendžiant iš jo būklės, kuri paaiškėjo atvykus į ligoninę, berniukas kelias paras nebuvo gavęs nei valgyti, nei gerti. Viena pėda buvo apšalusi, bet gydytojai patikino, kad viskas bus gerai. Benjaminas pasakė, kad jam pavyko pabėgti su Jusio ir Anbritos pagalba, o paskui ilgam nutilo. Po kiek laiko jis paaiškino, kaip Jusis jam padėjo paskambinti namo, kaip bėgo per sniegą ir girdėjo klykiančią Anbritą, kai Lidija nukirpo jai nosį. Benjaminas įlindo tarp senų automobilių, ketindamas pasislėpti, ir per atvirą langą įsiropštė į apsnigtą autobusą. Viduje rado kelis kilimus ir supelijusį apklotą, tikriausiai jie ir apsaugojo nuo mirtino sušalimo. Taip ir užmigo, susiraitęs ant vairuotojo sėdynės. Pabudo po kelių valandų, išgirdęs tėvų balsus.

– Aš nesupratau, kad esu gyvas, – sušnabždėjo Benjaminas.

Tada išgirdo, kad Marekas jiems grasina, ir susivokė spoksąs tiesiai į autobuso užvedimo spynelėje kyšantį raktą. Negalvodamas pabandė užvesti ir pamatė, kad užsidegė šviesos. Variklis kimiai, agresyviai užriaumojo ir berniukas pasuko tiesiai ten, kur spėjo esant Mareką.

Benjaminas nutilo. Ant blakstienų pakibo kelios didelės ašaros.

Po dviejų parų Umeo ligoninėje Benjaminas pakankamai sustiprėjo ir pradėjo vaikščioti. Visa šeima nuėjo aplankyti Jono Linos, kuris gulėjo pooperaciniame skyriuje. Marekas žirklėmis sužalojo jam šlaunį gana stipriai, bet po trijų savaičių poilsio jis greičiausiai atsistos ant kojų.

Kai jie įėjo į palatą, šalia Jono sėdėjo graži moteris, per petį permetusi šviesią kasą, ir garsiai skaitė jam knygą. Ji prisistatė kaip Disa, ilgametė Jono draugė.

– Mes priklausome skaitytojų rateliui. Aš juk turiu pasirūpinti, kad jis neatsiliktų, – paaiškino ji Suomijos švedų tarme ir padėjo knygą.

Simona pastebėjo, kad ji skaitė Virdžinijos Vulf knygą „Link švyturio“.

– Kalnų gelbėjimo tarnyba leido man pagyventi viename butuke, – pasakė Disa ir nusišypsojo.

– Arlandos oro uoste jus pasitiks policijos ekipažas ir palydės, – įspėjo Jonas Eriką.

Simona ir Erikas bandė atsisakyti. Jie norėjo vieni pabūti su sūnumi ir netroško vėl susitikti su policija. Kai Benjaminą ketvirtą parą po apžiūros išrašė iš ligoninės, Simona iškart užsakė bilietus namo ir nuėjo atsinešti kavos. Tačiau tąkart ligoninės kavinė buvo uždaryta. Pacientų poilsio kambaryje stovėjo tik ąsotis su obuolių sultimis ir lėkštė su keliais džiūvėsėliais. Simona išėjo ieškoti kavinės į miestą, bet jis atrodė keistai tuščias ir

užsisklendęs. Miestą gaubė ramybė. Simona sustojo priešais geležinkelio bėgius ir nužvelgė į tolį nusidriekusius apsnigtus pabėgius ir pylimą. Tamsoje buvo galima numanyti tolumoje tekant plačią, ledinę Umeelveno upę, protarpiais sužvilgančią juodais vandenimis.

Tik tada Simona pajuto, kad po truputį pradeda nusiraminti. Pagaliau viskas baigėsi. Jie atgavo Benjaminą.

Atvykę į Arlandą, išvydo jų laukiančius policininkus ir apie dešimt kantrių žurnalistų su paruoštomis kameromis ir mikrofonais. Netarę nė žodžio, juodu pasuko link kito išėjimo, praslinko žurnalistams už nugaros ir susistabdė taksi.

O dabar jie stovi ir dvejoja priešais viešbutį Stokholme. Kiek pamindžikavę, jie patraukė Tulės, paskui Odeno gatve, stabtelėjo Svėjos gatvės sankryžoje ir apsidairė. Benjaminas vilkėjo per didelį sportinį kostiumą, gautą iš policijos radinių skyriaus, ir mūvėjo porą per mažų kumštinių pirštinių bei samišką kepurę, pritaikytą turistams, – ją Simona nupirko oro uoste.

Vasastano kvartale buvo tylu ir tuščia. Atrodė, kad viskas uždaryta: metro, autobusų stotelės ir restoranai.

Erikas pažvelgė į laikrodį. Rodė ketvirtą dienos. Odeno gatve nuskubėjo moteris su dideliu maišeliu.

– Juk šiandien Kalėdų išvakarės, – staiga prisiminė Simona.

Benjaminas pažiūrėjo į ją nustebęs.

– Štai kodėl visi linki gražių Kalėdų, – pasakė Erikas šypsodamasis.

– Ką darysim? – paklausė Benjaminas.

– Štai ten atidaryta, – parodė Erikas.

– Negi mes valgysime šventinę vakarienę „McDonald's“ užkandinėje? – nustebo Simona.

Pradėjo krapnoti šaltas lietus, ir jie nuskubėjo link užkandinės prie pat Observatorijos parko. Tai buvo bjauri patalpa žemomis lubomis po biblioteka, nudažyta ochros spalva. Prie baro stovėjo maždaug šešiasdešimties metų moteris ir laukė lankytojų. Be jų užkandinėje daugiau nieko nebuvo.

– Aš norėčiau taurės vyno, bet spėju, kad čia negausiu, – pasakė Simona.

– Pieno kokteilį, – paprašė Erikas.

– Vanilinį, braškinį ar šokoladinį? – paklausė paniurusi moteris.

Atrodė, kad Simoną tuoj ištiks isteriško juoko priepuolis, bet ji susitvardė ir prisivertė rimtai paprašyti:

– Braškinio, žinoma, aš norėčiau braškinio.

– Aš taip pat, – pritarė jai Benjaminas.

Moteris suirzusi suspaudė užsakymą kasos aparate.

– Ar viskas? – paklausė ji.

– Paimk visko po truputį, – paprašė Simona Eriko. – Mes einam atsisėsti.

Juodu su Benjaminu nuėjo per tuščią salę.

– Staliukas prie lango, – sušnabždėjo ji sūnui ir nusišypsojo.

Simona atsisėdo šalia savo vaiko ir priglaudė jį. Skruostais riedėjo ašaros. Lauke matėsi didelis, ne vietoje pastatytas baseinas. Jis kaip visada buvo tuščias ir prišiukšlintas. Pro šalį, laviruodamas per vietomis apledijusį šaligatvį, riedlente prabarškėjo jaunuolis. Ant suoliuko žaidimų aikštelės pakraštyje, prie virvinės lipynės, sėdėjo vieniša moteris. Šalia jos stovėjo tuščias prekių vežimėlis. Vėjyje lingavo ant virvės pakabinta padanga.

– Tau šalta?

Benjaminas neatsakė, tik sėdėjo įsikniaubęs į ją veidu ir leido mamai bučiuoti jo galvą.

Erikas tyliai pastatė padėklą ant staliuko, paskui nuėjęs atnešė dar vieną ir ėmė atidarinėti popierines dėžutes ir maišelius, pastatė vienkartinius puodelius.
– Kaip gražu, – tarė Benjaminas ir atsisėdo tiesiai.
Erikas padavė jam užkandinės žaislą ir tarė:
– Su Kalėdomis.
– Ačiū, tėti, – nusišypsojo Benjaminas ir pažiūrėjo į plastikinę pakuotę.
Simona žiūrėjo į savo vaiką. Jis taip sulyso. „Bet atsitiko kažkas daugiau, – svarstė ji. – Kažkas jį slegia, kažkas neduoda ramybės. Benjaminas su mumis, bet jo mintys kažkur kitur. Jis kažką prisimena ir tarsi žvelgia į savo atvaizdą tamsiame lange.“
Kai Erikas paglostė sūnui skruostą, Simonos akys vėl prisipildė ašarų. Ji nusisuko, sušnabždėjo „atsiprašau“ ir per langą pamatė, kaip vėjas iš šiukšlinės pagavo plastikinį maišelį ir prilipdė jį prie lango.
– Gal užkąskime? – pasiūlė Erikas.
Benjaminas išvyniojo iš popieriaus didelį mėsainį. Suskambo Eriko telefonas. Iš numerio suprato, kad skambina Jonas.
– Linksmų švenčių, Jonai.
– Erikai, ar jūs jau Stokholme?
– Taip, valgome šventinę vakarienę.
– Ar pamenate, kad sakiau, jog rasime jūsų sūnų?
– Prisimenu.
– Jūs kartais suabejodavote...
– Taip.
– Bet aš žinojau, kad viskas bus gerai, – tęsė Jonas rimtu balsu.
– O aš ne.
– Žinau, pastebėjau. Todėl turiu pasakyti jums vieną dalyką.
– Klausau.
– O ką aš sakiau?
– Ką?
– Aš buvau teisus, ar ne?
– Taip.
– Linksmų Kalėdų, – palinkėjo Jonas ir užbaigė pokalbį.
Erikas nustebęs spoksojo priešais save, o paskui pažvelgė į Simoną, į jos peršviečiamą odą ir plačią šypseną. Per tą laiką aplink jos akis išryškėjo daugybė rūpesčio raukšlelių. Simona šypsojosi jam, o paskui pažvelgė į sūnų.
Erikas ilgai žiūrėjo į savo vaiką ir labai stengėsi nepravirkti. Benjamino veidas buvo rimtas. Sūnus valgė gruzdintas bulvytes, o jo mintys sukosi kažkur kitur, žvilgsnis buvo tuščias, tarsi nukreiptas į vidinius išgyvenimus ir atminties spragas. Erikas ištiesė sveikąją ranką ir suspaudė sūnaus pirštus. Tas pakėlė į jį akis.
– Su Kalėdomis, tėti, – tarė Benjaminas šypsodamasis. – Štai, dovanoju tau bulvyčių.
– Gal pasiimkime viską ir važiuokime pas senelį? – pasiūlė Erikas.
– Tikrai? – nustebo Simona.

– Argi jam smagu gulėti ligoninėje?

Simona nusišypsojo ir telefonu iškvietė taksi. Benjaminas nuėjo prie kasos ir paprašė maišelio maistui sudėti.

Lėtai važiuodamas pro Odeno aikštę, automobilio lange Erikas išvydo savo šeimos atspindį ir tuo pat metu didžiulę papuoštą eglę aikštėje. Atrodė, kad jie tarsi suktųsi aplink eglę kalėdiniame ratelyje. Aukšta, plačiaskarė eglė buvo išpuošta šimtais mažų lempučių iki pat viršūnės, kurioje švytėjo žvaigždė.